

Property of

CLgA

Please return to

Graduate Theological

Union Library

extremely Scarce

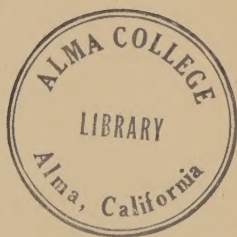
(a/b)

vol XLIX

HENRY BRADSHAW SOCIETY

Founded in the Year of Our Lord 1890

for the editing of Rare Liturgical Texts.

VOL. XLIX.

ISSUED TO MEMBERS FOR THE YEAR 1915,

AND

PRINTED FOR THE SOCIETY

BY

HARRISON AND SONS, ST. MARTIN'S LANE,

PRINTERS IN ORDINARY TO HIS MAJESTY.

Catholic Church. Liturgy and rituals
[Sacramentary (Gregorian sacramentary)]

THE GREGORIAN SACRAMENTARY

UNDER CHARLES THE GREAT

EDITED

FROM THREE MSS. OF THE NINTH CENTURY

BY

H. A. WILSON, M.A.

Fellow of St. Mary Magdalen College, Oxford

Property of

CLgA

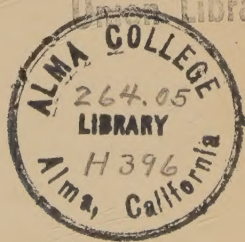
Please return to

Graduate Theolog

Union Library

LONDON

1915

BV
170
H4
v. 49

LONDON :
HARRISON AND SONS, PRINTERS IN ORDINARY TO HIS MAJESTY,
ST. MARTIN'S LANE.

PRINTED (OR MADE)
IN GREAT BRITAIN.

CONTENTS.

	PAGE
INTRODUCTION	xv
Qualiter missa Romana celebratur	i
Benedictio Episcoporum	5
Oratio ad ordinandum Presbyterum	6
Oratio ad ordinandum Diaconum	7
Oratio in Vigiliis Domini	8
Natale Domini ad S. Mariam maiorem	9
De Nocte ad S. Anastasiam	10
In Natale Domini ad S. Petrum	11
Aliae orationes de Natale Domini... ..	12
Natale S. Stephani	13
Natale S. Ioannis Euangelistae	14
Natale Innocentum ad S. Paulum... ..	15
Natale S. Siluestri Papae	15
In Octauas Domini ad S. Mariam ad martyres	16
Oratio in Dominica	16
Item in alia Dominica	16
Epiphania ad S. Petrum	17
Natale S. Felicis in Pincis	18
Natale S. Marcelli Papae	19
Natale S. Priscæ	19
Natale S. Fabiani	20
Natale S. Sebastiani... ..	20
Natale S. Agnae	21
Natale S. Vincentii	21
Natale S. Agnae secundo	21
Hypapante ad S. Mariam	22
Natale S. Agathæ	23
Natale S. Valentini	24
Natale S. Gregorii Papae	24
Adnuntiatio S. Mariae	24
Or. in Septuagesima ad S. Laurentium foris murum	25
In Sexagesima ad S. Paulum	25
In Quinquagesima ad S. Petrum	26
Feria iv. Collecta ad S. Anastasiam	26

	PAGE
Feria v. ad S. Georgium	27
Feria vi. ad SS. Ioannem et Paulum	27
In Quadragesima ad S. Ioannem in Lateranis	28
Feria ii. ad S. Petrum ad uincula	29
Feria iii. ad S. Anastasiam	29
Feria iv. ad S. Mariam maiorem	29
Feria v. ad S. Laurentium [in Formosum]	30
Feria vi. ad Apostolos	30
Sabbatum in xii. Lect. ad S. Petrum	31
Die Dominico uacat	32
Feria ii. ad S. Clementem	32
Feria iii. ad S. Balbinam	33
Feria iv. ad S. Caeciliam	33
Feria v. ad S. Mariam trans Tiberim	34
Feria vi. ad S. Vitalem	34
Sabbatum ad SS. Marcellinum et Petrum	35
Die Dominica ad S. Laurentium foris murum	35
Feria ii. ad S. Marcum	36
Feria iii. ad S. Pudentianam	36
Feria iv. ad S. Xystum	37
Feria v. ad SS. Cosmam et Damianum	37
Feria vi. ad S. Laurentium in Lucinae	38
Sabbatum ad S. Susannam	38
Die Dominico ad Hierusalem	39
Feria ii. ad SS. Quatuor Coronatos	39
Feria iii. ad S. Laurentium in Damasum	40
Feria iv. ad S. Paulum	40
Feria v. ad S. Siluestrum	41
Feria vi. ad S. Eusebium	41
Sabbatum ad S. Laurentium foris murum	42
Die Dom. de Passione Domini ad S. Petrum	42
Feria ii. ad S. Chrysogonum	43
Feria iii. ad S. Cyriacum	43
Feria iv. ad S. Marcellum	44
Feria v. ad S. Apollonarem... ..	44
Feria vi. ad S. Stephanum	45
Sabb. ad S. Petrum quando eleemosyna datur	45
Die Dom. in Palmis ad S. Ioannem in Lateranis	46
Feria ii. ad S. Praxedem	46
Feria iii. ad S. Priscam	47
Feria iv. ad S. Mariam maiorem	47

	PAGE
Oratio in Cena Domini ad Missam	48
Orationes quae dicendae sunt VI. Feria maiore in Hierusalem ...	51
Benedictio Salis	53
Oratio ad Catechumenum faciendum	53
Oratio super infantes in Quadragesima ad quattuor euangelia ...	54
Oratio in Sabbato Paschae ad catechizandos infantes	54
Orationes quae dicuntur ad lectiones in Ecclesia	54
Benedictio Fontis	55
Oratio in Sabbato Sancto in nocte ad Missam	58
Orationes in Dominica Sancta	59
Feria ii. ad S. Petrum	60
Feria iii. ad S. Paulum	61
Feria iv. ad S. Laurentium foris murum	62
Feria v. ad Apostolos	63
Feria vi. ad S. Mariam ad martyres	64
Sabbatum ad S. Ioannem	65
Die Dominico post Albas	65
Aliae orationes Paschales	66
Natale SS. Tiburtii et Valeriani	69
Natale S. Georgii	69
Litania maior ad S. Laurentium in Lucinae	70
Natale S. Vitalis	71
Natale Apostolorum Philippi et Iacobi	71
Natale SS. Alexandri Euentii et Theoduli	72
Natale S. Ioannis ante Portam Latinam	72
Natale SS. Gordiani et Epimachi	72
Natale S. Pancratii	73
Natale S. Mariae ad martyres	73
In Ascensa Domini	74
Natale S. Urbani Papae	75
Orationes de Pentecosten die Sabbato ante descensum fontis... ..	75
Orationes ad Missam in Sabbato Pentecosten post ascensum fontis ...	77
Die Dominico ad S. Petrum	78
Feria ii. ad Vincula	79
Feria iii. ad S. Anastasiam	79
Feria iv. ad S. Mariam maiorem	79
Feria vi. ad Apostolos	80
Sabbatum in xii. Lect. Mense quarto	80
Die Dominico uacat	81
Dedicatio [Basilicae] S. Nicomedis	82
Natale SS. Marcellini et Petri	82

	PAGE
Natale SS. Marci et Marcelliani	83
Natale SS. Protasii et Geruasii	83
Vigilia S. Ioannis Baptistae	83
Natale S. Ioannis Baptistae	84
Natale SS. Ioannis et Pauli	85
Natale S. Leonis Papae	86
Vigilia S. Petri	86
Natale S. Petri	87
Natale S. Pauli	88
In Octavas Apostolorum	89
Natale SS. Processi et Martiniani... ..	89
Natale Septem Fratrum	90
Natale SS. Felicis Simplicii Faustini et Beatricis	90
Nat. SS. Abdon et Sennen	91
Ad S. Petrum ad uincula	91
Natale S. Stephani Episcopi	91
Natale S. Xysti Episcopi	92
Benedictio uuae	92
Natale SS. Felicissimi et Agapiti	93
Natale S. Cyriaci	93
Vigilia S. Laurentii	93
Natale S. Laurentii	94
Natale S. Tiburtii	95
Natale S. Hippolyti	95
Natale S. Eusebii Presbyteri	96
Vigilia Adsumptionis S. Mariae	96
Adsumptio S. Mariae	97
Natale S. Agapiti	97
Natale S. Timothei	98
Natale S. Hermetis	98
Natale S. Sabinae	99
Natale SS. Felicis et Adaucti	99
Nativitas S. Mariae	99
Natale SS. Proti et Hyacinthi	100
Natale SS. Corneli et Cypriani	101
Exaltatio Sanctae Crucis	101
Natale S. Nicomedis	101
Natale S. Euphemiae	102
Natale SS. Luciae et Geminiani	102
Mense septimo orationes die Dominico ad S. Petrum	103
Feria iv. ad S. Mariam maiorem	103

	PAGE
Feria vi. ad Apostolos	103
Sabbatum ad S. Petrum in xii Lect.	104
Die Dominica uacat	105
Natale SS. Cosmae et Damiani	105
Dedicatio Basilicae S. Angeli	105
Natale S. Marci Papae	106
Natale S. Callisti Papae	106
Natale S. Caesarii	107
Natale SS. Quattuor Coronatorum	107
Natale S. Theodori	108
Natale S. Mennae	108
Natale S. Martini	108
Natale S. Caeciliae	109
Natale S. Clementis	109
Natale S. Felicitatis	110
Natale S. Chrysogoni	110
Natale S. Saturnini	110
Vigilia S. Andreae	111
Natale S. Andreae	111
Orationes de Aduentu Domini. Dominica Prima	113
Dominica Secunda	113
Natale S. Luciae	113
Dominica Tertia ad S. Petrum	114
Feria iv. ad S. Mariam maiorem	114
Feria vi. ad Apostolos	115
Sabbatum in xii. Lect. ad S. Petrum	115
Die Dominica uacat	116
Aliae Orationes de Aduentu	116
Oratio quando leuantur reliquiae	117
Oratio in Dedicatione ecclesiae	117
Oratio post uelatum altare	117
Ad Missas	118
Oratio in Natali Papae	119
Oratio in Ordinatione Presbyteri	120
Oratio ad Sponsas benedicendas	120
Orationes pro peccatis	122
Orationes Cotidianae	126
Orationes Matutinales	132
Orationes Vespertinales seu Matutinales	133
Oratio ad baptizandum infirmum	136
Oratio aquae ad baptizandum infirmum	136

	PAGE
Oratio aquae exorcizatae in domo	137
Oratio ad uisitandum infirmum	138
Oratio super paenitentem	138
Oratio ad agapen pauperum	138
Oratio ad capillaturam	138
Oratio ad clericum faciendum	139
Oratio ad barbas tondendas	139
Oratio ad Diaconam faciendam	139
Oratio ad ancillas Dei uelandas	139
Oratio ad Abbatem faciendum uel Abbatissam	140
Oratio in tempore belli	140
Oratio pro his qui iter agunt	140
Oratio pro pluuiâ postulanda	140
Oratio quando multum pluit	140
Oratio in area	141
Oratio pro peste animalium	141
Oratio [de mortalitate]	141
Oratio super Episcopum defunctum	142
Aliae orationes in agenda mortuorum	142
Oratio ad Pontificem ordinandum... ..	143
 Praefatiuncula e codice Ottoboniano	 145
Tabula capitulorum supplementi	147
Reconciliatio altaris siue basilicae... ..	150 <i>note</i>
Benedictio cerei	151
Alia benedictio cerei... ..	153
Orationes per singulas lectiones in Sabbato sancto	154
Oratio in uigilia Pentecosten	157
Oratio ad catechumenum faciendum	159
Benedictio salis	159
Oratio ad catechizandum infantem	162
Dominica i. post Natale Domini	163
Dominica ii. post Natale Domini	164
Dominica i. post Theophania	164
Dominica ii. post Theophania	164
Dominica iii. post Theophania	165
Dominica iv. post Theophania	165
Dominica v. post Theophania	165
Dominica vi. post Theophania	166
Dominica i. post octauas Paschae... ..	166

	PAGE
Dominica ii. post octavas Paschae	166
Dominica iii. post octavas Paschae	167
Dominica iv. post octavas Paschae	167
Dominica post Ascensionem Domini	168
Dominica i. post Pentecosten	168
Dominica ii. post Pentecosten	168
Dominica iii. post Pentecosten	169
Dominica iv. post Pentecosten	169
Dominica v. post Pentecosten	169
Dominica vi. post Pentecosten	170
Dominica vii. post Pentecosten	170
Dominica viii. post Pentecosten	171
Dominica ix. post Pentecosten	171
Dominica x. post Pentecosten	171
Dominica xi. post Pentecosten	172
Dominica xii. post Pentecosten	172
Dominica xiii. post Pentecosten	173
Dominica xiv. post Pentecosten	173
Dominica xv. post Pentecosten	173
Dominica xvi. post Pentecosten	174
Dominica xvii. post Pentecosten	174
Dominica xviii. post Pentecosten	175
Dominica xix. post Pentecosten	175
Dominica xx. post Pentecosten	175
Dominica xxi. post Pentecosten	176
Dominica xxii. post Pentecosten	176
Dominica xxiii. post Pentecosten	176
Dominica xxiv. post Pentecosten	177
Orationes cotidianis diebus ad missas	177
Missa in Natale unius Apostoli	179
In Natale plurimorum Apostolorum	180
In Natale unius Martyris	180
In Natale plurimorum Martyrum	180
In Natale unius Confessoris	181
In Natale plurimorum Confessorum	181
In Natale Virginis	182
Missa ad poscenda suffragia sanctorum	182
Orationes ad clericum faciendum	182
Benedictio Vestium Virginis uel Viduae	183
Benedictio Altaris	184
Consecratio Altaris	184

	PAGE
Ad consecrandam Patenam	185
Ad Calicem benedicendum	185
Orationes in dedicatione Fontis	185
Missa in anniuersario dedicationis Basilicae	185
Missa pro Regibus	186
Missa cotidiana pro Rege	187
Missa in tempore Synodi pro Rege dicenda	187
Missa specialis sacerdotis	189
Item alia missa	190
Missa uotiuia	191
Item alia missa	192
Item alia missa	192
Missa pro salute uiuorum	193
Item alia pro familiaribus	193
Missa pro Abbate uel congregatione	194
Orationes in monasterio	195
Oratio pro fratribus in uia dirigendis	195
Oratio pro redeuntibus de itinere	195
In aduentu fratrum superuenientium	196
Missa pro iter agentibus	196
Missa pro nauigantibus	196
Missa pro peccatis	197
Orationes in tempore belli	197
Missa in tempore belli	198
Item alia missa	199
Item alia missa	199
Missa pro pace	200
Missa pro quacumque tribulatione... ..	201
Missa pro peste animalium	201
Missa in contentione	201
Missa contra iudices male agentes	202
Missa contra obloquentes	202
Orationes ad pluuiam postulandam	203
Missa ad pluuiam postulandam	203
Orationes ad poscendam serenitatem	204
Missa ad poscendam serenitatem	204
Missa ad repellendam tempestatem	204
Orationes et preces super paenitentem	205
Orationes ad reconciliandum paenitentem	205
Orationes ad uisitandum infirmum	206
Missa pro infirmis	207

	PAGE
Oratio pro reddito sanitate	208
Reconciliatio paenitentis ad mortem	208
Orationes in agenda mortuorum	209
Missa unius defuncti... ..	213
Missa pro defuncto nuper baptizato	213
Missa pro defunctis desiderantibus paenitentiam et minime con- sequentibus... ..	214
Missa in anniuersario unius defuncti	215
Missa plurimorum defunctorum	215
Item alia missa	216
Item alia missa	217
Missa in coemeteriis... ..	217
Missa pro salute uiuorum uel in agenda mortuorum	218
Exorcismus salis	219
Benedictio salis	219
Exorcismus aquae	219
Benedictio aquae	219
Benedictio salis et aquae pariter	220
Oratio quando aqua spargitur in domo	220
Benedictio domus	220
Oratio contra fulgora	221
Oratio super uasa in loco antiquo reperta	221
Benedictio putei	221
Benedictio uuae uel fabae	221
Benedictio ad fruges nouas... ..	221
Benedictio ad omnia quae uolueris	222
Benedictio panis	222
Orationes ante cibum	222
Orationes super mensam	222
Orationes in sacrario	223
Oratio ubi uestimenta conseruantur	223
Oratio in refectorio	223
Oratio in dormitorio... ..	223
Oratio in cellario	224
Oratio in scriptorio	224
Oratio in hospitale	224
Oratio in domo infirmorum... ..	224
Oratio in area	224
Oratio in granario	225
Oratio in pistrino	225
Oratio in coquina	225

	PAGE
Oratio in lardario	225
Oratio in caminata	225
Orationes Matutinales	226
Orationes Vespertinales	227
Inpositio manuum super energumenum catechumenum	229
Item alia pro paruulo energumeno	229
Item aliae orationes super energumenum baptizatum	229
 Praefationes Codicis Reginae 337	 233
Benedictiones Episcopales eiusdem codicis	247
Praefationes Codicis Ottoboniani 313	255
Benedictiones Episcopales eiusdem codicis	302
APPENDIX I	319
APPENDIX II... ..	322
INDEX OF LITURGICAL FORMS	327
INDEX TO THE CUES FROM THE ANTIPHONARY	347
INDEX OF SUBJECTS	354

PLATES.

I. Collotype of Cod. Reginae 337, fol. 167r. to face	xiv
II. Collotype of Cod. Ottob. 313, fol. 128v. to face	xiv

fieri nra prestares. p dñm A D C

Quod dñe dñr. ut quos diuinis reparare
non desinis sacramentis. tuis non desin
tuas benignus auxiliis. p dñm

XXX. DOMC XII POST PENTECOSTEN.

O mps sempr dñs qui habundantiam pie
tatis tue. & merita supplicum excedis &
uota. effunde super nos misericordiam
tuam. ut dimittas que conscientia m&uit.
& adicias qd oratio non presumit. p S O B T

Respice dñe qñ nostram propius seruiti
um. ut qd offerimus. sit tibi munus ac
ceptum. sit nre fragilitati subsidium. p

Sentiamus dñe qñ tui perceptione A D C
sacramenta. subsidium mentis & corpo
ris. ut in utroque saluati. celestis reme
di plenitudine gloriemur. p

XXXI. DOMC XIII. POST PENTECOSTEN.

DOM XI. POCTU PENTECT.

l. Oratio in uocem
l. benedictio
of p. canis & moy. sepe
co defraus tu opora
At exultatio
d. p. in uocem meam

D qui omnipotentia tua parcendo
maxime et misere nundo manifest
tas multiplica sup nos gratia tuam
ut ad tua pmissa currentes celestiu
bonoru facias ee consortes. p. SO.
Tibi dñe sacrificia dicata reddantur.
qua es sic ad honore nomini stui de fe
renda tribuisti. ut eade remedia
firma prestares. p. AOC.

Q si dñe dñi nri. ut quos diuini repa
rat non desinis sacramtis tuis
non desit tuas benigni auxilii. p.

l. Respicere in meam
l. Respicere
of in uocem meam
co p. in uocem
At dñi regu deo

DOM XII. POCTU PENTC.

O mps sempiterni qui abundan
tia pietatis tui et meritis sup
pliciu excedis et uota effunde sup
nos in misericordia tua. ut dimittas
q̄consci. tuam mecum. et adicias quod
oratio non p̄sumit. p. SO.

Respice dñe q̄ inram p̄ptas seruutu
te. ut quod offerm̄s tibi munus accep
tu. sit tibi fragilitatis subsidium. p. AOC.

Sentiam dñe q̄s tui p̄ceptione sacra
m̄ti subsidium in te ponis. ut in
utroq. saluati celestis remedi. ple

INTRODUCTION.

ANY editor who takes in hand to set forth a text of the Gregorian Sacramentary may reasonably be expected, before entering on the discussion of his manuscript authorities and of the method he has followed in dealing with them, to give some account of the purpose he has had in view, and to furnish some excuse for adding to the number of texts already published. He is perhaps more bound to do so if much of the material he has used has already been employed, and the ground of his work been already to some extent covered, by an earlier editor.

It may be well therefore to say quite clearly that this volume is not intended to be in any sense a complete or final edition of the Gregorian Sacramentary. For such an edition the time has certainly not yet come: a good deal of work will have to be done before any fruitful attempt is possible: and this book is a contribution to the preparatory work. The object I have had in view is the reproduction, in a clear and convenient form, with such accuracy as I can secure, of a text representing a definite period, important both for the study of the religious history of Western Christendom and for that of the formation and development of the Sacramentary. The book does not claim, and is not intended, to be more than an instrument for the study of these subjects. I believe that, as such an instrument, it will be useful, and I hope that it will be found trustworthy by those who may employ it in time to come.

It is right also to state here, for the information of members of the Society, that the idea of the work was suggested by Dr. Wickham Legg, the Chairman of the Council, by whose generosity complete "rotographic" copies of the texts of the three manuscripts employed have been made available for my use.¹ Without this invaluable help it would have been impossible for me to undertake the preparation of the book with any hope of a satisfactory result. I wish at the outset to record most gratefully the fact that the credit for any success in the

¹ I have pleasure in recording with gratitude the ready kindness with which permission for this work, in respect of the two manuscripts in the Vatican Library, was given by the Rev. Father Ehrle, and the facilities afforded, with equal kindness and readiness, by Monsieur Henri Omont for photographing, at the Bibliothèque Nationale, the manuscript from Cambrai. The copies will, it is hoped, be placed in the British Museum.

present work is mainly due to him : for any error of judgement in the use of the materials thus placed at my disposal, or for inaccuracies of detail, the blame must rest solely upon myself as editor.

The scholars who produced editions of the Gregorian Sacramentary in the sixteenth and seventeenth centuries—Pamelius, Rocca and Ménard¹—aimed in the first place at reproducing the text of the earliest manuscripts which they could find. But they seem also to have desired to make their published text as complete as possible, and therefore to exclude nothing which appeared in other manuscripts accessible to them which bore the same title, unless it could be set aside as being clearly of a date after the days of St. Gregory. They were inclined, apparently, to run the risk of including non-Gregorian matter, rather than to exclude anything which seemed to have a claim to be treated as an integral part of the Sacramentary. Thus Pamelius used as his principal source a manuscript of the Chapter Library at Cologne, which he believed to be of a date earlier than 833²: but he used also other manuscripts from Cologne, from Ghent and from Utrecht. The account of his sources contained in the preface to his work is very brief, and he does not succeed in making it easy to understand the method which he followed, or the relation of his printed text to the various sources, either by his statements in the preface, or by the marginal and other notes which accompany his text or are imbedded in it. But he marks certain portions of his text by brackets, regarding them, apparently, as added matter, either as being obviously of a date later than the time of St. Gregory, or on the ground of their not being found in the earliest of the manuscripts from which his text was drawn.

Rocca's text was derived from a Vatican manuscript of the last years of the tenth century.³ Ménard chose as the principal source of his text a Corbie manuscript known as "Missale Sancti Eligii."⁴ In this decision he was guided partly by a

¹ Pamelius' edition is contained in the second volume of his *Liturgica Latina*, published in 1571, and reissued in 1609, 1610 and 1675. Rocca's edition first appeared in 1593 as part of an edition of St. Gregory's works: a separate edition of the Sacramentary was published in 1595. Ménard's edition appeared in 1642: it was incorporated in the Benedictine edition of St. Gregory's works in 1705.

² Probably this was the MS. now numbered 137 in the Chapter Library, written late in the ninth century. Pamelius also used, apparently, that now numbered 88, which is later still. But the extent to which he followed these MSS. cannot be ascertained without detailed information about their contents, which is not now obtainable.

³ MS. Vaticanus Lat. 3806. It appears to have been written at Fulda. See Ebner, *Iter Italicum*, pp. 212–215.

⁴ The "Codex S. Eligii" is now MS. Lat. 12051 of the National Library, Paris. Ménard supposed it to be of a date before 800; but according to Delisle (*Mémoire*

mistaken opinion as to the date of the manuscript, partly by the greater fulness of its contents as compared with those of the first portion of the "Codex Rodradi," which he also used. The Benedictine editors of St. Gregory, in selecting Ménard's text for inclusion in their work, seem to have had specially in view the fact that Ménard's notes, which they wished to incorporate, could not be adapted to any other text.

Cardinal Tommasi, while expressing his preference for the text set forth by Pamelius,¹ appears to have contemplated the preparation of another edition, based on two manuscripts of the Carolingian period; but he hoped to obtain some further material before undertaking his task,² and the work was not done till Muratori published another text in the second volume of his *Liturgia Romana Vetus*, in 1748.

Muratori, who was, as he tells us, assisted in his choice by Joseph Bianchini, employed for his edition two manuscripts in the Vatican Library, both of which had been formerly included in the collection of Queen Christina of Sweden. These are now distinguished as *Reginae* 337 and *Ottobonianus* 313. Both are of the ninth century; the second is almost certainly, the first possibly, of a date before 850. Muratori believed both to be of the eighth century or, at the latest, of the beginning of the ninth: and he may have thought *Reginae* 337 to be the earlier of the two. This was the opinion of Giorgi, who believed *Reginae* 337 to be of a date earlier than 795.³ This judgement was based partly on the character of the script, but mainly on the fact that on fol. 147 the name of Hadrian has been added as that of the existing Pope. But Giorgi had not observed that this name has replaced an earlier addition, afterwards erased, of the name of Nicolas, and that the Pope in question is therefore not, as he thought, Hadrian I. (*ob.* 795) but Hadrian II. (*ob.* 872).⁴

Whether on the ground of such an opinion, or for other reasons, Muratori chose *Reginae* 337 to supply the main body of

sur d'Anciens Sacramentaires, p. 178) it is of the tenth century. The "Codex Rodradi," also a Corbie manuscript, now MS. Lat. 12050 of the National Library, was written early in the second half of the ninth century.

¹ See the preface to his *Codices Sacramentorum non gentis annis vetustiores in Thomasi Opera*, ed. Vezzosi, tom. vi., p. v. Tommasi of course regarded as excluded from the text the parts indicated by Pamelius as non-Gregorian.

² See his letter to Herman Shenk, Librarian of St. Gallen, 25 Sept., 1692, in Vezzosi's edition of his works, vol. iv, p. (li). It seems most likely that the two MSS. referred to were those afterwards used by Muratori. Tommasi certainly knew and used one of these (*Cod. Ottob.* 313); and it is most probable that he had also seen the other.

³ *De Liturgia Romani Pontificis*, vol. II, p. clx.

⁴ The presence of the name of Nicolas I. shows that the MS. must have been written before the end of 867, as his death took place in November of that year. The addition is not by the original hand and may have been made several years after the time when the book was written.

his text, recording in his footnotes the variations and additions contained in *Ottob.* 313, so far as the contents of the two manuscripts may be said to coincide. Each of the two, however, contains a collection of Prefaces and Episcopal Benedictions, and in this part of their contents they differ considerably. He printed both series of Prefaces in full: but for the Benedictions he followed the text of *Ottob.* 313, adding in footnotes the forms peculiar to *Reginae* 337, and a record of its omissions and variations. In the arrangement of his text he unfortunately departed from the order of the manuscripts, transposing to a place between the Prefaces and the Benedictions the forms for Ordination which in both manuscripts stand between the Canon and the first of the series of Masses, and placing out of their proper order certain other portions of the matter common to both his sources. The result of this disarrangement will appear more clearly if we consider the order of the contents of the two manuscripts somewhat more in detail. For convenience they will be denoted by the symbols R (= *Reginae* 337) and O (= *Ottob.* 313).

Each of the two manuscripts consists of two distinct parts or books; and it is to the first part alone that the title and the claim to possess the authority of St. Gregory, which the title expresses, really belong. The second part is a supplement to the Gregorian *Liber Sacramentorum*, arranged by a person not named.

This supplement is preceded both in R and in O by a list of its contents, corresponding with the numbered sections in which its contents are in part arranged. But in O this table is preceded by a preface explaining at some length the purpose of the supplement, and its relation to the *Liber Sacramentorum*.¹

The writer of this "*praefatiuncula*" lays it down that the preceding book (the *Libellus Sacramentorum*) is recognized (with certain definite exceptions) as proceeding from St. Gregory.² Its text has been carefully examined with a view to correcting the errors introduced by copyists, and the portions of its contents which cannot be regarded as having St. Gregory's own authority have been distinguished by *virgulae* prefixed to them.³ He goes on to explain that certain forms "*quibus necessario sancta utitur ecclesia*" were not included by St. Gregory in his book; they had already been set forth by others; and in this supplement

¹ The text of this preface will be found at p. 145 of this volume.

² The exceptions are the portions relating to the Nativity and the Assumption of the Blessed Virgin, certain masses for days in Lent, and the mass for the festival of St. Gregory.

³ The only place in either manuscript in which these marks actually appear is on fol. 23v. of O, where the three mass collects for St. Gregory's day are marked by the sign ÷ in the margin opposite each collect.

they are collected and arranged, under their own headings, so that all that is needed for the present time may be found in this work, as the result of a careful selection from material existing in other Sacramentaries—a selection in which only those things have been retained which are known to have been written “a probatissimis et eruditissimis viris.”

The use of the supplement is optional : those who do not feel the need of the provision which it makes may dispense with it and employ only the book of St. Gregory. On the other hand the book of St. Gregory is to be used by all ; no one can reject it “sine sui discrimine.”

Besides the matter contained in these carefully arranged sections, the supplement provided “in fine codicis” a collection of Prefaces, which are intended for the use only of those who like them and understand them, a collection of Benedictions to be used by bishops, and forms for conferring minor orders, which are not to be found in St. Gregory’s book.¹ These parts of its contents seem, however, to have been regarded by the compiler—for there can be little doubt that the *præfatiuncula* was the work of the compiler of the supplement—as of secondary importance in comparison with the numbered sections. These were intended to meet needs which were likely to be widely and deeply felt : and though their use was in a sense optional, he seems to have expected that it would be general rather than exceptional. The forms which followed the numbered sections, on the other hand, though added for completeness’ sake, and to meet the desire or the need of a certain class of persons, would be much less frequently employed : and, so far as the Prefaces are concerned, the compiler seems rather inclined to discourage their use. He tells us that he has placed his explanatory preface between the *Gregorianum*² and the supplement in order that the two may be clearly distinguished, and that it may be made clear what portion of the contents of the whole book is the work of St. Gregory, and what is derived from other sources.

This distinction was not, apparently, noticed by Muratori : and his method of dealing with the text had the effect of obscuring it, since he transferred one considerable part of the contents of the *Gregorianum* to a place after the numbered sections of the supplement³, and another to a place between the Prefaces taken from R, and the Benedictions which he printed

¹ R and O both contain, after the numbered sections of the supplement, a collection of prefaces and benedictions ; but, as has been said above, these collections are not identical. Neither manuscript contains the forms relating to minor orders.

² This term is applied in the supplement to denote the *Libellus Sacramentorum* : “require in gregoriano” (p. 161) ; “sicut superius in gregoriano continetur” (p. 162).

³ The matter contained in columns 241–272 of Muratori’s text ought to have followed immediately after column 138.

from the text of O.¹ The explanatory preface of the compiler he printed in a footnote²: but as he placed it (following the portion of the *Gregorianum* transferred to a position between the numbered sections of the supplement and the Prefaces taken from R) its references to the different portions of the whole book were made unintelligible, and its explanatory character was lost.

The result has been to produce much confusion in the minds of those who relied upon his work, and it is only within the last few years that the true state of the case has been made clear.³

The division into two parts and the appearance of the *præfatiuncula* before the second of these parts were features common to some of the Sacramentaries used by Pamelius and Ménard. Pamelius, indeed, had arranged his text in three books, of which the first covered the same ground as the *Gregorianum* of O and R (with the omission of the forms relating to Ordination), the second corresponded more or less closely with the supplement of O and R, differing in respect of the Prefaces and Benedictions at the end of the supplement. His principal manuscript, he tells us, did not contain these. The *præfatiuncula*, which he printed in its place before this second book, he attributed "iuxta MS. codicum fidem" to "Grimoldus abbas," to whom he also ascribed the composition of the second book.⁴ The third

¹ The contents of columns 357-361 should have followed immediately after column 6.

² It is in a note to column 272.

³ The elucidation of this matter is primarily due to Mr. Edmund Bishop (see his "Liturgical Note" in *The Book of Cerne*, edited by Dom A. B. Kuypers, 4to, Cambridge, 1902, pp. 237-8). Mr. Bishop's explanation of the derangement of Muratori's text as the result of an error made by the printer in numbering and binding up the pages hardly seems to account for the facts. The columns 241-272 form two complete quires, which might have been misplaced in this way; but column 138, which they should have followed, is not the last column of a quire, and columns 357-361, which should have followed column 6, begin on the second leaf of a quire and end in the middle of a page. If the confusion was caused by an accidental mis-numbering, this must, I think, have been a misnumbering of the pages of the "copy" supplied to the printer: and for such an error the editor, rather than the printer, should be held responsible.

To Mr. Bishop, and to two other scholars who worked in conjunction with him (the late Dom S. Bäumer and the late Dr. A. Ebner) we also owe a clearer understanding of the importance of the manuscripts used by Muratori, and of the group of manuscripts to which they belong. It may suffice here to refer to Mr. Bishop's article on *The Earliest Roman Mass Book* in the *Dublin Review* of 1894, to his paper on *Some Early MSS. of the Gregorianum* in the *Journal of Theological Studies*, vol. iv, and to the works mentioned in a footnote to that paper (p. 412).

⁴ The Cologne MS. 88 has at the end of the *Gregorianum*: "Explicit liber Gregorii. Incipit præfatio libri secundi, a venerabili Grimoldo abbate ex opusculis sanctorum patrum excerpti." This seems to be Pamelius' authority for attributing the supplement to Grimoldus. If, as is supposed, Grimoldus was the abbot of S. Gallen who died in 872, the *præfatiuncula* and supplement can hardly have been his work: and the MS. which gives his name as that of the compiler is assigned by Wattenbach to the eleventh or twelfth century. See L. Delisle, *Mémoire sur d'Anciens Sacramentaires*, pp. 257-9.

book, which he found in one manuscript only, consists of a series of masses attributed to Alcuin.

Ménard, again, found the *præfatiuncula* in the "Codex Rodradi." He connected it with an inscription at the beginning of the Sacramentary, in which the writer says:—

"Hunc ego Hrodradus sanctorum indignus alumnus
Composui librum"

and supposed Rodradus to be the author of the *præfatiuncula* and the compiler of the supplement. He therefore treated both as of secondary importance, regarding the Sacramentary of Rodradus as a document much less valuable than the "Codex S. Eligii," to which, as we have seen, he assigned a date much earlier than its true one. But Ménard's inference as to the authorship of the *præfatiuncula* and the compilation of the supplement may safely be rejected. Both appear in manuscripts of earlier date than the "Codex Rodradi": and the work of Rodradus, so far as these portions of the codex are concerned, was merely that of transcription.¹

In the great majority of the early manuscripts which contain the *præfatiuncula* it appears without any name of its author. But there seems to be good reason for accepting as correct the statement of the treatise entitled *Micrologus de Ecclesiasticis observationibus* (probably the work of Bernold of Constance), which attributes the compiling of the supplement and the authorship of the *præfatiuncula* to Alcuin.

The contents of the *præfatiuncula* give a clear indication of the circumstances which gave occasion for the work. The *Gregorianum* to which the supplement was attached was apparently imposed by authority as the mass-book for general use. It was no doubt with a view to such a measure for securing uniformity and agreement with the Roman standard of worship that Charles the Great had requested from Pope Hadrian I. the transmission of the Sacramentary of St. Gregory, which a letter of the Pope shows to have been sent from Rome some time before Hadrian's death.² But the enforcement of uniformity was not a simple matter. The *Gregorianum* did not meet all the needs of the Frankish clergy; its exclusive use involved the discarding of forms to which both they and their people had been accustomed; there were occasions for which it made no special provision; and it seemed impossible, and perhaps undesirable, to attempt altogether to prohibit recourse to sources which might

¹ On the special interest of the "Codex Rodradi," see the remarks of Mr. Bishop in the *Journal of Theological Studies*, vol. iv, p. 41.

² The letter is assigned to a date between 784 and 791. *Mon. Germ. Hist., Epistolæ Merovingici et Karolini Aevi*, vol. i, p. 626.

supply what was found to be lacking in the *Gregorianum*. The remedy was found in the provision of a carefully arranged supplement, copious enough to satisfy all reasonable desires. It was also necessary, as the work of copyists had introduced corruptions of the text, to supply a more exact text of the *Gregorianum* itself.

For all the parts of this work Alcuin was probably better qualified than any other person whose help and service were at Charles' command. He was, in fact, the person to whom such a task would almost certainly have been committed, and there is therefore a strong *a priori* probability in favour of the accuracy of the statement made by Bernold of Constance. There is, moreover, evidence that, within thirty years from the date of Alcuin's death, the arrangement of a type of "liber missalis," described in terms which are evidently applicable to such books as O and R, was attributed to him.¹ Pamelius' claim in favour of Grimoldus has not been without adherents: but it may fairly be said that the effect of the most recent discussions of the matter has been to establish the belief that the *præfatiuncula* and the supplement are due to Alcuin, and that in the group of ninth and tenth century Sacramentaries to which O and R belong we have the result of the method adopted under Charles the Great for carrying out his policy of securing, with a limited allowance of variation, uniformity of worship within his dominions, according to the Roman standard.

The books thus produced supply, in the first part of their contents, a text of the *Gregorianum* as it was accepted in the Frankish Kingdom in the days of Charles, derived from the authoritative copy sent from Rome by Hadrian I. Such a text has a special value as a standard of comparison with earlier and later Sacramentaries. They supply also, in the supplement, a collection of material drawn from other sources, which has a somewhat similar value for purposes of comparison, since it can also be assigned to a definite date, and is a document set forth under conditions which gave it a peculiar importance; although its use was permitted, rather than enjoined, it also had a certain authority attached to it. The importance of the numbered sections is greater, from this point of view, than that of the collections of Prefaces and Benedictions appended to them in O and R. These occupy the place of the matter added, as a sort of appendix, "in fine codicis," to the numbered sections of the supplement. They are not the same in all the manuscripts

¹ The inventory of S. Riquier drawn up in 831 includes, among the books "qui ministerio altaris deserviunt," besides "Missales Gregoriani" and "Missales Gelasiani," a "Missalis Gregorianus et Gelasianus modernis temporibus ab Albino ordinatus." *Chronicon Centulense*, in d'Achery's *Spicilegium*, vol. iv, p. 485.

of the group: and this fact may be said to render it doubtful whether this portion of Alcuin's work is actually preserved in any extant manuscript, or in which of the different forms it is to be found. But these collections are also of importance for purposes of comparison, whether with the earlier Sacramentaries from which they were no doubt mainly derived, or with later books incorporating their contents in whole or in part.

CODEX 164 OF CAMBRAI.

Among the Sacramentaries of this group which are now known there seems to be none which is of earlier date than O and R: all are apparently of a date later than 800, and most of a date certainly later than 850. But for the text of the *Gregorianum* an important witness is to be found in the Cambrai manuscript, formerly numbered 159, more recently 164, in the Library of Cambrai, containing the *Gregorianum* only, without the supplement.¹ This manuscript was written by the order of Hildoard, Bishop of Cambrai, in the twenty-second year of his episcopate, that is to say, most probably, in 811 or 812, since Hildoard's predecessor, Alberic, is said to have died in 790. The fact that it does not contain the supplement, and the numerous grammatical errors of its text, suggest that it may be a specimen of the books derived, independently of Alcuin's work, from the *Gregorianum* sent by Hadrian. In any case, it appeared, from its early date, to be of so much importance as to claim that its evidence should be taken into account, together with that of R and O, in the preparation of this edition of the text.

This Sacramentary, which may be conveniently denoted by the symbol C, occupies the central part of the volume in which it appears, a book of unusual form, measuring 295 millimetres in height and 103 in breadth. It begins on the *verso* of fol. 35 and ends on the *recto* of fol. 203. The leaves which now precede and follow it, and the other sides of those on which it begins and ends, are filled with additional matter written by several hands, all apparently of the end of the ninth or the beginning of the tenth century.²

¹ Ebner, *Iter Italicum*, p. 383, classes the Cambrai MS. with O and R, among those which contain "the *Gregorianum* of Hadrian with regular supplement." He had not seen the MS., and seems to have followed, in regard to its date, a note in L. Delisle's *Mémoire sur d'Anciens Sacramentaires*, p. 400, where the inscription is reproduced with the substitution of xxi for xxii. Mr. Bishop, in his paper already referred to (*Journal of Theol. Studies*, vol. iv, pp. 414-16), gives an account of the MS., from which I have taken some details, including the measurements.

² Among the items in this added matter are included: Prefaces for various days from Christmas Eve to St. Andrew's Day (ff. 206-214); Visitation and Unction of the sick, and Burial of the dead (ff. 222-239); Absolution of penitents (ff. 216-219); Forms of Ordination, from Ostiarius to Priest (ff. 26-33); Benedictions for Sundays

The first five pages of the *Gregorianum* are written in an ornate style in white (save for a few lines in gold) on a purple ground, mainly in uncial script, but with occasional lines in square capitals: the letters vary a good deal in size, and words are awkwardly divided as though the scribe had failed to estimate the space required for them. The last of the five pages, containing the Preface and *Sanctus*, is entirely in uncial script. The body of the book is in a bold and clear minuscule hand, the titles of masses and prayers, and the rubrics, being for the most part in uncials: rustic capitals are also used, but very sparingly. Words left out by the original scribe and added by the contemporary corrector in the margins are generally in small majuscule characters: these are also used in a good many places by the original scribe in abbreviations at the end of collects (e.g., PER D N I X). The large initial letters of the prayers are frequently ornamented in outline or otherwise slightly decorated: in two cases (fol. 121v. and fol. 175v.) the decoration takes the form of dots surrounding the letter.

In several places numbers are prefixed to the *capitula*. These are not consecutive, but the numbers agree with one another, reckoning the intervening *capitula*. They point to an archetype in which the sections of the *Gregorianum* were numbered throughout. There is no musical notation in any part of the text. The only punctuation mark of the original scribe seems to be the simple point, which is not very freely used.

The orthography of the scribe is not of a high standard: as Mr. Bishop has remarked¹, the text "abounds in solecisms and grammatical errors," and there are also errors of transcription due apparently to the carelessness of the scribe. The following points in his usage are perhaps worthy of mention:—

- (1) The *Sanctus* is never written in a form extending beyond the third repetition of the word "Sanctus," which is sometimes written thrice, sometimes once with the addition of the word "ter."
- (2) In the terminations of collects, the scribe appears to ignore the systematic variations which are commonly

beginning with that after Christmas and ending with Advent (ff. 2-24); and for a small number of Saints' days (ff. 241-245); Confirmation (ff. 204-205). There are also a few additional Masses, and a few Prefaces and Benedictions outside the series mentioned above. The two series of Benedictions appear to be both by the same hand, later than the series of Prefaces. The leaves from fol. 206 to fol. 221, and those from fol. 222 to fol. 245, were probably successive additions to the volume, the last pages of the second group being at first left blank, and afterwards utilized when the Benedictions (ff. 2-24) were added at the beginning of the volume. For information as to the script and gatherings of the later additions my thanks are due to Monsieur Henri Omont.

¹ *Journal of Theological Studies*, iv, 416.

indicated ("per eundem," "qui tecum" and the like); the termination indicated (where more than "per" is written) is almost always in the form "per dominum nostrum," without regard to what precedes.¹ The masses of Eastertide furnish most of the exceptions to this general rule.

- (3) For "ad complendum" the form "ad completum" (or "ad completa") is generally used; but the more usual form occurs also in a good many instances, and there are a good many cases in which the abbreviation employed might indicate either form.
- (4) The quantity of syllables is frequently indicated by marks above the doubtful word; long (or accented) syllables are marked by a slanting line, short syllables by a curving line.
- (5) The crosses which are marked in the Canon are in some cases distinguished by the letters c or o placed above the cross. These symbols apparently indicate that the cross is to be made "super calicem" or "super oblatam," as the case may be.

CODEx REGINAE 337.

R (*Codex Reginae* 337) has 253 numbered leaves, arranged in 32 quires, all of which, except the sixth, were of eight leaves. The last leaf of the last quire is wanting. The sixth quire contains only six leaves, but the text is continuous, and there is no reason to suspect that anything has been lost at this point.

The first quire, which includes all the decorative writing of the manuscript,² is by a different hand from the rest of the book. The first two pages ("In nomine . . . celebratur") are in square capitals, the third and fourth ("Hoc est in primis . . . Dignum et iustum est") in rustic capitals; the next page and a half, containing the Preface and Sanctus, are in uncials, which are used also for the first line of "Te igitur." The V of "Vere dignum" and the T of "Te igitur" are ornamental letters. Throughout the manuscript uncials or rustic capitals are employed for titles and rubrics. The rest of the writing is a fine Carolingian minuscule, with plain capitals for the initial letters of the prayers. There are few abbreviations, all of an ordinary character, except the symbol \bar{V} , which, in the collection of

¹ The mass for the Assumption of the Blessed Virgin (p. 97 *infra*) may serve to illustrate the difference in this matter between C and O or R.

² The V of the "Vere dignum" of the first of the collection of Prefaces (fol. 230) is a large letter, plain in outline, and coloured in panels.

Prefaces, is used alternately with the more usual symbol of "Vere dignum."

The manuscript has evidently been prepared with great care, and the work of the first scribe has been revised and amended by a correcting hand, the corrections being made by the erasure and re-writing of the faulty words. The first scribe seems to have had a tendency to omit syllables and sometimes whole words¹; and the correction has sometimes required the erasure of more than one word in order to bring the correct reading into the space available without writing anything between the lines, or extending into the margin; in a few cases, the writing of the corrector does so extend; but the words are always shown in their proper order. Some of the work of correction appears to have been done by the original scribe; most of it by a hand which bears a close resemblance to that of the writer of the first quire; a small amount, especially in the last portion of the manuscript, by another hand, also apparently contemporary. The spelling of the first hand is for the most part regular and normal, save for the substitution of *ę* (or even *ae*) for *e*, and (more rarely) of *e* for *ae*. In the matter of the modification of consonants in compound words, however, the scribe is rather uncertain. Thus he writes (*e.g.*) both *compelle* and *compelle*; both *inpelle* and *inpelle*; *imminere*, *imminere* and *iminere*; *adsume* and *assume*; *admitte* and *ammitte*. Such forms as *commitetur* for *comitetur* (p. 84), *ammittamus* for *amittamus* (p. 169), *abtanda* for *aptanda* (p. 8), *obtauit* for *optauit* (p. 143), are perhaps due to a mistaken application of a rule. The abbreviation *krm̄y* (= *karissimi*, pp. 209, 211) may be derived from an abbreviation in which the final *i* was carried downwards below the line.

There are very few later additions to the text, or alterations by later hands. One such addition is the *Memento* added to the Canon on fol. 6*r.*, which is in a twelfth-century hand, of the type rather of a French charter-hand than of a book-hand: another is the prayer added on fol. 139*v.*, which is perhaps of the tenth century: an alteration on fol. 95*v.* is also much later than the original hand. The names interlined at the end of the *Benedictio cerei* must have been inserted between 858 and 872.² In the *Benedictio cerei* there also occur a few signs of musical notation, which are apparently later additions.

The punctuation marks are in many cases apparently added, either by the correctors or by a later hand. The signs most regularly employed are the simple point and the *˙*. In some of the longer forms, and especially in those which would, or might,

¹ Some instances of such omissions have escaped the notice of the correctors.

² See p. xvii above.

be sung in the manner of a preface, other signs are used. These are the comma, marking a pause of the value of a semicolon or colon, the semicolon, and the point followed by a comma. The value of the semicolon appears to be intermediate between that of the comma and the point and comma: but it appears possible that the significance of these signs is musical rather than grammatical.

The *Gregorianum* extends from fol. 1r. to fol. 139v. On the last page a blank space was left, which is now filled by a prayer in a later hand.¹ The table of the contents of the supplement begins (without any *praefatiuncula*, and without any heading) on fol. 140r. and ends at the bottom of fol. 144r. The numbered sections begin on fol. 144v. and extend to fol. 229v., where a blank space has been left before the title of the first of the series of Prefaces, which appears at the foot of the page, the Preface following on fol. 230r. The series of Prefaces ends on fol. 245r. and is followed without break by "Incipiunt Benedictiones Episcopales." The series of Benedictions fills the remaining pages, and apparently extended at least to the leaf now wanting at the end of the last quire.

There seems to be no reason to doubt that the manuscript was written in France; but there is no indication of the actual place of writing, or of the place where it was in use. The addition on fol. 6r. may be said to give some evidence that it was in France in the twelfth century: the earliest indication of ownership which it contains shows that it was in France in the seventeenth. This indication is found in the inscription on the first paper fly-leaf:—

"Joan. Tarinus Regius eloquenti[ae] Professor"

to which is added rather lower on the page:—

"Is. heraldi curae credidit."

Jean Tarin became Professor of Greek and Latin Eloquence in the Royal College at Paris in 1629, and died in 1666. "Is. Heraldus" is probably to be identified with Isaac Hérauld, the godson and namesake of Isaac Casaubon, who published at Paris in 1650 some posthumous treatises of his father, Didier Hérauld, scholar and advocate. It was probably through Isaac Hérauld that the book was acquired for the collection of Queen Christina of Sweden. Two notes in the handwriting of Isaac Vossius, on fol. 1r., show that the volume was in his hands in 1656, and was then numbered by him as "45 N.P.," that is, No. 45 of those manuscripts in the queen's collection which were classed as "Non Petaviani," having been acquired from some

¹ See p. 143 n.

other source than the library of Paul Petau.¹ The queen's collection was acquired by Cardinal Pietro Ottoboni, afterwards Pope Alexander VIII., and this volume seems to have been among those which he bestowed upon the Vatican Library as part of the "Bibliotheca Alexandrina." It bears two press-marks, besides its present number, viz., 1454 (the number by which Montfaucon refers to it among the Queen of Sweden's manuscripts) and 281 (the number given to it when it first came to the Vatican Library).² There is no sign of its having ever borne the number 335, which Muratori attributes to it; the mistake which he made, though it was twice over corrected by Vezzosi, and the number had been rightly given by Giorgi, seems to have led to a belief that the manuscript had been lost.

CODEX OTTOBONIANUS 313.

O (*Cod. Ottobonianus* 313) has, besides the fly-leaf, which is not included in the foliation, 218 leaves, of which one (between fol. 20 and fol. 21) has been accidentally left unnumbered. Its contents are divided into three parts:—

- (i.) A portion of a Martyrology (ff. 1–6*r.*).
- (ii.) The Sacramentary (ff. 7–213*r.*).
- (iii.) Parts of a collection of masses appended to the Sacramentary by a later hand or hands.

(i.) The portion of the Martyrology begins with the latter part of the entry relating to August 22: from that point it is complete, ending near the middle of fol. 6*r.* with the inscription "Explicit Martyrologium (*sic*) Bedae Presbyteri." The text is written in a small and neat hand of the ninth century. Many notes of additional festivals and of obits have been added by later hands, of which the earliest are practically contemporary with the text, while some of the others are of the end of the tenth century, or even later.³ The added festivals are almost all those of saints honoured at Paris. Of the obits, the most noteworthy are:—

Id. Sept. Obitus Fulcrici, presbyteri et prepositi.

iiii. Kal. Oct. Obitus [Lotha]rii imperatoris.

x. Kal. Nov. Obiit Hugo regis.⁴

¹ The first and last leaves have been marked by Vossius as the beginning and end of the volume. The loss of a leaf after fol. 253 had therefore occurred before 1656. The present binding appears to be French work of the early part of the seventeenth century.

² For the interpretation of these successive numberings I am indebted to the kindness of Monsignor Stanislaus Legrelle, honorary scribe in the Vatican Library.

³ A full list of these additions is printed by L. Delisle in an appendix to his *Mémoire sur d'Anciens Sacramentaires*, pp. 372–4.

⁴ This entry is probably placed a line too high: there was not quite space enough for it in the line below, where an earlier addition has been made for the date ix. Kal. Nov.

viii. Kal. Dec. Obitus Hilduini abbatis.

iiii. Kal. Ian. Obijt Ragenoldus amator locum istum et benefactor, qui aetiam causa benignitatis pro anima sua de suis rebus hic ostendit.

The entry relating to Lothair was probably added soon after his death in 855: "Hugo rex" is no doubt Hugh Capet, who died in 996: the abbot Hilduinus is no doubt the abbot of St. Denis, who died, it is said, in 842. The entry referring to Ragenoldus seems to be among the latest of the additions.

This portion of the contents of the volume was examined by the Bollandist Fathers Papebroch and Henschenius, who assigned Bourges as the place of its origin. In this opinion they relied solely on the entry, by the original hand, on Aug. 27th, "Bituricas dedicatio ecclesiae S. Sulpitii confessoris." Dom H. Quentin, however, points out that on similar grounds other localities might be suggested, and attaches more importance to the indications which point to Paris or its neighbourhood as the place where the Martyrology was used.¹ It is true that these are for the most part not by the first hand; but they are sufficiently numerous to leave little doubt that the Martyrology, if not written at Paris, had come to that place, or to its immediate neighbourhood, soon after it was written. It was probably bound up with the Sacramentary at an early date: for the *verso* of fol. 6, originally left blank, has been filled with matter of the nature of additions to the Sacramentary, the first of which is apparently not much later than the Sacramentary itself.²

(ii.) The Sacramentary begins on fol. 7 *recto* and ends about the middle of the *recto* of fol. 213, with the inscription, "Expliciunt Benedictiones. Amen." It originally consisted of 210 leaves, gathered in 27 quires, the first of which was of two leaves only, the rest of eight leaves each. Three leaves are now wanting in the twentieth quire, between fol. 156 and fol. 157: the nineteenth quire has nine leaves, fol. 147 being an inserted leaf, most of the contents of which are by later hands.

The title and the outline of the order of the Mass, with the *Sursum corda* . . . *Dignum et iustum est*, occupy the first four pages, written for the most part in square capitals, with an admixture of uncial forms; the upper half of fol. 9r. is filled by a highly ornamented monogram of *Vere dignum*. There is no ornament in the rest of the manuscript. The initial letter of *Te igitur* is large, but quite plain: and the initial letters of the prayers are also plain throughout. The body of the manuscript is written in a good minuscule hand of the ninth century, which

¹ *Les Martyrologes Historiques du Moyen Age*, 8vo, Paris, 1908, pp. 25, 26.

² See Appendix II (pp. 322-3) of this volume.

it is not easy to date with certainty. There are a good many abbreviations, all of a simple kind; none of these, unless it be *nrt*=*noster*, seems to call for special mention. The titles of masses and prayers, and the rubrics, are for the most part in uncial script: rustic capitals are sometimes, but rarely, used. There seems to be nothing in the character of the script which is distinctly against assigning the writing to the first half of the ninth century; and other evidence seems to be in favour of this date.¹ There are frequent corrections and alterations, some apparently made by the first hand, but most by later scribes.² The marks of punctuation are in many cases added or altered. Those most frequently used are the simple point (sometimes with the value of a comma, sometimes with that of a full stop) and the ;, with the value of a comma or semicolon. The point and virgule are also combined in other ways. Sometimes the virgule is placed below the point, forming a semi-colon, sometimes after the point, and sometimes above it, but slightly to the right. Between these combinations there seems to be no very clear distinction in value, so far as the sense is concerned. They occur, for the most part, in the prefaces and in other forms where they may be supposed to have a musical significance. A combination of three points, one above another, appears occasionally, marking a full stop. The only clear signs of musical notation are in the "Benedictio cerei," and are apparently later additions. Throughout the *Gregorianum* and at the Sunday masses of the supplement, the cues of the sung portions of the masses are written in the margins of the pages. The writing of these is in a much smaller hand, resembling that of the body of the Martyrology. Apart from certain additions and alterations, which are of a somewhat later date, they seem to have been written at the same time and place as the text, but by a different scribe.³

The *Gregorianum* extends to the beginning of fol. 103, and is followed immediately, on the same page and with no intervening space, by the *praefatiuncula*, which ends on the *verso* of fol. 104. The lower part of this page had been left blank, but is

¹ L. Delisle (*Mémoire sur d'Anciens Sacramentaires*, p. 149) assigns the MS. to the second half of the ninth century. Ebner (*Iter Italicum*, p. 231) follows him; but his later judgement was in favour of an earlier date (p. 383).

² One of these perhaps deserves special mention. In the first portion of the Sacramentary the scribe used, as a rule, the spelling *sollempnia*, *sollempnitas*, and the *p* is generally erased. Further on the spelling *sollemnina*, *sollemnitas*, becomes more frequent, and the *p* when it occurs is marked out by dots. In the last portion of the MS. the *p* hardly appears at all.

³ This is the opinion expressed by Dr. Liebaert of the Vatican Library, who most kindly assisted Mr. Bannister in an examination of the MS. for the decision of this point.

now filled by writing in a rather later hand.¹ The table of the contents of the supplement occupies six pages (fol. 105r.—fol. 107v.), the last of which is not completely filled.

The first of the numbered sections of the supplement (the *Benedictio cerei*) begins on fol. 112r. The intervening pages are now filled with the following items:—

- (1) A form for the reconciliation of an altar or a church. This is in the same hand as the body of the MS. and fills both sides of fol. 108.²
- (2) A Litany, written by a rather later hand, occupying three pages. This is no part of the original Sacramentary, and has no claim to the title, given to it by the scribe, of "Litanía Romana"; but it is of some interest, and for completeness' sake it seems worth while to print it here. Its text is as follows:—

INCIPIT LETANIA ROMANA.

Kyrieleyson *ter*.
 Christe audi nos *ter*.
 Sancta maria. ora
 Sancte michahel. ora
 Sancte gabriel. ora
 Sancte raphahel. ora
 Sancte iohannes. ora
 Sancte petre. ora
 Sancte paule. ora
 Sancte andrea. ora
 Sancte iacobe. ora
 Sancte iohannes. ora
 Sancte toma. ora
 Sancte philippe. ora
 Sancte bartolomee. ora
 Sancte mathee. ora
 Sancte simon. ora
 Sancte taddeae. ora
 Sancte mathia. ora
 Sancte barnaba. ora
 Sancte marce. ora
 Sancte luca. ora
 Sancte stephane. ora
 Sancte line. ora
 Sancte clete. ora
 Sancte clemens. ora

¹ See p. 146 of this volume.

² See p. 150 of this volume.

Sancte xiste. ora
Sancte corneli. ora
Sancte cipriane. ora
Sancte crisogone. ora
Sancte laurenti. ora
Sancte uincentii. ora
Sancte anastasii. ora
Sancte fabiane. ora
Sancte sebastiane. ora
Sancte tiburti. ora
Sancte ualeriane. ora
Sancte georgii. ora
Sancte ignatii. ora
Sancte alexander. ora
Sancte cucufas. ora
Sancte geruasi. ora
Sancte protasi. ora
Sancte celse. ora
Sancte yppolite. ora
Sancte dyonisi. ora
Sancte rustice. ora
Sancte eleutherii. ora
Sancte saturnine. ora
Sancte policarpi. ora
Sancte timotheae. ora
Sancte cosma. ora
Sancte damiane. ora
Sancte maurici. ora
Sancte gereon. cum sociis tuis. ora
Sancte crispine. ora
Sancte crispiniane. ora
Sancte cristophore. ora
Sancte hilari. ora
Sancte martine. ora
Sancte agustine. ora
Sancte gregorii. ora
Sancte hieronime. ora
Sancte siluester. ora
Sancte benedicte. ora
Sancte ambrosii. ora
Sancte apollinaris. ora
Sancte maximine. ora
Sancte remegi. ora
Sancte uedaste. ora
Sancte marcelle. ora
Sancte germane. ora

Sancte medarde. ora
 Sancte sulpici. ora
 Sancte lupe. ora
 Sancte eligii. ora
 Sancte albine. ora
 Sancte audoene. ora
 Sancta felicitas. ora
 Sancta perpetua. ora
 Sancta agatha. ora
 Sancta agnes. ora
 Sancta lucia. ora
 Sancta cecilia. ora
 Sancta anastasia. ora
 Sancta petronilla. ora
 Sancta scolastica. ora
 Sancta susanna. ora
 Sancta prisca. ora
 Sancta praxedis. ora
 Sancta brigida. ora
 Sancta afra. ora
 Sancta iuliana. ora
 Sancta eulalia. ora
 Sancta leochadia. ora
 Sancta eugenia. ora
 Sancta eufemia. ora
 Sancta genouefa. ora
 Sancta tecla. ora
 Sancta columba. ora
 Sancta helena. ora
 Sancta aldegundis. ora
 Sancta antonina. ora
 Sancta cristina. ora
 Omnes sancti orate pro nobis
 Propicius esto parce nobis domine
 Propicius esto. libera nos domine
 Ab omni malo libera nos domine
 Ab hoste malo. libera nos domine
 A periculo mortis. libera
 Per crucem tuam libera nos domine
 Peccatores te rogamus audi nos
 Ut pacem nobis dones. te
 Ut sanitatem nobis dones. te
 Ut fructum terrae nobis dones. te
 Ut aeris temperiem nobis dones. te
 Ut domnum apostolicum *illum* in sancta religione
 conseruare digneris. te

Ut domnum imperatorem et exercitum francorum
 conseruare digneris. te
 Ut cunctum populum christianum pretioso sanguine tuo redemptum. conseruare digneris. te
 Ut iram tuam ab eo auferre digneris. te
 Fili dei. te
 Agnus dei qui tollis peccata mundi. miserere
 Christe audi nos
 Kyrieleyson.

- (3) A very large number of names of persons, male and female, written by several hands at different dates. These fill the whole of fol. 110v. and both sides of fol. 111: some have also been added in the margins of fol. 110r., and a few in the lower margin of fol. 109v. It will be necessary to return to these, and to consider them, and some names similarly inserted in the pages which contain the Canon, as affording evidence of the date of the MS. and of the place where it was in use.

The numbered sections of the supplement extend from fol. 112r. to fol. 166v. On fol. 167r. begins the collection of Prefaces, preceded by a short *praefatiuncula*. This series ends in the middle of the *recto* of fol. 203, with the inscription "Expliciunt Praefationes," and is followed immediately by the series of Episcopal Benedictions, which ends on fol. 213r., with the inscription "Expliciunt Benedictiones. Amen."

(iii.) The masses added to the Sacramentary, which occupy the remaining pages of the volume, begin on the *recto* of fol. 213. The pages are not continuous; something has evidently been lost between fol. 213 and fol. 214: and the series is not complete, since fol. 217, the last leaf of the volume, ends in the middle of a sentence. These additions are attributed by Dr. Ebner¹ to the eleventh century: but this date seems rather too late. The writing of the first mass of the series bears a considerable resemblance to the latest of the hands which appear on the inserted leaf, fol. 147. It seems clear, however, that the section has no claim to be regarded as a part of the ninth-century Sacramentary.²

¹ *Iter Italicum*, p. 233.

² The first mass of the series differs from the rest in having the Epistle and Gospel written in full: the rest consist only of the mass collects. The first mass ends at the bottom of fol. 213v.; on the next page appear forms for use at mass; the first lines contain the end of a prayer, which is followed by "Orate pro me fratres," etc. The last item in the page is a prayer to be said after communicating. The second mass begins on the *verso* of fol. 214. The headings of the masses are as follows: (1) Die Dominica Missa de Sancta Trinitate; (2) De Spiritu sancto; (3) Missa Votiva

On the question at what place the Sacramentary was written or used its text yields one piece of evidence. In the *Liber* after the Lord's Prayer at the end of the Canon, the names of SS. Denis, Rusticus, Eleutherius and Chlodoald are added after those of SS. Peter and Paul and St. Andrew.¹ This addition certainly suggests the neighbourhood of Paris: the mention of St. Chlodoald seemed to the Benedictine editors of St. Gregory to be decisive in favour of the church of St. Cloud at Nogent. But it does not seem certain that St. Cloud might not, even at Paris itself, have been commemorated in this way: and the evidence afforded by some of the names which appear on ff. 109-11 seems rather to suggest that when those names were written the book was in use in Paris.

The earliest entries on these pages seem to be those on fol. 111r., where a beginning appears to have been made by two lists, one of bishops, the other of secular princes, in two columns. The heading "Nomina defunctorum," which now stands almost directly above the first of these lists, probably refers to both, and perhaps to all the names on the page. But it seems to have been written later than the first names in the lists, and though it was probably an accurate description of the lists at the time when it was written, it may be that the lists were originally lists of benefactors, to which names were added even during the lives of the persons concerned.²

The first list begins with the names of "Domnus Inchadus episcopus, Ercanradus episcopus, Ermbertus episcopus, Guntbal-
dus episcopus, Adalbertus episcopus, Aldricus episcopus, Adalricus,
Hilduinus abba." The second column begins with "Carolus
imperator, Hludouicus imperator, Pippinus rex"; then a space
has been left before the names of "Stephanus comes, Amaltrudis."
A third column begins, rather further to the right, with the
following names, in a somewhat later hand: "Carolus imperator,

in commemoratione Sanctae Mariae; (4) Missa in veneratione omnium sanctorum;
(5) Missa propria sacerdotis; (6) Missa tam vivorum quam defunctorum; (7) Feria ii.
[? altered from Feria iii.] Missa ad postulanda angelorum suffragia; (8) Missa
sanctorum quorum reliquiae ibidem habentur; (9) Missa pro temptatione carnis; (10)
Missa pro petitione lacrimarum; (11) Feria iii. [? altered from Feria iiiii.] Missa in
veneratione Sanctae Mariae; (12) Missa pro gratia Sancti Spiritus; (13) Missa
communis sanctorum; (14) Missa pro peccatis; (15) Missa sacerdotis [incomplete].

¹ Between the words "et Andrea" and the words "necnon et beato Dionysio" there is an erasure in the MS. extending to about one-third of the line. But the words "necnon . . . et omnibus sanctis" are by the hand of the original scribe. The erasure was probably only the correction of a clerical error. It seems likely that the scribe wrote "Andrea et omnibus sanctis, necnon et beato Dionysio . . . et omnibus sanctis," and that the words thus repeated were erased where they first occurred.

² The whole of the names in these lists, and those scattered over the pages, are printed in the appendix to L. Delisle's *Mémoire sur d'Anciens Sacramentaires*, pp. 374-388. They are 1047 in number. These additions gave to the volume, as Ebner remarks, something of the character of a "Liber vitae."

Judith regina, Hirmingardis regina." The space left in the second column has been filled by another hand with the name of "Lotharius imperator."

"Domnus Inchadus episcopus" is no doubt the bishop of Paris of that name whose death is said to have occurred in 831. He was a benefactor of the chapter of Paris. It is noticeable that his is the only name of a bishop appearing in these pages to which the title "Domnus" is prefixed: its presence seems to suggest that, if he was not actually bishop at the time when his name was written, the interval since his death had not been long. "Ercanradus episcopus" may be either Ercanradus I. (*ob. c. 795*), who is said to have first constituted the chapter¹, or Ercanradus II., the immediate successor of Inchadus, who is said to have held the see from 831 to about 857. The other bishops whose names follow do not seem to have been bishops of Paris: they may be identified, however, with occupants of various other sees in North France before 850.

The second column begins with Charles the Great, his son Louis, and his grandson Pepin of Aquitaine. "Stephanus comes" and Amaltrudis are Stephen, Count of Paris, and his wife, who made a joint grant to the church of Paris in 811.¹ The name of Lothair may have been added after the emperor's death in 855: it had probably already filled the space left after Pepin's name when the name of Charles the Bald came to be added; this was placed at the head of a new column because there was not room for it among the names of his kindred in the second column. Judith and Hirmingardis may possibly be the wives of Louis I., but if they are so, they are placed out of order. It is perhaps more likely that Judith is the daughter of Charles the Bald, who became, in 836, the wife of the English King Ethelwulf, and Hirmingardis the daughter of Louis II., whose husband Boson became King of Provence in 879.

Another list of names, on fol. 110v., also supplies evidence of the connexion of the manuscript with Paris. It is headed "Nomina canonicorum Parisiacens," and begins with "Ercanradus episcopus": the last name but one in the column is "Fulradus episcopus." The list, therefore, was probably begun in the time of Ercanradus II. (between 831 and 857) and carried on till the time of Fulradus (*c. 922-6*). Among the names of bishops which appear in the less systematically ordered entries there are at any rate four which seem to be those of bishops of Paris, the latest being Elisiardus (*c. 987-9*) or Raynaldus.²

¹ *Gallia Christiana* tom. vii. col. 30 (ed. 1744).

² Raynaldus may be the predecessor of Elisiardus, or a later Raynaldus (*c. 992-1016*). The names of Robert II. and his wife Constanca (*c. 999-1031*) are the latest which can be certainly identified among the additions to the original entries.

On the whole, it may be said that the names of the saints which appear in the *Libera* are evidence that the Sacramentary was written for some church in or near Paris, while the names recorded for commemoration are evidence that it was in use at the cathedral church of Paris soon after it was written, and probably before 850. There seems to be no evidence which points clearly to any other place as that of its origin.¹

The codex had apparently already passed in the sixteenth century into the hands of a private owner: for a note in the handwriting of that period, on the *verso* of the fly-leaf, states that

“Ce liure et a Ih. gautier (?) qui le trouvara si le porte en son otel a la Rue de Quacot et il aura bon vin etc.”

Later, it was in the collection of Paul Petau, and was one of the manuscripts purchased from that collection by Vossius for the Queen of Sweden, and acquired with her other manuscripts by Cardinal Ottoboni. When, as Alexander VIII., he formed the “Bibliotheca Alexandrina,” this volume was not included in that collection, but was one of those reserved for the Pope’s private library. It was purchased, with the rest of that collection, from the Ottoboni family by Benedict XIV., and by him bestowed upon the Vatican Library. Its number in the Queen of Sweden’s collection was 1275. Vezzosi refers to it as Number 2 of the Ottoboni collection, soon after that collection became part of the Vatican Library², and this mark appears on one of the paper fly-leaves. Giorgi, writing rather earlier, refers to it as “Sacramentarium Gregorianum in Bibliotheca Ottoboniana, olim Reginae Svecorum num. 1275, nunc n. 327.”³ Of this last numeration the manuscript now bears no trace; but its present binding is of the time of Pius IX.

COMPARISON OF THE THREE MANUSCRIPTS.

Of the three manuscripts C is the only one which can be confidently assigned to a date within the life-time of Charles the Great. It stands by itself, and between the two later manuscripts

¹ Mr. H. M. Bannister, whose wide experience of early manuscripts gives weight to his opinion, was inclined to think that it was written at Tours. But Professor E. K. Rand, of Harvard, who has given special attention to manuscripts proceeding from Tours, and who examined the manuscript at Mr. Bannister’s request, has stated that, in his opinion, the Sacramentary, though it shows some points of resemblance to the style of Tours, and was probably produced in a scriptorium where the influence of Tours had had some effect, cannot be regarded as a Tours manuscript, unless it could be assigned to a date earlier than that of the development of the Tours style in the time of Alcuin. This its contents seem not to allow.

² *Thomasii Opera*, vol. v, p. xxxv, and vol. vi, p. (xlii), note 2.

³ *De Liturgia Romani Pontificis*, vol. ii, p. clx.

there are differences, not indeed of great importance, but not entirely negligible. Yet it may fairly be said that all three illustrate the development of that type of Sacramentary which was produced under Charles the Great for use in his Frankish dominions, and which throughout the ninth century continued to be the normal and recognized type in that part of Europe. In C we have an example of the earliest stage in the process; it is an instance, the only one, probably, now traceable, of the Frankish use of the Gregorian "*libellus sacramentorum*" derived from the Gregorianum sent by Hadrian, by itself, and apart from the supplement.¹ The other two manuscripts, R and O, exemplify, in the combination of the *Gregorianum* with the numbered sections of the supplement, the most important and permanent results of Alcuin's work on the Sacramentary. With regard to the matter which follows the numbered sections, it is, perhaps, more doubtful whether either manuscript illustrates Alcuin's work, or which of them seems more likely to do so. But the corresponding portion of the supplement, as we have seen, was probably regarded as secondary, both in importance and in authority, to that in respect of which R and O are in substantial agreement.

Before considering the few differences in arrangement which the three manuscripts show in the *Gregorianum* and R and O show in the first part of the supplement, it is, perhaps, well to take note of a difference in the titles. In all three manuscripts the title belongs especially to the *Gregorianum*. In C and R this is described not only as set forth by St. Gregory, but also as "*ex authentico libro bibliothecae cubiculi scriptum.*" These words are absent from the title of O. They are absent also from the titles of at any rate a considerable proportion of those early Sacramentaries which, like O, add to the *Gregorianum* both the supplement and the *praefatiuncula*. Among the twelve Sacramentaries enumerated by Ebner as representative of the type which consists of *Gregorianum* and Alcuin's supplement, none but C and R includes the words in its title.² The *prae-*

¹ The Paris MS. 2292, which also contains the *Gregorianum* without supplement, though probably written in France, appears to have been intended for use in Italy, and arranged to suit that purpose. See Mr. Bishop's account of this manuscript, *Journal of Theological Studies*, iv, pp. 420 *sq.*, and p. 424, note 3.

² See Ebner, *Iter Italicum*, p. 303. C, as has been already noted (p. xxiii, *n.*), is wrongly included in this group by Ebner, since it has not the supplement. Of the other eleven one now lacks the title (MS. Paris, Bibl. Nat., 2812): the Cologne MS. 137 seems never to have had any. The words are absent also from the later Cologne MS. 88. They occur in the title of the Vienna MS. from which Lambecius took the text of the Benedictions which he published in 1659 (*Commentariorum de Augustissima Bibliotheca Caesarea Vindobonensi Liber ii*, p. 299). The original text of the *Gregorianum* contained in this MS. appears, from the fuller account of its contents given in Denis' catalogue, to agree in some places with that of C and R, where these differ from O; but it has been in these places assimilated to O by a later hand.

fatiuncula indicates that Alcuin's work included a revision of the text of the *Gregorianum*, made necessary by the number of errors in grammar or transcription which were found to exist in the copies current in France: and even if his revision was limited (as it very likely was) to the rectification of these errors¹, it would be natural that he should avoid, in the title of his revised text, the use of words which seem to imply that the text to which they are prefixed has been directly derived from the authoritative copy of the *Gregorianum* sent by Hadrian to Charles. The absence of the words, in the title of a Sacramentary dependent on Alcuin's recension, is thus quite intelligible. But it is certainly not safe to infer, merely from the presence of these words in the title, that the *Gregorianum* contained in a Sacramentary in which the words occur was copied either from Hadrian's *Gregorianum* or from an early copy of that book. It is, of course, possible that the words may have such a significance in the case of C, which contains the *Gregorianum* without the supplement, and exhibits a text in which there are numerous examples of such errors as Alcuin's revision was intended to correct: it is less likely that they have it in the case of R, which includes the supplement as well as the *Gregorianum*. But the words appear also in the title of the Paris MS. 2292, where the *Gregorianum* differs more widely, in its arrangement and contents, from the *Gregorianum* of C and R than that contained in O. They appear also in later manuscripts, like the "Codex S. Eligii," where the distinction between the *Gregorianum* and the supplement has disappeared. In such manuscripts their presence is a mere survival, and their significance can hardly be of any importance at all.

Throughout the *Gregorianum* there is a very close agreement in contents and arrangement between C and R. The differences are really only two. The first of these is on the Epiphany, where the prayer *Inlumina quaesumus*, which in C is the "super oblata," takes in R the place of the last of the "aliae orationes," the prayer *Ecclesiae tuae quaesumus domine dona* (which in C is placed at the end of the "aliae orationes") being used as the "super oblata."² The second, on the first Monday of Lent, is probably due simply to an error of the scribe of C who has left out the text of the prayer *Salutaris tui* and the heading of the "super populum" which follows it in R, thus making the prayer

¹ The language of the *praefatiuncula* does not suggest that the revision went beyond this limit.

² See below, pp. 17, 18. The order of the prayers in O is the same as in R, and seems to be right, since *Ecclesiae tuae* is apparently meant for the place which this order gives it. Possibly its relegation to a less important place in C may be due to the fact that its text as it appears in that manuscript has been made unintelligible by the omission of a word necessary to the sense.

Absolve quæsumus into the "ad complendum" and leaving the mass without a "super populum."¹

If we compare the contents and arrangement of C and R with that of O the differences in the *Gregorianum* are but little more numerous. On the Sundays in Lent C and R provide no "super populum": O has one for each of these Sundays except the fourth.² On Palm Sunday it provides a form for blessing the palms which is not in C or R. In the group of prayers which in R have (apparently by a mistake of the scribe³) the title "Orationes pro peste animalium" O inserts, as the second prayer of the group, and with the title "super oblata," a prayer which does not appear either in C or in R.⁴

These differences are certainly not of very great moment: and the case is much the same with regard to the variations in the text of the prayers. A very large proportion of these are due simply to lapses of the scribes in respect of spelling, grammar, or accurate transcription. Peculiar readings in C are frequent, if these are taken into account: and the spelling and grammar of the scribe of O are responsible for a good many of its differences from C and R. R has fewer errors than the others, but some obvious clerical errors in its text have escaped the notice of the corrector. Leaving such differences out of the reckoning, the points of divergence are not many, and the divergences themselves are for the most part unimportant. In most cases C and R agree: and sometimes O seems to have the true reading where it stands alone. But a good many of its variations from the other two are merely in respect of the order of words, and in several of these cases the reading of C and R gives a better rhythm. The most important of its divergences are in the Canon: and here, while all three manuscripts derive their text from the same recension, O introduces words and phrases which must be regarded as interpolations, and omits words which are found in the text both of C and R.⁵ It may be observed that in a few instances O adds to the headings of

¹ See below, p. 29. Here again the order is the same in O as in R.

² It may be observed that the forms which O employs for this purpose appear as the prayers "super populum" on these Sundays in the eighth-century Gelasian Sacramentary of St. Gallen. The first two appear also in the Vatican *Gelasianum* (MS. *Reginæ* 316). It is to be noted that the "super populum" for the first Sunday and the collect "ad vespéros" which follows it, are not in the same hand as the rest of the page, and are crowded into a small space.

³ The words "pro peste animalium" have been repeated from the title of the prayer which precedes the group. In O the title is "Orationes pro mortalitate"; in C, "Oratio de mortalitate."

⁴ See below, p. 141. The prayer added in O appears as the "secreta" of a mass "tempore, quod absit, mortalitatis," in the Vatican *Gelasianum* (*Reginæ* 316), and also in the Rheinau Sacramentary.

⁵ See Mr. Bishop's article on *Early Texts of the Roman Canon*, in the *Journal of Theological Studies*, vol. iv, pp. 569 sqq.

masses for festivals the mention of another feast falling on the same day. On Apr. 23, the festival of St. Regulus is noted in the heading of the mass for St. George's day; on May 13, St. Servasius is mentioned at that of the mass of St. Mary ad Martyres¹; the Decollation of St. John Baptist is mentioned on St. Sabina's day, and St. Adrianus on the Nativity of the Blessed Virgin. The cues from the antiphonary added at the last of these points are for the feast of St. Adrianus.

In the numbered sections of the supplement R has an item, noted in its table of contents, which does not appear in O. This is the second form for the "Benedictio cerei."² On the other hand O inserts, between the sections numbered lxxxv and lxxxvi, a mass "pro pace": this is on an inserted leaf, but in the hand, apparently, of the first scribe.³ It inserts also, in the mass "in tempore synodi pro rege dicenda," two forms of preface which are not found in R.⁴ Among the "Orationes Matutinales" O contains one collect which R omits.⁵ But the most notable difference between the two manuscripts so far as this portion of their text is concerned, is in the matter relating to Baptism. The points of difference will be seen on pp. 159-163: it may suffice here to note that the contents of the section as they appear in O show a much closer resemblance to the corresponding portion of the Vatican *Gelasianum* than is to be traced in R. A minor difference (which appears not in the tables but in the supplement itself) concerns the mode of reckoning the Sundays after Pentecost. In R they are "post Pentecosten"; in O "post octavas Pentecosten." The form for the reconciliation of an altar which appears in O between the table and the supplement, is an addition by the first hand: there is nothing corresponding to it in R.⁶ In the text of the prayers the variations of readings observable in the two manuscripts (apart from the sections mentioned above, and from certain alterations⁷ made by later hands in O) are few and unimportant.

In the part of their contents which follows the numbered sections

¹ This is a marginal addition by a later hand.

² This form occurs in the Vatican *Gelasianum* (*Reginae* 316).

³ See p. 200. The mass is not noted in the table of contents. The prayers of which it consists are all to be found, together with those of the mass "pro pace" common to O and R, in the Vatican *Gelasianum* (*Reginae* 316).

⁴ It is to be observed that both these forms occur a second time in O. See pp. 188*n* and 298.

⁵ See below, p. 226*n*. The omission in R is probably a mistake due to the similarity between the ending of the collect omitted and that of the collect which immediately precedes it in O.

⁶ See below, p. 150*n*.

⁷ See, e.g., p. 194*n*., where the phrase *quorum nomina subter* [or *hic*] *tenentur inserta* may be sufficiently explained by the presence of the lists on ff. 109-11 of the manuscript, and of the names scattered on some of its other pages. See above, p. xxxv, n. 2.

O and R proceed on different lines. The collection of Prefaces and Benedictions which is provided in R has been framed on the principle of supplying a small number of forms for particular days, and groups of forms for particular seasons, for festivals of saints, for Sundays, and for special purposes. The number of Prefaces allotted to particular days is at the most fourteen, that of Benedictions so allotted not more than twelve.¹ In O the collection contains a very much larger number of forms, and these are for the most part assigned to particular days: every Sunday, for example, has its own Preface. Most of the forms contained in R are found also in O; but the two collections seem to be independent of each other, though doubtless much of their material has been derived directly or indirectly from the same source.

The series of Prefaces in O is preceded by a short introductory heading, in which the collection which follows seems to be distinguished from the sections "studiose perscripta" which precede it.² This paragraph appears also in several manuscripts of the same group to which O belongs, with little variation. But the collection of Prefaces to which it is prefixed is possibly not the same in all cases: the omission or addition of Prefaces in such a series might be varied a good deal according to local requirements: and it may perhaps appear from an examination of the kindred books that other divergences are to be found within the group as great as that which exists between O and R.

It cannot be regarded as certain that either O or R contains the same series of Prefaces and Benedictions which was originally associated with the numbered sections of the supplement: and in the case of O there are some points which seem to give grounds for the opinion that its collection was formed independently of the *Gregorianum* and of Alcuin's supplement. The method of reckoning the Sundays after Pentecost is different: in the numbered sections, as we have seen, O reckons them from the Octave: its Prefaces are reckoned from Whitsunday, and their number is greater than the number of masses provided in the supplement for these Sundays. There are three Prefaces placed before that for the third Sunday "post octavas Paschae"

¹ It may be that some of these are intended for use on more days than one.

² See p. 255. Muratori prints this heading (*Lit. Rom. Vet.* ii. 291), but unfortunately fails to do so correctly: his text describes the Prefaces as "studiose perscriptae," whereas the actual words of the heading attribute this character to the preceding portion of the supplement, and by implication deny it to the Prefaces. It seems unlikely that Alcuin, who had already, as we have seen, dealt in the *praefatiuncula* with the Prefaces and Benedictions appended to his supplement, would have furnished such an introduction to the Prefaces as the paragraph beginning "Haec studiose perscripta." It is more probable that this is the work of the collector of the series which appears in O, imitating in some degree the model of the *praefatiuncula*.

and with a heading which seems to connect them with the "Litania Maior" of the *Gregorianum*: but their number, and the fact that the second and third of them are assigned to "Feria iii" and "Feria iv," show that they really belong to the Rogation days. The Rogation days are of course not recognized in the *Gregorianum*: and no masses are provided for them in the supplement. The *Gregorianum* places the "Sabbatum in xii lectiones" on the Saturday after Pentecost: the supplement makes no further provision for the Ember days of this season: but the Prefaces include one "Mensis iv. feria iv." which is placed between the third and fourth Sundays after Pentecost. The masses of the Ember days in September in the *Gregorianum* are placed between Sept. 16 and Sept. 27: O places its Prefaces for the same days between the 18th and 19th Sundays after Pentecost, following the Preface for St. Matthew's day.

It may be observed also that while the Prefaces include forms for a good many festivals which are not recognized in the *Gregorianum*, a large number of those for which the *Gregorianum* provides masses have no proper preface supplied in the appended series. Of course the "Commune sanctorum" of the supplement would furnish masses for one of these sets of festivals, and the prefaces for the other set might be drawn from that part of the series which corresponds to the "Commune sanctorum." But the Prefaces as a whole suggest a kalendar differing rather widely from that which might be constructed from the *Gregorianum*, and one which would correspond rather closely with that which might similarly be constructed from the 8th century Gelasian sacramentary of Rheinau.¹

The series of Prefaces in R, on the other hand, is so framed that it does not show such points of divergence from the *Gregorianum* or the preceding part of the supplement as may be observed in that of O. It is much more limited in scope, and so perhaps more likely to have been part of the work of a compiler who was not inclined to encourage the multiplication of prefaces or to extend their use. But it may well be the work of some other hand than that of Alcuin, and it is certainly not safe to regard either the series of O or the series of R as the result of Alcuin's work with the same confidence with which we may attribute to him the formation of the numbered sections of the supplement.

The two manuscripts follow, in their series of Benedictions, the same general plans as in the series of Prefaces; but the

¹ See the appendix to *The Gelasian Sacramentary*, Oxford, 1894. It may be added that the bulk of the Prefaces of O are to be found, with some variations of text, in the eighth-century Gelasian books.

Benedictions of R contain a smaller proportion of forms common to the series of O ; and those of O contain a smaller proportion of forms assigned to particular days. There are few Benedictions in either series for festivals of particular saints.¹

The method which I have thought it best to follow in the present edition may be very briefly described. I have taken the text of the *Gregorianum* and of the numbered sections of the supplement from R, indicating in footnotes the variant readings of C and O, and the additions which O makes to the text of R, but inserting between the *Gregorianum* and the supplement the *praefatiuncula* as it appears in O. The Prefaces and Benedictions of both R and O have been printed in full. The cues from the Antiphonary which appear in the margins of O are given in a separate series of footnotes. A few masses added by later hands in the margins of O, and the additional matter which appears on the page facing the title of that manuscript, are added in the Appendix.

In making choice of R as the principal authority for the text I have been guided mainly by reasons of convenience. The selection of either of the other manuscripts would have involved a large increase in the amount of footnotes, since the text of C would have required much correction, and that of O many indications of corrections made in the manuscript itself. The text of R has also undergone a good deal of correction : but the corrections which have been made in it are, I believe, except in a very small number of places, not of the nature of alterations : and it has been possible to indicate the fact that corrections have been made without multiplying footnotes. For this purpose a sign has been employed in the text, where words which have been in whole or in part re-written are marked by small crotchets ' ' above the line at the beginning and end of the correction, save in cases where a footnote has been required for some other reason.

In printing the text I have followed in all cases the spelling of the manuscript, adopting in the portions taken from O the spelling of the first hand, even where this has been altered, if it can still be clearly made out. Abbreviated words have been expanded in accordance, so far as may be, with the ordinary spelling of the scribe. In dates, when it is uncertain how the scribe

¹ The series of Benedictions printed by Lambecius (see above, p. xxxviii, *n.*) agrees on the whole closely with that of O, though it includes some forms which O does not contain, and omits one or two which are found in O. But the additions to the *Gregorianum* included in this MS., though they embody much of the material used in Alcuin's supplement, are not arranged on Alcuin's plan. See Denis, *Codices Theologici Bibliothecae Palatinae Vindobonensis*, Vol. I, part iii, col. 3025 *sqq.*

would have expanded an abbreviated word, either because he never expands it, or because his practice varies, I have used the correct form of the word, giving him the benefit of the doubt.

With regard to punctuation, I have followed as far as may be what now appears in the manuscripts, with the following exceptions. I have conformed to modern usage by adding a full stop at the end of forms, although the scribes generally omit this sign; and I have made uniform the varying use of a point in connexion with numerals. In the portions of the text for which O is the source, I have not always found it possible to decide, in the combinations of point and virgule (other than ‘ and ;) whether the scribe intended his virgule to surmount or to follow the point, and it seemed best to employ uniformly for these combinations the sign .,

In indicating the variants of C and O I have not, as a rule, taken account of mere variations of spelling; nor have I always noted ungrammatical variants, where no doubt can arise as to the true reading. But otherwise I have thought it best to err on the side of noting rather than of omitting even very unimportant differences.

In the notes which give the cues from the Antiphonary as they appear in O, round brackets indicate that what is enclosed in them has now disappeared, through the operations of the binder: square brackets indicate an addition or substitution by a later hand: angular brackets indicate that words or letters omitted have been supplied. The same significance belongs to round brackets in forms contained in the footnotes; and angular brackets, wherever they occur, indicate that the words or letters enclosed do not appear in the manuscript.

In conclusion, I must express my thanks for assistance and suggestions to various helpers, and in particular to the Rev. H. M. Bannister and to those who aided him in his enquiries on my behalf in the Vatican Library on many points of detail, to Mr. Edmund Bishop, to M. Henri Omont, and, as on previous occasions, to the Chairman and the Treasurer of the Henry Bradshaw Society.

H. A. WILSON.

THE
GREGORIAN SACRAMENTARY

/IN NOMINE DOMINI INCIPIT LIBER SACRAMENTORUM¹ [fo. I
DE CIRCULO ANNI EXPOSITUM² A SANCTO GREGORIO
PAPA /ROMANO EDITUM³ EX AUTHENTICO LIBRO [fo. I v
BIBLIOTHECAE CUBICULI SCRIPTUM⁴ QUALITER MISSA
ROMANA CELEBRATUR

*/Hoc est inprimis introitus⁵ qualis fuerit statutis tem- [fo. 2
poribus seu⁶ diebus festis . siue⁶ cotidianis . deinde kyrie eleison.
Item dicitur gloria in excelsis deo . si episcopus fuerit . tantummodo
die dominico siue diebus festis . a presbiteris autem minime dicitur
nisi solo in pascha. Quando uero laetania agitur . neque gloria in
excelsis deo neque alleluia canitur. Postmodum dicitur oratio .
deinde sequitur apostolus.⁷ Item gradalis⁸ seu⁹ alleluia. Post-
modum legitur euangelium. Deinde offertorium et dicitur oratio¹⁰
super oblatam. Inde¹¹ dicit sacerdos excelsa uoce.¹² Per [fo. 2 v
omnia saecula saeculorum amen.*

Dominus uobiscum
Et cum spiritu tuo
Sursum corda
Habemus ad dominum
Gratias agamus domino deo nostro
Dignum et iustum est.

/VERE dignum et iustum est equum et salutare nos tibi [fo. 3
semper et ubique gratias agere . domine sancte pater omnipotens
aeterne deus per christum dominum nostrum per quem maies-
tatem tuam laudant angeli . adorant dominationes tremunt

¹ incipit liber sacramentorum hic sacramentorum C.

² expositum exposito C : om. O.

³ editum editū C : editus O.

⁴ ex authentico scriptum om. O.

⁵ introitus introitum C.

⁶ seu siue siue seu CO.

⁷ apostolus apostolum CO.

⁸ gradalis gradalem C.

⁹ seu siue O.

¹⁰ et dicitur oratio et oblatione C.

¹¹ oblatam. Inde oblata : qua completa O.

¹² Inde dicit uoce om. C.

potestates caeli caelo/rumque virtutes. ac beata seraphin [fo. 3^v socia exultatione concelebrant. cum quibus et nostras uoces ut admitti iubeas deprecamur supplici confessione dicentes

Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth.¹

TE igitur² clementissime pater per iesum christum filium tuum dominum nostrum. supplices rogamus et petimus uti accepta habeas et benedicas haec³ dona haec³ munera haec³ sancta sacrificia inlibata. Inprimis quae tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica quam pacificare custodire adunare /et [fo. 4 regere digneris toto orbe terrarum una cum beatissimo⁴ famulo tuo papa nostro illo⁵. Memento domine famulorum famularumque tuarum et omnium circum adstantium quorum tibi fides cognita est et nota deuotio⁶ qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se suisque omnibus pro redemptione animarum suarum pro spe salutis et incolomitatis suae tibi reddunt uota sua aeterno deo uiuo et uero. Communicantes et memoriam uenerantes.

Inprimis gloriosae semper uirginis mariae genetricis dei et domini nostri iesu christi. sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum. petri. pauli. andreae. iacobi. iohannis. thome. iacobi⁷. philippi. bartholomaei. matthei. /simonis et taddei [fo. 4^v lini cleti clementis. xysti cornelii cypriani laurentii chrysogoni iohannis et pauli cosmae et damiani. et omnium sanctorum tuorum. quorum meritis precibusque concedas ut in omnibus protectionis tuae muniamur auxilio. per christum dominum nostrum.⁸

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae familiae tuae quaesumus domine ut placatus accipias. diesque nostros in tua pace disponas. atque ab aeterna damnatione nos eripi. et in electorum tuorum iubeas grege numerari. per christum dominum nostrum. Quam oblationem tu deus in omnibus. quae-

¹ **sanctus . . . sabaoth** sēs ter C: pleni sunt caeli et terra gloria tua. osanna in excelsis. benedictus qui uenit in nomine domini. osanna in excelsis *add.* O.

² **Te igitur** *signum* ✠ *praemittit* C.

³ **haec** *signum* ✠ *praem.* C, *sup. lin.* *add.* O.

⁴ **beatissimo** *om.* O.

⁵ **illo** et antistite nostro illo. et omnibus orthodoxis atque catholicae et apostolice fidei cultoribus *add.* O.

⁶ **deuotio** pro quibus tibi offerimus uel *add.* O.

⁷ **iohannis thome iacobi** *in margine hab.* C.

⁸ **nostrum.** *Hic in margine codicis* O *manus recentior addidit*: Hanc igitur oblationem quam tibi acsi indignus pro emandatione uiciorum et remissionem peccatorum me(orum) offero et pro gloria martirum et confe(sso)rum et pro salute uiuo(rum) uel requiem defunctorum propi(tius) aspicias sanctificand(o) sanctifi-+cas ben-+e-dice(ndo) ben-+edicas per que(m?) supliciter depre(cor?) per christum dominum n(ost)rum).

sumus benedictam¹ adscriptam¹ ratam¹ rationabilem acceptabilemque facere digneris Ut nobis corpus² et sanguis² fiat dilectissimi filii tui domini dei³ /nostri iesu christi. Qui [fo. 5 pridie quam pateretur accepit panem in sanctas ac uenerabiles manus suas eleuatis oculis in celum ad te deum patrem suum omnipotentem tibi gratias agens benedixit⁴ fregit dedit discipulis suis dicens accipite et manducate ex hoc omnes hoc est⁵ corpus meum simili modo posteaquam cenatum est accipiens et hunc praeclarum calicem in sanctas ac uenerabiles manus suas Item tibi gratias agens benedixit⁴ dedit discipulis suis. dicens accipite et bibite ex eo omnes hic est enim calix sanguinis mei noui et aeterni testamenti mysterium fidei qui pro uobis et pro multis effundetur in remissionem⁶ peccatorum. Haec quotiescumque feceritis in mei memoriam facietis Unde et memores /sumus⁷ [fo. 5v domine nos tui serui. sed et plebs tua sancta christi filii tui domini dei nostri tam beatae passionis necnon et ab inferis resurrectionis sed et in caelos⁸ gloriosae ascensionis offerimus praeclare maiestati tuae de tuis donis ac datis hostiam⁹ puram hostiam⁹ sanctam hostiam⁹ immaculatam panem¹⁰ sanctum uitae aeternae et calicem¹¹ salutis perpetuae supra quae propitio ac sereno uultu respicere digneris. et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti abel. et sacrificium patriarche nostri abrahamae et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus melchisedech. sanctum sacrificium immaculatam hostiam.

Supplices te rogamus omnipotens deus iube haec perferri per manus angeli /tui in sublime altare tuum in conspectu¹² [fo. 6 diuine maiestatis tuae ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui corpus¹³ et sanguinem¹³ sumpserimus omni benedictione caelesti et gratia repleamur per christum dominum nostrum¹⁴ Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multitudine

¹ benedictam adscriptam ratam *His verbis signa ✠ crucis praem. C, sup. lin. add. O.*

² corpus . . . sanguis *His verbis signa ✠ praem. C, sup. lin. add. O.*

³ dei om. O.

⁴ benedixit signum ✠ sup. lin. add. O.

⁵ hoc est enim add. CO.

⁶ remissionem remissione C.

⁷ sumus om. O : hab. C pr. man. sed erasum.

⁸ caelos caelis C.

⁹ hostiam *His verbis signa ✠ praem. C sup. lin. add. O.*

¹⁰ panem signum ✠ praem. C : ✠ sup. lin. add. O.

¹¹ calicem signum ✠ praem. C : ✠ sup. lin. add. O.

¹² conspectu conspectum O.

¹³ corpus . . . sanguinem *His verbis signa ✠ sup. lin. add. O.*

¹⁴ nostrum *Hic sequitur in O, et in margine cod. R additur (manu saec. xii. ut videtur) : Memento etiam domine famulorum famularumque [tuarum om. R] ih̄. et ih̄. qui nos praeceperunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis. ipsis et*

miserationum tuarum sperantibus partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis apostolis et martyribus cum iohanne¹ stephano matthia barnaba ignatio alexandro marcellino petro felicitate perpetua agatha² lucia agne³ cecilia anastasia . et cum omnibus sanctis tuis. Intra quorum nos consortium non aestimator⁴ meriti sed ueniae quaesumus largitor /admitte. [fo. 6v per christum dominum nostrum . per quem haec omnia domine semper bona creas sanctificas⁵ uiuificas⁶ benediscis⁶ et praestas nobis . per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi deo patri omnipotenti in unitate spiritus sancti omnis honor et gloria . per omnia saecula saeculorum . amen.

Oremus.

Praeceptis salutaribus moniti . et diuina institutione formati . audemus dicere.

Pater noster qui es in caelis sanctificetur nomen tuum adueniat regnum tuum . fiat uoluntas tua sicut in caelo et in terra . panem nostrum cotidianum da nobis hodie . et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris . et ne nos inducas in temptationem . sed libera nos a malo⁷

Libera nos quaesumus domine ab omnibus malis /prae- [fo. 7 teritis . praesentibus . et futuris . et intercedente beata et gloriosa semper⁸ uirgine dei genetrice maria . et beatis apostolis tuis petro et paulo atque andrea⁹ . da propitius pacem in diebus nostris . ut ope misericordiae tuae adiuti . et a peccato simus semper liberi¹⁰ . et ab omni perturbatione securi . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti . per omnia saecula seculorum amen.

omnibus in christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis ut indulgeas deprecamur . per christum [filium tuum add. R] dominum nostrum.

In margine cod. O addidit manus recentior (ante Memento etiam, ut uidetur, inserendum): Mement(o) mei queso domine (et?) miserere et l(icet?) hec sacrificia i(n)dignis manibus meis tibi offer(un)tur qui nec inu(o)care dignus s(um) nomen sanctum tuum q(ue)so iam quia in h(o)nore gloriosi filii tui domini dei n(ostri) tibi offerunt(r) sicut incensum in conspectu diui(ne) maiestatis tue (cum?) odore suauitatis accendantur . meque emund(a)tum a delictis omnibus tibi deo sol(i) immaculatum co(n)cede famular(i) per christum dominum nostrum.

¹ iohanne et additum fuit in R sed erasum.

² agatha agathe C, et O per correctionem.

³ agne agnen C: agne O, sed agnete per correctionem.

⁴ aestimator aestimatur uidetur fuisse prius scriptum in cod. R

⁵ sanctificas sign. † praem. C, sup. lin. add. O.

⁶ uiuificas . . . benediscis *His uerbis signa* ⁶ praem. C; signa † sup. lin. add. O.

⁸ semper semperque O.

⁹ atque andrea om. C: Necnon et beato dyonysio martyre tuo atque pontifice . cum sociis suis rustico et eleutherio . et beato chloaldo confessore tuo . et omnibus sanctis *post rasuram* add. O.

¹⁰ semper liberi liberi semper C.

Pax domini sit semper uobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis.¹

BENEDICTIO EPISCOPORUM.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus et quod humilitatis nostrae gerendum est ministerio . Tuae uirtutis /impleatur effectus . per dominum. [fo. 7v

Alia.

Propitiare domine supplicationibus nostris . et inclinato super hunc famulum tuum cornu gratiae sacerdotalis² . benedictionis tuae in eo effunde³ uirtutem per dominum.

Consecratio.

Deus honorum omnium deus omnium dignitatum . quae gloriae tuae sacratis famulantur ordinibus. Deus qui moysen famulum tuum secreti familiaris affatu . inter cetera caelestis documenta culturae. De habitu quoque indumenti sacerdotalis instituens . electum aaron mystico amictu uestiri inter sacra iussisti. Ut intelligentiae sensum de exemplis priorum caperet secutura posteritas. Ne eruditio doctrinae tuae ulli deesset aetati. /Cum et apud ueteres reuerentiam ipsa significationum [fo. 8 species obtineret. Et apud nos certiora essent experimenta rerum quam enigmata figurarum. Illius namque sacerdotii anterioris habitus nostrae mentis ornatus est. Et pontificalem gloriam non iam nobis⁴ honor commendat uestium? Sed splendor animarum ; Quia et illa quae tunc carnalibus blandiebantur optutibus . ea potius quae in ipsis erant intelligenda poscebant. Et idcirco huic famulo tuo quem ad summi sacerdotii ministerium elegisti . hanc quaesumus domine gratiam largiaris? Ut quicquid illa uelamina . in fulgore auri . in nitore gemmarum . in multimodi⁵ operis uarietate signabant . hoc in eius moribus actibusque /clarescat . comple in sacerdote [fo. 8v tuo mysterii⁶ tui summam . et ornamentis totius glorificationis instructum . caelestis unguenti flore sanctifica.⁷ Hoc domine copiose in eius caput influat⁷ Hoc in oris subiecta decurrat⁷. Hoc in totius corporis extrema descendat . ut tui spiritus uirtus et interiora eius repleat? Et exteriora circumtegat? Abundet

¹ Agnus nobis *om.* O.

² sacerdotalis salutaris C.

³ effunde funde O.

⁴ nobis nos C.

⁵ multimodi multis modis C, et forsitan R manu prima.

⁶ mysterii ministerii O.

⁷ sanctifica . . . influat . . . decurrat Post haec verba signa ✠ add. CO.

in eo constantia fidei . puritas dilectionis . sinceritas pacis . tribuas ei cathedram episcopalem ad regendam ecclesiam tuam et plebem uniuersam . Sis ei auctoritas . sis ei firmitas . sis¹ potestas . Multiplices super eum benedictionem et gratiam tuam . ut ad exorandam misericordiam tuam . tuo munere semper idoneus . tua gratia /possit esse deuotus . per dominum . [fo. 9

Super oblata.

Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta . et² sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet . per .

Praefatio.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrę . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus etiam pro famulo tuo *illo* . quem ad epis³copatus ordinem promouere digna⁴tus es . quaesumus domine ut placatus accipias . et propitius⁵ in eo tua dona custodias . ut quod diuino munere consecutus est . diuinis effectibus exsequatur . diesque nostros .

*Ad complendum.*⁴

Haec nos communio domine purget a crimine . et caelestis remedii faciat esse consortes . per .

ORATIO AD ORDINANDUM PRESBITERUM.

Oremus dilectissimi deum patrem omnipotentem ut super hunc famulum /suum quem ad presbyterii munus elegit . [fo. 9v caelestia dona multiplicet . auxiliante domino nostro iesu christo . qui cum eo uiuit et regnat deus .⁵

Alia.

Exaudi nos quaesumus⁶ domine deus noster et super hunc famulum /⁷tuum¹ benedictionem sancti spiritus et gratię sacerdotalis effunde uirtutem . ut quem tuę pietatis aspectibus offerimus consecrandum . perpetua muneris tui largitate consequaris . per dominum .

Consecratio.

Domine sancte pater omnipotens aeternę deus . honorum auctor⁷ . et distributor omnium dignitatum . per quem proficiunt uniuersa . per quem cuncta firman⁸tur . amplificatis semper in

¹ sis ei *add.* O.

² et ad *add.* O.

³ propitius pitius R : propitius CO.

⁴ *complendum* completa C.

⁵ *multiplicet* *deus* . multiplicet . per dominum nostrum . C.

⁶ *quaesumus om.* C.

⁷ *auctor* dator O.

melius naturę ¹rationalis¹ incrementis per ordinem congrua ratione dispositum. / unde et sacerdotales gradus atque officia [fo. 10 leuitarum sacramentis mysticis instituta creuerunt. Ut cum pontifices summos re¹gen¹dis populis p¹efecisses. ad eorum societatis et¹ operis adiumentum. sequentis ordinis uiros et secundę dignitatis eligeres. Sic in heremo per septuaginta uirorum prudentium mentem². moysi spiritum propagasti. quibus ille adiutoribus usus. in populo innumeras multitudines. facile gubernauit. sic in eleazaro et ithamar paternę plenitudinis abundantiam transfudisti. ut ad hostias salutes et frequentior¹is¹ officii sacramenta. ministerium sufficeret sacerdotum. Hac prouidentia³ domine apostolis filii tui doctores fidei comites addidisti. quibus illi orbem / totum secundis predica- [fo. 107 toribus impleuerunt; quapropter infirmitati quoque nostrę domine hęc adiumenta largire. qui quanto magis fragiliores sumus. tanto his pluribus⁴ indigemus. Da quaesumus pater in hunc famulum tuum p¹esbyterii dignitatem. innoua in uisceribus eius spiritum sanc<ti>tatis. acceptum a te deus secundi meriti munus obtineat. censuramque morum exemplo suę conuersationis insinuet. sit probus⁵ cooperatores ordinis nostri. eluceat in eo⁶ totius forma iustitię. ut bonam rationem dispensationis sibi creditę redditurus. aeternę beatitudinis p¹emia consequatur. per.

ORATIO AD ORDINANDUM DIACONUM.

Oremus dilectissimi deum patrem omnipotentem. ut super hunc famulum suum quem in⁷ sacrum ordinem⁸ dignatur ad-/sumere. benedictionis suę gratiam clementer effundat. [fo. 11 eique donum consecrationis indulgeat. per quod eum ad premia aeterna perducatur. auxiliante domino nostro iesu christo. qui cum eo uiuit.⁹

Alia.

Exaudi domine preces nostras. et super hunc famulum tuum spiritum tuę benedictionis emitte. ut caelesti munere ditatus. et tuae gratiam¹⁰ possit maiestatis acquirere. et bene uiuendi¹¹ aliis exemplum prebere. per.

¹ et om. O.² mentem mentes O.³ Hac prouidentia Hanc prouidentiam O.⁴ pluribus plurius C (sed ex rasura).⁵ probus prouidus C (forsan ex correctione).⁶ eo eum C.⁷ in ad O.⁸ sacrum ordinem sacro ordine C.⁹ perducatur . . . uiuit perducatur. per dominum. C.¹⁰ gratiam gratię O.¹¹ uiuendi uiuendo O.

Consecratio.

Adesto quaesumus omnipotens deus. honorum dator. ordinum distributor. officiorumque dispositor. qui in te manens innouas omnia. et cuncta disponis. per uerbum. uirtutem¹. sapientiamque tuam iesum christum filium tuum dominum nostrum sempiterna prouidentia preparas. et singulis quibusque temporibus abtanda dispensas. cuius corpus ecclesiam /tuam caelestium [fo. 11v gratiarum uarietate distinctam. suorumque conexam districtione² membrorum. per legem mirabilem totius conpagis³ unitam. in augmentum templi tui crescere dilatarique largiris., Sacri muneris seruitutem trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens. electis ab initio leui filiis qui mysticis operationibus domus tue fidelibus excubiis permanentes. hereditatem benedictionis aeternae. sorte perpetua possiderent; super hunc quoque famulum tuum quaesumus domine placatus intende quem tuis sacra'riis seruiturum. in officium diaconii⁴ suppliciter dedicamus. Et nos quidem tamquam homines diuini sensus et summe rationis ignari. huius uitam quantum possumus aestimamus. te autem /domine ea que nobis sunt ignota [fo. 12 non transeunt. te occulta non fallunt. tu cognitor secretorum. tu scrutator es cordium. tu eius uitam caelesti poteris examinare iudicio. quo semper preuales et ammissa purgare. et ea que sunt agenda concedere; emitte in eum domine quaesumus spiritum sanctum. quo⁵ in opus ministerii fideliter exsequendi. septiformis gratie munere roboretur; Abundet in eo totius forma uirtutis. auctoritas modesta. pudor constans. innocentie puritas. et spiritalis observatio discipline; In moribus eius precepta tua fulgeant. ut sue castitatis exemplo. imitationem sancta plebs adquirit. et bonum conscientie testimonium proferens. in christo firmus et stabilis perseueret. dignisque successibus de inferiori /gradu. per gratiam tuam capere potiora mereatur. per [fo. 12v dominum.

aviii. KALENDAS⁶ IANUARIAS. ID EST DIE. XXIIII. MENSIS
DECEMBRIS. ORATIO IN VIGILIIS⁷ DOMINI.

Deus qui nos redemptionis nostrae annua expectatione laetificas. presta ut unigenitum tuum quem redemptorem laeti

³ *Ant.* Hodie scietis. *Resp.* Hodie scietis. *Off.* Tollite portas. *Com.* Revelabitur.

¹ uirtutem ueritatem O.

² districtione destinatione C: discretione O.

³ conpagis compaginis O: compagis C.

⁴ diaconii diaconi C.

⁵ quo qui O.

⁶ viiii. Kalendas In nomine domini *praem.* C.

⁷ Vigiliis Vigl R: Vigiliis C: Vigiliis O.

suscepimus . uenientem quoque iudicem securi uideamus .
dominum nostrum . qui tecum uiuit.¹

Super oblata.

Da nobis quaesumus omnipotens deus . ut² sicut adoranda³
filii tui natalicia pręuenimus . sic eius munera capiamus sempiterna
gaudentes . qui tecum uiuit.⁴

*Ad complendum.*⁵

Da nobis domine quaesumus unigeniti filii tui recensita
natiuitate respirare . cuius caelesti mysterio pascimur et potamur .
per eundem.⁶

^aVIII. KALENDAS IANUARIAS . ID EST DIE . XXV. MENSIS
DECEMBRIS . NATALE DOMINI AD SANCTAM MARIAM
MAIOREM.

/Deus qui hanc sacratissimam noctem ueri luminis fecisti [fo. 13
inlustratione clarescere . da quaesumus ut cuius lucis mysteria in
terra cognouimus . eius quoque gaudiis in cęlo perfruamur . qui
tecum.⁷

Super oblata.

Accepta tibi sit domine quaesumus hodiernę festiuitatis
oblatio . ut tua gratia largiente . per hęc sacrosancta commercia .
in illius inueniamur forma in quo tecum est nostra substantia .
qui tecum uiuit.⁸

Pręfatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare . nos tibi
semper et ubique gratias agere . domine sancte pater omnipotens
aeternę deus⁹ . quia per incarnati uerbi mysterium . noua mentis
nostrę oculis lux tuę claritatis infulsit . ut dum uisibiliter deum
cognoscimus . per hunc inuisibilem /amore rapiamur . et [fo. 13v
ideo cum angelis et archangelis . cum thronis et dominationibus .
cumque omni militia cęlestis exercitus . ymnum glorię tuę
canimus sine fine dicentes . Sanctus✠ Sanctus✠ Sanctus✠.¹⁰

^a *Ant.* Dominus dixit ad me. *Resp.* Tecum principium. *All.* Dominus dixit
ad me. *Off.* Laetentur caeli. *Com.* In splendoribus.

¹ dominum uiuit per C : dominum nostrum iesum christum O.

² ut qui *add.* C.

³ adoranda adorandam O : *sed m expunctum.*

⁴ qui tecum uiuit per dominum C.

⁵ Ad complendum *In cod. C saepissime legitur, ut hoc loco, Ad completam, vel Ad completa.*

⁶ eundem *om.* C.

⁷ qui tecum per dominum . C : O ut R, *sed sup. ras.* (? per eundem).

⁸ qui tecum uiuit per dominum C.

⁹ nos tibi deus *om.* C.

¹⁰ *Signa crucis hoc loco non habent CO.*

Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes . qua¹ beatę marię intemerata uirginitas huic mundo edidit saluatorem . Sed et memoriam uenerantes eiusdem glorioſę ſemper uirginis marię genetricis dei et domini noſtri ieſu chriſti . ſed et beatorum apoſtolorum .

Ad complendum.

Da nobis quaesumus domine deus noster² . ut qui natiuitatem domini noſtri ieſu chriſti nos frequentare gaudemus . dignis conuerſationibus ad eius mereamur pertinere³ conſortium . qui tecum uiuit et regnat.⁴

^aDE NOCTE⁵ AD SANCTAM ANASTASIAM.

/Da quaesumus omnipotens deus . ut qui beatę anastasię [fo. 14 martyris tuę ſolemnia colimus . eius apud te patrocinia ſentiamus . per.

Alia.

Da quaesumus omnipotens deus . ut qui noua incarnati⁶ uerbi tui luce perfundimur . hoc in noſtro reſplendeat opere . quod per fidem fulget in mente . per eundem.⁷

Super oblata.

Accipe quaesumus domine munera dignanter oblata . et beatę anastasię ſuffragantibus meritis . ad noſtrę ſalutis auxilium prouenire concede . per dominum .

Item⁸ super oblata.

Munera noſtra quaesumus domine natiuitatis hodiernę myſteriis apta proueniant . ut ſicut homo genitus idem refulſit deus . ſic nobis haec terrena ſubſtantia conferat quod diuinum eſt . per eundem.⁹

Prefatio.

Vere dignum aequum et ſalutare . nos tibi ſemper et ubique gratias agere . domine ſancte pater /omnipotens aeternę [fo. 14v deus . qui ut de hoſte generis humani maior uictoria duceretur .

^a *Ant.* Lux fulgebit hod(ie). *Reſp.* Benedictus qui uenit. *All.* Dominus regnauit decorem. *Off.* Deus enim firmavit.

¹ qua quo C.

² noster om. C.

³ pertinere pertingere O.

⁴ qui . . . regnat per . C.

⁵ De nocte Mane prima natalem domini O.

⁶ incarnati incarnatione C.

⁷ eundem om. C: unigenitum filium add. O.

⁸ Item Alia CO.

⁹ per eundem per dominum . C.

non solum per uiros uirtute¹ martyrii. sed de eo etiam per feminas triumphasti. et ideo cum angelis.

*Prefatio.*²

Vere dignum aequum et salutare. nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternę deus³. quia nostri saluatoris hodie lux uera processit. quę clara nobis omnia. et intellectu manifestauit et uisu. et ideo cum angelis.⁴

Ad complendum.

Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris. eius quaesumus semper interuentione nos refove. cuius solennia celebramus. per dominum.

Alia ad complendum.

Huius nos domine sacramenti semper nouitas⁵ natalis instauret. cuius natiuitas singularis humanam reppulit /^ruetustatem¹. per eundem. [fo. 15]

^aIN NATALE DOMINI AD SANCTUM PETRUM.

Concede quaesumus omnipotens deus. ut nos unigeniti tui noua per carnem natiuitas liberet. quos sub peccati iugo uetusta seruitus tenet. per eundem.

Super oblata.

Oblata domine munera noua unigeniti tui natiuitate sanctifica. nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. per eundem.⁶

Praefatio.

Vere dignum aequum et salutare. nos tibi⁷ semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternę deus. quia per incarnati uerbi mysterium. noua mentis nostrę oculis. lux tuę claritatis infulsit. ut dum uisibiliter deum cognoscimus. per hunc inuisibilium amore⁸ rapiamur. et ideo.⁹

^a *Ant.* Puer natus est. *Resp.* Uiderunt omnes. *All.* Dies sanctificatus. *Off.* Tui sunt caeli. *Com.* Uiderunt omnes.

¹ uirtute uirtutem C.

² *Prefatio* Alia *praem.* CO.

³ nos tibi deus om. C.

⁴ cum angelis *pergit usque ad* Sanctus. Sanctus. Sanctus. C.

⁵ nouitas om. C.

⁶ eundem om. C.

⁷ nos tibi deus om. C.

⁸ inuisibilium amore in inuisibilium amorē C (*sed in sup. rasur. et sign. litt. m ut vid. man. recentiore additum*).

⁹ et ideo. *pergit usq. ad* Sanctus. Sanctus. Sanctus. C.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes quo beate marię inteme/rata uirginitas hinc mundo edidit [fo. 15^v saluatorem¹, sed et memoriam uenerantes, eiusdem gloriose semper uirginis marię genetricis dei.

Ad complendum.

Presta quaesumus omnipotens deus, ut natus hodie saluator mundi, sicut diuine nobis generationis est² auctor, ita et immortalitatis sit ipse largitor, qui tecum uiuit.³

ALIę ORATIONES DE NATALE DOMINI.

Respice nos misericors deus, et mentibus clementer humanis nascente christo summe ueritatis lumen ostende, per eundem.⁴

Alia.

Largire quaesumus domine famulis tuis fidei spei et caritatis⁵ augmentum, ut qui de⁶ natiuitate filii tui domini nostri gloriantur, et aduersa mundi te gubernante non sentiant, et quae temporaliter cęlebrare desiderant sine fine percipiant, per eundem.⁷

Alia.

/Deus qui per beatę marię uirginis partum sine humana [fo. 16 concupiscentia procreatum, in filii tui membra uenientes paternis fecisti praeiudiciis non teneri, presta quaesumus ut huius creature nouitate suscepta⁸, uetustatis antiquę contagiis exuamur, per eundem.⁴

Alia.

Concede nobis omnipotens deus, ut salutare tuum noua cęlorum luce mirabile⁹, quod ad salutem mundi hodierna festiuitate processit nostris semper innouandis cordibus oriatur, per eundem.⁷

Alia.

Omnipotens sempiternę deus, qui hunc diem per incarnationem uerbi tui et partum beatę marię uirginis consecrasti, da populis tuis in hac celebritate consortium, ut qui tua gratia sunt redempti, tua sint adoptione securi, per dominum.

¹ **saluatorem** iesum christum dominum nostrum *add.* O.

² **generationis est** est generationis O.

³ **qui tecum uiuit.** *om.* C: qui tecum *hab.* O, *sed manu recentiore.*

⁴ **eundem** *om.* C.

⁵ **fidei spei et caritatis** fidei et securitatis CO.

⁶ **de** *om.* CO.

⁷ **per eundem.** per dominum C.

⁸ **suscepta** suscepti C.

⁹ **mirabile** mirabili C.

Alia.

/Deus qui humanę substantię dignitatem et mirabiliter [fo. 16v] condidisti. et mirabilius reformasti. da nobis quaesumus eius diuinitatis esse consortes. qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps. qui tecum uiuit et regnat.¹

Alia.

Omnipotens sempiterne deus. qui in filii tui domini nostri natiuitate tribuisti. totius religionis initium perfectionemque constare. da nobis quaesumus in eius portione² censi. in quo totius salutis humanę summa consistit. qui tecum.³

Alia.

Da quaesumus domine populo tuo inuiolabilem fidei firmitatem. ut qui unigenitum tuum in tua tecum gloria sempiternum. in ueritate nostri corporis natum de matre uirgine confitentur. et a ^rpręsentibus liberentur aduersis. et man/suris gaudiis [fo. 17] inserantur. per eundem.⁴

^aVII. KALENDAS IANUARIAS. ID EST .XXVI. DIE MENSIS
DECEMBRIS NATALE SANCTI STEPHANI.

Da nobis quaesumus domine imitari quod colimus. ut discamus et inimicos diligere. quia eius natalicia celebramus qui nouit etiam pro persecutoribus exorare. per dominum.⁵

Super oblata.

Suscipe domine munera pro tuorum commemoratione sanctorum. ut quod illos passio gloriosos. nos deuotio reddat innocuos. per dominum.

Ad complendum.

Auxilientur nobis domine sumpta mysteria. et intercedente beato stephano martyre tuo sempiterna protectione confirment. per.

Alia oratio.

Omnipotens sempiterne deus. qui primitias martyrum in beati leuitę stephani sanguine dedicasti. tribue quaesumus ut

^a *Ant.* Etenim sederunt. *Resp.* Sederunt principes. *All.* Uideo celos apertos. *Off.* In uirtute tua domine. *Com.* Uide<e>o celos apertos.

¹ qui regnat. per dominum C.

² portione protectione O.

³ qui tecum. per dominum C.

⁴ per eundem. per dominum nostrum. C.

⁵ per dominum om. O, *pr. man.* : dominum nostrum *sec. cur. sup. lin. add.*

pro nobis intercessor existat¹ . qui pro suis /etiam [fo. 17v
persecutoribus exorauit. per.²

Alia.

Deus qui nos unigeniti tui clementer incarnatione redemisti.
da nobis patrocina tuorum continuata sanctorum . quibus capere
ualeamus salutaris mysterii portio^rnem . per eundem³ dominum¹.

^aVI. KALENDAS IANUARIAS . ID EST .XXVII. DIE MENSIS
DECEMBRIS NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE.

Ecclesiam tuam domine benignus inlustra . ut beati iohannis
euangelistę inluminata doctrinis .ad dona perueniat sempiterna .
per dominum.

Super oblata.

Suscipe munera domine . quae in eius tibi solemnitate⁴
deferimus . cuius nos confidimus⁵ patrocinio liberari . per
dominum.

Ad complendum.

Refecti cibo potuque caelesti deus noster . te supplices depre-
camur . ut in cuius haec commemoratione percepimus . eius
munia/mur et preçibus . per dominum. [fo. 18

Ad uesperos ubi supra.

Beati iohannis euangeliste quaesumus domine supplicatione
placatus .et ueniam nobis tribue .et remedia sempiterna concede.
per dominum.

Ad fontes.

Beati euangelistę iohannis domine preçibus adiuuemur . ut quod
possibilitas nostra non obtinet . eius nobis intercessione donetur .
per dominum.

Ad sanctum andream.

Sit domine quaesumus⁶ beatus iohannes euangelista nostrę
fragilitatis adiutor . ut pro nobis tibi supplicans . copiosi^rus¹
audiatur . per.

Alia.

Deus qui per os beati apostoli tui iohannis⁷ uerbi tui nobis

^a *Ant.* In medio ecclesiae. *Resp.* Exiit sermo. *All.* Hic est discipulus ille.
Off. Iustus ut palma. *Com.* Exiit sermo inter fratres.

¹ existat adsistat O.

² exorauit. per. exorauit iesum christum dominum nostrum. O.

³ eundem om. C.

⁴ tibi solemnitate solemnitate tibi O.

⁵ confidimus scimus C.

⁶ quaesumus om. C.

⁷ iohannis et euangelistę add. O.

archana reserasti . presta quaesumus ut quod ille nostris auribus excellenter infudit . intellegentię competentis eruditione capiamus . per dominum.

Alia.

Omnipotens sempiternae deus qui huius diei ue/nerandam sanctamque letitiam beati apostoli tui iohannis¹ [fo. 18v euangelistę festiuitate tribuisti . da ecclesię tuę quaesumus et amare quod credidit . et p[re]dicare quod docuit . per.

^av. KALENDAS IANUARIAS . ID EST .XXVIII. DIE MENSIS DECEMBRIS NATALE INNOCENTUM AD SANCTUM PAULUM.

Deus cuius hodierna die preconium innocentes martyres non loquendo sed moriendo confessi sunt . omnia in nobis uitiorum mala mortifica . ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur . etiam moribus uita fateatur . per dominum.

Super oblata.

Sanctorum tuorum nobis domine pia non desit oratio . quae et munera nostra con^ciliet¹ . et tuam nobis indulgentiam semper obtineat . per.

Ad complendum.

Votiuā domine dona p[er]cepimus . quę sanctorum nobis precibus . et p[re]sentis quaesumus uite pariter . et aeternę tribue conferre subsidium . per.

/Alia.

[fo. 19

Deus qui licet sis magnus in magnis . mirabilia tamen gloriosius operaris in minimis . da nobis quaesumus in eorum celebritate gaudere . qui filio tuo domino nostro testimonium prae-buerunt . etiam non loquentes . per eundem.²

^bII. KALENDAS IANUARIAS . ID EST .XXXI. DIE MENSIS DECEMBRIS NATALE SANCTI SILVESTRI PAPE.

Da quaesumus omnipotens deus . ut beati siluestri confessoris tui atque pontificis ueneranda solemnitas . et deuotionem nobis augeat et salutem . per dominum.

^a *Ant.* Ex ore infantium deus. *Resp.* Anima nostra. *Off.* Anima nostra [sicut p[ro]asser]. *Com.* Uox in rama. [*All.* Erodes iratus occid(it) multos pueros in be[th]leem) iude ciuita <te> dauit.]

^b *Ant.* Sacerdotes tui domine. *Resp.* Ecce sacerdos magnus. *All.* Inueni dauid. *Off.* Inueni dauid. *Com.* Beatus seruus.

¹ iohannis et add. O.

² per eundem. per dominum. C.

Super oblata.

Sancti tui nos quaesumus domine ubique laetificent. ut dum eorum merita recolimus. patrocinia sentiamus. per dominum.

Ad complendum.

Præsta quaesumus omnipotens deus. ut de perceptis muneribus gratias exhibentes. beneficia potiora sumamus. per.

^aMENSE IANUARIO IN OCTABAS DOMINI AD SANCTAM
MARIAM AD MARTYRES.

/Deus qui salutis aeternę beatę marię uirginitate [fo. 19v] fecunda. humano generi præmia prestitisti. tribue quaesumus ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus. per quam meruimus auctorem uitę suscipere. dominum nostrum iesum christum qui tecum uiuit.¹

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine præcibusque susceptis. et caelestibus nos munda mysteriis. et clementer exaudi. per dominum.

Ad complendum.

Haec nos communio domine purget a crimine. et cęlestis remedii² faciat esse consortes. per dominum.

ORATIO IN ALIA³ DOMINICA.

Omnipotens sempiternę deus. dirige actus nostros in beneplacito tuo. ut in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus habundare. per eundem.⁴

ITEM IN ALIA⁵ DOMINICA.

Vota quaesumus domine supplicantis populi caelesti pietate proseguere. ut et quae agenda sunt /uideant. et ad [fo. 20] implenda quae uiderint conualescant. per dominum.

^a *Ant.* Uultum tuum. *Resp.* Diffusa est gratia. *All.* Specie tua. *Off.* Offerentur regi. *Com.* Diffusa est gratia.

¹ **dominum . . . uiuit** qui tecum uiuit etc. C (*super rasuram, fors. non prima manu*); iesum christum filium tuum dominum nostrum. O.

² **celestis remedii** caelestibus remediis C.

³ **alia om.** O.

⁵ **in alia** alia in C.

⁴ **per eundem.** per dominum. C.

^aVIII. IDUS IANUARIAS. ID EST .VI. DIE MENSIS IANUARI
EPIPHANIA AD SANCTUM PETRUM.

Deus qui hodierna die unigenitu^m tuum gentibus¹ stella duce reuelasti. concede propitius ut qui iam te ex fide cognouimus. usque ad contemplandam speciem tuę celsitudinis perducamur. per eundem.¹

Super oblata.²

Ecclesię tuę quaesumus domine dona propitius intue^re. quibus non iam .aurum.³ thus. et myrra profertur. sed quod³ eisdem muneribus declaratur immolatur et sumitur. per dominum.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternę deus⁴. quia cum unigenitus tuus in substantia nostrę mortalitatis apparuit. in noua⁵ nos immortalitatis suę luce⁵ reparauit. et /ideo cum angelis et archangelis [fo. 20v

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes. quo unigenitus tuus in tua tecum gloria coaeternus. in ueritate carnis nostrae uisibiliter corporalis apparuit. Sed et memoriam uenerantes.

Ad complendum.

Pręsta quaesumus omnipotens deus⁷. ut quę solemnī celebra-
mus officio. purificatę mentis intellegentia⁸ consequamur. per dominum.

Alię orationes.⁹

Deus inluminator omnium gentium. da populis tuis perpetua pace gaudere. et illud lumen splendidum infunde¹⁰ cordibus nostris. quod¹¹ trium magorum mentibus aspirasti. per dominum.

Alia.

Deus cuius unigenitus in substantia nostrae carnis apparuit.

^a Ant. Ecce aduenit. Resp. Omnes de saba uenient. All. Uidimus stellam eius.
Off. Reges tharsis et insule. Com. Uidimus stellam eius.

¹ eundem. om. C.

² Orationem sup. obl. hoc loco ponit C orat. Inlumina (vid. inf. p. 18.)

³ quod om. C (infra).

⁴ nos tibi deus om. C.

⁵ noua luce nouam lucem O.

⁶ et archangelis pergit C usque ad dicentes SCS T.

⁷ omnipotens deus domine deus noster C.

⁸ intellegentia intellegentiam C.

⁹ Alię orationes Alia C.

¹⁰ infunde in adit. C.

¹¹ quod quem C.

presta quaesumus ut per eum quem similem nobis foris agnouimus. /intus reformari mereamur. per eundem.¹ [fo. 21

Alia.

Omnipotens sempiternę deus. fidelium splendor animarum. qui hanc solemnitatem electionis gentium primitiis consecrasti. imple mundum gloria tua. et subditis tibi² populis. per luminis tui appare claritatem. per dominum.

Alia.

Concede nobis omnipotens deus. ut salutare tuum noua celorum luce mirabile³. quod ad salutem mundi hodierna festiuitate processit. nostris semper innouandis cordibus oriatur. per dominum.

Alia.

Da nobis quaesumus domine digne celebrare 'mysterium. quod⁴ in nostri saluatoris infantia miraculis coruscantibus declaratur. et corporalibus incrementis manifest⁵ta¹ designatur humanitas. per eundem.⁵

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus. ut saluatoris /mundi stella duce manifestata natiuitas⁶ mentibus nostris [fo. 21v reueletur semper et crescat. per eundem.⁷

'*Alia.*¹⁸

Inlumina quaesumus domine⁹ populum tuum et splendore glorię tuę cor eius semper accende. ut saluatorem suum et incessanter agnoscat. et ueraciter apprehendat. dominum nostrum. qui tecum.¹⁰

^aXVIII. KALENDAS FEBRUARIAS. ID EST .XIII. DIE MENSIS IANUARIi NATALE SANCTI FELICIS IN PINCIS.

Concede quaesumus omnipotens deus. ut ad meliorem uitam

^a *Ant.* Os iusti meditabitur. *Resp.* Iurauit dominus. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Posuisti domine.

¹ per eundem per dominum. C: qui tecum uiuit. O.

² tibi om. O.

³ mirabile mirabili C.

⁴ quod quo C.

⁵ eundem. om. C.

⁶ manifestata natiuitas manifesta nauitas O.

⁷ per eundem per dominum. C.

⁸ Hoc loco ponit C orat. Ecclesiae tuae: v. sup. (p. 17).

⁹ quaesumus domine domine quaesumus CO.

¹⁰ dominum . . . tecum. per. C: dominum nostrum iesum christum. O.

sanctorum tuorum exempla nos prouocent . quatenus quorum
solemnia agimus . etiam actus imitemur . per dominum nostrum.

Super oblata.

Hostias tibi domine beati felicitis confessoris tui dicatas meritis
benignus adsume . et ad perpetuum nos¹ tribue prouenire sub-
sidium . per dominum.

Ad complendum.

/Quaesumus domine salutaribus repleti misteriis . ut [fo. 22
cuius solemnia celebramus . eius orationibus adiuuemur . per
dominum.

^aXVII. KALENDAS FEBRUARIAS . ID EST .XVI. DIE MENSIS
IANUARIII NATALE SANCTI MARCELLI PAPÆ.

Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi . ut
beati marcelli martyris tui atque pontificis meritis adiuuemur .
cuius passione laetamur . per dominum.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine² munera dignanter oblata . et
beati marcelli suffragantibus meritis . ad nostrę salutis auxilium
prouenire concede . per dominum.

Ad complendum.

Satiasti domine familiam tuam muneribus sac^ris . e^lius
quaesumus³ semper interuentione nos refoue . cuius solemnia
celebramus . per dominum.

^bXV. KALENDAS FEBRUARIAS . ID EST .XVIII. DIE MENSIS
IANUARIII NATALE SANCTAE PRISCÆ.

Da quaesumus omnipotens deus . ut qui beatę priscę mar/tyris
tuę natalicia colimus . et annua solemnitate laetemur . et [fo. 22v
tante fidei proficiamus exemplo . per dominum.

Super oblata.

Hostia domine quaesumus quam in sanctorum tuorum
nataliciis⁴ recensentes offerimus . et uincula nostrę prauitatis
absoluat . et tuę nobis misericordię dona conciliet . per dominum.

^a *Ant.* Statuit ei dominus. *Resp.* Inueni dauid. *All.* Inueni dauid. *Off.*
Ueritas mea. *Com.* Domine quinque talenta.

^b *Ant.* Loquebar de testimoniis. *Resp.* Specie tua. *Off.* Filiae regum. *Com.*
Feci iudicium.

¹ nos nobis CO.

² **quaesumus domine** domine quaesumus O.

³ **quaesumus** domine *add.* C : *rasuram post quaesumus exhibent* RO.

⁴ **nataliciis** natalicia C.

Ad complendum.

Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis . ut cuius solemnna celebramus . eius orationibus adiuuemur . per.

^aXIII. KALENDAS FEBRUARIAS . ID EST .XX. DIE MENSIS
IANUARIi NATALE SANCTI FABIANI.

Infirmi^{tem} nostram respice omnipotens deus . et quia pondus proprię actionis grauat . beati fabiani martyris tui atque pontificis . intercessio gloriosa nos protegat . per dominum.

Super oblata.

Hostias tibi domine beati fabiani martyris tui dicatas meritis benignus adsume . /et ad perpetuum nobis tribue prouenire [fo. 23 subsidium . per dominum.

Ad complendum.

Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster . ut cuius exsequimur cultum sentiamus effectum . per dominum.

ITEM EODEM DIE NATALE SANCTI SEBASTIANI.

Deus qui beatum sebastianum martyrem tuum uirtute¹ constantię in passione roborasti . ex eius nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi dispicere . et nulla eius aduersa formidare . per dominum nostrum.

Super oblata.

Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio . et eius nobis fiat supplicatione salutaris . pro cuius solemnitate defertur . per dominum.

Ad complendum.

Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur . ut quod debite seruitutis /celebramus officio . intercedente beato [fo. 23^v sebastiano martyre tuo . saluationis tuę sentiamus augmentum .² per.

^a *Ant.* Intret in conspectu (tuo). *Resp.* Gloriosus deus. *All.* Sancti tui domine. *Off.* Letamini in domino. *Com.* Multitudo languen(tium).

¹ uirtute uirtutem C.

² augmentum augmento O.

^aXII. KALENDAS FEBRUARIAS. ID EST .XXI. DIE MENSIS
IANUARIII NATALE SANCTAE AGNĒ.

Omnipotens sempiternę deus . qui infirma mundi eligis ut .
fortia quaeque confundas . concede propitius ut qui beatę agnę
martyris tuę sollemnia colimus . eius apud te patrocinia sentiamus .
per dominum.

Super oblata.

Hostias domine quas tibi offerimus propitius suscipe . et inter
cedente beata agna¹ martyre tua . uincula peccatorum nostrorum
absolue . per dominum.

Ad complendum.

Refecti cibo potuque cęlesti deus noster . te supplices
exoramus . ut in cuius hęc commemoratione percepimus . eius
muniamur et pręcibus . per dominum.

^bXI. KALENDAS FEBRUARIAS. ID EST .XXII. DIE MENSIS
IANUARIII NATALE SANCTI UINCENTII.

/Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris . [fo. 24
ut qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus . beati
uincentii martyris tui intercessionem liberemur . per.

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis .
et cęlestibus nos munda mysteriis . et clementer exaudi . per
dominum.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut qui caelestia alimenta
percepimus . intercedente beato uincencio martyre tuo . per hęc
contra omnia aduersa muniamur . per.²

^cV. KALENDAS FEBRUARIAS. ID EST .XXVIII. DIE MENSIS
IANUARIII NATALE SANCTĒ¹ AGNE SECUNDO.

Deus qui nos annua beatę agnę martyris tuę sollemnitate
laetificas . da quaesumus ut quam ueneramur officio etiam pie
conuersationis sequamur exemplo . per.

^a *Ant.* Me expectauerunt. *Resp.* Diffusa est gratia. *All.* Specie tua. *Off.* Offerentur regi. *Com.* Quinque prudentes.

^b *Ant.* Laetabitur iustus. *Resp.* Posuisti domine. *All.* Beatus uir qui timet. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Qui uult uenire.

^c *Ant.* Uultum tuum. *Resp.* Specie tua. *All.* Diffusa est. *Off.* Diffusa est. *Com.* Simile est regnum.

¹ agna agne C.

² In margine cod. O additur manu recentiore missa in die Conversionis S. Pauli :
vid. App. I. infra.

Super oblata.

Super has quaesumus domine hostias benedictio copiosa descendat. quae et sanctificatio/nem nobis clementer [fo. 24v] operetur. et de martyrum nos solemnitate laetificet. per.

Ad complendum.

Sumpsimus domine celebritatis annue uotiuu sacramenta. presta quaesumus ut et temporalis nobis uitae remedia prębeant¹ et aeternę. per.

MENSE FEBRUARIO². IIII. NONAS FEBRUARIAS. ID EST .II. DIE
MENSIS FEBRUARII. YPPAPANTI³ AD SANCTAM MARIAM.
^aORATIO AD COLLECTAM⁴ AD SANCTUM ADRIANUM.

Erudi quaesumus domine plebem tuam. et quae extrinsecus annua tribuis deuotione uenerari. interius assequi gratię tuę luce⁵ concede. per.

^bMISSA⁶ AD SANCTAM MARIAM MAIOREM.

Omnipotens sempiternę deus maiestatem tuam supplices exoramus. ut sicut unigenitus filius tuus hodierna die cum nostrę carnis substantia in templo est presentatus. ita nos facias purifi/catis tibi mentibus pręsentari. per eundem.⁷ [fo. 25]

Super oblata.

Exaudi domine pręces nostras. et ut digna sint munera quae oculis tuę maiestatis offerimus. subsidium nobis tue pietatis impende. per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus domine deus noster. ut sacrosancta mysteria quae pro reparationis nostrae munimine contulisti. intercedente beata semper uirgine maria. et pręsens nobis remedium esse facias et futurum. per dominum.

^a *Ant.* Ave gratia plena. *Ant.* Adorna thalamum.

^b (*Ant.*) Suscepimus deus. (*Resp.*) Suscepimus deus. (*A*) *Il.* Adorabo. (*Off.*) Diffusa est gratia. (*Com.*) Responsum accepit.

¹ praebeant praeueniant C.

² Mense Februario om. O.

³ Yppapanti Ypopanti C, ubi additur in margine, ypo : id est in omni : panti . loco.

⁴ Oratio ad collectam oratio collecta C.

⁵ luce lucem C.

⁶ Missa Item ad Missa C.

⁷ per eundem. per dominum nostrum. C.

*Super populum.*¹

Perfice in nobis quaesumus domine gratiam tuam . qui iusti symeonis ¹exs¹pectationem implesti . ut sicut ille mortem non uidit prius quam christum dominum uidere mereretur² . ita et nos uitam obtineamus aeternam . per eundem.³

^aNONIS FEBRUARIIS . ID EST . V. DIE MENSIS FEBRUARII
NATALE SANCTAE AGATHAE.

Deus qui inter cetera potentię tuę mira/cula . etiam in [fo. 25v
sexu fragili uictoriam martyrii contulisti . concede propitius ut
cuius natalicia colimus . per eius ad⁴ te exempla gradiamur .
per dominum.

Super oblata.

Suscipe munera domine . quae in beatę agathę martyris tuę
solemnitate deferimus . cuius nos confidimus⁵ patrociniō liberari .
per dominum.

Ad complendum.

Auxilientur nobis domine sumpta mysteria . et intercedente
beata agatha⁶ martyre tua . sempiterna protectione confirment .
per dominum.

Alia.

Indulgentiam nobis domine beata agatha⁷ martyr imploret .
quae tibi grata semper extitit⁸ . et merito castitatis . et tuę
professione uirtutis . per dominum.

Alia.

Deus qui nos annua beatę agathę martyris tuę solemnitate
laetificas . da ut /quam ueneramur officio . etiam pie [fo. 26
conuersationis sequamur exemplo . per.

Alia.

Beatę agathę martyris tuę domine precibus confidentes . quae-
sumus clementiam tuam . ut per ea quę sumpsimus . aeterna
remedia capiamus . per dominum.

^a *Ant.* Gaudeamus omnes. *Resp.* Adiuuabit eam. *Tract.* Qui seminant. *Off.*
Offerentur. *Com.* Qui me dignatus est.

¹ *super populum.* Alia oratio. C.

² *prius . . . mereretur om. C.*

⁴ *ad* apud O.

⁶ *agatha* agathe C.

⁷ *agatha* agathes O.

⁸ *extitit* existit C: *om.* O *prima manu, sed sup. lin. add.*

³ *per eundem.* per dominum C.

⁵ *confidimus* scimus C.

^aXVI. KALENDAS MARCIAS .ID EST .XIII. DIE MENSIS
FEBRUARII NATALE SANCTI VALENTINI.

Presta quaesumus omnipotens deus .ut qui beati ualentini
martyris tui natalicia colimus .a cunctis malis imminentibus .eius
intercessione liberemur .per.

Super oblata.

Oblatis quaesumus domine placare muneribus .et intercedente
beato ualentino martyre tuo .a cunctis nos defende periculis .
per.

Ad complendum.

Sit nobis domine reparatio mentis et corporis cēleste
mysterium .ut cuius exsequimur actionem sentiamus effec-
tum .per.

^bIII IDUS MARCIAS .ID EST .XII. DIE MENSIS MARCII
/NATALE SANCTI GREGORII PAPAE.¹ [fo. 26v

Deus qui animę famuli tui gregorii aeternę beatitudinis
praemia contulisti .concede propitius .ut qui peccatorum nos-
trorum pondere premimur .eius apud te precibus subleuemur .
per.

Super oblata.

Annue nobis domine ut animę famuli tui gregorii prosit
oblatio .quam² immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta .
per dominum.

Ad complendum.

Deus qui beatum gregorium pontificem sanctorum tuorum
meritis coaequasti .concede propitius ut qui commemora-
tionis eius festa percolimus³ .uite quoque imitemur exempla .
per.

^cVIII. KALENDAS APRILES .ID EST .XXV. DIE MENSIS
MARCII .ADNUNTIATIO SANCTE MARIE.

Deus qui beatę⁴ uirginis utero uerbum tuum angelo nuntiante⁵
carnem /suscipere uoluisti .presta supplicibus tuis .ut qui [fo. 27

^a *Ant.* In uirtute tua domine. *Resp.* Beatus uir qui timet. *Tract.* Desiderium.
Off. In uirtute tua domine. *Com.* Magna est gloria.

^b *Ant.* Sacerdotes dei benedicite. *Resp.* Iuravit dominus. *All.* Beatus uir.
Off. Ueritas mea. *Com.* Fidelis seruus.

^c *Ant.* Uultum tuum. *Resp.* Diffusa est gratia. *Off.* Ave maria. *Com.*
Dilexisti iustitiam.

¹ Huius missae orationes in cod. O virgulis in margine positae signantur.

² quam quem C.

³ percolimus colimus O.

⁵ nuntiante adnuntiante C.

⁴ beatę de *praem.* C : Mariae *add.* O.

uere eam genetricem dei credimus . eius apud te intercessionibus adiuuemur . per eundem.¹

*Ad missam.*²

Deus qui hodierna die uerbum tuum beatę uirginis aluo coadunare uoluisti . fac nos ita peragere . ut tibi placere ualeamus . per dominum.

Super oblata.

In mentibus nostris domine uere fidei sacramenta confirma . ut qui conceptum de uirgine deum uerum et hominem confitemur . per eius salutiferę resurrectionis potentiam ad aeternam mereamur peruenire laetitiam . per eundem.³

Ad complendum.

Gratiam tuam domine mentibus nostris infunde . ut qui angelo nuntiante christi filii tui incarnationem cognouimus . per passionem eius et crucem . ad resurrectionis gloriam perducamur . [fo. 27v per eundem.⁴

^aORATIO IN SEPTUAGESIMA AD SANCTUM LAURENTIUM
FORIS MURUM.

Pręces populi tui quaesumus⁶ domine clementer exaudi . ut qui iustę pro peccatis nostris affligimur . pro tui nominis gloria misericorditer liberemur . per dominum.

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine pręcibusque susceptis . et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi . per.

Ad complendum.

Fideles tui deus perpetua⁷ dona firmentur . ut eadem et⁸ percipiendo requirant . et quęrendo sine fine percipiant . per.

^bIN SEXAGISIMA AD SANCTUM PAULUM.⁹

Deus qui conspicias quia ex nulla nostra actione confidimus .

^a *Ant.* Circumdederunt me. *Resp.* Adiutor in oportunitatibus. *Tract.* De profundis. *Off.* Bonum est confiteri. *Com.* Inlumina faciem tuam.

^b *Ant.* Exurge quare obdormis. *Resp.* Sciant gentes. *Tract.* Commouisti domine. *Off.* Perfice gressus meos. *Com.* Introibo ad altare.

¹ **eundem.** om. C ; add. sup. lin. O.

² **Missam** Missas CO.

³ **per eundem.** per dominum C : eundem sup. lin. add. O.

⁴ **eundem.** om. C.

⁵ *In Cod.* C hic notatur in margine : per vii uices viiii.

⁶ **quaesumus** om. C.

⁷ **perpetua** per tua O (*per rasuram*).

⁸ **et** om. O.

⁹ *In cod.* C hic notatur in margine : per iii^{or} uices noim et per. ij. x.

concede propitius. ut contra aduersa omnia . doctoris gentium protectione muniamur . per.

Super oblata.

/Oblatum tibi domine sacrificium . uiuificet nos semper [fo. 28 et muniat . per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut quos tuis reficis sacramentis . tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas . per.

^aIN QUINQUAGESIMA AD SANCTUM PETRUM.

Preces nostras quaesumus domine clementer exaudi .¹atque a peccatorum uinculis¹ absolutos . ab omni nos aduersitate custodi . per dominum.

Super oblata.

Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta . et¹ sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet . per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut qui cēlestia alimenta percipimus . per hęc contra omnia aduersa muniamur . per dominum.

^bFERIA .IIII. COLLECTA AD SANCTAM ANASTASIAM.

Concede nobis domine² p̄sidia militiae /christianę [fo. 28v sanctis inchoare ieiuniis . ut contra spiritales nequitias pugnaturi . continentię muniamur auxiliis . per.

^c*Ad sanctam Sauinam.*³

Presta domine fidelibus tuis . ut ieiuniorum ueneranda solemnia . et congrua pietate suscipiant . et secura deuotione percurrant . per dominum.

Super oblata.

Fac nos quaesumus domine his muneribus offerendis conuenienter aptari . quibus ipsius uenerabilis sacramenti celebramus exordium . per dominum.

^a *Ant.* Esto mihi in deum. *Resp.* Tu es deus qui facis. *Tract.* Iubilate domino. *Off.* Benedictus es domine. *Com.* Manducauerunt.

^b *Ant.* Exaudi nos domine. *Ant.* Iuxta uestibulum. *Ant.* Inmutemur.

^c *Ant.* Misereris omni(um). *Resp.* Miserere mei deus. *Off.* Exaltabo te domine. *Com.* Qui meditabitur.

¹ et ad add. O (*sup. lin.*).

² domine quaesumus add. O (*sup. lin.*).

³ Ad sanctam Sauinam. Item missa ad sanctam sabinam C : Missas ad sanctam sabinam O.

Ad complendum.

Percepta nobis domine præbeant sacramenta subsidium . ut et tibi grata sint nostra ieiunia . et nobis proficiant ad medellam . per dominum nostrum.

Super populum.

Inclinantes se domine maiestati tuę propitiatus intende . ut qui diuino munere /sunt refecti . cęlestibus semper nutri- [fo. 29 antur auxiliis . per dominum.

^aFERIA .V. AD SANCTUM GEORGIUM.

Deus qui culpa offenderis . penitentia placar^{is}¹ . preces populi tui supplicantis propitius respice . et flagella tuę iracundię quę pro peccatis nostris meremur auerte . per dominum.

Super oblata.

Sacrificiis præsentibus domine quaesumus intende placatus . ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti . per dominum.

Ad complendum.

Caelestis doni benedictione percepta . supplices te deus omnipotens deprecamur . ut hoc idem nobis . et sacramenti causa sit et salutis¹ . per dominum.

Super populum.

Parce domine parce populo tuo . ut dignis flagellationibus castigatus . in tua miseratione respiret . per dominum.

^b/FERIA .VI. AD SANCTOS IOHANNEM ET PAULUM. [fo. 29v

Inchoata ieiunia quaesumus domine benigno² fauore proseguere . ut obseruantiam quam corporaliter exhibemus . mentibus etiam sinceris exercere ualeamus . per dominum.

Super oblata.

Sacrificium domine obseruantię paschalis offerimus . presta quaesumus ut tibi et mentes nostras reddat acceptas . et continentię promptio¹ris nobis tribuat facultatem . per dominum.

^a *Ant.* Dum clamarem. *Resp.* Iacta cogitatum. *Off.* Ad te domine leuauit. *Com.* Acceptabis sacrificium.

^b *Ant.* Audiuit dominus. *Resp.* Unam petii a domino. *Off.* Domine uiuifica me. *Com.* Seruite domino.

¹ **salutis** saluti O.

² **benigno** *sup.* lineam add. O : fors. pio prius scriptum fuit.

Ad complendum.

Spiritum nobis¹ domine tuę caritatis infunde. ut quos uno cęlesti pane satiasti. tua facias pietate concordēs. per.

Super populum.

Tuere domine populum tuum. et ab omnibus peccatis clementer emunda. quia nulla ei nocebit aduersitas. si nulla dominetur iniquitas. per.

³IN QUADRAGESIMA AD SANCTUM IOHANNEM IN LATERANIS.

Deus qui ecclesiam tuam annua quadra/gesim^rae¹² [fo. 30 obseruatione purificas. presta familię tuę. ut quod a te obtinere abstinendo nititur. hoc bonis operibus exsequatur. per dominum.

Super oblata.

Sacrificium³ quadragesimalis initii solemniter immolamus. te domine deprecantes. ut cum epularum restrictione carnalium. a noxiis quoque uoluptatibus temperemur. per dominum.

Ad complendum.

Tui nos domine sacramenti libatio sancta restauret. et a uetustate purgatos. in m^ry¹sterii salutaris faciat transire consortium. per.⁴

*Ad uesperos.*⁵

Da nobis quaesumus omnipotens deus. et aeternę promissionis gaudia quaerere. et quęsita citius inuenire. per.

Ad fontes.

Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris. et in tua misericordia confidentes ab omni nos aduersitate custodi. per dominum.

^a *Ant.* Inuocauit me. *Resp.* Angelis suis. *Tract.* Qui habitat. *Off.* Scapulis suis. *Com.* Scapulis suis.

¹ nobis in nobis C.

² quadragesimae quadragesimali C; in R fors. quadragesimali prius scriptum fuit.

³ sacrificium domine add. C.

⁴ Sequitur in O haec oratio Super populum, cuius titulus forsan manu prima, reliqua (cum sequenti oratione ad uesperos) alia manu, partim in margine, scripta sunt: Super populum tuum quaesumus domine benedictio copiosa descendat: indulgentia ueniat: consolatio tribuatur: fides sancta succrescat: redemptio sempiterna firmetur. per.

⁵ uesperos uesperum C: uesp̄r O.

^a/FERIA .II. AD SANCTUM PETRUM AD UINCULA. [fo. 30v

Conuerte nos deus salutaris noster. et ut nobis ieiunium quadragesimale proficiat. mentes nostras caelestibus instrue disciplinis. per dominum.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica. nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. per.

*Ad complendum.*¹

Salutaris tui domine munere satiati. supplices exoramus. ut cuius laetamur gustu renouemur effectu. per.

Super populum.

Absolue quaesumus domine² nostrorum uincula peccatorum. et quicquid pro eis meremur. propitiatus auerte. per dominum.

^bFERIA .III. AD SANCTAM ANASTASIAM.

Respice domine familiam tuam. et presta ut apud te mens nostra tuo desiderio fulgeat. quae se carnis maceratione castigat. per dominum.

Super oblata.

/Oblatis quaesumus domine placare muneribus et a [fo. 31 cunctis nos defende periculis. per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus ut illius salutaris capiamus effectum. cuius per hæc mysteria pignus accepimus. per.

Super populum.

Ascendant ad te domine preces nostræ. et ab ecclesia¹ tua cunctam repelle nequitiam³. per dominum.

^cFERIA .III. <I.> AD SANCTAM MARIAM MAIOREM.

Preces nostras quaesumus domine clementer exaudi. et contra cuncta nobis⁴ aduersantia dexteram tuæ maiestatis extende. per.

^a *Ant.* Sicut oculi seruorum. *Resp.* Protector noster. *Off.* Leuabo oculos meos. *Com.* Uoce mea.

^b *Ant.* Domine refugium meum. *Resp.* Dirigatur. *Off.* In te speraui etc. *Com.* Cum inuocarem te.

^c *Ant.* Reminiscere. *Resp.* Tribulationes cordis mei. *Item Resp.* De necessitatibus meis. *Off.* Meditabor in mandatis. *Com.* Intellege.

¹ Textum orationis huius et titulum sequentis om. C.

² **quaesumus domine** domine quaesumus O.

³ **repelle nequitiam.** nequitiam repelle. O. ⁴ **cuncta nobis** nobis cuncta O.

Alia.

Deuotionem populi tui domine quaesumus benignus intende. ut qui per abstinentiam macerantur in corpore . per fructum boni operis reficiantur in mente . per.

Super oblata.

Hostias tibi domine placationis offerimus . ut et delicta nostra miseratus absolvas . et nutantia corda tu dirigas . per.

Ad complendum.

/Tui domine perceptione¹ sacramenti . et a² nostris [fo. 31v mundemur occultis . et ab hostium liberemur insidiis . per.

Super populum.

Mentes nostras quaesumus domine lumine tuę claritatis inlustra . ut uidere possimus quae agenda sunt . et quę recta sunt agere ualeamus . per dominum nostrum.

^aFERIA .V. AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM.³

Deuotionem populi tui quaesumus domine benign^rus¹ intende . ut qui per abstinentiam⁴ macerantur in corpore . per fructum boni operis reficiantur in mente . per.

Super oblata.

Sacrificia domine quaesumus propitius ista nos saluent . quę medicinalibus sunt instituta ieiuniis . per dominum.

Ad complendum.

Tuorum nos domine largitate donorum . et temporalibus attolle pręsidiis et renoua sempiternis . per dominum.

Super populum.

/Da quaesumus domine populis christianis . et quae [fo. 32 profitentur agnoscere . et caeleste munus diligere quod frequentant . per.

^bFERIA .VI. AD APOSTOLOS.

Esto domine propitius plebi tuę . et quam tibi facis⁵ esse deuotam . benigno refove miseratus auxilio . per dominum.

^a *Ant.* Confessio et pulchritudo. *Resp.* Custodi me domine. *Off.* Inmittit angelum. *Com.* Panis quem ego.

^b *Ant.* De necessitatibus meis. *Resp.* Saluum fac seruum tuum. *Off.* Benedic anima mea etc. *Com.* Erubescant et conturbentur.

¹ perceptione perceptio C.

² a om. C.

³ foris murum in formosum CO.

⁴ abstinentiam abstinentia C.

⁵ facis facies O, *pr. man.*, sed e erasum est.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine¹ nostris oblata seruitiis .et ⁊ tua propiti²us dona³ sanctifica . per.

Ad complendum.

Per huius domine operatione<m> mysterii . et uitia nostra purgentur . et iusta desideria impleantur . per.

Super populum.

Exaudi nos misericors deus . et mentibus nostris gratiæ tuę lumen ostende . per.

^aSABBATUM IN XII. LECTIONES AD SANCTUM PETRUM.

Populum tuum domine quaesumus propiti²us respice . atque ab eo flagella tuę iracundiae clementer ⁊ auerte¹ . per dominum.

Alia.

Deus qui nos in tantis periculis constitutos . / pro [fo. 32v humana scis fragilitate non posse subsistere . da nobis salutem mentis et corporis . ut ea quę pro peccatis nostris patimur . te adiuuante uincamus . per dominum.

Alia.

Protector noster aspice deus . ut³ qui malorum nostrorum pondere premimur . percepta misericordia libera tibi mente famulemur . per.

Alia.

Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris . ut esse te largiente mereamur . et inter prospera humiles . et inter aduersa securi . per dominum.

Alia.

Preces populi tui domine quaesumus clementer exaudi . ut qui iuste pro peccatis nostris affligimur . pro tui nominis gloria misericorditer liberemur . per dominum.

Alia.

Quaesumus omnipotens deus uota humilium respice . atque ad defensionem nostram . / dexteram tuę maiestatis [fo. 33 extende . per.

^a *Ant.* Intret oratio mea. *Resp.* *iiii.* qualia uolueris. *Tract.* Laudate dominum. *Off.* Domine deus salutis mee. *Com.* Domine deus meus in te speraui.

¹ **quaesumus domine** domine quaesumus O.

² **propiti²us dona** potius dona C : dona propiti²us O.

³ **ut** et C.

Alia.

Actiones nostras quaesumus domine et aspirando pręueni. et adiuuando proseguere. ut cuncta nostra operatio. et a te semper incipiat. et per te coepta finiatur. per dominum.

*Ad missas.*¹

Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium. concede propitius. ut nos famulos tuos non exurat flamma uitiorum. per.

Super oblata.

Presentibus sacrificiis domine ieiunia nostra sanctifica. ut quod obseruantia nostra profitetur extrinsecus. interius operetur. per dominum.

Ad complendum.

Sanctificationibus tuis omnipotens deus. et uitia nostra curentur. et remedia nobis aeterna proueniant. per dominum.

DIE DOMINICO UACAT.

Deus qui conspicias omni nos uirtute desti/tui. interius [fo. 33v] exteriusque custodi. ut et ab omnibus aduersitatibus muniamur in corpore. et a prauis cogitationibus mundemur in mente. per dominum.

Super oblata.

Sacrificiis pręsentibus domine quaesumus intende ¹placatus². ut et¹³ deuotioni nostrę proficiant et salutem. per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus. ut quos tuis reficis sacramentis. tibi etiam placitis moribus⁴ deseruire concedas. per dominum.⁵

^aFERIA .II. AD SANCTUM CLEMENTEM.⁶

Presta quaesumus omnipotens deus. ut familia tua quę se affligendo carne ab alim⁷en⁷tis abstinet. sectando iustitiam⁷ a culpa ieiunet. per dominum.

^a *Ant.* Redime me domine. *Resp.* Adiutor meus. *Off.* Benedicam dominum. *Com.* Domine dominus noster.

¹ **Ad missas** Alia C: Ad missa O.

² **intende placatus** placatus intende O.

³ **et om.** C.

⁴ **moribus** dignanter add. O.

⁵ Hic sequitur in O: *Super populum.* Familiam tuam quaesumus domine propitiatus inlustra! ut beneplacitis inherendo! cuncta quae bona sunt mereatur accipere. per.

⁶ In marg. cod. O additur, manu recentiore, missa in festo Cathedrae S. Petri: vide infra App. I.

⁷ **iustitiam** iustitia C.

Super oblata.

Haec hostia domine placationis et laudis . tua nos propitiatione dignos efficiat . per dominum.

Ad complendum.

/Haec nos communio domine purget a crimine . et [fo. 34 caelestis remedii¹ faciat esse consortes . per dominum.

Super populum.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus . et quibus fiduciam sperandę pietatis indulges . consuęte misericordię tribue benignus effectum . per dominum.

^aFERIA .III. AD SANCTAM BALBINAM.

Perfice quaesumus domine² benignus in nobis obseruantia^e¹ sanctę subsidium . ut quę te auctore facienda cognouimus . te operante impleamus . per dominum.

Super oblata.

Sanctificationem tuam nobis domine his mysteriis placatus operare . quae nos et a terrenis purget uitiis . et ad cęlestia dona perducatur . per dominum.

Ad complendum.

Vt sacris domine reddamur digni muneribus . fac nos tuis quaesumus oboedire mandatis . per.

Super populum.

/Propitiare domine supplicationibus nostris . et animarum [fo. 34v nostrarum medere langoribus . ut remissione percepta . in tua semper benedictione laetemur . per dominum.

^bFERIA .IIII. AD SANCTAM CAECILIAM.

Populum tuum domine propitius respice . et quos ab escis carnalibus precipis abstinere . a noxiis quoque uitiis cessare concede . per dominum.

Super oblata.

Hostias domine quas tibi offerimus propitius respice . et per hęc sancta commercia . uincula peccatorum nostrorum absolue . per.

^a *Ant.* Tibi dixit cor meum. *Resp.* Iacta cogitatum tuum. *Off.* Miserere mihi domine. *Com.* Narrabo omnia mirabilia.

^b *Ant.* Ne derelinquas me domine. *Resp.* Saluum fac populum tuum. *Off.* Ad te domine leuaui. *Com.* Iustus dominus.

¹ caelestis remedii caelestibus remediis C.

² quaesumus domine domine quaesumus O.

Ad complendum.

Sumptis domine sacramentis .ad redemptionis aeternę quæsumus proficiamus augmentum .per dominum.

Super populum.

Deus innocentię restitutor et amator .dirige ad te tuorum corda seruorum .ut spiritus tui feruore concepto .et in fide /inueniantur stabiles .et in opere efficaces .per. [fo. 35

^aFERIA .V. AD SANCTAM MARIAM TRANS TIBERIM.

Presta nobis domine quaesumus auxilium gratię tuę .ut ieiuniis et orationibus conuenienter intenti .liberemur ab hostibus mentis et corporis .per dominum.

Super oblata.

Pręsenti sacrificio nomini tuo nos domine ieiunia dicata sanctificent .ut quod¹ obseruantia nostra profitetur exterius .interius² operetur effectum .per dominum.

Ad complendum.

Gratia tua nos quaesumus domine non derelinquat .quę³ nobis opem semper adquirat .per.

Super populum.

Adesto domine famulis tuis et perpetuam benignitatem⁴ largire poscentibus .ut his qui te auctore et gubernatore gloriantur .et congregata restaures .et restaurata conserues .per dominum.

^bFERIA .VI. AD SANCTUM VITALEM.

/Da quaesumus omnipotens deus .ut sacro nos purifi- [fo. 35v
cante ieiunio .sinceris mentibus a^rd sancta uen^ltura facias
peruenire .per .dominum.

Super oblata.

Haec in nobis sacrificia deus .et actione permaneant .et operatione firmentur .per.

^a *Ant.* Deus in adiutorium meum. *Resp.* Propitius esto domine. *Off.* Precatus est moyses. *Com.* Qui manducat.

^b *Ant.* Ego autem cum iustitia. *Resp.* Ad dominum dum tribularer. *Off.* Domine in auxilium meum. *Com.* Tu domine seruabis nos.

¹ ut quod per quod C.

² interius et *praem* C.

³ quę et sacre nos deditos faciat seruituti ! et tuam *add.* O.

⁴ perpetuam benignitatem perpetua C.

Ad complendum.

Fac nos 'domine quaesumus¹ accepto pignore salutis aeternę .
sic tendere congruenter . ut ad eam peruenire possimus . per.

Super populum.

Da quaesumus domine populo tuo salutem mentis et corporis .
ut bonis operibus inherendo . tuę semper uirtutis mereamur¹
protectione defendi . per dominum.

^aSABBATUM AD SANCTOS MARCELLINUM ET PETRUM.

Da quaesumus domine nostris effectum ieiuniis salutarem² .
ut castigatio carnis adsumpta . ad nostrarum uegetationem
transeat animarum . per dominum.

Super oblata.

His sacrificiis domine concede placatus . / ut qui [fo. 36
propriis oramus absolui delictis . non grauemur externis . per
dominum.

Ad complendum.

Sacramenti tui domine diuina libatio . penetrabilia nostri
cordis infundat . et sui participes potenter efficiat . per.

Super populum.

Familiam tuam quaesumus domine continua pietate custodi .
ut quę³ in sola spe gratię caelestis innititur . caelesti etiam⁴
protectione muniatur . per.

^bDIE DOMINICA AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM.

Quaesumus omnipotens deus uota humilium respice . atque ad
defensionem nostram . dexteram tuę maiestatis extende . per.

Super oblata.

Haec hostia domine quaesumus mundet nostra delicta . et⁵
sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque
sanctificet . per.

^a *Ant.* Lex domini inreprehensibilis. *Resp.* Bonum est confiteri etc. *Off.*
Inlumina. *Com.* Oportet te fili gaudere.

^b *Ant.* Oculi mei semper ad dominum. *Resp.* Exurge domine non praeualeat.
Tract. Ad te leuaui oculos. *Off.* Iustitiae domini. *Com.* Passer inuenit sibi
domum.

¹ mereamur mereantur C : mereatur O.

² salutarem salutare C.

³ quę qui C.

⁴ caelesti etiam tua semper O.

⁵ et ad add. O.

Ad complendum.

Cunctis nos domine reatibus et periculis propitiatus absolue. quos tanti /mysterii¹ tribuis esse participes . per dominum.² [fo. 36v

^aFERIA .II. AD SANCTUM MARCUM.³

Cordibus nostris quaesumus domine benignus infunde . ut sicut ab escis corporalibus abstinemus . ita sensus quoque nostros a noxiis retrahamus excessibus . per.

Super oblata.

Munus quod tibi domine nostrę seruitutis offerimus . tu salutare nobis perface sacramentum . per.

Ad complendum.

Pręsta quaesumus omnipotens et misericors deus . ut quę ore contingimus . pura mente capiamus . per dominum.

Super populum.

Subueniat nobis domine misericordia tua . ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis . te mereamur protegente saluari . per dominum.

^bFERIA .III. AD SANCTAM PUDENTIANAM.⁴

Exaudi nos omnipotens et misericors /deus . et con- [fo. 37
tinentię salutaris propitius nobis dona concede . per dominum.

Super oblata.

Per hęc ueniat quaesumus domine sacramenta nostrae redemptionis effectus . qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus . et ad salutaria cuncta perducatur . per.

Ad complendum.

Sacris domine mysteriis expiati . et ueniam ꝑconsequamur et gratiam . per dominum.

Super populum.

Tua nos domine protectione defende . et ab omni ꝑsemper iniquitate custodi . per.

^a *Ant.* In deo laudabo uerbum. *Resp.* Deus uita mea nuntiabit tibi. *Off.* Exaudi deus orationem meam. *Com.* Quis dabit ex sion.

^b *Ant.* Ego clamaui quoniam exaudisti. *Resp.* Ab occultis meis. *Off.* Dexteram domini. *Com.* Domine quis habitabit.

¹ tanti mysterii tantis mysteriis O.

² Hic sequitur in O: *Super populum.* Subiectum tibi populum quaesumus domine propitiatio caelestis amplifcet . et tuis semper faciat seruire mandatis . per.

³ sanctum marcum sanctam mariam C.

⁴ pudentianam potentianam O.

^aFERIA .III. AD SANCTUM XYSTUM. .

Præsta nobis quaesumus domine . ut salutaribus ieiuniis eruditi .
a noxiis quoque uitiiis abstinentes . propitiationem tuam facilius
impetremus . per dominum.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine preces populi tui cum oblationibus
hostiarum . et tua mysteria celebrantes . ab omnibus nos
/defende periculis . per dominum. [fo. 37v

Ad complendum.

Sanctificet nos domine qua¹ pasti sumus mensa caelestis . et a
cunctis erroribus expiatis . supernis promissionibus reddat
acceptos . per dominum.

Super populum.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui protectionis tuę
gratiam quęrimus . liberati a malis omnibus . segura tibi mente
seruiamus . per dominum.

^bFERIA .V. AD SANCTOS COSMAM ET DAMIANUM.

Magnificet te domine sanctorum tuorum cosme et damiani
beata solemnitas . quia² et illis gloriam sempiternam . et opem nobis
ineffabili prouidentia³ contulisti . per dominum.

Super oblata.

In tuorum domine pretiosa morte iustorum . sacrificium illud
offerimus . de quo martyrium sumpsit omne principum . per.¹

/ *Ad complendum.* [fo. 38

Sit nobis domine sacramenti tui certa saluatio . quae cum
beatorum tuorum cosmę et damiani meritis imploratur . per
dominum.

Super populum.

Subiectum tibi populum quaesumus domine propitiatio
caelestis amplificet . et tuis semper faciat seruire mandatis . per
dominum.

^a *Ant.* Ego autem in domino speraui. *Resp.* Miserere mihi domine. *Off.*
Domine fac mecum misericordiam. *Com.* Notas mihi fecisti.

^b *Ant.* Salus populi ego sum. *Resp.* Oculi omnium. *Off.* Si ambulauero.
Com. Tu mandasti.

¹ qua quia C.

² quia qua O.

³ ineffabili prouidentia ineffabilem prouidentiae C.

^aFERIA .VI. AD SANCTUM LAURENTIUM IN LUCINAE.

Ieiunia nostra quaesumus domine benigno fauore proseguere . ut sicut ab ^alimentis in corpore . ita a uitiiis ieiunemus in mente¹ . per dominum nostrum.

Super oblata.

Respice domine propitius ad munera quae sacramus . ut et tibi sint grata² . et nobis salutaria semper existant . per.

Ad complendum.

Huius nos domine perceptio sacramenti mundet a crimine . et ad caelestia regna perducatur . per dominum.

Super populum.

/Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui³ in tua [fo. 38v] protectione confidimus . cuncta nobis aduersantia te adiuuante uincamus . per.

^bSABBATUM AD SANCTAM SUSANNAM.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui se affligendo carne⁴ ab alimentis abstinere . sectando iustitiam a culpa ieiunent . per.

Super oblata.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut huius sacrificii munus oblatum . fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniatur . per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut inter eius membra numeremur . cuius corpori communicamus et sanguini . per eundem.⁵

Super populum.

Preterende domine fidelibus tuis dexteram celestis auxilii . ut et te toto corde perquirant . et quae digna⁶ postulant consequi mereantur . per dominum nostrum iesum.

^a *Ant.* Fac mecum domine signum. *Resp.* In deo sperauit. *Off.* Intende uoci orationis. *Com.* Qui biberit aqua<m>.

^b *Ant.* Uerba mea. *Resp.* Si ambulem in medio. *Off.* Gressus meos. *Com.* Nemo te condempnauit.

¹ **mente** mentem C.

² **sint grata** grata sint CO.

³ **qui** quia R *sed a* eras. : qui CO.

⁴ **carne** carnem C.

⁵ **eundem.** om. CO.

⁶ **digna** digne CO.

^aDIE DOMINICO AD HIERUSALEM.

/Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui ex [fo. 39 merito nostrae actionis affligimur . tuae gratiae consolatione respiremus . per.

Super oblata.

Sacrificiis presentibus domine quaesumus intende placatus . ut et deuotioni nostrę proficiant et salutı . per dominum.

Ad complendum.

Da nobis misericors deus . ut sancta tua quibus incessanter explemur . sinceris tractemus¹ obsequiis . et semper fideli mente² sumamus . per dominum.

Alia oratio ad missam.

Deus qui in deserti regione multitudinem populi tua uirtute satiasti . in huius quoque seculi transeuntis³ excursu . uictum nobis spiritalem ne deficiamus impende . per dominum.

^bFERIA .II. AD SANCTOS QUATTUOR CORONATORUM.⁴

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut obseruationes sacras annua deuotione reco/lentes . et corpore tibi placeamus et [fo. 39v mente . per dominum.

Super oblata.

Oblatum tibi domine sacrificium . uiuifcet nos semper et muniat . per dominum.

Ad complendum.

Sumptis domine salutaribus sacramentis . ad redemptionis aeternę quaesumus proficiamus augmentum . per dominum.

Super populum.

Depręcationem nostram quaesumus domine benignus exaudi . et quibus supplicandi prestas affectum . tribue defensionis auxilium . per.

^a Ant. Letare hierusalem. Resp. Letatus sum. Tract. Qui confidunt. Off. Laudate dominum quia. Com. Hierusalem quae aedificatur.

^b Ant. Deus in nomine tuo. Resp. Esto mihi in deum protectorem. Off. Iubilare deo omnis terra. Com. Ab occultis meis.

¹ tractemus tractemur O.

² semper fideli mente fideli semper mente C : fideli mente semper O.

³ transeuntis transeuntes C.

⁴ coronatorum coronatos O : coronat C.

aFERIA .III. AD SANCTUM LAURENTIUM IN DAMASUM.

Sacrę nobis quaesumus domine obseruationis ieiunia .et pię conuersationis augmentum .et tuę propitiationis continuum pręstent auxilium .per dominum.

Super oblata.

Hęc hostia domine quaesumus emundet nostra delicta .et¹ sacrificium celebrandum .subditorum tibi corpora mentesque sanctificet .per.

/Ad complendum. [fo. 40

Huius nos domine perceptio sacramenti mundet a crimine .et ad caelestia regna perducat .per dominum.

Super populum.

Miserere domine populo tuo .et continuis tribulationibus laborantem .propitius respirare concede .per.

FERIA .IIII. AD SANCTUM PAULUM.

Deus qui et iustis pręmia meritorum .et peccatoribus² per ieiunium ueniam prębes .miserere supplicibus tuis .ut reatus nostri confessio³ .indulgentiam ualeat percipere delictorum .per.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus .ut quos ieiunia uotiuu castigant .ipsa quoque deuotio sancta laetificet .ut terrenis affectibus mitigatis .facilius caelestia capiamus .per.

Super oblata.

Supplices domine te⁴ rogamus .ut his sacrificiis peccata nostra mudentur .quia tunc ueram nobis tribuis et mentis /et [fo. 40v corporis sanitatem .per.

Ad complendum.

Sacramenta quę sumpsimus domine deus noster .et spiritalibus nos repleant alimentis .et corporalibus tueantur auxiliis .per.

^a *Ant.* Exaudi deus orationem me(am). *Resp.* Exurge domine fer opem. *Off.* Expectans expectaui. *Com.* Letabimur.

^b *Ant.* Dum sanctificatus fuero. *Resp.* Uenite fili(i) audite. *Item Resp.* Beata gens. *Off.* Benedicite gentes. *Com.* Lutum fecit.

¹ et ad *add.* O.

² peccatoribus peccantibus O.

³ confessio *om.* C.

⁴ domine te te domine O.

Super populum.

Pateant aures misericordię tuę domine precibus supplicantum. et ut petentibus desiderata concedas. fac eos quae tibi sunt¹ placita postulare. per.

^aFERIA .V. AD SANCTUM SILUESTRUM.

Presta quaesumus omnipotens deus. ut quos uotiuia ieiunia castigant. ipsa quoque deuotio sancta laetificet. ut terrenis affectibus mitigatis. facilius caelestia capiamus. per dominum.

Super oblata.

Purifica nos misericors deus. ut ecclesię tuę preces quae tibi grātę sunt. pia munera deferentes. fiant expiatis mentibus gratiores. per dominum.

Ad complendum.

/Caelestia dona capientibus quaesumus domine. non ad [fo. 41 iudicium peruenire patiaris. q[uo]d f[ide]libus tuis ad remedium prouidisti. per.

Super populum.

Populi tui deus institutor et rector. peccata quibus inpugnatur² expelle. ut semper tibi placitus³. et tuo munimine sit securus. per dominum nostrum.

^bFERIA .VI. AD SANCTUM EUSEBIUM.

Deus qui ineffabilibus mundum renouas sacramentis. pręsta quaesumus ut ecclesia tua aeternis proficiat institutis. et temporalibus non destituatur auxiliis. per.

Super oblata.

Munera nos domine quaesumus oblata purificent. et te nobis iugiter faciant esse placatum. per dominum.

Ad complendum.

Haec nos quaesumus domine participatio sacramenti. et propriis reatibus indesinenter expediat. et ab omnibus tueatur aduersis. per.

^a *Ant.* Letetur cor quaerentium. *Resp.* Respice domine in testamentum. *Off.* Domine ad adiuuandum. *Com.* Domine memorabor.

^b *Ant.* Meditatio cordis mei. *Resp.* Bonum est confidere in domino. *Item Resp.* Ad dominum dum tribulare(r). *Off.* Populum humilem. *Com.* Uidens dominus flentes.

¹ sunt sint O.

² inpugnatur inpugnantur C.

³ placitus placatus C.

[fo. 41v
/ *Super populum.*

Da quaesumus omnipotens deus . ut qui infirmitatis nostrae conscii . de tua uirtute confidimus . sub tua semper pietate gaudeamus . per.

^aSABBATUM AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM.

Fiat domine quaesumus per gratiam tuam fructuosus nostrę deuotionis affectus . quia tunc nobis proderunt suscepta ieiunia si tuę sint placita pietati . per dominum.

Super oblata.

Oblationibus quaesumus domine placare susceptis . et ad te nostras etiam rebelles conpelle propitius uoluntates . per dominum.

Ad complendum.

Tua nos quaesumus domine sancta purificent . et operationi¹ suę perficiant esse placitos² . per.

Super populum.

Deus qui sperantibus in te miserer^ri¹ potius eligis quam irasci . da nobis digne flere mala quae fecimus . ut tuę consolationis gratiam inuenire ualeamus³ . per dominum.

^bDIE DOMINICA DE PASSIONE DOMINI AD SANCTUM PETRUM.

/Quaesumus omnipotens deus familiam tuam propitius [fo. 42 respice . ut te largiente⁴ regatur in corpore . et te seruante custodiatur in mente . per dominum.

Super oblata.

Haec munera domine quaesumus . et uincula nostrę prauitatis absoluant . et tuę nobis misericordię dona concilient . per dominum.

Ad complendum.

Adesto nobis domine deus noster . et⁵ quos tuis mysteriis recreasti . perpetuis defende presidiis . per.⁶

^a *Ant.* Sitientes uenite. *Resp.* Tibi domine derelictus est. *Off.* Factus est dominus. *Com.* Dominus regit me.

^b *Ant.* Iudica me deus. *Resp.* Eripe me domine de inimicis. *Tract.* Sepe expugnauerunt. *Off.* Confitebor tibi domine. *Com.* Hoc corpus.

¹ **operationi** operationis C, O (*pr. man.*).

² **placitos** placatos C.

³ **ualeamus** mereamur C.

⁴ **largiente** largiante C

⁵ **et** ut O.

⁶ Hic sequitur in O : *Super populum.* Da nobis quaesumus domine perseuerantem in tua uoluntate famulatum ? ut in diebus nostris et merito et numero populus tibi seruiens augeatur . per.

^aFERIA .II. AD SANCTUM CHRISOGONUM.

Sanctifica quaesumus domine¹ nostra ieiunia . et cunctarum nobis propitius indulgentiam largire culparum . per dominum.

Super oblata.

Concede nobis domine deus noster² . ut haec hostia salutaris . et nostrorum fiat purgatio delictorum . et tuę propitiatio maiestatis . per.

Ad complendum.

Sacramenti tui quaesumus domine participatio salutaris . et purificationem nobis præbeat /et medellam . per [fo. 42v dominum.

Super populum.

Da quaesumus domine populo tuo salutem mentis et corporis . ut bonis operibus inherendo . tua semper mereatur protectione defendi . per dominum.

^bFERIA .III. AD SANCTUM CYRIACUM.

Nostra tibi quaesumus domine sint accepta ieiunia . quae nos et expiando gratia tua³ dignos efficiant . et ad remedia perducant aeterna . per dominum.

Super oblata.

Hostias tibi domine deferimus immolandas . quae temporalem consolationem significant⁴ . ut promissa certius non desperemus⁵ aeterna . per dominum.

Ad complendum.

Da quaesumus omnipotens deus . ut quę diuina sunt iugiter exsequentes . donis mereamur caelestibus propinquare . per dominum.

Super populum.

Da nobis domine quaesumus perseuerantem in tua uoluntate famulatum . ut in diebus /nostris et merito et numero [fo. 43 populus tibi seruiens augeatur . per dominum.

^a *Ant.* Miserere mihi domine quoniam conculcauit. *Resp.* Deus exaudi orationem. *Off.* Domine conuertere. *Com.* Dominus uirtutum.

^b *Ant.* Expecta dominum. *Resp.* Discerne causam meam. *Off.* Sperent in te omnes. *Com.* Redime me deus israel.

¹ **quaesumus domine domine quaesumus O.**

² **noster om. C.**

³ **gratia tua gratiae tuae C.**

⁴ **quae significant** quae temporali quaesumus consolatione nos laetificant O.

⁵ **non desperemus speremus O.**

^aFERIA .IIII. AD SANCTUM MARCELLUM.¹

Sanctificato hoc ieiunio deus tuorum corda fidelium miserator inlustra . et quibus deuotionis præstas affectum . præbe supplicantis pium benignus auditum . per dominum.

Super oblata.

Annuë misericors deus . ut hostias placationis et laudis . sincero tibi deferamus obsequio . per.

Ad complendum.

Caelestis doni benedictione percepta supplices te deus omnipotens deprecamur . ut hoc idem nobis [†]et sacramenti causa sit et salutis . per dominum.

Super populum.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus . et² quibus fiduciam sperandę pietatis indulges . consuetę misericordię [†]tribue benignus effectum . per dominum.¹

^bFERIA .V. AD SANCTUM APOLLENAREM.³

/Presta quaesumus omnipotens deus . ut dignitas [fo. 43v conditionis humanę . per inmoderantiam sauciata⁴ . [†]medicinalis parsimoniae⁵ studio [†]reformetur . per dominum.

Super oblata.

Domine deus noster qui in his potius creaturis quas ad fragilitatis nostrę subsidium condidisti . tuoque⁶ nomini munera iussisti dicanda⁷ constitui . tribue quaesumus . ut et uite nobis præsentis auxilium . et aeternitatis efficiant sacramentum . per dominum.

Ad complendum.

Quod ore sumpsimus domine . mente capiam[†]us . [†]et de munere temporali . fiat nobis remedium sempiternum . per.

^a *Ant.* Liberator meus. *Resp.* Exaltabo te domine. *Off.* Eripe me de inimicis. *Com.* Lauabo inter innocentes.

^b *Ant.* Omnia quae fecisti nobis. *Resp.* Tollite hostias. *Off.* Super flumina. *Com.* Memento uerbi.

¹ **Marcellum** Marcellinum O.

² et ut C.

³ **apollenarem** apollonarem CO.

⁴ **sauciata** satiata C : sautiata O.

⁵ **medicinalis parsimoniae** medicinalibus parsimoniis C.

⁶ **tuoque** tuo quoque O.

⁷ **dicanda** dicandam C.

Super populum.

Esto ¹quaesumus domine propitius plebi tuę . ut quae tibi non placent respuentes . tuorum potius² repleatur delectationibus mandatorum . per dominum.

AFERIA .VI. AD SANCTUM STEPHANUM.

/Cordibus nostris domine benignus infunde . ut peccata [fo. 44 nostra castigatione uoluntaria cohibentes . temporaliter potius maceremur . quam suppliciis deputemur aeternis . per.

Super oblata.

Presta nobis misericors deus . ut digne tuis seruire semper altaribus mereamur . et eorum perpetua participatione saluari . per.

Ad complendum.

Sumpti sacrificii domine perpetua nos tuitio non relinquat . et noxia semper a nobis cuncta depellat . per dominum.

Super populum.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui protectionis tuę gratia^m quae¹rimus . liberati a malis omnibus . segura tibi mente seruiamus . per.

SABBATUM AD SANCTUM PETRUM QUANDO ELEMOSINA
DATUR.

Proficiat quaesumus domine¹ plebs tibi dicata pię deuotionis affectu³ . ut sacris actionibus erudita . quanto maiestati tuę fit gratior . /tanto donis potioribus augeatur . per. [fo. 44v

Super oblata.

Cunctis nos domine quaesumus⁴ reatibus et periculis propitiatus absolue . quos tanti mysterii⁵ tribuis esse consortes . per.

Ad complendum.

Diuini satiati muneris largitate quaesumus domine deus noster . ut⁶ huius semper participatione uiuamus . per dominum.

^a *Ant.* Miserere mihi domine quoniam tri(bulor). *Resp.* Pacifice loquebantur mihi. *Off.* Benedictus es domine doce me iustificat(iones). *Com.* Ne tradideris me domine.

¹ **quaesumus domine** domine quaesumus O.

² **potius** propitius C.

³ **affectu** affectum C.

⁴ **domine quaesumus** quaesumus domine C.

⁵ **tanti mysterii** tantis misteriis CO.

⁶ **ut** in *add.* O.

Super populum.

Tueatur quaesumus domine dextera tua populum tuum deprecantem . et purificatum dignanter erudiat . ut consolatione present¹ ad futura bona proficiat . per dominum.

^aDIE DOMINICA IN PALMAS² AD SANCTUM IOHANNEM IN
LATERANIS.³

Omnipotens sempiterne deus . qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum . saluatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti . concede propitius ut et patientie ipsius habere documenta . et resurrectionis consortia /mereamur⁴. [fo. 45 per eundem.⁵

Super oblata.

Concede quaesumus domine . ut oculis tue maiestatis munus oblatum . et gratiam nobis deuotionis obtineat . et effectum beate perennitatis adquirat . per dominum.

Ad complendum.

Per huius domine operationem⁶ mysterii . et uitia nostra purgentur . et iusta desideria compleantur . per.⁷

^bFERIA .II. AD SANCTAM PRAXIDEM.

Da quaesumus omnipotens deus . ut qui in tot aduersis ex nostra infirmitate deficimus . intercedente unigeniti filii tui passione respiremus . per eundem.⁸

^a *Ant.* Domine ne e longe. *Resp.* Tenuisti. *Tract.* Deus deus meus respice. *Off.* Inproperium expectauit. *Com.* Pater si non potest hic calix.

^b *Ant.* Iudica domine nocentes. *Resp.* Exurge domine et in<tende>. *Off.* Eripe me de inim<icis>. *Com.* Erubescant et reuereantur simul.

¹ consolatione presentⁱ consolationem praesentem C.

² dominica in palmas dominico in palmis O.

³ Hic sequitur in O : *Benedictio in palmis.* Deus cuius filius pro salute generis humani de caelo descendit ad terras ! et adpropinquante [h]ora passionis suae hyerosolymam in asino uenire et a turbis rex appellari ac laudari uoluit ! benedicere dignare hos palmarum ceterarumue frondium ramos . ut omnes qui eos latari sunt ita benedictionis tue dono repleantur . quatinus et in hoc seculo hostis antiqui temptamenta superare ! et in futuro cum palma uictorie et fructu bonorum operum tibi ualeant apparere . per eundem. *Oratio ad missam.*

⁴ mereamur mereatur C.

⁵ eundem om. C : *sup. lin. add.* O.

⁶ operationem operatione C.

⁷ Hic sequitur in O : *Super populum.* Purifica quaesumus domine familiam tuam . et ab omnibus contagiis prauitatis emunda ! et [ut *man. rec.*] redempta uasa sui domini passione . non spiritus immundus rursus inficiat ! sed saluatio sempiterna possideat . per.

⁸ per eundem . per dominum . C.

Super oblata.

Haec sacrificia nos omnipotens deus potenti uirtute mundatos . ad suum faciant puriores uenire principium . per dominum.

Ad complendum.

Præbeant nobis domine diuinum tua sancta feruorem . quorum pariter et actu delectemur et fructu . per dominum.

Super populum.

/Adiuua nos deus salutaris noster . et ad beneficia [fo. 45v recolenda quibus nos instaurare dignatus es . tribue uenire gaudentes . per dominum.

^aFERIA .III. AD SANCTAM PRISCAM.

Omnipotens sempiternus deus . da nobis ita dominicę passionis sacramenta peragere . ut indulgentiam percipere mereamur . per.

Super oblata.

Sacrificia nos quaesumus domine propensius ista restaurent . quae medicinalibus sunt instituta ieiuniis . per dominum.

Ad complendum.

Sanctificationibus tuis omnipotens deus . et uitia nostra curentur . et remedia nobis sempiterna proueniant . per dominum.

Super populum.

Tua nos misericordia deus . et ab omni subreptione uetustatis expurget . et capaces sanctę nouitatis efficiat . per dominum.

^bFERIA .IIII. AD SANCTAM MARIAM MAIOREM.

Præsta quaesumus omnipotens deus . ut qui nostris ex/cessibus incessanter affligimur . per unigeniti tui passionem [fo. 46 liberemur . qui tecum.¹

Alia.

Deus qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire uoluisti . ut inimici a nobis expelleres potestatem . concede nobis famulis tuis ut resurrectionis gratiam consequamur . per eundem.²

^a *Ant.* Nobis autem gloriari. *Resp.* Ego autem dum mihi. *Off.* Custodi me domine. *Com.* Aduersum me exercebantur.

^b *Ant.* In nomine domini. *Resp.* Ne auertas faciem tuam. *Tract.* Domine exaudi orationem. *Off.* Domine exaudi orationem. *Com.* Potum meum cum fletu.

¹ **qui tecum** *sup. ras. in* O : per . C.

² **eundem** *sup. lin. add.* O : dominum C.

Super oblata.

Purifica nos misericors deus . ut ecclesie tue preces que tibi grate sunt pia munera deferentes . fiant expiatis mentibus gratiores . per dominum.

Ad complendum.

Largire sensibus nostris omnipotens deus . ut per temporalem filii tui mortem quam mysteria ueneranda testantur . uitam nobis dedisse perpetuam confidamus . per.¹

Super populum.

Respice domine quaesumus super hanc familiam tuam . pro qua dominus noster iesus christus non dubitauit manibus tradi nocentium . et crucis /subire tormentum . qui tecum [fo. 46v] uiuit.²

ORATIO IN CENA DOMINI AD MISSAM.

Deus a quo et iudas reatus sui poenam . et confessionis sue latro³ premium sumpsit . concede nobis tue propitiationis effectum . ut sicut in passione sua⁴ iesus christus dominus noster diuersa utrisque intulit stipendia meritorum . ita nobis ablato uetustatis errore . resurrectionis sue gratiam largiatur . qui tecum uiuit.⁵

Super oblata.

Ipse tibi quaesumus domine sancte pater omnipotens⁶ deus . sacrificium nostrum reddat acceptum . qui discipulis suis in sui commemoratione . hoc fieri hodierna traditione monstrauit iesus christus dominus noster . qui tecum uiuit.⁷

Communicantes⁸ et diem sacratissimum celebrantes . quo dominus noster iesus christus pro nobis est traditus . Sed et memoriam uenerantes .

/Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cuncte [fo. 47] familie tue quam tibi offerimus ob diem in qua dominus noster iesus christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui

^a *Ant.* Nobis autem gloriari. *Resp.* Christus factus est pro nobis. *Off.* Dextera domini. *Com.* Dominus iesus postquam.

¹ per. eundem. *add.* O.

² qui tecum uiuit. per. C.

³ latro *om.* C.

⁴ passione sua passionem suam C.

⁵ qui tecum uiuit. per dominum C.

⁶ omnipotens aeternae *add.* O.

⁷ monstrauit uiuit. monstrauit. per. C.

⁸ Communicantes Praefatio *praem.* O.

mysteria caelebranda. quaesumus domine ut placatus accipias. qui pridie quam pro nostra omnium salute pateretur. hoc est hodie accepit panem in sanctas ac uenerabiles¹.

In ipso¹ die ita conficitur chrisma in ultimo ad missam² antequam dicatur per quem haec omnia domine semper bona creas. leuantur de ampullis quas offerunt populi. et benedicit³. tam dominus papa quam omnes presbyteri.

Emitte⁴ domine spiritum sanctum tuum paraclitum de caelis. in hanc pinguedinem oliue. quam de uiridi ligno producere dignatus es. ad refectionem corporis. /ut tua sancta [fo. 47v benedictione sit omni unguenti tangenti⁵ tutamentum mentis et corporis. ad euacuandos omnes dolores. omnesque infirmitates. omnem egritudinem corporis. unde unxisti sacerdotes. reges. Prophetas. et martyres. chrisma tuum perfectum domine. a te benedictum⁶. in nomine domini nostri iesu christi. per quem haec omnia domine semper bona creas.

Incipit benedictio chrismatis⁷ principalis.

Sursum corda.⁸

Gratias agamus domino deo nostro.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternae deus. qui in principio inter cetera bonitatis et pietatis tuae munera. terram producere fructifera ligna [fo. 48 iussisti. inter quae huius pinguissimi liquoris ministrum oleum nascerentur. quarum fructus sacro chrismati deseruiret. Nam et dauid prophético spiritu gratiae tuae sacramenta prenosens. uultus nostros in oleo exhilarandos esse cantauit; Et cum mundi crimina diluio quondam expiarentur effuso. similitudinem futuri muneris columba demonstrans. per oliuae ramum pacem terris redditam nuntiauit. Quod in nouissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum. cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus. haec olei unctio uultus nostros iocundos efficit ac serenos; Inde etiam moysi⁹ famulo tuo mandatum dedisti. ut aaron fratrem suum prius aqua lotum. per infusionem huius unguenti constitueret¹⁰ sacerdotem; [fo. 48v

¹ ipso hoc ipso C.

² missam missa C.

³ benedicit littera penultima in C erasa est.

⁴ Emitte Benedictio olei ad infirmum praem. O.

⁵ tangenti om. O.

⁶ benedictum permanens in uisceribus nostris add. C.

⁷ chrismatis chrismae C.

⁸ Sursum corda. Dominus uobiscum praem. O.

⁹ moysi mose C.

¹⁰ constitueret constitueres C.

accessit ad hoc amplior honor. cum filius tuus iesus christus dominus noster lauari a iohanne undis iordanicis exegisset. ut spiritu sancto in columbę similitudine¹ desuper misso. unigenitum tuum in quo tibi obtime conplacuisset testimonio subsequēntis uocis ostenderes; et hoc illud esse manifestissime conprobare. quod eum oleo lætitię prę consortibus suis. unguendum dauid propheta cecinisset. Te igitur deprecāmur domine sanctę pater omnipotens æternę deus. per eundem iesum christum filium tuum dominum nostrum². ut huius creaturę pinguedinem. sanctificare tua benedictione digneris. et sancti spiritus ei ammiscere uirtutem. cooperante potentia christi tui. a cuius sancto nomine chrisma nomen accepit. /unde [fo. 49 unxisti. sacerdotes Reges. prophetas. et martyres; ut sit his qui renati fuerint ex aqua et spiritu sancto chrisma salutis. eosque æternę uitę participes. et cęlestis glorię facias esse consortes. per eundem.³

Exorcismus olei.⁴

Deus qui uirtute sancti spiritus tui inbecillarum mentium rudimenta confirmas. te oramus domine ut uenturis ad beatę regenerationis lauacrum. tribuas per unctionem istius creaturę purgationem mentis et corporis. Ut si que illis aduersantium spirituum inhesere reliquię. ad tactum sanctificati olei huius abscedant.⁵ Nullus spiritalibus nequitiis locus. nulla refugis⁶ uirtutibus sit facultas. nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. sed uenientibus ad fidem /seruis tuis. et [fo. 49^r sancti spiritus tui operatione mundandis. sit unctionis huius pręparatio utilis⁷ ad salutem. quam etiam cælestis regenerationis natiuitate in sacramento sunt⁸ baptismatis adepturi. per dominum nostrum iesum christum⁹ qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et sæculum per ignem.

Ad complendum.

Refecti uitalibus alimentis quaesumus domine deus noster. ut quod tempore nostrę mortalitatis exsequimur. immortalitatis tuę munere¹⁰ consequamur. per.

¹ **similitudine** similitudinem C.

² **dominum nostrum** haec uerba proxime post eundem ponit O.

³ **per eundem.** per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti. per omnia saecula saeculorum. Amen. C.

⁴ *Huic titulo praem.* C numeros lxxviii.

⁵ **abscedant** abscedat O.

⁶ **refugis** fugis O.

⁷ **utilis** uitalis O.

⁸ **sunt** om. O.

⁹ **christum** filium tuum add. O.

¹⁰ **munere** munera O (ex correctione).

ORATIONES¹ QUÆ DICENDAE SUNT .VI. FERIA MAIORE IN
HIERUSALEM.

Oremus dilectissimi nobis pro ecclesia sancta dei . ut eam deus
et dominus noster pacificare et custodire dignetur toto orbe
terrarum . subiciens ei principatus et potestates, Detque nobis
quietam et tranquillam uitam ¹de²gentibus glorificare deum
pa/trem omnipotentem. [fo. 50

*Oremus.*²

Omnipotens sempiterne deus . qui gloriam tuam omnibus in
christo gentibus reuelasti . custodi opera misericordie tue . ut
ecclesia³ toto orbe diffusa . stabili fide in confessione⁴ tui nominis
perseueret . per eundem.⁵

Oremus et pro beatissimo papa nostro *illo* . ut deus et dominus
noster qui elegit eum in ordinem episcopatus . saluum atque
incolomem custodiat ecclesie sue sancte . ad regendum populum
sanctum dei.

Oremus.

Omnipotens sempiterne deus . cuius iudicio uniuersa fundan-
tur . respice propitius ad preces nostras . et electum nobis
antestitem tua pietate conserua. Ut christiana plebs quae te⁶
gubernatur auctore . sub tanto pontifice credulitatis sue meritis
augeatur . per dominum.

/Oremus et pro omnibus episcopis . presbiteris . [fo. 50v
diaconibus . subdiaconibus . acolitis . exorcistis . lectoribus .
ostiariis . confessoribus . uirginibus . uiduis . et pro omni populo
sancto dei.

Oremus.

Omnipotens sempiterne deus . cuius spiritu totum corpus
ecclesie sanctificatur et regitur . exaudi nos pro uniuersis
ordinibus supplicantes . ut gratie tue munere . ab omnibus
gradibus fideliter seruiatur . per.

Oremus et pro christianissimo imperatore nostro . ut deus et
dominus noster subditas illi faciat omnes barbaras nationes . ad
nostram perpetuam pacem . per dominum.⁷

¹ *Huic titulo praem. C numeros lxxviii.*

² **Oremus.** Et dicit diaconus Flectamus genua . postquam orauerint dicit . leuate .
postea dicit sacerdos orationem *add. O.*

³ **ecclesia** tua *add. O.*

⁴ **confessione** confessionem C.

⁵ **per eundem.** per dominum nostrum CO.

⁶ **te** e *sup. ras. est in cod. R :* tali CO.

⁷ **per dominum** om. CO.

Oremus.

Omnipotens sempiternę deus . in cuius manu¹ sunt omnium potestates et omnia iura regnorum . respice ad roman^{um}² benignus imperium . ut gentes quae in /sua feritate [fo. 51 confidunt . potentię tuę dextera comprimantur . per dominum.

Oremus et pro catecuminis nostris . ut deus et dominus noster adaperiat aures p̄cordiorum ipsorum . ianuamque misericordię . ut per lauacrum regenerationis accepta remissione omnium peccatorum . et ipsi inueniantur in christo iesu domino nostro.

Oremus.

Omnipotens sempiternę deus . qui ecclesiam tuam noua semper prole fecundas . auge fidem et intellectum catecuminis nostris . ut renati fonte baptismatis . adoptionis tuę filiis adgregentur . per dominum.

Oremus dilectissimi nobis deum patrem omnipotentem . ut cunctis mundum purget erroribus . morbos auferat . famem depellat . aperiat carceres . uincula dissoluat . peregrinantibus reditum . in /firmantibus sanitatem . nauigantibus portum [fo. 51v salutis indulgeat.

Oremus.

Omnipotens sempiternę deus . m̄storum consolatio . laborantium fortitudo . perueniant ad te p̄ces de quacumque tribulatione clamantium . ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant adfuisse . per dominum.

Oremus et pro hereticis et scismaticis . ut deus ac dominus noster eruat eos ab erroribus uniuersis . et ad sanctam matrem ecclesiam catholicam atque apostolicam reuocare dignetur.

Oremus.

Omnipotens sempiternę deus . qui saluas omnes . et neminem uis perire . respice ad animas diabolica fraude deceptas . ut omni heretica prauitate deposita . errantium corda resipiscant . et ad ueritatis /tuę redeant unitatem . per dominum. [fo. 52

Oremus et pro perfidis iudęis . ut deus et dominus noster auferat uelamen de cordibus eorum . ut et ipsi agnoscant christum iesum³ dominum nostrum.

¹ manu manus C.² romanum christianum O.³ christum iesum iesum christum O.

Oremus.

Omnipotens sempiterne deus. qui etiam iudaicam perfidiam a tua misericordia non repellis. exaudi preces nostras quas pro illius populi obcecatione deferimus. ut agnita ueritatis tuę luce quę christus est. a suis tenebris eruantur. per eundem.¹

Oremus et pro paganis. ut deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorum. et relictis idolis suis conuertantur ad deum uiuum et uerum. et unicum filium eius iesum christum deum et² dominum nostrum. cum quo³ uiuit et regnat cum spiritu sancto⁴ deus per omnia saecula saeculorum.⁵

Oremus.

/Omnipotens sempiterne deus. qui non mortem⁶ peccatorum sed uitam semper inquiris. suscipe propitius orationem nostram. et libera eos ab idolorum cultura. et adgrega ecclesię tuę sanctę. ad laudem et gloriam nominis tui. per dominum.

BENEDICTIO SALIS.

Benedic omnipotens deus. hanc creaturam salis tua benedictione caelesti. in nomine domini nostri iesu christi et in uirtute sancti spiritus tui. ad effugandum inimicum. quam sanctificando sanctifices. et benedicens benedicas. fiatque omnibus accipientibus perfecta medicina. permanens in uisceribus summentium. in nomine domini nostri iesu christi.

ORATIO AD CATECUMINUM FACIENDUM.

Omnipotens sempiterne deus. respicere dignare super hunc famulum tuum. quem ad rudimenta fidei uocare dignatus es. /cęcitatem⁷ cordis ab eo expelle. disrumpe omnes laqueos [fo. 53] satanę. quibus fuerat conligatus; Aperi ei ianuam misericordię tuę. et signo sapientię indutus⁸. omnium cupiditatum foetoribus careat. atque ad suauem odorem praeceptorum tuorum. laetus tibi in ecclesi^a tua¹ deseruiat. et proficiat de die in diem. signatus promissę gratię tuę.

¹ per eundem. per dominum C.

² deum et om. O.

³ cum quo qui cum eo O.

⁴ spiritu sancto sancto spiritu O.

⁵ deus saeculorum om. C: Amen add. O.

⁶ non mortem non uis mortem O.

⁷ cęcitatem omnem praem. O.

⁸ indutus tuę inbutus O.

ORATIO SUPER INFANTES IN QUADRAGESIMA AD QUATTUOR EUANGELIA.

Aeternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor domine sancte pater omnipotens aeternę deus. luminis et ueritatis super hos famulos et famulas tuas. ut¹ digneris eos inluminare lumine² intelligentię tuę. munda eos et sanctifica. da eis scientiam ueram. ut digni efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui. teneant firmam spem. / consilium rectum. doctrinam [fo. 53^v sanctam. apti sint ad percipiendam gratiam baptismi tui. per dominum.

ORATIO IN SABBATO PASCHÆ.

*Ad reddentes dicit dominus papa. Post pisteugis.
Item ad catechizandos infantes.*

Nec te latet satanas imminere tibi poenas. imminere tibi tormenta. diem iudicii. diem supplicii sempiterni. diem qui uenturus est uelud clibanus ardens. in quo tibi atque angelis tuis p̄paratus sempiternus erit interitus; et ideo pro tua nequitia damnate atque damnadę. da honorem deo uiuo³. da honorem iesu christo filio eius. da honorem spiritui sancto paraclito: et recede ab his famulis et famulabus dei. quos hodie deus et dominus noster ad suam gratiam et benedictionem uocare dignatus est. in nomine domini nostri iesu christi. qui uenturus est iudicare uiuos / et mortuos et sæculum per ignem. [fo. 54

*Post hoc tangit singulis nares et aures et dicit eis. Effeta.
postea tangit de oleo sancto scapulas et pectus et dicit.*

Abrenuntias satanę. *Respondet.** Abrenuntio.

Et omnibus operibus eius. *Respondet.* Abrenuntio.

Et omnibus pompis eius. *Respondet.* Abrenuntio.

ORATIONES QUÆ DICUNTUR AD LECTIONES IN ECCLESIA.

*Lectio libri genesis.*⁵ In principio fecit deus celum et terram.⁶

Deus qui mirabiliter creasti hominem et mirabilius redimisti. da nobis quaesumus contra oblectamenta peccati. mentis ratione persistere. ut mereamur ad gaudia aeterna peruenire. per.

Lectio libri exodi. Factum est autem in uigilia matutina.

Deus cuius antiqua miracula. in presenti quoque sæculo coruscare sentimus. p̄sta quaesumus ut sicut priorem populum ab

¹ ut om. C.

² lumine lumen C.

³ uiuo et uero add. O.

⁴ respondet et respondit C.

⁵ genesis genesi C.

⁶ fecit terram. creauit deus. O.

egyp/tiis liberasti. hoc ad salutem gentium per aquas [fo. 54v baptismatis opereris. per dominum.

Lectio esaiæ prophetę. Adprehendent¹ septem mulieres uirum unum.²

Deus qui nos ad celebrandum paschale sacramentum. utriusque testamenti paginis instruis. da nobis intellegere misericordiam tuam³. ut ex perceptione presentium munus. firma sit expectatio futurorum. per.

Lectio esaiæ prophetę. Est hereditas credentibus in domino.⁴

Deus qui ecclesiam tuam semper gentium uocatione multiplicas. concede propitius. ut quos aqua baptismatis abluis. continua protectione tuearis. per dominum.

De psalmo xli. Sicut ceruus desiderat ad fontes.

Concede quaesumus omnipotens deus. ut qui festa /pas- [fo. 55 chalia agimus. caelestibus desideriis accensi. fontem uitae sitiamus. per dominum nostrum.

Alia oratio⁵ in eodem psalmo xli.

Omnipotens sempiternę deus. respice propitius ad deuotionem populi renascentis. qui sicut ceruus. aquarum tuarum⁶ expetit fontem. et concede propitius. ut fidei ipsius sitis. baptismatis mysterio. animam corpusque sanctificet. per dominum nostrum.⁷

Benedictio fontis.⁸

Omnipotens sempiternę deus. adesto magnę pietatis tuę mysteriis. adesto sacramentis; Et ad creandos nouos populos quos tibi fons baptismatis parturit. spiritum adoptionis emitte; Ut quod nostrę humilitatis gerendum est /ministerio. [fo. 55v tuę uirtutis impleatur effectu. per dominum.⁹

DEUS qui inuisibili potentia¹⁰. sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum; et licet nos tantis mysteriis exsequendis¹¹ simus indigni. tu tamen gratiæ tuę dona non deserens. etiam ad

¹ **Adprehendent** Adprehenderunt O: et adprehendent C.

² **uirum unum** unum hominem C: om. O.

³ **misericordiam tuam** misericordias tuas O.

⁴ **est in domino.** Hec hereditas seruorum. O.

⁵ **oratio** oratione C. ⁶ **tuarum** om. O.

⁷ **nostrum.** Ant. Laua me domine ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me. add. O.

⁸ **Benedictio fontis.** Dominus uobiscum. R. Et cum spiritu tuo. add. O.

⁹ **per dominum.** Sursum corda. R. Habemus ad dominum. Gratias agamus domino deo nostro. Dignum et iustum est. Vere dignum et iustum est usque aeternę add. O.

¹⁰ **potentia** tua add. O.

¹¹ **exsequendis** exsequendi R (per rasuram): exsequendis CO.

nostras preces aures tuae pietatis inclinas¹; deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur. ut iam tunc² uirtutem sanctificationis. aquarum natura conciperet; Deus qui nocentes mundi crimina per aquas abluens. regenerationis speciem. in ipsa diluuii effusione signasti. ut unius eiusdemque elementi mysterio. et finis /esset uitii³ et origo uirtutis⁴; Respice [fo. 56 domine in faciem ecclesiae tuae. et multiplica in ea generationes⁵ tuas. qui gratiae tuae effluentis⁶ impetu. laetificas ciuitatem tuam. fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innouandis. ut tuae maiestatis imperio. sumat unigeniti tui gratiam de spiritu sancto⁷; Qui hanc aquam regenerandis hominibus preparatam. archana sui luminis ammixtione secundet; Ut sanctificatione concepta. ab immaculato diuini fontis utero. in nouam renata⁸ creaturam. progenies caelestis emergat; Et quos aut sexus in corpore. aut aetas discernit in tempore. omnes in unam⁹ pariat gratia mater infantiam¹⁰; Procul ergo hinc iubente te domine. omnis /spiritus inmundus abscedat. [fo. 56v procul tota nequitia diabolice fraudis absistat; Nihil hic loci habeat contrarie uirtutis ammixtio. non insidiando circumuolet. non latendo subripiat. non inficiendo corrumpat. Sit haec¹¹ sancta et innocens creatura. libera ab omni inuictoris incursu. et totius nequitiae purgata discessu; Sit fons¹¹ uiuus. aqua regenerans. unda purificans; Ut omnes hoc lauacro salutifero diluendi. operante in eis spiritu sancto. perfectae purgationis

indulgentiam consequantur; Unde benedico te creatura aquae

per deum uiuum. per deum sanctum¹². qui¹³ te in principio uerbo separauit ab arida. cuius spiritus super te ferebatur: qui te de paradiso manare¹⁴. et in quattuor flu/minibus totam [fo. 57 terram rigare¹⁵ praecepit. Qui te in deserto amaram. suauitate indita fecit esse potabilem. et sitiendi populo de petra produxit.

¹ inclinas inclina R (*per rasuram*): inclinas CO.

² iam tunc om. C.

³ uitii uitii CO.

⁴ uirtutis uirtutum O, *pr. man. sed uirtutibus ex corr. man. rec.*

⁵ generationes regenerationes O.

⁶ effluentis affluentis CO.

⁷ sancto. Hic diuidis aquam in modum crucis *add. O (in marg.).*

⁸ renata renatam C.

⁹ unam uno C.

¹⁰ infantiam infantia C.

¹¹ haec fons signa ✠ *sup. lin. add. O.*

¹² Unde sanctum signa crucis ponit C ante uerba Unde, per, per: O *sup. lin. addit ad uerba benedico, uiuum, sanctum; in marg. etiam habet Hic signas.*

¹³ qui per deum *praemittendum add. O (in marg., man. recentiore).*

¹⁴ cuius manare om. C: fecit *sup. lin. add. O, man. rec.*

¹⁵ rigare rigari C.

Benedico¹ te et per iesum christum filium eius unicum dominum nostrum . qui te in cana² galileae . signo ammirabili . sua potentia conuertit in uinum ; Qui pedibus super te ambulauit . et a iohanne in iordane in te baptizatus est ; Qui te una cum sanguine de latere suo produxit . et discipulis suis iussit . ut credentes baptizarentur in te dicens ; Ite docete omnes gentes . baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti.³

Hic muta uocem quasi lectionem legens.⁴

Haec nobis praecepta seruantibus . tu deus /omnipotens [fo. 57v] clemens adesto . tu benignus aspira . tu has simplices aquas . tuo ore benedicito . ut praeter naturalem emundationem quam lauandis possunt adhibere corporibus . sint etiam purificandis mentibus efficaces . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus.⁵

Hic suffla tribus uicibus in aqua.⁶

Descendat in hanc plenitudinem⁷ fontis uirtus spiritus tui . totamque huius aque⁸ substantiam . regenerandi fecundet effectum ; Hic omnium peccatorum maculae deleantur . hic natura ad imaginem tuam condita⁹ . ad honorem sui reformata principii . cunctis uetustatis squaloribus emundetur ; Ut omnis homo hoc sacramentum regenerationis /ingressus . in uere innocentiae [fo. 58] nouam infantiam renascatur . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et seculum per ignem . Amen.¹⁰

Baptizat et linit eum presbiter de chrismate¹¹ in cerebro et dicit.

Deus omnipotens pater domini nostri iesu christi qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto . quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum . ipse te linit chrismate¹¹ salutis in ui¹² tam aeternam . amen.¹²

Oratio ad infantes consignandos.

Omnipotens sempiternae deus . qui regenerare dignatus es hos famulos et famulas tuas . ex aqua et spiritu sancto . quique

¹ Benedico signum ✠ praem. C : sup. lin. add. O.

² cana chanaan C : chana O.

³ Tria signa ✠ sup. lin. add. O ad nomina sacra.

⁴ Hic legens om. C.

⁵ per deus om. CO.

⁶ Hic aqua om. C : hic ponunt cereos add. O (non prima manu) ; adduntur etiam signa transpositionis . indicantia rubricam totam post uerba spiritus tui legendam.

⁷ hanc plenitudinem hac plenitudine C.

⁸ aque om. C.

⁹ condita et add. C.

¹⁰ dominum ignem. Amen. om. O : Amen om. C.

¹¹ chrismate chrisma C.

¹² amen om. CO.

dedisti eis remissionem omnium peccatorum . emitte in eos septiformem /spiritum tuum sanctum paraclitum de caelis. [fo. 58v spiritum sapientiae et intellectus¹. spiritum consilii et fortitudinis. spiritum scientiae et pietatis. adimple eos spiritu timoris tui². et consigna eos signo crucis³ in uitam propitiatus aeternam. per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum vivit et regnat deus.⁴

^aORATIO IN SABBATO SANCTO IN NOCTE AD MISSAM.⁵

Deus qui hanc sacratissimam noctem . gloria dominicae resurrectionis inlustras . conserua in noua⁶ familię tuę progeniae⁷. adoptionis spiritum quem dedisti . ut corpore et mente renouati . puram tibi exhibeant seruitutem . per dominum nostrum iesum christum.

Super oblata.

/Suscipe domine quaesumus preces populi tui cum [fo. 59 oblationibus hostiarum . ut paschalibus initiata mysteriis . ad aeternitatis nobis medellam . te operante proficiant . per dominum nostrum iesum christum.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare . te quidem omni tempore . sed in hac potissimum nocte⁸ gloriosius predicare . cum pascha nostrum immolatus est christus . Ipse enim uerus est agnus . qui abstulit peccata mundi ; Qui mortem nostram moriendo destruxit . et uitam resurgendo reparauit ; Et ideo cum angelis et archangelis . cum thronis et dominationibus ; Cumque omni militia caelestis exercitus . ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicen/tes . Sanctus.⁹ [fo. 59v

Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes resurrectionis domini ⁊ dei¹⁰ nostri ⁊ iesu christi secundum carnem . sed et memoriam uenerantes . Inprimis gloriosae semper uirginis mariae . genetricis eiusdem dei et domini nostri iesu christi . sed et beatorum apostolorum.

^a *Ant.* Letania. *All.* Confitemini domino. *Tract.* Laudate dominum. *Off.* Angelus domini.

¹ spiritum sapientiae et intellectus in marg. habet C.

² tui dñi C.

³ crucis christi add. O.

⁴ per deus. om. C.

⁵ Huic titulo praem. C numeros lxxxvii.

⁶ noua nouam CO.

⁷ progeniae progeniem CO.

⁸ hac potissimum nocte hanc potissimam noctem C.

⁹ sanctus ter scribunt CO.

¹⁰ dei om. O.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrę sed et cunctae familiae tuae quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Spiritum nobis¹ domine tuae caritatis infunde . ut quos sacramentis paschalibus saciasti . tua facias pietate concordēs . per.

^a/ORATIONES IN DOMINICA SANCTA AD MISSAM.² [fo. 60

Deus qui hodierna die per unigenitum tuum aeternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti . uota nostra quae praeueniendo adspiras . etiam adiuuando proseguere . per eundem dominum nostrum.

Super oblata.

Suscipe domine quaesumus praeces populi tui . cum oblationibus hostiarum . ut paschalibus initiata mysteriis ad aeternitatis nobis medellam . te operante proficiant . per dominum.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare . te quidem omni tempore . sed in hac potissimum die gloriosius prędicare . cum pascha nostrum immolatus est christus . Ipse [fo. 60v enim uerus <est> agnus . qui abstulit peccata mundi ; Qui mortem nostram moriendo destruxit . et uitam resurgendo reparauit ; Et ideo cum angelis et archangelis . cum thronis et dominationibus . cumque omni militia caelestis exercitus . ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes.³

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes . resurrectionis domini dei nostri iesu christi secundum carnem . sed et memoriam uenerantes . Inprimis gloriosae semper uirginis mariae genetricis eiusdem dei et domini nostri iesu christi . sed et beatorum apostolorum.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae . sed et cunctae familiae tuae /quam tibi offerimus . pro his quoque quos [fo. 61 regenerare dignatus es ex aqua et⁴ spiritu sancto . tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

^a *Ant.* Resurrexi. *Resp.* Haec dies. *All.* Pascha nostrum. *Off.* Terra tremuit. *Com.* Pascha nostrum.

¹ nobis in nobis C.

² Huic titulo praem. C numeros lxxxviii.

³ cum angelis . . . dicentes om. O.

⁴ et om. O.

Ad complendum.

Spiritum nobis¹ domine tuae caritatis infunde . ut quos sacramentis paschalibus satiasti . tua facies² pietate concordēs . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit.³

Ad sanctum iohannem ad uesperos.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui resurrectionis dominicae solemnia colimus . innouatione tui spiritus . a morte animae resurgamus . per dominum nostrum iesum christum .⁴

Ad fontes.

Praesta quaesumus omnipotens deus . /ut qui resur- [fo. 61v
rectionis dominicae solemnia colimus . ereptionis nostrae
suscipere laetitiam mereamur . per dominum nostrum iesum
christum.⁵

Ad sanctum andream.

Praesta quaesumus omnipotens deus . ut qui gratiam dominicae resurrectionis agnouimus . ipsi per amorem spiritus a morte animae resurgamus . per dominum nostrum iesum christum .

aFERIA .II. IN ALBAS AD SANCTUM PETRUM.

Deus qui solemnitate paschali mundo remedia contulisti . populum tuum quaesumus caelesti dono proseguere . ut et perfectam libertatem consequi mereatur . et ad uitam proficiat sempiternam . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum .

/Super oblata.

[fo. 62

Suscipe quaesumus domine⁶ preces populi tui cum oblationibus hostiarum . ut paschalibus initiata mysteriis . ad aeternitatis nobis medellam te operante proficiant . per dominum nostrum iesum christum .

Praefatio.⁷

Vere dignum et iustum est aequum et salu<ta>re . te quidem omni tempore . sed in hac potissimum die gloriosius praedicare .

^a *Ant.* Introduxit uos dominus. *Resp.* Haec dies. *All.* Dominus regnauit decorem. *Off.* Angelus domini. *Com.* Surrexit dominus.

¹ nobis in nobis C.² facies facias CO.³ dominum uiuit om. CO.⁴ per christum per eundem CO.⁵ per christum per eundem dominum C: per O.⁶ quaesumus domine domine quaesumus C.⁷ Praefatio, Communicantes, Hanc igitur, et Or. ad complendum non ultra prima verba scripta sunt in O.

cum pascha nostrum immolatus est christus. Ipse enim uerus est agnus . qui abstulit peccata mundi. Qui mortem nostram moriendo destruxit . et uitam resurgendo reparauit . et ideo.¹

Communicantes et diem sacratissimum cēlebantes resurrectionis domini ⁊ dei nostri iesu christi se¹cundum carnem . sed et memoriam uenerantes . inprimis gloriose semper uirginis / marię genetricis eiusdem dei . et domini nostri iesu [fo. 62v christi . sed et² beatorum apostolorum.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Spiritum nobis³ domine tuę caritatis infunde . ut quos sacramentis paschalibus satiasti . tua faci¹as¹ pietate corcordes . per.

Ad uesperos ut supra.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur . a cunc<tis> malis imminenti<bu>s . per haec paschalia festa liberemur . per dominum.

Ad fontes.

Concede quaesumus onnipotens deus . ut festa pas/chalia [fo. 63 quę uenerando colimus . etiam uiuendo teneamus . per.

Ad sanctum andream.

Deus qui populum tuum de hostis callidi seruitute liberasti . preces eius misericorditer respice . et aduersantes ei tua uirtute prosterne . per dominum.

^aFERIA .III. AD SANCTUM PAULUM.

Deus qui ecclesiam tuam nouo semper faetu multiplicas . concede famulis tuis . ut sacramentum uiuendo teneant . quod fide perceperunt . per dominum.

Super oblata.

Suscipe domine fidelium preces cum oblationibus hostiarum . ut per haec pię deuotionis officia . ad cēlestem gloriam transeamus . per.

^a *Ant.* Aqua sapientię. *Resp.* Haec dies. *All.* Redemptionem. *Off.* Intonuit. *Com.* Si conresurrex<istis>.

¹ **Et ideo pergit C usque ad sine fine dicentes.**

² **memoriam sed et om. C.** ³ **nobis in nobis C.**

Hanc igitur¹ oblationem seruitutis nostrae . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens /eis [fo. 63v remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Concede quaesumus omnipotens deus² . ut paschalis perceptio sacramenti . continua in nostris mentibus perseueret . per.

Ad uesperos.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui paschalis festiuitatis sollemnia colimus . in tua semper sanctificatione uiuamus . per.

Ad fontes.

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut per hęc paschalia festa quę colimus . deuoti in tua semper³ laude uiuamus . per.

Ad sanctum andream.

Deus qui conspicias familiam tuam . omni humana uirtute destitui . paschali interueniente festiuitate . tui eam brachii protectione custodi . per dominum.

^aFERIA .IIII. AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM.

Deus qui nos resurrectionis dominicę annua sollemnitate laeticas . conce/de propitius ut per temporalia festa quę [fo. 64 agimus . peruenire ad gaudia aeterna mereamur . per dominum.

Super oblata.

Sacrificia domine paschalibus gaudiis immolamus . quibus ecclesia mirabiliter et pascitur⁴ et nutritur . per dominum.

Hanc igitur¹ oblationem seruitutis nostrae . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es . ex aqua et spiritu sancto tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Ab omni nos quaesumus domine uetustate purgatos . sacramenti tui ueneranda perceptio . in nouam transferat creaturam . per dominum.

^a *Ant.* Uenite benedicti. *Resp.* Haec dies. *All.* Dominus regnauit exultet. *Off.* Portas caeli. *Com.* Christus resurgens.

¹ Hanc igitur indicat tantum O : om. C.

² deus om. C.

³ in tua semper semper in tua CO.

⁴ et pascitur et nascitur C.

Ad vesp̄eros.

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut huius paschalis festiuitatis mirabile sacramentum . et temporalem nobis tranquillitatem /tribuat . et uitam conferat sempiternam . per [fo. 64v dominum.

Ad fontes.

Deus qui nos per paschalia festa laeticas . concede propitius . ut ea quę deuote agimus . te adiuuante fideliter teneamus . per dominum.

Ad sanctum andream.

Tribue quaesumus omnipotens deus . ut illuc tendat christianę deuotionis affectus . quo tecum est nostra substantia . per dominum nostrum.

^aFERIA .V. AD APOSTOLOS.

Deus qui diuersitatem gentium in confessionem tui nominis adunasti . da ut renatis fonte baptismatis . una sit fides mentium . et pietas actionum . per.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine munera populorum tuorum propitius . ut confessione tui nominis et baptismo renouati . sempiternam beatitudinem consequantur . per.

Prefatio.¹

/Vere dignum et iustum est aequum et salutare . te [fo. 65 quidem omni tempore . sed in hac potissimum die gloriosius predicare . cum pascha nostrum immolatus est christus . Ipse enim uerus est agnus . qui abstulit peccata mundi ; Qui mortem nostram moriendo destruxit . et uitam resurgendo reparauit . et ideo cum angelis.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrę . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Exaudi domine preces nostras . ut redemptionis nostrę sacrosancta comertia et uitę nobis conferant praesentis auxilium . et gaudia sempiterna concilient . per.

^a *Ant.* Uictricem manum. *Resp.* Haec dies. *All.* Lauda hierusalem. *Off.* In lie solempni. *Com.* Populus adquisitionis.

¹ Praefationem et Hanc igitur indicat tantum O : om. C.

Ad uesperos.

/Deus qui nobis ad celebrandum paschale sacramen- [fo. 65v
tum liberiores animos pręstitisti . doce nos et metuere quod
irasceris . et amare quod precipis . per.

Ad fontes.

Da quaesumus omnipotens deus ut ecclesia tua et suorum
firmitate membrorum . et noua semper fecunditate laetetur . per
dominum.

Ad sanctum andream.

Multiplica quaesumus domine fidem populi tui . ut cuius¹ per
te sumpsit initium . per te consequatur augmentum . per
dominum.

^aFERIA .VI. AD SANCTAM MARIAM AD MARTYRES.²

Omnipotens sempiternę deus . qui paschale sacramentum in
reconciliationis humanę foedere contulisti . da mentibus nostris .
ut quod professione celebram^rus¹ . imitemur affectu³ . per.

Super oblata.

Hostias quaesumus domine placatus assume . quas et pro
renatorum expiatione peccati de/ferimus . et pro accelera- [fol. 66
tione celestis auxilii . per dominum.

Hanc igitur⁴ oblationem seruitutis nostrę . sed et cunctę
familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens eis remissionem
omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Respice quaesumus domine populum tuum . et quem aeternis
dignatus es renouare mysteriis . a temporalibus culpis dignanter
absolue . per.

Ad <ues>peros ad hierusalem.⁵

Deus per quem nobis et redemptio uenit et pręstatur adoptio .
respice in opera misericordię tuę . ut in christo renatis . et aeterna
tribuat hereditas . et uera libertas . per eundem.⁶

^a *Ant.* Eduxit eos dominus in spe. *Resp.* Haec dies. *All.* Quoniam deus
magnus dominus. *Off.* Erit nobis hic dies. *Com.* Data est mihi omnis.

¹ ut cuius et cuius C.

² *Huic titulo pręm.* C numeros xciii.

³ affectu effectu O, ex correctione.

⁴ Hanc igitur indicat tantum O : om. C.

⁵ ad hierusalem in hierusalem C : om. O.

⁶ per eundem per dominum C.

Ad fontes.

Adesto quaesumus domine familię tuę .et dignanter /inpende .
ut quibus fidei gratiam contulisti .et coronam largiaris [fo. 66v
aeternam . per dominum.

^aSABBATUM AD SANCTUM IOHANNEM.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui festa paschalia
uenerando egimus . per hęc contingere ad gaudia aeterna
mereamur . per.

Super oblata.

Concede quaesumus domine semper nos per hęc mysteria
paschalia gratulari . ut continua nostrae reparationis operatio .
perpetuae nobis fiat causa laetitię . per.

Hanc igitur oblationem¹ seruitutis nostrae . sed et cunctę
familię tuae . quam tibi offerimus . pro his quoque regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto . tribuens eis remissionem
omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

Ad complendum.

Redemptionis nostrae munere uegetati quaesumus domine . ut
hoc perpetuę salutis auxilium . /fides semper uera [fo. 67
perficiat . per dominum.

*Ad uesperos ad sanctam mariam.*²

Deus totius conditor creaturę . famulos tuos quos fonte
renouasti baptismatis . quosque gratię tuę plenitudine solidasti .
in adoptionis sorte facias dignanter adscribi . per.

Ad fontes.

Deus qui multiplicas ecclesiam tuam in sobole renascentium .
fac eam gaudere propitius . de suorum profectibus filiorum . per.

^bDIE DOMINICO POST ALBAS.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui paschalia festa
peregimus . hęc te largiente moribus et uita teneamus . per.

^a *Ant.* Eduxit dominus populum. *Resp.* Haec dies. *All.* Laudate pueri. *Off.* Benedictus qui uenit. *Com.* Omnes qui in christo.

^b *Ant.* Quasi modo. *All. ii.* quales uolueris. *Off.* Angelus domini. *Com.* Mitte manum tuam.

¹ Hanc igitur *indicat tantum* O, om. C.

² *ad sanctam mariam* in sancta maria C.

Super oblata.

Suscipe munera quaesumus domine exultantis ecclesie . et cui causam tanti gaudii prestitisti . perpetuum fructum concede laetitiae . per dominum.

Ad complendum.

/Quaesumus domine deus noster . ut sacrosancta [fo. 67v] mysteria que pro reparationis nostrae munimine contulisti . et presens nobis remedium esse facias et futurum . per dominum.

Ad uesperos ad sanctos cosmam et damianum.

Largire quaesumus domine fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem . ut pariter ab omnibus mudentur offensis . et segura tibi mente deseruiant . per.

Alia oratio.

Deus qui nos exultantibus animis . pascha tuum celebrare tribuisti . fac nos quaesumus et temporalibus gaudere subsidiis . et aeternitatis effectibus gratulari . per dominum.

ALIE ORATIONES PASCHALES.

Deus qui omnes in christo renatos genus regium et sacerdotale fecisti . da nobis et uelle et posse quae precipis . ut populo ad eternitatem uocato . una sit fides cordium et pietas [fo. 68] actionum . per eundem.¹

Alia.

Deus qui credentes in te fonte baptismatis innouasti . hanc renatis in christo concede custodiam . ut nullo erroris incursu . gratiam tue benedictionis amittant . per eundem.¹

Alia.

Deus qui pro salute mundi sacrificium paschale fecisti . propitiare supplicationibus nostris . ut interpellans pro nobis pontifex summus . nos per id quod nostri est similis reconciliet . per id quod tibi est equalis absoluat . iesus christus filius tuus dominus noster . qui tecum uiuit.²

Alia.

Deus qui ad aeternam uitam in christi resurrectione nos reparas . erige nos ad consedentem in dextera tua nostrae salutis auctorem . ut qui propter nos iudicandus aduenit . pro nobis iudicaturus adueniat . iesus christus filius tuus dominus noster . qui [fo. 68v] tecum.³

¹ eundem om. C.

² iesus christus uiuit . per dominum . C.

³ iesus christus qui tecum . per . C.

Alia.

Deus et reparator innocentie et amator, dirige ad te tuorum corda seruorum, ut de infidelitatis tenebris liberati, numquam a tue uirtutis luce discedant, per dominum.

Alia.

Deus qui credentes in te populos, gratie tue largitate multiplicas, respice propitius ad electionem tuam, ut qui sacramento baptismatis sunt renati, regni caelestis mereantur introitum, per dominum.

Alia.

Omnipotens sempiternus deus, qui humanam naturam, supra primæ originis reparas¹ dignitatem, respice pietatis tue ineffabile sacramentum, et quos regenerationis mysterio innouare dignatus es, in his dona tua² perpetua gratiae protectione conserua, per dominum.

Alia.

Omnipotens sempiternus deus, deduc nos /ad societatem [fo. 69 caelestium gaudiorum, ut spiritu sancto renatos, regnum tuum facias introire, atque eo perueniat humilitas gregis, quo precessit celsitudo pastoris, qui tecum.³

Alia.

Presta nobis omnipotens et misericors deus, ut in resurrectione domini nostri iesu christi, percipiamus⁴ ueraciter portionem, per eundem.⁵

Alia.

Concede quaesumus omnipotens deus, ut ueterem cum suis rationibus hominem deponentes, illius conuersatione uiuamus, ad cuius nos substantiam, paschalibus remediis transtulisti, per eundem.⁶

Alia.

Depelle quaesumus⁷ domine conscriptum peccati lege cyrographum, quod in nobis paschali mysterio per resurrectionem filii tui⁸ uacuasti, qui tecum.⁸

¹ reparas praeparas C.² tua tue O.³ qui tecum, per dominum, C.⁴ percipiamus In cod. R sequitur rasura (et nos?).⁵ per eundem, per dominum, C.⁶ quaesumus om. CO.⁷ filii tui tui filii C.⁸ qui tecum per. C.

Alia.

Deus qui ad aeternam uitam in christi resur/rectione [fo. 69v
nos reparas . imple pietatis tuę ineffabile sacramentum . ut cum
in maiestate sua saluator noster aduenerit . quos fecisti baptismo
regenerari . facias beata inmort^alita^rte uestiri¹ . per eundem.¹

Alia.

Deus humani generis conditor et redemptor . da quaesumus
ut reparationis nostrę collata subsidia . te iugiter inspirante
sectemur . per dominum.

Alia.

Gaudeat domine plebs fidelis . et cum proprię recolit salua-
tionis exordia . eius promoueat augmentis . per dominum.

Alia.

Deus qui renatis aqua et spiritu sancto . cęlestis regni pandis
introitum . auge super famulos tuos gratiam quam dedisti . ut
qui ab omnibus sunt purgati peccatis . a nullis priuentur pro-
missis . per dominum.

Alia.

Fac omnipotens deus . ut qui paschalibus remedi/is [fo. 70
innouati . similitudinem terreni parentis euasimus . ad formam
cęlestis transferamur auctoris . qui tecum.²

Alia.

Deus qui nos fecisti hodierna die paschalia festa celebrare .
fac nos quaesumus in caelesti regno³ gaudere . per dominum.

Alia.

Familiam tuam quaesumus domine dextera tua perpetuo
circumdet auxilio . ut paschali interueniente solemnitate . ab
omni prauitate defensa . donis celestibus prosequatur . per
dominum.

Ad complendum⁴ diebus festis.

Pręsta quaesumus domine deus noster . ut quę solempni cęlebra-
mus officio . purificatę mentis intellegentia⁵ consequamur . per
dominum.

¹ eundem. om. C.

² qui tecum. per dominum. C.

³ caelesti regno caelestia regna C.

⁴ complendum completum C.

⁵ intellegentia intellegentiam C : indulgentiam O (sed m eras.).

*Alia.*¹

Caelesti lumine quaesumus domine semper et ubique nos praeueni . ut mysterium cuius nos participes esse uoluisti . et puro cernamus intuitu . et digno percipiamus /affectu² . per. [fo. 70v

^aMENSE APRILI .XVIII. KALENDAS MAIAS ID EST .XIII. DIE
MENSIS APRILIS NATALE SANCTORUM TIBURTII ET
UALERIANI.

Præsta quaesumus omnipotens deus . ut qui sanctorum tuorum tiburtii ualeriani et maximi solemnia colimus . eorum etiam uirtutes imitemur . per dominum.

Super oblata.

Hostia hæc quaesumus domine³ quam in sanctorum tuorum nataliciis⁴ recensentes offerimus . et uincula nostrę prauitatis absoluat . et tuę nobis misericordię dona conciliet . per.

Ad complendum.

Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur . ut quod debite seruitutis caelebramus officio . saluationis tuę sentiamus augmentum⁵ . per.

^bVIII. KALENDAS MAIAS ID EST .XXIII. DIE MENSIS APRILIS
NATALE SANCTI GEORGII.⁶

Deus qui nos beati georgii martyris tui . meritis et intercessionem laeticas . concede propitius . ut qui eius beneficia [fo. 71 poscimus . dona tuę gratię consequamur . per.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . et intercedente beato georgio martyre tuo . nos per hæc a peccatorum nostrorum maculis emunda . per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut quos tuis reficis sacramentis . intercedente beato georgio martyre tuo . tibi etiam 'placitis' moribus dignanter tribuas deservire . per.

^a *Ant.* Sancti tui domine. *Off.* Letamini in domino. *Com.* Gaudete iusti.

^b *Ant.* Protexisti me deus. *Off.* Confitebuntur. *Com.* Letabitur iustus.

¹ *Alia.* Super oblata O.

² *affectu* effectum C.

³ *quaesumus domine* domine quaesumus O.

⁴ *nataliciis* natalicia C : natalicio O.

⁵ *augmentum* augmentum O.

⁶ *sancti georgii* et sancti reguli episcopi *add.* O. *Huic titulo adscribit C numeros xcvi.*

VII. KALENDAS MAIAS ID EST .XXV. DIE MENSIS APRILIS
LAETANIA MAIORE AD SANCTUM LAURENTIUM IN LUCINAE.

Mentem familię tuę quaesumus domine intercedente beato laurentio martyre tuo .et munere conpunctionis aperi .et largitate pietatis exaudi .per dominum.

Ad sanctum ualentinum.

Deus qui culpas delinquentium districte /feriendo per- [fo. 71v
cutis .fletus quoque lugentium non recuses .ut qui pondus
tuę animaduersionis cognouimus .etiam pietatis gratiam sentia-
mus . per.

Ad pontem molbi.¹

Parce domine quaesumus parce populo tuo .et nullis iam
patiaris aduersitatibus fatigari .quos pretioso filii tui sanguine
redemisti . qui tecum.²

Ad crucem.

Deus qui culpas nostras piis uerberibus percutis . ut³ a nostris
iniquitatibus emundes . da nobis et de uerbere tuo proficere¹ . et
de tua citius consolatione gaudere . per.

In atrio.

Adesto domine supplicationibus nostris .et sperantes in tua
misericordia .intercedente beato petro apostolo tuo .caelesti
protege benignus auxilio . per dominum.

Alia oratio in atrio

/Pręsta quaesumus omnipotens deus .ut ad te toto [fo. 72
corde clamantes .intercedente beato petro apostolo tuo .tuę
pietatis indulgentiam consequamur . per dominum.

^aAD MISSAM.

Pręsta quaesumus omnipotens deus .ut qui in afflictione
nostra de tua pietate confidimus .contra aduersa omnia .tua
semper protectione muniamur . per dominum.

Super oblata.

Haec munera quaesumus domine¹ .et uincula nostrae
prauitatis absoluant .et tuę nobis misericordię dona concilient .
per.

^a *Ant.* Exaudiuit. *All.* Confitemini domino. *Off.* Confitebor domino. *Com.*
Petite et accipietis.

¹ **Molbi** Olbi C.

² **qui tecum.** per. C.

³ **ut nos add.** CO.

⁴ **quaesumus domine** domine quaesumus CO.

Ad complendum.

Vota nostra quaesumus domine pio fauore proseguere. ut dum dona tua in tribulatione percepimus¹. de consolatione nostra in tuo amore crescamus . per dominum.

Ad complendum.

Preſtende nobis domine misericordiam tuam . ut quę uotis expetimus . conuersione tibi placita consequamur . per dominum.

^aIII. KALENDAS /MAIAS ID EST .XXVII<I> DIE MENSIS [fo. 72v
APRILIS NATALE SANCTI UITALIS.

Preſta quaesumus omnipotens deus . ut intercedente beato uitale martyre tuo . et cunctis² aduersitatibus liberemur in corpore . et a prauis cogitationibus mundemur in mente . per dominum.

Super oblata.

Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio . et eius nobis fiat supplicatione salutaris . pro cuius solemnitate defertur . per.

Ad complendum.

Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster . ut cuius exsequimur cultum . sentiamus effectum . per.

^bMENSE MAIO³ KALENDIS MAIIS NATALE APOSTOLORUM
PHILIPPI ET IACOBI.

Deus qui nos annua apostolorum tuorum philippi et iacobi solemnitate laeticas . preſta quaesumus ut quorum gaudemus meritis instruamur exemplis . per.

Super oblata.

Munera domine quę pro apostolorum /tuorum philippi et [fo. 73 iacobi solemnitate deferimus propitius suscipe . et mala omnia quae meremur auerte . per.

Ad complendum.

Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis . ut quorum solemnina caelebramus . eorum orationibus adiuuemur . per dominum nostrum.

^a *Ant.* Protexisti me deus. *Off.* Repleti sumus. *Com.* Ego sum uitis.

^b *Ant.* Exclamauerunt. *Off.* Confitebuntur. *Com.* Tanto tempore.

¹ **percepimus** percipimus CO.

² **cunctis** a cunctis CO.

³ **Mense maio** om. O.

^aV. NONAS MAIAS ID EST .III. DIE MENSIS MAII NATALE
SANCTORUM ALEXANDRI EUENTII ET THEODOLI.¹

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut qui sanctorum tuorum alexandri euenti et theodoli natalicia colimus . a cunctis malis imminentibus eorum intercessionibus liberemur . per dominum .

Super oblata.

Super has quaesumus hostias domine . benedictio copiosa descendat . quae et sanctificationem nobis clementer operetur . et de martyrum nos solemnitate laetificet . per .

Ad complendum.

Refecti participatione muneris sacri /quaesumus [fo. 73v] domine deus noster . ut quorum exsequimur cultum . sentiamus effectum . per dominum .

PRIDIE NONAS MAIAS ID EST .VI. DIE MENSIS MAII NATALE
SANCTI IOHANNIS ANTE PORTAM LATINAM.

Deus qui conspicias quia nos undique mala nostra perturbant . pręsta quaesumus ut beati iohannis apostoli tui . intercessio gloriosa nos protegat . per dominum .

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine pręcibusque susceptis . et celestibus nos munda mysteriis . et clementer exaudi . per .

Ad complendum.

Refecti domine pane cęlesti . ad uitam quaesumus nutriamur aeternam . per dominum .

^bVI. IDUS MAIAS ID EST .X. DIE MENSIS MAII NATALE
SANCTORUM GORDIANI ET EPIMACHI.

Da quaesumus omnipotens deus . ut qui beatorum martyrum gordiani atque epimachi solemnia colimus . eorum apud te in/tercessionibus adiuuemur . per .

[fo. 74]

Super oblata.

Hostias tibi domine beatorum martyrum . gordiani . atque epimachi dicatas meritis benignus adsume . et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium . per dominum .

^a *Ant.* Clamauerunt iusti. *Resp.* Gloriosus deus. *Off.* Repleti sumus. *Com.* Iustorum anime.

^b *Ant.* Sancti tui domine. *Resp.* Iustorum anime. *All.* Exultabunt sancti. *Off.* Mirabilis deus. *Com.* Iustorum anime.

¹ theodoli theoduli C : teodoli O. *Huic titulo adscribit C numeros ciii.*

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut qui cēlestia alimenta percepimus . intercedentibus sanctis tuis gordiano atque epimacho¹ . per haec contra omnia aduersa muniamur . per.

^aIII. IDUS MAIAS ID EST .XII. DIE MENSIS MAII NATALE
SANCTI PANCRATII.²

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut qui beati pancratii martyris tui³ natalicia colimus . a cunctis malis imminentibus . eius intercessionibus liberemur . per dominum.

Super oblata.

Munera quaesumus domine tibi dicata sanctifica . et intercedente beato pancratio martyre tuo . per eadem nobis⁴ placatus intende . per.

Ad complendum.

Beati pancratii martyris tui domine interces/sione [fo. 74^v placatus . pręsta quaesumus ut quae temporali celebramus actione . perpetua saluatione capiamus . per dominum.

^bIII. IDUS MAIAS ID EST .XIII. DIE MENSIS MAII NATALE
SANCTę MARIE AD MARTYRES.⁵

Concede quaesumus omnipotens deus ad eorum nos gaudia aeterna pertingere . de quorum nos uirtute tribuis annua solemnitate gaudere . per dominum.

Super oblata.

Super has quaesumus hostias domine benedictio copiosa descendat . quę et sanctificationem nobis clementer operetur . et de martyrum nos solemnitate laetificet . per.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut quos tuis reficis sacramentis . tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas . per.

^a *Ant.* Ecce oculi domini. *Resp.* Clamauerunt iusti. *All.* Sancti tui domine. *Off.* Confitebuntur. *Com.* Gaudete iusti.

^b *Ant.* Terribilis est locus iste. *Resp.* Locus iste a deo. *All.* Adorabo. *Off.* Domine deus in simpl(icitate). *Com.* Domus mea.

¹ **gordiano atque epimacho** gordiani atque epimachi C.

² *Huic titulo adscribit C numeros cvi.*

³ **martyris tui** *In margine cod. C scripsit manus recentior :* beatorum martyrum tuorum nereï acillei et pancratii.

⁴ **nobis** nos CO.

⁵ **ad martyres** et sancti seruasii *add. O (in marg., man. recentiori).*

IN ASCENSA DOMINI.¹

Concede quaesumus omnipotens deus. ut qui hodierna die unigenitum tuum redemptorem nostrum ad caelos [fo. 75 ascendisse credimus. ipsi quoque mente in caelestibus habitemus. per eundem.²

Super oblata.

Suscipe domine munera quę pro filii tui gloriosa ascensione deferimus. et concede propitius. ut a presentibus periculis liberemur. et ad uitam perueniamus aeternam. per eundem.³

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare. nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternę deus per christum dominum nostrum⁴. qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus apparuit. et ipsis cernentibus est eleuatus in caelum. ut nos diuinitatis suę tribueret esse participes. Et ideo cum angelis et archangelis. cum thronis et dominationibus. cumque omni militia caelestis /exer- [fo. 75v citus ymnum glorię tuę canimus sine fine dicentes.⁵

Communicantes⁶ et diem sacratissimum caelebrantes. quo dominus noster unigenitus filius tuus. unitam sibi fragilitatis nostrae substantiam. in glorię tuę dextera⁷ collocauit. Sed et memoriam uenerantes.

Ad complendum.

Pręsta nobis quaesumus omnipotens et misericors deus. ut quę uisibilibus mysteriis sumenda percepimus. inuisibili consequamur effectum. per.

Aliae orationes.

Adesto⁷ supplicationibus nostris. ut sicut humani generis saluatorem consedere tecum in tua maiestate confidimus. ita usque ad consummationem seculi. manere nobiscum quemadmodum est pollicitus sentiamus. qui tecum uiuit.⁸

^a *Ant.* Uiri galilei. *All.* Ascendit deus. *Item all.* Dominus in sina. *Off.* Ascendit deus. *Com.* Psallite domino.

¹ Hoc loco inserendam esse missam in vigilia ascensionis indicant notae manus recentioris in cod. O.

² **per eundem** per dominum C: eundem *add. sup. lin. man. rec.*

³ **eundem** *om.* C.

⁴ **nos tibi nostrum** *om.* CO. *primis curis: addunt tamen manibus recentioribus* per christum C: usque per christum dominum nostrum O.

⁵ **cum angelis dicentes** *om.* O: Sanctus Sanctus Sanctus *add.* C.

⁶ **Communicantes** *Infractioni praem.* O.

⁷ **dextera** dexteram C.

⁸ **Adesto** domine *add.* CO.

⁹ **qui tecum uiuit.** per C.

Alia.

Deus cuius filius in alta caelorum potenter /ascendens. [fo. 76 captiuitatem nostram sua duxit uirtute captiuam. tribue quaesumus ut dona quę suis participibus contulit. largiatur et nobis. iesus christus dominus noster. qui tecum uiuit.¹

^aVIII. KALENDAS IUNIAS ID EST .XXV. DIE MENSIS MAII
NATALE SANCTI URBANI PAPAE.

Da quaesumus omnipotens deus. ut qui beati urbani martyris tui atque pontificis solemnia colimus. eius apud te intercessionibus adiuuemur. per dominum.

Super oblata.

Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta. et² sacrificium celebrandum. subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. per.

Ad complendum.

Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster. ut cuius exsequimur cultum. sentiamus effectum. per dominum.

INCIPIUNT ORATIONES DE PENTECOSTEN DIE SABBATO
ANTE DESCENSUM FON/TIS. [fo. 76v

*Lectio libri genesis*³ Temptauit deus⁴ abraham.

Deus qui in abrahe famuli tui opere. humano generi oboedientię exempla praeuisti. concede nobis et nostrae uoluntatis prauitatem frangere. et tuorum preceptorum rectitudinem in omnibus⁵ adimplere. per dominum.

*Lectio libri*⁶ *deuteronomii* Et scripsit moyses canticum hoc.⁷

Deus qui nobis per prophetarum ora praecepisti temporalia relinquere. atque ad aeterna festinare. da famulis tuis. ut quae a te iussa cognouimus. implere celesti inspiratione ualeamus. per dominum.

^a *Ant.* Sacerdotes tui domine. *Resp.* Inueni dauid. *All.* Memento domine dauid. *Off.* Ueritas mea. *Com.* Fidelis seruus.

¹ iesus . . . uiuit. per. C.

² et ad add. sup. lin. O (man. rec.).

³ libri genesis genesis C.

⁴ Temptauit deus Deus temptauit C.

⁵ in omnibus om. C.

⁶ libri om. O.

⁷ canticum hoc canticum O: (add. sup. lin. man. rec. et docuit filios israel. Cant. Attende celum).

Lectio isaie prophete. Adprehendent¹ septem mulieres uirum unum.²

Deus qui nos ad celebrandam festiuitatem utriusque testamenti paginis instruis . /da nobis intellegere misericordiam tuam . [fo. 77 ut ex perceptione praesentium munerum . firma sit expectatio futurorum . per dominum.

Lectio hieremiae prophetae. Audi israhel mandata uitae.

Deus incommutabilis uirtus et lumen aeternum . respice propitius ad totius ecclesie mirabile sacramentum . et da famulis tuis ut hoc quod deuote agimus . etiam rectitudine uite teneamus . per.

Oratio de psalmo xli. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui solemnitatem dono³ spiritus sancti colimus . caelestibus desideriis accensi . fontem uite sitiamus . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia.⁴

Aliae orationes.

Omnipotens sempiterne deus . qui pascha/le sacramentum quinquaginta dierum uoluisti mysterio contineri . presta ut gentium facta dispersio diuisione linguarum . ad unam confessionem tui nominis caelesti munere congregetur⁵ . per dominum.

Deus qui sacramento festiuitatis hodiernae . uniuersam ecclesiam tuam in omni gente et natione sanctificas . in totam mundi latitudinem spiritus tui dona diffunde . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia saecula.⁶

Annue misericors deus . ut qui diuina precepta uiolando a paradisi felicitate decidimus . ad aeternae beatitudinis redeamus¹ accessum . per tuorum custodia<m> mandatorum . per dominum.

Da nobis quaesumus domine per gratiam spiritus sancti . nouam /tui paracliti spiritalis obseruantie disciplinam . ut [fo. 78

¹ **Adprehendent** Et adprehendent C.

² **mulieres uirum unum** mulieres unum hominem C : om. O (add. in marg. man. rec. Cant. Vineae).

³ **dono ita** RCO primis curis : doni ex correctione habent R et O.

⁴ **per dominum . . . omnia** per dnm C : in unitate spiritus sancti . per . O pr. man. : per ante in et eiusdem ante spiritus addidit manus recentior. In margine etiam additur, alia manu, Inde agatur sicut in uigilia sanctum pasche.

⁵ **congregetur** congregentur C.

⁶ **nostrum . . . saecula** om. C : pro qui tecum . . . saecula tantum eiusdem ponit O.

mentes nostras¹ sacro purificante ieiunio .cunctis reddantur eius muneribus aptiores .per dominum in unitate eiusdem.²

^aORATIONES AD MISSAM IN SABBATO PENTECOSTEN POST
ASCENSUM FONTIS.

Præsta quaesumus omnipotens deus .ut claritatis tuę super nos splendor effulgeat .et lux tuę lucis corda eorum qui per gratiam tuam renati sunt .sancti spiritus inlustratione confirmet .per dominum nostrum iesum christum³ in unitate eiusdem.⁴

Super oblata.

Munera domine quaesumus oblata sanctifica .et corda nostra sancti spiritus inlustratione emunda .per dominum nostrum⁵ In unitate eiusdem.⁶

Praefatio.

Vere dignum⁷ aequum et salutare . nos tibi semper et ubique gratias agere .domine sancte pater omnipotens aeternae deus .per christum dominum nostrum . qui ascendens super omnes caelos . /sedensque ad dexteram tuam .promissum spiritum [fo. 78v sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit : Quapropter profusus uirtutibus .totus in orbe⁸ terrarum mundus exultat .sed et supernę uirtutes atque angelicę potestates .ymnum glorię tuę concinunt sine fine dicentes.⁹

Communicantes et diem sacratissimum pentecosten celebrantes¹⁰ . quo spiritus sanctus apostolis innumeris linguis apparuit¹¹ . sed et memoriam.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae .sed et cunctę familię tuę . quam tibi offerimus .pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto .tribuens eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus domine ut placatus accipias.

^a *Ant.* Letania. *All.* Confitemini deo. *Tract.* Laudate dominum. *Off.* Emitte spiritum. *Com.* Ultimo festiuitatis.

¹ nostras nræ O.

² dominum in unitate eiusdem *om.* CO.

³ per . . . christum *om.* O.

⁴ nostrum . . . eiusdem *om.* C.

⁵ per . . . nostrum *om.* O.

⁶ nostrum . . . eiusdem *om.* C.

⁷ dignum et iustum est *add.* C.

⁸ orbe orbem C.

⁹ dicentes sanctus *add.* O.

¹⁰ celebrantes praeuenientes O *man. rec. super rasuram.*

¹¹ apostolis . . . apparuit apostolis (os *ex corr.*) plebemque credentium praesentia suae maiestatis impleuit O.

Ad complendum.

Sancti spiritus domine corda nostra mundet infusio .et sui roris intima aspersione fecundet. /per dominum in unitate [fo. 79 eiusdem spiritus sancti . per omnia.¹

^aDIE DOMINICO AD SANCTUM PETRUM.

Deus qui hodierna die corda fidelium sancti spiritus inlustratione docuisti. da nobis in eodem spiritu recta sapere. et de eius semper² consolatione gaudere . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia secula saeculorum.³

Super oblata.

Munera domine quaesumus oblata sanctifica . et corda nostra sancti spiritus inlustratione emunda . per dominum in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia saecula saeculorum.⁴

Praefatio.

Vere dignum⁵ aequum et salutare . nos tibi semper et ubique gratias agere . domine sancte pater omnipotens aeternę deus . per christum dominum nostrum . qui ascendens super omnes caelos . sedensque a<d> dexteram tuam . promissum /spiritum [fo. 79v sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit . quapropter profusis gaudiis totus in orbe⁶ terrarum mundus exultat . sed et supernę uirtutes atque angelicę potestates . ymnum glorię tuę concinunt sine fine dicentes.⁷

Communicantes et diem sacratissimum pentecosten celebrantes . quo spiritus sanctus apostolis innumeris linguis apparuit . sed et memoriam.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae . sed et cunctę familię tuę quam tibi offerimus . pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto . 'tribuens' eis remissionem omnium peccatorum . quaesumus.

^a *Ant.* Spiritus domini repleuit. *All.* Emitte spiritum tuum. *Item all.* Spiritus domini repleuit. *Off.* Confirma hoc deus. *Com.* Factus est repente.

¹ in unitate omnia *om.* C: spiritus omnia *om.* O.

² semper *om.* C.

³ gaudere saeculorum gaudere . per. C: gaudere. (per *man. rec. add.*) in unitate eiusdem. O.

⁴ dominum saeculorum *om.* C: eiusdem saeculorum *om.* O.

⁵ dignum et iustum est *add.* C.

⁶ orbe orbem C, *sed in eras.*

⁷ dicentes sanctus. *add.* CO.

Ad complendum.

Sancti spiritus domine corda nostra mundet infusio. et sui roris
intima aspersione fecundet. per dominum in unitate eiusdem.¹

^a/FERIA .II. AD UINCULA.

[fo. 80

Deus qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritum. concede plebi
tuę pię petitionis effectum. ut quibus dedisti fidem largiaris et
pacem. per dominum nostrum in unitate eiusdem.²

Super oblata.

Propitius domine quaesumus. hęc dona sanctifica. et hostię
spiritalis oblatione suscepta. nosmetipsos tibi perfice munus
aeternum. per.

Ad complendum.

Adesto domine quaesumus populo tuo. et quem mysteriis
caelestibus imbuisti. ab hostium furore defende. per dominum.

^bFERIA .III. AD SANCTAM ANASTASIAM.

Adsit nobis domine quaesumus uirtus spiritus sancti. quę³ et
corda nostra clementer expurget. et ab omnibus tueatur aduersis.
per dominum in unitate eiusdem.²

Super oblata.

Purificet nos domine quaesumus muneris pręsentis oblatio. et⁴
dignos⁵ sacra participatione /perficiat. per. [fo. 80v

Ad complendum.

Mentes nostras quaesumus domine. spiritus sanctus diuinis
reparet sacramentis. quia ipse est remissio omnium peccatorum.
per dominum in unitate.⁶

^cFERIA .IIII. AD SANCTAM MARIAM MAIOREM.

Mentes nostras quaesumus domine paraclitus qui a te
procedit inluminet. et inducat in omnem sicut tuus promisit filius
ueritatem. qui tecum uiuit eiusdem spiritus sancti⁷. per.

^a *Ant.* Cibauit eos. *All. ii. quales uolueris.* *Off.* Intonuit. *Com.* Spiritus
sanctus docebit uos.

^b *Ant.* Accipite iocund(itatem). *All. ii. quales uoluer(is.)* *Off.* Portas caeli.
Com. Spiritus qui a patre.

^c *Ant.* Deus dum egredi(eris). *All. ii. Off.* Meditabor. *Com.* Pacem meam.

¹ dominum eiusdem. om. C.

² per eiusdem per C : per (add. man. rec.), in unitate eiusdem O.

³ quę qui C.

⁴ et ut CO.

⁵ dignos nōs add. (sup. lin. man. rec.) O.

⁶ dominum in unitate om. CO.

⁷ qui sancti om. C : spiritus sancti om. O.

Alia.

Præsta quaesumus omnipotens et misericors deus . ut spiritus sanctus adueniens . templum nos glorię suae dignanter habitando perficiat . per dominum in unitate eiusdem spiritus sancti . per.¹

Super oblata.

Accipe quaesumus domine munus oblatum et dignanter operare . ut quod mysteriis agimus . piis ¹a¹ffectibus² celebremus . per dominum.

Ad complendum.

Sumentes domine cęlestia sacramenta quaesumus clementiam tuam ut quod temporali/ter gerimus . aeternis gaudiis [fo. 81 consequamur . per dominum.

^aFERIA .VI. AD APOSTOLOS.

Da quaesumus ecclesię tuę misericors deus . ut sancto spiritu³ congregata . hostili nullatenus incursione turbetur . per dominum in unita¹te eiusdem.¹⁴

Super oblata.

Sacrificia domine tuis oblata conspectibus . ignis ille diuinus adsumat . qui discipulorum christi tui . per sanctum spiritum⁵ corda succendit . per eundem ¹eiusdem.¹⁶

Ad complendum.

Sumpsimus domine sacri dona mysterii . humiliter deprecantes ut quę in tui commemoratione nos facere precepisti . in nostrae proficiant infirmitatis auxilium . per dominum.

^bSABBATUM IN XII. LECTIONES MENSE QUARTO.⁷

Mentibus nostris quaesumus⁸ domine spiritum sanctum benignus infunde . cuius et sapientia conditi sumus . et prouidentia gubernamur . per dominum in unitate ¹eiusdem.¹⁹

^a *Ant.* Repleatur os meum. *All. ii.* *Off.* Lauda anima. *Com.* Spiritus ubi uult.

^b *Ant.* Caritas dei. *Resp. iiii. et tractus L*(audate). *Off.* Domine deus salutis. *Com.* Non uos relinquam.

¹ **dominum** per *om.* C : in unitate O.

² **affectibus** effectibus CO.

³ **sancto spiritu** spiritu sancto O.

⁴ **per** **eiusdem.** per. CO, (in unit. *add. in O man. rec.*).

⁵ **sanctum spiritum** spiritum sanctum O.

⁶ **eundem eiusdem** *om.* C : eiusdem *om.* O.

⁷ *Huic titulo præm. C numeros cxvii.*

⁸ **quaesumus** *om.* CO.

⁹ **dominum** **eiusdem** *om.* C.

Alia.

/Illo nos igne quaesumus domine spiritus sanctus [fo. 81v
inflammet . quem dominus noster iesus christus misit in terram .
et uoluit uehementer accendi . qui tecum uiuit.¹

Alia.

Deus qui ad animarum medellam ieiunii deuotione castigari
corpora precepisti . concede nobis² propitius . et mente et corpore
semper tibi esse deuotos . per dominum.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut salutaribus ieiuniis
eruditi . ab omnibus etiam uitiiis abstinentes . propitiationem tuam
facilius impetremus³ . per dominum.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . sic nos ab epulis carnali-
bus abstinere . ut a uitiiis ingruentibus⁴ pariter ieiunemus . per
dominum.

Alia.

Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium . concede
propitius ut nos famulos tuos non exur[at¹ flamma uitiorum . per.

Super oblata.

Vt accepta tibi sint domine nostra ieiunia /presta nobis [fo. 82
quaesumus . huius munere sacramenti . purificatum tibi pectus
offerre⁵ . per.

Ad complendum.

Prebeant nobis domine diuinum tua sancta feruorem . quo
eorum pariter et actu delectemur et fructu . per dominum.

DIE DOMINICO UACAT.⁶

Deprecationem nostram quaesumus domine benignus exaudi .
et quibus supplicandi prestat affectum . tribue defensionis
auxilium . per dominum.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . ut tui nobis unigeniti corpus
et sanguis fiant⁷ . per eundem.⁸

¹ qui tecum uiuit. per. C.² nobis nos O.³ impetremus impetremur C.⁴ ingruentibus inruentibus CO.⁵ offerre offerri O.⁶ Huic titulo praem. C numeros cxviii.⁷ fiant fiat C.⁸ eundem om. C.

Ad complendum.

Haec nos communio domine purget a crimine . et caelestis remedii¹ faciat esse consortes . per dominum.

MENSE IUNIO KALENDIS IUNIIS DEDICATIO NATALIS²
SANCTI NICOMEDIS.

Deus qui nos beati nicomedis martyris tui meritis et intercessionem laetificas . concede propitius ut qui eius beneficia poscimus . /dona³ tuae gratiæ consequamur . per. [fo. 82v

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . et intercedente beato nicomede martyre tuo . nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda . per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut quos tuis reficis sacramentis . intercedente beato nicomede martyre tuo . tibi etiam placitis moribus dignanter tribuas deseruire . per.

^aIII. NONAS⁴ IUNIAS ID EST .II. DIE MENSIS IUNII NATALE
SANCTORUM MARCELLINI ET PETRI.

Deus qui nos annua beatorum marcellini et petri martyrum tuorum solemnitate laetificas . presta quaesumus ut quorum gaudemus meritis . prouocemur exemplis . per.

Super oblata.

Hostia haec quaesumus domine quam in⁵ sanctorum tuorum nataliciis⁶ recensentes offerimus . et uincula nostrę prauitatis ab/soluat . et tuę nobis misericordię dona conciliet . [fo. 83 per . dominum.

Ad complendum.

Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur . ut quod debite seruitutis cęlebramus officio . saluationis tuę sentiamus augmentum⁷ . per dominum.

^a *Ant.* Clamauer(unt). *Resp.* Clamauer(unt). *All.* Sancti tui domine. *Off.* Letamini in. *Com.* Iustorum ani(me).

¹ caelestis remedii cęlestibus remediis C.

² natalis *om.* C. : basilicę O.

³ dona dono O.

⁴ IIII. nonas III. nonas C.

⁵ in *om.* O.

⁶ nataliciis natalicia C : natalitia O, *sed* natalitio *per corr.*

⁷ augmentum augmento O (*sed ex corr.*).

^aXIII. KALENDAS IULIAS¹ ID EST .XVIII. DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI.

Præsta quaesumus omnipotens deus . ut qui sanctorum marci
et marcelliani natalicia colimus . a cunctis malis imminetibus
eorum intercessione² liberemur . per dominum.

Super oblata.

Munera domine tibi dicata sanctifica . et intercedentibus beato
marco . et marcelliano . per eadem nos placatus intende . per.

Ad complendum.

Salutaris tui domine munere satiati supplices exoramus . ut
quorum laetamur gustu . renouemur effectu . per dominum nos-
trum.

^bXIII. KALENDAS IULIAS ID EST .XVIII. DIE MENSIS IUNII
/NATALE SANCTORUM PROTASI ET GERUASII.³ [f. 83v

Deus qui nos annua sanctorum tuorum⁴ protasi et geruasii⁵
solemnitate laetificas . concede propitius . ut quorum gaudemus
meritis . accendamus exemplis . per dominum.

Super oblata.

Oblatis quaesumus domine placare muneribus . et interceden-
tibus sanctis tuis . a cunctis nos defende periculis . per dominum.

Ad complendum.

Haec nos communio domine purget a crimine . et interceden-
tibus sanctis tuis . caelestis remedii⁵ faciat esse consortes . per
dominum.

^cVIII. KALENDAS IULIAS ID EST .XXIII. DIE MENSIS IUNII
UIGILIA SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.

Præsta quaesumus omnipotens deus . ut familia tua per uiam
salutis incedat . et beati iohannis praecursoris ortamenta sectando .
ad eum quem prædixit secura perueniat . dominum nostrum iesum
christum . qui tecum.⁶

^a *Ant.* Salus autem iustorum. *Resp.* Iustorum anime. *Off.* Anima nostra.
Com. Amen dico nobis quod uni ex minimis.

^b *Ant.* Loquetur dominus. *Resp.* Gloriosus deus. *Off.* Letamini. *Com.*
Posuerunt mortalia.

^c *Ant.* Ne timeas zacharias. *Resp.* Fuit homo. *Off.* Gloria et honore. *Com.*
Magna est gloria.

¹ iulias iun̄ O.

² intercessione intercessionibus O.

³ protasi et geruasii geruasii et protasii O : protasii et geruasii C.

⁴ tuorum om. O.

⁵ caelestis remedii caelestibus remediis C.

⁶ dominum tecum. per. C : dominum O.

Super oblata.

/Munera domine oblata sanctifica . et intercedente beato [fo. 84 iohanne baptista . nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda . per.

Ad complendum.

Beati iohannis baptistę nos domine preclara committetur oratio . et quem venturum esse predixit . poscat nobis fauere placatum . dominum nostrum iesum christum qui tecum.¹

VIII. KALENDAS IULIAS ID EST .XXIII. DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.²

^aIN PRIMA MISSA.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui beati iohannis baptistę sollemnia colimus . eius apud te intercessione muniamur . per.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . et intercedente beato iohanne baptista . nos per hec a peccatorum nostrorum maculis emunda . per dominum.

Ad complendum.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui celestia alimenta percepimus . intercedente beato /iohanne baptista . per hec [fo. 84v contra omnia aduersa muniamur . per dominum.

^bITEM ALIA.³

Deus qui presentem diem honorabilem nobis in beati iohannis natiuitate fecisti . da populis tuis spiritalium gratiam gaudiorum . et omnium fidelium mentes . dirige in uiam salutis aeternę . per.

Super oblata.

Tua domine muneribus altaria cumulamur . illius natiuitate<m> honore debito celebrantes . qui saluatorem mundi et cecinit adfuturum et adesse monstrauit . dominum nostrum iesum christum qui tecum.⁴

^a *Ant.* Iustus ut palma. *Resp.* Iustus ut palma. *Off.* In uirtute tua domine. *Com.* Posuisti domine.

^b *Ant.* De uentre matris. *Resp.* Priusquam formarem. *All.* Beatus uir. *Off.* Iustus ut palma. *Com.* Tu puer propheta.

¹ **dominum** **tecum** uiuit *add.* O : per dominum nostrum iesum christum . C.

² **baptistae** *om.* C.

³ **Item alia.** missa *add.* O : Item ad missas C.

⁴ **dominum** **tecum.** per. C : dominum nostrum O.

Ad cōplendum.

Sumat ecclesia tua deus beati iohannis baptistę generatione laetitiam . per quem suae regenerationis cognouit auctorem . dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum.¹

Ad uesperos.

Deus qui nos beati iohannis baptistę concedis natalicio² perfrui . eius nos tribue /meritis adiuuari . per dominum. [fo. 85]

Ad fontes.

Omnipotens sempiterne deus da cordibus nostris illam tuarum rectitudinem semitarum . quam beati iohannis baptistę in deserto uox clamantis edocuit . per.

ALIAE ORATIONES.

Deus qui conspicias quia nos undique mala nostra contristant . per p̄cursorem gaudii corda nostra laetifica . per dominum.

Alia.

Da quaesumus omnipotens deus . intra³ sancta<e> ecclesię uterum constitutos . eo nos spiritu ab iniquitate nostra iustificari⁴ . quo beatum iohannem intra uiscera materna docuisti . per.

Alia.

Deus qui nos annua beati iohannis baptistę solemnia frequentare concedis . p̄sta quaesumus ut et deuotis eadem mentibus celebremus . et eius patrocinio promerente . plenae capiamus securitatis augmentum . per.

Alia.

Omnipotens et misericors deus . qui beatum iohan/nem [fo. 85v] baptistam tua prouidentia destinasti . ut perfectam plebem christo domino prepararet . da quaesumus ut familia tua huius intercessionem p̄conis . et a peccatis omnibus exuatur . et ad eum quem prophetauit peruenire mereatur . iesum christum filium tuum.⁵

^aVI. KALENDAS IULIAS ID EST .XXVII.⁶ DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTORUM IOHANNIS ET PAULI.

Quaesumus omnipotens deus . ut nos geminata laetitia

^a *Ant.* Multe tribulation(es). *Resp.* Ecce quam bonum. *All.* Gaudete iusti. *Off.* Gloriabuntur. *Com.* Et si coram homin(ibus).

¹ dominum tecum. per. C: dominum nostrum O.

² natalicio natalicia C.

³ intra ut intra O.

⁴ iustificari iustifica C.

⁵ iesum tuum. per. C.

⁶ VI kal. XXVII. sic RO: V kal. XXVI. C.

hodierna^e fe^lstuitatis excipiat. quae de beatorum iohannis et pauli glorificatione procedit. quos eadem fides et passio. uere fecit esse germanos. per.

Super oblata.

Hostias tibi <domine> sanctorum martyrum tuorum iohannis et pauli dicatas meritis benignus adsume. et ad perpetuum nobis tribue provenire subsidium. per.

Ad complendum.

Sumpsimus domine sanctorum tuorum solem/nia cēle- [fo. 86
brantes cēlestia sacramenta. presta quaesumus ut quod temporaliter gerimus. aeternis gaudiis consequamur. per.

III. KALENDAS IULIAS ID EST .XXVIII. DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTI LEONIS PAPE.

Deus qui beatum ^lleonem pontificem sanctorum tuorum¹ meritis quoequasti. concede propitius ut qui commemorationis eius festa percolimus. uite quoque imitemur exempla. per dominum.

Super oblata.

Annue nobis domine ut animę famuli tui leonis¹ haec prosit oblatio. quam² immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta. per.

Ad complendum.

Deus qui animę famuli tui leonis aeternę beatitudinis premia contulisti. concede propitius ut qui peccatorum nostrorum pondere preimur. eius apud te precibus subleuemur. per dominum.

^aIII. KALENDAS IULIAS ID EST .XXVIII. DIE MENSIS IUNII³
•VIGILIA /SANCTI PETRI⁴ ORATIO AD MISSAM.⁵ [fo. 86v

Praesta quaesumus omnipotens deus. ut nullis nos permittas perturbationibus concuti. quos in apostolicę confessionis petra⁶ solidasti. per.

Super oblata.

Munus populi tui domine quaesumus apostolica intercessionem sanctifica. nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. per.

^a Ant. Dicit dominus petro. Resp. In omnem terram. Off. Mihi autem nimis. Com. Tu es petrus.

¹ leonis leoni C.

² quam quem C.

³ III. kalendas . . . iunii. Item eodem die O.

⁴ petri apostoli add. O.

⁵ missam missas C.

⁶ petra in margine additum, alia manu, habet O.

Praefatio.

Vere dignum¹ aequum et salutare . te domine suppliciter exorare ut gregem tuum pastor aeternę non deseras . sed per beatos apostolos tuos continua protectione custodias . ut hisdem rectoribus gubernetur . quos operis tui uicarios eidem contulisti pręesse pastores . et ideo cum angelis et archangelis cum thronis et dominationibus cumque omni militia cęlestis exercitus . ymnum glorię tuę canimus sine fine dicentes.²

Ad complendum.

/Quos cęlesti domine alimento satiasti apostolicis [fo. 87 intercessionibus ab omni aduersitate custodi . per dominum.

AD UIGILIAS IN³ NOCTE.

Deus qui ecclesiam tuam apostoli tui petri fide et nomine consecrasti . quique beatum illi paulum ad prędicandam⁴ gentibus gloriam tuam⁵ sociare dignatus es . concede ut omnes qui ad apostolorum tuorum solemnia couenerunt . spiritali remuneratione ditentur . per.

^aIII. KALENDAS IULIAS ID EST .XXVIII. DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTI PETRI.⁶

Deus qui hodiernam diem apostolorum tuorum petri et pauli martyrio consecrasti . da ecclesię tuę eorum in omnibus sequi pręceptum . per quos religionis sumpsit exordium . per.

Super oblata.

/Hostias domine quas nomini tuo sacrandas offerimus . [fo. 87v apostolica prosequatur oratio . per quam nos expiari tribuis et defendi . per dominum.

Prae<fa>tio.

Vere dignum⁷ aequum et salutare . te domine suppliciter exorare . ut gregem tuum pastor aeternę non deseras . sed per beatos apostolos tuos continua protectione custodias . ut hisdem rectoribus gubernetur . quos operis tui uicarios eidem contulisti

^a *Ant.* Nunc scio uere. *Resp.* Constitues eos. *All.* Nimis honorati sunt. *Off.* Constitues eos. *Com.* Simon iohannis.

¹ **dignum** et iustum est *add.* C.

² **cum angelis** **dicentes** *om.* O.

³ **in** *om.* C.

⁴ **prędicandam** praedicandum C : praedicandam O, *ubi sequitur rasura* (? in).

⁵ **gloriam tuam** *sup. ras. script. in cod.* O, *ut videtur non prima manu.*

⁶ *Huic titulo praemi.* C numeros cxxviii.

⁷ **dignum** et iustum est *add.* C.

præsesse pastores. et ideo cum angelis et archangelis. cum thronis et dominationibus Cumque omni militia celestis exercitus. ymnum glorię tuę canimus sine fine dicentes.¹

Ad complendum.

Quos cęlesti domine alimento satiasti. apostolicis intercessionibus ab omni aduersitate custodi. per.

Ad uesperos.¹

/Deus qui apostolo petro conlatis clauibus regni cęlestis. [fo. 88 ligandi atque soluendi pontificium tradidisti. concede ut intercessionis eius auxilio. a peccatorum nostrorum nexibus libermur. per.

Alia oratio.

Omnipotens sempiterne deus. qui ecclesiam tuam in apostolica soliditate fundatam. ab infernorum eruis² terrore portarum. presta ut in tua ueritate persistens. nulla recipiat consortia perfidorum. per.

Alia.

Familiam tuam domine propitius intuere. et apostolicis defende præsiidiis. ut eorum præcibus gubernetur. quibus nititur te constituyente principibus. per.

Alia.

Exaudi nos deus salutaris noster. et apostolorum tuorum nos tuere præsiidiis. quorum³ donasti fideles esse doctrinis. per.

Alia.

Protege domine populum tuum. et apostolorum [fo. 88v patrociniis confidentem⁴ perpetua defensione conserua. per.

Alia.

Esto domine plebi tuę sanctificator et custos. ut apostolicis munita præsiidiis. et conuersatione tibi placeat. et secura deseruiat. per dominum.

^aPRIDIE KALENDAS IULIAS ID EST .XXX. DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTI PAULI.

Deus qui multitudinem gentium beati pauli apostoli prædicatione docuisti. da nobis quaesumus ut cuius natalicia colimus. eius apud te patrociniis sentiamus. per.

^a *Ant.* Scio cui credidi. *Resp.* Qui operatus es<t> petro. *All.* Gaudete iusti. *Off.* Mihi autem nimis. *Com.* Amen dico uobis quod uos.

¹ cum angelis . . . dicentes *om.* O.

² eruis erues C.

³ quorum et eorum quorum O.

⁴ confidentem confidentes prius scriptum fuisse uidetur in cod. R.

Super oblata.

Ecclesie tuę quæsumus domine preces et hostias . apostolica commendet oratio . ut quod pro illorum gloria celebramus . nobis prosit ad ueniam . per.

Ad complendum.

Perceptis domine sacramentis beatis apostolis interuenientibus deprecamur . ut quę pro illorum celebrata sunt / gloria . [fo. 89 nobis proficiant ad medellam . per.

^aIN OCTABAS APOSTOLORUM.¹

Deus cuius dextera beatum petrum ambulanti in fluctibus ne mergeretur erexit . et coapostolum eius paulum tertio² naufragantem de profundo pelagi liberauit . exaudi nos propitius . et concede ut amorum meritis aeternitatis³ gloriam consequamur . per dominum.

Super oblata.

Offerimus tibi domine⁴ preces et munera . quę ut tuo sint digna conspectui⁵ . apostolorum tuorum quæsumus⁶ precibus adiuuemur . per.

Ad complendum.

Protege domine populum tuum . et apostolorum tuorum patrocinio confidentem . perpetua defensione conserua . per.

^bMENSE IULIO⁷ .VI. NONAS IULIAS ID EST DIE .II. MENSIS IULII⁸ NATALE SANCTORUM PROCESSI ET MARTINIANI.

Deus qui nos sanctorum tuorum processu et / martiniani [fo. 89v confessionibus gloriosis circumdas et protegis . da nobis et eorum imitatione proficere . et intercessionem gaudere . per dominum.

Super oblata.

Suscipe domine preces et munera . quę ut tuo sint digna conspectui⁵ . sanctorum tuorum precibus adiuuemur⁹ . per.

^a *Ant.* Sapientiam sanctorum. *Resp.* Iustorum anime. *All.* Sancti tui domine. *Off.* Exultabunt sancti. *Com.* Iustorum anime.

^b *Ant.* Iudicant sancti gentes. *Resp.* Exultabunt sancti. *Off.* Gloriabuntur. *Com.* Anima nostra.

¹ **Apostolorum** ad sanctum petrum *add.* CO.

² **tertio** tertium C.

³ **aeternitatis** aeternae trinitatis C, *et forsan O prima manu.*

⁴ **domine** quæsumus *add.* C.

⁵ **conspectui** conspectu O.

⁶ **quæsumus** *om.* C.

⁷ **mense iulio** *om.* O.

⁸ **mensis iulii** *m* subscripto C.

⁹ **adiuuemur** adiuuentur C.

Ad complendum.

Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine quaesumus domine deus noster . ut quod pia deuotione gerimus . certa redemptione capiamus . per dominum.

^aVI. IDUS IULIAS ID EST .X. DIE MENSIS <IULII> NATALE
SEPTEM FRATRUM.

Præsta quaesumus omnipotens deus . ut qui gloriosos martyres fortes in sua confessione cognouimus . pios apud te in nostra intercessione sentiamus . per dominum.

Super oblata.

Sacrificiis presentibus domine quaesumus intende placatus . et intercedentibus sanctis / tuis deuotioni nostrae proficiant [fo. 90 et saluti . per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus¹ . ut illius salutaris capiamus effectum . cuius per hæc mysteria pignus accepimus . per dominum.

^bIII. KALENDAS AGUSTAS ID EST .XXVIII<I>. DIE MENSIS
IULII NATALE SANCTORUM FELICIS SIMPLICII FAUSTINI
ET BEATRICIS.

Infirmiorem nostram respice omnipotens deus . et quia pondus proprię actionis grauat . beati felicitis martyris tui atque pontificis intercessio gloriosa nos protegat . per.

Super oblata.

Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio . et eius nobis fiat supplicatione salutaris . pro cuius solemnitate defer-
tur . per.

*Ad complendum.*²

Spiritum nobis³ domine tuę caritatis infunde . ut quos uno cęlesti pane satiasti . intercedente beato felice martyre tuo . tua facias pietate concordēs . per.

^a *Ant.* Laudate pueri dominum. *Resp.* Uindica domine. *Off.* Anima nostra. *Com.* Quicumque fecerit.

^b *Ant.* Sacerdotes eius. *Resp.* Sacerdotes eius. *All.* Inueni dauid. *Off.* Letamini in domino. *Com.* Iustorum anime.

¹ **omnipotens deus** domine O.

² **ad complendum** Post cōm. O.

³ **nobis** in nobis C.

^aIII. KALENDAS AGUSTAS ID EST .XXX. DIE MENSIS IULII
NATALE /SANCTORUM ABDON ET SENNES.¹ [fo. 90v

Deus qui sanctis tuis abdon et sennen a^d hanc gloriam ueniendi copiosum munus gratię contulisti .da famulis tuis suorum ueniam peccatorum .ut sanctorum tuorum intercedentibus meritis .ab omnibus mereamur aduersitatibus liberari .per.

Super oblata.

Haec hostia² quaesumus domine quam in³ sanctorum tuorum nataliciis⁴ recensentes offerimus .et uincula nostrae prauitatis absoluat .et tuae nobis misericordię dona conciliet .per.

Ad complendum.

Per huius domine operationem⁵ mysterii .et uitia nostra purgentur .et intercedentibus sanctis tuis iusta desideria compleantur .per dominum nostrum.

MENSE AGUSTO KALENDIS AGUSTIS AD SANCTUM PETRUM
AD UINCULA.

Deus qui beatum petrum apostolum a uinculis absolutum inlesum abire fecisti . /nostrorum quaesumus absolue [fo. 91 uincula peccatorum .et omnia mala a nobis propitiatus exclude . per dominum.

Super oblata.

Oblatum tibi domine sacrificium .uiuificet nos semper et muniat . per.

Ad complendum.

Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine quaesumus domine⁶ deus noster .ut quod pia deuotione gerimus .certa redemptione capiamus .per.

^bMENSE AGUSTO⁷. IIII. NONAS AGUSTAS ID EST .II. DIE MENSIS
AGUSTI NATALE SANCTI STEPHANI EPISCOPI.

Deus qui nos beati stephani martyris tui atque pontificis annua solemnitate laetificas .concede propitius ut cuius natalicia colimus .de eiusdem etiam protectione gaudeamus .per dominum.

^a *Ant.* Intret in conspectu. *Resp.* Gloriosus deus. *All.* Exultabunt sancti. *Off.* Mirabilis deus. *Com.* Posuerunt mortalia.

^b *Ant.* Iustus ut palma. *Resp.* Iustus non conturbabitur. *Off.* Inueni dauid. *Com.* Domine quinque talenta.

¹ **sennes** sennen O.

² **Haec hostia.** Hostia haec C.

³ in om. O.

⁴ **nataliciis** natalicia C : natalitia (corr. in is) O.

⁵ **operationem** operatione C.

⁶ **domine** om. O.

⁷ **mense agusto** om. O.

Super oblata.

Munera tibi domine¹ dicata sanctifica .et intercedente beato stephano martyre tuo atque pontifice .per eadem nos placatus inten/de .per dominum. [fo. 91v

Ad complendum.

Haec nos communio domine purget a crimine .et intercedente beato stephano martyre tuo atque pontifice .caelestis remedii² faciat esse consortes .per.³

^aNONIS AGUSTIS ID EST .V.⁴ DIE MENSIS AGUSTI NATALE
SANCTI XYSTI EPISCOPI.

Deus qui conspicias quia ex nulla nostra uirtute subsistimus .concede propitius .ut intercessione beati xisti martyris tui atque pontificis .contra omnia aduersa muniamur .per dominum.

Super oblata.

Sacrificiis presentibus domine quaesumus intende placatus .ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti .per dominum.

*Praefatio.*⁵

Intra quorum nos consortium⁶ non estimator meriti⁷ .sed uenię quaesumus largitor ammitte .per christum.

BENEDICTIO UUAE.⁸

Benedic domine et hos fructus nouos uuę./ quos tu [fo. 92 domine⁹ rore cęli .et inundantia pluuiarum .et temporum serenitate .atque tranquillitate .ad maturitatem perducere dignatus es .et dedisti ea ad usus nostros cum gratiarum actione percipere .in nomine domini nostri iesu christi .per quem hec omnia domine semper bona creas.

Ad complendum.

Presta quaesumus domine deus noster .ut cuius nobis festiuitate uotiua¹⁰ sunt sacramenta .eius salutaria nobis intercessione reddantur .per.

^a *Ant.* Sacerdotes tui domine. *Resp.* Sacerdotes eius. *Off.* Iuueni dauid. *Com.* Fidelis seruus.

¹ **tibi domine** domine tibi O.

² **caelestis remedii** caelestibus remediis C.

³ Hic additur in marg. cod. O, manu recentiori, missa sanctorum Stephani, Gamalielis, Nichodemi, atque Abibon. (vid. inf. App. I.)

⁴ V. VI. C.

⁵ **Praefatio** uuę *add.* CO.

⁶ **consortium** consortio C, O *pr. man. sed. corr. in um.*

⁷ **meriti** meritis C.

⁸ **Benedictio uuae.** *titulum om. C.*

⁹ **domine** *om. O.*

¹⁰ **uotiuā** uotiuāe C.

^aITEM IN EODEM DIE MENSIS AGUSTI NATALE SANCTI
FILICISSIMI ET AGAPITI.

Deus qui nos concedis sanctorum martyrum¹ tuorum felicissimi et agapiti natalicia colere, da nobis in aeterna letitia de eorum societate gaudere, per.

Super oblata.

Munera tibi domine nostrae deuotionis offerimus, quae et¹ pro tuorum tibi grata sint /honore iustorum, et nobis [fo. 92v salutaria te miserante reddantur, per.

Ad complendum.

Presta nobis domine quaesumus intercedentibus sanctis tuis felicissimo et agapito, ut quæ ore contingimus, pura mente capiamus, per dominum.

^bVI. IDUS AGUSTAS ID EST DIE .VIII. MENSIS AGUSTI
NATALE SANCTI CIRIACI.²

Deus qui nos annua beati ciriaci martyris tui solemnitate laetificas, concede propitius ut cuius natalicia colimus, uirtutem quoque passionis imitemur, per dominum.

Super oblata.

Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio, et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius solemnitate defertur, per dominum.

Ad complendum.

Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster, ut cuius exsequimur cultum, sentiamus effectum, per dominum.¹

^c/V. IDUS AGUSTAS ID EST DIE .VIII. MENSIS AGUSTI [fo. 93
VIGILIA SANCTI LAURENTII.³

Adesto domine supplicationibus nostris, et intercessionem beati laurentii martyris tui, perpetuam nobis misericordiam benignus impende, per dominum.

^a *Ant.* Salus autem iustorum. *Resp.* Iustorum anime. *Off.* Gloriabuntur. *Com.* Ego uos elegi.

^b *Ant.* Timete dominum omnes sancti eius. *Resp.* Timete dominum. *Off.* Letamini in domino. *Com.* Signa eos qui in me.

^c *Ant.* Dispersit dedit pauperibus. *Resp.* Dispersit dedit. *Off.* Oratio mea munda. *Com.* Qui uult uenire post me.

¹ **martyrum** om. O.

² **ciriaci** martyris add. O.

³ **laurentii** martyris add. O.

Super oblata.

Hostias domine quas tibi offerimus propitius suscipe . et intercedente beato laurentio martyre tuo . uincula peccatorum nostrorum absolue . per.

Ad complendum.

Da quaesumus domine deus noster . ut sicut beati laurentii martyris tui commemoratione . temporali gratulamur officio . ita perpetuo laetemur aspectu . per dominum.

III. IDUS AGUSTAS ID EST DIE .X. MENSIS AGUSTI NATALE
SANCTI LAURENTII.

IN PRIMA MISSA.

Excita domine in ecclesia tua spiritum cui beatus laurentius leuita seruiuit . ut eodem ¹nos¹ replente studeamus amare quod amauit . et / opere exercere quod docuit . per. [fo. 93^v

Super oblata.

Sacrificium nostrum tibi domine quaesumus beati laurentii præcatio sancta conciliet . ut cuius honore solemniter exhibetur . meritis efficiatur acceptum . per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut quos donis cęlestibus satiasti . intercedente beato laurentio martyre tuo . perpetua protectione custodias . per dominum.

²ITEM AD MISSAM.¹

Da nobis quaesumus omnipotens deus uitiorum nostrorum flammam extinguere . qui beato laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare . per.

Super oblata.

Accipe quaesumus domine³ munera dignanter oblata . et beati laurentii suffragantibus meritis . ad nostrae salutis auxilium prouenire concede . per dominum.

² *Ant.* Confessio et pulchritudo. *Resp.* Probasti domine cor meum. *All.* Beatus uir. *Off.* Confessio et pulchritudo. *Com.* Qui mihi ministrat.

¹ **ad missam** ad missas C : alia missa O.

² **quaesumus domine** domine quaesumus O.

Ad complendum.

/Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur. [fo. 94
ut quod debite seruitutis celebamus officio. intercedente beato
laurentio saluationis tue sentiamus augmentum¹. per.

Alia.

Deus cuius caritatis ardore² beatus laurentius edaces incendii
flammas contempto persecutore deuicit. concede ut omnes qui
martyrii eius merita ueneramur. protectionis tue auxilio munia-
mur. per dominum.

^aIII. IDUS AGUSTAS ID EST .XI. DIE MENSIS AGUSTI NATALE
SANCTI TIBURTII.

Beati tiburtii nos domine foueant continuata presidia. quia
non desinis propitius intueri. quos talibus auxiliis concesseris
adiuuari. per dominum.

Super oblata.

Adesto domine precibus populi tui adesto muneribus ut que
sacris sunt oblata mysteriis. tuorum tibi placeant interces-
sione sanctorum. per dominum. [fo. 94^v

Ad complendum.

Sumpsimus domine pignus redemptionis eterne. sit nobis
domine quaesumus interueniente beato tiburtio martyre tuo.
uitae presentis auxilium pariter et future. per dominum.

^bIDUS AGUSTAS ID EST .XIII. DIE MENSIS AGUSTI NATALE
SANCTI YPPOLITI.

Da nobis omnipotens deus. ut beati hypoliti martyris
tui ueneranda solemnitas. et deuotionem nobis augeat et
salutem. per.

Super oblata.

Respice domine munera populi tui sanctorum festiuitate uotiuu.
et tue testificatio ueritatis. nobis proficiat ad salutem. per
dominum.

Ad complendum.

Sacramentorum tuorum domine communio sumpta nos saluet.
et in tue ueritatis luce confirmet. per dominum.

^a *Ant.* Iustus ut palma. *Resp.* Os iusti meditab(itur). *Off.* In uirtute tua
domine. *Com.* Posuisti domine.

^b *Ant.* Iusti epulentur. *Resp.* Iustorum anime. *Off.* Anima nostra. *Com.* Dico
autem uobis amicis.

¹ augmentum augmento O (*sed ex corr.*).

² caritatis ardore ardore caritatis O.

^aXVIII. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XIII. DIE MENSIS
AGUSTI /NATALE SANCTI EUSEBII PRESBITERI. [fo. 95

Deus qui nos beati eusebii confessoris tui ¹annua¹ solemnitate
laetificas . concede propitius . ut cuius natalicia colimus . per eius¹
exempla gradiamur . per dominum.

Super oblata.

Laudis tuę domine hostias immolamus . in tuorum com-
memoratione sanctorum . quibus nos et praesentibus exui malis
confidimus et futuris . per.

Ad complendum.

Refecti cibo potuque cęlesti deus noster . te supplices exoramus .
ut in cuius hęc commemoratione percepimus . eius muniamur et
precibus . per dominum.

XVIII. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XIII. DIE MENSIS
AGUSTI IN² UIGILIA ADSUMPTIONIS³ SANCTAE MARIAE.

Deus qui uirginalem aulam beatę marię in qua⁴ habitares
eligere dignatus es . da quaesumus ut sua nos defensione
munitos /iucundos faciat suę interesse festiuitati . qui [fo. 95v
tecum uiuit.⁵

Super oblata.

Magna est domine apud clementiam tuam dei genetricis oratio .
quam idcirco de pręsenti seculo transtulisti . ut pro peccatis
nostris apud te fiducialiter in¹tercedat¹ . per eundem.⁶

Ad complendum.

Concede misericors deus fragilitati nostrae praesidium . ut qui
sanctę dei genetricis requiem celebramus . intercessionis eius
auxilio . a nostris iniquitatibus resurgamus . per.

^a *Ant.* Os iusti meditabitur. *Resp.* Os iusti. *Off.* Desiderium. *Com.*
Beatus seruus.

¹ **per eius** apud te *add.* C (pr. man.) : ad te *add.* O, C (*per rasuram*).

² **XVIII. kal.** . . . in Eodem die O : in *om.* C.

³ **adsumptionis** adsumptio C.

⁴ **qua habitares** quam habitare C.

⁵ **qui tecum uiuit.** per. C : qui uiuis O.

⁶ **eundem.** *om.* CO.

^aXVIII. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XV. DIE MENSIS AGUSTI
ADSUMPTIO SANCTAE MARIAE.

Veneranda nobis domine huius est¹ diei festiuitas². in qua
sancta dei genetrix mortem subiit temporalem. nec tamen
mortis nexibus deprimi potuit. quae filium tuum dominum
nostrum de se genuit incarnatum, qui tecum³.

ALIA AD MISSAM.

/Famulorum tuorum domine delictis ignosce. et qui [fo. 96
placere de actibus nostris non ualemus. genetricis filii tui domini
dei nostri intercessionem saluemur. per eundem.⁴

Super oblata.

Subueniat domine plebi tuę dei genetricis oratio. quam etsi
pro conditione carnis migrasse cognoscimus. in cęlesti gloria
apud te pro nobis orare sentiamus. per eundem.⁵

Ad complendum.

Mense cęlestis participes effecti. imploramus clementiam tuam
domine deus noster. ut qui festa dei genetricis colimus. a malis
imminentibus eius intercessionibus liberemur. per eundem.⁴

^bXV. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XVIII. DIE MENSIS
AGUSTI NATALE SANCTI AGAPITI.

Laetetur ecclesia tua deus. beati agapiti martyris tui confisa
suffragiis. atque eius precibus gloriosis. et deuota permaneat
/et secunda consistat. per. [fo. 96v

Super oblata.

Suscipe domine munera quę in eius tibi solemnitate deferi-
mus. cuius nos confidimus patrocinio liberari. per dominum.

^a *Ant.* Vultum tuum. *Resp.* Propter ueritatem. *All.* Spetie tua. *Off.*
Offerentur *minor.* *Com.* Dilexisti iustitiam.

^b *Ant.* Letabitur iustus. *Resp.* Iustus non conturbabitur. *Off.* In uirtute tua
domine. *Com.* Beatus seruus.

¹ est erasum in O.

² festiuitas opem (nobis O) conferat sempiternam add. R et O in marg. man.
recentioribus.

³ qui tecum per dominum C: per eundem (pr. man.); qui tecum uiuit (man.
rec.) O.

⁴ eundem. om. C.

⁵ per eundem. per dominum. C.

Ad complendum.

Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris. eius quæsumus semper interuentione nos refoue. cuius solemnia celebramus. per.

^aXI. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XXII. DIE MENSIS AGUSTI
NATALE SANCTI TIMOTHEI.

Auxilium tuum nobis domine quaesumus placatus inpende. et intercedente beato timotheo martyre tuo. dexteram super nos tuę propitiationis extende. per.

Super oblata.

Accepta sit tibi¹ domine sacratę plebis oblatio. pro tuorum honore sanctorum. quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium. per dominum.

Ad complendum.

Diuini muneris largitate satiati quaesumus domine /deus [fo. 97 noster. ut intercedente beato timotheo martyre tuo. eius semper participatione uiuamus. per dominum.²

^bV. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XXVIII. DIE MENSIS
AGUSTI NATALE SANCTI HERMETIS.

Deus qui beatum hermen martyrem tuum uirtute constantię in passione roborasti. ex eius nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi dispicere. et nulla eius aduersa formidare. per.

Super oblata.

Sacrificium tibi domine laudis offerimus. in tuorum commemoratione sanctorum. da quaesumus ut quod illis contulit gloriam. nobis prosit ad salutem. per dominum.

Ad complendum.

Repleti domine benedictione celesti. quaesumus clementiam tuam. ut intercedente beato herme³ martyre tuo. quæ humiliter gerimus salubriter sentiamus. per dominum.

^a *Ant.* Salus autem iustorum. *Resp.* Pretiosa in conspect(u.) *Off.* Mirabilis deus. *Com.* Ego uos elegi.

^b *Ant.* Iustus non conturbabitur. *Resp.* Iustus ut palma florebit.) *Off.* In uirtute tua domine. *Com.* Posuisti domine.

¹ **sit tibi** tibi sit CO.

² In margine cod. O. additur missa sanctorum Timothei et Apollōnaris, bis scripta (vid. App. I.)

³ **herme** hermen CO.

^a/III. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XXVIII. DIE [fo. 97v
MENSIS AGUSTI NATALE SANCTAE SABINAE.¹

Deus qui inter cetera potentie tue miracula .etiam in sexu fragili uictoriam martyrii contulisti .concede propitius ut cuius natalicia colimus .per eius exempla ad te gradiamur .per dominum.

Super oblata.

Hostias tibi domine beate sabinę martyris tue dicatas meritis benignus adsume .et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium .per dominum.

Ad complendum.

Diuini muneris largitate satiati quaesumus domine deus noster . ut intercedente beata sabina martyre tua .in eius² semper participatione uiuamus .per dominum.

^bIII. KALENDAS SEPTEMBRES ID EST .XXX. DIE MENSIS AGUSTI
NATALE SANCTORUM FELICIS³ ET ADAUCTI.⁴

Maiestatem tuam domine supplices deprecamur .ut [fo. 98
sicut nos iugiter sanctorum tuorum commemoratione laeticas .
ita semper supplicatione defendas .per.

Super oblata.

Hostias domine tue plebis intende . et quas in honore sanctorum tuorum deuota mente celebrat .proficere sibi sentiat ad salutem .
per dominum.

Ad complendum.

Repleti domine muneribus sacris .quaesumus ut intercedentibus sanctis tuis .in gratiarum tuarum semper actione maneamus .
per.

^cMENSE SEPTEMBRI⁵ .VI. IDUS SEPTEMBRES ID EST DIE .VIII.
MENSIS SEPTEMBRIS NATIUITATE⁶ SANCTAE MARIAE.⁷

Supplicationem seruorum tuorum deus miserator exaudi .ut
qui in natiuitate dei genetricis et uirginis congregamur .eius

^a *Ant.* Cognoui domine. *Resp.* Spetie tua. *Off.* Filie regum. *Com.* Principes persecuti sunt.

^b *Ant.* Sapientiam sanctorum. *Resp.* Gloriosus deus. *Off.* Letamini in domino. *Com.* Quod dico uobis.

^c *Ant.* Letabitur iustus. *Resp.* Domine praeuenisti domine. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Posuisti domine.

¹ **sanctae sabinæ.** Eodem die decollatio sancti iohannis baptistae *add.* O.

² **eius** huius CO.

³ **felicis** felicissimi O.

⁴ **adaucti** adauti C ; audacti O.

⁵ **mense septembri** om. O.

⁶ **natiuitate** natiuitas O.

⁷ **sanctae mariae.** et sancti adriani *add.* O.

intercessionibus conplacatus¹. a te de instantibus periculis eruamur . per eundem.²

AD MISSAM.³

Famulis tuis domine celestis gratię munus in/pertire . [fo. 98v ut quibus beatę uirginis partus⁴ extitit salutis exordium . natiuitatis eius uotiuā solemnitas . pacis tribuat incrementum . per.

Super oblata.

Vnigeniti tui domine nobis succurrat humanitas . ut qui natus de uirgine . matris integritatem non minuit sed sacrauit . in natiuitatis eius solemnitiis a nostris ⁊ nos pia⁷culis exuens . oblationem nostram sibi faciat⁵ acceptam . qui tecum.⁶

Ad complendum.

Sumpsimus domine celebritatis annua⁷ uotiuā sacramenta . presta quaesumus ut et temporalis nobis⁸ uitae præbeant et aeternae . per.

^aIII. IDUS SEPTEMBRES ID EST .XI. DIE MENSIS SEPTEMBRIS
NATALE SANCTORUM PROTI ET IACINTHI.

Beati protii nos domine et iacincthi foueat pretiosa confessio . et pia iugiter intercessione⁹ tueatur . per.

Super oblata.

Pro sanctorum protii et iacincthi munera /tibi domine [fo. 99 commemoratione quę debemus exsoluimus . presta quaesumus ut remedium nobis perpetuę salutis operentur . per.

Ad complendum.

Vt¹⁰ percepta nos domine tua sancta purificent . beati¹¹ protii et iacincti quaesumus imploret oratio . per dominum nostrum.

^a Ant. Iudicant sancti gentes. Resp. Uindica domine. Off. Gloriabuntur. Com. Anima nostra.

¹ conplacatus eras. C.

² per eundem per dominum nostrum iesum christum C.

³ missam missas C.

⁴ partus nobis add. O (sed verbum erasum est).

⁵ faciat fiat O.

⁶ qui tecum per. CO.

⁷ annua annue C : annuę O.

⁸ nobis om. O.

⁹ intercessione intercessio O.

¹⁰ Ut om. C.

¹¹ beati et præm. CO.

^aXVIII. KALENDAS OCTOBRES ID EST .XIII^rI^l. DIE MENSIS SEPTEMBRIS NATALE SANCTORUM CORNELII ET CIPRIANI.

Infirmittatem nostram quaesumus domine propitius respice. et mala omnia quę iuste meremur. sanctorum tuorum intercessione auerte. per.

Super oblata.

Adesto domine supplicationibus nostris. quas in sanctorum tuorum commemoratione deferimus. ut qui nostrę iustitię fiduciam non¹ habemus. eorum qui tibi placuerunt¹ meritis adiuuemur. per.

Ad complendum.

Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis. ut quorum sollemnia celebramus orationibus adiuuemur. per. [fo. 99v

ITEM EODEM DIE .XIII. DIE MENSIS SEPTEMBRIS² EXALTATIO SANCTAE CRUCIS.

Deus qui unigeniti tui domini nostri iesu christi p̄cioso sanguine humanum genus redimere dignatus es. concede propitius. ut qui ad adorandam uiuificam crucem adueniunt. a peccatorum suorum nexibus liberentur. per eundem.³

Super oblata.

Iesu christi domini nostri corpore s̄faginati¹. per quem crucis est sanctificatum⁴ uexillum. quaesumus domine deus noster ut sicut adorare meruimus. ita perennitatis eius glorię salutaris potiamur effectu⁵. per eundem.⁶

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus. ut quos diuina tribuis participatione gaudere. humanis non sinas subiacere periculis. per dominum.

^bXVII. KALENDAS OCTOBRES ID EST .XV. DIE MENSIS SEPTEMBRIS NATALE SANCTI NICOMEDIS.

/Adesto domine populo tuo. ut beati nicomedis martyris tui merita p̄clara suscipiens. ad impetrandam misericordiam tuam. semper eius patrocini⁷ adiuuetur. per dominum.

^a *Ant.* Sacerdotes dei. *Resp.* Sacerdotes eius. *Off.* Ueritas mea. *Com.* Domine quinque talenta.

^b *Ant.* Letabitur iustus. *Resp.* Posuisti domine super caput. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Qui uult uenire post me.

¹ placuerunt placuerint C.

² Item . . . septembris Eodem die O : in post item add. C.

³ per eundem per dominum C.

⁴ sanctificatum sanctificatus C.

⁵ effectu effectum C.

⁶ eundem om. CO.

⁷ patrocini^o patrociniis C : patrocinis O.

Super oblata.

Suscipe domine munera propitius oblata . quę maiestati tuę
beati nicomedis martyris commendet¹ oratio . per.

Ad complendum.

Purificent nos domine sacramenta quae sumpsimus . et inter-
cedente beato nicomede martyre tuo . a cunctis efficiant uitiis
absolutos . per dominum.

XVI. KALENDAS OCTOBRES ID EST .XVI. DIE MENSIS
SEPTEMBRIS NATALE SANCTAE EUFEMIAE.²

Omnipotens sempiterne deus . qui infirma mundi eligis ut
fortia quęque confundas . concede propitius ut qui beatę eufemię
martyris tuę solemnia colimus . / eius apud te patrocinia [fo. 100v
sentiamus . per dominum.

Super oblata.

Pręsta quaesumus domine deus noster . ut sicut in tuo con-
spectu mors est prętiosa sanctorum . ita eorum merita ueneran-
tium . accepta tibi reddatur³ oblatio . per dominum.

Ad complendum.

Sanctificet nos domine quaesumus tui perceptio sacramenti . et
intercessio beatę martyris tuę⁴ eufemię tibi reddat acceptos .
per.

^aDIE SUPRASCRIPTO NATALE SANCTORUM LUCIAE⁵ ET
GEMIN<I>ANI.

Pręsta domine precibus nostris cum exultatione prouectum . ut
quorum diem passionis annua deuotione recolimus . etiam fidei
constantiam subsequamur . per dominum.

Super oblata.

Vota populi tui domine propiti¹atus intende¹ . et quorum nos
tribuis solemnia cele/brare . fac gaudere suffragiis . per. [fo. 101

Ad complendum.

Exaudi domine preces nostras . et sanctorum tuorum quorum
festa solemniter celebramus . continuis foueamur auxiliis . per.

^a Ant. Uultum tuum. Resp. Diffusa est. Off. Offerentur. Com. Simile est
regnum.

¹ commendet commendat O.

² eufemiae martyrae add. C.

⁴ tuę om. C.

³ reddatur reddat C.

⁵ luciae lucii O.

MENSE SEPTIMO ORATIONES DIE DOMINICO AD SANCTUM PETRUM.

Absolute quaesumus domine tuorum delicta populorum . et a peccatorum nostrorum nexibus quę pro nostra fragilitate contraximus . tua benignitate liberemur . per.

Super oblata.

Pro nostrę seruitutis augmentum¹ sacrificium tibi domine laudis offerimus . ut quod inmeritis contulisti . propitius exsequaris . per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut quos diuina tribuis participatione gaudere . humanis non sinas subiacere periculis . per dominum.

^aFERIA .IIII. AD SANCTAM MARIAM /MAIOREM. [fo. 101v

Misericordię tuę remediis quaesumus domine fragilitas nostra subsistat . ut quę sua conditione atteritur . tua clementia reparetur . per dominum.

Alia.

Pręsta quaesumus domine familię supplicanti . ut dum a cibis corporalibus se abstinere . a uitiiis mente ieiunent . per.

Super oblata.

Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta . et² sacrificium celebrandum . subditorum tibi corpora mentesque sanctificet . per.

Ad complendum.

Sumentes domine³ dona celestia suppliciter⁴ deprecamur . ut quę sedula seruitute donante⁵ te gerimus . dignis sensibus tuo munere capiamus . per.

^bFERIA .VI. AD APOSTOLOS.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut obseruationes sacras annua deuotione recolentes . /et corpore tibi placeamus et [fo. 102 mente . per.

^a *Ant.* Exultate deo adiutori. *Resp.* Quis sicut dominus deus noster. *Off.* Meditabor. *Com.* Comedite pinguis.

^b *Ant.* Letetur cor quaerentium. *Resp.* Conuertere domine. *Off.* Benedic anima mea. *Com.* Aufer a me.

¹ augmentum augmento CO.

² et ad add. O (*sup. lin. man. recentiori*).

³ domine om. C.

⁴ suppliciter te add. O (*sup. lin. man. recentiori*).

⁵ donante om. *pr. man. et sup. lin. add.* O (*man. recentiori*).

Super oblata.

Accepta tibi sint domine quaesumus nostri dona ieiunii. quę et expiando nos tua gratia dignos efficiant. et ad sempiterna promissa perducant. per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus. ut de perceptis muneribus gratias exhibentes¹. beneficia potiora sumamus. per dominum.

^aSABBATUM AD SANCTUM PETRUM IN XII. LECTIONES.

Omnipotens sempiterne deus. qui per continentiam salutarem. et corporibus mederis et mentibus. maiestatem tuam supplices exoramus. ut pia ieiunantium deprecatione placatus. et pręsentia nobis subsidia prębeas et futura. per dominum.

Alia.

Da nobis quaesumus omnipotens deus. ut ieiunando tua gratia satiemur. et abstinendo cunctis efficiamur hostibus fortiores. per.

Alia.

/Tuere quaesumus domine familiam tuam. ut salutis [fo. 102v] ęternę remedia. quę te aspirante requirimus². te largiente³ consequamur. per.

Alia.

Pręsta quaesumus domine sic nos ab ępulis abstinere carnalibus. ut a uitiiis inruentibus pariter ieiunemus. per.

Alia.

Vt nos domine tribuis solemne tibi deferre ieiunium. sic nobis quaesumus indulgentię pręsta subsidium. per.

Alia.

Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium. concede propitius. ut nos famulos tuos non exurat flamma uitiorum. per.

Super oblata.

Concede quaesumus omnipotens deus. ut oculis tuę maiestatis munus oblatum. et gratiam nobis deuotionis obtineat. et effectum beatę perennitatis adquirat. per.

^a Ant. Uenite adoremus deum. Resp. *iiii. quales uolueris.* Tract. Laudate dominum omnes g(entes). Off. Domine deus salutis mee. Com. Mense septimo.

¹ exhibentes exhibente. C.

² requirimus cognouimus O.

³ largiente largiante C.

Ad complendum.

Perficiant in nobis quaesumus domine¹ tua sacramen/ta [fo. 103 quod continent. ut quę nunc speciae gerimus. rerum ueritate capiamus. per.

DIE DOMINICA UACAT.

Omnipotens sempiterne deus misericordiam tuam ostende supplicibus. ut qui de meritorum qualitate diffi<di>mus. non iudicium tuum² sed indulgentiam sentiamus. per.

Super oblata.

Sacrificiis praesentibus quaesumus domine intende placatus. ut et deuotioni nostrę proficiant et salutem. per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus. ut illius salutaris capiamus effectum. cuius per hęc mysteria pignus accepimus. per.

^{av.} KALENDAS OCTOBRES ID EST .XXVII. DIE MENSIS SEPTEMBRIS NATALE SANCTORUM COSME³ ET DAMIANI.

Presta quaesumus omnipotens deus. ut qui sanctorum tuorum cosmę et damiani natalicia colimus. a cunctis malis imminenti-bus. eorum intercessionibus liberemur. per.

/ *Super oblata.* [fo. 103v

Sanctorum tuorum nobis domine pia non desit oratio. quę et munera nostra conciliet. et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. per dominum.

Ad complendum.

Protegat domine quaesumus populum tuum. et participatio cęlestis indulta conuiuii. et deprecatio collata sanctorum. per dominum.

^bIII. KALENDAS OCTOBRES ID EST .XXVIII. DIE MENSIS SEPTEMBRIS DEDICATIO BASILICAE SANCTI ANGELI.⁴

Deus qui miro ordine angelorum ministeria hominumque dispensas. concede propitius. ut a⁵ quibus tibi ministrantibus in cęlo semper assistitur. ab his in terra. nostra uita muniatur. per.

^a *Ant.* Sapientiam sanctorum. *Resp.* Clamauerunt iusti. *Off.* Gloriabuntur. *Com.* Posuerunt mortalia.

^b *Ant.* B<enedicite> dominum omnes angeli e(ius.) *Resp.* Benedicite dominum omnes angeli eius. *All.* Laudate deum omnes. *Off.* Stetit angelus. *Com.* Benedicite omnes angeli domini domino.

¹ quaesumus domine domine quaesumus CO.

² tuum om. O.

³ cosme cosma C.

⁴ angeli michahelis add. O.

⁵ a om. CO.

Super oblata.

Hostias tibi domine laudis offerimus suppliciter deprecantes . ut easdem¹ angelico pro nobis interueniente suffragio . et placatus accipias . et ad salutem nostram /prouenire concedas. per. [fo. 104

Ad complendum.

Beati archangeli tui michahelis intercessionem suffulti . supplices te domine deprecamur. ut quos honore prosequimur. contingamus et mente. per dominum.

^aMENSE OCTOBRI² NONIS OCTOBREBUS ID EST .VII. DIE MENSIS OCTOBRE NATALE SANCTI MARCI PAPAE.

Exaudi domine quaesumus preces nostras. et interueniente beato marco confessore tuo atque pontifice. supplicationes nostras placatus intende. per dominum.

Super oblata.

Accepta tibi sit domine sacre plebis oblatio pro tuorum honore sanctorum. quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium. per dominum.

Ad complendum.

Da quaesumus domine fidelibus populis sanctorum tuorum semper ueneratione laetari. et eorum perpetua supplicatione muniri. per.

^b/PRIDIE IDUS OCTOBRES ID EST .XIII. DIE MENSIS [fo. 104^v OCTOBRE NATALE SANCTI CALISTI PAPAE.

Deus qui nos conspicias ex nostra infirmitate deficere. ad amorem tuum nos misericorditer per sanctorum tuorum exempla restaura. per dominum.

Super oblata.

Mistica nobis domine prosit oblatio. que nos et a reatibus nostris expediat. et perpetua saluatione confirmet. per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus. ut et reatum nostrum munera sacrata purificent. et recte uiuendi³ nobis operentur effectum. per.⁴

^a *Ant.* Sacerdotes dei benedicite. *Resp.* Inueni dauid. *Off.* Ueritas mea. *Com.* Beatus seruus.

^b *Ant.* Os iusti. *Resp.* Posuisti domine. *All.* Elegit te dominus. *Off.* Posuisti domine. *Com.* Beatus seruus.

¹ easdem eadem C.

² Mense octobri om. O.

³ uiuendi uiuendo C.

⁴ In marg. cod. O. additur man. rec. missa SS. Simonis et Iudae (vid. App. I.)

^aMENSE NOUEMBRI KALENDIS NOUEMBRIBUS NATALE
SANCTI CAESARII COLLECTA AD SANCTOS
COSMAM ET DAMIANUM.

Adesto domine martyrum deprecatione sanctorum . et quos
pati pro tuo nomine tribuisti . fac tuis fidelibus suffragari . per.

AD MISSAM.¹

/Deus qui nos beati martyris tui cesarii² annua [fo. 105
solemnitate letificas . concede propitius ut cuius natalicia colimus .
etiam actiones imitemur . per.

Super oblata.

Hostias tibi domine beati cesarii martyris tui dicatas meritis
benignus adsume . et ad perpetuum nobis tribue prouenire sub-
sidium . per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut qui celestia alimenta per-
cepimus . intercedente beato cesario martyre tuo . per hęc contra
omnia aduersa muniamur . per.

^bVI. IDUS NOUEMBRES ID EST .VIII. DIE MENSIS NOUEMBRIS
NATALE SANCTORUM QUATTUOR CORONATORUM.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui gloriosos martyres
claudium . nicostratum . simphronianum . castorium . atque sim-
plicium . fortes in sua confessione cognouimus . pios apud te in
nostra intercessione sentiamus . /per dominum. [fo. 105v

Super oblata.

Benedictio tua domine larga descendat . quę et munera nostra
deprecantibus sanctis tuis tibi reddat accepta . et nobis sacra-
mentum redemptionis efficiat . per dominum.

Ad complendum.

Caelestibus refecti sacramentis et gaudiis supplices te domine
deprecamur . ut quorum gloriamur triumphis . protegatur auxiliis .
per dominum.

^a *Ant.* Confessio et pulc<ritudo> *Resp.* Iustorum anime. *Off.* In uirtute tua.
Com. Qui uult uenire.

^b *Ant.* Intret in conspectu. *Resp.* Uindica domine. *Off.* Anima nostra. *Com.*
Posuerunt mortalia.

¹ **Ad missam.** Alia ad missam O : Alia ad missa C.

² **martyris tui caesarii** caesarii martyris tui O.

^aV. IDUS NOUEMBRES ID EST .VIII. DIE MENSIS NOUEMBRIS
NATALE SANCTI THEODORI.

Deus qui nos beati theodori martyris tui confessione gloriosa circumdas et protegis. præsta nobis eius imitatione proficere. et oratione fulciri. per.

Super oblata.

Suscipe domine fidelium preces cum oblationibus hostiarum. et intercedente beato theodoro martyre tuo. per hæc pię deuotionis officia. ad cęlestem gloriam tran/seamus. per dominum. [fo. 106

Ad complendum.

Præsta nobis domine quaesumus intercedente beato theodoro martyre tuo. ut quę ore contingimus pura mente capiamus. per dominum.

^bIII. IDUS NOUEMBRES ID EST .XI. DIE MENSIS NOUEMBRIS
NATALE SANCT^rI MENNAE¹.

Præsta quaesumus omnipotens deus. ut qui beati menne martyris tui natalicia colimus. intercessione eius in tui nominis amore roboremur. per dominum.

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine præcibusque susceptis. et cęlestibus nos munda mysteriis. et clementer exaudi. per.

Ad complendum.

Da quaesumus domine deus noster. ut sicut tuorum commemoratione sanctorum temporali gratulamur officio. ita perpetuo laetemur aspectu. per dominum.

III. IDUS² NOUEMBRES ID EST .XI. DIE MENSIS
NOUEMBRIS³ NATALE SANCTI MARTINI.⁴

/Deus qui conspicias quia ex nulla nostra uirtute [fo. 106v subsistimus. concede propitius ut intercessione beati martini confessoris tui. contra omnia aduersa muniamur. per dominum.

^a *Ant.* In uirtute tua domine. *Resp.* Domine praeuenisti eum. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Posuisti domine.

^b *Ant.* Os iusti meditabitur. *Resp.* Inueni dauid. *Off.* Desiderium anime eius. *Com.* Magna est gloria eius.

¹ **sancti mennae** martyris *add.* O.

² **III. idus** Pridie idus C.

³ **III. idus . . . nouembris** Eodem die mensis nouembris O.

⁴ **martini** episcopi *add.* O.

Super oblata.

Da misericors deus . ut hęc nos¹ salutaris oblatio . et propriis reatibus indesinenter expediat . et ab omnibus tueatur aduersis . per.

Ad complendum.

Pręsta quaesumus domine deus noster . ut quorum festiuitate uotiua sunt sacramenta . eorum salutaria nobis intercessione reddantur . per.

^aX. KALENDAS DECEMBRES ID EST .XXII. DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTAE CECILIAE.

Deus qui nos annua beatę cęcilie martyris tuę solemnitate laetificas . da ut quam ueneramur officio . etiam pię conuersationis sequamur exemplo . per.

/ *Super oblata.* [fo. 107

Hęc hostia domine placationis et laudis quaesumus . ut interueniente beata cęcilia martyre tua . nos propitiatione dignos semper efficiat . per.

Ad complendum.

Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris . eius semper intercessione nos refoue . cuius solemnia celebramus . per.

^bVIII. KALENDAS DECEMBRES ID EST .XXIII. DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI CLEMENTIS.

Deus qui nos annua beati clementis martyris tui atque pontificis solemnitate laetificas . concede propitius ut cuius natalicia colimus . uirtutem quoque passionis imitemur . per dominum.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . et intercedente beato clemente martyre tuo . per hęc nos a peccatorum nostrorum maculis emunda . per.

Ad complendum.

/Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine [fo. 107v quaesumus domine deus noster . ut quod² pia deuotione gerimus . cert^a redemptione capiamus . per dominum.

^a *Ant.* Loquebar de testimoniis. *Resp.* Audi filia et uide. *Off.* Offerentur. *Com.* Confundantur.

^b *Ant.* Dicit dominus sermones. *Resp.* Iurauit dominus. *Off.* Ueritas mea. *Com.* Beatus seruus.

¹ nos nobis C.

² quod *sup.* *lin.* *add.* O.

ITEM EODEM DIE NATALE SANCTI¹ FELICITATIS.²

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut beatę felicitatis
martyris tuę solemnia recensentes . meritis ipsius protegamur et
pręcibus . per dominum.

Super oblata.

Vota populi tui domine propitiatus intende . et quorum nos
tribuis solemnia celebrare . fac gaudere suffragiis . per.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus . ut interuenientibus
sanctis tuis . et tua in nobis dona multiplices . et tempora nostra
disponas . per.

^aVIII. KALENDAS DECEMBRES ID EST .XXIII. DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI CHRISOGONI.³

Adesto domine supplicationibus nostris ut qui /ex [fo. 108
iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus . beati crisogoni
martyris tui intercessione liberemur . per.

Super oblata.

Oblatis quaesumus domine⁴ placare muneribus . et intercedente
beato crisogono martyre tuo . a cunctis nos defende periculis .
per.

Ad complendum.

Tui domine perceptione sacramenti . et a nostris mundemur
occultis . et ab hostium liberemur insidiis . per.

^bIII. KALENDAS DECEMBRES ID EST .XXVIII. DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI SATURNINI.

Deus qui nos beati saturnini martyris tui concedis natalicia⁵
perfrui . eius nos tribue meritis adiuari . per.

Super oblata.

Munera domine tibi dicata sanctifica . et intercedente beato
saturnino martyre tuo . per eadem nos placatus intende . per.

^a *Ant.* Iustus non conturbabi(tur.) *Resp.* Iustus non conturbabitur. *Off.*
Posuisti domine. *Com.* Magna est gloria eius.

^b *Ant.* Iustus ut palma. *Resp.* Iustus ut palma. *Off.* Iustus ut palma. *Com.*
Posuisti domine.

¹ **sancti** sanctę CO.

² *Huic titulo adscribit C numeros clxxx.*

³ *Huic titulo adscribit C numeros clxxxi.*

⁴ **quaesumus domine** domine quaesumus O.

⁵ **natalicia** natalicio O (*ex correctione*).

Ad complendum.

Sanctificet nos domine quaesumus tui perceptio sacramenti . et intercessione sanctorum /tibi reddat acceptos . per. [fo. 108v

^aITEM EODEM DIE¹ UIGILIA SANCTI ANDREAE.

Quaesumus omnipotens deus . ut beatus andreas apostolus² pro nobis imploret auxilium . ut a nostris reatibus absoluti . a cunctis etiam periculis exuamur . per.

Super oblata.

Sacrandum tibi domine munus offerimus . quo³ beati andree solemnna recolentes . purificationem quoque nostris mentibus imploramus . per.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est⁴ aequum et salutare . Nos tibi semper et ubique gratias agere . domine sancte pater omnipotens aeternae deus . per christum dominum nostrum . qui⁵ ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis . de quorum collegio beati andree solemnna celebrantes . tua domine preconia non tacemus . et ideo cum /angelis et archangelis cum [fo. 109 thronis et dominationibus . cumque omni militia celestis exercitus . ymnum glorie tue canimus sine fine dicentes.⁶

Ad complendum.⁷

Perceptis domine sacramentis suppliciter exoramus . ut intercedente beato andrea⁸ apostolo tuo . que pro illius ueneranda gerimus passione . nobis proficiant ad medellam . per.

^bPRIDIE KALENDAS DECEMBRES ID EST .XXX. DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI ANDREE.⁹

Maiestatem tuam domine suppliciter exoramus . ut sicut ecclesie tue beatus andreas apostolus extitit predicator et rector . ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor . per.

^a *Ant.* Dominus secus mare. *Resp.* Nimis honorati sunt. *Off.* Gloria et honore. *Com.* Uenite post me.

^b *Ant.* Mihi autem nimis. *Resp.* Constitues eos. *Off.* Mihi autem nimis. *Com.* Dicit andreas.

¹ eodem die die suprascripto C.

² apostolus tuum *add.* O.

³ quo quod CO.

⁴ et iustum est *om.* O.

⁵ qui quia C.

⁶ cum thronis . . . dicentes *om.* O.

⁷ Ad complendum. *om.* C.

⁸ andrea andreae C.

⁹ andree apostoli *add.* CO.

Super oblata.

Sacrificium nostrum tibi domine quaesumus beati andreae
 pręcatio sancta conciliet . ut cuius honore solemniter exhibetur .
 meri/tis efficiatur acceptum . per. [fo. 109v]

Praefatio.

Vere dignum¹ aequum et salutare . nos tibi semper et ubique
 gratias agere . domine sanctę pater omnipotens aeternę deus . per
 christum dominum nostrum . qui² ecclesiam tuam in apostolicis
 tribuisti consistere fundamentis . de quorum collegio beati andree
 sollemnia celebrantes . tua domine preconia non tacemus . et ideo
 cum angelis.³

Ad complendum.

Sumpsimus domine diuina mysteria beati andreae festiuitate
 laetantes . quę sicut tuis sanctis ad gloriam . ita nobis quaesumus
 ad ueniam prodesse perficias . per dominum.

Ad uesperos ubi supra.

Da nobis quaesumus domine deus noster beati apostoli tui
 andree¹ intercessionibus subleuari . ut per quos ecclesię tuę
 superni muneris . rudimenta donasti . per eos subsidia
 /perpetuę salutis impendas . per. [fo. 110]

Alia.

Adiuuet ecclesiam tuam tibi domine⁴ supplicando beatus
 andreas apostolus . et pius interuentor efficiatur . qui⁵ tui nominis
 extitit prędicator . per.

Alia.

Deus qui es sanctorum tuorum splendor mirabilis . qui hunc
 diem beati andree martyrio consecrasti . da ecclesię tuę de eius
 natalicia⁶ semper gaudere . ut apud misericordiam tuam . exemplis
 eius protegamur et meritis . per.

Alia.

Exaudi domine populum tuum cum sancti apostoli tui andree
 patrocinio supplicantem . ut tuo semper auxilio . secura tibi possit
 deuotione seruire . per.

¹ dignum et iustum est add. C.

² qui quia C.

³ cum angelis om: O: pergit C usque ad dicentes . Sanctus . ter.

⁴ domine domino O.

⁵ efficiatur qui efficiat quod C.
 natalicia natalitio O.

^aMENSE DECEMBRIO¹ ORATIONES DE ADVENTU DOMINI².
DOMINICA PRIMA.

Excita domine quaesumus potentiam tuam et ueni . /ut [fo. 110v
ab iminentibus peccatorum nostrorum periculis . te mereamur
protegente eripi . te liberante saluari . qui uiuis et regnas cum deo
patre in unitate spiritus sancti deus per omnia sæcula sæcu-
lorum.³

Super oblata.

Hęc sacra nos domine potenti uirtute mundatos . ad suum
faciant puriores uenire principium . per dominum.

Ad complendum.

Suscipiamus domine misericordiam tuam in medio templi tui .
et reparationis nostrę uentura solemnia . congruis honoribus
přecedamus . per dominum.

^bDOMINICA SECUNDA.

Excita domine corda nostra ad přeparandas unigeniti tui uias .
ut per eius aduentum purificatis tibi mentibus seruire mereamur .
qui tecum.⁴

Super oblata.

Placare quaesumus domine humilitatis nostrae přecibus
/et hostiis . et ubi nulla suppetunt suffragia meritorum . [fo. 111
tuis nobis⁵ succurre přesidiis . per dominum.

Ad complendum.

Repleti cibo spiritalis alimonie supplices te domine deprecamur .
ut huius participatione mysterii . doceas nos terrena despicere .
et amare celestia . per.

IDUS DECEMBRES ID EST .XIII.⁶ DIE MENSIS DECEMBRIS
NATALE SANCTAE LUCIAE.⁷

Exaudi nos deus salutaris noster . ut sicut de beatę lucie
festiuitate gaudemus . ita pię deuotionis erudiamur affectu . per.

^a *Ant.* Ad te leuaui animam. *Resp.* Uniuersi qui te. (*Al*) *l.* Ostende nobis etc.
Off. Ad te domine. *Com.* Dominus dabit be<nignitatem.>

^b *Ant.* Populus sion ecce dominus. *Resp.* Ex sion speties. *All.* Letatus sum.
Off. Deus tu conuertens. *Com.* Hierusalem surge.

^c *Ant.* Dilexisti iustitiam. *Resp.* Dilexisti iustitiam. *All.* Diffusa est. *Off.*
Offerentur regi. *Com.* Diffusa est gratia.

¹ decembrio sic R : decb CO.

² domini om. C.

³ qui uiuis . . . sæculorum. per dominum. C.

⁴ qui tecum. per. C.

⁵ tuis nobis tuae nobis indulgentiae O.

⁶ XIII. XXIII. O.

⁷ luciae uirginis add. O.

Super oblata.

Accepta tibi sit domine sacratę plebis oblatio pro tuorum honore sanctorum . quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium . per.

Ad complendum.

Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris . eius quæsumus semper interuentione / nos refove cuius solemnia [fo. 111v] cęlebramus . per.

^aDOMINICA .III. AD SANCTUM PETRUM.

Aurem tuam quæsumus domine precibus nostris accomoda . et mentis nostrę tenebras . gratia¹ tuę uisitationis inlustra . per.

Super oblata.

Deuotionis nostrę tibi quæsumus domine hostia iugiter imoletur . quę et sacri peragat instituta mysterii . et salutare tuum nobis mirabiliter operetur . per.

Ad complendum.

Imploramus domine clementiam tuam . ut hæc diuina subsidia a uitiiis expiatis . ad festa uentura nos præparent . per dominum.

^bFERIA .IIII. AD SANCTAM MARIAM MAIOREM.²

Pręsta quæsumus omnipotens deus . ut redemptionis nostrę uentura solemnitas . et pręsentis nobis uitę subsidia conferat . et æternę beatitudinis premia largiatur . per.

Alia.

Festina quæsumus domine ne tardaueris³ . et auxili/um [fo. 112] nobis supernę uirtutis impende . ut aduentus tui consolationibus subleuentur . qui in tua pietate confidunt . qui uiuis.⁴

Super oblata.

Accepta tibi sint domine quæsumus⁵ nostra ieiunia . quę et expiando nos tua gratia dignos efficiant . et ad sempiterna promissa perducant . per dominum nostrum.

^a *Ant.* Gaudete in domino. *Resp.* Qui sedes domine. *All.* Excita domine. *Off.* Benedixisti. *Com.* Dicite pusilanimis.

^b *Ant.* Rorate celi desuper. *Resp.* Tollite portas. *Item Resp.* Prope est dominus. *All.* Ueni domine et noli tardare. *Off.* Confortamini. *Item Off.* Aue maria. *Com.* Ecce uirgo.

¹ **gratia** gratię O : gratiæ (e eras.) C.

² *Huic titulo adscribit C numeros clxxxviii.*

³ **domine ne tardaueris** ne tardaueris domine C.

⁴ **qui uiuis** . per. C.

⁵ **domine quæsumus** quæsumus domine O.

Ad complendum.

Salutaris tui domine munere satiati supplices deprecamur, ut cuius laetamur gustu, renouemur effectu, per.

^aFERIA. VI. AD APOSTOLOS.¹

Excita quaesumus domine potentiam tuam et ueni, ut hi qui in tua pietate confidunt, ab omni citius aduersitate liberentur, qui uiuis et regnas.²

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis, et celestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi, per.

Ad complendum.

/Tui nos domine sacramenti libatio sancta restauret. [fo. 112v et a uetustate purgatos, in mysterii salutaris faciat transire consortium, per.

^bSABBATUM IN XII. LECTIONES AD SANCTUM PETRUM.

Deus qui conspicias quia ex nostra prauitate affligimur, concede propitius, ut ex tua uisitatione consolemur, per.³

Alia.

Concede quaesumus omnipotens deus, ut quia⁴ sub peccati iugo ex⁵ uetusta seruitute deprimimur, expectata unigeniti filii tui noua natiuitate liberemur, per eundem.⁶

Alia.

Indignos nos quaesumus domine famulos tuos quos actionis proprię culpa contristat, unigeniti filii tui nos aduentu laetifica, per eundem.⁷

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus, ut filii tui uentura sollemnitas, et presentis nobis uite remedia conferat, et premia aeterna concedat, per eundem.⁸

^a *Ant.* Prope esto domine. *Resp.* Ostende nobis domine. *Vers.* Benedixisti domine. *Off.* Deus tu conuertens. *Com.* Ecce dominus ueniet.

^b *Ant.* Ueni et ostende nobis. *Resp.* A summo celo. *Resp. ii.* In sole posuit. *Resp. iii.* Domine, deus uirtutum. *Resp. iiii.* Excita domine. *Tract.* Qui regis israel. *Off.* Exulta satis. *Com.* Exultauit ut gigans.

¹ *Huius titulo adscribit C numeros cxc.*

² *qui . . . regnas.* per. C.

³ *per.* qui cum patre uiuis. O.

⁴ *quia* qui O.

⁵ *ex om.* O.

⁶ *per eundem.* per. C : qui tecum. O.

⁷ *eundem om.* C.

⁸ *per eundem.* per dominum C.

Alia.

/Præces populi tui quaesumus domine clementer [fo. 113
exaudi . ut qui iuste pro peccatis nostris affligimur . pietatis tuę
uisitatione consolemur . per dominum.¹

Alia.

Deus qui tribus pueris mitigasti flammās ignium . concede
propitius ut nos famulos tuos non exurat flumina uitiorum .
per.

Super oblata.

Sacrificiis presentibus domine placatus intende . ut et deuotioni
nostrę proficiant et salutē . per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus domine deus noster . ut sacrosancta mysteria quę
pro reparationis nostrę munimine contulisti . et pręsens nobis
remedium esse facias et futurum . per.

DIE² DOMINICA UACAT.¹

Excita domine potentiam tuam et ueni . et magna nobis uirtute
succurre . ut per auxilium gratię tuę . quod nostra peccata prę-
pediunt . indulgentia tuę propitiationis acceleret . qui uiuis et
regnas cum deo /patre.³ [fo. 113v

Super oblata.

Sacrificiis pręsentibus domine placatus intende . ut et deuotioni
nostrę proficiant et salutē . per dominum.

Ad complendum.

Sumptis muneribus domine quaesumus . ut cum frequentatione
mysteriī . crescat nostrae salutis effectus . per dominum.

ALIAE ORATIONES DE ADVENTU.⁴

Excita domine potentiam tuam et ueni . et quod ecclesię tuę
promisisti . usque in finem sæculi clementer operare . qui uiuis et
regnas.⁵

Alia.

Conscientias nostras quaesumus domine uisitando purifica . ut
ueniens iesus christus filius tuus ⁊ dominus noster⁶ para⁷ tam sibi⁷
inueniat mansionem . qui ⁊ tecum.⁸

¹ dominum om. C : eundem O.

² Die om. CO : Huic titulo adscribit C numeros xcii.

³ qui uiuis patre . per dominum . C : qui uiuis O.

⁴ Huic titulo adscribit C numeros xciii.

⁵ qui regnas . per . C : qui uiuis O.

⁶ ueniens noster ueniente filio tuo domino nostro C.

⁷ sibi in nobis add. CO. ⁸ qui tecum . per . C : per eundem O.

Alia.

Prope esto domine omnibus expectantibus te in ueritate. ut in aduentu filii tui domini nostri. placitis tibi actibus presentemur. per eundem.¹

Alia.

/Concede quaesumus omnipotens deus. ut magne [fo. 114 festiuitatis uentura solemnia. prospero celebremus effectum. pariterque reddamur. et intenti caelestibus disciplinis. et de nostris temporibus laetiores². per dominum.

Alia.

Mentes nostras quaesumus domine lumine tue uisitacionis inlustra. ut esse te largiente³ mereamur. et inter prospera humiles et inter aduersa securi. per dominum.

Alia.

Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi. ut qui de aduentu unigeniti filii tui secundum carnem laetantur. in secundo cum uenerit in maiestate sua. premium aeternae uitae percipiant. per eundem.⁴

ORATIO⁵ QUANDO LEUANTUR RELIQUIE.

Aufer a nobis quaesumus domine iniquitates nostras. ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. per dominum.

/ORATIO IN DEDICATIONE ECCLESIAE.⁶ [fo. 114v

Domum tuam quaesumus domine clementer ingredi. et in tuorum tibi cordibus⁷ fidelium. perpetuam constitue mansionem. ut cuius edificacione subsistit. huius fiat habitacione⁸ preclara. per dominum.

ORATIO POST UELATUM⁹ ALTARE.

Descendat quaesumus domine deus noster spiritus sanctus tuus super hoc altare. qui et populi tui dona sanctificet. et sumentium corda dignanter emundet. per dominum.

¹ per eundem. per dominum C.

² laetiores lectiores C.

³ largiente largiante C.

⁴ per eundem. per dominum nostrum C.

⁵ Oratio Orationes C.

⁶ Huic titulo adscribit C numeros cxv. (ita pro cxv.)

⁷ cordibus corda C.

⁸ habitacione habitacionis CO.

⁹ uelatam uelandum C.

AD MISSAS.

Deus qui inuisibiliter omnia continet .et tamen pro salute generis humani signa tuę potentię uisibiliter ostendis .templum hoc potentia¹ tuę inhabitationis inlustra . ut omnes qui huc deprecaturi conueniunt . ex² quacumque tribulatione ad te clamauerint . consolatio/nis tuę beneficia consequantur. [fo. 115 per.

Alia.

Deus qui sacrandorum tibi auctor es munerum . effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam . ut³ ab omnibus inuocantibus nomen tuum . defensionis tuę auxilium sentiatur . per.

Alia.

Deus qui ex omni coaptatione sanctorum aeternum tibi condis habitaculum . da edificatiōis tuę incrementa cęlestia . ut quorum hic reliquias⁴ pio amore conplectimur . eorum semper meritis adiuuemur . per dominum.

Super oblata.

Omnipotens sempiterne deus . altare nomini tuo dicatum cęlestis uirtutis⁵ benedictione sanctifica . et omnibus in te sperantibus . auxilii tui munus ostende⁶ . ut hic⁷ sacramentorum uirtus et uotorum obtineatur effectus . per dominum.

Praefatio.

/Vere dignum et iustum est aequum et salutare. [fo. 115v
Nos tibi semper et ubique gratias agere . domine sanctę pater omnipotens aeternę deus per christum dominum nostrum,⁸ per quem te supplices deprecamur . ut altare hoc sanctis usibus preparatum . cęlesti dedicatione sanctifices . ut sicut melchisedhec sacerdotis precipui oblationem dignatione mirabili suscepisti . ita inposita⁹ nouo huic altari munera . semper accepta ferre¹⁰ digneris ; ut populus qui in hanc ecclesiae domum sanctam conuenit . per hec libamina celesti sanctificatione saluatus . animarum quoque suarum salutem perpetuam consequantur¹¹ . et ideo cum angelis et archangelis cum thronis et dominationibus cumque omni militia celestis exercitus . ymnum glorię tuę canimus sine fine dicentes.¹²

¹ **potentia** potentiae C.

² **ex** et O.

⁴ **reliquias** reliquiae C.

⁶ **et ostende** ut ostendas C.

⁸ **et iustum . . . nostrum** usque per christum dominum nostrum O.

⁹ **inposita** imposito C.

¹⁰ **ferre** *sup. ras. in O : fors. facere script. erat pr. man.*

¹¹ **consequantur** consequatur O.

¹² **cum angelis dicentes** *om. O : Sanctus Ter add. C.*

³ **ut** et O.

⁵ **uirtutis** uirtutibus C.

⁷ **hic** huic CO.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus .ut hoc in loco quem nomini
/tuo indigni dicaimus .cunctis petentibus aures tuę [fo. 116
pietatis accomodes¹ . per.

ORATIO² IN NATALI PAPAE.

Deus qui licet sis magnus in magnis . mirabilia tamen glorio-
sius operaris in minimis . concede mihi indigno famulo tuo sacris
conuenienter seruire mysteriis . atque in omnibus tua misericordia
protegat . quem conscientię reatus accusat . per dominum.

Alia.

Deus qui populis tuis indulgentia³ consulis . et amore domi-
naris . da spiritum sapientię . quibus dedisti regimen disciplinę .
ut de profectu sanctarum ouium fiant gaudia ęterna pastorum .
per.

Super oblata.

Hostias tibi domine laudis exsoluo suppliciter implorans . ut
quod inmerito contulisti . intercedente beato petro aposto-
/lo tuo propitius exsequaris . per. [fo. 116v

Praefatio.

Vere dignum et iustum est⁴ aequum et salutare . ut quia in
manu tua dies nostri uitae consistit . sicut⁵ honorem nobis in-
dignis⁶ largiris ministerii . sic quoque tribuas rationabilis obsequii
propitius incrementum . et tua dona in nobis custodias . ut eius
suffragiis apud te semper⁷ redda^r acceptus . cuius me uice hodie
ecclesię tuę preesse uoluisti . per christum dominum.⁸

Ad complendum.

Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine quaesumus
domine deus noster . uti gratię tuę munus quod nobis inmeritis
contulisti . intercedente beato petro apostolo tuo . propitius
muniendo custodias . per.

¹ accomodes accommoda CO.

² Oratio Orationes C. *Huic titulo adscribit C. numeros cxviii.*

³ indulgentia indulgentiam C.

⁴ et iustum est om. O.

⁵ sicut sic O.

⁶ indignis indigni C.

⁷ suffragiis apud te semper semper apud te suffragiis O.

⁸ uoluisti . . . dominum. uoluisti . et ideo cum angelis CO : C *pergit usque*
dicentes.

ORATIO IN ORDINATIONE PRESBITERI.

Deus qui digne tibi seruientium nos imitari desideras famulatum . da nobis /caritatis tuę flamma ardere succensis¹ . ut [fo. 117 antestitum decus² priorum qui tibi placuerunt . mereamur consortia obtinere . per.

Super oblata.

Aufer a nobis domine spiritum superbię cui resistis . ut sacrificia nostra tibi sint semper accepta . per dominum.

Praefatio.

Vere dignum³ aequum et salutare . qui dissimulatis peccatis humane fragilitatis . nobis indignis sacerdotalem confers dignitatem . da nobis quaesumus ut ad sacrosancta mysteria immolando sacrificia . cum beneplacitis mentibus facias introire . quia tu solus sine operibus aptis iustificas peccatores . tu gratiam⁴ pręstas benignus ingratiss . tu ea quę retro sunt obliuisci concedis . et ad priora promissa mysteria . clementissima gubernatione /perducis . et ideo cum angelis.⁵ [fo. 117v

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae quam tibi offerimus in die hodiernę solemnitatis . quo nobis indignis⁶ sacerdotalem infulam⁷ tribuisti . quaesumus domine ut placatus accipias . et tua pietate conserua . quod es operatus in nobis . diesque nostros in tua pace.

Ad complendum.

Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine⁸ quaesumus domine deus noster . ut gratię tuę munus quod nobis inmeritis contulisti . intercedente beato illo propitius muniendo custodias . per dominum.

ORATIO⁹ AD SPONSAS BENEDICENDAS.¹⁰

Exaudi nos omnipotens et misericors deus . ut quod nostro ministrat^rur^l officio . tua benedictione potius impleatur . per.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine pro sacra conubii lege /munus oblatum . et cuius largitor es operis . esto dispositor . per. [fo. 118

¹ succensis succensi C.

² decus om. O.

³ dignum et iustum est add. C.

⁴ gratiam gratias CO.

⁵ cum angelis om. O : pergit C usque dicentes.

⁶ indignis indigni C.

⁷ infulam infulis C.

⁸ libamine libamina C.

⁹ Oratio Oratn. C.

¹⁰ benedicendas uelandas C.

Praefatio.

Vere dignum¹ aequum et salutare². qui foedera³ nuptiarum blando concordie iugo .et insolubili pacis uinculo nexuisti .ut multiplicandis⁴ adoptionum filiis⁵ .sanctorum conubiorum fecunditas pudica seruaretur .tua enim domine prouidentia .tua gratia ineffabilibus modis⁶ utrumque dispensat .ut quod generatio ad mundi edit⁷ ornatum .regeneratio ad ecclesie perducatur augmentum .et ideo cum angelis.⁸

Hanc igitur⁹ oblationem famulorum tuorum quam tibi offerunt pro famula tua *illa* .quam perducere dignatus es ad statum mensurę¹⁰ .et ad diem nuptiarum .pro qua maiestati tuę fundimus supplices¹¹ preces .ut eam propitius /cum uiro suo [fol. 118v copulare digneris . Quaesumus domine ut.¹²

Ante quam dicatur pax domini dicit¹³ orationem.

Propitiare domine supplicationibus nostris .et institutis tuis quibus propagationem¹⁴ humani generis ordinasti .benignus adsiste .ut quod te auctore iungitur .te auxiliante seruetur .per.

Benedictio.

Deus qui potestate uirtutis tuę de nihilo cuncta fecisti .qui dispositis uniuersitatis exordiis homini ad imaginem dei facto .ideo inseparabile mulieris adiutorium condidisti .ut femineo corpori de uirili dares carne¹⁵ principium .docens quod ex uno placuisset institui .numquam liceret disiungi .deus qui tam excellenti mysterio coniugalem copulam consecrasti .ut christi et¹⁶ ecclesie sacramentum prefigeres in foedere nuptiarum . /deus per quem mulier iungitur uiro .et societas princi- [fo. 119 paliter ordinata ea benedictione donatur .quę sola nec per originalis peccati poenam nec per diluuii est ablata sententiam.¹⁷ Respice propitius super hanc famulam tuam .quę maritali iungenda

¹ **dignum** et iustum est *add.* C.

² **salutare** usque aeternae deus *add.* O.

³ **foedera** foedere C.

⁴ **multiplicandis** *om.* C.

⁵ **adoptionum filiis** adoptionem filiorum CO.

⁶ **ineffabilibus modis** *om.* C.

⁷ **ad mundi edit** mundi aedit ad C.

⁸ **cum angelis** *om.* O : *pergit* C. *usque ad* Sanctus Sanctus Sanctus.

⁹ **Hanc igitur** Inf. *præm.* O.

¹⁰ **mensurę** mansurae O.

¹¹ **fundimus supplices** supplices fundimus CO.

¹² **ut placatus** *add.* C : placatus accipias diesque *add.* O.

¹³ **dicat** hanc *add.* O.

¹⁴ **propagationem** propagatione CO.

¹⁵ **carne** carnem C.

¹⁶ **et** *om.* C.

¹⁷ **sententiam** sententia C.

est consortio . tua se expetit protectione muniri. Sit in ea iugum dilectionis et pacis . fidelis et casta nubat in christo. Imitatrixque sanctorum permaneat feminarum, Sit amabilis ut rachel uiro . sapiens ut rebecca . longeva et fidelis ut sarra. Nihil in ea ex actibus suis ille auctor preuaricationis usurpet . nexa fidei mandatisque permaneat . uni toro iuncta . contactus inlicitos fugiat, Muniat infirmitatem suam robore discipline, Sit uerecunda grauis . pudore uenerabilis . doctrinis celestibus erudit^a. [fo. 119^v sit fecunda in sobole . sit probata et innocens . et ad beatorum requiem atque ad celestia regna perueniat¹. et uideat² filios filiorum suorum usque in tertiam et quartam progeniem . et ad adoptatam³ perueniat¹ senectutem . per dominum nostrum.

Pax domini sit semper uobiscum.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus instituta prouidentie tue pio amore comitare . ut quos legitima societate conec^tis . longeva⁴ pace custodias . per.

ORATIONES⁵ PRO PECCATIS.

Exaudi quaesumus domine gemitum populi supplicantis . et qui de meritorum qualitate diffidimus . non iudicium sed misericordiam consequi mereamur . per.

Alia.

Succurre quaesumus domine populo supplicanti . et opem tuam tribue benignus infirmis . ut sincera tibi mente deuoti . et presentis/uite remediis gaudeant et future . per. [fo. 120

Alia.

Exaudi quaesumus domine supplicum preces . et confitentium tibi parce peccatis . ut pariter nobis indulgentiam tribu^ra^ls benignus et pacem . per.

Alia.

Deus qui iuste irasceris et clementer ignoscis . afflicti populi lacrimas respice . et iram tue indignationis quam iuste meremur propitiatus auerte . per.

Alia.

Conserua quaesumus domine populum tuum . et ab omnibus quas meremur aduersitatibus redde securum . ut tranquillitate percepta . deuota tibi mente deseruiat . per.

¹ **perueniat** perueniant C.

² **uideat** uideant C.

³ **adoptatam** optatam CO.

⁴ **longeva** longe O.

⁵ **Orationes** Incipiunt *præm.* O.

Alia.

Ad afflictionem familię tuę quaesumus domine intende placatus . ut indulta uenia peccatorum . de tuis semper beneficiis gloriemur . per.

Alia.

Ab omnibus nos quaesumus domine peccatis propitiatus absolue . ut percepta uenia peccatorum liberis tibi mentibus seruiamus . per.

Alia.

/Precibus nostris quaesumus domine aurem tuę pietatis [fo. 120v accomoda . et orationes supplicum occultorum cognitor benignus exaudi . ut te largiente¹ ad uitam perueniant sempiternam . per dominum.

Alia.

Presta populo tuo domine quaesumus consolationis auxilium . et diuturnis calamitatibus laborantem . propitius respirare concede . per dominum.

Alia.

Quaesumus omnipotens deus . ut qui nostris fatigamur offensis . et merito nostrę iniquitatis affligimur . pietatis tuę gratiam consequi mereamur . per dominum.

Alia.

Deus qui nos conspicias in tot perturbationibus non posse subsistere . afflictorum gemitum propitius respice . et mala omnia quę meremur² auerte . per.

Alia.

Deus cui proprium est misereri semper et par/cere . [fo. 121 suscipe deprecationem nostram . et quos delictorum catena constringit . miseratio tuę pietatis absoluat . per.

Alia.

Da nobis quaesumus domine de tribulatione lętitiam . ut qui diu pro nostris peccatis affligimur . intercedente beato *illo* martyre tuo . in tua misericordia respiremus . per.

Alia.

Exaudi domine populum tuum tota tibi mente subiectum . ut corpore et mente protectus . quod pie credit . tua gratia consequatur . per dominum.

¹ largiente largiente C.

² meremur mereamur C.

Alia.

Subiectum tibi populum quaesumus domine propitiatio celestis amplificet . et tuis semper faciat seruire mandatis . per.

Alia.

Purifica quaesumus domine tuorum corda fidelium . ut a terrena cupiditate mundati . et presentis uite periculis exuantur . et perpetuis donis firmentur . per.

Alia.

/Clamantium ad te quaesumus domine preces dignanter [fo. 121v exaudi . ut sicut nineuitis in afflictione positis pepercisti . ita et nobis in presenti tribulatione succurre . per dominum.

Alia.

Miserere iam quaesumus domine populo tuo . et continuis tribulationibus laborantem . celeri propitiatione letifica . per.

Alia.

Auxiliare domine querentibus misericordiam tuam . et da ueniam confitentibus . parce supplicibus . ut qui nostris ¹meritis flagellamur . ¹tua miseratione saluemur . per.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui iram tue indignationis agnouimus . misericordie tue indulgentiam consequamur . per.

Alia.

Tribulationem nostram quaesumus domine propitius respice . et iram tue indignationis quam iuste meremur . propitius auerte . per dominum.

Alia.

/Deus qui peccantium animas non uis perire sed culpas . [fo. 122 contine quam meremur iram . et quam precamur super nos effunde clementiam . ut de merore gaudium tue misericordie consequi mereamur . per.

Alia.

Quaesumus omnipotens deus afflicti populi lacrimas respice . et iram tue indignationis auerte . ut qui reatum nostre infirmitatis agnoscimus . tua consolatione liberemur . per.

Alia.

Deus qui culpa offenderis . penitentia placaris . preces populi supplicantis propitius respice . et flagella tue iracundie . que pro peccatis nostris meremur auerte . per dominum.

Alia.

Parce domine parce populo tuo . ut dignis flagellationibus castigatus . in tua miseratione respiret . per dominum.

Alia.

Intende quaesumus domine preces nostras . et qui non /operando iustitiam correptionem ¹mere¹mur afflicti . in [fo. 122v] tribulatione clamantes . respiremus auditi¹ . per.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut qui offensa nostra² per flagella cognoscimus . tuę consolationis gratiam sentiamus . per dominum.

Alia.

Ne despicias omnipotens deus populum tuum in afflictione clamantem . sed propter gloriam nominis tui . tribulantibus succurre placatus . per dominum.

Alia.

Exaudi domine gemitum populi tui . ne plus apud te ualeat offensio delinquentium . ¹quam¹ misericordia tua indulta fletibus supplicantium . per.

Alia.

Omnipotens deus misericordiam tuam in nobis placatus inpende . ut qui te contemnendo culpam³ incurrimus . confitendo ueniam consequamur . per dominum.

Alia.

/Deus refugium pauperum . spes humilium . salusque [fo. 123] miserorum . supplicationes populi tui clementer exaudi . ut quos iustitia uerberum fecit afflictos . abundantia remediorum faciat consolatos . per.

Alia.

Moueatur pietatem tuam quaesumus domine subiecte tibi plebis affectus . et misericordiam tuam supplicatio fidelis obtineat . ut quod meritis non presumit . indulgentię tuę largitate percipiat . per.

Alia.

Deprecationem nostram quaesumus omnipotens deus benignus exaudi . et quibus supplicandi prestat affectum . tribue defensionis auxilium . per dominum.

Alia.

Auerte quaesumus domine iram tuam propitiatus a nobis . et facinora nostra quibus indignationem tuam prouocamus expelle . per.

¹ auditi adiuti O.² offensa nostra offensam nostram O.³ culpam culpa C.

Alia.

Memor esto quaesumus domine fragilitatis humanę . /et [fo. 123v
qui iuste uerberas peccatores . parce propitiatus afflictis . per
dominum.

Alia.

Aures tuę pietatis quaesumus domine precibus nostris inclina .
ut qui peccatorum nostrorum flagellis .percutimur .miserationis
tuę gratia¹ liberemur . per dominum.

INCIPIUNT ORATIONES COTIDIANAE.²

Deus qui conspicias omni nos uirtute destitui .interius exteri-
usque custodi .ut et ab omnibus aduersitatibus muniamur in
corpore . et a prauis cogitationibus mundemur in mente . per.

Alia.

Gratię tuę quaesumus domine supplicibus tuis tribue largitatem
ut mandata tua te operante sectantes . consolationem pręsentis
uitę percipiant et futurę . per.

Alia.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus .et quibus
fiduciam sperandę pietatis in/dulges .intercedente beato [fo. 124
illo consuetę misericordię tribue benignus effectum . per.

Alia.

Subueniat nobis quaesumus domine misericordia tua . ut ab
iminentibus peccatorum nostrorum periculis .te mereamur
protegente saluari . per dominum nostrum.

Alia.

Vox clamantis ecclesię ad aures domine quaesumus tuę
pietatis ascendat . ut percepta uenia peccatorum . te fiat operante
deuota . te 'protege'nte segura . per.

Alia.

Propitiare domine supplicationibus nostris .et animarum
nostrarum medere langoribus .ut remissione percepta .in tua
semper benedictione laetemur . per.

Alia.

Propitiare domine iniquitatibus nostris .et exorabilis tuis
esto supplicibus .ut concessa uenia quam pręcamur .perpetuo
misericordię tuę munere gloriemur . per.

¹ gratia om. C.

² cotidianae cottidianas C.

Alia.

/Deus innocentie restitutor et amator . dirige ad te [fo. 124v
tuorum corda seruorum . ut spiritus tui feruore concepto . et in
fide inueniantur stabiles . et in opere efficaces . per.

Alia.

Ecclesie tue domine uoces placatus admitte . ut destructis¹
aduersitatibus uniuersis . secura tibi seruiat libertate . per.

Alia.

Nostris domine quaesumus propitiare temporibus . ut tuo
munere dirigatur et romana securitas et deuotio christiana .
per.

Alia.

Largire quaesumus domine fidelibus tuis indulgentiam placatus
et pacem . ut pariter ab omnibus mudentur offensis et secura
tibi mente deseruiant . per dominum.

Alia.

Precede domine fidelibus tuis dexteram celestis auxilii . ut te
toto corde perquirant . et que digne postulant consequi mere-
antur . per dominum.

Alia.

/Gaudeat domine quaesumus plebs tua beneficiis [fo. 125
impetratis . et cui fiduciam sperande pietatis indulges . obtate
misericordie presta benignus effectum² . per.

Alia.

Da nobis domine quaesumus³ perseuerantem in tua uoluntate
famulatum . ut in diebus nostris . et merito et numero popul^rus¹
tibi seruiens augeatur . per dominum.

Alia.

Fideles tuos domine quaesumus corpore pariter et mente
purifica . ut tua inspiratione conpuncti . noxias delectationes
uitare preualeant . per dominum.

Alia.

Dies nostros quaesumus domine placatus intende . pariterque
nos et a peccatis absolue propitius . et a cunctis eripe benignus
aduersis . per.

¹ destructis destitutis O.² effectum affectum C.³ domine quaesumus quaesumus domine O.

Alia.

Familię tuę domine quaesumus¹ esto protector . et misericordiam tuam concede poscenti . quę tibi semper fiat oboediens . et tua / dona percipiat . per dominum. [fo. 125v

Alia.

Da quaesumus domine populo tuo salutem mentis et corporis . ut bonis operibus inherendo . tua semper mereatur uirtute defendi . per. —

Alia.

Excita domine quaesumus tuorum fidelium uoluntates . ut diuini operis fructum propensius exsequentes . pietatis tuę remedia maiora percipiant . per dominum.

Alia.

Proficiat domine quaesumus plebs tibi dicata pię deuotionis affectu . ut sacris actionibus erudita . quanto maiestati tuę fit gratior . tanto donis potioribus augeatur . per.

Alia.

Protegat domine quaesumus tua dextera populum supplicantem . ut pŕesentem uitam sub tua gubernatione transcurrens . mereatur inuenire perpetuam . per.

Alia.

Respice domine propitius plebem tuam . et toto tibi corde subiectam . presidii inuictę / pietatis attolle . per. [fo. 126

Alia.

Adesto domine supplicibus tuis . et spem suam in tua misericordia collocantes tuere propitius . ut a peccatorum labe² mundati . in sancta conuersatione permaneant . per.

Alia.

Libera domine quaesumus a peccatis et hostibus tibi populum supplicantem . ut in sancta conuersatione uiuentes . nullis afficiantur aduersis . per dominum.

Alia.

Excita domine³ tuorum corda fidelium . ut sacris intenta doctrinis . et intellegant quod sequantur . et sequendo fideliter adprehendant . per dominum.

¹ domine quaesumus quaesumus domine O.

² labe laue C.

³ domine quaesumus add. O.

Alia.

Da salutem domine quaesumus populo tuo mentis et corporis . et perpetuis consolationibus tuorum repl^e corda fidelium . ut tua protectione releuati . et pia tibi deuotione conplaceant . et tua semper beneficia conse/quantur . per dominum. [fo. 126v]

Alia.

Quaesumus omnipotens deus ne nos tua misericordia derelinquat . quę et errores nostros semper amoueat . et noxia cuncta depellat . per.

Alia.

Omnipotens sempiterne deus uniuersa nobis aduersa propitius excludet . ut mente et corpore pariter expediti . quę tua sunt liberis mentibus exsequamur . per.

Alia.

Tuere domine populum tuum . et salutaribus p^residiis semper adiutum . beneficiis attolle continuis . et mentis et corporis . per.

Alia.

Purifica quaesumus domine tuorum corda fidelium . ut a terrena cupiditate mundati . et p^resentis uitę periculis exuantur . et perpetua donatione firmentur . per.

Alia.

Protector in te sperantium deus salua populum tuum . ut a peccatis liber . et¹ ab hoste securus . in tua semper gratia per/seueret . per dominum. [fo. 127]

Alia.

Conserua quaesumus domine populum tuum . et quem salutaribus p^residiis non desinis adiuuare . perpetuis tribue gaudere beneficiis et mentis et corporis . per.

Alia.

Adsit domine quaesumus propitiatio tua populo supplicanti . ut quod te inspirante fideliter expetit . tua celeri largitate percipiat . per.

Alia.

Adesto domine populis tuis in tua protectione fidentibus . et² tuę se dexterę suppliciter inclinantes . perpetua defensione conserua . per dominum.

¹ et om. C.² et ut O.

Alia.

Respice propitius domine ad debitam tibi populi seruitutem . ut inter humanę¹ fragilitatis incerta . nullis aduersitatibus opprimatur . qui de tua protectione confidit . per.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut semper rationabilia meditantes . quae tibi sunt placita . et /dictis exsequamur [fo. 127^v et factis . per.

Alia.

Auxiliare domine populo tuo . ut sacrę deuotionis proficiens incrementis . et tuo semper munere gubernetur . et ad redemptionis aeternę pertineat te ducente consortium . per dominum.

Alia.

Benedictionem tuam domine populus fidelis accipiat . qua² corpore saluatus ac mente¹ . et gratam³ tibi semper¹ exhibeat seruitutem . et propitiationis tuae⁴ beneficia semper inueniat . per dominum.

Alia.

Gaudeat domine quaesumus populus . tua semper benedictione confisus . ut et temporalibus beneficiis adiuuetur . et erudiatur aeternis . per dominum.

Alia.

Familiam tuam domine dextera tua perpetuo circumdet auxilio . ut ab omni prauitate defensa . donis cęlestibus prosequatur . per dominum. [fo. 128

Alia.

Conserua quaesumus domine familiam tuam et benedictionum tuarum propitius ubertate purifica . ut eruditionibus tuis semper multiplicetur et donis . per dominum.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ¹ut inter in¹numeros uite p¹esentis errores . tuo semper moderamine dirigamur . per.

Alia.

Porrigere dexteram tuam quaesumus domine plebi tuam misericordiam postulanti . per quam et errores declinet humanos . et solati¹a¹ uite mortalis accipiat . et sempiterna gaudia comprehendat . per dominum.

¹ humanę mundanę O.

² qua quae C.

³ gratam gratiam C: congruam O. Verba gratam tibi semper super rasuram scripta habet R.

⁴ tuae tua prius scriptum fuit in R.

Alia.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut uiam tuam deuota mente currentes . subripientium delictorum laqueos euadamus . per.

Alia.

Conserua domine quaesumus tuorum corda fidelium . et gratię tuę uirtute corrobora . ¹ut et ¹in tua¹ /sint supplicatione [fo. 128v deuoti . et mutua dilectione sinceri . per dominum.

Alia.

Da populo tuo quaesumus domine spiritum ueritatis et pacis . ut et te ¹tota¹ mente cognoscat . et quę tibi sunt placita toto corde sectetur . per dominum.

Alia.

Omnipotens sempiterne deus qui cęlestia simul et terrena moderaris . supplicationes populi tui clementer exaudi . et pacem tuam nostris concede temporibus . per dominum.

Alia.

Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris . et in tua misericordia confidentes . ab omni nos aduersitate custodi . per.

Alia.

Da quaesumus omnipotens deus ut qui infirmitatis nostrae conscius de tua uirtute confidimus . sub tua semper pietate gaudeamus . per.

Alia.

Familiam tuam quaesumus domine cęlesti protectione circumda . ut te parcente sit libera . te custodiente a malis omnibus sit secu/ra . per dominum. [fo. 129

Alia.

Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi . ut qui in sola spe gratię cęlestis innititur . cęlesti etiam protectione muniatur . per.

Alia.

Adesto domine fidelibus tuis . et quibus supplicandi tribuis miseratus affectum . concede benignissime consolationis auxilium . per.

Alia.

Fac nos quaesumus domine deus noster in tua deuotione gaudere . quia perpetua est et² plena felicitas . si bonorum omnium seruiamus auctori . per dominum nostrum.

¹ et om. O.² et om. C.

Alia.

Da nobis domine quaesumus ut et mundi cursus pacifico nobis tuo ordine dirigatur . et ecclesia tua tranquilla deuotione laetetur . per.

Alia.

Exaudi nos deus salutaris noster . et dies nostros in tua pace dispone . ut a cunctis perturbationibus liberati . tranquilla tibi seruitute famuletur¹ . per dominum.

Alia.

/Guberna domine quaesumus² plebem tuam . et tuis [fo. 129v] beneficiis semper³ accumula . ut et⁴ presentis uite subsidiis gaudeat et aeternę . per.

Alia.

Percipiat domine quaesumus populus tuus misericordiam quam deposcit . et quam precat⁵ur humiliter indulgentiam consequatur et pacem . per dominum.

Alia.

Concede quaesumus domine populo tuo ueniam peccatorum . et quod meritis non presumit . indulgentię tuę celeri largitate percipiat . per.

Alia.

Precede nobis domine misericordiam tuam . ut quę uotis expetimus . conuersatione tibi placita consequamur . per dominum.

INCIPIUNT ORATIONES MATUTINALES.

Inlumina domine quaesumus in te corda credentium . ut tuo semper munimine . et tuo auxilio protegatur . per dominum.

Alia.

Inlumina quaesumus domine⁵ tenebras nostras . et totius /noctis insidias tu repelle propitius⁶ . per. [fo. 130

Alia.

Tua nos domine ueritas . semper inluminet . et ab omni prauitate defendat . per dominum.

Alia.

Salua nos omnipotens deus . et lucem nobis concede perpetuam per.

¹ famuletur famulemur CO.² domine quaesumus quaesumus domine O.³ beneficiis semper semper beneficiis O.⁵ quaesumus domine domine quaesumus O.⁴ et om. O.⁶ propitius om. C.

Alia.

Deus qui diem discernis a nocte .actus nostros a tenebrarum
distingue caligine . ut semper quę sancta sunt meditantes .iugiter
in tua¹ luce uiuamus . per dominum.

Alia.

Quaesumus domine deus noster diei molestias noctis quiete
sustenta . ut necessaria temporum uicis² si³ tudine succedente .
nostra reficiatur infirmitas . per dominum.

Alia.

Adesto domine pęcibus nostris . et die noctuque nos protege .
ut quibuslibet alternationibus temporum . tua semper incom-
mutabilitate firmemur . per dominum.

Alia.

Exaudi nos misericors deus . et mentibus nostris/ [fo. 130v
gratię tuę lumen ostende . per dominum.

INCIPIUNT² ORATIONES UESPERTINALES SEU MATUTINALES.³

Vox nostra te domine semper deprecetur . et ad aures tuę
pietatis ascendat . per.

Alia.

Presta quaesumus omnipotens deus . ut liberis tibi mentibus
seruiamus . per dominum.

Alia.

Vt tuam domine misericordiam consequamur . fac nos tibi toto
corde esse deuotos . per.

Alia.

Suscipe domine pęcēs nostras . et clamantium ad te pia corde⁴
propitius intende . per.

Alia.

Cunctas domine semper a nobis iniquitates repelle . ut ad
uiam salutis aeternę secura mente curramus . per.

Alia.

Redemptor noster aspice deus . et tibi nos .iugiter seruire
concede . per.

Alia.

Deus cęli terręque dominator . auxilium nobis tuę defensionis
benignus impende . per.

¹ iugiter in tua in tua iugiter O.

² Incipiunt Alia C.

³ uespertinales seu matutinales matutinales seu uespertinales O.

⁴ corde corda CO.

Alia.

/Pręsta quaesumus misericors deus . ut tibi placita [fo. 131
mente seruiamus . per dominum.

Alia.

Purificet nos indulgentia tua deus . et ab omni semper iniquitate
custodiat . per.

Alia.

Adesto nobis misericors deus . et tua circa nos propitiatus
dona custodi . per dominum.

Alia.

A cunctis iniquitatibus nostris exue nos domine . et in tua fac
pace gaudere . per.

Alia.

Vincula domine quaesumus humane prauitatis abrumpe . ut ad
confitendum nomen tuum . libera mente curramus . per dominum.

Alia.

Tua nos domine quaesumus gratia benedicat . et ad uitam
perducat aeternam . per.

Alia.

Vide domine infirmitates nostras . et celeri nobis pietate
succurre . per dominum.

Alia.

Fac nos domine quaesumus mala nostra toto corde respuere .
ut bona tua capere ualeamus . per.

Alia.

Esto nobis propitius deus . ut tua nos mise/ricordia [fo. 131v
subsequatur . per.

Alia.

Pręueniat nos quaesumus domine misericordia tua . et uoces
nostras clementię¹ tuę propitiationis anticipet . per dominum.

Alia.

Celeri nobis quaesumus domine pietate succurre . ut deuotio
supplicantium ad gratiarum transeat actionem . per.

Alia.

Delicta nostra domine quibus aduersa dominantur absterge
et tua nos ubique miseratione custodi . per.

¹ clementię clementia O : clementiae C.

Alia.

Absolute domine quaesumus nostrorum uincula peccatorum .
et quicquid pro eis meremur ⁊ auer⁹ te . per dominum.

Alia.

Ascendant ad te domine preces nostrae . et ab ecclesia tua
cunctam repelle nequitiam . per.

Alia.

Clamantes ad te deus dignanter exaudi . ut nos de profundo
iniquitatis eripias et ad gaudia eterna perducas . per.

Alia.

/Concede nobis domine quaesumus¹ ueniam delictorum . [fo. 132
et eos qui nos inpugnare moliuntur expugna . per dominum.

Alia.

Tua nos ⁊ domine quaesumus¹ gratia semper et p̄ueniat et
sequatur . ac bonis operibus iugiter p̄stet esse intentos . per.

Alia.

Respice nos misericors deus . et nomini tuo perforce ueraciter
obsequentes . per.

Alia.

Tuere nos superne moderator . et fragilitatem nostram tuis
defende p̄sidiis . per.

Alia.

Vt a nostris excessibus domine temperemur . tua nos p̄cepta
concede iugiter operari . per dominum.

Alia.

Aufer a nobis quaesumus nostras domine prauitates . ut non
indignationem tuam . sed indulgentiam sentiamus . per dominum.

Alia.

Vt cunctis² nos domine foueas adiumentis . tuis apta propitius
disciplinis . per.

Alia.

/Oculi nostri ad te domine semper intendant . ut [fo. 132v
auxilium tuum et misericordiam sentiamus . per.

Alia.

Peccata nostra domine quaesumus memor humane conditionis
absolute . et quicquid eorum retributione meremur auerte . per.

¹ domine quaesumus quaesumus domine O.

² cunctis a *præm.* O.

Alia.

Porrigere nobis deus dexteram tuam . et auxilium nobis superne uirtutis inpende . per.

Alia.

Exaudi nos domine deus noster . et ecclesiam tuam inter mundi turbines fluctuantem . clementi gubernatione moderare . per.

Alia.

Intende domine quaesumus supplices tuos . et pariter nobis indulgentiam tribue benignus et gaudium¹ . per dominum.

Alia.

Respice nos omnipotens et misericors deus . et ab omnibus tribulationibus propitiatus absolue . per dominum.

Alia.

Iniquitates nostras ne respicias deus . sed sola nobis misericordia tua prosit indig/nis . per dominum. [fo. 133

Alia.

Fac nos domine deus noster tuis oboedire mandatis . quia tunc nobis prospera cuncta proueniunt . si te totius uite sequamur auctorem . per dominum.

ORATIO² AD BAPTIZANDUM INFIRMUM.

Medellam tuam deprecor domine sancte pater omnipotens aeternae deus . qui subuenis in periculis . qui temperas flagella dum uerberas . te ergo domine supplices deprecamur . ut hunc famulum tuum eruas ab hac ualitudine . ut non preualeat inimicus usque ad anime temptationem . sicut in iob terminum ei pone . ne inimicus de anima ista sine redemptione baptismatis incipiat triumphare . differ domine exitum mortis . et spatium uite extende . releua quem perducas ad gratiam baptismi tui . /per dominum.

[fo. 133v

ORATIO AQUAE AD BAPTIZANDUM INFIRMUM.

Postquam cum catacizauerint³ benedicis⁴ aquam his uerbis.

Exorcizo te creatura aque⁵ in nomine domini nostri⁶ iesu christi filii dei et sancti spiritus . si quod⁷ fantasma . si qua uirtus

¹ gaudium pacem O (*pr. curis, sed corr. in gaudium.*)

² Oratio Orationes C. *Huic titulo adscribit C numeros ccv.*

³ catacizauerint catacizaueris C : catecizaueris O.

⁴ benedicis benedices O.

⁵ aque aqua C.

⁶ nostri om. C.

⁷ si quod si qua C.

inimici. si qua incursio diaboli. eradicare et effugare ab hac creatura aque. ut fiat fons saliens in uitam eternam. et cum baptizatus fuerit hic famulus domini. fiat templum dei uiui in remissionem omnium peccatorum. In nomine domini nostri iesu christi qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos. et saeculum per ignem. *Amen.*

Baptizas¹ et linis eum de chrismate² in cerebro et dicis illi taliter.³

Baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti.

Postea tangis eum de chrismate² in capite⁴ et dicis orationem istam. [fo. 134

Deus omnipotens pater domini nostri iesu christi. qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto. quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum. ipse te linit⁵ crismate⁶ salutis in uitam aeternam.

Communicas et confirmas eum.

ORATIO⁷ AQUAE EXORCIZATÆ IN DOMO.

Exorcizo te creatura aque in nomine dei patris omnipotentis. et in nomine iesu christi filii eius domini nostri. ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici. et ipsum inimicum. eradicare et explantare cum angelis suis apostaticis. per uirtutem domini nostri iesu christi qui uenturus est iudicare uiuos.⁸

Alia oratio.⁹

Deus qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta in aquarum substantia condidisti. adesto inuocationibus / nostris. et elemento huic multimodis¹⁰ purificationibus [fo. 134v] preparato. uirtutem tuæ benedictionis effunde. ut creatura mysterii tui tibi seruiens. ad¹¹ abiciendos demones. morbosque pellendos. diuinæ gratiæ sumat effectum. ut quicquid in domibus uel¹² in locis fidelium¹³ hæc unda resperserit. careat inmunditia. liberetur a noxa¹⁴. non illic resideat spiritus pestilens¹⁵. non aura

¹ **Baptizas** Baptizans O.

² **chrismate** chrisma C.

³ **dicis illi taliter** dicis illi talis C: dicis ille talis O.

⁴ **capite** caput C.

⁵ **linit** liniet (linet *per rasuram*) C.

⁶ **crismate** chrisma C.

⁷ **oratio** oratio C.

⁸ **uirtutem uiuos** om. C: uiuos *om.* O.

⁹ **oratio** oratione C.

¹⁰ **multimodis** multis modis C.

¹¹ **ad** *om.* C. ¹² **uel** *om.* C.

¹³ **fidelium** fidelibus C.

¹⁴ **noxa** noxia C.

¹⁵ **pestilens** pentilens C

corrumpens . discedant omnes insidię latentis inimici¹ . et si quid est quod aut incolomitati habitantium inuidet aut quieti . aspersione² huius aque effugetur³ . ut salubritas per inuocationem tui nominis expetita . ab omnibus sit inpugnationibus defensa . per dominum nostrum .

ORATIO AD UISITANDUM INFIRMUM.

Deus qui famulo tuo ezechię . ter quinos/annos ad uitam [fo. 135 donasti . Ita et famulum tuum *illum* a lecto egritudinis tua potentia erigat ad salutem . per .

Alia.

Respice domine famulum tuum *illum* in infirmitate sui corporis laborantem . et animam refove quam creasti . ut castigationibus emendata⁴ . continuo se sentiat tua medicina saluatam⁵ . per .

ORATIO⁶ SUPER PAENITENTEM.

Da nobis domine ut sicut publicani precibus et confessione placatus es . Ita et huic famulo tuo *illi*⁷ placare domine . et pęcibus eius benignus aspira . ut in confessione flebili permanenti⁸ . et petitione . perpetuam⁹ clementiam tuam celeriter exoret¹⁰ . sanctisque altaribus et sacramentis restitutus . rursus cęlesti¹¹ glorię mancipetur . per .

ORATIO AD AGAPEM PAUPEREM.¹²

Da domine famulo tuo *illi*⁷ sperata suffragia obtinere . ut qui tuos pauperes /uel tuas ecclesias memorauit . sanctorum [fo. 135v omnium simul et beati martyris tui laurentii mereatur consortia . cuius nunc est exempla secutus . per dominum .

ORATIO¹³ AD CAPILLATURAM.

Omnipotens sempiterne deus . respice propitius super hunc¹⁴ famulum tuum *illum* . quem ad nouam tendendi gratiam¹⁵ uocare

¹ **insidie latentis inimici** latentis inimici insidiae O (*pr. man. sed corr.*).

² **aspersione** aspersionis C.

³ **effugetur** effugiat C.

⁴ **emendata** emundata O.

⁵ **saluatam** saluatum C.

⁶ **Oratio** Orati C.

⁷ **illi** illo CO.

⁸ **permanenti** permanens O.

⁹ **perpetuam** perpetua CO.

¹⁰ **exoret** exoretur C.

¹¹ **cęlesti** caelestis C.

¹² **pauperem** pauperum C.

¹³ **Oratio** Orationes C.

¹⁴ **hunc** om. O.

¹⁵ **nouam tendendi gratiam** noua tendendi gratiae C : comam tendendi gratiam O.

dignatus es . tribuens ei remissionem omnium peccatorum . atque ad¹ cęlestium donorum peruenire consortium² . per.

ORATIO³ AD CLERICUM FACIENDUM.

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut huic famulo tuo *illi*⁴ qui ad deponendam comam capitis sui propter amorem christi filii tui festinat . des⁵ spiritum sanctum qui habitum relegionis in eo⁶ perpetuum custodiat . et⁷ a mundi impedimento uel seculari desiderio cor eius defendat . ut sicut inmutatur in uultu . Ita manus dexterę tuę ei⁸ uirtutis tribuat incrementa⁹ . ut ab omni / cecitate humana oculos eius¹⁰ aperiat . et lumen aeterni- [fo. 136 tatis¹¹ gratiae ei¹² concedat . per eundem.¹³

ORATIO¹⁴ AD BARBAS TONDENDAS.

Deus cuius spiritu creatura omnis incrementis¹⁵ adulta congaudet . exaudi preces nostras super hunc famulum tuum *illum* iuuenilis aetatis decore¹⁶ lętantem . et primis auspiciis adtondendum . exaudi domine ut in omnibus protectionis tuę munitus auxilio . cęlestem benedictionem accipiat . et pręsentis uite pręsidiis gaudeat et aeternę . per.

ORATIO¹⁷ AD DIACONAM FACIENDAM.

Exaudi domine preces nostras . et super hanc famulam tuam *illam* spiritum tuę benedictionis emitte . ut cęlesti munere ditata . et tuę gratiam possit maiestatis adquirere . et bene uiuendi aliis exemplum prebere . per.

ORATIO¹⁷ AD ANCILLAS DEI UELANDAS.

/Famulas tuas domine tuę custodia muniat pietatis . ut [fo. 136v uirginitatis sanctę propositum . quod te inspirante susceperunt . te protegente inlęsum custodiant . per.

¹ ad om. C.

² peruenire consortium consortium esse perceptorum C.

³ Oratio om. C.

⁴ illi illo O : iſt C.

⁵ des da C.

⁶ eo eum C.

⁷ et om. C : ut O pr. man., corr. in et.

⁸ ei in eum C.

⁹ incrementa om. C.

¹⁰ eius om. C.

¹¹ aeternitatis aeternę O.

¹² ei om. C.

¹³ per eundem per dominum C : per O.

¹⁴ Oratio Oration C. ¹⁵ incrementis om. C.

¹⁶ iuuenilis aetatis decore iuuenili aetate corde C.

¹⁷ Oratio Orationē C.

ORATIO AD ABBATEM FACIENDUM UEL ABBATISSAM.

Concede quaesumus omnipotens deus. et famulum tuum *illum uel illam* quem ad regimen animarum elegimus¹. gratiæ tuę dono proseguere. ut te largiente cum ipsa tibi nostra electione placeamus. per.

ORATIO IN TEMPORE BELLI.

Omnipotens et misericors deus. a bellorum nos quaesumus turbine fac quietos. quia bona nobis cuncta prestabis. si pacem dederis et mentis et corporis. per.

Alia.

Omnipotens deus romani nominis inimicos. uirtute quaesumus tuę conprime maiestatis. ut populus tuus. et fidei integritate laetetur. et temporum tranquillitate semper /exultet. [fo. 137 per.

ORATIO² PRO HIS QUI ITER AGUNT.

Exaudi nos domine. ut iter famuli tui³ *illi* inter uitę huius pericula. tuo semper regatur auxilio. per.

ORATIO PRO PLUUIA POSTULANDA.⁴

Terram tuam domine quam uidemus nostris iniquitatibus tabescentem. cęlestibus aquis infunde. atque inriga beneficiis gratię sempiternę⁵. per dominum.

Alia.

Da nobis domine quaesumus pluuiam salutare. et aridam terrę faciem fluentis⁶ cęlestibus dignanter infunde. per.

Alia.

Omnipotens sempiternę deus qui saluas omnes et neminem uis perire. aperi fontem benignitatis tuę. et terram aridam aquis fluenti⁷ cęlestis dignanter infunde. per.

ORATIO QUANDO MULTUM PLUIT.

Domine deus qui in mysterio⁸ aquarum salutis tuę nobis sacramenta sanxisti. exaudi orationem populi tui. et iube ter-

¹ **elegimus** eligimus CO.

² **Oratio** Oratn C.

³ **ut iter famuli tui** et iter famulum tuum C.

⁴ **Oratio . . . postulanda** Oratio (Orationem C) ad pluuiam postulandam CO.

⁵ **gratię sempiternę** gratia sempiterna C.

⁶ **fluentis** pluuiensis C.

⁷ **fluenti** fluentibus C.

⁸ **mysterio** mynisterio O (*per corr. man. recentioris*).

/rores inundantium cessare pluuiarum flagellumque [fo. 137^v huius elementi ad effectum¹ tui conuerte mysterii . ut qui regenerantibus aquis se gaudent² renatos . gaudeant his castigantibus esse correctos . per.

Alia.

Quaesumus omnipotens deus clementiam tuam . ut inundantiam coherceas imbrium . et hilaritatem tui uultus nobis inpertire³ digneris . per.

ORATIO IN AREA.

Multiplica domine in hac area⁴ frumenti tua dona repleta . et sicut fidelibus tuis tricesimum atque sexagesimum uel centesimum fructum donare consuisti⁵ . ita et famulo tuo *illi* presentis temporis uberius tua dona largire . per dominum.

ORATIO PRO PESTE ANIMALIUM.

Deus qui laboribus hominum etiam de mutis animalibus solatia subrogasti . supplices te rogamus ut sine quibus non⁶ habetur⁷ /humana conditio . nostris facias usibus non [fo. 138 perire . per.

ORATIONES PRO PESTE ANIMALIUM.⁸

Deus qui non mortem sed penitentiam desideras peccatorum . populum tuum quaesumus ad te conuerte propitius . ut dum tibi deuotus extiterit . iracundię tuę ab eo flagella amoueas . per dominum.⁹

Alia.

Populum tuum quaesumus omnipotens deus . ab ira tua ad te confugientem paterna recipe pietate . ut qui tuę maiestatis flagella formidant¹⁰ . de tua mereantur¹¹ uenia gratulari . per.

Exaudi nos deus salutaris noster . et intercedente beato martyre tuo *illo* . populum tuum et ab iracundię tuę terroribus libera . et misericordię tuę fac largitate¹² securum . per.

¹ **elementi ad effectum** helementia defectū C.

² **se gaudent** gaudeant C.

³ **inpertire** inpertiri O.

⁴ **hac area** hanc aream C.

⁵ **consuisti** consueuisti O.

⁶ **non om.** C.

⁷ **habetur** alitur O.

⁸ **Orationes . . . animalium.** Oratio de mortalitate. C : Orationes pro mortalitate. O.

⁹ *Hic sequitur in Cod. O : Super oblata.* Subueniat nobis domine quaesumus sacrificii praesentis operatio ! quae nos et ab erroribus uniuersis potenter absoluat ! et a totius eripiat perditionis incursu . per.

¹⁰ **formidant** formidat O.

¹¹ **mereantur** mereatur O.

¹² **largitate securum** largire securus C.

ORATIO SUPER EPISCOPUM DEFUNCTUM.

Da nobis domine ut anima¹ famuli et sacerdotis tui *illi* episcopi . quam de saeculo educens² laborioso /certamine . [fo. 138v sanctorum tuorum coetui tribuas esse consortem . per.

Super oblata.

Annue nobis domine ut animę famuli et sacerdotis tui *illi* episcopi hęc prosit oblatio . quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta . per.

Hanc igitur oblationem quam tibi offerimus pro commemoratione depositionis animę famuli et sacerdotis tui *illius* episcopi . quaesumus domine ut placatus accipias . et quem in corpore constitutum sedis apostolicę gubernaculo pŕesse uoluisti . in electorum tuorum numero constitue sacerdotum³ . diesque nostros.⁴

Super dipticia.

Memento etiam domine famulorum tuorum *illorum*⁵ qui nos precesserunt et dormiunt in somno pacis.

Post⁶ lectionem.

Istis et omnibus domine in christo quiescentibus /lo- [fo. 139 cum refrigerii lucis et pacis indulgentiam deprecamur . per dominum.⁷

Ad complendum.

His sacrificiis quaesumus omnipotens deus purgata anima et spiritus⁸ famuli tui *illius* episcopi . ad indulgentiam et refrigerium sempiternum peruenire mereatur . per.

ITEM ALIAE ORATIONES IN AGENDA⁹ MORTUORUM.

Inclina domine aurem tuam ad preces nostras . quibus misericordiam tuam supplices deprecamur . ut animam famuli tui *illi uel ille* quam¹⁰ de hoc sæculo migrare iussisti . in pacis ac lucis regione constituas . et sanctorum tuorum iubeas esse consortem . per.

¹ **anima** animam C : animę O.

² **saeculo educens** saeculi eduxisti O.

³ **sacerdotum** sacerdotem C.

⁴ **nostros** in tua pace dispone *add.* C.

⁵ **famulorum tuorum illorum** et eorum nomina C.

⁶ **Post** Item post CO.

⁷ **per dominum** . per christum . O.

⁸ **spiritus** spū C.

⁹ **aliae orationes in agenda** alia oratione ad agendā C.

¹⁰ **illi uel ille quam** itt. uel illam quem C. : itt. quam O.

Alia.

Absolue domine animam famuli tui *illi*¹ ab omni uinculo delictorum . ut in resurrectionis gloria² . inter sanctos tuos resuscitatus³ respiret . per dominum.

Alia.

Annue nobis domine ut anima famuli tui *illius* remissionem quam semper obtauit / mereatur percipere peccatorum . [fo. 139v per dominum.

ORATIO⁴ AD PONTIFICEM ORDINANDUM

Quę addi debeat in consecratione cuius initium est.

Deus honorum omnium⁵ *ad locum* . et idcirco huic famulo tuo quem apostolicę sedis p̄sulem et primatum omnium . qui in orbe⁶ terrarum sunt sacerdotum . ac uniuersalis ecclesię tuę doctorem dedisti . et ad summi sacerdotii ministerium elegisti . hanc quaesumus domine gratiam largiaris . tribuas ei cathedram pontificalem . ad regendam ecclesiam tuam et plebem uniuersam . per dominum.⁷

¹ Illi iſt . uel illa C : iſt O.

² gloria gloriam C.

³ resuscitatus resuscitari C.

⁴ Oratio om. C.

⁵ Vide p. 5, supra.

⁶ orbe orbem C.

⁷ Sequitur in cod. R, manu recentiori scripta, oratio : Praesta domine quaesumus ut anima famuli tui *illius* episcopi quem in hoc saeculo commorantem sacris muneribus decorasti . caelesti sede gloriosa semper exultet . per.

In folio sequenti, nulla interposita praefatione, incipit tabula capitulorum secundae partis, ut inf. pag. 147.

In codice C sequitur : Hildoardus praesul . anno xxii sui onus episcopatum hunc libellum sacramentorum fieri promulgauit. Quae paginis sequentibus codicis C continentur addita fuisse videntur nec eadem manu nec uno tempore, sed omnia sub finem saec. ix vel incunte saec. x.

In codice O sequitur, nullo interposito spatio, praefatiuncula " Hucusque " ut inf. pag. 145.

<PRAEFATIUNCULA E COD. OTTOBONIANO.>

Hucusque praecedens sacramentorum [Cod. Ott. 313. fo. 103 libellus a beato papa gregorio constat esse editus. exceptis his quae in eodem in natiuitate uel assumptione beatae mariae. praecipue uero in quadragesima uirgulis antepositis. lectoris inuenerit iugulata sollertia. Nam sicut quorundam relatu didicimus domnus apostolicus in eisdem diebus ab stationibus penitus uacat. eo quod ceteris septimanę feriis stationibus uacando fatigatus. eisdem requiescat diebus. Ob id scilicet ut tumultuatione populari carens. et elemosynis pauperibus distribuere. et negotia exteriora liberius ualeat disponere. Missam uero praetitulatam in natale eiusdem beati gregorii. uirgulis antepositis iugulatam a predecessoris¹ eius causa amoris immo uenerationis suae eidem suo operi non dubium est esse interpositam. Praefatus sane sacramentorum libellus. licet a plerisque scriptorum uitio deprauante. qui non ut ab auctore suo est editus haberetur pro captu tamen ingenii ob multorum utilitatem /studii nostri [fo. 103v fuit artis stilo corrigere. Quem cum prudens lector studiose perlegerit. uerum nos dicere ilico comprobabit. nisi iterum scriptorum uitio deprauetur. Sed quia sunt et alia quaedam quibus necessario sancta utitur ecclesia. quae idem pater ab aliis iam edita esse inspiciens. praetermisit. Idcirco opere pretium duximus ea uelut flores pratorum uernantes carpere et in unum congerere. atque correcta et emendata. suisque capitulis praenotata. in huius corpore codicis seorsum ponere. ut in hoc opere cuncta inueniret lectoris industria. quaecumque nostris temporibus necessaria esse perspeximus. quamquam pluriora etiam in aliis sacramentorum libellis inuenissemus inserta. Hanc uero discretionis gratia praefatiunculam in medio collocauimus. ut alterius finis. alterius quoque exordium esset libelli. Ita uidelicet ut hinc inde ordinabiliter eisdem positis libellis nouerit quisque quae a beato gregorio quaeue sint ab aliis edita patribus. et quoniam excludendos tantarum quaesitores diuersarumque institutionum sanctarum nequaquam dignum uel possibile esse censuimus. saltem eorum omnium condignis desideriis in eui- / [fo. 104 denti huius operis copia satisfaceremus. si cui autem placent ea quae sine fastu arrogantię summo studio pioque collegimus amore suscipere. precamur ut non ingratus nostro existat labori. sed potius una nobiscum gratias agat omnium bonorum largitori. Si uero superflua uel non necessaria sibi illa iudicauerit. utatur tantum praefati patris opusculo. quod minime respuere sine sui

¹ predecessoris ita codex : leg. uidetur successoribus.

discrimine potest. et ea quaerentibus his quae¹ pio animi affectu uti uolentibus utenda admittat. Non igitur ingratis. et fastidiosis. sed potius studiosis ac deuotis illa collegimus. in quibus cui animo sedent. potest repperire. Unde et debita uota sua et offitium diuini cultus digne ac placabiliter domino ualeat exhibere. Nouerit itaque nos perspicatitas² lectoris. non alia huic inseruisse operi. nisi ea quae a probatissimis. et eruditissimis magna diligentia exarata sunt uiris. Ex multis ergo multa collegimus. ut multorum utilitati prospiceremus. Prefationes uero quas in fine posuimus codicis. flagitamus ut ab his quibus placent cum caritate suscipiantur et canantur. Ab his uero qui eas intelligunt. nec tamen delectantur. necnon et ab his qui eas [fo. 104v] uolunt nec tamen intelligunt poscimus ut nec assumantur nec canantur. Addidimus etiam et benedictiones ab episcopo super populum dicendas. necnon et illud quod in praefato codice beati gregorii ad gradus inferiores in ecclesia constituendos non habetur. Obsecramus itaque uos quicumque hunc codicem ad legendum siue transcribendum sumpseritis. ut pro me ad dominum preces fundatis. qui ob utilitatem plurimorum. ea colligere atque corrigere studuimus. Praecamurque ut eum ita diligenter transcribatis. quatenus eius textus. et eruditorum aures demulceat. et simpliciores quosque errare non sinat. Nihil enim ut ait beatus hieronimus proderit emendasse librum. nisi emendatio librariorum diligentia conseruetur.³

¹ his quae leg. uidetur hisque.

² perspicatitas leg. perspicacitas.

³ Hic addidit manus recentior hanc orationem seu benedictionem: Deus qui moysi apparuit ignei rogi similis. et israel liberauit. de seruitute principis. magna quoque in deserto escas qui misit populo. istis infundat poculis rorem sue dulcedinis; amen. Uirgo mater quem genuit qui uinum aqua condidit. et iordane baptizatus fudit opem credentibus. letificet nos poculo sanctitatis et gaudio amen. Uirgo dei genitrix cō aliss. (sic) petre paule et andrea cō sociis. ac stephane martir sancte cō ceteris. sancti dei confessores et monaci. impetrate felicia nobis dare conuiuia. ut christus nos per saecula secō uiuere faciat. qui solus immortalia regnat deus per saecula amen.

Proximo folio (105) cod. O sequitur: Incipiunt capitula praefati libelli. Tabula capitulorum plerumque concordat cum ea quam pp. 147-150 damus e cod. R. Notandum est, quod in hac tabula rasuras complures et correctiones exhibet R, tam in numeris quam in ipsis capitulis, partim manu prima, partim a correctoribus factas. Has, quantum ad numeros attinent, praetermisimus: capitula tantum et uerba rescripta uncinis inclusimus.

- /i. Benedictio cerei. [Cod. Reg. 337. fo. 140
 ii. Item benedictio cerei.¹
 iii. Orationes per singulas lectiones in sabbato sancto.
 iiiii. Item orationes in uigilia pentecosten.²
 v. Benedictio salis dandum³ caticumino .et inde
 secuntur orationes qualiter baptizentur hi qui
 baptizandi sunt.
 vi. Dominica prima post natale domini.
 vii. Dominica .ii^a. post natale domini.
 viii. Dominica .i^a prima post theophania.¹
 iiiii. Dominica .ii. post theophania.
 x. Dominica .iii. post theophania.
 xi. Dominica .iiii. post theophania.
 xii. Dominica .v. post theophania.
 xiii. Dominica .vi. post theophania.
 xiiii. Dominica .i. post octabas paschae.
 xv. Dominica .ii. post octabas paschae.
 xvi. Dominica .iii. post octabas paschae.
 /xvii. Dominica .iiii. post octabas pasche. [fo. 140v
 xviii. Dominica .i.⁴ post ascensa domini.
 xviii. Dominica prima post pentecosten.⁵
 xx. Dominica .ii. post pentecosten.
 xxi. Dominica .iii. post pentecosten.
 xxii. Dominica .iiii. post pentecosten.
 xxiii. Dominica .v. post pentecosten.
 xxiiii. Dominica .vi. post pentecosten.
 xxv. Dominica .vii. post pentecosten.
 xxvi. Dominica .viii. post pentecosten.
 xxvii. Dominica .viii. post pentecosten.
 xxviii. Dominica .x. post pentecosten.
 xxviii. Dominica .xi. post pentecosten.
 xxx. Dominica .xii. post pentecosten.
 xxxi. Dominica .xiii. post pentecosten.
 xxxii. Dominica .xiiii. post pentecosten.
 xxxiii. Dominica .xv. post pentecosten.
 xxxiiii. Dominica .xvi. post pentecosten.
 /xxxv. Dominica .xvii. post pentecosten. [fo. 141
 xxxvi. Dominica .xviii. post pentecosten.
 xxxvii. Dominica .xviii. post pentecosten.
 xxxviii. Dominica .xx. post pentecosten.

¹ Hoc capitulum non habet O : numeri itaque singulis capitulis praemissi in R non concordant cum numeris in O usque ad fol. 142.

² **pentecosten** pentecostenh. O.

³ **dandum** danda O.

⁴ .i. om. O.

⁵ **pentecosten** pentecosth O : in sequentibus capitulis vel pente^c vel pent^e.

- xxxviii. Dominica .xxi. post pentecosten.
 xl. Dominica .xxii. post pentecosten.
 xli. Dominica .xxiii. post pentecosten.
 xlii. Dominica .xxiiii. post pentecosten.
 xliii. ¶Item aliae missę in cotidianis diebus.¹
 xliiii. ¶Alia.¹
 xlv. ¶Alia.¹
 xlvi. ¶Alia.¹
 xlvii. ¶Alia.¹
 xlviii. Missa in natale unius apostoli.
 lxviii. In natale plurimorum apostolorum.
 l. In natale unius martyris.
 li. In natale plurimorum martyrum.
 /lii. In natale unius confessoris. [fo. 141v
 liii. In natale plurimorum confessorum.
 liiii. In natale uirginis.
 lv. Missa ad poscenda suffragia sanctorum.¹
 lvi. Orationes² ad clericum faciendum.
 lvii. Benedictio uestium uirginis uel uiduę et consecratio
 uirginis.
 lviii. Benedictio altaris.
 lviii. Consecratio altaris.
 lx. Ad consecrandam patenam.
 lxi. Ad calicem benedicendum.
 lxii. Orationes² in dedicatione fontis.
 lxiii. Missa in anniuersario³ ¶dedicationis¹ basilicę.
 lxiiii. Missa pro regibus.
 lxv. Missa cotidiana pro rege.
 lxvi. Orationes ad missa tempore synodi pro rege
 dicendas.⁴
 /lxvi.⁵ Missa specialis sacerdotis cum pręfatione. [fo. 142
 lxvii. Item alia cum pręfatione.
 lxviii. Missa pro amico uel pro quo uolueris.
 lxviii. Alia.
 lxx. Alia.
 lxxi. Missa pro salute uiuorum.
 lxxii. Item alia pro familiaribus.
 lxxiii. Missa pro abbate uel⁶ congregatione.
 lxxiiii. Orationes in monasterio monachorum.
 lxxv. Orationes pro fratribus in uia dirigendis.

¹ **suffragia sanctorum** sanctorum suffragia O.

² **Orationes** Oratio O.

³ **Anniuersario** anniuersarium O.

⁴ **Orationes . . . dicendas** Or . . . dicenda O.

⁵ Numeri in codd. O et R ab hoc capitulo usque in finem tabulę concordant.

⁶ uel pro *add.* O.

- lxxvi. Oratio pro redeuntibus de itinere.
 lxxvii. Oratio in aduentu fratrum superuenientium.
 lxxviii. Missa pro iter agentibus.
 lxxviiii. Missa pro nauigantibus.
 lxxx. Missa pro peccatis.
 lxxx. Orationes in tempore belli.
 /lxxxii. Missa in tempore belli. [fo. 142v
 lxxxiii. Alia.
 lxxxiiii. Alia.
 lxxxv. Missa pro pace.
 lxxxvi. Missa pro quacumque tribulatione.
 lxxxvii. Missa pro peste animalium.
 lxxxviii. Missa in contentione.
 lxxxviiii. Missa contra iudices mala agentes.
 xc. Missa contra obloquentes.
 xci. Orationes ad pluuiam postulandam.
 xcii. Missa ad pluuiam postulandam.
 xciii. Orationes ad poscendam serenitatem.
 xciiii. Missa ad ¹poscendam serenitatem.¹
 xcv. ¹Missa ad repellendam tempestatem.¹
 xcvi. ¹Orationes et preces super penitentem confitentem
 peccata sua more solito. feria iiii. Infra quadra-
 gesimam.¹
 xcvi. ¹Orationes ad reconciliandum penitentem. feria .v. In
 cena domini.¹
 /xcviii. Orationes ad uisitandum infirmum. [fo. 143
 xcvi. Missa pro infirmis.
 c. Orationes pro reddita sanitate.
 ci. Reconciliacio penitentis ad mortem.
 cii. Orationes in agenda mortuorum.
 ciii. Missa unius defuncti.
 ci. Missa pro defuncto nuper baptizato.
 cv. Orationes pro defunctis desiderantibus penitentiam et
 minime consequentibus.²
 cvi. Missa in anniuersario unius defuncti.
 cvii. Missa plurimorum defunctorum.³
 cviii. Alia.
 cxiiii. Alia.
 cx. Missa in cimiteriis.⁴
 cxi. Missa pro salute uiuorum uel agenda mortuorum.
 cxii. Exorcismus salis.
 /cxiii. Benedictio salis. [fo. 143v

¹ infra quadagesimam in quadagesima O.

² consequentibus consequentis O.

³ plurimorum defunctorum defunctorum plurimorum O.

⁴ cimiteriis ciminteriis O.

- cxiiii. Exorcismus aque.
 cxv. Benedictio aque.
 cxvi. Benedictio salis et aque pariter.
 cxvii. Orationes quando ¹ aqua spargitur¹ in domo.
 cxviii. Benedictio domus.
 cxviii. Orationes contra fulgore.²
 cxx. Orationes super uasa in loco antiquo reperta.
 cxxi. Benedictio putei.
 cxxii. Benedictio uuę uel faue.
 cxxiii. Benedictio ad fruges nouas.³
 cxxiiii. Benedictio ad omnia quę uolueris.
 cxxv. Benedictio panis.
 cxxvi. Orationes ante cybum et post cybum.
 cxxvii. Oratio in sacrario.
 cxxviii. Oratio ubi uestimenta conseruantur.
 cxxviii. Oratio in refectorio.
 cxxx. Oratio in dormitorio.
 /cxxx. Oratio in cellario. [fo. 144
 cxxxii. Oratio in scriptorio.
 cxxxiii. Oratio in ospitali.⁴
 cxxxiii. Oratio in domo infirmorum.
 cxxxv. Oratio in area.
 cxxxvi. Oratio in granario.
 cxxxvii. Oratio in pistrino.
 cxxxviii. Oratio in quoquina.
 cxxxviii. Oratio in lardario.
 cxl. Oratio in caminata.
 cxli. Orationes matutinales et uespertinales.⁵
 cxlii. Inpositio⁶ manuum super energuminum caticu-
 minum.⁷
 cxliii. Item alię⁸ pro paruulo inergumino.
 cxliiii. Item alię orationes super energumino baptizato.⁹

¹ spargitur aspergitur O.

² fulgore fulgora O.

³ nouas nouos O.

⁴ ospitali hospitale O (h *sup. lin. add.*).

⁵ matutinales et uespertinales uespertinales et matutinales O.

⁶ Inpositio Of. inpositio O.

⁷ caticuminum uel *praem* O.

⁸ alię alia O.

⁹ Inter tabulam capitulorum et Benedictionem cerei interposita sunt in cod. O quattuor folia (ff. 108-111) quorum primum continet ordinem ad reconciliationem altaris sive basilicae, prima manu conscriptum, ut infra sequitur: secundum et tertium Litaniam Romanam, manu paullo recentiori exaratam. Reliquum foliorum spatium nominibus virorum et feminarum variis manibus scriptis repletum est.

RECONCILIATIO ALTARIS SIUE BASILICAE UBI HOMICIDIUM PERPETRATUR.

[Cod. Ott. 313, fo. 108.

Deum indultorem criminum. deum sordium mundatorem. deum qui concretum peccatis originalibus mundum aduentus sui nitore purificauit. fratres karissimi

/I.

BENEDICTIO CAEREL.

[fo. 144v]

Exultet iam angelica turba celorum. exultent diuina mysteria. et pro tanti regis uictoria. tuba intonet salutaris¹. Gaudeat² se tellus inradiata fulgoribus. et aeterni regis splendore lustrata. totius orbis se sentiat amisisse caliginem: letetur et mater ecclesia. tanti luminis adornata fulgoribus. et magnis populorum uocibus hec aula resultet. Quapropter adstantibus uobis fratres karissimy. ad tam miram sancti huius luminis claritatem. una mecum quaeas dei omnipotentis misericordiam inuocare. ut qui me non meis meritis intra leuitarum numerum dignatus est adgregare. luminis sui gratia infundente cerei huius laudem implere³ perficiat. per dominum.⁴

/Sursum corda.

[fo. 145]

Habemus ad dominum.

Gratias agamus domino deo nostro.

Dignum et iustum est.

Verequia dignum et iustum est⁵. inuisibilem deum omnipotentem patrem filiumque⁶ unigenitum dominum nostrum iesum christum⁷

supplices deprecamur. ut cum diaboli furentis insidiis fortis nobis pugnator adsistat. et si quid eius uirus ad <fors. leg. uirosae> calliditatis cotidianis insectationibus maculatum in nobis corruptumque perfecit. efficiatur caelesti miseratione purgatum. quod fuerat diabolica fraude pollutum. quia sicut illius est solidum perfectumque quassare. ita auctoris nostri est lapsa restituere. nutantia stabilire. per.

Alia.

Deus cuius bonitas ut non habuit principium ita terminum non habet. qui dum pietate completus eligis in nobis magis restituere perdita quam percutere peritura. et si quid aut negligentia polluit. aut ira comminuit. aut stimulat ebrietas. aut libido subuertit sustines. ut ante per gratiam purifices quam percutias per furorem. Et operis tui prouidus plastis eligis potius erigere iacentia quam punire damnata. te supplices deprecamur. ut huius tabernaculi receptaculum placatus accipias et altare tuum quod insectandis <leg. insectantis> est inimici fraude pollutum. per infusionem gratiae caelestis purifices. purificatumque possideas. Absint in posterum omnes nequitiae spiritales et eliminentur. Extinguatur antiqui serpentis inuidia. et cum fratribus suis diaboli turba pellatur. Efferat secum maculam quam ingressit. et perennibus quandoque suppliciis deputatus. operum suorum semina secum colligat peritura. Nihil in postmodum noceat praeteriti culpa contagii. Nihil sit quod maneat inimici fraude pollutum. quandoquidem per spiritus tui est infusione<m> purgatum. Resurgat ecclesie tuae pura simplicitas et candor innocentiae actenus maculatus dum recipit gratiam reuertatur ad gloriam. Ut populorum ista turba conueniens. dum petitionis ingerit uota. uotorum se sentiat obtinuisse suffragia. per.

¹ In cod. O addidit super lineam manus recentior ad verba "Exultet iam," verba "Gaudeat modo": ad "diuina mysteria," "secreta celestia": ad "uictoria," "palma": ad "tuba intonet," "clangor sonat."

² Gaudeat tantis add. O, ubi se, prima manu omissum, ante tantis addidit manus recentior.

³ implere impleri O.

⁴ per dominum iesus christus dominus noster qui cum eo uiuit et regnat deus. per omnia secula. O, ubi manus recentior, erasis verbis cum eo, in marg. add. (post regnat inserendum) cum deo patre in unitate spiritus sancti.

⁵ est sequitur in R rasura: ut add. O prima manu, sed eras.

⁶ filiumque eius add. O (sup. lin. man. rec.)

⁷ christum cum sancto spiritu add. O. (sup. lin. man. rec.)

toto cordis ac mentis¹ affectu. et uocis ministerio personare; qui pro nobis aeterno patri adē debitum soluit. et ueteris piaculi cautionem pio cruore deterisit; Haec sunt enim festa paschalia². in quibus uerus ille agnus occiditur. eiusque sanguis postibus consecratur³; In quo⁴ primum patres nostros filios israel eductos⁵ de egypto⁶. rubrum mare sicco uestigio transire fecisti; Haec igitur nox est. quē peccatorum tenebras. columnae inluminatio purgauit; hec nox est. / quē hodie per uniuersum mundum [fo. 145v in christum credentes. a uitii saeculi segregatos et caligine peccatorum. reddit gratiē. sociat⁷ sanctitati; hec nox est. in qua distructis uinculis mortis. christus ab inferis uictor ascendit; Nihil enim nobis nasci profuit. nisi redimi profuisset; O mira circa nos tuē pietatis dignatio; O inestimabilis dilectio caritatis. ut seruum redimeres: / filium tradidisti; O certe necessarium adē peccatum nostrum⁸. quod christi morte deletum est; O felix culpa. quē talem ac tantum meruit habere redemptorem; O beata nox. quē sola meruit scire tempus et horam. in qua christus ab inferis resurrexit; Hec nox est. de qua scriptum est. et nox ut dies inluminabitur. et nox inluminatio / mea in deliciis [fo. 146 meis; Huius igitur sanctificatio noctis. fugat scelera. culpas lauat. et reddit innocentiam lapsis. mestis letitiam; fugat odia. concordiam parat. et curuat imperia; In huius igitur noctis gratia. suscipe. sancte pater incensi huius sacrificium uespertinum. quod tibi in hac cerei oblatione solemni. per ministrorum manus de operibus apium. sacrosancta reddit¹ ecclesia; Sed iam columnę huius preconia nouimus. quam in honorem dei rutilans ignis accendit; qui licet diuisus in partes. mutuati⁹ luminis detrimenta non nouit; Alitur liquentibus ceris. quas in substanti¹ am¹ pretiose huius lampadis. apis mater eduxit¹⁰; / Apis ceteris quē subiecta sunt homini. animantibus antecellit. cum sit minima corporis paruitate. ingentes / animos. angusto uersat in pectore; [fo. 146v uiribus inbecillis. sed fortis ingenio. hęc explorata temporum uice. cum canitiem pruinosa hiberna posuerint. et glaciali senio¹¹ uerni temporis moderata deteriserint. statim prodeundi ad laborem cura succedit. disperseque per agros. libratis paululum pinnis¹². cruribus

¹ ac mentis om. O primis curis, sed sup. lin. add. man. rec.

² paschalia uerbum (gaudiorum?) hic erasum est in cod. O.

³ sanguis postibus consecratur sanguine postes consecrantur O.

⁴ In quo Haec nox est in qua O.

⁵ eductos eduxistis O pr. man. sed ultimum s eras: man. corr. legitur eductos.

⁶ de egypto quos postea add. O (sup. lin. man. corr.)

⁷ sociat que add. O (sup. lin. man. corr.)

⁸ nostrum om. O.

⁹ mutuati tamen add. O (sup. lin. man. rec.)

¹⁰ eduxit In cod. O ponuntur signa hic in margine et ante uerba O uere beata nox in fol. sequenti.

¹¹ glaciali senio glatiale senium O.

¹² pinnis pennis O.

suspensis insidunt . parte ore legere flosculos . oneratis uictualibus suis ad castra remeant : Ibiq̃ alię inestimabili arte . cellulas tenaci glutino instruunt . Alię liquantia mella stipant . alię uertunt flores in ceram . alię ore natos fingunt . alię¹ collectis e foliis nectar includunt . O uere beata et mirabilis apis . cuius nec sexum masculi uiolant . fētus non quassant . nec filii destruunt / castitatem ; Sicut sancta concepit uirgo maria . uirgo² [fo. 147] peperit . et uirgo permansit ; / O uere beata nox : quę expoliavit ēgyptios . ditauit hebreos . Nox in qua terre^{nis} caelestia iunguntur¹ . Oramus te domine : ut cēreus iste in honorem nominis tui consecratus³ . ad noctis huius caliginem destruendam indeficiens perseueret . in odorem suauitatis acceptus . supernis luminaribus misceatur ; Flammas eius . lucifer matutinus inueniat . Ille inquam lucifer . qui nescit occasum ; Ille qui regressus ab inferis . humano generi serenus inluxit ; pręcamur ergo te domine . ut nos famulos tuos omnem clerum et deuotissimum populum . una cum patre nostro⁴ papa illo⁵ . quiete temporum concessa . in his paschalibus gaudiis⁶ conseruare digneris . per dominum .⁷

/II. ALIA BENEDICTIO CAEREI⁸ [fo. 147v]

Deus mundi conditor . auctor luminis . siderum fabricator . Deus qui iacentem mundum in tenebris . luce perspicua retexisti . Deus per quem ineffabili potentia . omnis claritas sumpsit exordium . te in tuis operibus inuocante<s> . in hac sacratissima noctis uigilia . de donis tuis cēreum tuę suppliciter offerimus maiestati . Non adipe carnis pollutum . nec profana unctione uitiatum ; non sacrilego igne contactum . sed cēra oleo atque papyro constructum . In tui nominis honore succensum . obsequio religioſę deuotionis offerimus . Magnum igitur mysterium et noctis huius mirabile sacramentum . dignis necesse est laudibus cumulare . In quo dominicę resurrectionis miraculo . diem sibi introductum / tenebrę inueteratę senserunt . et mors quę olim [fo. 148] fuerat aeterna nocte damnata . Inserto ueri fulgoris lumine captiuam se trahi dominicis triumphis obstipuit . At quod pręuaricanti primoplasto . tenebrosa pręsumptione fuerat in seruitute¹ damnatum . huius noctis miraculum splendore libertatis

¹ alię namque add. O.

² uirgo uerbum (concepit ?) hic erasum est in cod. O.

³ consecratus signum ✠ additur sup. lin. in utroque cod.

⁴ patre nostro haec uerba rasa sunt et nostro add. post papa in cod. O.

⁵ illo In cod. R sup. lin. additum est nicolao . postea erasum nomen . et adriano substitutum : et piissimo imperatore (rege sup. lin. man. rec.) nostro illo eiusque nobilissima prole add. O.

⁶ paschalibus gaudiis festis paschalibus O.

⁷ dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus . in unitate spiritus sancti . per omnia saecula saeculorum . Amen. add. O.

⁸ Alia benedictio cerei Hanc benedictionem non habet O.

inradiat. Ad huius ergo festiuitatis reuerentiam . feruore spiritus descendentis . quantum deuotio humana exigit . tibi deo fulgore flammaram placida luminaria exhibemus ; ut dum hæc fide integra persoluuntur . creaturę tuę etiam præconia extollantur. Flamme lux quippe dicenda est . per quam potestas deitatis moysi apparere dignata est. Quę de terra seruitutis populo exeunti . salutifero lumine ducatum exhibuit . quę tribus pueris /in camino [fo. 148v sententia tyrannidi depositis . uitam blandimentis mollioribus reseruauit. Nam ut præcedente huius luminis gratia . tenebrarum horror excluditur. Ita domine lucescente maiestati<s> tuę imperio . peccatorum sarcinę diluuntur. Cum igitur huius substantię miramur exordium . apum necesse est laudemus originem. Apes uero sunt frugales in sumptibus . in procreatione castissimę . Aedificant cellulas cæreo liquore fundatas . quarum humanę peritię ars magistra non coęquat . legunt pedibus flores . et nullum damnum in floribus inuenitur ; partus non edunt . sed ore legentes concepti fētus reddunt examina. Sicut exemplo mirabili christus ore paterno processit . fēcunda est sine partu uirginitas . quam /utique dominus dignatus carnalem se matrem habere . [fo. 149 uirginitatis amore constituit. Talia igitur domine digna sacris altaribus tuis munera offeruntur . quibus te laetari religio christiana non ambigit. Ueniat ergo omnipotens deus super hunc incensum larga tuę benedictionis infusio . et hunc nocturnum splendorem inuisibilis regnator intende . ut non solum sacrificium quod hac nocte litatum est . archana luminis tui admixtione refulgeat. Sed quocumque loco ex huius aliquid sanctificationis fuerit mysterio deportatum . expulsa diabolicę fraudis nequitia uirtutis¹ tuę maiestatis assistat . per dominum.

ORATIO POST BENEDICTIONEM CEREI DICENDA ANTEQUAM
LEGATUR PRIMA LECTIO GENESIS In principio.

/Deus qui diuitias misericordię tuę in hac præcipue [fo. 149v nocte largiris . propitiare uniuerso ordini sacerdotalis officii . et omnes gradus famulatus nostri . perfecta delictorum remissione sanctifica . ut ministraturos regeneratri¹ cis¹² gratiæ tuæ . nulli esse obnoxios patiaris offense . per dominum.

III. ORATIONES PER SINGULAS LECTIONES IN SABBATO SANCTO.

Prima lectio In principio.

Deus qui mirabiliter creasti hominem et mirabilius redemisti . da nobis³ contra oblectamenta peccati . mentis ratione persistere . ut mereamur ad gaudia aeterna peruenire . per dominum.

¹ uirtutis leg. uidetur uirtus.

² regeneratricis regeneratrici O.

³ nobis quaesumus add. O.

Sequitur de noe .ii.¹

Deus incommutabilis uirtus . lumen aeternum . respice propitius ad totius ecclesiae tuae mirabile sacramentum . et /opus [fo. 150 salutis humane² . perpetue dispositionis effectu . tranquillus³ operare . totusque mundus experiatur . et uideat deiecta erigi . inueterata nouari et per ipsum redire omnia in integrum . a quo sumpserunt principium . dominum nostrum.⁴

De abraham .iii. Temptauit deus abraham.⁵

Deus fidelium pater summe . qui toto orbe terrarum promissionis tue filios diffusa adoptione multiplicas . et per paschale sacramentum . abraham puerum tuum uniuersarum sicut iurasti gentium efficis patrem . da populis tuis digne ad gratiam tue uocationis intrare . per dominum.

*In exodo .iiii. Factum est in uigilia.⁶
cum cantico . Cantemus domino.⁷*

Deus cuius antiqua miracula etiam nostris seculis cōfiscare sentimus . dum quod /uni populo a persecutione aegyptia [fo. 150v liberando dexterę tue potentia contulisti . id in salutem gentium per aquam regenerationis operaris . presta ut et in abrahe filios . et in israheliticam¹ dignitatem . totius mundi transeat plenitudo . per dominum.

In Esaia .v. Hec est hereditas seruorum.⁸

Omnipotens sempiternę deus . multiplica in honorem nominis tui quod patrum fidei spondidisti . et promissionis filios sacra adoptione dilata . ut quod priores sancti non dubitauerunt futurum . ecclesia tua magna iam ex parte cognoscat impletum . per dominum nostrum iesum christum.

In hieremia .vi. Audi israel mandata uitae.⁹

Deus qui ecclesiam tuam semper gentium uocatione multiplicas . concede propitius . ut quos aqua baptismatis [fo. 151 abluis¹⁰ . continua protectione tuearis . per.

¹ ii. lectio add. O.² salutis humane humane salutis O.³ tranquillus tranquillius O.⁴ dominum nostrum per. O.⁵ abraham om. O.⁶ uigilia matutina add. O.⁷ domino om. O.⁸ seruorum domini add. O.⁹ mandata uitae om. O.¹⁰ abluis om. O pr. man. sed sup. lin. add.

In ezechiel septima. Facta est super me manus domini.¹

Deus qui nos ad celebrandum paschale sacramentum . utriusque testamenti paginis imbuisti . da nobis intellegere misericordias tuas . ut ex perceptione presentium munerum . firma sit expectatio futurorum . per dominum.

In isaia . viii. Adprehenderunt² septem mulieres.
Cum cantico Uinea domini.³

Deus qui in omnibus ecclesie tue filiis sanctorum prophetarum uoce manifestasti . in omni loco dominationis tue . satorem te bonorum seminum et electorum palmitum esse cultorem . tribue quaesumus /populis tuis . qui et uinearum apud te [fo. 151v nomine⁴ censentur et segetum . ut spinarum et tribulorum squalore resecato . digni efficiantur fruge fecunda⁵ . per.

In exodo . viiii. Dixit quoque dominus.⁶

Omnipotens sempiterne deus . qui in omnium operum tuorum dispensatione⁷ mirabilis es . intellegant redempti tui non fuisse excellentius quod initio⁸ factus est mundus . quam quod in fine saeculorum pascha nostrum immolatus est christus . qui tecum.

De iona x.

Deus qui diuersitatem omnium gentium in confessione tui nominis adunasti⁹ . da nobis et uelle et posse quod precipis . ut populo ad aeternitatem uocato . una sit fides mentium et pietas actionum . per.

In deuteronomio . xi. Scripsit moy/ses canticum. [fo. 152
Cum cantico Adtende celum.

Deus celsitudo humilium et fortitudo rectorum . qui per sanctum moysen puerum tuum . ita erudire populos tuos sacri carminis tui decantatione uoluisti . ut illa legis iteratio . fieret etiam nostra directio . excita in omnem iustificatarum gentium plenitudinem potentiam tuam . et da letitiam mitigando terrorem . ut omnium peccatis tua remissione deletis . quod denuntiaturum est in ultionem . transeat in salutem . per dominum.

¹ me manus domini om. O.

² adprehenderunt adprehendent O.

³ uinea domini uinea facta est O.

⁴ apud te nomine nomine apud te O.

⁵ digni . . . fecunda et (eras.) digna efficiantur fruge fecundi O.

⁶ dominus ad moysen add. O.

⁷ dispensatione dispensationē O.

⁸ initio in initio O.

⁹ adunasti effecisti O.

In danieli .xii. Nabucodonosor.

Omnipotens sempiterne deus spes unica mundi . qui propheta-
rum tuorum preconio praesentium temporum declarasti mysteria .
auge populi tui uota placatus . quia in nullo fidelium . nisi ex tua
inpsi/ratione proueniunt . quarumlibet incrementa uirtu- [fo. 152v
tum . per dominum.

Oratio post psalmum¹ .xli.

Omnipotens sempiterne deus respice propitius ad deuotionem
populi renascentis . qui sicut ceruus aquarum expetit fontem ;
et concede propitius ut fidei ipsius sis . 'baptisma'² tui mysterio .
animam corpusque sanctificet . per dominum.

III. ORATIO DICENDA³ IN UIGILIA PENTECOSTEN ANTE QUAM³
LEGATUR PRIMA LECTIO.

Da nobis quaesumus domine per gratiam spiritus sancti . nouam
tui paracliti spiritalis obseruantie disciplinam . ut mentes nostrae
sacro purgate ieiunio . cunctis reddantur eius muneribus aptiores .
per dominum nostrum iesum christum filium tuum . qui tecum
uiuait et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia
saecula saeculorum. Amen.⁴

/Prima lectio genesis. In principio. [fo. 153

Omnipotens sempiterne deus indeficiens lumen . qui spiritum
tuum sanctum⁵ cum super aquas in mundi creationis exordio
ferretur⁶ . humane declarasti salutis auctorem . presta quaesumus
ut idem spiritus ueritatis ecclesie tue dona multiplicet . per domi-
num nostrum *ut supra*.⁷

In genesis⁸ .ii. Temptauit deus.⁹

Deus qui in abrahe famuli tui opere . humano generi oboe-
dientie exempla praeuisti . concede nobis et nostre uoluntatis
prauitatem frangere : et tuorum preceptorum rectitudinem in
omnibus adimplere . per dominum.

¹ psalmum psalmo O.² Oratio dicenda Orationes dicende O.³ pentecosten ante quam pentecostis. Ante quam O.⁴ dominum amen om. O.⁵ tuum sanctum sanctum tuum O.⁶ ferretur ferretur O.⁷ per ut supra. per. in unitate eiusdem spiritus sancti, per. O.⁸ genesis genesi O.⁹ deus abraham add. O.

In exodo .iii. Facta¹ est in uigilia.
Cum cantico. Cantemus domino.

Deus qui primis temporibus impleta miracula . noui testamenti luce reserasti . /quod mare rubrum forma sacri fontis [fo. 153^v existeret . et liberata plebs ab ęgyptia seruitute . christiani populi sacramenta prefferret . da ut omnes gentes israhelis priuilegium merito fidei consecutę . spiritus tui participatione regenerentur . per dominum *ut supra*.²

In Deuteronomio .iiii. Scripsit moyses canticum.
Cum cantico Adtende cęlum.

Deus gloriatio fidelium et uita iustorum . qui per moysen famulum tuum . nos quoque modulatione sacri carminis erudisti . in uniuersis gentibus misericordię tuę munus operare . tribuendo beatitudinem . auferendo terrorem . ut quod preñuntiatum est ad supplicium . in remedium transferatur aeternum . per dominum.

In Isaia .v. Adprehenderunt³ .vii. mulieres.
Cum cantico Uinea facta est.

/Omnipotens sempiterne deus . qui per unicum filium [fol. 154 tuum ecclesię tuę demonstrasti te esse cultorem . ut omnem palmitis⁴ fructum in eodem christo tuo qui uera uitis est afferentem . clementer excolens . fructus afferat ampliores . fidelibus tuis quos uelut uineam ex ęgypto per fontem baptismi transtulisti . nullę peccatorum spinę preualeant . ut spiritus tui sanctificatione muniti . perpetua fruge ditentur . per eundem dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti per omnia saecula saeculorum.⁵

In hieremia .vi. Audi israhel mandata uite.⁶

Deus qui nobis per prophetarum ora precepisti temporalia relinquere . atque ad aeterna festinare . da famulis tuis . ut quae a te iussa⁷ cognouimus . implere cęlesti inspiratione ualeamus . per dominum.

/De psalmo xli. Sicut ceruus desiderat.⁸ [fo. 154^v
 Concede quaesumus omnipotens deus . ut qui solemnitatem

¹ **Facta** Factum O.

² **per** . . . *ut supra* . per. in unitate eiusdem spiritus sancti . per. O.

³ **Adprehenderunt** Adprehendent O.

⁴ **palmitis** palmitem O.

⁵ **dominum** . . . saeculorum *om.* O.

⁶ **mandata uite** *om.* O.

⁷ **iussa** uisa O.

⁸ **desiderat** *om.* O.

doni¹ spiritus sancti colimus. celestibus desideriis accensi.
fontem² uitę sitiamus. per dominum *ut supra*.³

Item alia.

Domine deus uirtutum qui conlapsa reparas. et reparata
conseruas. auge populos in tui nominis sanctificatione renouan-
dos. ut omnes qui diluuntur sacro baptismo. tua semper
inspiratione dirigantur. per dominum nostrum.

Iude descendendum⁴ ad fontes cum letania.

ORATIO AD CATICUMINUM FACIENDUM.

Omnipotens sempiterne deus⁵ respicere dignare super hunc
famulum tuum quem ad rudimenta fidei uocare dignatus es.
omnem cecitatem cordis ab eo expelle. disrumpe omnes laqueos
satane quibus fue/rat conligatus. aperi ei⁶ ianuam pietatis [fo. 155
tuę ut signo sapientię indutus⁷. omnium cupiditatum fetoribus
careat. atque⁸ ad suauem odorem preceptorum tuorum. letus tibi
in ecclesia tua deseruiat. et proficiat de die in diem. signatus
promissę gratię tuę⁹. per dominum nostrum iesum christum
filium tuum. qui uenturus est iudicare.¹⁰

V.

BENEDICTIO SALIS.¹¹

Benedic omnipotens deus. hanc creaturam salis. tua benedic-
tione celesti. in nomine domini nostri iesu christi. et in uirtute

¹ doni dono O.

² fontem n *sup.* ras. habet O (*fors. fomitem prima manu scriptum est.*)

³ per *ut supra.* per in unitate eiusdem spiritus sancti O.

⁴ descendendum descendunt O.

⁵ deus pater domini nostri iesu christi *add.* O.

⁶ ei domine *add.* O.

⁷ sapientię indutus sapientię tuę imbutus O.

⁸ atque et O.

⁹ signatus tuę ut idoneus efficiatur accedere ad gratiam baptismi tui
percepta medicina. O.

¹⁰ *Hic sequuntur in cod. O duę orationes quę non habentur in cod. R :*

Alia.

Preces nostras quaesumus domine clementer exaudi ! et hunc electum tuum
crucis dominicę cuius impressione eum signamus uirtute custodi !
magnitudinis glorię rudimenta seruans ! per custodiam mandatorum tuorum
ad regenerationis peruenire gloriam mereatur . per.

Alia.

Deus qui humani generis ita es conditor ut sis etiam reformator ! propitiare
populis adoptiuis. et nouo testamento sobolem nouę prolis adscribe. ut filii
promissionis quod non potuerunt assequi per naturam ! gaudeant se recepisse
per gratiam . per.

¹¹ salis ad dandum catecuminis *add.* O, *ubi loco benedictionis* Benedic omnipotens
deus *etc. sequitur exorcismus :*

Exorcizo te creatura salis in nomine dei patris omnipotentis ! et in caritate
domini nostri iesu christi . et in uirtute spiritus sancti., Exorcizo te per deum
uiuum. et per deum uerum. qui te ad tutelam humani generis procreauit !

sancti . spiritus tui . ad effugandum inimicum . quam sanctificando sanctifices . et benedicendo benedicas . fiatque omnibus accipientibus perfecta medicina . permanens in uisceribus sumentium . in nomine domini nostri iesu christi.

Hac oratione expleta accipiat /sacerdos de eodem sale [fo. 155v et ponat in ore infantis dicendo illi.

Accipe sal sapientię¹ in uitam ęternam.

Oratio post datum sal.

Deus patrum nostrorum . deus uniuerse conditor creature² . te supplices exoramus . ut hunc famulum tuum respicere digneris propitius . et hoc primum pabulum salis gustantem . non diutius esurire permittas . quominus cibo expleatur caelesti . quatenus sit semper domine spiritu feruens . spe gaudens . tuo semper nomini seruiens . perduc eum ad nouę generationis³ lauacrum . ut cum fidelibus tuis . promissionum tuarum aeterna pręmia consequi mereatur . per dominum.

Iterum fac crucem in fronte eius et dic⁴ hanc orationem.

Deus abraham . deus isaac . deus iacob . deus qui/moysi [fo. 156 famulo tuo in monte sinai apparuisti . et filios israel de terra ęgypti eduxisti . deputans eis angelum pietatis tue qui custodiret eos die ac nocte . te quaesumus domine ut mittere digneris sanctum angelum tuum . ut similiter custodiat et hunc famulum tuum . et perducatur eum ad gratiam baptismi tui.

Ergo maledicte diabole recognosce sententiam tuam . et da honorem deo uiuo et uero . da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto . et recede ab hoc famulo dei . quem⁵ deus et dominus noster⁶ ad suam⁷ gratiam et benedictionem⁸ uocare dignatus est . et hoc signum sanctę crucis quod nos fronti eius damus . tu maledicte diabole numquam audeas uiolare.⁹

et populo uenienti ad credulitatem per seruos suos consecrari praecepit ! Ut in nomine sancte trinitatis efficiaris salutare sacramentum ad effugandum inimicum . Proinde rogamus te domine deus noster . ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifi-⁺ces . benedicendo benedi-⁺cas ! ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina ! permanens in uisceribus eorum in nomine domini nostri iesu christi . qui uenturus est iudicare uiuos . *Sequitur rubrica*
Hac oratione expleta . ut in R (ff. 155-155v.).

¹ sapientię propitiatus add. O.

² creature ueritatis O.

³ generationis regenerationis O.

⁴ fac dic fiat dicat O.

⁵ quem quia istum sibi O.

⁶ noster iesus christus add. O.

⁷ suam sanctam add. O.

⁸ benedictionem fontemque baptismatis add. O.

⁹ *Hic sequitur in cod. O :* Item super feminas . Deus caeli ! deus terrae ! deus angelorum ! deus archangelorum . deus prophetarum . deus martyrum . deus uirginum . deus omnium bene uiuentium . deus cui omnis lingua confitetur . et omne genu flectitur.

*Item.*¹

Deus inmortale presidium omnium /postulantium. liber-[fo. 156v
atio supplicum . pax rogantium . uita credentium . resurrectione mor-
tuorum . te inuoco² super hunc famulum tuum . qui baptismi tui
donum petens . aeternam consequi gratiam spiritali regeneratione
desiderat . accipe eum domine . et quia dignatus es dicere . petite
et accipietis . quaerite et inuenietis . pulsate et aperietur uobis .
petenti³ premium porrige . et ianuam pande pulsanti . ut aeternam
caelestis lauacri benedictionem consecutus . promissa tui muneris
regna percipiat . per dominum.⁴

*Item oratio super masculos uel super feminas.*⁵

Aeternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor domine
sancte pater omnipotens aeternę deus . *Require in gregoriano.*⁶

caelestium [et *sup. lin.*] terrestrium . et infernorum . te inuoco domine super hanc
famulam tuam . ut perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui . ergo maledicte . *ut
supra.*

¹ *Item* super masculos *add.* O.

² *inuoco* domine *add.* O.

³ *petenti* itaque *add.* O.

⁴ *percipiat . per dominum.* percipiat . Audi maledicte satanas adiuratus per
nomen aeterni dei . et saluatoris nostri filii eius ! cum tua uictus inuidia tremens
gemensque discede . Nihil tibi sit commune cum seruo dei iam caelestia cogitante
renuntiatore tibi ac saeculo tuo . et beatę immortalitatis uictore . Da igitur honorem
aduenienti spiritui sancto ! qui ex summa caeli arce descendens ! proturbatis fraudibus
tuis ! diuino fonte purgatum pectus id est sanctificatum ! deo templum et habitum
perficiat ! ut ab omnibus penitus noxis praeteritorum criminum liberatus seruus dei .
gratias perenni deo referat semper et benedicat nomen eius sanctum in saecula sae-
culorum per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui uenturus . O , *ubi
subiunguntur hae orationes sequentes :*

Item super feminam. Deus abraham . deus isaac . deus iacob . deus qui tribus
israel de aegyptia seruitute liberatas . per moysen famulum tuum de custodia
mandatorum tuorum in deserto monuisti ! et susannam de falso crimine
liberasti ! te supplex deprecor domine . ut liberes et hanc famulam tuam . et
perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui . ergo maledicte .

Item super masculum. Exorcizo te inmunde spiritus in nomine patris . et filii . et
spiritus sancti ! ut ex eas et recedas ab hoc famulo dei . Ipse enim tibi
imperat maledicte dampnate qui pedibus supra mare ambulauit . et petro
mergenti dexteram porrexit . ergo .

Item super feminam. Exorcizo te inmunde spiritus per patrem et filium et
spiritum sanctum ! ut ex eas et recedas ab hac famula dei . Ipse enim tibi
imperat maledicte dampnate qui caeco nato oculos aperuit ! et quadri-
duanum lazarus de monumento suscitauit . ergo .

⁵ *Item feminas.* Super masculum uel feminam . O .

⁶ *Require in gregoriano om.* O , *ubi sequitur :* luminis et ueritatis super hunc
famulum tuum et famulam tuam . ut digneris eum inluminare lumine intelligentię
tuae . Munda eum et sanctifica . Da ei scientiam ueram . ut dignus efficiatur accedere
ad gratiam baptismi tui . Teneat firmam spem ! consilium rectum ! doctrinam
sanctam . ut aptus sit ad percipiendam gratiam baptismi tui . per dominum nostrum .
qui uenturus est .

/IN SABBATO SANCTO ORATIO AD CATEZIZANDUM [fo. 157
INFANTEM.¹

Nec te latet satanas . inminere tibi poenas . inminere tibi tormenta . inminere tibi diem iudicii . diem supplicii sempiterni . diem qui uenturus est uelut clibanus ardens . in quo tibi atque uniuersis angelis tuis eternus ueniet² interitus . proinde dampnate da honorem deo uiuo et uero . da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto . in cuius nomine atque uirtute . precipio tibi quicumque es spiritus inmunde . ut exeas et recedas ab hoc famulo dei . quem hodie deus et dominus noster iesus christus . ad suam sanctam gratiam et benedictionem . fontemque baptismatis dono³ uocare dignatus est . ut fiat eius templum per aquam regenerationis in remissionem omnium peccatorum . In nomine domini nostri /iesu christi qui uenturus est iudicare [fo. 157v uiuos et mortuos et saeculum per ignem. *Amen.*

Inde uero tangat ei naves et aures de sputo et dicat ad aurem.

Effeta quod est adaperire in odorem suauitatis . tu autem effugare diabole adpropinquabit⁴ enim iudicium dei.

Postea uero tangit⁵ ei pectus et inter scapulas de oleo exorcizato crucem faciens⁶ cum pollice et uocato nomine eius dicat.

Abrenuntias satane. R. Abrenuntio.

Et omnibus operibus eius. R. Abrenuntio.

Et omnibus pompis eius. R. Abrenuntio.⁷

His expletis procedat sacerdos ad fontes benedicendos et dicat benedictionem fontis sicut superius in gregoriano continetur.

*/Benedicto fonte et eo tenente infantem a quo suscipiens [fo. 158
dus est interroget⁸ sacerdos ita.*

Quis uocaris. R. Ille.

Credis in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre.
R. Credo.

Et in iesum christum filium eius unicum dominum nostrum
natum et passum. R. Credo.

¹ ad catezizandum infantem ad catecizandum infantes. Sabbatorum mane . reddentes symbolum prius : catecizas eos imposita manu super capita eorum . his uerbis . O.

² ueniet superueniet O.

³ dono om. O.

⁴ adpropinquabit adpropinquauit O.

⁵ tangit tangat O.

⁶ faciens faciendo O.

⁷ Hic additur in O (manu paullo recentiore) : Et ego te linio oleo salutis in christo iesu domino nostro in uitam eternam. Inde uero dicit symbolum.

⁸ interroget et praem. O, sed eras.

Credis et in spiritum sanctum sanctam ecclesiam catholicam remissionem¹ peccatorum carnis resurrectionem. *R.* Credo.

Deinde baptizet² sacerdos sub trina mersione tantum sanctam trinitatem semel inuocans ita dicendo.

Et ego te baptizo in nomine patris. *Et mergat semel.* et filii. *et mergat iterum.* Et spiritus sancti. *Et mergat tertio.*

Ut autem surrexerit a fonte faci[at] presbiter³ signum [fo. 158v crucis de chrismate cum police in uertice eius dicens hanc orationem.

Deus omnipotens pater domini nostri iesu christi. qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto. quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum. ipse te linit chrismate salutis in christo iesu domino nostro in uitam aeternam. *R.* Amen.⁴

Et uestitur infans uestimentis suis. si uero episcopus adest statim confirmari eum oportet chrismate. et postea communicare. et si episcopus deest communicetur a presbitero dicente ita.

Corpus domini nostri iesu christi custodiat te in uitam aeternam. Amen.⁵

/V^rI¹. DOMINICA .I. POST NATALE DOMINI. [fo. 159

Deus qui salutis aeternę. beatę marię uirginitate fecunda. humano generi premia prestitisti. tribue quaesumus. ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus. per quem⁶ meruimus auctorem uitę suscipere. dominum nostrum iesum christum qui tecum.⁷

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis. et cęlestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi. per dominum.

Ad complendum.

Da nobis quaesumus domine deus noster. ut qui natiuitatem domini nostri iesu christi. nos frequentare gaudemus. dignis conuersationibus ad eius mereamur pertinere consortium. per eundem.⁸

¹ remissionem omnium add. O.

² baptizet baptizat O.

³ presbiter sacerdos O.

⁴ Amen. Accipe uestem candidam sanctam et immaculatam. quam perferas ante tribunal domini nostri iesu christi? habearque uitam aeternam et uiuas in saecula saeculorum. *R.* Amen. add. O.

⁶ quem quam O.

⁷ dominum . . . tecum iesum christum filium O.

⁸ per eundem qui tecum O.

⁵ Amen. om. O.

VII. DOMINICA .II. POST NATALE DOMINI.

Omnipotens sempiterne deus .dirige actos¹ nostros in beneplacito tuo .ut in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus /abundare .per eundem. [fo. 159v

Super oblata.

Concede quaesumus domine ut oculis tuę maiestatis munus oblatum .et gratiam nobis deuotionis obtineat .et effectum beatę perennitatis adquirat .per dominum.²

Ad complendum.

Per huius domine operationem mysterii .et uitia nostra purgentur .et iusta desideria compleantur .per dominum.

VIII. DOMINICA .I. POST THEOPHANIA.

Vota quaesumus domine supplicantis populi caelesti pietate prosequere .ut et quę agenda sunt uideant .et ad implenda quę uiderint conualescant .per dominum.

Super oblata.

Oblatum tibi domine sacrificium .uiuificet nos semper et muniat .per dominum.

Ad complendum.

Supplices te rogamus omnipotens deus .ut quos tuis reficis sacramentis .tibi etiam placitis moribus dignanter deseruire con-/cedas .per dominum. [fo. 160

VIII. DOMINICA .II. POST THEOPHANIA.

Omnipotens sempiterne deus qui celestia simul et terrena moderaris .supplicationes populi tui clementer exaudi .et pacem tuam nostris concede temporibus .per dominum.

Super oblata.

Oblata domine munera sanctifica .nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda .per dominum.

Ad complendum.

Augeatur in nobis domine quaesumus .tuę uirtutis operatio .ut diuinis uegetati sacramentis .ad eorum promissa capienda .tuo munere præparemur .per dominum.

¹ actos actus O.

² per dominum per eundem O.

X. DOMINICA .III. POST THEOPHANIA.

Omnipotens sempiterne deus infirmitatem nostram propitius respice . atque ad protegendum nos . dexteram tuę maiestatis extende . per.

Super oblata.

Haec <h>ostia domine quaesumus emundet nostra /delicta . et¹ sacrificium caelebrandum . subditorum tibi corpora [fo. 160v mentesque sanctificet . per.

Ad complendum.

Quos tantis domine largiris uti mysteriis . quaesumus ut effectibus eorum ueraciter aptare digneris . per dominum.

XI. DOMINICA .IIII. POST THEOPHANIA.

Deus qui nos in tantis periculis constitutos . pro humana scis fragilitate non posse subsistere . da nobis salutem mentis et corporis . ut ea quę pro peccatis nostris patimur . te adiuuante uincamus . per dominum.

Super oblata.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut huius sacrificii munus oblatum . fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat . per.

Ad complendum.

Munera tua nos deus a delectationibus terrenis expediant . et cęlestibus semper instruant alimentis . per dominum.

XII. DOMINICA .V. POST THEOPHANIA.

/Familiam tuam quaesumus domine continua pietate [fo. 161 custodi . ut quę in sola spe gratię cęlestis innititur . tua semper protectione muniatur . per dominum.

Super oblata.

Hostias tibi domine placationis offerimus . ut et delicta nostra miseratus absolvas . et nutantia corda tu dirigas . per.

Ad complendum.

Quaesumus omnipotens deus . ut illius salutaris capiamus effectum . cuius per hęc mysteria pignus accepimus . per dominum.

¹ et ad add. O.

XIII. DOMINICA .VI. POST THEOPHANIA.

Conserua populum tuum deus. et tuo nomini fac deuotum. ut diuinis subiectus officiis. et temporalia uiriliter. et aeterna dona percipiat. per dominum.

Super oblata.

Hęc nos oblatio deus mundet quaesumus et renouet. et gubernet et protegat. per.

Ad complendum.

Caelestibus domine pasti deliciis. quaesumus ut semper / eadem per quę ueraciter uiuimus adpetamus. per dominum [fo. 161v nostrum.

aXIII. DOMINICA PRIMA POST OCTABAS PASCHÆ.

Deus qui in filii tui humilitate. iacentem mundum erexisti. fidelibus tuis perpetuam lętitiam concede. ut quos perpetuę mortis eripuisti casibus. gaudiis facias sempiternis perfrui. per eundem.

Super oblata.

Benedictionem domine nobis¹ conferat salutarem sacra^r semper oblatio. ut quod agit misterio uirtute perficiat. per.

Ad complendum.

Pręsta nobis omnipotens deus. ut uiuificationis tuę gratiam consequentes. in tuo semper munere gloriemur. per dominum.

bXV. DOMINICA .II. POST OCTABAS PASCHAE.

Deus qui errantibus ut in uiam possint redire iustitia^re¹ ueritatis tuę lumen ostendis. da cunctis qui christiana professione / censentur. et illa respuere quę huic inimica sunt nomini. [fo. 162 et ea quę sunt apta sectari. per dominum nostrum iesum.

Super oblata.

His nobis domine misteriis conferatur. quo terrena desideria mitigantes. discamus amare cęlestia. per dominum.

^a [*Ant.*] Misericordia domini. *Psal.* Exultate iusti. *All. ii. quales uolueris.* *Off.* Deus deus meus ad te. *Vers. i.* Sitiuit. *Vers. ii.* In matutinis. *Com.* Ego sum pastor bonus. *Psal.*]

^b [*Ant.* Iubilate deo. *P(sal.)* Dicite deo. *All. quales uolueris.* *Off.* Laud<a> anima me(a). *Vers. i.* Qui custodit uerit(atem). *Vers. ii.* Dominus erigit allisos. *Com.* Modicum et (non uide)bitis.]

¹ domine nobis nobis domine O.

Ad complendum.

Sacramenta quę sumpsimus quaesumus domine et spiritalibus nos instruant alimentis . et corporalibus tueantur auxiliis . per.

^aXVI. DOMINICA .III. POST OCTABAS PASCHAE.

Deus qui fidelium mentes unius efficis uoluntat^{is}¹ . da populis tuis id amare quod precipis . id desiderare quod promittis . ut inter mundanas uarietates . ibi nostra fixa sint corda . tibi uera sunt gaudia . per.

Super oblata.

Deus qui nos per huius sacrificii ueneranda commertia . unius summe diuinitatis participes effecisti . presta /quaesumus . ut sicut tuam cognoscimus ueritatem . sic eam dignis [fo. 162v moribus adsequamur . per.

Ad complendum.

Adesto domine deus noster . ut per hęc quę fideliter sumpsimus . et purgemur a uitiiis . et a periculis omnibus exuamur . per.

^bXVII. DOMINICA .IIII. POST OCTABAS PASCHAE.

Deus a quo bona cuncta procedunt . largire supplicibus . ut cogitemus te inspirante quę recta sunt . et te gubernante eadem faciamus . per dominum.

Super oblata.

Suscipe domine fidelium preces cum oblationibus hostiarum . ut per hęc pię¹ deuotionis officia . ad celestem gloriam transeamus . per dominum.

Ad complendum.

Tribue 'nobis' domine celestis mense uirtutis societatem . et desiderare quę recta sunt . et desiderata percipere . per dominum.

^a [[Ant.] Cantate domino. *Psal.* Saluabit sibi. *Ad R.* (.) *All.* Quales uolueris. *Off.* Iubilate deo unius(rsa.) *Vers.* i. Reddam tibi. *Vers.* ii. L(ocutum est?) *Com.* Dum uenerit.]

^b [[Ant.] Uocem iocunditatis (*Psal.*) Iubilate deo. *Ad R.* (D)icite deo. *All.* quales uolueris. (*Off.*) Benedicite gentes. (*Vers.* i.) Iubilate (*Vers.* i.)i. Uenite. (*Com*) Cantate domino.]

¹ pię pia O.

^aXVIII. DOMINICA POST ASCENSIONEM DOMINI.

/Omnipotens sempiterne deus fac nos tibi¹ semper et [fo. 163
deuotam gerere uoluntatem . et maiestati tuę sincero corde seruire .
per dominum.

Super oblata.

Sacrificia nos domine immaculata purificent .et mentibus nostris
supernę gratiae dent uigorem . per dominum.

Ad complendum.

Repleti domine muneribus sacris . da quaesumus ut in gratia-
rum semper actione maneamus . per.

^bXVIII. DOMINICA PRIMA POST PENTECOSTEN.²

Deus in te sperantium fortitudo . adesto propitius inuocationi-
bus nostris . et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas . presta
auxilium gratię tuę . ¹ut in exsequen¹dis mandatis tuis et uoluntate
tibi et actione placeamus . per dominum.

Super oblata.

Hostias nostras domine tibi dicatas placatus adsume .et ad
perpetuum nobis tribue prouenire subsidium . per dominum.

Ad complendum.

/Tantis domine repleti muneribus . presta quaesumus . [fo. 163^v
ut et salutaria dona capiamus . et a tua numquam laude cessemus .
per.

^cXX. DOMINICA .II. POST PENTECOSTEN.

Sancti nominis tui domine timorem pariter et amorem
fac nos habere perpetuum . quia numquam tua gubernatione
destituis . quos in soliditate tuę dilectionis instituis . per
dominum.

Super oblata.

Oblatio nos domine tuo nomini dicanda purificet . et de die in
diem ad cęlestis uite transferat actionem . per.

^a [^aAnt.] Exaudi domine uocem meam. *Psalms*. Dominus inluminat[io]. *All.*
quales uolueris. *Off*. Lauda anima mea dominum. *Com*. Pater cum essem cum eis.]

^b *Ant*. Domine in tua misericor[di]a. *Resp*. Ego dixi domine. [*All*. In (? te
domine)] *Off*. Intende uoci. *Com*. Narrabo omnia.

^c *Ant*. Factus est dominus. *Resp*. Ad dominum dum tribularer. *Off*. Domine
conuertere. *Com*. Cantabo domino. [*All*. Diligam te.]

¹ tibi in marg. add. O.

² post pentecosten post octauas pentecosten O, et similiter per totam domini-
carum seriem.

Ad complendum.

Sumptis muneribus domine quaesumus . ut cum frequentatione mysteriū . crescat nostrę salutis effectus . per dominum nostrum.

^aXXI. DOMINICA .III. POST PENTECOSTEN.

Deprecationem nostram quaesumus domine benignus exaudi . et quibus supplicandi prestat / affectum . tribue defensionis [fo. 164 auxilium . per.

Super oblata.

Munera domine oblata sanctifica . ut tui nobis unigeniti corpus et sanguis fiant¹. per eundem.

Ad complendum.

Haec nos communio domine purget a crimine . et celestis remedii faciat esse consortes . per.

^bXXII. DOMINICA .IIII. POST PENTECOSTEN.

Protector in te sperantium deus sine quo nihil est ualidum . nihil sanctum . multiplica super nos misericordiam tuam . ut te rectore . te duce . sic transeamus per bona temporalia . ut non ammittamus aeterna . per dominum.

Super oblata.

Respice domine munera supplicantis ecclesię . et saluti credentium perpetua sanctificatione sumenda concede . per dominum.

Ad complendum.

Sancta tua nos domine sumpta uiuificent . et misericordię sem-piterne . preparent² ex/piatos . per dominum. [fo. 164v

^cXXIII. DOMINICA .V. POST PENTECOSTEN.

Da nobis domine quaesumus . ut et mundi cursus pacifice nobis tuo ordine dirigatur . et ecclesia tua tranquilla deuotione letetur . per.

^a *Ant.* Respice in me. *Resp.* Iacta cogitatum. *Off.* Sperent in te omnes. *Com.* Ego clamaui. [*All.* Uenite exultemus.]

^b *Ant.* Dominus inluminatio. *Resp.* Propitius esto domine. *Off.* Inlumina oculos. *Com.* Dominus firmamentum meum. [(*All.* Con)fitemini domino et.]

^c *Ant.* Exaudi domine uocem meam. *Resp.* Protector noster. *Off.* Benedicam dominum. *Com.* Unam petii a domino. [*All.* Qui timent dominum.]

¹ **fiant** fiat O.

² **preparent** reparent O (*per correctionem.*)

Super oblata.

Oblationibus quaesumus domine placare susceptis . et ad te nostras etiam rebelles conpelle propitius uoluntates . per dominum.

Ad complendum.

Mysteria nos domine sancta purificent . et suo munere tueantur . per dominum.

aXXIII.

DOMINICA .VI. POST PENTECOSTEN.

Deus qui diligentibus te . bona inuisibilia preparasti . infunde cordibus nostris tui amoris affectum . ut te in omnibus et super omnia diligentes . promissiones tuas quę omne desiderium superant consequamur . per dominum.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris . /et has [fo. 165 oblationes famulorum famularumque tuarum benignus ¹assume¹. ut quod singuli obtulerunt ad honorem nominis tui . cunctis proficiat ad salutem . per.

Ad complendum.

Quos cęlesti domine dono satiasti . pręsta quaesumus ut a nostris mundemur occultis . et ab hostium liberemur insidiis . per.

bXXV.

DOMINICA .VII. POST PENTECOSTEN.

Deus uirtutum cuius est totum quod est optimum . inserte pectoribus nostris amorem tui nominis . et pręsta in nobis religionis augmentum . ut quę sunt bona nutrias . ac pietatis¹ studio . quę sunt nutrita custodias . per dominum.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris . et has populi tui oblationes benignus assume . et ut nullius sit irritum uotum . et nullius uacua postulatio . pręsta ut quod fideliter petimus . [fo. 165v efficaciter consequamur . per.

^a *Ant.* Dominus fortitudo. *Resp.* Conuertere domine. *Off.* Perfice gressus meos. *Com.* Circumibo et immola(bo). [*All.* Domine refugium.]

^b *Ant.* Suscepimus deus. *Resp.* Esto mihi in deum. *Off.* Populum humilem. *Com.* Gustate et uidete. [*All.* Omnes gentes.]

¹ *pietatis supra rasuram et recentiori manu scriptum est in O.*

Ad complendum.

Repleti sumus domine muneribus tuis . tribue quaesumus ut eorum et mundemur effectū . et muniamur auxilio . per dominum.

^aXXVI. DOMINICA .VIII. POST PENTECOSTEN.

Deus cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur . te supplices exoramus . ut noxia cuncta submoueas . et omnia nobis profutura concedas . per.

Super oblata.

Deus qui legalium differentiam hostiarum . unius sacrificii perfectione sanxisti . accipe sacrificium a deuotis tibi famulis . et pari benedictione . sicut munera abel sanctifica . ut quod singuli obtulerunt ad maiestatis tuę honorem . cunctis proficiat ad salutem . per dominum.

Ad complendum.

Tua nos domine medicinalis operatio . et /a nostris per- [fo. 166 uersitatibus clementer expediat . et ad ea quę sunt recta perducatur . per.

^bXXVII. DOMINICA .VIII. POST PENTECOSTEN.

Largire nobis domine quaesumus semper spiritu^m cogitandi quę recta sunt propitius et agendi . ut qui sine te esse non possumus . secundum te uiuere ualeamus . per dominum.

Super oblata.

Suscipe munera quaesumus domine quę tibi de tua largitate deferimus . ut hęc sacrosancta mysteria . gratię tuę operante uirtute . praesentis uite nos conuersione sanctificent . et ad gaudia sempiterna perducant . per dominum.

Ad complendum.

Sit nobis domine reparatio mentis et corporis caeleste mysterium . ut cuius exsequimur actionem sentiamus effectum . per.

^cXXVIII. DOMINICA .X. POST PENTECOSTEN.

Pateant aures misericordię tuę domine precibus supplicantium . et ut petentibus /desiderata concedas . fac tibi eos quae- [fo. 166v sumus placita postulare . per dominum.

^a *Ant.* Ecce deus adiuuat me. *Resp.* Domine dominus noster. *Off.* Iustitiae domini. *Com.* Primum quaerite. [All. Quoniam deus magnus dominus.]

^b *Ant.* Dum clamarem ad dominum. *Resp.* Custodi me domine. *Off.* Ad te domine leuauit. *Com.* Acceperis. [All. Qui sanat contritos.]

^c *Ant.* Deus in loco sancto suo. *Resp.* In deo sperauit cor. *Off.* Exaltabo te domine. *Com.* Honora dominum. [All. Letatus sum.]

Super oblata.

Concede nobis hæc quaesumus domine frequentare mysteria . quia quoties huius hostiæ commemoratio celebratur . opus nostrae redemptionis exercetur . per dominum.

Ad complendum.

Tui nobis domine communio sacramenti . et purificationem conferat . et tribuat unitatem . per dominum.

aXXVIII.

DOMINICA .XI. POST PENTECOSTEN.

Deus qui omnipotentiam tuam parcendo maxime et miserando manifestas . multiplica super nos gratiam tuam . ut ad tua promissa currentes . caelestium bonorum facias esse consortes . per.

Super oblata.

Tibi domine sacrificia dicata reddantur . quæ sic ad honorem nominis tui deferenda tribuisti . ut eadem remedia /fieri [fo. 167] nostra præstares . per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus domine deus noster . ut quos diuinis reparare non desinis sacramentis . tuis non destituas benignus auxiliis . per dominum.

bXXX.

DOMINICA .XII. POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne deus qui habundantiam¹ pietatis tuæ . et merita supplicum excedis et uota . effunde super nos misericordiam tuam . ut dimittas quæ conscientia metuit . et adicias quod oratio non præsumit . per.

Super oblata.

Respice domine quaesumus nostram propitius seruitutem . ut quod offerimus . sit tibi munus acceptum . sit nostræ fragilitati² subsidium . per.

Ad complendum.

Sentiamus domine quaesumus tui perceptione sacramenti . subsidium mentis et corporis . ut in utroque saluati . caelestis remedii plenitudine gloriemur . per.

^a *Ant.* Deus in adiutorium. *Resp.* Benedicam dominum. *Off.* Precatus est moyses. *Com.* De fructu operum. [*All.* Exultate deo.] [*All.* Paratum cor meum.]

^b *Ant.* Respice domine in testamentum. *Resp.* Respice domine. *Off.* In te speraui domine. *Com.* Panem de caelo. [*All.* Dominus regnavit deco<rem.>]

¹ **habundantiam** abundantia O.

² **fragilitati** fragilitatis O.

aXXXI.

DOMINICA .XIII. POST PENTECOSTEN.

/Omnipotens et misericors¹ deus. de cuius munere uenit [fo. 167v
ut tibi a fidelibus tuis digne et laudabiliter seruiatur. tribue quae-
sumus nobis. ut ad promissiones tuas sine offensione curramus.
per dominum.

Super oblata.

Hostias quaesumus domine propitius intende. quas sacris
altaribus exhibemus. ut² nobis indulgentiam largiendo. tuo
nomini dent honorem. per dominum.

Ad complendum.

Viuificet nos quaesumus domine huius participatio sancta
mysterii. et pariter nobis³ expiationem tribuat et munimen. per
dominum.

bXXXII.

DOMINICA .XIII. POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne deus. da nobis fidei spei et caritatis
augmentum. et ut mereamur adsequi quod promittis. fac nos
amare quod precipis. per dominum.

Super oblata.

Propitiare domine populo tuo. propitiare /muneribus. [fo. 168
ut hac oblatione placatus. et indulgentiam⁴ nobis tribuas. et
postulata concedas. per.

Aa complendum.

Sumptis domine celestibus sacramentis. ad redemptionis
aeterne quaesumus proficiamus augmentum. per dominum.

cXXXIII.

DOMINICA .XV. POST PENTECOSTEN.

Custodi domine quaesumus ecclesiam tuam propitiatione
perpetua. et quia sine te labitur humana mortalitas. tuis semper
auxiliis. et abstrahatur a noxiis. et ad salutaria dirigatur. per
dominum.

^a *Ant.* Protector noster. *Resp.* Bonum est confidere. *Off.* Inmittit angelum.
Com. Panis quem ego. [*All.* Iubilate deo.]

^b *Ant.* Inclina domine aurem. *Resp.* Bonum est confidere. *Off.* Expectans
expe(ctau.) *Com.* Qui manducat. [*All.* Domine deus salu<tis>.]

^c *Ant.* Miserere mihi domine quoniam. *Resp.* Timebunt gentes. *Off.* Domine
in auxilium me(um.) *Com.* Domine memorabor. [*All.* Laudate dominum.]

¹ et misericors sup. rasuram in O, man. rec.

² ut sup. lin. add. in O.

³ nobis sup. lin. add. in O.

⁴ indulgentiam tuam add. O.

Super oblata.

Concede nobis domine quaesumus . ut hæc hostia salutaris . et nostrorum fiat purgatio delictorum . et tuę propitiatio potestatis . per.

Ad complendum.

Purificent semper et muniant . tua sacramenta nos deus . et ad perpetuę ducant saluationis effectum . per dominum.

a/XXXIII. DOMINICA .XVI. POST PENTECOSTEN. [fo. 168v

Ecclesiam tuam domine miseratio continuata¹ mundet et muniat . et quia sine te non potest salua consistere . tuo semper munere gubernetur . per.

Super oblata.

Tua nos domine sacramenta custodiant . et contra diabolicos tueantur semper incursus . per dominum.

Ad complendum.

Mentes nostras et corpora possideat quaesumus domine doni cęlestis operatio . ut non noster sensus in nobis . sed iugiter eius preueniat effectus . per dominum.

bXXXV. DOMINICA .XVII. POST PENTECOSTEN.

Tua nos domine quaesumus gratia semper et preueniat et sequatur . ac bonis operibus iugiter prestet esse intentos . per.

Super oblata.

Munda nos domine sacrificii presentis effectum . et perface miseratus in nobis . ut /eius mereamur esse participes . [fo. 169 per.

Ad complendum.

Purifica domine quaesumus mentes nostras benignus . et renoua cęlestibus sacramentis . ut consequenter et corporum presens pariter . et futurum capiamus auxilium . per dominum.

^a *Ant.* Iustus es domine. *Resp.* Unam petii a domino. *Off.* Oraui deum meum. *Com.* Uouete et reddite. [*All.* Deus iudex.]

^b *Ant.* Da pacem domine. *Resp.* Letatus sum. *Off.* Sanctificauit moyses. *Com.* Tollite hostias. [*All.* Qui ?) posuit.]

¹ *continuata sic* O prima manu, sed ta eras.

^aXXXVI. DOMINICA .XVIII. POST PENTECOSTEN.

Da quaesumus domine populo tuo diabolica uitare contagia . et te solum dominum¹ pura mente sectari . per dominum.

Super oblata.

Maiestatem tuam domine suppliciter deprecamur . ut hæc sancta quæ gerimus . et a preteritis nos delictis exuant . et futuris . per.

Ad complendum.

Sanctificationibus tuis omnipotens deus . et uitia nostra curentur . et remedia nobis aeterna proueniant . per dominum.

^bXXXVII. DOMINICA .XVIII. POST PENTECOSTEN.

Dirigat corda nostra domine quaesumus tuæ miserationis operatio . quia tibi sine te placere non possumus . per [fo. 169v dominum.

Super oblata.

Deus qui nos per huius sacrificii ueneranda commercia . unius summeque diuinitatis participes efficis . presta quaesumus ut sicut tuam cognoscimus² ueritatem . sic eam dignis mentibus et moribus adsequamur . per dominum.

Ad complendum.

Gratias tibi referimus domine sacro munere uegetati . tuam misericordiam deprecantes . ut dignos nos eius participatione perficias . per dominum.

^cXXXVIII. DOMINICA .XX. POST PENTECOSTEN.

Omnipotens et misericors deus . uniuersa nobis aduersantia propitiatus exclude . ut³ mente et corpore pariter expediti . quæ tua sunt liberis mentibus exsequamur . per dominum.

Super oblata.

Haec munera quaesumus domine quæ oculis tuæ maiestatis offerimus . salutaria nobis /esse concede . per dominum. [fo. 170

^a *Ant.* Salus populi. *Resp.* Dirigatur oratio me(a). *Off.* Si ambulauero. *Com.* Tu mandasti. [*All.* Adorabo.]

^b *Ant.* Omnia quæ fecisti nobis. *Resp.* Oculi omnium. *Off.* Super flumina. *Com.* Memento uerbi tui. [*All.* Qui timent] [*All.* Te (? decet)].

^c *Ant.* In uoluntate tua domine. *Resp.* Domine refugium. *Off.* Uir erat in terra. *Com.* In salutari tuo. [*All.* Domine]

¹ dominum deum O.

² cognoscimus cognouimus O.

³ ut et O *pr. man. sed u sup. lin. add.*

Ad complendum.

Tua nos domine medicinalis operatio .et a nostris peruersitatibus clementer expediat .et tuis faciat semper inherere mandatis .per.

^aXXXVIII. DOMINICA .XXI. POST PENTECOSTEN.

Largire quaesumus domine fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem . ut pariter ab omnibus mudentur offensis . et secura tibi mente deseruiant . per dominum.

Super oblata.

Caelestem nobis prebeant hæc mysteria quaesumus domine medicinam . et uitia nostri cordis expurgent . per dominum.

Ad complendum.

Ut sacris domine reddamur digni muneribus . fac nos quaesumus tuis oboedire mandatis . per dominum.

^bXL. DOMINICA .XXII. POST PENTECOSTEN.

Familiam tuam quaesumus domine continua pietate custodi . ut a cunctis aduersitatibus te protegente sit libera . et in bonis actibus tuo /nomini sit deuota . per dominum. [fo. 170v

Super oblata.

Suscipe domine propitius hostias . quibus et te placari uoluisti . et nobis salutem potenti pietate restitui . per dominum.

Ad complendum.

Inmortalitatis alimoniam consecuti quaesumus domine . ut quod ore percepimus . mente sectemur . per dominum.

^cXLI. DOMINICA .XXIII. POST PENTECOSTEN.

Deus refugium nostrum et uirtus . adesto piis ecclesie tue precibus . auctor ipse pietatis . et presta ut quod fideliter petimus . efficaciter consequamur . per dominum.

^a *Ant.* Si iniquitates. *Resp.* Ecce quam bonum. *Off.* Recordare mei etc. *Com.* Dico uobis gaudium. [*All.* De profundis.]

^b *Ant.* Omnes gentes plaudite. *Resp.* Beata gens. *Off.* Sicut in holocaustum. *Com.* Inclina aurem tuam. [*All.* Redemptionem.]

^c *Ant.* Dicit dominus ego cogito. *Resp.* Liberasti nos domine. *Off.* De profundis. *Com.* Amen dico nobis quicquid. [*All.* Dextera dei fecit uirtutem.]

Super oblata.

Da misericors deus¹ ut hæc salutaris oblatio . et a propriis nos
reatibus indesinenter expediat . et ab omnibus tueatur aduersis .
per dominum.

Ad complendum.

Sumpsimus domine sacri dona mysterii . humiliter deprecantes .
ut quę in tui comme/moratione nos facere precepisti . in [fo. 171
nostrae proficiant infirmitatis auxilium . per.

XLI^r.¹ DOMINICA .XXIII. POST PENTECOSTEN.

Excita domine quaesumus tuorum fidelium uoluntates . ut¹
diuini operis fructum propensius exsequentes . pietatis tuę remedia
maiora percipiant . per dominum.

Super oblata.

Propitius esto² domine supplicationibus nostris . et populi tui
oblationibus precibusque susceptis . omnium nostrorum ad te
corda conuerte . ut a terrenis cupiditatibus liberi . ad cęlestia
desideria transeamus . per.

Ad complendum.

Concede nobis domine quaesumus . ut sacramenta quę sump-
simus . quicquid in nostra mente uitiosum est . ipsius medicationis
dono curetur . per.

XLII^r.¹ INCIPIUNT ORATIONES COTIDIANIS DIEBUS AD
MISSAS.

Perpetua quaesumus domine pace custodi . quos in te /sperare
donasti . per dominum. [fo. 171v

Alia.

Adesto nobis misericors deus . et tuę pietatis in nobis propitius
dona concede . per.

Super oblata.

Adesto nobis quaesumus domine . et preces nostras benignus
exaudi . ut quod fiducia non habet meritorum . placatio obtineat
hostiarum . per.

¹ ut et O pr. man., sed. u sup. lin. additum.

² Propitius esto Propitiare quaesumus O, ex corr. man. rec.

Ad complendum.

Mysteria sancta nos domine et spiritalibus expleant alimentis . et corporalibus tueantur auxiliis . per.

ALIA MISSA.¹

Exaudi nos miserator et misericors deus . et continentię salutaris . propitius nobis dona concede . per.

Super oblata.

Hostias quaesumus domine suscipe placatus oblatas . quę te sanctificando nobis efficiantur salutare . per dominum nostrum.

Ad complendum.

Sancta tua nos domine quaesumus . et a peccatis exuant . et celestis uitę uigore confirment . per dominum.

XLIII^r L.¹ALIA MISSA.²

/Quaesumus omnipotens deus . ut plebs tua toto tibi³ [fo. 172 corde deseruiens . et beneficia tua iugiter mereatur et pacem . per dominum.

Super oblata.

Suscipe quaesumus domine hostiam redemptionis humane . et salutem nobis mentis et corporis operare placatus . per.

Ad complendum.

Da quaesumus omnipotens deus . ut mysteriorum uirtute satiati . uita nostra firmetur . per.

ALIA MISSA.⁴

Rege nostras domine propitius uoluntates . ut nec propriis iniquitatibus implicantur . nec subdantur alienis . per.

Super oblata.

Tua sacramenta nos deus circumtegant et refovent . simulque nobis temporale remedium conferant et aeternum . per.

Ad complendum.

Tua sancta nobis omnipotens deus quę sumpsimus . et indulgentiam prebeant . et auxilium perpetuę defensionis impendant . per dominum.

¹ Numeros huic titulo nullos praemittit R : O praem. xliii.

² Numeros huic titulo non praem . O.

³ **toto tibi** tibi toto O.

⁴ Numeros huic titulo nullos praem. R : O praem. xlv.

/XLV.¹

ALIA MISSA.

[fo. 172v

Conprime domine quaesumus noxios semper incursus . et salutarem temporibus nostris propitius da quietem . per dominum.

Super oblata.

In tuo conspectu domine quaesumus talia nostra sint munera . quę et placare² te ualeant . et nos tibi placare² perficiant . per dominum.

Ad complendum.

Cotidiani domine quaesumus munere³ sacramenti . perpetuę nobis tribue salutis augmentum . per.

XLVI.⁴

ALIA MISSA.

Ab omnibus nos defende quaesumus⁵ domine semper aduersis . et continuis tuere p̄sidiis . per.

Super oblata.

Offerimus tibi domine munera quę dedisti . ut et creationis tuę circa mortalitatem nostram testificentur auxilium . et remedium nobis immortalitatis operentur . per dominum.

Ad complendum.

Quod ore sumpsimus domine mente capiamus . et [fo. 173 de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum . per dominum.

Alia.

Conseruent nos quaesumus domine munera tua . et aeternam uitam tribuant nobis deprecantibus . per dominum nostrum.

XLVII.⁶

MISSA IN NATALE UNIUS APOSTOLI.

Quaesumus omnipotens deus . ut beatus *ille* apostolus tuum pro nobis imploret auxilium . ut a nostris reatibus absoluti . a cunctis etiam periculis exuamur . per dominum.

Super oblata.

Sacrandum tibi domine munus offerimus . quo beati *illius* apostoli solemnia recolentes . purificationem quoque nostris m̄ntibus imploramus . per dominum.

¹ xlv. xlv. O.

² placare placere O.

³ munere munera O.

⁴ xlv. xlvii. O.

⁵ defende quaesumus quaesumus defende O.

⁶ xlvii. sic etiam O, repetitis numeris.

Ad complendum.

Perceptis domine sacramentis suppliciter exoramus . ut intercedente beato *illo* apostolo tuo . quę pro illius ueneranda gerimus solemnitate . nobis proficiant /ad medellam . per [fo. 173^v dominum.

XLVIII. IN NATALE PLURIMORUM APOSTOLORUM.

Deus qui nos annua apostolorum tuorum *illius* et *illius*¹ solemnitate laetificas . pręsta quaesumus . ut quorum gaudemus meritis . instruamur exemplis . per dominum.

Super oblata.

Munera domine quę pro apostolorum tuorum *illorum* solemnitate deferimus . propitius suscipe . et mala omnia quę ^meremur auerte . per dominum.

Ad complendum.

Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis . ut quorum solemnia cęlebramus . eorum orationibus adiuuemur . per dominum.

[XLVIII.]¹ IN NATALE UNIUS MARTYRIS.

Pręsta quaesumus omnipotens deus . ut qui beati *illi<us>* martyris tui natalicia colimus . intercessione eius in tui nominis amore roboremur . per .

Super oblata.

Muneribus nostris quaesumus domine precibusque suscep/tis . et celestibus nos munda mysteriis et clementer [fo. 174 exaudi . per dominum.

Ad complendum.

Da quaesumus domine deus noster . ut sicut tuorum commemoratione sanctorum temporali gratulamur officio . ita perpetuo lętemur aspectu . per dominum.

L.² IN NATALE PLURIMORUM MARTYRUM.

Deus qui nos concedis sanctorum martyrum³ tuorum *illorum* natalicia⁴ colere . da nobis in aeterna beatitudine de eorum societate gaudere . per dominum.

¹ *illius et illius* illorum O (orum *sup.* ras. man. rec.)

² L. om. O.

³ *martyrum* *sup.* lin. ada. in cod. O. man. rec.

⁴ *natalicia* natalia O.

Super oblata.

Munera tibi domine nostrę deuotionis offerimus. quę et pro tuorum tibi grata sint honore iustorum. et nobis salutaria te miserante reddantur. per dominum.

Ad complendum.

Pręsta nobis domine quaesumus intercedentibus sanctis tuis *illis* et *illis*¹ ut quę ore² contingimus. pura mente capiamus. per dominum.

LI. IN NATALE UNIUS CONFESSORIS.

/Da quaesumus omnipotens deus. ut beati *illius* [fo. 174v confessoris tui ueneranda solemnitas. et deuotionem nobis augeat et salutem. per dominum.

Super oblata.

Sancti tui nos quaesumus domine³ ubique letificent. ut dum eorum merita recolimus. patrocinia sentiamus. per dominum.

Ad complendum.

Pręsta quaesumus omnipotens deus. ut de perceptis muneribus gratias exhibentes. beneficia potiora sumamus. per dominum.

LII.⁴ IN NATALE PLURIMORUM CONFESSORUM.

Deus qui nos sanctorum tuorum *illorum* confessionibus gloriosis circumdas et protegis. da nobis et eorum imitatione proficere. et intercessione gaudere. per.

Super oblata.

Suscipe domine preces et munera. quę ut tuo sint digna conspectui. sanctorum tuorum precibus adiuemur. per.

Ad complendum.

Corporis sacri et pretiosi sanguinis /repleti libamine. [fo. 175 quaesumus domine deus noster. ut quod pia¹ deuotione gerimus. certa redemptione capiamus. per dominum.

¹ et illis om. O.

² ore partim sup. ras. in O, man. rec.

³ quaesumus domine domine quaesumus O.

⁴ lii. om. O.

LIII.

IN NATALE VIRGINIS.¹

Deus qui inter cetera potentie tue miracula . etiam in sexu fragili uictoriam martyrii contulisti . concede propitius . ut cuius natalicia colimus . per eius ad te exempla gradiamur . per dominum.

Alia.

Indulgentiam nobis domine beata *illa* martyr imploret . que tibi grata semper extitit et merito castitatis . et tue professione uirtutis . per dominum.

Super oblata.

Suscipe munera domine que in beatę *illius* martyris tue solemnitate deferimus . cuius nos scimus patrocinio liberari . per.

Ad complendum.

Auxilientur nobis domine sumpta mysteria . et intercedente beata *illa* /martyre tua . sempiterna protectione con- [fo. 175v] firment . per dominum.

LIIII. MISSA AD POSCENDA SUFFRAGIA SANCTORUM.

Concede quaesumus omnipotens deus . ut intercessio nos sanctę dei genetricis marię . sanctorumque omnium apostolorum martyrum et confessorum . et omnium electorum tuorum ubique letificet . ut dum eorum merita recolimus . patrocinia sentiamus . per.

Super oblata.

Oblatis domine placare muneribus . et intercedentibus omnibus sanctis tuis . a cunctis nos defende periculis . per dominum.

Ad complendum.

Sumpsimus domine sanctorum tuorum solemnia celebrantes sacramenta celestia . presta quaesumus ut quod temporaliter gerimus . aeternis gaudiis consequamur . per.

LV.

ORATIONES AD CLERICUM FACIENDUM.

Oremus dilectissimi fratres dominum nostrum iesum /christum pro hoc famulo suo *illo* . qui ad deponendam comam [fo. 176] capitis sui pro eius amore festinat . ut donet ei spiritum sanctum qui habitum religionis in eo perpetuum conseruet . et a mundi

¹ uirginis uirginum O.

impedimento uel ſeculari desiderio cor eius defendat. ut ſicut inmutatur in uultu. Ita manus dexterę eius ei uirtutis tribuat incrementa. et ab omni cęcitate humana oculos eius aperiat. et lumen ei æternę gratię concedat. qui uiuit cum deo patre.

Item alia.

Adeſto domine ſupplicationibus noſtris. et hunc famulum tuum benedicere dignare. cui in tuo ſancto nomine habitum ſacre religionis inponimus. ut te largiente et deuotus in eccleſia perſistere. et uitam percipere mereatur æternam. per dominum.

Dum tondis¹ eum dicis antiphonam.

/Tu es domine qui reſtitues² mihi hereditatem [fo. 176v meam.

Ÿ. Dominus pars hereditatis meae. et³ gloria.

Item alia.

Haec eſt generatio rectorum. et³ gloria.⁴

Oratio poſt tonsionem.

Preſta omnipotens deus huic famulo tuo illo⁵. cuius hodie capitis comam pro diuino amore depoſuimus. ut in tua dilectione perpetua maneat. et eum ſine macula in ſempiternum cuſtodias. per.

LVI.⁶ BENEDICTIO VESTIUM VIRGINIS UEL UIDUę.

Deus qui uestimentum ſalutare et indumentum æternę iocunditatis. tuis fidelibus promiſiſti. clementiam tuam ſup- pliciter exoramus. ut hæc indumenta. humilitatem cordis. et contemptum mundi ſignificantia. quibus famula tua illa ſancto uiſibiliter eſt informanda propoſito. propitiuſ benedicas. et beatę caſtitatis /habitum. quem te inſpirante [fo. 177 ſuſceperit. te protegente cuſtodiat. per.

Item alia.

Deus bonorum⁷ uirtutum dator. et omnium benedictionum largus infuſor. exaudi preces noſtras. et hanc uestem quam famula tua illa. pro conſeruande caſtitatis ſigno ſe adoperiendam expoſcit. benedicere et ſanctificare digneris. per dominum.

¹ **tondis** tundes O.

² **reſtitues** reſtituas O.

³ **et** cum O.

⁴ **gloria.** A. Hic accipiet benedictionem. add. O.

⁵ **illo** ſic etiam O.

⁶ **lvi.** om. O.

⁷ **bonorum** bonarum O.

*Benedictio uirginis ab episcopo dicenda.*¹

Respice domine propitius super hanc famulam tuam *illam*. ut sanctę uirginitatis propositum. quod te inspirante suscepit. te gubernante custodiat. per dominum.

Consecratio.

Deus castorum corporum benignus inhabitator. et incorruptarum amator animarum. respice super hanc famulam tuam *illam* quae tibi deuotionem suam offert. a quo et ipsa eundem² uotum adsumpsit. /sit in ea domine per donum spiritus [fo. 177v tui. prudens modestia. sapiens benignitas. grauis lenitas. casta libertas. serueat in caritate. et nihil extra te diligat. laudabiliterque uiuat. et laudari non appetat. te timeat. tibi amore seruiat. tu ei honor. tu gaudium. tu in merore solatium. tu in ambiguitate consilium. tu in iniuria defensio. In tribulatione patientia. in paupertate habundantia. in ieiunio cybus. in infirmitate sis medicina. per te quem diligere super omnia appetit. quod est professa custodiat. ut et hostem antiquum deuincat. et uitiorum squalores expurget. quatenus centesimi fructus dono uirginitatis 'decorari. uirtutumque lampadibus¹ exornari. et electorum tuorum³ uirginum consortium⁴. te donante mereatur uniri⁵. per dominum.⁶

/LVII.⁷

BENEDICTIO ALTARIS.

[fo. 178

Deprecamur misericordiam tuam omnipotens aeternę⁸ deus. ut hoc altare sacrificiis spiritalibus consecrandum. uocis nostrę exorandus officio. presenti benedictione sanctifices. ut in eo semper oblationes famulorum tuorum studio suę deuotionis inpositas. benedicere et sanctificare digneris. et spiritali placatus incenso. precanti familię tuę promptus exauditor adsistas. per.

LVIII.⁹

CONSECRATIO ALTARIS.

Deus omnipotens in cuius honore hoc altare sub inuocatione tui nominis consecramus. clemens et propitius preces nostrę humilitatis exaudi. et presta ut in hac mensa. sint tibi libamina accepta. sint grata. sint pingua. et spiritus sancti tui semper

¹ Huic titulo adscribit O numeros lvii.² eundem idem O.³ electorum tuorum electarum tuarum O.⁴ consortium consortio O.⁵ uniri muniri O.⁶ per dominum om. O.⁷ lvii. lviii. O.⁸ aeternę om. O.⁹ lviii. lviii. O.

rore perfusa . ut omni tempore in hoc loco supplicantis tibi
familię tuę anxietates¹ releues . egritudines cures . / preces [fo. 178v
exaudias . uota suscipias . desiderata confirmes . postulata con-
cedas . per dominum .

LVIII.² AD CONSECRANDAM PATENAM.

Consecramus et sanctificamus hanc patenam . ad conficiendum
in ea corpus domini nostri iesu christi . patientis crucem pro
omnium nostra salute . qui cum patre et spiritu sancto uiuit et
regnat deus in unitate spiritus sancti.³

*Deinde facit signum crucis de oleo sancto super patenam et
benedicit his uerbis.*

Consecrare et sanctificare digneris domine patenam hanc . per
istam unctionem . et nostram benedictionem . in christo iesu
domino nostro . qui tecum .

LX.⁴ AD CALICEM BENEDICENDUM.

Dignare domine deus noster calicem istum in usum ministerii
tui pia deuotione formatum . ea sanctificatione perfundere . qua
melchise⁵dech¹ famuli tui sacratum calicem perfudisti . et quod
/ arte uel metallo effici non potest altaribus tuis dignum . [fo. 179
fiat tua benedictione⁵ pretiosum atque sanctificatum . per
dominum .

LXI.⁶ ORATIONES IN DEDICATIONE FONTIS.

Omnipotens sempiterne deus . hoc baptisterium cęlesti
uisitatione dedicatum . spiritus tui inlustratione sanctifica . ut
quoscumque fons iste lauaturus est . trina ablutione purgati .
indulgentiam omnium delictorum . tuo munere consequantur . per
dominum .

Alia.

Multiplica domine benedictionem tuam . et spiritu tui muneris
fidem nostram corrobora . ut qui in hęc fluenta descenderint . in
libro uite adscribi mereantur . per dominum .

LXII.⁷ MISSA IN ANNIUERSARIO DEDICATIONIS BASILICAE.

Deus qui nobis per singulos annos . huius sancti templi tui
consecrationis reparas / diem . et sacris semper mysteriis [fo. 179v

¹ anxietates anxietate O.

² lviii. lx. O.

³ et spiritu sancti om. O.

⁴ lx. lxi. O.

⁵ fiat tua benedictione faciat tua benedictio O.

⁶ lxi. lxii. O.

⁷ lxii. lxiii. O.

representas incolomes. exaudi preces populi tui. et presta ut quisquis hoc templum beneficia petiturus ingreditur. cuncta se impetrasse laetetur. per dominum.

Super oblata.

Annue quaesumus domine precibus nostris. ut quicumque intra templi huius cuius anniuersarium dedicationis diem celebramus. ambitum continemur. plena¹ tibi atque perfecta corporis et anime deuotione placeamus. ut dum hæc præsentia uota reddimus. ad æterna premia te adiuuante uenire mereamur. per dominum.

*Post communionem.*²

Deus qui ecclesiam tuam sponsam uocare dignatus es. ut quæ haberet gratiam per fidei deuotionem. haberet etiam ex nomine pietatem. da ut omnis hæc plebs nomini tuo seruiens. huius uocabuli consortio digna esse mereatur. et ecclesia tua [fo. 180 in templo cuius anniuersarius dedicationis dies celebratur tibi collecta. te timeat. te diligat. te sequatur. Ut dum iugiter per uestigia tua graditur. ad celestia promissa te ducente peruenire mereatur. qui uiuis et regnas cum deo.

Ad³ populum.

Deus qui de uiuis et electis lapidibus æternum maicstati tuæ condis habitaculum. auxiliare populo supplicanti. ut quod ecclesiæ tuæ corporalibus proficit spatiis. spiritalibus amplificetur augmentis. per dominum.

LXIII.⁴

MISSA PRO REGIBUS.

Deus regnorum omnium. et christiani maxime protector imperii. da seruis tuis regibus nostris *illis* triumphum uirtutis tuæ scienter excolere. ut qui tua constitutione sunt principes. tuo semper munere sint poten/tes. per dominum. [fo. 180v

Super oblata.

Suscipe domine preces et hostias ecclesiæ tuæ pro sa<lu>te famuli tui *illius* supplicantis. et in protectione fidelium populorum. antiqua brachii tui operare miracula. ut superatis pacis inimicis. secura tibi seruiat christiana libertas. per dominum.

¹ plena plana O.

² Post communionem. Ad c. O.

³ Ad Super O.

⁴ lxiii. sic etiam O.

*Infra actionem.*¹

Hanc igitur oblationem famuli tui *illius*. quam tibi ministerio officii sacerdotalis offerimus. pro eo quod in ipso potestatem imperii conferre dignatus es. propitius et benignus adsume. et exoratus nostra obsecratione concede. ut maiestatis tuę protectione confidens. et aeo augeatur et regno. per dominum nostrum.

Ad complendum.

Deus qui ad prædicandum aeterni regis euangelium. romanum imperium preparasti. prætende famulis tuis 'principibus nostris arma' /cēlestia. ut pax ecclesiarum. nulla turbetur [fo. 181 tempestate bellorum. per dominum.

LXIII.²

MISSA COTIDIANA PRO REGE.

Quaesumus omnipotens deus ut famulus tuus *ille*. qui a tua miseratione suscepit regni gubernacula. uirtutum etiam omnium percipiat incrementa. quibus decenter ornatus. et uitiorum monstra deuitare. et ad te qui uia. ueritas. et uita es. gratosus ualeat peruenire. per dominum.

*Secreta.*³

Munera domine quaesumus oblata sanctifica. ut et nobis unigeniti tui corpus et sanguis fiant. et *illius*⁴ regi. ad obtinendam animę corporisque salutem. et peragendum iniunctum officium. te largiente usquequaque proficiant. per dominum.

*Post com<m>unionem.*⁵

Haec domine oratio salutaris famulum tuum *illum*⁶. ab omnibus tueatur aduer/sis. quatenus et ecclesiastice pacis [fo. 181v obtineat tranquillitatem. et post istius temporis decursum. ad aeternam perueniat hereditatem. per.

LXV.⁷ MISSA IN TEMPORE SINODI PRO REGE DICENDA.⁸

Omnipotens sempiterne deus qui famulum tuum *illum*. regni fastigio dignatus es sublimare. tribue ei quaesumus ut ita in presenti collecta multitudine. cunctorum in commune salutem disponat. quatenus a tuę ueritatis tramite non recedat. per dominum.

¹ *Infra actionem.* Inf O.² *Lxiii.* lxx. O.³ *Secreta* Super oblata O.⁴ *illius* illi O.⁵ *Post communionem.* Ad t. O.⁶ *illum* regem. cum collecto clero. et populo sibi commisso *add.* O.⁷ *Lxv.* lxxvi. O.⁸ *Missa dicenda.* Ad missa dicendas O.

Item alia oratio.

Deus auctor omnium iustorum honorum. dator cunctarum dignitatum. et piorum gratissimus conseruator imperiorum. respice super¹ famulum tuum *illum*. et præsta ut quibus tuo dono imperat eis. tua² opitulatione fultus salubriter prosit. per dominum.

Item alia oratio.

Omnipotens sempiterne deus. caelestium terrestriumque /moderator. qui famulum tuum *illum*. ad regni fastigium [fo. 182 dignatus es prouehere. concede³ quaesumus ut a cunctis aduersitatibus liberatus. et ecclesiasticę pacis dono muniatur. et ad aeternę pacis gaudia te donante peruenire mereatur. per dominum.

Item alia oratio.

Deus qui scis genus humanum nulla sua uirtute posse subsistere. concede propitius ut famulus tuus *ille*. quem populo tuo uoluisti preferri. ita tuo fulciatur adiutorio. quatenus quibus potuit præesse ualeat et prodesse. per dominum.

Item alia.

Deus qui miro ordine uniuersa disponis. et ineffabiliter gubernas. præsta quaesumus ut famulus tuus *ille* hæc in præsentī conuentu. et in huius saeculi cursu te adiuuante peragat. et peragenda decernat. unde tibi in perpetuum placere ualeat. per.

Super oblata.

/Concede omnipotens deus his salutaribus sacrificiis [fo. 182v placatus. ut famulus tuus *ille* ad peragendum regalis dignitatis officium inueniatur semper idoneus. et cęlestis patrię gaudii reddatur acceptus. per.¹⁴

¹ **super** hunc *add.* O.

² **imperat eis. tua** imperat ! eis tua O.

³ **concede** ei *add.* O.

⁴ Hic sequuntur in cod. O duae Praefationes :

Praefatio. Vere dignum aequum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sanctae pater omnipotens aeternae deus. qui es fons uitae. origo luminis. et auctor totius bonitatis. Et maiestatem tuam totis nisibus implorare ! ut famulo tuo *illi* cui concessisti regendo populi curam. tribuas id secundum tuam uoluntatem exequendi efficaciam. et quibus tuo dono imperat eis tua opitulatione fultus salubriter prosit ut pariter ab omnibus uitae periculis exuti. et uirtutum spiritalium ornamentis induti. spei. fidei caritatisque gemmis ornati ! et mundi cursus pacifico eis tuo ordine dirigatur. et in (*cod.* inī) sanctis operibus te auxiliante perseuerent beatorumque spirituum coheredes effici mereantur. per christum dominum nostrum.

Alia praefatio. Vere dignum aequum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere domine sanctae pater omnipotens aeternae deus. tuamque

*Post communionem.*¹

Haec domine salutaris sacrificii perceptio famuli tui *illius* peccatorum maculas diluat. et ad regendum secundum tuam uoluntatem populum idoneum reddat. ut hoc salutari mysterio contra uisibiles et inuisibiles hostes reddatur inuictus. per quod mundus est diuina dispensatione redemptus. per.

LXVI.²

MISSA SPECIALIS SACERDOTIS.

Omnipotens *eterna* deus¹. tuę gratię pietatem supplici deuotione deosco. ut omnium malorum meorum uincula soluas. cunctisque meis criminibus et peccatis clementer ignoscas. et quia me indignum /et peccatorem ad ministerium tuum [fo. 183 uocare dignatus es. sic me idoneum tibi minⁱstrum¹ efficias. ut sacrificium de manibus meis placide ac benigne suscipias. electorumque sacerdotum me participem facias. et de preceptis tuis in nullo me oberrare permittas. per.

Alia oratio.

Fac me quęso omnipotens deus. ita iustitia indui. ut in sanctorum tuorum merear exultatione laetari. quatenus emundatus ab omnibus sordibus peccatorum. consortium adipiscar tibi placentium sacerdotum. meque tua misericordia a uitiiis omnibus exuat. quem reatus proprię conscientię grauat. per dominum.

Super oblata.

Deus qui te präcipis a peccatoribus exorare³. tibi que sacrificium contriti cordis offerre⁴. hoc sacrificium quod indignis /manibus meis offero. acceptare dignare. et ut ipse tibi hostia [fo. 183v et sacrificium esse merear miseratus concede. quo per ministerii huius exhibitionem. peccatorum omnium percipiam remissionem. per dominum.

immensam clementiam deuotis mentibus et inmensis precibus implorare / ut qui diuersitatem gentium unius sacre fidei confessione paraclyti spiritus dono uoluisti congregare / congregatam cleri ac populi multitudinem. una cum praelato principe iubeas conseruare / idque in hoc conuentu te opitulante deliberent / quod nequaquam a tua uoluntate discordet. quatinus tuis monitis parentes aduersitatibus omnibus carentes bonis omnibus exuberantes. et in praesenti saeculo pacis tranquillitate fruantur / et eternorum ciuium consortio adscisci mereantur. per christum.

¹ **Post communionem** Ad c̄ O.² **lxvi.** om. O.³ **exorare** exorari O.⁴ **offerre** offerri O.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternę deus. qui dissimulatis humanę fragilitatis peccatis. sacerdotii dignitatem concedis indignis. et non solum peccata dimittis. uerum etiam ipsos peccatores iustificare dignaris. cuius est muneris ut non existentia sumant exordia. exorta¹ nutrimentum. nutrita fructum. fructuosa perseuerandi auxilium. qui me non existentem creasti. creatum fidei firmitate ditasti fī/delem. quamuis² peccatis squalentem sacerdotii dignitate donasti. [fo. 184 tuam igitur omnipotentiam supplex exposco. ut me a pręteritis peccatis emacules. in mundi huius cursu in bonis operibus conrobores. et in perseuerantię soliditate confirmes. Sicque me facias tuis altaribus deseruire. ut ad eorum qui tibi placuerunt sacerdotum consortium ualeam peruenire. et per eum tibi sit meum acceptabile uotum. qui se tibi obtulit in sacrificium. qui est omnium opifex³. et solus sine peccati macula pontifex. iesus christus dominus noster. per quem maiestatem.

Ad complendum.

Huius mihi domine sacramenti perceptio. sit peccatorum remissio. et tuę pietatis obtata propitiatio. ut per hęc te opitulante efficiar sacris mysteriis dignus. quę de tua pietate confisus. frequentare presumo indignus. per.

/LXVII.⁴

ITEM ALIA MISSA.

[fo. 184v

Deus fons bonitatis. et pietatis origo. qui peccantem non statim iudicas. sed ad penitentiam miseratus expectas. te quęso ut facinorum meorum squalores abstergas. et me ad peragendum iniunctum officium dignum efficias. et qui altaris tui ministerium susc^re¹pi indignus. perago trepidus. ad id peragendum reddar strenuus. et inter eos qui tibi placuerunt inueniar iustificatus. per dominum.

Super oblata.

Sacrificii pręsentis quęso domine oblatio. mea expurget facinora. per quod totius mundi uoluisti relaxari peccata. illiusque frequentatione efficiar dignus. quod ut frequentarem susc^re¹pi indignus. per dominum.

¹ exorta et exhorta O.² ditasti fidelem. quamuis ditasti. fidelem quamuis R pr. curis: ditasti fidelem / et quamuis O.³ opifex pontifex O.⁴ lxvii. sic etiam O.

Praefatio.

Vere dignum et iustum est aequum et sa/lutare. Nos tibi [fo. 185
semper et ubique gratias agere. Domine sancte pater omnipotens
aeternę deus. qui dum libenter nostrę penitудinis satisfac-
tionem suscipis. ips^e tuo iudicio quod erramus abscondis. et
preterita peccata nostra dissimulas. ut nobis sacerdotii dignitatem
concedas; tuum est enim me ad ministrandum altari tuo dignum
efficere. quem ad peragendum id officii indignum dignatus es
promouere¹. ut preteritorum actuum meorum mala obliuiscens.
presentium ordinem in tua uoluntate disponens. futuris custodiam
inponens. per eum uitiorum squaloribus expurger. uirtutum
nutrimentis exorner. eorum sacerdotum consortio qui tibi
placuerunt aduner. quem constat esse uerum summumque ponti-
ficem. solumque sine peccati conta/gio sacerdotem. [fol. 185v
iesum christum dominum nostrum.

*Ad complendum.*²

Huius domine perceptio sacramenti. peccatorum meorum
maculas tergat. et ad peragendum iniunctum officium. me
idoneum reddat. per dominum.

LXVIII.³

MISSA UOTIUA.

Deus qui iustificas impium. et non uis mortem peccatorum.
maiestatem tuam suppliciter deprecamur. ut famulum tuum *illum*
de tua misericordia confidentem. celesti protegas benignus
auxil<i>o et assidua protectione conserues. ut tibi iugiter famu-
letur. et nullis temptationibus a te separetur. per dominum.

Super oblata.

Huius domine quaesumus uirtute mysterii. et a propriis nos
munda delictis. et famulum tuum *illum* ab omnibus absolue
peccatis. per dominum nostrum.

*Infra actionem.*⁴

/Hanc igitur oblationem quam tibi offerimus pro [fo. 186
famulo tuo *illo* ut omnium peccatorum suorum ueniam conse-
qui mereatur. quaesumus domine⁵ placatus accipias. et
miserationis tuę largitate concedas. ut fiat ei ad ueniam

¹ promouere ante hoc uerbum rasura est in O: suscipere, ut uidetur, prius scriptum fuit.

² Ad complendum Post com O.

³ lxviii. sic etiam O.

⁴ Infra actionem Inf O.

⁵ domine ut add. O.

delictorum .et actuum emendationem¹ .ut et hic ualeat bene uiuere .et ad eternam beatitudinem feliciter peruenire .diesque nostros in tua pace.

Ad complendum.

Purificent nos domine quaesumus sacramenta quę sumpsimus . et famulum tuum *illum* ab omni culpa liberum esse concede . ut quia conscientię reatu constringitur . cęlestis remedii plenitudine glorietur . per.

LXVIII.²

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens sempiterne deus miserere famulo tuo³ . et dirige eum secundum tuam clementiam in uiam salutis aeternę . ut te donan/te . tibi placita cupiat . et tota uirtute perficiat . per [fo. 186v dominum.

Super oblata.

Proficiat quaesumus domine hęc oblatio . quem⁴ tuę supplices offerimus maiestati ad salutem famuli tui⁵ . ut tua prouidentia eius uita inter aduersa et prospera ubique dirigatur . per dominum nostrum.

Ad complendum.

Sumentes domine perpetuę⁶ sacramenta salutis . tuam deprecamur clementiam . ut per ea famulum tuum ab omni aduersitate protegas . per.

Item alia ad complendum.

Famulum tuum quaesumus domine tua semper protectione custodi . ut libera tibi mente deseruiat . et te protegente a malis omnibus sit securus . per dominum.

LXX.⁷

ITEM ALIA MISSA.

Adesto domine supplicationibus nostris . et hanc famuli tui *illius* oblationem benignus ad/sume . ut qui⁸ auxilium [fo. 187 tuę miserationis implorat . et sanctificationis gratiam percipiat . et quę pie preçatur obtineat . per.

¹ emendationem emundationem O.

² lxviii. Sic etiam O.

³ tuo illo add. O.

⁴ quem quam O.

⁵ tui illi add. O.

⁶ perpetuę perpetua O.

⁷ lxx. om. O.

⁸ qui quia O.

Super oblata.

Grata sit tibi domine hæc oblatio famuli tui *illius* quam tibi offerimus in honorem¹ beati *illius* martyris tui. quaesumus ut eidem proficiat ad salutem . per dominum.

Ad complendum.

Huius domine quaesumus uirtute mysterii . et a propriis mundemur occultis . et famulum tuum *illum* ab omnibus absolue peccatis . per dominum.

LXXI.²

MISSA PRO SALUTE UIUORUM.

Præstende domine famulis et famulabus tuis *illis* dexteram cælestis auxilii . ut te toto corde perquirant . et quę digne postulant adsequantur³ . per.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris . et has oblationes famulorum famularumque tuarum . quas tibi pro incolomitate eorum/ offerimus benignus adsume . et ut nullius sit [fo. 187v irritum uotum . nullius uacua postulatio . præsta quaesumus ut quod fideliter petimus efficaciter consequamur . per dominum.

Infra actionem.⁴

Hanc igitur oblationem famulorum famularumque tuarum . quam tibi offerimus ob deuotionem mentis eorum⁵ . pius ac propitius clementi uultu suscipias . tibi⁶ supplicantes libens protege . dignanter exaudi . et aeterna eos protectione conserua . ut semper in tua religione lætantes . instanter in sanctę trinitatis confessione et⁷ fide catholica perseuerent . diesque nostros.

Ad complendum.

Da famulis et famulabus tuis quaesumus domine . in tua fide et sinceritate constantiam . ut in caritate diuina firmati . nullis temptationibus ab eius integritate uellantur . per.

LXXII.⁸

ITEM ALIA PRO FAMILIARIBUS.

/Deus qui caritatis dona per gratiam sancti spiritus . [fo. 188 tuorum cordibus fidelium infudisti . da famulis tuis pro quibus

¹ honorem honore O.² lxxi. sic etiam O.³ adsequantur consequi mereantur O.⁴ Infra actionem Inſi O.⁵ eorum quaesumus domine ut add. O.⁶ tibi tibi que O.⁷ et om. O.⁸ lxxii. sic etiam O.

tuam deprecamur clementiam . salutem¹ mentis et corporis . ut te tota uirtute diligant . et quę tibi placita sunt . tota dilectione perficiant . per.

Super oblata.

Miserere quaesumus domine deus famulis tuis² pro quibus hoc sacrificium laudis tuę offerimus maiestati . ut per hęc sancta supern³ae¹ beatitudinis³ gratiam obtineant . et gloriam aeternę beatitudinis adquirant . per.

*Post communionem.*⁴

Diuina libantes mysteria quaesumus domine . ut hęc salutaria sacramenta . illis proficiant ad prosperitatem et pacem . pro quorum dilectione hęc tuę obtulimus maiestati . per dominum nostrum.

*Ad complendum.*⁵

Deus qui supplicum tuorum uota . per caritatis officia suscipere dignaris . da fa/mulis tuis *illis* et *illis*⁶ in tua proficere [fo. 188v dilectione . et in tua letari protectione . ut tibi secura mente deseruiant . et in tua pace semper adsistere mereantur . per dominum.

LXXIII.⁷ MISSA PRO ABBATE UEL CONGREGATIONE.

Omnipotens sempiterne deus qui facis mirabilia magna solus . preterde super famulum tuum *illum* abbatem . uel super cunctam congregationem illi commissam . spiritum gratię salutaris . et ut in ueritate tibi complaceant . perpetuum eis rorem tuę benedictionis infunde . per dominum.

Super oblata.

Hostias domine famulorum tuorum placatus intende . et quas in honorem nominis tui deuota mente pro eis celebramus . proficere sibi sentiant ad medellam . per.

¹ **famulis salutem** famulis et famulabus tuis omnibus uidelicet mihi commissis . uel quorum nomina subter tenentur inserta pro quibus tuam deprecamur clementiam salutem O (*ex correctione manus paullo recentioris*).

² **deus famulis tuis** deus famulis et famulabus tuis omnibus uidelicet mihi commissis uel quorum nomina hic tenentur inserta O (*ex correctione eiusdem manus recentioris*).

³ **beatitudinis** benedictionis O.

⁴ **Post communionem** Ad c. O.

⁵ **Ad complendum** Item alia. O.

⁶ **tuis . . . illis** et famulabus tuis omnibus uidelicet mihi commissis uel quorum nomina hic tenentur inserta O (*ex correctione eiusdem manus recentioris*).

⁷ **lxxiii.** sic etiam O.

Ad complendum.

Quos cęlesti recreas munere .perpetuo domine¹ comitare presidio . et quos fouere /non desinis . dignos fieri sempi- [fo. 189
terna redemptione concede , per dominum.²

LXXIII.³ ORATIONES IN MONASTERIO MONACHORUM.

Deus qui renuntiantibus saeculo mansionem paras in cęlo . dilata sanct⁴ae¹⁴ huius congregationis temporale habitaculum cęlestibus bonis . ut fraternę teneantur conpagine caritatis . unanimes continentię pęcepta custodiant . sobrii . simplices . et quieti . gratis sibi datam gratiam fuisse cognoscant . concordet illorum uita cum nomine . professio sentiatur in opere . per.

Item alia.

Suscipe domine preces nostras . et muro custodię tuę hoc sanctum ouile circumda . ut omni aduersitate depulsa . sit hoc semper domicilium incolomitatis et pacis . per dominum.

LXXV.⁵ ORATIO PRO FRATRIBUS IN UIA DIRIGENDIS.

/Deus qui diligentibus te misericordiam tuam semper [fo. 189v
impendis . et a seruientibus tibi in nulla es regione longinquus . dirige uiam famuli tui *illius* in uoluntate tua . ut te protectore et te pęduce . per iustitię semitas sine offensione gradiatur . per dominum.

Item alia.

Exaudi domine preces nostras . et iter famuli tui *illius* propitius comitare . atque misericordiam tuam . sicut ubique es ita ubique largire . quatenus ab omnibus aduersitatibus tua opitulatione defensus . iustorum desideriorum potiatur effectibus . per.

LXXVI.⁶ ORATIO PRO REDEUNTIBUS DE ITINERE.

Omnipotens sempiterne deus nostrorum temporum uiteque dispositor . famulo tuo *illi* continuę tranquillitatis largire subsidium . ut quem incolumem propriis laboribus /reddidisti . [fo. 190
tua facias protectione securum . per dominum.

¹ domine om. O.² per dominum per eundem O.³ lxxiii. om. O.⁴ sanctae om. O.⁵ lxxv. lxxiii. O.⁶ lxxvi. lxxiii. O : sed post titulum (in marg. prima manu) lxxvi.⁷ illi illo O.

LXXVII.¹ IN ADUENTU FRATRUM SUPERUENIENTIUM.

Deus humilium uisitor . qui nos fraterna dilectione consolaris .
preſtende societati noſtrę gratiam tuam . ut per eos in quibus
habitas . tuum in nobis ſentiamus aduentum . per dominum.

LXXVIII.² MISSA PRO ITER AGENTIBUS.³

Adeſto domine ſupplicationibus noſtris . et uiam famuli tui
illius in ſalutis tuę proſperitate diſpone . ut inter omnes uię et
uite huius uarietates . tuo ſemper protegatur auxilio . per
dominum.

Super oblata.

Propitiare domine ſupplicationibus noſtris . et has oblationes
quas tibi offerimus pro famulo tuo *illo* benignus adſume . ut uiam
illius et⁴ precedente gratia tua dirigas . /et ſubſequentē [fo. 190v
comitare digneris . ut de actu atque incolomitate eius . ſecundum
miſericordię tuę preſidia gaudeamus . per.

*Ad complendum.*⁵

Deus infinite miſericordię . et maiestatis inmenſę . quem nec
ſpacia locorum . nec interualla temporum . ab his quos tueris
abiungunt . adeſto famulis tuis *illis* et *illis* in te ubique fiden-
tibus . et per omnem quam ituri ſunt uiam . dux eis et comes
eſſe dignare . nihil illis aduerſitatis noceat . nihil difficultatis
obſiſtat . cuncta eis ſalubria . cuncta ſint proſpera . et ſub ope
dextere tuę . quicquid iuſto expetierint deſiderio . cęleri conſe-
quantur effectū . per.

LXXVIII.⁶ MISSA PRO NAUGANTIBUS.

Deus qui tranſtulisti patres noſtros per mare rubrum . et
tranſuexaſti⁷ per aquam nimiam . laudem tui nominis decan-
tantes . /ſupplices deprecamur . ut in hac naui famulos [fo. 191
tuos . repulſis aduerſitatibus . portu ſemper obtabili curſuque
tranquillo tuearis . per dominum.

¹ lxxvii. sic etiam O.² lxxviii. sic etiam O.³ In hac miſſa verborum formas pluralis numeri (famulorum etc.) indicat R. ſupra lineam.⁴ et om. O.⁵ Ad complendum. Al. orat. ad compl. addita eſt in O (in marg. infer., manu recentiore): Tua domine ſperantibus in te quę ſumpſimus ſacramenta cuſtodiant! et contra aduerſos tueantur incurſus . per.⁶ lxxxviii. om. O.⁷ tranſuexaſti tranſuexiſti O.

*Secreta.*¹

Suscipe quaesumus domine preces famulorum tuorum cum oblationibus hostiarum . et tua mysteria celebrantes . ab omnibus defende periculis . per.

Aa complendum.

Sanctificati diuino mysterio . maiestatem tuam domine suppliciter deprecamur et petimus . ut quos donis facis cęlestibus interesse . per lignum sanctę crucis . et a peccatis abstrahas . et a periculis cunctis miseratus² eripias . per.

LXXX.³

MISSA PRO PECCATIS.

Exaudi quaesumus domine supplicum preces . et confitentium tibi parce peccatis . ut pariter nobis indulgentiam /tribuas[fo. 191v] benignus et pacem . per.

Super oblata.

Hostias tibi domine placationis offerimus⁴ . ut et delicta nostra miseratus absolvas . et nutantia corda tu dirigas . per.

*Infra actionem.*⁵

Hanc igitur oblationem domine . quam tibi offerimus pro peccatis atque offensionibus nostris . ut omnium delictorum nostrorum remissionem consequi mereamur . quaesumus domine.⁶

Post communionem.

Pręsta nobis aeternę saluator . ut percipientes hoc munere ueniam peccatorum . deinceps peccata uitemus . per.

Ad complendum.

Deus cui proprium est misereri¹ semper et parcere . suscipe deprecationem nostram . et quos delictorum catena constringit . miseratio tuę pietatis absoluat . per.

LXXXI.⁷

ORATIONES IN TEMPORE BELLI.

Omnipotens et misericors deus . a bellorum nos quęsumus turbine fac quietos . quia bona /nobis⁸ cuncta prestabis si [fo. 192] pacem dederis et mentis et corporis . per.

¹ **secretā.** Super oblata . O.² **miseratus om.** O.³ **lxxx.** sic etiam O.⁴ **offerimus** humiliter deprecantes *add.* O.⁵ **Infra actionem** Infractionē O.⁶ **domine** ut placatus *add.* O.⁷ **lxxxī.** sic etiam O.⁸ **bona nobis** nobis bona O.

Alia.

Omnipotens deus romani nominis inimicos . uirtute quaesumus
 tuae conprime maiestatis . ut populus tuus . et fidei integritate
 laetetur . et temporum tranquillitate semper exultet . per
 dominum.

LXXXII.¹

MISSA IN TEMPORE BELLI.

Deus regnorum omnium . regumque dominator . qui nos et
 percutiendo sanas . et ignoscendo conseruas . prętende² nobis
 misericordiam tuam . ut tranquillitate pacis . tua potestate firmata .
 ad remedia correctionis utamur . per.

Alia.

Deus cuius regnum regnum est omnium sæculorum . supplica-
 tiones nostras clementer exaudi . et christianorum regnum .
 tibi subditum protege . ut in tua uirtute /fidentes . et tibi [fo. 192v
 placeant . et super omnia regna pręcellant . per dominum.

Item alia.

Deus qui conteris bella . et inpugnatores in te sperantium
 potentia³ tuę defensionis expugnas . auxiliare⁴ implorantibus
 misericordiam tuam . ut omnium gentium feritate conpręssa .
 indefessa te gratiarum actione laudemus . per dominum nos-
 trum.

*Super oblata.*⁵

Sacrificium domine quod immolamus intende⁶ . ut ab omni
 nos exuat bellorum nequitia . et in tuę⁷ protectionis securitate
 constituat . per dominum.

Ad complendum.

Sacrosancti corporis et sanguinis domini nostri iesu christi
 refectione uegetati . supplices te rogamus omnipotens deus . ut
 hoc remedio singulari . ab omnium peccatorum nos contagione
 purifices . et a pericu/lorum munias incursione cunctorum . [fo. 193
 per.

¹ lxxxii. sic etiam O.² prętende praetendo O.³ potentia potentię O.⁴ auxiliare nobis add. O.⁵ Super oblata om. O.⁶ intende propitius add. O (man. recentiore).⁷ tuę tua O.

LXXXIII.¹

ITEM ALIA MISSA.

Hostium nostrorum quaesumus domine elide superbiam . et dextere tuę uirtute prosterne . per dominum.

Alia.

Omnipotens deus christiani nominis inimicos . uirtute quaesumus tuę conprime maiestatis . ut populus tuus . et fidei integritate letetur . et temporum tranquillitate semper exultet . per.

Super oblata.

Huius domine quaesumus uirtute mysterii . et a nostris munde-
mur occultis . et ab inimicorum liberemur insidiis . per.

Ad complendum.

Viuficet nos quaesumus domine participatio tui sancta
mysterii . et pariter nobis expiationem tribuat et munimen .
per.

LXXXIII.²

ITEM ALIA MISSA.

Deus qui prouidentia tua celestia simul /et terrena [fo. 193v
moderaris . propitiare christianorum rebus et regibus . ut
omnis hostium fortitudo . te pro nobis pugnante frangatur . per
dominum.

Alia.

Deus seruientium tibi fortitudo . regnorum³ propitius
christianorum adesto semper principibus . ut quorum tibi subiecta
est humilitas eorum ubique excellentior sit potestas . per
dominum.

Super oblata.

Propitiare domine precibus et hostiis famulorum tuorum . et
propter nomen tuum christiani nominis defende rectores . ut
salus seruientium tibi principum . pax tuorum possit esse popu-
lorum . per.

Ad complendum.

Protege domine famulos tuos . subsidiis pacis et corporis . et
spiritalibus enutrients eos alimentis . a cunctis hostibus redde
securus . per dominum nostrum.

¹ lxxxiii. sic etiam O.

² lxxxiii. sic etiam O.

³ fortitudo. regnorum fortitudo regnorum . O.

/LXXXV.¹

MISSA PRO PACE.

[fo. 194

Deus a quo sancta desideria . reeta consilia . et iusta sunt opera . da seruis tuis illam quam mundus dare non potest pacem . ut et corda nostra mandatis tuis dedita . et hostium sublata formidine . tempora sint tua protectione tranquilla . per.

Super oblata.

Deus qui credentes in te populos . nullis sinis concuti terroribus . dignare preces et hostias dicatę tibi plebis suscipere . ut pax tua pietate concessa . christianorum fines ab omni hoste faciat esse securos . per.

Ad complendum.

Deus auctor pacis et amator . quem nosse uiuere . cui seruire regnare est . protege ab omnibus inpugnationibus sup<p>lices tuos . ut qui in defensione tua confidimus . nullius hostilitatis arma timeamus . per² dominum.

¹ lxxxv. sic etiam O.

² nullius per. Haec verba in cod. O nunc inveniuntur fol. 146 v. in margine scripta manu recentiori. Olim scripta sunt fol. 148, ubi adhuc reliquiae reperiuntur in rasura. Fol. 147, quod insititium esse non dubium est, tres missas continet quae locum non habent vel in cod. R, vel in tabula capitulorum utriusvis codicis. Ex his una manu prima cod. O conscripta, sequentes duabus manibus paulo recentioribus additae videntur.

ALIA MISSA PRO PACE. Deus conditor mundi sub cuius arbitrio omnium saeculorum ordo decurrit. adesto propitius inuocationibus nostris. et tranquillitatem pacis praesentibus concede temporibus. ut in laudibus misericordiae tuę incessabili exultatione laetemur . per.

Super oblata. Deus in te sperantium fortitudo conserua in populis tuis quod es dignatus operari : et potentis misericordiae tuę ostende uirtutem. ut qui superba impetitur hostium feritate . tua mereamur pace gaudere . per.

Post communionem. Deus qui misericordiae tuae praetendis auxilium . et prospera tribuis et aduersa depellis . uniuersa obstacula quae seruis tuis aduersantur expugna . ut remoto terrore bellorum . et libertas secunda et religio sit queta . per.

MISSA PRO TENTATIONIBUS INIMICORUM . INUISIBILIIUM . UEL COGITATIONIBUS CORDIUM INMUNDIS.

Omnipotens mitissime deus respice propitius preces nostras et libera cor famuli tui . illius . de malorum temptatione cogitationum ut sancti spiritus dignum fieri . ad abitaculum inueniatur . per dominum.

Super oblata. Has tibi domine offerimus oblationes . pro salute famuli tui . illius . quatenus anima illius sancti spiritus gratia inluminare digneris . per.

Post communionem. Per hoc quaesumus domine sacrificium quod tue obtulimus pietati ab omnibus cor famuli tui . illius . emunda tentationibus . per.

Deus qui inluminas omnen hominem uenientem in unc mundum illumina cor famuli tui . illius . gratiae tuae splendore ut digne maiestati tuae cogitare et diligere ualeat . per.

MISSA IN TRIBULATIONE. Clamantium ad te quaesumus domine preces dignanter exaudi : ut sicut nincuitis in afflictione positos pepercisti : ita et nobis in praesenti tribulatione succurre . per.

Super oblata. Conserua quaesumus domine populum tuum : et ab omnibus quas meremur aduersitatibus redde securum . ut tranquillitate percepta deuota tibi mente deseruiat . per.

/LXXXVI.¹ MISSA PRO QUACUMQUE TRIBULATIONE. [fo. 194v

Ineffabilem misericordiam tuam domine nobis clementer ostende . ut simul nos et a peccatis exuas . et a poenis quas pro his meremur eripias . per.

Super oblata.

Purificet nos domine quaesumus muneris presentis oblatio . et dignos sacra participatione perficiat . per.

Ad complendum.

Præsta domine quaesumus ut terrenis affectibus expiati . ad superni plenitudinem sacramenti . cuius libauimus sancta tendamus . per.

LXXXVII.² MISSA PRO PESTE ANIMALIUM.

Deus qui laboribus hominum etiam de mutis animalibus solatia subrogasti . supplices te rogamus . ut sine quibus non alitur humana conditio . nostris facias usibus non perire . per dominum.

Super oblata.

Sacrificiis domine placatus oblatis . opem /tuam nostris [fo. 195 temporibus clementer impende . per dominum.

Post communionem.

Benedictionem tuam domine populus fidelis accipiat . qua corpore saluatus ac mente . et congruam tibi exhibeat seruitutem . et propitiationis tuę beneficia semper inueniat . per.

Alia.

Auerte domine quaesumus a fidelibus tuis cunctos miseratus errores . et sequentium morborum depelle perniciem . ut quos merito flagellas deuos . foueas tua miseratione correctos . per dominum.

†LXXXVIII.³ MISSA IN CONTENTIONE.

Omnipotens sempiterne deus . qui superbis resistis et gratiam præstas humilibus . tribue quaesumus ut non indignationem tuam procouemus elati . sed propitiationis tuę capiamus dona subiecti . per.

Ad complendum. Auxiliare domine quaerentibus misericordiam tuam ! et da ueniam confitentibus ! parce supplicibus ! ut qui nostris meritis flagellamur ! tua miseratione saluemur . per.

Alia. Intende quaesumus domine preces nostras ! et qui non operando iustitiam correctionem meremur afflicti ! in tribulatione clamantes respiremus adiuti . per.

¹ lxxxvi. om. O.

² lxxvii sic etiam O.

³ lxxxviii. sic etiam O.

Super oblata.

/Ab omni reatu nos domine sancta quę tractamus [fo. 195v
absoluant. et eadem muniant a totius prauitatis incursu. per
dominum.

Ad complendum.

Quos refecisti domine cęlesti mysterio. propriis et alienis
quaesumus propitiatus absolue delictis. ut diuino munere puri-
ficatis mentibus perfruamur. per.

Item alia.

Pręsta quaesumus omnipotens deus ut semper rationabilia
meditantes. quę tibi sunt placita et dictis exsequamur et factis.
per.

LXXXVIII.¹ MISSA CONTRA IUDICES MALA AGENTES.

Ecclesię tuę domine² preces placatus admitte. ut destitutis
aduersitatibus uniuersis. secura tibi³ seruiat libertate. per.

Super oblata.

Protege nos domine quaesumus tuis mysteriis seruientes. ut
diuinis rebus et corpore famulemur. et mente. per.

Ad complendum.

Quaesumus domine deus noster. ut quos diuina tribuis/ partici-
patione gaudere. humanis non sinas subiacere periculis. [fo. 196
per.⁴

XC.⁵ MISSA CONTRA OBLOQUENTES.

Pręsta quaesumus domine ut mentium reproborum⁶ non
curemus obloquium. sed eadem prauitate calcata exoramus. ut
nec terreri nos lacerationibus patiaris iniustis. nec captiosis
adolationibus⁷ implicari. sed potius amare quę precipis. per.

¹ lxxxviii. sic etiam O.

² domine quaesumus add. O.

³ tibi semper add. O.

⁴ In margine cod. O addita est ab alia manu oratio sequens: quae uncinis
includuntur nunc desiderantur. Ecclesiam tuam (domine) quaesumus perpetua mise-
(ratio)ne proseguere: ut in(ter saeculi?) turbines consti(uta) et praesenti iocund-
(itate) respiret et aet(ernam) beatitudinem perci(piat. per.).

⁵ xc. sic etiam O.

⁶ reproborum sic etiam O.

⁷ adolationibus adulationibus O.

Super oblata.

Oblatio domine tuis aspectibus immolanda . quaesumus ut et nos ab omnibus uitiis potenter absoluat . et a cunctis defendat inimicis . per.

Ad complendum.

Pręsta domine quaesumus . ut per hęc sancta quę sumpsimus . dissimulatis lacerationibus inprobtorum . eadem te gubernante quę recta sunt . cautius exsequamur . per.

XCI.¹ ORATIONES AD PLUVIAM POSTULANDAM.

/Terram tuam domine quam uidemus nostris iniqui- [fo. 196v
tatibus tabescentem . cęlestibus * aquis infunde . atque inriga beneficiis gratię sempiternae . per.

Alia.

Da nobis domine quaesumus pluuiam salutare . et aridam terrę faciem . fluentis cęlestibus dignanter infunde . per.

Alia.

Omnipotens sempiterne deus qui saluas omnes et neminem uis perire . aperi fontem benignitatis tuę . et terram aridam aquis fluenti² cęlestis dignanter infunde . per.

XCII.³ MISSA AD PLUVIAM POSTULANDAM.

Deus in quo uiuimus . mouemur . et sumus . pluuiam nobis tribue congruentem . ut pręsentibus subsidiis sufficienter adiuti . sempiterna fiducialius appetamus . per dominum.

Alia.

Delicta fragilitatis nostrae domine quaesumus mise/ratus absolue . et aquarum subsidium prębe caelestium . quibus [fo. 197
terrena conditio uegetata subsistat . per.

Super oblata.

Oblatis domine placare muneribus . et oportunum nobis tribue pluuię sufficientis auxilium . per dominum.

Ad complendum.

Tuere nos domine quaesumus tua sancta sumentes . et ab omnibus propitius absolue peccatis . per.

¹ xci. sic etiam O.

² fluenti fluentis O (sed s eras.).

³ xcii. sic etiam O.

XCIII.¹ ORATIONES AD POSCENDAM SERENITATEM.

Domine deus qui in mysterio aquarum salutis tuę nobis sacramenta sanxisti. exaudi orationem populi tui. et iube terrores inundantium cessare pluuiarum. flagellumque huius elementi ad effectum tui conuerte mysterii. ut qui se regenerantibus aquis gaudent renatos. gaudeant his castigantibus esse correctos. per.

Alia.

/Quaesumus omnipotens deus clementiam tuam. ut [fo. 197^v inundantiam coherceas imbrium. et hilaritatem tui uultus nobis impertire digneris. per.

XCIII.² MISSA AD POSCENDAM SERENITATEM.

Ad te nos domine clamantes exaudi. et aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus. ut qui pro peccatis nostris iuste adfligimur. misericordia tua preueniente. clementiam sentiamus. per.

Super oblata.

Preueniat nos quaesumus domine gratia tua semper et subsequatur. et has oblationes quas pro peccatis nostris nomini tuo consecrandas deferimus. benignus adsume. ut per intercessionem³ sanctorum tuorum. cunctis nobis proficiant ad salutem. per.

Ad complendum.

Plebs tua domine capiat sacrę benedictionis augmentum. et copiosis beneficiorum tuorum subleuetur auxiliis. qu¹ē¹ [fo. 198 tantis intercessionum deprecationibus adiuuatur. per.

XCV.⁴ MISSA AD REPELLENDAM TEMPESTATEM.

Deus qui omnium rerum tibi seruientium naturam per ipsos motus aeris ad cultum tuę maiestatis instituis. tranquillitatem nobis misericordię tuę remotis largire terroribus. ut cuius iram expauimus clementiam sentiamus. per dominum.

Alia oratio.

A domo tua quaesumus domine spiritales nequitiae reppellantur. et aeriarum discedat malignitas tempestatum. per.

¹ xciii. sic etiam O.

² xciii. sic etiam O.

³ intercessionem omnium add. O.

⁴ xcv. sic etiam O.

Super oblata.

Offerimus domine laudes et munera . pro concessis beneficiis gratias referentes . et pro concedendis semper suppliciter deprecantes . per dominum.

Ad complendum.

Omnipotens sempiterne deus qui nos et castigando /sanas et ignoscendo conseruas . presta supplicibus tuis . ut et [fo. 198v tranquillitatibus huius optatę consolationis letemur . et dono tuę pietatis semper utamur . per.

XCVI.¹ ORATIONES ET PRECES SUPER PENITENTEM CONFITENTEM PECCATA SUA MORE SOLITO . FERIA .IIII^a. INFRA QUINQUAGESIMA.²

Exaudi domine preces nostras . et tibi confitentium parce peccatis . ut quos conscientię reatus accusat . indulgenti¹a¹ tuae miserationis absoluat . per.

Alia.

Preueniat hunc famulum tuum quaesumus domine misericordia tua . ut omnes iniquitates eius . celeri indulgentia deleantur . per.

Alia.

Adesto domine supplicationibus nostris . nec sit ab hoc famulo tuo clementię tuę longinqua misratio . sana uulnera . eiusque remitte peccata . ut nulli a te iniqui/tatibus separatus . [fo. 199 tibi domine³ semper ualeat adherere . per dominum.

Alia.

Domine deus noster qui offensione nostra non uinceris . sed satisfactione placaris . respice quaesumus ad hunc famulum tuum . qui se tibi peccasse grauitur confitetur . tuum est ablutionem criminum dare . et ueniam prestare peccantibus . qui dixisti penitentiam te malle peccatorum quam mortem . concede ergo domine hoc ut tibi penitentię excubias celebret . et correctis actibus suis . conferri sibi a te sempiterna gaudia gratuletur . per.

XCVII.⁴ ORATIONES AD RECONCILIANDUM PENITENTEM
FERIA .V. IN CENA DOMINI.

Adesto domine supplicationibus nostris . et me qui etiam misericordia tua primus indigeo clementer exaudi . ut quem

¹ **xcvi.** sic etiam O.

² **infra quinquagesima** infra .L.ma. R : in quęs. O.

³ **domine** domino O (*per correctionem*).

⁴ **xcvii.** sic etiam O.

/non electione meriti, sed dono gratiæ tuę constituisti [fo. 199v
operis huius ministrum, da fiduciam tui muneris exsequendi, et
ipse in nostro ministerio, quod tuę pietatis est operare, per.

Alia.

Pręsta quaesumus domine huic famulo tuo dignum penitentię
fructum, ut ecclesię tuę sanctę, a cuius integritate deuiarat
peccando, admissorum reddatur innoxius ueniam consequendo,
per dominum.

Item alia.

Deus humani generis benignissime conditor, et misericor-
dissime reformator, qui hominem inuidia diaboli ab aeternitate
deiectum, unici filii tui sanguine redemisti, uiuifica hunc
famulum tuum, quem tibi nullatenus mori desideras, et qui non
de'relinquis deuium, adsume correctum, moue/ant [fo. 200
pietatem tuam quaesumus domine huius famuli tui lacrimosa
suspiria, tu eius medere uulneribus, tu iacenti manum porrige
salutarem, ne ecclesia tua aliqua sui corporis portione uastetur,
ne grex tuus detrimentum sustineat, ne de familię tuę damno
inimicus exultet, ne reatum lauacro salutari mors secunda
possideat, tibi ergo domine supplices preces, tibi fletum cordis
effundimus, tu parce confitenti, ut sic in hac mortalitate peccata
sua te adiuvante defleat, qualiter in tremendi iudicii die, senten-
tiam damnationis ęternę euadat, et nesciat quod terret in
tenebris, quod stridet in flammis, atque ab erroris uia ad iter
reuersus iustitię, nequaquam ultra uulneribus saucietur/ sed
integrum sit ei atque perpetuum, et quod gratia tua [fo. 200v
contulit, et quod misericordia reformauit, per eundem.

XCVIII.¹ ORATIONES AD UISITANDUM INFIRMUM.

Deus qui famulo tuo ezechię ter quinos annos ad uitam donasti,
ita et famulum tuum *illum* a lecto egritudinis, tua potentia
erigat ad salutem, per.

*Alia.*²

Respice domine famulum tuum *illum* in infirmitate sui corporis
laborantem, et animam refoue quam creasti, ut castigationibus
emendata, continuo se sentiat tua medicina saluatum, per.

¹ *xcviii. sic etiam O.*

² *Alia* Alię orationes sicut in gregoriano habentur supra. Respice domine
amiliam tuam (*sic*) O, ubi omissis orationibus Respice domine famulum, et Deus qui
facturae tuae, sequitur oratio Deus qui humano generi.

Item alia.

Deus qui facture tuę pio semper dominaris affectu. inclina aurem tuam supplicationibus nostris. et famulum tuum *illum* ex aduersa ualitudine corporis laborantem. placatus respice. et uisita in /salutari tuo. ac cęlestis gratię presta medi- [fo. 201
cinam. per.

Alia.

Deus qui humano generi. et salutis remedium. et uitę aeternę munera contulisti. conserua famulo tuo *illi*¹ tuarum dona uirtutum. ut concede ut medellam tuam non solum in corpore. sed etiam in anima sentiat. per.

Alia.

Virtutum cęlestium deus. qui ab humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatem precepti tui potestate depellis. adesto propitius huic famulo tuo *illi*¹ ut fugatis infirmitatibus et uiribus receptis. nomen sanctum tuum instaurata protinus sanitate benedicat. per.

[*Item*¹ *alia.*

Domine sancte pater omnipotens aeternę deus qui fragilitatem conditionis nostrae. infusa uirtutis tuę dignatione confirmas. ut² /salutaribus remediis pietatis tuę corpora nostra et [fo. 201v membra uegetentur. super hunc famulum tuum propitiatus intende. ut² omni necessitate corporeę infirmitatis exclusa. gratia in eo pristinę sanitatis perfecta reparetur. per.

XCVIII.³

MISSA PRO INFIRMIS.

Omnipotens sempiterne deus salus aeterna credentium. exaudi nos pro famulis tuis *illis*⁴. pro quibus misericordię tuę inploramus auxilium. ut reddita sibi sanitate. gratiarum tibi in ecclesia tua referant actionem. per.

Super oblata.

Deus cuius nutibus uitę nostrae momenta decurrunt. suscipe preces et hostias famulorum famularumque tuarum. pro quibus misericordiam tuam egrotantibus imploramus. ut de quorum periculo metuimus. de eorum salute laetemur. per.

¹ illi illo O.² ut et O.³ xcvi. sic etiam O.⁴ famulis tuis illis famulos tuos illos O man. pr., sed corr.

*Ad complendum.*¹

/Deus infirmitatis humane singulare praesidium . [fo. 202
auxilii tui super infirmos nostros ostende uirtutem . ut ope²
misericordie tue adiuti . ecclesie tue sancte representari
mereantur . per dominum .

C.³

ORATIO PRO RED<D>ITA SANITATE.

Domine sancte pater omnipotens aeternae deus . qui benedictionis tue gratiam eg^rris¹ infundendo corporibus⁴ . facturam tuam multiplici pietate custodis . ad inuocationem nominis tui benignus adsiste⁵ . et⁶ hunc famulum tuum *illum* liberatum egritudine et sanitate donatum . dextera tua erigas . uirtute confirmes . potestate tuearis . ecclesie tue sanctisque altaribus tuis . cum omni desiderata prosperitate restituas . per .

CI.⁷

RECONCILIATIO PENITENTIS AD MORTEM.

Deus misericors . deus clemens . qui secundum /multitudinem miserationum tuarum peccata penitentium deles . et [fo. 202v preteritorum criminum culpas . uenia remissionis euacuas . respice super hunc famulum tuum . et remissionem sibi omnium peccatorum suorum . tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi . renoua in eo piissime pater quicquid terrena fragilitate corruptum . uel quicquid diabolica fraude uiolatum est . et in unitate corporis ecclesie tue membrorum perfecta remissione restitue . miserere domine gemitum⁸ . miserere lacrimarum . et non habentem fiducia<m> . nisi in tua misericordia . ad sacramentum reconciliationis admitte . per .

Alia.

Maiestatem tuam domine supplices deprecamur . ut huic famulo tuo *illi*⁹ longo /squalore penitentiae macerato . [fo. 203 miserationis tue ueniam largiri digneris . ut nuptiali ueste recepta . ad regalem mensam unde eiectus fuerat . mereatur introire . per .

¹ *Ad complendum. om. O.*² *ope opē O.*³ *c. sic etiam O.*⁴ *corporibus quae add. O (pr. man. sed eras.)*⁵ *adsiste assume O, pr man., assiste, per corr.*⁶ *et super add. O (pr. man. sed eras.)*⁷ *ci. om. O.*⁸ *gemitum gemituum O.*⁹ *illi illo O.*

CII.¹

ORATIONES IN AGENDA MORTUORUM.

Quando anima egreditur de corpore.

Pio recordationis affectu fratres karissimy . commemorationem facimus² cari nostri *illius* . quem dominus de temptationibus huius sæculi adsumpsit . obsecrantes misericordiam dei nostri . ut ipse ei tribuere³ dignetur placidam et quietam mansionem . et remittat omnes lubricę temeritatis offensas . ut concessa uenia plene indulgentię . quicquid in hoc sæculo proprio⁴ reatudeliquid⁵ . totum ineffabili pietate ac benignitate sua deleat et abstergat . quod ipse prestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto /uiuit [fo. 203v et regnat deus per omnia saecula.⁶

Item alia.

Deus cui omnia uiuunt . et cui non pereunt moriendo corpora nostra sed mutantur in melius . te supplices deprecamur . ut suscipi iubeas animam famuli tui *illius* . per manus sanctorum angelorum tuorum . deducendam in sinum amici tui abrahę patriarchę . resuscitandamque in nouissimo magni iudicii die . et quicquid uitiorum fallente diabolo contraxit . tu pius et misericors ablue indulgendo . per.

Alia.

Suscipe domine animam seruı tui *illius* quam de ergastulo huius saeculi uocare dignatus es . et libera eam de principibus tenebrarum et de locis poenarum . ut absoluta omnium uinculo peccatorum . quietis ac lucis aeternę beatitudine perfruatur . et inter sanctos et electos tuos in re/surrectionis gloriam [fo. 204 resuscitari mereatur . per dominum.

Alia.

Non intres in iudicio⁷ cum seruo tuo domine *illo* . quoniam nullus apud te iustificabitur homo . nisi per te omnium peccatorum tribuenti remissio . non ergo eum tua quaesumus iudicialis sententia premat⁸ . quem tibi uera supplicatio fidei christianę commendat . sed gratia tua illi succurrente . mereatur euadere

¹ cii. sic etiam O. In margine cod. O. notis manus recentioris indicatur diversus orationum ordo.

² facimus faciamus O (sed a add. sup. lin.)

³ tribuere retribuere O.

⁴ proprio uel alieno add. O (man. recentiori).

⁵ deliquid deliquit O.

⁶ quod ipse saecula. per. ante hanc clausulam posuit in Cod. O manus recentior.

⁷ iudicio sic etiam O pr. man. sed. corr. in iudicium.

⁸ premat sic etiam O, per rasuram: presumat prius scriptum fuit.

iudicium¹ ultionis. qui dum uiueret insignitus est signaculo trinitatis. per dominum.

Item alia.

Fac quaesumus domine hanc cum seruo tuo defuncto *illo* misericordiam². ut factorum suorum in poenis non recipiat uicem. qui tuam in uotis tenuit uoluntatem. ut sicut³ hic eum⁴ uera fides iunxit fidelium turmis. ita eum illic⁵ tua miseratio societ /angelicis choris. per. [fo. 204v]

Item alia.

Inclina domine aurem tuam ad preces nostras. quibus misericordiam tuam supplices deprecamur. ut animam famuli tui *illius* quam de hoc seculo migrare iussisti. in pacis ac lucis regione constituas. et sanctorum tuorum iubeas esse consortem. per dominum.

Alia.

Absolue domine animam famuli tui *illius* ab omni uinculo delictorum. ut in resurrectionis gloria. inter sanctos tuos resuscitatus respiret. per.

Alia.

Annue nobis domine ut anima famuli tui *illius*. remissionem quam semper obtauit mereatur percipere peccatorum. per.

Post haec continuatim canantur⁶ psalmi et postea⁷ dicantur capitula.

In memoria aeterna erit iustus.

Ne tradas /bestiis animas confitentium tibi⁸. [fo. 205]

Pretiosa⁹ in conspectu domini mors sanctorum eius.¹⁰

Non intres in iudicio¹¹ cum seruo tuo domine.¹²

Requiem aeterna<m> dona ei domine.¹³

¹ iudicium diem O *pr. man.* ; iudicium *sup. lin. man. recentiori.*

² misericordiam tuam *add. O (man. recentiori, sup. lin.)*

³ ut sicut et quia O (*super rasuram*).

⁴ eum illum O (*per. corr.*)

⁵ ita eum illic illic eum nunc habet O, *rasura facta ante illic et eum manu recentiori addito.*

⁶ Post . . . canantur Post hęc continuatim cantantur O.

⁷ postea post haec. O.

⁸ animas . . . tibi *om. O.*

⁹ Pretiosa est *add. O.*

¹⁰ mors . . . eius *om. O.*

¹¹ iudicio *sic etiam O pr. man. sed corr. in iudicium.*

¹² cum . . . domine *om. O.*

¹³ dona ei domine *om. O.*

Incipiunt orationes post lauauionem corporis.

Deus uite dator . et humanorum corporum reparator . qui te a peccatoribus exorari uoluisti . exaudi preces quas speciali deuotione pro anima famuli tui *illius* tibi lacrimabiliter fundimus . ut liberare eam ab inferorum cruciatibus . et conlocare inter agmina sanctorum tuorum digneris . ueste quoque cęlesti et stola immortalitatis indui . et paradisi amoenitate confoueri iubeas . per dominum.

Item alia.

Deus qui humanarum animarum aeternus amator es . animam famuli tui *illius* quam uera dum in corpore maneret /tenuit fides . ab omni cruciatu inferorum redde [fo. 205v extorrem . ut segregata ab infernalibus claustris . sanctorum mereatur adunari consortiis . per.

Orationes ante sepulchrum prius quam sepeliatur.

Obsecramus misericordiam tuam aeternę omnipotens¹ deus . qui hominem ad imaginem tuam creare dignatus es . ut spiritum et animam² famuli tui *illius* . quem hodierna die rebus humanis eximi et ad te accessire iussisti . blande et misericorditer suscipias . non ei dominantur umbrę mortis . nec tegat eum chaos et caligo tenebrarum . sed exutus omnium criminum labe . in sinu abrahe patriarchę conlocatus . locum lucis et refrigerii . se adeptum esse gaudeat . et cum dies iudicii aduenerit . cum sanctis et electis tuis eum re/suscitari iubeas . per. [fo. 206

Item alia.

Deus apud quem mortuorum spiritus uiuunt . et in quo electorum animę deposito carnis onere plena felicitate letantur . presta supplicantibus nobis . ut anima famuli tui *illius* quę temporali per corpus uisionis huius luminis caruit uisu . aeternę illius lucis solatio potiatur . non³ eum tormentum mortis attingat . non dolor horrende uisionis afficiat . non poenalis timor excruciet . non reorum proxima catena constringat . sed concessa sibi delictorum omnium uenia . optatę quietis consequatur gaudia repromissa . per.

*Oratio post sepultum corpus.*⁴

Oremus fratres karissimy pro spiritu cari nostri *illius* . quem dominus de laqueo huius saeculi liberare dignatus est . cuius

¹ aeternę omnipotens sic etiam O pr. man. ; sed omnipotens aeterne per correctionem.

² et animam sic etiam O pr. man. sed eras.

³ non Nec O.

⁴ Oratio post sepultum corpus. Orationes post sepulchrum. O.

corpusculum /hodię sepulture traditur . ut eum pietas [fo. 206v
domini in sinu abrahe et isaac et iacob conlocare dignetur . ut¹
cum dies iudicii aduenerit . inter sanctos et electos suos eum in
parte dextera conlocandum resuscitari faciat . prestante domino
nostro iesu christo qui cum patre et spiritu sancto uiuit deus per
omnia saecula saeculorum.²

Item alia.

Deus qui iustis supplicantibus semper presto es . qui pia uota
dignaris intueri . da famulo tuo *illius*³ cuius depositioni hodie officia
humanitatis exhibemus . cum sanctis atque fidelibus tuis beati
muneris portionem . per dominum.

Alia.

Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more⁴
complentes . deum cui omnia uiuunt fideliter deprecemur⁵ . ut hoc
corpus cari nostri *illius* /a nobis in infirmitate sepultum . [fo. 207
in ordine sanctorum suorum resuscitet . et eius spiritum sanctis ac
fidelibus adgregari iubeat . cum quibus inenarrabili gloria . et
perenni felicitate perfrui mereatur . prestante domino nostro iesu
christo qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus.⁶

Alia.

Temeritatis quidem est domine . ut homo hominem . mortalis
mortalem . cinis cinerem . tibi domino deo nostro audeat com-
mendare . sed quia terra suscipit terram . et puluis conuertitur in
puluerem . donec omnis caro in suam redigatur originem . inde
tuam deus piissime pater⁷ lacrimabiliter quaesumus pietatem .
ut huius famuli tui *illius* animam quam de huius mundi uoragine
cenulenta ducis ad patriam abrahe amici tui sinu recipias . et
refrigerii /rore perfundas . sit ab aestuantis gehenne [fo. 207v
truci incendio segregatus⁸ . et beate requiei te donante coniunctus⁹ .
et si¹⁰ que illi sunt domine digne cruciatibus culpe . tu eas gratie
mitissime¹¹ lenitate indulge . nec peccati recipiat uicem . sed in-
dulgentie tue piam sentiat bonitatem . cumque finito mundi

¹ ut et O (*fors. non pr. man.*)

² uiuit saeculorum uiuit et regnat deus . per. O.

³ illi illo O.

⁴ more sic O *sec. curis*, sed in *sup.* rasuram duarum uel trium litterarum.

⁵ deprecemur sic etiam O, sed *pr. man.* deprecamur.

⁶ qui cum deus om. O.

⁷ piissime pater *sup. lin.* additur in O, manu recentiori.

⁸ segregatus sic O *pr. man.*, sed *corr. in* segregata.

⁹ coniunctus sic O *pr. man.*, sed *corr. in* coniuncta.

¹⁰ si eras. est in O.

¹¹ mitissime mitissima O, sed non *pr. man.*

termino supernum cunctis inluxerit regnum¹. omnium sanctorum coetibus adgregatus . cum electis² resurgat in parte dexterę³ coronandus . per.

Alia.

Tibi domine commendamus anima<m> famuli tui *illius* ut defunctus seculo tibi uiuat . et si qua⁴ per fragilitatem mundanę conuersationis peccata admisit . tu uenia misericordissimę pietatis absterge . per dominum.

/CIII.⁵

MISSA UNIUS DEFUNCTI.⁶

[fo. 208

Omnipotens sempiterne deus cui numquam sine spe misericordię supplicatur . propitiare animę famuli tui *illius* . ut qui de hac uita in tui nominis confessione discessit . sanctorum tuorum numero facias adgregari . per dominum.

Super oblata.

Propitiare quaesumus domine⁷ animę famuli tui *illius* pro qua tibi hostias placationis offerimus . et quia in hac luce in fide mansit catholica . in futura⁸ uita eius retributio condonetur . per.

*Infra actionem.*⁹

Hanc igitur oblationem quam tibi pro requie animę famuli tui *illius* offerimus . quaesumus domine¹⁰ placatus accipias . et tua pietate concedas . ut mortalitatis¹¹ nexibus absoluta . inter fideles tuos mereatur habere portionem . per.

Ad complendum.

/Presta quaesumus omnipotens deus ut animam [fo. 208v famuli tui *illius* ab angelis lucis susceptam . in preparatis habitaculis¹² deduci facias beatorum . per.

CIIII.¹³

MISSA PRO DEFUNCTO NUPER BAPTIZATO.

Deus qui ad celeste regnum . non nisi renatis per aquam et spiritum sanctum pandis introitum . multiplica super animam

¹ regnum nouus homo add. O, sup. lin. man. rec.

² electis tuis add. O, sup. lin. man. rec.

³ dexterę dextera O.

⁴ si qua quae O ; sed pr. man. ut videtur si qua.

⁵ ciii. sic etiam O.

⁶ Per hanc missam (nisi in Hanc igitur) verborum formas pluralis numeri (animabus etc) supra lineam indicat R.

⁷ quaesumus domine domine quaesumus O.

⁸ futura futurae O.

⁹ Infra actionem Inf O.

¹⁰ domine ut add. O.

¹¹ mortalitatis mortalibus O.

¹² praeparatis habitaculis praeparata habitacula O.

¹³ ciiii. om. O.

famuli tui *illius* misericordiam tuam .et cui donasti cēlestem et incontaminatum transitum post baptismi sacramentum .da ei aeternorum plenitudinem gaudiorum .per dominum.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris¹ pro anima famuli tui *illius* .pro qua tibi offerimus sacrificium laudis .ut eam sanctorum tuorum consortio sociare digneris .per dominum.

*Infra actionem.*²

Hanc igitur oblationem quam tibi of/ferimus domine [fo. 209 pro anima famuli tui *illius* benignus³ adsume .eumque regenerationis fonte purgatum .et periculis uitę huius exutum .beatorum numero digneris inserere spirituum .quam oblationem.

Ad complendum.

Propitiare domine animę famuli tui *illius* .ut quem in fine istius uitę regenerationis fonte mundasti .ad cēlestis regni beatitudinem facias peruenire .per.

CV. MISSA PRO DEFUNCTIS DESIDERANTIBUS PĒNITENTIAM
ET MINIME CONSEQUENTIBUS.

Si quis pēnitentiam petens .dum sacerdos uenit .fuerit officio linguae priuatus .constitutum est ut si idonea testimonia hoc dixerint .et ipse per motus aliquos satisfacit .sacerdos impleat omnia circa penitentem ut mos est.

Ad missas.

/Omnipotens et misericors deus .in cuius humana [fo. 209v conditio potestate consistit .animam famuli tui *illius* quaesumus ab omnibus absolue peccatis .et pēnitentię fructum .quem uoluntas eius obtauit .přeuentus mortalitatis non perdat .per.

Super oblata.

Satisfaciat tibi domine quaesumus pro anima famuli tui *illius* sacrificii přesentis oblatio .et peccatorum ueniam quam quęsiuit inueniat .et quod officio linguae implere non potuit .desideratę penitentię compensatione percipiat .per.

¹ supplicationibus nostris om. O pr. man. sed sup. lin. add.

² Infra actionem om. O.

³ benignus Hic desinit fol. 156 cod. O : inter fol. 156 et fol. 157 desiderantur tria folia.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem quam tibi offert famula tua *illa* pro anima famuli tui *illius* cuius depositionis diem *illum* celebramus. quaesumus domine ut placatus accipias. et ineffabili pietate concedas. ut quod exsequi preuentus conditione /mortali ministerio lingue non potuit. mereatur indulgentia [fo. 210 sempiterna. Diesque nostros.

Ad complendum.

Deus a quo speratur humani corporis omne quod bonum est. tribue per hæc sancta quaesumus. ut sicut animę famuli tui *illius* penitentię uelle donasti. sic indulgentiam tribue miseratus optatam. per.

CVI. MISSA IN ANNIUERSARIO UNIUS DEFUNCTI.¹

Pręsta domine quaesumus ut anima famuli tui *illius*. cuius anniuersarium depositionis diem celebramus. his purgata sacrificiis. indulgentiam pariter et requiem capiat sempiternam. per.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris. pro anima et spiritu famuli tui *illius*. cuius hodie annua dies agitur. pro qua tibi offerimus sacrificium laudis. /ut eam sanctorum [fo. 210v tuorum consortio sociare digneris. per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem domine quam tibi offerimus pro anima famuli tui *illius* cuius hodie annua dies agitur. quaesumus placatus intende. eamque mortalitatis nexibus absolutam. inter tuos fideles ministros. habere perpetuam iubeas portionem. quam oblationem.

Ad complendum.

Suscipe domine preces nostras pro anima famuli tui *illius*. ut si quę ei maculę de terrenis contagiis adheserunt. remissionis tuę misericordię deleantur. per.

CVII. MISSA PLURIMORUM DEFUNCTORUM.

Propitiare quaesumus domine animabus famulorum famularum-que tuarum misericordia sempiterna. ut mortalibus nexibus expedite. lux eas aeterna possi/deat. per dominum. [fo. 211

¹ Per hanc missam (nisi in Hanc igitur) verborum formas pluralis numeri (animabus etc) *supra* lineam indicat R.

Super oblata.

Hostias tibi domine humili placatione deferimus . ut animę famulorum famularumque tuarum . per hęc placationis officia . tuam misericordiam consequantur . per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem quam tibi pro requie animarum famulorum famularumque tuarum offerimus . quaesumus domine propitius intueri . et concede ut mortuis prosit ad ueniam . quod cunctis uiuentibus preparare dignatus es ad medellam . diesque nostros.

Ad complendum.

Inueniant quaesumus domine animę famulorum famularumque tuarum *illorum* et *illarum* . omniumque in christo quiescentium . lucis aeternę consortium . qui in hac luce positi . tuum consecuti sunt sacramentum . per.

CVIII.

ITEM ALIA MISSA.

/Fidelium deus omnium conditor et redemptor . [fo. 211v animabus famulorum famularumque tuarum . remissionem cunctorum tribue peccatorum . ut indulgentiam quam semper optauerunt . piis supplicationibus consequentur . per.

Super oblata.

Hostias quaesumus domine quas tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum offerimus propitiatus intende . ut quibus fidei christianę meritum contulisti . dones et prēmium . per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem quam tibi pro commemoratione animarum in pace dormientium suppliciter immolamus . quaesumus domine benignus accipias . et tua pietate concedas . ut et nobis proficiat huius pietatis affectus . et illis impetret beatitudinem sempiternam . Quam oblationem.

Ad complendum.

/Animabus quaesumus domine famulorum famularum- [fo. 212 que tuarum *illorum* et *illarum* oratio proficiat supplicantium . ut eas et a peccatis exuas . et tuę redemptionis facias esse participes . per dominum.

CVIII.

ITEM ALIA MISSA.

Animabus quaesumus domine famulorum famularumque tuarum . misericordiam concede perpetuam . ut eis proficiat in aeternum . quod in te sperauerunt et crediderunt . per.

Super oblata.

His quaesumus domine placatus intende muneribus . et quod¹ ad laudem tui nominis supplicantes offerimus . ad indulgentiam proficiat defunctorum . per.

Ad complendum.

Supplices quaesumus domine pro animabus famulorum famularumque tuarum preces effundimus . sperantes . ut quicquid conuersatione contraxerunt humana . et clementer / indulgeas . et in tuorum sede laetantium constituas redemptorum . [fo. 212v per dominum.

CX.²

MISSA IN CIMITERIIS.

Deus cuius³ miseratione . animę fidelium requiescunt . famulis tuis *illis* et *illis* uel omnibus hic in christo quiescentibus da propitiis ueniam peccatorum . ut a cunctis reatibus absoluti . sine fine letentur . per.

Super oblata.

Pro animabus famulorum tuorum⁴ *illorum* et *illarum* et hic omnium catholicorum dormientium . hostiam domine suscipe benignus oblatam . ut hoc sacrificio singulari uinculis horrendę mortis exuti⁵ uitam mereantur aeternam . per.

*Infra actionem.*⁶

Hanc igitur oblationem quam tibi offerimus domine pro tuorum requie famulorum et famularum *illorum* et *illarum* . et omnium fidelium catholicorum . / orthodoxorum . in hac basilica [fo. 213 in christo quiescentium . et qui in circuitu huius ecclesię requiescunt . quaesumus domine⁷ placatus accipias . ut⁸ per hęc salutis humanę subsidia . in tuorum numero redemptorum . sorte perpetua censeantur⁹ . per.

¹ et quod *Hic incipit fol. 157 cod. O.*

² **CX.** *sic etiam O.*

³ **cuius** in cuius O.

⁴ **tuorum** famularumque tuarum *add. O.*

⁵ **exuti** exutę O.

⁶ **Infra actionem** Inf O.

⁷ **domine** ut *add. O sup. lin.*

⁸ **ut** et O.

⁹ **censeantur** censentur O.

Ad complendum.

Deus fidelium lumen animarum . adesto supplicationibus nostris . et da famulis uel famulabus tuis *illis* et *illis* uel quorum corpora hic requiescunt refrigeri<i> sedis¹ . quietem² beatitudinem . luminis claritatem . per.

CXI.³MISSA PRO SALUTE UIUORUM . UEL IN
AGENDA MORTUORUM.

Sanctorum⁴ tuorum intercessionibus quaesumus domine . et nos protege . et famulis et famulabus tuis quorum commemorationem agimus . uel quorum elemosynas recepimus . seu etiam his qui nobis familiaritate iuncti sunt⁵ . / misericordiam [fo. 213v tuam ubique p<r>etende . ut ab omnibus inpugnationibus defensi . tua opitulatione saluentur . et animas famulorum famularumque tuarum . omnium uidelicet fidelium . catholicorum⁶ . orthodoxorum . quorum commemorationem agimus . et quorum corpora in hoc monasterio requiescunt . uel quorum nomina ante sanctum altare tuum scripta adesse⁷ uidentur . electorum tuorum iungere digneris consortio . per dominum.

Super oblata.

Propitiare domine supplicationibus nostris . et has oblationes quas pro incolomitate famulorum famularumque tuarum . et pro animabus omnium fidelium . catholicorum . orthodoxorum . quorum nomina ante sanctum altare tuum scripta adesse uidentur . nomini tuo consecrandas / deferimus . benignus adsume . [fo. 214 ut sacrificii⁸ presentis oblatio . ad refrigerium animarum eorum . te miserante perueniat . per dominum.

Ad complendum.

Purificet nos quaesumus domine et diuini sacramenti perceptio . et gloriosa sanctorum tuorum oratio . et animabus famulorum famularumque tuarum quorum commemorationem agimus . remissionem cunctorum tribue peccatorum . per.

¹ sedis sedem O (sec. curis : ut videtur sedes pr. man.)

² quietem quietis O (sec. curis : ut videtur quietes pr. man.)

³ cxi. sic etiam O.

⁴ sanctorum omnium add. O.

⁵ iuncti sunt atque commissi add. O.

⁶ fidelium catholicorum Haec verba in O sunt partim super rasuram, partim in margine : ut videtur fidelium omisum fuit prima manu.

⁷ scripta adesse adscripta esse O (man. pr. ; sec. curis scripta adesse).

⁸ sacrificii sacrificium O, man. pr. ; sacrificii per rasuram.

CXII.¹

EXORCISMUS SALIS.

Exorcizo te creatura salis per deum uiuum . per deum uerum . per deum sanctum . per deum qui te per heliseum prophetam in aquam mitti iussit ut sanaretur sterelitas aque . ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium . et sis omnibus te sumentibus sanitas anime et corporis . et effugiat /atque discedat [fo. 214v ab eo loco quo aspersus fueris . omnis fantasia . et nequitia . uel uersutia diabolicę fraudis . omnisque spiritus inmundus . adiuratus per eum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et sæculum per ignem. Amen.

CXIII.²

BENEDICTIO SALIS.

Inmensam clementiam tuam omnipotens aeterne³ deus humiliter imploramus . ut hanc creaturam salis quam in usum⁴ generis humani tribuisti . benedicere et sanctificare tua⁵ pietate digneris . ut sit omnibus sumentibus salus mentis et corporis . et quicquid eo tactum uel respersum fuerit . careat omni inmunditia . omni-que inpugnatione spiritalis nequitiae . per dominum.⁶

CXIII.⁷

EXORCISMUS AQUAE.

Exorcizo te creatura aquae in nomine dei patris omnipotentis . et in nomine /iesu christi filii eius domini nostri . ut fias [fo. 215 aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici . et ipsum inimicum eradicare et explantare . cum angelis suis apostaticis per uirtutem domini nostri iesu christi.

CXV.⁸

BENEDICTIO AQUAE.

Deus qui ad salutem humani generis . maxima quęque sacramenta in aquarum substantia condidisti . adesto inuocationibus nostris . et elemento huic multimodis purificationibus preparato . uirtutem tuę benedictionis effunde⁹ . ut creatura mysterii tui tibi seruiens . ad abiciendos demones . morbosque pellendos . diuine gratię sumat effectum . ut quicquid in domibus uel in locis fidelium hæc unda resperserit . careat inmunditia . liberetur a noxa . non illic resideat spiritus /pestilens . non aura [fo. 215v corruptens . disced^rant¹ omnes insidię latentis inimici . et si quid

¹ cxii. sic etiam O.² cxiii. om. O.³ aeterne sup. lin. add. O.⁴ usum usu O.⁵ tua pro tua O.⁶ per dominum. per uirtutem . O.⁷ cxiiii. om. O.⁸ cxv. om. O.⁹ effunde infunde O.

est quod aut incolomitati habitantium inuidet . aut quieti aspersione huius aque effugiat . ut salubritas per inuocationem tui nominis expetita . ab omnibus sit in pugnationibus defensa . per.

CXVI.¹ BENEDICTIO SALIS ET AQUE PARITER.

Hic mittatur sal in aqua.

Deus inuictę uirtutis auctor et inseparabilis imperii rex . ac semper magnificus triumphator . qui aduersę dominationis uires reprimis . qui inimici rugientis seuitiam² superas . qui hostiles nequitias potens expugnas . te domine tremen^{tes} et sup^{pl}lices deprecamur ac petimus . ut hanc creaturam salis et aqua^e . dignanter accipias . benignus inlustris³ pietatis tuę /more [fo. 216 sanctifices . ut ubicumque fuerit aspersa per inuocationem sancti tui nominis . omnis infestatio inmundi spiritus abiciatur . terrorque uenensosi serpentis procul pellatur . et presentia sancti spiritus . nobis misericordiam tuam poscentibus ubique adesse dignetur . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia saecula.⁴

CXVII.⁵ ORATIO QUANDO AQUA SPARGITUR⁶ IN DOMO.

Exaudi nos domine sancte pater omnipotens sempiternę⁷ deus . et mittere dignare angelum tuum sanctum de cęlis . qui custodiat . foueat . protegat uisitet et defendat omnes habitantes in hoc habitaculo . per dominum.

CXVIII.⁸ BENEDICTIO DOMUS.

Adesto domine supplicationibus nostris . et hanc domum serenis oculis tuę pietatis /inlustra . descendat super inhabitantes⁹ [fo. 216v in ea gratię tuę larga benedictio . ut in his manufactis habitaculis . cum salubritate manentes . ipsi tuum semper sint habitaculum . per.

Alia.

Exaudi nos¹⁰ domine sancte pater omnipotens aeternę deus . ut si qua sunt aduersa . si qua contraria . in hac domo famuli tui illius . auctoritate maiestatis tuę pellantur . per.

¹ **cxvi.** *om.* O.

² **seuitiam** seuitias O (*add. sup. lin.*)

³ **inlustris** inlustres O.

⁴ **filium** **saecula.** in unitate . O.

⁵ **cxvii.** *om.* O.

⁶ **spargitur** aspergitur O.

⁷ **sempiternę** aeternę O ; (? sempiternę *pr. man.*)

⁸ **cxviii.** *om.* O.

⁹ **inhabitantes** habitantes O : (*in partim eras. est in R.*)

¹⁰ **nos** *om.* O.

CXVIII.¹ ORATIO² CONTRA FULGORA.

*Primum spargatur aqua benedicta . et postea dicatur
ista oratio.*

Onnipotens sempiterne deus . parce metuentibus et propitiare supplicibus . ut post nox¹ios ignes . nubium et³ uim procellarum . in materiam transeat laudis . comminatio potestatis . per dominum.¹

CXX.⁴ ORATIO² SUPER UASA IN LOCO ANTIQUO REPERTA.

Onnipotens sempiterne deus . ¹insere te¹ officiis nostris . /et hęc uascula . arte⁵ fabricata gentilium . sublimitatis [fo. 217 tuę potentia . ita emundare digneris . ut omni immunditia depulsa sint tuis fidelibus tempore pacis . atque tranquillitatis utenda . per.

CXXI.⁶ BENEDICTIO PUTEI.

Deprecamur domine clementiam pietatis tuę . ut aquam putei huius cęlesti benedictione sanctifices . et ad communem uitam concedas salubrem . et ita ex eo fugare digneris omnem diabolicę temptationis incursum . ut quicumque ex eo ab hinc hauserint . biberintue⁷ . uel in quibuslibet necessariis usibus hausta aqua usus fuerit . totius uirtutis ac sanitatis dulcedine perfruatur . ut tibi semper sanctificatori et saluatori omnium domino . gratias agere mereatur . per dominum.

/CXXII.⁸ BENEDICTIO UUAE UEL FAUĘ. [fo. 217v

Benedic domine hos fructus nouos uuae siue fauę . quos tu domine per rorem cęli et inundantiam pluuiarum et tempore⁹ serena atque tranquilla ad maturitatem perducere dignatus es . ad percipiendum nobis cum gratiarum actione in nomine domini nostri iesu christi . qui tecum uiuit.

CXXIII.¹⁰ BENEDICTIO AD FRUGES NOUAS.

Domine sancte pater omnipotens aeternę deus . qui cęlum et terram mare et omnia creasti . te supplices quaesumus ut hunc

¹ **cxviii.** sic etiam O.

² **Oratio** Ors. O.

³ **ignes . nubium et** ignes nubium . et O.

⁴ **cxv.** om. O.

⁵ **arte** aurea O.

⁶ **cxvi.** sic etiam O.

⁷ **hauserint biberintue** hauserit biberitue O.

⁸ **cxvii.** sic etiam O.

⁹ **tempore** tempora O.

¹⁰ **cxviii.** om. O.

fructum nouum benedicere et sanctificare digneris . et multiplicare abundanter offerentibus tibi . ut repleas eorum cellaria cum fortitudine frumenti . et uini . ut letantes in eis . referant tibi deo omnipotenti laudes et gratias . per.

CXXIII.¹ 'BENEDICTIO AD OMNIA QUÆ UOLUERIS.'

/Benedic domine creaturam istam . ut sit remedium [fo. 218 salutare generi humano . et presta per inuocationem nominis tui . ut quicumque ex ea sumpserit . corporis sanitatem et animę tutelam percipiat . per.

CXXV.²

BENEDICTIO PANIS.

Benedic domine creaturam istam panis . sicut benedixisti quinque panes in deserto . ut omnes gustantes ex eo . accipiant tam corporis quam animę sanitatem . qui uiuis cum deo patre.

CXXVI.³

ORATIONES ANTE CIBUM.

Refice nos domine⁴ donis tuis . et opulentię tuę largitate sustenta . per.

Alia.

Benedic domine dona tua . quę de tua largitate sumus sump-turi . per.

ORATIONES⁵ SUPER MENSAM.

Benedicantur nobis domine tua dona quę /de tua [fo. 218v largitate nobis ad remedium⁶ deducta sunt . qui es deus benedictus et regnas per omnia saecula saeculorum.⁷

Alia.

Sanctę dei genetricis marię gloriöse et intemeratę uirginis orationibus quod nobis appositum est redemptor omnium benedicat.

Alia.

Beati petri principis apostolorum interuentionibus quę nobis ad medium sunt prolata christus dei filius benedicat.

¹ cxxiii. sic etiam O.

² cxxv. sic etiam O.

³ cxxvi. sic etiam O.

⁴ domine quaesumus add. O.

⁵ Orationes Alię praem. O.

⁶ ad remedium ad medium O.

⁷ saeculorum. Amen add. O.

Orationes¹ post cibum.

Satiati domine opulentię tuę donis . tibi gratias agimus pro his quę te largiente suscepimus . obsecrantes misericordiam tuam . ut quod corporibus nostris necessarium fuit . mentibus non sit onerosum . per.

Alia.

Satiasti nos domine de tuis donis ac datis . reple nos de tua misericordia . quia tu es /benedictus . qui cum patre et [fo. 219 spiritu sancto uiuis et regnas deus per omnia saecula saeculorum.

CXXVII.² ORATIONES³ IN SACRARIO.

Omnipotens et misericors deus . qui sacerdotum ministerio ad tibi seruiendum et supplicandum uti digneris⁴ . quaesumus inmensam clementiam tuam . ut quicquid modo uisitamur uisites . quicquid benedicimus benedicas . sitque ad nostrę humilitatis introitum . sanctorum tuorum meritis fuga dęmonum . angeli pacis ingressus . per.

CXXVIII.⁵ ORATIO UBI UESTIMENTA CONSERUANTUR.

Deus qui famulantibus tibi mentis et corporis subsidia misericorditer largiris . pręsta quaesumus ut quę hic pietas tua in usus et necessaria corporum famulorum tuorum contulit . clementer abundare et conseruare facias . ut his exterius /utentes . [fo. 219v interius indumento amicti iustitię . deuoti semper tibi existere mereantur . per.

CXXVIII.⁶ ORATIO IN REFECTORIO.

Omnipotens et misericors deus . qui famulos tuos in hac domo alis refectione carnali . cibum uel potum te benedicente cum gratiarum actione percipiant . et hic et in aeternum per te semper salui esse mereantur . per.

CXXX.⁷ ORATIO IN DORMITORIO.

Benedic domine hoc famulorum tuorum dormitorium . qui non dormis neque dormitas qui custodis israhel . famulos tuos in

¹ *Orationes om. O.*² *cxxvii. cxxvi. O.*³ *Orationes Or O.*⁴ *uti digneris ut dignaris O.*⁵ *cxxviii. om. O.*⁶ *cxxviii. cxxvii. O.*⁷ *cxxx. om. O ; ubi sequentibus capitulis nulli numeri adscribuntur . usque ad cxi.*

hac domo quiescentes post laborem custodi ab inlusionibus
fantasmaticis satanę . uigilantes in p̄ceptis tuis . meditentur
dormientes . te per soporem sentiant . et hic et ubique de-
/fensionis tuę auxilio muniantur . per. [fo. 220

CXXXI.

ORATIO IN CELLARIO.

Omnipotens et misericors deus . qui ubique presens es . maies-
tatem tuam suppliciter deprecamur . ut huic promptuario gratia
tua adesse dignetur . quę cuncta aduersa ab eo repellat . et abun-
dantiam benedictionis tuę largiter infundat . per.

CXXXII.

ORATIO IN SCRIPTORIO.

Benedicere digneris domine hoc scriptorium famulorum tuorum
et omnes habitantes in eo . ut quicquid hic diuinarum scripturarum
ab eis lectum uel scriptum fuerit . sensu capiant¹ . opere perficiant .
per.

CXXXIII.

ORATIO IN HOSPITALE.

Omnipotens et misericors deus . qui es doctor cordium human-
orum . et magister angelorum . te humiliter quaesumus ut cordi-
bus famulorum /tuorum ob gratiam salutationis² locum [fo. 220v
hunc frequentantium semper adesse digneris . sit eorum sermo in
timore tuo ignitus atque sale conditus . utilitate proximi plenus .
ut cum hinc aduenientes recesserint . de exemplo eorum gloriam
tui nominis p̄dicent . per.

CXXXIII.

ORATIO IN DOMO INFIRMORUM.

Omnipotens et misericors deus quaesumus inmensam pietatem
tuam . ut ad introitum humilitatis nostrae hos famulos tuos . hoc
in habitaculo fessos iacentes . salutifere uisitare digneris . et sicut
uisitasti domine tobiam et sarram . socrum petri . puerumque
centurionis . ita et isti pristina sanitate animę corporisque recepta .
gratiarum tibi in ecclesia tua referant actionem . per.

CXXXV.

ORATIO IN AREA.

/Multiplica domine super nos misericordiam tuam . [fo. 221
et preces nostras propitius exaudire dignare . et sicut exaudisti
famulum tuum regem dauid qui te in area hostias offerendo
placuit³ . iram auertit . indulgentiam impetrauit . ita ueniat quae-
sumus super hanc aream speratę benedictionis ubertas . ut⁴ repleti
frugibus tuis . de tua semper misericordia gloriemur . per.

¹ capiant et add. O.² salutationis saluationis O.³ placuit placauit O.⁴ ut et O.

CXXXVI.

ORATIO IN GRANARIO.

Omnipotens et misericors deus qui benedixisti horrea ioseph . aream gedeonis . et adhuc quod maius est iacta terrę semina surgere facis cum fęnore messis . te humiliter quaesumus ut sicut ad petitionem famuli tui helię non defuit uiduę farina . ita ad nostrae paruitatis suffragia . huic horreo famulorum tuorum . non /desit benedictionis tuę habundantia . per. [fo. 221v

CXXXVII.

IN PISTRINO.

Sanctificetur istius officinę locus domine¹ . et fugetur ab eo omnis immundus spiritus . per uirtutem domini nostri iesu christi . deturque omnibus in eo commorantibus sanitas . claritas² . hilaritas . protegente ac conseruantem maiestatem tuam³ omnipotens deus qui uiuis et regnas.

CXXXVIII.

ORATIO IN QUOQUINA.

Deus aeternę ante cuius conspectum adstant angeli . et cuius nutu reguntur uniuersa . qui etiam necessariis humanę fragilitatis tua pietate consulere non desinis . te humiliter imploramus ut habitaculum istius officinę . illa benedictione perfundas . qua per manus helisei prophete in olla heremitica gustus amarissimos dulcorasti . et semper hic . tuę bene/dictionis copia [fo. 222 redundante⁴ . laudes tibi referant serui tui . qui das escam omni carni . et repleas omne animal benedictione . saluator mundi qui uiuis et regnas.⁵

CXXXVIII.

IN LARDARIO.

Omnipotens et misericors deus . qui necessitatem humani generis clementer preuidens . adminicula temporalia⁶ contulisti . te⁷ humiliter imploramus ut benedicere digneris hoc lardarium famulorum tuorum . ut quod⁸ tua misericordia pie contulit . nostro merito non depereat . per.

CXL.⁹

ORATIO IN CAMINATA.

Omnipotens sempiterne deus . cuius sapientia hominem¹⁰ docuit . ut domus hęc careret aliquando frigore a uicinitate ignis . te

¹ domine om. O.² claritas claritatis O.³ conseruantem maiestatem tuam conseruante maiestate tua O.⁴ redundante redunt in te O.⁵ regnas cum deo add. O.⁶ temporalia tempora O.⁷ te om. O.⁸ ut quod hic add. O.⁹ cxl. sic etiam O.¹⁰ hominem hominum O.

quaesumus ut omnes habitantes uel conuenientes in ea . careant in corde infidelitatis frigore a¹ fer/uore ignis spiritus [fo. 222v] sancti . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in unitate eiusdem spiritus sancti . per omnia.²

CXLI.³

ORATIONES MATUTINALES.

Matutina supplicantium⁴ uota domine propitius intueri . et occulta cordis nostri remedio tuę clarifica piet<at>is . ut⁵ desideria tenebrosa non teneant . quos lux cęlestis gratię reparauit . per dominum .

Alia.

Emitte quaesumus domine lucem tuam in cordibus nostris . ut mandatorum tuorum lege percepta . in uia tua ambulantes nihil patiamur erroris . per dominum .

Alia.

Omnipotens sempiterne deus apud quem nihil obscurum est nihil tenebrosum . emitte lucem tuam in cordibus nostris . ut *supra* . per dominum .

Alia.

Deus qui uigilantes in laudibus tuis cęlesti mercede remuneras . tenebras de cor/dibus nostris auferre digneris . ut [fo. 223] splendore luminis tui semper gaudeamus . per .

Alia.

Gratias tibi agimus domine sanctę pater omnipotens aeternę deus . qui nos de transacto noctis spatio ad matutinas horas perducere dignatus es . quaesumus ut dones nobis diem hunc sine peccato transire . quatenus ad uesperum et semper tibi deo gratias referamus . per dominum .

Alia.

Exsurgentes de cubilibus nostris . auxilium gratię tuę matutinis domine precibus imploramus . ut discussis tenebris uitiorum . ambulare mereamur in luce uirtutum . per.⁶

¹ a ac O.² per per omnia . per in unitate eiusdem spiritus sancti . O.³ cxli. om. O.⁴ supplicantium supplicum O.⁵ ut et O pr. man. sed corr.⁶ Hic sequitur in O alia oratio : Te lucem ueram et lucis auctorem domine deprecamur . ut digneris a nobis tenebras depellere uitiorum ! et clarificare nos luce uirtutum . per .

Alia.

Auge in¹ nobis domine quaesumus fidem tuam .et spiritus sancti lucem in nobis semper accende . per.

Alia.

Gratias agimus inenarrabili pietati tuę omnipotens deus . qui nos depulsa noctis caligine . ad diei huius principium per-
duxisti . et abiecta ignorantie cęcitare . ad cultum tui [fo. 223v
nominis atque scientiam reuocasti . inlabere sensibus nostris
omnipotens² pater . ut in preceptorum tuorum lumine gradientes .
te ducem sequamur et principem . per.

Alia.

Deus qui tenebras ignorantie uerbi tui luce depellis . auge in
cordibus nostris uirtutem fidei quam dedisti . ut ignis quem
gratia tua fecit accendi . nullis temptationibus possit ex-
tingui . per.

Alia.

Auribus percipe quaesumus domine³ uerba oris nostri
clamoremque matutinum pius scrutator intellege . ut orandi ad
te nobis sit fida deuotio . tuaque donetur nobis diluculo con-
templatio . et peccatorum omnium exoptata remissio . per
dominum.

Alia.

Veritas tua quaesumus domine luceat in cordibus nostris . et
omnis falsitas destruat⁴ur inimici . per.

Alia.

/Sensibus nostris quaesumus domine lumen sanctum [fo. 224
tuum benignus infunde . ut tibi semper simus deuoti . cuius
sapientia creati sumus et prouidentia gubernamur . per.

Alia.

Tua nos domine . ueritas semper inluminet . et ab omni
prauitate defendat atque custodiat . per.

ORATIONES VESPERTINALES.

Oriatur domine nascentibus tenebris⁵ aurora iustitie . ut per-
acto die tibi suppliciter gratias agentes . etiam mane dignanter
respicias uota soluentes . per.

¹ in om. O.² omnipotens deus add. O.³ quaesumus domine domine quaesumus O.⁴ destruat⁴ur inimici inimici destruat⁴ur O.⁵ tenebris sup. lin. add. in O.

Alia.

T^ruus est¹ dies domine et tua est nox . concede solem iusti<ti>ę permanere in cordibus nostris . ad repellendas tenebras cogitationum iniquarum . per dominum .

Alia.

Gratias tibi agimus¹ domine custoditi per diem . grates tibi exsoluimus custodiendi per noctem . representa nos quaesumus domine matuti/nis horis incolomes . ut nos omni tempore habeas laudatores . per . [fo. 224v

Alia.

Omnipotens sempiterne deus uespere et mane et meridie maiestatem tuam suppliciter deprecamur . ut expulsis de cordibus nostris peccatorum tenebris . ad ueram lucem quę christus est nos facias peruenire . per eundem .

Alia.

Deus qui inluminas noctem et lucem post tenebras facis . concede nobis ut hanc noctem sine impedimento satanę trans-eamus . atque matutinis horis ad altare tuum recurrentes . tibi deo gratias referamus . per .

Alia.

Vespertinę laudis officia persoluentes . clementiam tuam domine humili prece² deposcimus . ut nocturni insidiatoris fraudes . te protegente uincamus . per .

Alia.

Propitiare domine uespertinis supplicationibus nostris . et fac nos sine ullo reatu matutinis /tibi laudibus presentari . [fo. 225 per .

Alia.

Quaesumus domine deus noster diei molestias . noctis quiete sustenta . ut necessaria temporum uicissitudine succedente . nostra reficiatur infirmitas . per dominum .

Alia.

Exaudi domine famulos tuos . uespertina nomini tuo uota reddentes . et quos per singula diei momenta seruasti . per noctis quietem custodire³ dignare . per .

¹ **tibi agimus** agimus tibi O .

² **prece** *sup. lin. add. in O.*

³ **custodire** conseruare O .

CXLII.¹ INPOSITIO MANUUM SUPER ENERGUMINUM
CATICUMINUM.

Omnipotens sempiterne deus . a cuius facie celi distillant . montes sicut cera liquescunt . terra tremit² . cui patent abyssi . quem infernus pauescit . quem omnis irarum motus aspiciens humiliatur³ . te supplex deprecor dominator domine . ut inuocatione nominis tui . ab huius famuli tui uexatio/ne [fo. 225v inimicus confusus abscedat . et ab huius possessione anima liberata . ad auctorem suę salutis recurrat . liberatoremque suum diabolico fetore depulso . et odore suauissimo spiritus sancti percepto sequatur . per.⁷

CXLIII. ITEM⁴ ALIA PRO PARUULO ENERGUMINO.

Domine sanctę pater omnipotens sempiterne deus . uirtutem tuam totis exoro gemitibus . pro huius famuli tui diabolo⁵ oppressa infantia . qui etiam indignis inter pressuras donas presidium . exsurge pro huius infantia debellata . et noli diu retinere uindictam . nec ante conspectum tuum ueniant⁶ parentum delicta . qui nec pro filio patrem . nec pro patre promisisti filium iudicari . auxiliare quaesumus inimici furore uexato . ne sine baptismo facias eius animam a⁷ diabolo possideri . sed potius tenera aetas maligni oppressionibus liberata . tibi /referat gratias [fo. 226 sempiternas . per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.⁸

CXLIIII. ITEM ALIAE⁹ ORATIONES SUPER ENERGU-
MINUM BAPTIZATUM.

Deus angelorum . deus archangelorum . deus prophetarum . deus apostolorum . deus martyrum . deus uirginum . deus pater domini nostri iesu christi . inuoco nomen sanctum tuum . ac preclare maiestatis tuę clementiam supplex exposco . ut mihi auxilium prestare digneris . aduersus hunc nequissimum spiritum . ut ubicumque latet . audito nomine tuo . uelociter exeat uel recedat ; Ipse tibi imperat diabole . qui uentis et mari uel

¹ cxl.ii. om. O.

² tremit tremuit O.

³ humiliatur humiliatus O.

⁴ cxl.iii. Item om. O.

⁵ diabolo diabolico O.

⁶ ueniant ueniã O.

⁷ a om. O.

⁸ per . . . per ignem per . qui uenturus est O.

⁹ cxl.iiii. Item aliae om. O.

tempestatibus imperauit. Ipse tibi¹ imperat qui te de supernis celorum, in inferiora terrę demergi precepit. Ipse tibi imperat, qui te retror/sum redire precepit. Audi ergo et time [fo. 226v] satanas uictus et prostratus, abscede in nomine domini nostri iesu christi. Tu ergo nequissime satanas, inimicus fidei, generis humani mortis raptor, iustitię declinator, malorum radix, fomes uitiorum, seductor hominum, perditor gentium, incitator inuidie, origo auaritię, causa discordię, excitator dolorum, demonum magister, 'quid' stas et resistis, cum scis eum tuas perdere uires, illum metue qui in isaac immolatus est, in ioseph uenundatus,² in agno occisus, in homine crucifixus, deinde triumphator, recede. In nomine³ patris et filii et spiritus sancti, et da locum spiritui sancto per hoc signum crucis christi domini nostri, qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus.

Item alia.

/Deus conditor et defensor generis humani, qui [fo. 227] hominem ad imaginem et similitudinem tuam formasti, respice super famulum tuum hunc, qui dolis inuidi serpentis adpetitur, quem uetus aduersarius et hostis antiquus atrę formidinis horrore circumuolat, et sensum mentis humanę stupore defigit, terrore conturbat, et metu trepidi timoris exagitat, repelle domine uirtutem⁴ diaboli, fallacesque eius insidias amoue, procul impius temptator aufugiat, sit nominis tui signo famulus tuus et animo tutus et corpore, tu pectoris huius interna custodias tu uiscera regas, tu corda confirmes, in anima⁵ aduersarię potestatis temptamenta uanescent; Da ad hanc inuocationem nominis tui gratiam, ut qui hucusque terrebat, territus habeat⁶ et uictus abscedat, /tibi que possit hic seruus tuus corde firmato [fo. 227v] et mente sincera debitum prebere famulatum, per.

Alia.

Domine sanctę pater omnipotens aeternę deus, osanna in excelsis, pater domini nostri iesu christi, qui illum refugam tyrannum gehennę deputasti, 'qui unigenitum tuum in hunc mundum misisti, ut illum rugientem leonem contereret, uelociter adtende, accelera⁷ ut eripias hominem ad imaginem et simili-

¹ tibi te O.

² uenundatus est *add.* O.

³ recede. In nomine Recede in nomine O.

⁴ uirtutem uirtutes O.

⁵ in anima inania O.

⁶ habeat *sic* R *pro* abeat: habebat O, *ex corr.*

⁷ contereret . . . accelera contereret uelociter, adtende et accelera O.

tudinem tuam creatum¹. a ruina et dēmonio meridiano¹. da domine terrorem tuum super bestiam quę exterminauit uineam tuam. da fiduciam seruis tuis contra nequissimum draconem fortiter stare. ne contempnat sperantes in te et dicat. sicut in pharaone iam dixit deum non noui. nec israel dimitto. Urgeat illum domine dextera tua potens disce<de>re a famulo tuo. ne diutius praesumat captiuum tenere hominem. quem /tu [fo. 228 ad imaginem tuam facere dignatus es. Adiuro te ergo² serpens antique per iudicem uiuorum et mortuorum. per factorem mundi. per eum qui habet potestatem mittere in gehennam. ut ab hoc famulo dei qui³ ad ecclesiae⁴ pręsepia concurrit. cum metu et exercitu furoris tui festinus discedas. adiuro te non mea infirmitate. sed in uirtute spiritus sancti. ut desinas ab hoc famulo dei quem omnipotens deus ad imaginem suam fecit. cęde cęde non mihi. sed mysteriis⁵ christi. Illius enim te perurguet potestas. qui te adfigens cruci⁶ suę subiugauit. illius brachium contremesce. qui deuictis gemitibus inferni animas ad lucem perduxit. sit tibi terror corpus hominis. sit tibi formido imago dei⁷. nec resistas. nec moreris disce<de>re ab homine. quoniam placuit⁸ christo ut in homine habitaret. et ne me infirmum contemp/nendum putes. dum me peccatorem nimis esse [fo. 228v cognoscis. Imperat tibi dominus. imperat tibi maiestas christi. Imperat tibi deus pater. Imperat tibi filius et spiritus sanctus. Imperat tibi apostolorum fides sancti petri et pauli et ceterorum apostolorum. Imperat tibi indulgentia confessorum. Imperat tibi martyrur sanguis. Imperat tibi sacramentum crucis. Imperat tibi mysteriorum uirtus. Exi transgressor. exi seductor. plene omni dolo et fallacia. ueritatis inimice. innocentium persecutor. da locum durissime. da locum impiissime. da locum christo. in quo nihil inuenisti de operibus tuis. qui te expoliauit. qui regnum tuum destruxit. qui te uictum ligauit. et uasa tua dirupit. qui te proiecit in tenebras exteriores. ubi tibi cum ministris tuis erit pręparatus interitus. 「Sed quid¹ nunc truculente /recogitas. quid temerarie retractas. reus [fo. 229 omnipotenti deo. cuius statuta transgressus es. reus filio eius iesu christo quem temptare ausus es et crucifigere pręsumisti⁹. reus humano generi cui mors tuis¹⁰ persuasionibus uenit.

¹ tuam creatum creaturarum O.

² te ergo ergo te O.

³ qui illi *præm*. O.

⁴ ecclesiae ecclā. O.

⁵ mysteriis mynisteriis O.

⁶ cruci crucis O.

⁷ dei homidei O *pr. man.*

⁸ placuit conplacuit O.

⁹ presumisti praesumpsisti O.

¹⁰ mors tuis mortuis O.

adiuro ergo te draco nequissime in nomine agni immaculati. qui ambulauit super aspidem et basiliscum. qui conculcauit leonem et draconem. ut discedas ab homine. discedas ab ecclesia dei. contremesce et effuge. inuocato nomine domini illius quem inferi tremunt. cui uirtutes celorum et potestates et dominationes subiectę sunt. quem cherubim et seraphim¹. indefessis uocibus laudant, Imperat tibi uerbum caro factum. Imperat tibi natus ex uirgine. Imperat tibi iesus nazareus qui te cum discipulos eius contempneres. elisum et prostratum exire /iussit [fo. 229v ab homine. quo presente cum te ab homine separasset. nec porcorum gregem preŕsumebas contingere. recede ergo nunc adiuratus in nomine eius ab homine quem ipse plasmauit. durum tibi est¹ christo uelle resistere. durum tibi est contra stimulum calcitrare, Quia quanto² tardius exis. tanto tibi supplicium maius crescit. quoniam non hominem contemnis. sed illum qui dominator uiuorum et mortuorum est. Qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et seculum per ignem.³

¹ **cherubim et seraphim** cherubin et seraphin O.

² **quanto** quando O.

³ Expletis quae in capitulorum tabula posita sunt discrepant inter se R et O. In utroque sequitur Praefationum et Benedictionum series (anteposita in O praefatiuncula); sed nec numero, nec ordine, nec textu omnino concordant. Praefationes et Benedictiones cod. R, paucis exceptis, in O reperire poteris, non tamen semper eisdem diebus vel usibus addictas. Totam igitur utriusque codicis seriem hic dare visum est. Quae in R inveniuntur primo loco posita sunt; quae in O, p. 255 incipiunt.

IN NATALE SANCTI STEPHANI MARTYRIS.

/Vere dignum et iustum est. aequum et salutare. [fo. 230
 Nos tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater
 omnipotens aeternę deus. Tibi enim festa solemnitas agitur.
 tibi dies sacrata celebratur. quam beati stephani martyris tui
 sanguis in ueritatis tuę testificatione profusus. magnifico nominis
 tui honore signauit. Hic est enim illius nominis primus testis.
 quod est super omne nomen, Qui post passionem domini nostri
 iesu christi. uictorię palmam primus inuasit. Digne igitur talem
 sub tui nominis confessione laudamus omnipotens deus. quem
 ad tantam gloriam uocare dignatus es. per christum dominum
 nostrum.

IN PURIFICATIONE SANCTE MARIE.¹

Vere dignum *usque* aeternę deus. quia per incarnati uerbi
 mysterium noua mentis nostrę oculis lux tuę claritatis effulsit,
 Ut dum uisibi/liter deum cognoscimus. per hunc inuisi- [fo. 230v
 bilium amore rapiamur. et ideo cum angelis et ar<changelis>.

IN QUINQUAGESIMA.²

Vere dignum aeternę deus. et maiestatem tuam cernua deuo-
 tione exorare. ut modulum terrenę fragilitatis aspiciens. non in
 ira tua pro nostra prauitate nos arguas. sed immensa clementia
 purifices. erudias. consoleris. Qui cum sine te nihil possimus
 facere quod tibi sit placitum. tua nobis gratia sola praestabit.
 ut salubri conuersatione uiuamus. per christum.

FERIA .IIII. IN CAPITE IEIUNII.³

Vere dignum aeternę deus. qui corporali ieiunio uitia con-
 primis. mentem eleuas. uirtutem largiris et premia. per
 christum.

INITIO QUADRAGESIMAE.

Vere dignum aeternę deus. qui nos admirandis uirtutis tuę
 muneribus docuisti. non in solo pane /uiuere. sed in omni [fo. 231
 uerbo quod ex ore tuo procedit. ut non tantum epulando. sed
 etiam ieiunando pascamur. Uerbum enim tuum per quod facta
 sunt omnia. non solum humanarum mentium. sed ipsorum
 quoque panis est angelorum. panis uiuus qui de cęlo descendit.

¹ Eadem praefatio datur in O (v. post, p. 259).

² Eadem praefatio datur in O (v. post, p. 261).

³ Eadem praef. datur in O (v. post, p. 261).

et uitam pereunti tribuit mundo, Qui continuatis quadraginta diebus et noctibus ieiunium nobis uenerabile dedicauit . ut ad paradisum de quo non abstinendo cecidimus . ieiunando solemniter redeamus . Nunc ergo panem nobis ministrare non desinas . quem ut indesinenter esuriamus hortaris . per quem maiestatem.

QUOCUMQUE DIE INFRA QUADRAGESIMAM.

Vere dignum aeternę deus . et maiestatem tuam suppliciter exorare . ut mentibus nostris medicinalis obseruantię munus infundas, Et qui /neglegentibus etiam subsidium ferre non [fo. 231v desinis . beneficia prębeas potiora deuotis . per.¹

Alia.

Vere dignum aeternę deus . qui ob animarum medellam ieiunii deuotione castigari corpora pręcepisti, Concede quaesumus ut corda nostra ita pietatis tuę ualeant exercere mandata . ut ad tua mereamur te opitulante peruenire promissa . per.²

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum . per quem humani generis reconciliationem . mirabili dispensatione operatus es, Pręsta quaesumus ut sancto purificati ieiunio . et tibi toto corde simus subiecti . et inter mundanę prauitatis insidias . te miserante perseueremus inlesi . per quem maiestatem.³

Alia.

Vere dignum aeternę deus . et tuam cum celebratione ieiunii pietatem deuotis mentibus obsecrare . ut qui peccatis ingruentibus malorum pondere premimur . Et a peccatis omnibus liberemur . et libera tibi mente famulemur . per christum.⁴

Alia.

/Vere dignum aeternę deus . qui delinquentes perire non [fo. 232 pateris . sed ut ad te conuertantur et uiuant hortaris ; poscimus itaque pietatem tuam ut a pec<ca>tis nostris tuę sęueritatis suspendas uindictam . et nobis optatam misericorditer tribuas ueniam . nec iniquitatumstrarum mo^lles .¹ te prouocet ad ultionem . sed ieiunii obser^uatio . et morum emendatio . te flectat ad peccatorum nostrorum remissionem . per christum dominum nostrum.¹⁵

¹ Hanc praef. habet O, Dom. i. in quadagesima (v. post, p. 263).

² Hanc praef. habet O, Fer. iii. hebd. ii. quadagesimae (v. post, p. 263).

³ Hanc praef. habet O, Fer. iv. hebd. ii. quadagesimae (v. post, p. 264).

⁴ Hanc praef. habet O, Fer. v. hebd. ii. quadagesimae (v. post, p. 264).

⁵ Hanc praef. habet O, Fer. vi. hebd. ii. quadagesimae (v. post, p. 264).

Alia.

Vere dignum aequum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater omnipotens aeternę deus .et tuam iugiter exorare clementiam . ut mentes nostras quas conspicias terrenis affectibus pręgrauari . medicinalibus tribuas ieiuniis exonerari .et per afflictionem corporum .proueniat nobis rubor¹ animarum . per christum dominum nostrum.²

Alia.

Vere dignum aeternę deus .misericordię dator .et totius /bonitatis auctor, Qui ieiuniis .orationibus .et elemosinis .[fo. 232v peccatorum remedia .et uirtutum omnium tribuis incrementa . te humili deuotione precamur . ut qui ad hec agenda saluberrimam dedisti doctrinam . ad complendum indefessam tribuas efficaciam, Ut oboedienter tua exsequentes precepta . feliciter tua capiamus promissa . per christum.³

DE PASSIONE DOMINE.

Vere dignum aeternę deus .maiestatem tuam propensius implorantes . ut quanto magis dies salutiferę festiuitatis accedit . tanto deuotius ad eius digne celebrandum proficiamus paschale mysterium . per christum.⁴

Alia.

Vere dignum aequum et salutare . nos tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater omnipotens aeternę deus per christum dominum nostrum . cuius nos humanitas colligit . humilitas erigit . traditio absoluit . paena redimit . crux saluificat . /sanguis emaculat . caro saginat , per quem te summe [fo. 233 pater . cum ieiuniorum obsequiis obsecramus . ut ad eius celebrandam passionem purificatis mentibus accedamus . per quem maiestatem tuam laudant angeli.⁵

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum . Cuius salutifere passionis et «gloriosę¹ resurrectionis dies adpropinquare noscuntur, In quibus et antiqui hostis superbia triumphatur «et nostrę redemptionis mysterium celebratur; Unde poscimus tuam inmensam clementiam . ut sicut in eo solo consistit totius nostrę

¹ rubor fors. leg. robur, ut in O.

² Hanc praef. habet O, Sabb. hebd. ii. quadragesimae (v. post, p. 264).

³ Hanc praef. habet O, Sabb. hebd. iv. quadragesimae (v. post, p. 267).

⁴ Hanc. praef. habet O, Dom. v. in quadragesima (v. post, p. 268).

⁵ Hanc. praef. habet O, Fer. ii. hebd. sanctae (v. post, p. 269).

saluationis summa¹. ita per eum tibi sit ieiuniorum et actuum nostrorum semper uictima grata . per quem maiestatem.¹

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum . qui innocens pro impiis uoluit pati . et pro sceleratis indebite condempnari . cuius mors delicta nostra deterisit . et resurrectio iustificationem / nobis exhibuit . et ideo cum angelis.² fo. 233v

IN PASCHA.³

Vere dignum aeternae deus . te quidem omni tempore . sed in hoc praecipue die laudare benedicere et predicare . quod pascha nostrum immolatus est christus . per quem ad æternam uitam filii lucis oriuntur . fidelibus regni cælestis atria reserantur . et beati lege commercii diuinis humana mutantur . quia nostrorum omnium mors cruce christi perempta est . et in resurrectione eius omnium uita resurrexit . quem in susceptione mortalitatis deum maiestatis agnoscimus . et in diuinitatis gloria deum et hominem confitemur . qui mortem nostram moriendo destruxit . et uitam resurgendo restituit . et ideo cum angelis.

ALIIS DIEBUS DE RESURRECTIONE.

Vere dignum per christum dominum nostrum . qui oblatione sui corporis remotis sacrificiis carnalium uictimarum . seipsum tibi pro salute nostra offerens . / idem sacerdos et sacer [fo. 234] agnus exhibuit . per quem.⁴

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum . qui secundum promissionis suæ incommutabilem ueritatem . cælestis pontifex factus in æternum . solus omnium sacerdotum peccati remissione non eguit . sed potius peccatum mundi idem uerus agnus abstersit . per quem maiestatem.⁵

Alia.

Vere dignum *usque* aeternae deus . et te suppliciter obsecrare ne nos ad illum sinas redire actum . cui iure dominatur inimicus . Sed in hac potius facias absolutione persistere . per quam diabolus extitit filio tuo uincente captiuus . et ideo.⁶

¹ Hanc praef. habet O, Fer. iii. hebdomadae sanctae (v. post, p. 269).

² Cf. praef. Fer. iv. hebdomadae sanctae in Cod. O (v. post, p. 270).

³ Eandem praefationem exhibet O (v. post, p. 271).

⁴ Confer praef. Fer. iii. post Pascha in O (v. post, p. 271).

⁵ Hanc praef. habet O, Fer. vi. post Pascha (v. post, p. 272).

⁶ Hanc praef. habet O, Dom. Oct. Paschae (v. post, p. 272).

Alia.

Vere dignum aeterne deus .et maiestatem tuam indefessis precibus exorare .ut mentes nostras bonis operibus semper informes, Quia sic erimus præclari muneris prompta sinceritate cultores .si ad meliora iugiter transeuntes .paschale mysterium studeamus habere /perpetuum .per christum [fo. 234v dominum.¹

Alia.

Vere dignum *usque* aeterne deus . maiestatem tuam suppliciter deprecantes .ut expulsis azimis uetustatis . illius agni cibo satiemur et poculo . qui et nostram imaginem reparauit .et suam nobis gloriam repromisit . iesus christus dominus noster . per quem maiestatem tuam laudant angeli.²

DIE DOMINICA POST ASCENSIONEM DOMINE.

Vere dignum aeterne deus .et clementiam tuam suppliciter exorare . ut filius tuus iesus christus dominus noster . qui se usque in finem saeculi suis promisit fidelibus adfuturum .et præsentie corporalis mysteriis non deserat quos redemit . et maiestatis sue beneficiis non relinquat . per quem maiestatem.³

IN NATALE SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.⁴

Vere dignum aeterne deus . et in die festiuitatis hodiernæ qua beatus iohannes exortus est . tuam magnificentiam conlaudare, Qui uocem /matris domini nondum editus sensit . et adhuc [fo. 235 clausus utero . aduentum salutis humanæ prophetica exultatione significauit, Qui et genetricis sterelitem conceptus abstulit . et patris linguam natus absoluit, Solusque omnium prophetarum . redemptorem mundi quem prænuntiauit ostendit, Et ut sacre purificationis effectum aquarum natura conciperet . sanctificandis iordanis fluentis . ipsum baptismo baptismatis . lauit auctorem . per quem maiestatem.

IN NATALE SANCTI LAURENTI.

Vere dignum aeterne deus . beati laurenti natalicia celebrantes . cui fidem confessionemque ignis passionis ingestus non abstulit . sed eum ut magis luceret accendit, Quoniam sicut aurum flammis non uritur sed probatur . sic beatus martyr non consumitur

¹ Hanc praef. habet O, Dom. iv. post Oct. Paschae (v. post, p. 275).

² Hanc praef. habet O, Dom. xxiv. post Pentecosten (v. post, p. 290).

³ Hanc praef. habet O, Dom. xxiii. post Pentecosten (v. post, p. 289).

⁴ Eadem praefatio datur in O (v. post, p. 279).

tormentorū incendiis . sed aptatur celestibus ornamentis . per christum.¹

/IN NATALE SANCTI AGUSTINI.² [fo. 235v

Vere dignum aeterne deus . qui beatum augustinum confessorem tuum . et scientiæ documentis replesti . et uirtutum ornamentis ditasti, Quem ita multimodo genere pietatis imbuisti . ut ipse tibi et ara et sacrificium . et sacerdos esset et templum . per christum dominum.

IN NATALE SANCTORUM CORNELII ET CYPRIANI.³

Vere dignum aeterne deus . tuamque in sanctorum tuorum cornelii simul et cypriani festiuitate prædicare uirtutem . quos diuersis terrarum partibus . greges sacros diuino pane pascentes . una fide eademque die pari nominis tui confessione coronasti . per christum.

ALIA SPECIALIS IN FESTIUITATE SANCTI CYPRIANI.⁴

Vere dignum aeterne deus . beati cypriani natalicia recensentes . ut qui in conspectu tuo clarus extitit dignitate sacerdotii et palma /martyrii . et in præsentī saeculo sua nos intercessione [fo. 236 foueat . et ad misericordiam sempiternam pius interuenitor perducatur . per christum dominum.

IN NATALE SANCTI LUCAE EUANGELISTE.⁵

Vere dignum aeterne deus . et te in sanctorum tuorum meritis gloriosius conlaudare . benedicere . et prædicare . Qui eos dimicantes contra antiqui serpentis machinamenta et proprii corporis blandimenta . inexpugnabili uirtute rex gloriæ roborasti ; Ex quibus beatus lucas euangelista tuus . adsumpto scuto fidei . et galea salutis . et gladio spiritus sancti . et uir^riliter con^ltra uitiorum hostes pugnavit . et euangelicæ nobis dulcedinis fluentia manauit . per christum.

IN NATALE SANCTAE CECILIAE UIR^rG^lINIS.

Vere dignum aeterne deus . qui perficis in infirmitate ^ruirtutem .⁷ pro cuius amore beata caecilia dispecto carnali coniugio . ad consortia superna /contendens . nec aetate mutabili præ- [fo. 236v pedita . nec inlecebris est reuocata carnalibus . nec sexus fragilitate

¹ Confer praef. in Oct. S. Laurentii in O (v. post, p. 284).

² Eadem praef. datur in O (v. post, p. 285).

³ Eadem praef. datur in O (v. post, p. 287).

⁴ Eadem praef. datur in O (v. post, p. 287).

⁵ Eadem praefatio (additis quibusdam verbis) datur in O (v. post p. 289).

deterrita ; Sed inter puellares annos . inter saeculi blandimenta . inter supplicia persequentium . multiplicem uictoriam uirgo sacra et martyr est consecuta ; Et ad potiozem triumphum . secum ad regna cēlestia eum cui fuerat desponsata perduxit . per christum dominum .

IN UIGILIA UNIUS APOSTOLI.

Vere dignum aeterne deus . et maiestatem tuam suppliciter exorare . ut qui beati *illius* apostoli tui festum . solemnibus ieiuniis et deuotis pręuenimus officiis . illius apud maiestatem tuam et adiuuemur meritis et instruamur exemplis . per christum dominum.¹

IN DIE AD MISSAM.

Vere dignum aeterne deus . qui ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis . de quorum collegio beati *illius* apostoli tui solem/nia celebrantes . tua domine preconia [fo. 237 non taceamus . et ideo cum angelis.²

IN NATALE PLURIMORUM APOSTOLORUM.

Vere dignum aeterne deus . te in tuorum apostolorum glorificantes honore . qui et illis tribuisti beatitudinem sempiternam . [et¹ infirmitati nostrę talia pręstitisti suffragia . per quę tua possimus adipisci subsidia . et peruenire ad prēmia repromissa . per christum dominum.³

IN NATALE UNIUS MARTYRIS.

Vere dignum per christum dominum nostrum . pro cuius nomine gloriosus *ille* martyr . rabidi hostis insaniam inter<r>itus adiit . modestus sustinuit . securus inrisit ; Sciens paratus esse ut resisteret . nesciens elatus esse quod uinceret ; In utroque domini ac magistri uestigia sequens . qui et humilitatis custodiendę . et de hostibus triumphandi . suis sequenda exempla monstra-/uit . per quem maiestatem.⁴ [fo. 237v

Alia.

Vere dignum ęterne deus . qui sic tribuis ecclesiam tuam sanctorum commemoratione proficere . ut eam semper illorum et festiuitate lętifices . et exemplo pię conuersationis exerceas . grataque tibi supplicatione tuearis . per christum dominum.⁵

¹ Confer praef. in Vig. S. Andreae apud O (v. post, p. 292).

² Hanc praef. habet O in Nat. S. Thomae (v. post, p. 295).

³ Hanc praef. habet O in Nat. SS. Simonis et Iudae (v. post, p. 290).

⁴ Confer praef. in Nat. S. Vincentii apud O (v. post, p. 258).

⁵ Hanc praef. habet O, in Nat. S. Priscæ (v. post, p. 285).

Alia.

Vere dignum aeterne deus . quia tu in nostra semper faciens infirmitate uirtutem . ecclesiam tuam inter aduersa crescere tribuisti . ut cum putaretur oppressa . tunc potius preualeret exaltata . dum simul et experientiam fidei declarat afflictio . et uictoriosissima semper perseuerat te adiuuante deuotio . per christum.¹

Alia.

Vere dignum aeterne deus . et in presenti festiuitate sancti martyris tui *illius* tibi confitendo laudis hostias immolare . tuamque immensam pietatem implorare . Ut sicut illi dedisti celestis palmam triumphi . sic eo suffragante nobis emundationem ac ueniam /concedas peccati . Ut in te exulemus in [fo. 238 misericordia . in quo ille laetatur in gloria . per christum.²

IN NATALE PLURIMORUM MARTYRUM.

Vere dignum aeterne deus . teque in sanctorum tuorum confessionibus laudare . in cuius facti sunt uirtute uictores . Quando enim humana fragilitas uel passionem equanimiter ferre sufficeret . uel hostis aerii nequitias uinceret . nisi tu ei firmitatis subsidium ministras . et seua furentis inimici potenter arma conteres . per christum dominum.³

Alia.

Vere dignum aeterne deus . qui nos assiduis martyrum passionibus consolaris . et eorum sanguinem triumphalem quem pro confessione nominis tui infidelibus prebuere fundendum . ad tuorum facis auxilium transire fidelium . per dominum christum.⁴

Alia.

Vere dignum aeterne deus . quoniam a te constantiam fides . /a te uirtutem sumit infirmitas . et quicquid in persecu- [fo. 238v tionibus seum est . quicquid in morte terribile . nominis tui facis confessione superari . Unde benedicimus te domine in operibus tuis . teque in sanctorum tuorum *illius* et *illius* prouectione laudamus . per christum.⁵

¹ Hanc praef. habet O, Dom. xiv. post Pentecosten (v. post, p. 284).

² Hanc praef. (cum altera) habet O, in Nat. unius martyris (v. post, 295).

³ Conf. praef. in Nat. S. Georgii [? S. Gorgonii] apud O (v. post, p. 286).

⁴ Hanc praef. habet O in Nat. S. Chrysogoni (v. post, p. 292).

⁵ Hanc praef. habet O in Nat. SS. Nerei, Achillei et Pancratii (v. post, p. 275).

Alia.

Vere dignum aeterne deus. apud quem semper est præclara uita sanctorum. quorum nos mors prætiosa letificat et tuetur, Quapropter martyrum tuorum *illius* et *illius* 'gloriosa recensentes natalicia laudes tibi re^lferimus; Et magnificentiam tuam supplices exoramus. ut quorum sumus martyria uenerantes. beatitudinis mereamur esse consortes. per christum.¹

Alia.

Vere dignum æterne deus. et clementiam tuam suppliciter exorare. ut cum exultantibus sanctis in cælestis² regni cubilibus gaudia nostra subiungas. et quos uirtutis imitatione non possumus /sequi. debite ueuerationis contingamus affectu. per [fo. 239 christum.³

IN NATALE CONFESSORUM.⁴

Vere dignum aeterne deus. Et in hac die quam transitu sacro beati confessoris tui *illius* consecrasti, quaesumus ergo clementiam tuam ut des nobis illam sequi doctrinam. quam ille et uerbo docuit. et opere compleuit, Quatinus nos adiuuari apud misericordiam tuam. et exemplis eius sentiamus et meritis. per christum dominum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. et te in sanctorum tuorum uirtute laudare. quibus pro meritis suis beatitudinis præmia contulisti; Quoniam semper in manu tua sunt. et non tanget illos tormentum mortis, Quos te custodiente beatitudinis 'sinus intercludit¹. ubi perpetua semper exultatione laetantur. quibus etiam beatus summus confessor tuus *ille* sociatus exultat. per christum dominum nostrum.

Alia.

/Vere dignum aeterne deus. et maiestatem tuam [fo. 239v supplici deuotione exorare. ut beatorum confessorum tuorum *illorum* quorum hodie festa celebramus obtentu. mereamur tuum obtinere auxilium. per christum.

¹ Hanc praef. habet O in Nat. SS. Marcellini et Petri (v. post, p. 277).

² *celestis* celestibus *ut videtur, prima manu scriptum fuit.*

³ Hanc praef. habet O in Nat. SS. Cosmae et Damiani (v. post, p. 288).

⁴ Eadem tres praefationes (additis nonnullis ad secundam) exstant in O (v. post, p. 296).

IN NATALE UNIUS UIRGINIS.

Vere dignum aeterne deus. qui inter felicium martyrum palmas. ineffabili bonitate *illam* quoque beatissimam uirginem. uictrici patientia clarissime coronasti; Quę nec blandimentis illecta. nec minis territa. nec suppliciis superata. de diaboli sęuitia triumphauit. per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. et in hac solemnitate tibi laudis hostias immolare. qua beatę uirginis et martyris tuę passionem uenerando recolimus. et tui nominis gloriam debitis preconiiis magnificamus. per.¹

DE PLURIBUS UIRGINIBUS.²

Vere dignum aeterne deus. quoniam tuo dono actum est. ut postquam uirgo de uirgine prodiit. /sexus fragi^lis¹ esset [fo. 240 fortis. et in quo fuit peccandi facilitas. esset uincendi felicitas. antiquusque hostis ¹qui per antiquam uirginem ge^lnus humanum se uicisse glori^{ab}atur. per sanctas nunc uirgines sequaces potius marię quam euę uincantur³. et in eo maior ei confusio crescat. quo de eo etiam sexus fragilis iam triumphat. per christum.

INCIPIUNT PRÆFATIONES DOMINICALES.

Vere dignum aeterne deus. et inmensam bonitatis tuę pietatem humiliter exorare. ut ignorantiam nostrę mortalitatis adtendens. et tua inspiratione nos facias postulare quod rectum est. et tua clementia tribuas impetrare quod poscimus. per christum.⁴

Alia.

Vere dignum aeterne deus. et tuam suppliciter exorare clementiam. ut quia magnum tuę pietatis indicium est. si tibi nos facias toto /corde subiectos. tu spiritum nobis tantę deuo- [fo. 240v tionis infundas. ut propitius largiaris consequenter auxilium. per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. qui cum unigenito filio tuo et san^{cto} spiritu¹ unus es deus. unus es dominus, Non in unius singularitate personę. sed in unius trinitate substantię, Quod enim de tua

¹ Hanc praef. habet O, in Nat. S. Euphemiae (v. post, p. 273).

² Hanc praef. ampliori forma, habet O (v. post, p. 297).

³ uincantur, uincatur O.

⁴ Hanc praefationem Dom. i. post Oct. Paschae tribuit O (v. post, p. 273).

gloria reuelante te credimus. hoc de filio tuo. hoc de spiritu sancto sine differentiæ discretione sentimus. Ut in confessione uere sempiternæque deitatis. et in personis proprietas. et in essentia unitas. et in maiestate adoretur æqualitas. quam laudant angeli adorant dominationes tremunt.¹

Alia.

Vere dignum aeterne deus. cuius hoc mirificum opus ac salutare mysterium fuit. ut perditidudum atque prostrati. de diabolo et mortis aculeo. ad hanc gloriam uocaremur. quia /nunc [fo. 24I] genuselectum sacerdotiumque regale. populus acquisitionis et gens sancta uocaremur, Agentes igitur indefessas gratias. sanctamque munificentiam tuam prædicantes. maiestati tuæ hæc sacra deferimus. quæ nobis ipse salutis nostræ auctor christus instituit. per quem maiestatem.²

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum. quia in te uiuimus et mouemur et sumus. et nullum tempus nullumque momentum est. quod a beneficiis pietatis tuæ uacuum transigamus. et ideo.³

Alia.

Vere dignum aeterne deus. maiestatem tuam suppliciter deprecantes. ut qui rei sumus meritis. non efficiamur nostra duritia contumaces, nec te proteruis sensibus accusare nitamur⁴. si tua nobis quæ non meremur beneficia retardentur: Sed hinc potius et nostras cognoscamus offensas. et opem tuam /iugiter imploramus. quia multo amplius continuata [fo. 24Iv] subsidia deuotis mentibus ministrabis. qui eadem largiris indignis. per christum.

<*Alia.*>

Vere dignum aeterne deus. et tuam misericordiam totis nisibus exorare. ne pro nostra nos iniquitate condemnes. sed pro tua pietate in uia recta semper disponas. nec sicut meremur delinquentibus irascaris. sed fragilitati nostræ inuicta bonitate subuenias. per christum.⁵

Alia.

Vere dignum aeterne deus. et tibi debitam seruitutem per ministerii huius impletionem persoluere. qui non solum peccan-

¹ Hanc praef. Dom. Oct. Pentecostes habet O (v. post, p. 277).

² Hanc praef. habet O, Dom. iii. post Pent. (v. post, p. 278).

³ Cf. praef. Dom. iii. post. Theoph. in O (p. 259 inf.).

⁴ *Post nitamur rasura sequitur novem forsan litterarum.*

⁵ Hanc praef. habet O, Dom. ix. post Pent. (v. post, p. 281).

tibus ueniam tribuis . sed etiam petentibus non pertiris¹, Et quod perpeti malis operibus promeremur . magnifica pietate depellis . Ut nos ad tuę reuerentię cultum . et terrore cogas et amore perducas . per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus . quia cum laude nostra non ege/as . grata tibi tamen est tuorum deuotio famulorum ; [fo. 242 Nec te augent nostra preçonia . sed nobis proficiunt ad salutem . quoniam sicut fontem uitę preterire causa moriendi est . sic eodem iugiter redundare . affectus est sine fine uiuendi . et ideo.²

IN ADUENTUM DOMINI.

Vere dignum aeterne deus . cui proprium est ac singulare quod bonus es . et nulla umquam a te es commotione diuersus . propitiare quaesumus supplicationibus nostris . et ecclesię tuę misericordiam tuam quam precatur ostende . manifestans plebi tuę . unigeniti tui et incarnationis mysterium . et aduentus admirabile sacramentum . ut in uniuersitate nationum constet esse perfectum . quod uatum oraculis fuit ante promissum . percipi-antque dignitatem adoptionis . quos exornat confessio ueritatis . per christum.³

Alia.

[Vere dignum aeterne deus . et maiestatem tuam [fo. 242v humiliter exposcere . ut ita nos unigeniti tui in preçenti saeculo iulustret respectus . qualiter culpis omnibus emundatos inueniat secundus eius aduentus . per quem maiestatem.⁴

DE IEIUNIO MENSIS DECIMI.

Vere dignum per christum dominum nostrum . quem pro salute hominum nasciturum gabriel archangelus nuntiauit . uirgo maria spiritus sancti operatione concepit . Ut quod angelica nuntiauit sublimitas . uirginea crederet puritas . ineffabilis perficeret deitas . Illius quaesumus fac nos cernere faciem sine confessione⁵ omnipotens deus . cuius incarnationis gaudemus

¹ etiam...non pertiris, *leg. vid.* etiam praemia petentibus inpertiris, *ut in O, ubi haec praef. Dom. xi post Pent. tribuitur* (v. post, p. 282).

² Hanc praef. habet O, Dom. xviii. post Pent. (v. post, p. 287).

³ Hanc praef. (paucis variantibus verbis) Dom. iv. ante Nat. Domini tribuit O (v. post, p. 293).

⁴ Hanc praef. habet O (cum aliis), quotidianis diebus in Aduentu (v. post, p. 293).

⁵ confessione *leg. vid.* confusione : confusione hab. O.

solemnitate . quatinus purificati ieiuniis . a cunctis purgati uitiiis . natalis eius interesse mereamur solemnibus festis . per quem maiestatem.¹

DE IEIUNIO MENSIS QUARTI UEL SEPTIMI.

/Vere dignum aeterne deus . qui sanctificator et [fo. 243. institutor es abstinentię . cuius nullus finis nullusque est numerus . effunde quaesumus super nos in diebus ieiuniorum nostrorum spiritum gratię salutaris . et ab omnibus nos perturbationibus saeculi huius tua defensione conserua . per christum.²

Alia.

Vere dignum aeterne deus . qui ob animarum medellam . ieiunii obseruatione castigari corpora precepisti . concede quaesumus ut corda nostra ita pietatis tue ualeant exercere mandata . ut ad tua mereamur te opitulante peruenire promissa . per christum.³

Alia.

Vere dignum aeterne deus . qui corporali ieiunio uitia conprimis . mentem eleuas . uirtutem largiris et premia . per christum.⁴

IN LETANIIS PRO QUACUMQUE TRIBULATIONE.

Vere dignum aeterne deus . te toto corde prostrati suppliciter exorantes . ut et preteritorum nobis /concedas ueniam [fo. 243v delictorum . et ab omni mortalitatis incursu continua nos miseratione protegas . Quia tunc defensionem tuam non diffidimus affuturam . cum a nobis ea quibus te offendimus dignanter expuleris . per christum.⁵

Alia.

Vere dignum aeterne deus . qui fragilitatem nostram non solum misericorditer donis temporalibus consolaris ut nos ad eterna proue(h)as . sed etiam ipsis aduersitatibus saeculi benignus erudis . ut ad celestia regna perducas . per christum.⁶

Alia.

Vere dignum . aeterne deus . qui ideo malis presentibus nos flagellas . ut ad bona futura perducas . ideo bonis temporalibus

¹ Cf. praef. Mens. x. Fer. iiii. apud O (v. post, p. 294).

² Cf. praef. Mens. x. Fer. vi. apud O (v. post, p. 294).

³ Cf. praef. Fer. iii. hebd. ii. in quadragesima apud O (v. post, p. 263).

⁴ Cf. praef. Fer. iv. in cap. ieiun. apud O (v. post, p. 261).

⁵ Hanc praef. habet O inter praef. "in tempore belli" (v. post, p. 300).

⁶ Hanc praef. solam habet O "pro quacumque tribulatione" (v. post, p. 300).

consolaris . ut de sempiternis efficias certiores . quo te et in prosperis et in aduersis pia semper confessione laudemus . per christum.¹

TEMPORE BELLI².

Vere dignum aeterne deus . qui subiectas tibi glorificas potestates . suscipe quaesumus propitius preces nostras . et /uires adde principibus . Ut qui se dextera tua expetunt protegi . [fo. 244 nulla possint aduersitate superari . fidelem quoque populum tuum potentie tue muniat inuicta defensio . ut pio tibi semper deuotus affectu . et ab infertis³ liberetur inimicis . et in tua iugiter gratia perseueret . per christum.

IN MISSA UOTIUA.

Vere dignum aeterne deus . cuius omnipotentia deprecanda est . misericordia exoranda . pietas amplectenda . cuius maiestatem humili prece deposcimus . ut famulo tuo *illi* intercedente sancto tuo *illo* remissionem peccatorum tribuas . eiusque uiam in uoluntate tua dirigas . et eum a cunctis malis eripias . quatenus ab omnibus aduersitatibus liberatus . in tuis bonis confirmatus . et ad bonorum desideriorum uota perueniat . et que iuste postulat te largiente percipiat . per christum.⁴

Alia.

Vere dignum aeterne deus . clementiam tuam pronis mentibus /obsecrantes . ut famulos tuos quos sancte dilectionis [fo. 244v nobis familiaritate iunxisti . tibi facias toto corde subiectos . ut tue caritatis spiritu repleti . a terrenis mudentur cupiditatibus et celesti beatitudine te donante digni efficiantur . per christum.⁵

PRO INFIRMIS.⁶

Vere dignum aeterne deus . qui famulos tuos ideo corporaliter uerberas . <ut> mente proficiant . potenter ostendens quod sit pietatis tue preclara saluatio . dum prestas ut operetur nobis etiam ipsa infirmitas medicinam . per christum.

PRO UNO DEFUNCTO.

Vere dignum per christum dominum nostrum . per quem salus mundi . per quem uita omnium . per quem resurrectio mortuorum . per ipsum te domine suppliciter deprecamur . ut anime famuli tui

¹ Hanc . praef. habet O " pro peste animalium " (v. post, p. 300).

² Eandem praef. cum duabus aliis, habet O (v. post, p. 300).

³ *infertis* *leg.* infestis.

⁴ Hanc, cum alia, habet O " in missa uotiua " (v. post, p. 298).

⁵ Hanc praef. habet O " in missa pro familiaribus " (v. post, p. 299).

⁶ Eandem praef. habet O (v. post, p. 301).

indulgentiam largiri digneris perpetuam . atque contagiis mortalitatis exutam . in eterne saluationis /parte restituas . per [fo. 245 quem maiestatem.¹

PRO PLURIBUS DEFUNCTIS.

Vere dignum aeternae deus . quia misericordiae tuae munere . fidelibus uita mutatur non tollitur . et in timoris tui obseruatione defunctis . domicilium perpetuae felicitatis acquiritur . Tibi igitur clementissime pater preces supplices fundimus . et maiestatem tuam deuotis mentibus exoramus . ut animae famulorum famularumque tuarum . quorum diem commemorationis celebramus mortis uinculis absolutae . transitum mereantur ad uitam . et in ouium tibi placitarum benedictione aeternum numerentur ad regnum .

INCIPIUNT BENEDICTIONES EPISCOPALES.

Locutus est dominus ad moysen dicens . Loquere aaron et filiis eius . sic benedicetis filiis israel et dicetis eis ;

Benedicat tibi dominus et custodiat te . amen . ostendat dominus faciem suam tibi . et misereatur tui . amen . /conuertat dominus uultum suum ad te . et det tibi pacem . amen . [fo. 245v quod ipse prestare dignetur . cuius regnum et imperium sine fine permanet in saecula saeculorum . amen . Benedictio dei patris et filii et spiritus sancti et pax domini sit semper uobiscum . Et cum spiritu tuo.²

BENEDICTIO IN NATALE DOMINI.

Respice omnipotens deus de caelo plebem tuam . pro cuius redemptione dignatus es nasci de uirgine . amen . Ut pietate sedula in te sit salus hominum propter quos homo factus es creator astrorum . amen . Sit haec plebs tuis preceptis oboediendo tibi amabilis . sicut est partus uirginis singularis . amen . Ut cum de tui aduentus effulseris³ . inuenias in illis quae recondas in horreo . pro quibus dignatus es uenire de caelo . amen . Ipse uobis benedicat de caelis . qui causa nostrae salutis dignatus est uenire in terris . amen . benedictio dei patris .

BENEDICTIO IN NATALE SANCTI STEPHANI.

/PROTOMARTYRIS.⁴ [fo. 246

Deus qui beatum stephanum protomartyrem coronauit . et confessione fidei et agone martyrii . mentes uestras circumdet . et

¹ Hanc praef. habet O "in die depositionis defuncti iii. et vii. et xxx." (v. post, p. 301).

² Conf. in O primam ben. "in quotidianis diebus;" (v. post, p. 313).

³ *de tui aduentus effulseris* fors. *leg.* die tui aduentus effulseris.

⁴ Eandem ben. habet O (v. post, p. 303).

in presenti saeculo corona iustitię .et in futuro perducatur uos ad coronam glorię . amen. Illius obtentu tribuat uobis dei et proximi caritate semper exuberare¹. qui hanc studuit etiam inter lapidantium impetus obtinere . amen. Quo eius et exemplo roborati et intercessionem muniti . ab eo quem ille a dextris dei uidit stantem mereamini benedici . amen. Quod ipse prestare dignetur . qui cum patre et spiritu sancto uiuit et gloriatur deus per omnia saecula saeculorum . amen. Benedictio dei patris et filii.

BENEDICTIO IN NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE.¹

Omnipotens deus dignetur uobis per intercessionem beati iohannis apostoli et euangelistę benedicere . qui per eum archana uerbi sui uoluit ecclesię reuelare . amen . concedat uobis ut quod ille spiritus sancti munere /afflatus uestris auribus infudit . eiusdem spiritus dono capere mente ualeatis . amen . quo eius [fo. 246v documento de diuinitate nostri redemptoris edocti . et amando quod tradidit . et predicando quod docuit . et exsequendo quod iussit . ad dona peruenire mereamini quę idem iesus christus dominus noster repromisit . amen . quod ipse prestare dignetur . qui cum patre et spiritu sancto uiuit et gloriatur deus per omnia saecula saeculorum . amen. Benedictio dei patris et filii et spiritus sancti et pax domini sit semper.

BENEDICTIO IN TEOPHANIA.

Descendat domine a sedibus tuis super capita famulorum et famularum tuarum spiritus sanctitatis . ille qui in iordane iohanne dominum baptizante . in columba corporaliter uisus est descendisse . amen. Reple animas eorum uino iustitię . qui sermone tuo hodie aquarum saporem in uinum mutasti . amen . qui omnium iniquitatum huius plebis maculas purget . uitia mundet . cor/da sanctificet . amen. Infunde etiam super eos [fo. 247 spiritualium dona uirtutum . ut nihil in eis inimicus aut uiolentia subripiat . sed per bonę conuersationis perseverantiam . hi qui in adoptionem uocati sunt filiorum intrare in possessionem mereantur heredum . amen . quod ipse prestare dignetur.

BENEDICTIO IN QUADRAGESIMA.

Benedicat uos dominus et custodiat uos . amen. Det uobis patientiam . quę uos in omni tempore precipue in his sanctę quadragesimę diebus ipsi commendet . amen. Iram temperet . linguam reprimat . pacem tribuat . disciplinam teneat . amen . auaritiā repellat . libidinis impetum frangat . tumoris uiolentiam

¹ Eandem ben. habet O (v. post, p. 303).

comprimat. Incentiuum simulatis¹ extinguat. amen. atque uos in omni opere bono uigiles: castos. integros. immaculatosque conseruet. quod ipse prestare.

ALIA BENEDICTIO IN QUADRAGESIMA.

/Omnipotens deus ieiunii ceterarumque uirtutum [fo. 247v] dedicator atque amator. sua uos benedictione sanctificet. amen. accendat in uobis pie deuotionis affectum. et prebeat supplicantibus suum benignus auditum. amen. quatinus mentes uestre sinceris purgate ieiuniis. bonorum omnium exuberent incrementis. amen. quod ipse.²

ALIA BENEDICTIO IN QUADRAGESIMA.

Omnipotens deus ieiuniorum uestrorum uictimas clementer accipiat. et sua uos benedictione dignos efficiat. amen. Mentis uestras ita parsimonie bono contra uitia muniat. preceptorum suorum doctrinis erudiat: caritatis dono repleat. ut uos in omnibus sibi placere concedat. amen. quatinus presentis quadragesime diebus deuotissime celebratis: ad paschalia festa purificatis cordibus accedere ualeatis. amen. quod ipse prestare.³

ALIA BENEDICTIO IN QUADRAGESIMA.

/Accendat in uobis dominus uim sui amoris. et [fo. 248] infundat misericorditer abundantiam sue benedictionis. amen. Sic ei parsimonie uictimas offeratis. ut contriti ei cordis et humilitati⁴ sacrificio placeatis. amen. quatinus oratio uestra ieiunii et elemosine alis subuecta. ita ad aures uestri conditoris ascendat. ut uos aeternae beatitudinis heredes. et supernorum ciuium consortes efficiat. amen. quod ipse.⁵

BENEDICTIO DE PASSIONE DOMINI.⁶

Omnipotens deus qui unigeniti sui passione⁷ tribuit uobis humilitatis exemplum. concedat uobis per eandem humilitatem percipere sue benedictionis ineffabile donum. amen. Ipsius resurrectionis percipiatis consortia. cuius patientie ueneramini documenta. amen. quo ab eo sempiternae uite munus percipiatis. per cuius temporalem mortem aeternam uos euadere creditis. quod ipse prestare.

¹ *simulatis* *fors. leg.* simultatis.

² Hanc ben. habet O Dom. ii. in quadragesima (v. post, p. 305).

³ Hanc ben. habet O Dom. iii. in quadragesima (v. post, p. 306).

⁴ *humilitati* *sic etiam* O.

⁵ Hanc ben. hab. O Dom. v. in quadragesima (v. post, p. 306).

⁶ Hanc ben. post Ben. in Ramis Palmarum ponit O: (v. post, p. 307).

⁷ *passione* passionem O.

/BENEDICTIO IN CENA DOMINI.¹ [fo. 248v]

Benedicat uos deus . qui per unigeniti filii sui passionem uetus pascha in nouum uoluit conuerti . concedatque uobis ut expurgato ueteris fermenti contagio . noua in uobis perseueret conspersio . amen. Et qui ad celebrandum redemptoris nostri cenam mente deuota conuenistis . aeternarum dapium uobiscum epulas reportetis . amen. Ipsiusque opitulante clementia mundemini a sordibus peccatorum . qui ad insinuandum humilitatis exemplum pedes uoluit lauare discipulorum . amen. quod ipse prestare.

BENEDICTIO IN SABBATO SANCTO.²

Deus qui de ecclesie sue intemerato utero novos populos producens . eam uirginitate manente . noua semper prole fecundat . fidei spei et caritatis uos munere repleat . et sue in uos benedictionis dona infundat . /amen. Et qui hanc sacratissimam noctem [fo. 249 redemptoris nostri resurrectione uoluit inlustrare . mentes uestras peccatorum tenebris mundatas . uirtutum copiis faciat coruscare . amen. Quo eorum qui modo renati sunt innocentiam imitari certetis . et uascula mentium uestrarum exemplo presentium luminum inlustretis . ut cum bonorum operum lampadibus ad huius sponsi thalamum cuius resurrectionem celebratis . cum prudentibus uirginibus intrare possitis . amen . quod ipse prestare.

BENEDICTIO IN DIE SANCTO PASCHAE.³

Benedicat uos omnipotens deus . hodierna interueniente paschali solemnitate . et ab omni miseratus dignetur defendere prauitate . amen. et qui ad aeternam uitam in unigeniti sui resurrectione uos reparat . in ipsius aduentu immortalitatis uos gaudiis uestiat . amen. et qui expletis ieiuniorum siue passionis dominicae /diebus paschalis festi gaudia celebratis . ad ea festa que [fo. 249v non sunt annua sed continua . ipso opitulante exultantibus animis ueniatis . amen . quod ipse.

BENEDICTIO DE RESURRECTIONE.⁴

Benedicat uos omnipotens deus . qui uos gratuita miseratione creauit et in resurrectione unigeniti sui spem uobis resurgendi concessit . amen. Resuscitet uos de uitiorum sepulchris . qui eum resuscitauit a mortuis . amen. Ut cum eo sine fine feliciter uiuatis . quem resurrexisse a mortuis ueraciter creditis . quod ipse prestare.

¹ Eandem ben. habet O (v. post, p. 307).

² Eandem ben. habet O (v. post, p. 307).

³ Eandem ben. habet O (v. post, p. 308).

⁴ Hanc ben. post Ben. in oct. Paschae ponit O ; (v. post, p. 308).

ITEM ALIA.

Deus maiestatis immense . deus pietatis ingenitę . respice quaesumus super hos famulos et famulas tuas . ne ulla umquam peccatorum contagione sordescant . quos salutarı lauacro spiritaliter in uitam aeternam regenerare dignatus es . amen . Sed omnibus inlecebris prauisque cupiditatibus expulsis . nihil illicitum uelint . / nihil turpe desiderent . amen . Innocentię pariter ac [fo. 250 patientię uirtute subnixi . non tumescant prosperis . non frangantur aduersis . nec tristitia eos nec secunda commutent . amen . Ille uos benedicat de cęlis . qui sanguinem suum 'pro uobis' fudit in terris .

BENEDICTIO IN ASCENSA DOMINI.

Deus qui tartara fregisti resurgens . aperuisti cęlos ascendens . ut populi illuc ascenderent per fidem . ubi te apostoli cum gloria uiderunt intrare . respice ascendens cęlum . propter quos descendere dignatus es ad infernum . amen . Sit eis quod te exaltasti protectio . quibus fuit inicum¹ quod te humiliasti remedium . amen . Ut in die iudicii non sint sinistro in numero . qui te sedere ad patris dexteram confitentur in regno . amen . quod idem ipse pręstare .

BENEDICTIO IN PENTECOSTEN.

Deus qui pręsentem diem futurę remissionis / munere [fo. 250v figurasti . cum gratia sancti spiritus inebriati apostoli . mente una locuti sunt ore diuerso . respice hanc ecclesiam quam ex gentibus congregandam linguarum uarietate signasti . amen . Da consolationes inter pressuras saeculi . qui nobis eşqualem tibi consolatorem misisti . amen . Ut te propitiantē sit ipse plebi custodia . qui prębuit beatis discipulis tunc doctrinam . amen .

BENEDICTIO IN NATALE SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.²

Benedicat uobis omnipotens deus . beati iohannis baptistę intercessionē . cuius hodie natalicia celebratis . concedatque ut cuius solemnıa colitis patrocini³ sentiatis . amen . Illius obtentu ab omnibus 'aduersis tueamini . et bonis omnibus perfruamini qui aduentum redemptoris mundi necdum natus cognouit . matris¹ sterilitatem nascendo abstulit . patris linguam natus absoluit . amen . quatinus ipsius agni quem ille digito ostendit . cuius immolatione estis / redempti . ita uirtutum lanis uestiri . [fo. 251 et innocentiam ualeatis imitari . ut ei in aeternę patrię felicitate possitis adiungi . amen . quod ipse prestare .

¹ inicum fors. leg. unicum.

² Eandem ben. habet O : (v. post, p. 310).

³ patrocini^o patrocini^a O.

BENEDICTIO IN NATALE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.¹

Benedicat uos omnipotens deus. qui uos beati petri salub(er) rima confessione . in ecclesiasticę fidei fundauit soliditate R. amen. Et qui uos beati pauli sanctissima instruxit predicatione . sua tueatur gratissima defensione . amen. Quatinus petrus clauē . paulus sermone . uterque intercessionē ad illam uos certent patriam introducere . ad quam illi alter cruce alter glodio². hodierna die peruenire³. amen . quod ipse prestare dignetur cuius regnum.

BENEDICTIO IN FESTIUI(TA)TE SANCTAE MARIAE.⁴

Deus qui per beatę marię uirginis partum genus humanum dignatus est redimere . sua uos dignetur benedictione locupletare . amen . eiusque semper et ubique patrocinia sentiat . ex cuius /intemerato utero auctorem uitę suscipere meruistis . amen. [fo. 251v Et qui ad eius celebrandam festiuitatem hodierna die deuotis mentibus conuenistis . spiritualium gaudiorum et aeternorum praeiorum uobiscum munera reportetis . amen . quod ipse.

BENEDICTIO DE ADUENTU DOMINI.⁵

Omnipotens deus cuius unigeniti <aduentum> et pręteritum creditis et futurum expectatis . eiusdem aduentus uos inlustratione sanctificet . et sua benedictione locupletet . amen. In pręsentis uitę stadio uos ab omni aduersitate defendat . et se uobis in iudicio placabilem ostendat . amen. Quo a cunctis peccatorum contagiis liberati . illius tremendi examinis diem expectetis interriti . amen . quod ipse.

ALIA IN ADUENTU DOMINI.

Dominus iesus christus qui sacratissimo aduentu suo subuenire dignatus est mundo . animas uestras corporaque sanctificet . amen. Det uobis legis suę pręcepta uirtute spiritus [fo. 252 sancti apprehendere . ut possitis aduentum eius interriti pręstolari . amen. Sicque uos ab omni reatu immunes efficiat . ut cum aduenerit non in terrore discutiatur . sed in gloria remunerandos assumat . quod ipse prestare.

¹ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 310).

² glodio gladió O.

³ peruenire peruenere O.

⁴ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 310).

⁵ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 311).

BENEDICTIO IN NATALE UNIUS APOSTOLI.¹

Deus qui uos in apostolicis tribuit consistere fundamentis. benedicere uobis dignetur beati apostoli sui intercedentibus meritis. amen. Defendatque uos a cunctis aduersis apostolicis p̄sidiis. qui uos eorum uoluit et ornari exemplis. et instrui documentis². amen. Quo per eorum intercessionem perueniatis ad aeternę patrię hereditatem. per quorum doctrinam tenetis fidei integritatem. amen. quod ipse.

BENEDICTIO UNIUS MARTYR<IS.>³

Beati martyris sui *illius* intercessione dominus uos benedicat. et ab omni malo defendat. amen. Extendat in uos dexteram suę propitiationis. /qui eum suscepit per supplitia passionis. [fo. 252v amen. Quo eius in cęlo mereamini habere consortium. cuius deuotis mentibus in terra celebratis triumphum. amen. quod ipse p̄stare dignetur.

BENEDICTIO IN NATALE PLURIMORUM MARTYRUM.⁴

Benedicat uobis dominus beatorum martyrum suorum *illorum* suffragiis. et liberet ab aduersitatibus cunctis. amen. commendet uos eorum intercessio gloriosa. quorum in conspectu eius est mors pretiosa. amen. Ut sicut illi per diuersa genera tormentorum caelestis regni sunt consecuti⁵ hereditatem. Ita uos eorum mereamini consortium per bonorum operum exhibitionem. amen. quod ipse p̄stare.

BENEDICTIO IN NATALE UNIUS UIRGINIS.⁴

Benedicat uobis dominus qui beatę uirgini *illi* concessit et decorem uirginitatis et gloriam passionis. amen. Et cuius opitulatione illa⁶ meruit et sexus fragilitatem et persequentium rabiem de/uincere. uos possitis et uestrorum corporum inlecebras [fo. 253 et antiqui hostis machinamenta superare. amen. quo sicut illa sexu fragili uirile nisa est certamen adire. et post certamen de hostibus meruit triumphare. Ita uos in hac mortalitate uiuentes ualeatis et antiquum hostem deuincere. et ad regna cęlestia peruenire. amen. quod ipse p̄stare.

¹ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 311).

² **et ornari...documentis** ornari et munerari exemplis et documentis O.

³ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 312).

⁴ Eandem ben. habet O : (v. post, p. 312).

⁵ **consecuti** sortiti O.

⁶ *Cod.* illa.

BENEDICTIO IN QUOTIDIANIS DIEBUS.

Agnoscat in uobis dominus proprium signum .et uobis suę misericordię conferat domum¹. amen. Bella comprimat .famem auferat .pacem tribuat .et inimici insidias a uobis longe repellat . amen. Merentium gemitus uideat . uocem uestri cordis exaudiat . et lacrimas ab omni facie uestra abstergat . amen . quod ipse.

ALIA BENEDICTIO.²

Omnipotens deus sua uos clementia benedicat et sensum in uobis sapientię salutaris infundat .amen .catholicę fidęi uos documentis enutriat .et in sanctis /operibusperseuerabiles[fo. 253v reddat .amen. Gressus uestros ab errore conuertat .et uiam uobis pacis et caritatis ostendat . amen . quod ipse prestare.

ITEM ALIA BENEDICTIO.³

Multiplicet in uobis dominus copiam suę benedictionis .et confirmet uos in spe regni cęlestis . amen. Actus uestros corrigat . uitam emendet .mores componat .et uos ad cęlestis paradisi hereditatem perducatur . amen. Talique intentione repleti ualeatis . qua⁴ in perpetuum placeatis . amen . quod ipse prestare.

ALIA BENEDICTIO.⁵

Deuotionem uestram dominus dignanter intendat .et suę uobis benedictionis dona concedat .amen. Talique uos in presenti saeculo subsidio muniat .ut paradisi uos in futuro habitatores efficiat . amen. Sicque corda uestra sanctificando benedicat et benedicendo sanctificet . ut uobiscum immo in uobis eum iugiter habitare delectet . amen . quod ipse.⁶

¹ **domum** *leg. vid.* donum.

² Eandem ben. habet O, secundam inter Ben. in quot. diebus (v. post, p. 313).

³ Eandem ben. habet O, quartam inter Ben. in quot. diebus (v. post, p. 313).

⁴ **qua** ei *add.* O.

⁵ **benedictione** *sic* R: benedictionem sequentem habet O, quintam inter Ben. in quot. diebus (v. post, p. 314).

⁶ Hic hodie desinit codex R: desideratur autem certe unum folium, duas continens benedictiones, quarum primae litterae (M et B) in margine fol. 253v impressae cernuntur.

<PRAEFATIONES ET BENEDICTIONES CODICIS
OTTOBONIANI 313.>

/Haec studiose perscripta secuntur praefationes in domi- [fo. 167
nicis et in diebus festis feriisque. uel in solempnitatibus sanctorum.
siue in ceteris ecclesiasticis canendo¹ officiis., Qua² si prudens
lector diligenter sollicite curioseque inspexerit suis in locis
ordinatas atque correctas. perfacile inuenire poterit.

IN UIGILIA NATALIS DOMINI. AD NONAM.

Vere dignum et iustum est. aequum et salutare Nos tibi semper
et ubique gratias agere. domine sancte pater omnipotens aeternae
deus per christum dominum nostrum. Cuius hodie faciem in
confessione praeuenimus. et uoce supplici exoramus. ut super-
uenturae noctis officiis nos ita peruigiles reddat. ut sinceris
mentibus eius percipere mereamur natale uenturum; In quo
inuisibilis ex substantia tua. uisibilis per carnem apparuit in
nostra. Tecumque unus non tempore genitus. non natura
inferior aduenit³ ex tempore natus. per quem maiestatem.

IN UIGILIA DOMINI IN NOCTE.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Cuius
diuinę natiuitatis⁴ potentiam ingenita⁵ uirtu/tis tuę genuit [fo. 167v
magnitudo. quem semper filium. et ante tempora⁶ aeterna
genitum. quia tibi pleno atque perfecto. aeterni patris nomen
non defuit praedicamus; et honore maiestate atque uirtute.
aequalem tibi cum sancto spiritu confitemur. et in trino uocabulo
unicam credimus maiestatem. et ideo.

IN NATALE SANCTI STEPHANI.

Vere dignum *usque* aeternę deus. Beati stephani leuitae simul
et martyris natalitia recolentes. qui fidei. qui sacrę militiae.
qui dispensationis et castitatis egregiae. qui praedicationis
mirabilisque constantię. qui confessionis ac patientię nobis
exempla ueneranda proposuit., Et ideo natiuitatem filii tui
merito prae ceteris passionis suae festiuitate prosequitur. cuius
gloriae sempiternę primus martyr occurrit. per christum.

¹ canendo *fors. leg. canendae.*

² Qua *fors. leg. Quas.*

³ aduenit *sec. curis ad nos uenit.*

⁴ natiuitatis *sic correctum ex natiuitas.*

⁵ ingenita *sic corr. ex ingentia.*

⁶ ante tempora *post haec uerba natum scriptum est, sed expunctum.*

IN NATALE SANCTI IOHANNIS EUUANGELISTAE.

Vere dignum *usque* aeternę deus. Beati apostoli tui et euuangelistę iohannis ueneranda natalitia recensentes: qui domini nostri iesu christi filii tui uocatione suscepti: Terrenum respuit patrem: ut possit inuenire caelestem; Adeptus in regno caelorum sedem apostolici culminis: qui tantum retia carnalia contempserat genitoris; quique ab unigenito tuo sic familiariter est dilectus: et immensae gratię muneribus adprobatus: Ut eum idem dominus in cruce iam positus uicarium /suae matri [fo. 168 uirgini filium subrogaret; Quatinus¹ beatae genitricis integritati: probati dilectique discipuli uirginitas deseruaret; Nam et in caenę mystice sacrosancto conuiuio super ipsum uite fontem: aeternum scilicet pectus recubuerat saluatoris. De quo perenniter manantia caelestis hauriens fluentia doctrine: tam profundis ac mysticis reuelationibus est imbutus: ut omnem transgrediens creaturam excelsa mente conspiceret. et euuangelica uoce proferret: quod in principio erat uerbum. et uerbum erat apud deum. et deus erat uerbum. et ideo.

IN NATALE INNOCENTUM.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Et in pretiosis mortibus paruulorum. quos propter nostri saluatoris infantiam bestiali seuitia herodes funestus occidit: immense clementię tuae dona praedicare; in quibus fulget sola magis gratia quam uoluntas: et clara est prius confessio quam loquela. Ante passio: quam membra idonea passioni; Existunt testes christi: qui eius nondum fuerant agnitores. O infinita benignitas. O ineffabilis misericordia. quae pro suo nomine trucidatis meritum glorię perire non patitur: sed proprio cruore perfusis: et salus regenerationis adhibetur: et imputatur corona martyrii. et ideo.

DOMINICA .I. POST NATALE DOMINI.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Et sursum cordibus /erectis diuinum adorare mysterium: ut quod magno [fo. 168v dei munere geritur: magnis ecclesiae gaudiis caelebretur; quoniam humana conditio uetere terrenaque lege cessante: noua caelestique substantia mirabiliter restaurata profertur. per christum.

IN OCTAUAS DOMINI.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Cuius hodie circumcisionis diem et natiuitatis octauum caelebrantes:

¹ Quatinus ti *sup. lin. add.*

Tua domine mirabilia ueneramur ; Quia quae peperit . et mater et uirgo est : qui natus est et infans et deus est ; Merito caeli locuti sunt : angeli gratulati : pastores laetati : magi mutati : reges turbati : paruuli gloriosa passione coronati . et ideo.

DOMINICA .II. POST NATALE DOMINI.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Qui peccato primi parentis hominem¹ a salutis finibus exulantem pietatis indulgentia ad ueniam uitamque reuocasti : mittendo nobis unigenitum filium tuum dominum et saluatorem nostrum . per quem maiestatem.

IN UIGILIA TEOPHANIAE.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Et te laudare mirabilem deum in omnibus operibus tuis quibus sacratissima regni tui mysteria reuelasti ; hanc etenim festiuitatem dominicę apparitionis index stella praecessit : Quae natum in terra caeli deum magis stupentibus nuntiaret ; ut manifestandus mundo deus : et caelesti denuntiaretur indicio : et temporaliter procreatus . signorum temporalium /ministerio panderetur . et ideo. [fo. 169

IN DIE.

Vere dignum *usque* aeterne deus. Quia notam fecisti populis misericordiam tuam : et salutare tuum cunctis gentibus declarasti hodiernum eligens diem : in qua ad² adorandam ueri regis infantiam excitatos de remotis partibus magos clarior ceteris sideribus stella perduceret ; et caeli ac terrę dominum corporaliter natum . radio suę lucis ostenderet . et ideo.

DOMINICA .I. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum *usque* aeterne deus. Quia cum unigenitus tuus in substantia nostrae mortalitatis apparuit : in nouam nos immortalitalis suae lucem reparauit . et ideo.

XVIII. KALENDAS FEBRUARIAS NATALE SANCTI FELICIS
IN PINCIS.

Vere dignum *usque* aeterne deus. Et confessionem sancti felicitis memorabilem non tacere ; qui nec hereticis prauitatibus nec saeculi blandimentis a sui status rectitudine potuit inmutari : sed inter utraque discrimina ueritatis adsertor : firmitatem tuae fidei non reliquit . per christum dominum nostrum.

¹ hominem hominum videtur prius scriptum fuisse.

² ad sup. lin. add., fors. man. prima.

DOMINICA .II. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Semperque uirtutes et laudes tuas labiis exultationis effari: qui nobis ad releuandos istius uitae labores: diuersa donorum tuorum solatia et munerum salutarium gaudia contulisti: mittendo nobis iesum christum filium tuum dominum nostrum . per quem maiestatem.

/XVII. KALENDAS FEBRUARIAS NATALE SANCTI MARCELLI.

[fo. 169v]

Vere dignum *usque* aeternae deus. Qui glorificaris in tuorum confessione sanctorum: et non solum excellentioribus praemiis martyrum tuorum merita gloriosa prosequeris: sed etiam sacro ministerio conpetentibus seruitiis exequentes . gaudium domini sui tribuis benignus intrare . per christum.

XIII. KALENDAS FEBRUARIAS . NATALE SANCTI SEBASTIANI MARTYRIS.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Quoniam martyr is beati sebastiani pro confessione nominis tui uenerabilis sanguis effusus: simul et tua mirabilia manifestat quo perficis in infirmitate uirtutem: et nostris studiis dat profectum . et infirmis apud te praestat auxilium . per christum.

XII. KALENDAS FEBRUARIAS NATALE SANCTAE AGNETIS.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Et diem beatę agnetis martyrio consecratam solemniter recensere: quae terrenę generositatis oblectamenta dispiciens: caelestem meruit dignitatem . Societatis humanę uota contempnens: eterni regis est sociata consortio: et pretiosam mortem sexus fragilitate calcata: pro christi confessione suscipiens . simul est facta conformis . et sempiternitatis eius et glorię . per quem.

XI. KALENDAS FEBRUARIAS NATALE SANCTI UINCENTII.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Pro cuius nomine gloriosus leuita uincencius et miles /inuictus [fo. 170] rabidi hostis insania interritus adiit . modestus sustinuit . securus inrisit: sciens paratus esse ut resisteret: nesciens elatus esse quod uinceret . In utroque domini ac magistri sui uestigia sequens: qui et humilitatis custodiendę et de hostibus triumphandi suis . sequenda exempla monstrauit . per quem.¹

¹ Hanc praefationem habet R, in natale unius martyris (v. p. 239, sup.).

DOMINICA .III. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum aeternę deus. Et te in omni tempore conlaudare et benedicere : quia in te uiuimus . et mouemur . et sumus ; et nullum tempus nullumque momentum est : quod a beneficiis pietatis tuę uacuum transigamus . uariis etenim solemnitatum causis : salutarium nobis operum tuorum . et munerum memoria praesentis uite tempora exornat ; Unde et nos uel innouante lę<ti>tia praeteriti gaudii : uel permanentis boni tempus agnoscentes . indefessas maiestati tuę grates exsoluimus . per christum.

VIII. KALENDAS FEBRUARIAS NATALE SANCTI PROIECTI.

Vere dignum aeternae deus. Et tuam misericordiam deprecari : ut mentibus nostris beati martyris tui proiecti repetita solemnitate : spiritalis laetitę tribuas iugiter suauitatem : Concedasque nobis ut uenerando passionis eius triumphum : obtentu illius et peccatorum remissionem : et sanctorum mereamur adipisci consortium . per christum.

/EODEM DIE CONUERSIO SANCTI PAULI. [fo. 170v

Vere dignum aeternae deus. Et maiestatem tuam suppliciter exorare : ut ecclesiam tuam beati pauli apostoli tui praedicatione edoctam : nulla sinas fallacia uiolari ; et sicut nihil in uera religione manere dinoscitur quod non eius condierit disciplina : ita ad peragenda ea quae docuit eius obtentu fidelibus tribuatur efficacia ; Sentiaturque credentium multitudo eum pro se apud te intercessorem : quem habere cognouit magistrum atque doctorem . per christum.

DOMINICA .IIII. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum aeternae deus. Qui genus humanum praeuicatione sua in ipsius originis radice dampnatum : per florem uirginalis uteri reddere dignatus es absolutum [ut hominem quem unigenitum creaueras : per filium tuum deum]¹ et hominem recreares ; ut diabolus qui adam in fragile carne deuicerat conseruata iustitia a deo carne ui<n>ceretur assumpta . per quem.

IIII. NONAS FEBRUARIAS .IN PURIFICATIONE SANCTAE MARIE.²

Vere dignum aeternae deus. Quia per incarnati uerbi mysterium : noua mentis nostrae oculis lux tuae claritatis infulsit,³ ut dum uisibiliter deum cognoscimus : per hunc inuisibilem amore rapiamur . per christum.

¹ Quae hic uncinis includuntur addita sunt in margine, manu paullo recentiori.

² Eandem praefationem habet R (p. 233 sup.).

³ *infulsit* effulsit R : et O *secundis curis*.

NONIS FEBRUARIIS. NATALE SANCTAE AGATHÆ.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Pro cuius nomine poenarum mortisque contemptum in utroque /sexu fidelium cunctis aetatibus contulisti: ut inter felicium [fo. 171] martyrum palmas: agathen quoque beatissimam uirginem. uictrici patientia coronares; quae nec minis territa: nec suppliciis superata de diaboli seuitia triumphauit. quia in tuae deitatis confessione permansit; et ideo.

DOMINICA .V. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum aeternae deus. Et tibi hanc immolationis hostiam offerre quæ est salutifera: et ineffabile diuinæ gratiæ sacramentum. Quae offertur a plurimis. et unum corpus christi sancti spiritus infusione perficitur; Singuli accipiunt christum dominum: et in singulis portionibus totus est. nec per singulos minuitur: sed integrum se praebet in singulis; propterea ipsi qui sumimus communionem huius sancti panis et calicis: unum corpus christi efficimur; Per ipsius itaque maiestatem te supplices exoramus. ut nos ab omnibus emundes contagiis uetustatis: et in nouitate uitæ perseuerare concedas. per quem maiestatem.

DOMINICA .VI. POST TEOPHANIAM.

Vere dignum aeternae deus. Ad cuius inmensam pertinet gloriam: ut non solum mortalibus tua pietate succurreres: sed de ipsa etiam mortalitate nostra nobis remedium prouideres: et perditos quosque unde perierant inde saluares, per christum.

VIII. KALENDAS MARTIAS. CATHEDRA SANCTI PETRI.

/Vere dignum aeternae deus. Et te laudare mirabilem [fo. 171v] deum in sanctis tuis. in quibus glorificatus es uehementer; per quos unigeniti tui sacrum corpus exornas: et in quibus ecclesiae tuae fundamenta constituisti;¹ quam in patriarchis fundasti: in prophetis praeparasti: in apostolis condidisti: ex quibus beatum petrum apostolorum principem ob confessionem unigeniti filii tui. per os eiusdem uerbi tui confirmatum: in fundamento domus tuæ mutato nomine caelestium claustrorum praesulem custodemque fecisti: diuino ei iure concesso: ut quæ statuisset in terris. seruarentur in caelis; in cuius ueneratione hodierna die maiestati tuae haec festa persoluimus: et gratiarum ac laudis hostiam immolamus. per quem.

¹ constituisti ti *sup. lin. add.*

III. IDUS MARTIAS. NATALE SANCTI GREGORII PAPE.

Vere dignum aeternę deus. Quia sic tribuis ecclesiam tuam sancti gregorii pontificis tui commemoratione gaudere: ut eam illius et festiuitate laetifices: et exemplo pię conuersationis exerceas: et uerbo praedicationis erudias: grataque tibi supplicatione tuearis. per christum.

IN SEPTUAGESIMA.

Vere dignum aeternę deus. Quia per ea quae conspiciuntur instruimur. quibus modis ad inuisibilia tendere debeamus; denique commonemur anni ducente successu de praeteritis ad futura: de uetustate in nouitatem uite transire; ut terrenis sustentationibus expediti: celestis doni /capiamus desiderabilius ubertatem; [fo. 172 et per eum cybum qui beneficiis prorogatur¹ alternis: perueniamus ad uictum sine fine mansurum. iesum christum dominum nostrum. per quem maiestatem.

IN XEXAGESIMO.²

Vere dignum aeternę deus. Qui rationabilem creaturam ne temporalibus dedita bonis ad praemia sempiterna non³ tendat. ea dispensatione dignaris erudire: ut nec castigatione deficiat: nec prosperitatibus insolescat; sed hoc potius fiat eius gloriosa deuotio. quod nullis aduersitatibus obruta superetur. per christum.

IN QUINQUAGESIMA.⁴

Vere dignum aeternę deus. Et maiestatem tuam cernua deuotione exorare. ut modulum terrenę fragilitatis aspiciens: non in ira tuo pro nostra prauitate nos arguas. sed immensa clementia tua⁵ purifices. erudias. consoleris; Qui cum sine te nihil possumus facere quod tibi sit placitum: tua nobis gratia sola praestabit ut salubri conuersatione uiuamus. per christum.

FERIA. IIII. IN CAPITE IEIUNII.⁴

Vere dignum aeternę deus. Qui corporali ieunio uitia comprimis: mentem eleuas: uirtutem largiris et praemia. per christum.

¹ prorogatur ita cod. ut videtur prima manu: praerogatur legendum uoluit corrector.

² Xexagesimo leg. Sexagesima.

³ non add. sup. lin.

⁴ Hanc praefationem habet R (p. 233 sup.).

⁵ tua om. R: om. et O sec. curis.

IN QUADRAGESIMA.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui continuatis quadraginta diebus et noctibus hoc ieiunium non esuriens dedicauit: Postea enim esuriit: non tam cybum hominum. quam salutem; Nec esca¹ secularium aepulas concupiuit: sed animarum /desiderauit potius sanctitatem: Cybus namque [fo. 172v eius est redemptio populorum. Cybus eius est: totus bonę uoluntatis affectus; qui nos docuit operari non solum cybum qui terrenis dapibus apparatur: sed etiam eum qui diuinarum scripturarum lectione percipitur. per quem.

FERIA .II.

Vere dignum aeternę deus. Qui das aescam omni carni: et nos non solum carnalibus. sed etiam spiritalibus aescis reficis: ut non in solo pane uiuamus: sed in omni uerbo tuo uitalem habe<a>mus alimoniam., Nec tantum aepulando: set etiam ieiunando pascamur; nam ut dapibus et poculis corpora: sic ieiuniis et uirtutibus animę saginantur; Magnam in hoc munere salubritatem mentis ac corporis contulisti; quia ieiunium nobis uenerabile dedicasti: ut ad paradysum de quo non abstinendo cecidimus: ieiunando solemnius redeamus. per christum.

FERIA .III.

Vere dignum per christum dominum nostrum. In quo ieiunantium fides additur: spes prouehitur: caritas roboratur. Ipse est enim panis uiuus et uerus: qui substantia aeternitatis et aesca uirtutis est. Uerbum enim tuum per quod facta sunt omnia: non solum humanarum mentium: sed ipse panis est angelorum: Hunc panem ministrare nobis non desinis: et ut eum indesinenter esuriamus hortaris; /cuius carne dum [fo. 173 pascimur roboramur: et sanguine dum potamur abluimur. per quem.

FERIA .IIII.

Vere dignum aeternę deus. Qui in alimentum corporis humani frugum copiam producere iussisti: et in alimentum animarum ieiunii nobis medicinam indidisti; te itaque supplices inuocamus: ut tibi sit acceptabile ieiunium nostrum: et nos a cybis ieiunantes a peccatis absoluas. per christum.

¹ esca *fors. leg. escarum.*

FERIA .V.

Vere dignum aeterne deus. Quia competenter atque salubriter religiosa sunt nobis instituta ieiunia: ut corporeae iocunditatis immoderatas coerceamus inlecebras; et terrenę delectationis insolentia refrenata: purior atque tranquillior appetitus: ad caelestia contemplanda mysteria fidelium reddatur animarum. per christum.

FERIA .VI.

Vere dignum *usque* aeterne deus. Qui ieiunii obseruatione et elemosinarum gratissima largitione: nos docuisti nostrorum consequi remedia peccatorum., Unde tuam imploramus clementiam: ut his obseruationibus. et ceteris bonorum operum exhibitionibus muniti: ea operemur quibus ad aeterna gaudia consequenda: et spes nobis suppetat et facultas. per christum.

IN SABBATO.

Vere dignum aeterne deus. Inluminator et redemptor animarum nostrarum; Qui nos per primum /adam abstinentiae lege uiolata paradyso eictos: fortioris ieiunii remedio ad antiquae patrię beatitudinem per gratiam reuocasti., Nosque pia institutione docuisti: quibus obseruationibus a peccatis omnibus liberemur. per christum.

DOMINICA .I.¹ IN QUADRAGESIMA.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam suppliciter exorare: ut mentibus nostris medicinalis obseruantiae munus infundas., Et qui neglegentibus etiam subsidium ferre non desinis: beneficia praebeas potiora deuotis. per christum.²

FERIA .II.

Vere dignum aeterne deus. Et pietatem tuam supplici deuotione deposcere: ut ieiunii nostri oblatione placatus: et peccatorum nobis concedas ueniam. et nos a noxiis liberes insidiis. per christum dominum.

FERIA .III.

Vere dignum aeterne deus. Qui ob animarum medellam ieiunii deuotione castigari corpora praecepisti., Concede quae-

¹ Dominica i. Ita in codice: vide autem pp. 264, 266, 268, inf.

² Hanc praef. ponit R primam inter praefationes "quocumque die in quadragesima," p. 234 sup.

sumus ut corda nostra ita pietatis tuae ualeant exercere mandata: ut ad tuam mereamur te oppitulante peruenire promissa. per christum.¹

FERIA .IIII.

Vere dignum per christum dominum nostrum. per quem humani generis reconciliationem: mirabili dispensatione operatus es., Presta quaesumus ut sancto purificati ieiunio: et tibi toto corde simus subiecti: /et inter mundanę [fo. 174 prauitatis insidias te miserante perseueremus inlesi. per quem maiestatem.²

FERIA .V.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam cum celebratione ieiunii pietatem deuotis mentibus obsecrare: ut qui peccatis ingruentibus malorum pondere premimur: et a peccatis omnibus liberemur:³ et libera tibi mente famulemur. per christum.⁴

FERIA .VI.

Vere dignum aeterne deus. Qui delinquentes perire non pateris: sed ut ad te conuertantur et uiuant hortaris; poscimus itaque pietatem tuam ut a peccatis nostris tuę seueritatis suspendas uindictam: et nobis optatam misericorditer tribuas ueniam; Nec iniquitatum nostrarum moles te⁵ prouocet ad ultionem: sed ieiunii obseruatio et morum emendatio: te flectat ad peccatorum nostrorum remissionem. per christum.⁶

SABBATO.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam iugiter exorare clementiam: ut mentes nostras quas conspicias terrenis affectibus praeagrauari: medicinalibus tribuas ieiuniis exhonerari: et per afflictionem corporum: proueniat nobis robur animarum. per christum.⁷

DOMINICA .III.⁸ IN QUADRAGESIMA.

Vere dignum aeterne deus. Et te suppliciter exorare. ut cum abstinentia corporali: mens quoque nostra sensus declinet inlicitos; Et quae terrena delectatione carnalibus aepulis abnegamus: /humanę uoluntatis prauis intentionibus [fo. 174v

¹ Hanc praef. ponit R secundam inter praef. supradictas, p. 234 sup.

² Hanc praef. ponit R tertiam in praedicta serie.

³ **liberemur**: *add. sup. lin.*

⁴ Hanc praef. ponit R quartam in praedicta serie.

⁵ **moles te** *sic* O (*pr. man.*) R: molestia te O (*sec. curis.*)

⁶ Hanc praef. ponit R. quintam in praedicta serie.

⁷ Hanc praef. ponit R sextam in praedicta serie (p. 235).

⁸ **Dominica iii.** *Ita codex man. prima, sed postea erasum est "i" ante "in."*

amputemus., quatinus ad sancta sanctorum fideliter salubriterque capienda :¹ competenti ieiunio ualeamus aptari ; Tanto nobis certi propensius iugiter adfutura :² quanto fuerimus eorum institutionibus gratiores . per christum dominum nostrum.

FERIA .II.

Vere dignum aeterne deus. Et clementiam tuam cum omni supplicatione precari . ut per hanc ieiuniorum obseruationem . crescat nostrae deuotionis affectus : [et nostras actiones religiosus exornet effectus ;]¹ Quatinus te auxiliante et ab humanis semper retrahamus² excessibus : et monitis inherere ualeamus te largiente celestibus . per christum.

FERIA .III.

Vere dignum aeterne deus. Qui peccantium non uis animas perire sed culpas :¹ et peccantes non semper continuo iudicas : sed ad paenitentiam prouocatos expectas., Auerte quaesumus a nobis quam meremur iram :² et quam optamus super nos effunde clementiam tuam :³ ut sacro purificati ieiunio . electorum tuorum adscisci mereamur collegio . per christum.

FERIA .IIII.

Vere dignum aeterne deus. Tuamque misericordiam suppliciter exorare : ut ieiuniorum nostrorum sacrosancta mysteria tue sint pietati semper accepta., Concedasque ut quorum corpora abstinentiae obseruatione macerantur :¹ mentes quoque uirtutibus . et caelestibus institutis exornentur . per christum.

/FERIA .V.

[fo. 175]

Vere dignum aeterne deus. Et tuam immensam clementiam supplici uoto deposcere :¹ ut nos famulos tuos et ieiunii maceratione castigatos . ac ceteris bonorum operum exhibitionibus eruditos :² in mandatis tuis facias perseuerare sinceros :³ et ad paschalia festa peruenire inlaesos ; Sicque praesentibus subsidiis consolemur :⁴ quatinus ad æterna gaudia pertingere mereamur . per christum.

FERIA .VI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui ad insinuandum humilitatis suae mysterium fatigatus resedit ad puteum :¹ qui a muliere samaritana aquae sibi petiti porrigi potum :² qui in

¹ Quae hic uncinis includuntur supra lineam addita sunt.

² **retrahamus** ita cod. pr. man. ; sec. curis retrahamur indicatur.

ea creauerat fidei donum ; Et ita eius sitire dignatus est fidem :¹ ut dum ab ea aquam peteret :² in ea ignem diuini amoris accenderet ; Imploramus itaque tuam immensam clementiam :³ ut contempnentes tenebrosam profunditatem uitiorum :⁴ et relinquentes noxiarum hydriam cupiditatum :⁵ et te qui fons uitę et origo bonitatis es .semper sitiamus :⁶ et ieiuniorum nostrorum obseruatione tibi placeamus .per quem.

SABBATO.

Vere dignum aeternae deus. Qui ieiunii quadragesimalis obseruationem in moyse et helia dedicasti :⁷ et in unigenito filio tuo legis et prophetarum nostroque¹ omnium domino /exornasti ; Tuam igitur immensam bonitatem supplices exposcimus :² [fo. 175^v ut quod ille iugi ieiuniorum compleuit continuatione :³ nos adimplere ualeamus illius adiuti largissima miseratione., et adimplentes ea quae praecepit :⁴ dona percipere mereamur quę promisit . per quem.

DOMINICA IIII.² IN QUADRAGESIMA.*Statio ad hierusalem.*

Vere dignum aeternae deus. Et te creatorem omnium de praeteritis fructibus glorificare :⁵ et de uenturis suppliciter exorare., ut cum de perceptis non iuuenimur ingrati :⁶ de percipiendis non iudicemur indigni., sed exhibita toties solemni deuotione ieiunia³ :⁷ cum subsidiis corporalibus : profectum quoque capiamus animarum . per christum dominum nostrum.

FERIA .II.

Vere dignum *usque* aeternae deus :¹ Et tuam suppliciter misericordiam implorare :² ut exercitatio ueneranda ieiunii salutaris : nos a peccatorum nostrorum maculis purgatos reddat : et ad supernorum ciuium sociaetatem perducatur :³ Ut hic deuotum actuum sumamus augmentum :⁴ et illic aeternae beatitudinis percipiamus emolumentum . per christum.

FERIA .III.

Vere dignum *usque* aeternae deus. Per mediatorem dei et hominum iesum christum dominum nostrum :⁵ /qui [fo. 176 mediante die festo ascendit in templum docere :⁶ qui de caelo descendit mundum ab ignorantiae tenebris liberare., Cuius descensus genus humanum doctrina salutari instruit :⁷ mors a per-

¹ **nostroque** nostrorumque *sec. curis.*

² **Dominica iiiii.** *Cod. Dom. iii (cum rasura, ut videtur, ante "in").*

³ **ieiunia** *fors. leg. ieiunii.*

petua morte redemit: ascensio ad celestia regna perducit. Per quem te summe pater poscimus: ut eius institutione edocti: salutaris parsimoniae deuotione purificati: ad tua perueniamus promissa securi. per quem.

FERIA .IIII.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Qui inluminatione suae fidei tenebras expulit mundi: et genus humanum quod primę matris uterus profuderat caecum: Incarnationis suae mysterio reddidit inluminatum; fecitque filios adoptionis: qui tenebantur uinculis iustę dampnationis. Per ipsum te petimus ut tales in eius inueniamur iustissima examinatione: quales facti sumus in lauacri salutaris felicissima regeneratione. Ut eius incarnationis medicamine imbuti: sacrosancti lauacri ablutione loti: parsimonię deuotione ornati: ad aeterna gaudia perueniamus inlaesi. per quem.

FERIA .V.

Vere dignum aeternę deus. Cuius bonitas hominem condidit: iustitia¹ dampnauit: misericordia redemit. Te humiliter exoramus. ut sicut per illicitos appetitus a beata regione decidimus: /sic ad aeternam patriam per abstinenciam [fo. 176v] redeamus. Sicque moderetur tua miseratione nostra fragilitas: ut et transitoriis subsidiis nostra sustentetur mortalitas: et per bonorum operum incrementa: beata adquiratur immortalitas. per christum.

FERIA .VI.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Qui est dies aeternus. lux indeficiens: claritas sempiterna. Qui sic sequaces suos in luce praecepit ambulare: ut noctis aeternę ualeant caliginem euadere: et ad lucis patriam feliciter peruenire. Qui per humilitatem assumptae humanitatis lazarus fleuit: per diuinitatis potentiam² uitae reddidit: genusque humanum quadrifida peccatorum mole obrutum. ad uitam reducit. Per quem petimus ieiunii obseruatione a peccatorum nostrorum nexibus solui: aeternę uitę felicitati reddi: et sanctorum coetibus connumerari; per quem maiestatem.

IN SABBATO.

Vere dignum aeternę deus. misericordiae dator et totius bonitatis auctor: qui ieiuniis orationibus et elemosinis peccatorum

¹ iustitia *cod. pr. man.* iniustitia.² potentiam *cod.* potententiam.

remedia et uirtutum omnium tribuis incrementa., Te humili deuotione precamur: ut qui ad haec agenda saluberrimam dedisti doctrinam: ad complendum indefessam tribuis¹ efficaciam: / ut oboedienter tua exequentes praecepta: feliciter [fo. 177 tua capiamus promissa. per christum dominum nostrum.²

DOMINICA .V. IN QUADRAGESIMA.

Vere dignum aeterne deus: maiestatem tuam propensius implorantes: ut quanto magis dies salutiferę festiuitatis accedit: tanto deuotius ad eius digne caelebrandum proficiamus paschale mysterium. per christum.³

FERIA .II.

Vere dignum aeterne deus. Te suppliciter exorantes: ut sic nostra sanctificentur ieiunia: quo cunctorum nobis peccatorum proueniat indulgentia; Quatinus adpropinquante unigeniti filii tui passione: bonorum operum tibi placere ualeamus exhibitione. per quem maiestatem.

FERIA .III.

Vere dignum aeterne deus. Et te deuotis mentibus supplicare⁴: ut nos interius exteriusque restaures: et parsimonia salutari a peccatorum sordibus purges; Et quos inlecebrosis delectationibus non uis impediri: spiritalium uirtutum facias uigore muniri., Et sic in rebus transitoriis foueas: ut perpetuis inherere concedas. per christum dominum nostrum.

FERIA .IIII.

Vere dignum aeterne deus. Et te supplici deuotione exorare: ut per ieiunia quae sacris institutis exequimur: a cunctis reatibus emundari mereamur; Tuamque percipere ualeamus propitiationem: / qui praeparamur ad celebrandum [fo. 177v unigeniti filii tui passionem. per quem maiestatem.

FERIA .V.

Vere dignum aeterne deus. Qui sic nos tribuis solempne tibi deferre ieiunium: ut indulgentiae tuae speremus nos percipere subsidium., Sic nos instituis ad caelebranda paschalia festa: ut per haec adquiramus gaudia sempiterna. per christum dominum nostrum.

¹ tribuis *leg.* tribuas.

² Hanc praef. habet R inter praef. "quocumque die infra quadragesimam," (p. 235 sup.).

³ Hanc praef. habet R primam inter praef. "de passione domini," (p. 235 sup.).

⁴ supplicare: ut uidetur, non prima manu scriptum est verbum.

FERIA .VI.

Vere dignum aeterne deus. Cuius nos misericordia praeuenit ut bene agamus: subsequitur ne frustra agamus; Accendit intentionem: qua ad bona opera peragenda inardescamus., Tribuit efficaciam: qua haec ad perfectum perducere ualeamus. Tuam ergo clementiam indefessis uocibus obsecramus: ut nos ieiunii uictimis a peccati mundatos: ad cēlebrandam unigeniti filii tui domini nostri passionem facias esse deuotos. per quem maiestatem.

SABBATO.

Vere dignum aeterne deus. Cuius nos fides excitat: spes erigit: caritas iungit; Cuius miseratio gratuita purificat: quos conscientie reatus accusat., Te igitur cum interno rugitu deprecamur: ut carnalis alimoniae refrenatione castigati: ad caelebrandum paschale misterium inueniamur idonei. per christum.

DOMINICA .VI. IN PALMIS.

Statio ad sanctum iohannem ad lateranos.

/Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. [fo. 178 Per quem nobis indulgentia largitur: et pax per omne saeculum praedicatur. Traditur cunctis credentibus disciplina: ut sanctificatos nos possit dies uenturus excipere. per quem maiestatem.

FERIA .II.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Cuius nos humanitas colligit. humilitas erigit: traditio absoluit. poena redemit¹: crux saluificat: sanguis emaculat: caro saginat; per quem te summe pater cum ieiuniorum obsequiis obsecramus: ut ad eius caelebrandam passionem. purificatis mentibus accedamus. per.²

FERIA .III.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Cuius salutiferę passionis et gloriosae resurrectionis dies adpropinquare noscuntur: in quibus et antiqui hostis superbia triumphatur: et nostrae redemptionis mysterium caelebratur. Unde poscimus tuam immensam clementiam: ut sicut in eo solo consistit totius nostrae saluationis summa: ita per eum tibi sit ieiuniorum et actuum nostrorum semper uictima grata. per quem.²

¹ **redemit** redimit. R: et O *per correctionem*.

² Hanc praef. habet R, inter praef. "de passione domini," (p. 235 sup.).

FERIA .IIII.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Qui innocens pro impiis uoluit pati: et pro sceleratis indebite condemnari., /Cuius mors delicta nostra detersit: et [fo. 178v] resurrectio iustificationem nobis exhibuit.¹ Per quem tuam pietatem supplices exoramus: ut sic nos hodie a peccatis emacules: ut cras uenerabilis caenae dapibus saties; Hodie acceptes confessionem nostrorum peccaminum: et cras tribuas spiritualium incrementa donorum; Hodie ieiuniorum nostrorum uota suscipias: et cras nos ad sacratissimę caenę conuiuium introducas. per quem maiestatem.

FERIA .V. IN CENA DOMINI.

Vere dignum aeternae deus. Et clementiam tuam suppliciter² obsecrare: ut spiritalis lauacri baptismo renouandis creaturam chrismatis in sacramentum perfectę salutis uiteque confirmes: ut sanctificatione unctionis infusa: corruptione primę natiuitatis absorta: sanctum uniuscuiusque templum acceptabilis uite innocens odor redolescat; Ut secundum constitutionis tuę sacramentum: regio et sacerdotali prophetico honore perfusi: uestimento incorrupti muneris induantur. per christum.

ITEM ALIA.

Vere dignum *usque* per christum dominum nostrum. Quem in hac nocte inter sacras aepulas increpantem mens sibi conscia traditoris ferre non potuit: sed apostolorum relicto consortio: sanguinis pretium a iudaeis accepit: ut uitam perderet quam distraxit., /Cenauit hodie proditor mortem suam: et [fo. 179] cruentis manibus panem de manu saluatoris exiturus accepit., Ut saginatum cybo maior poena constringeret: quem nec sacra[ti]³ cybi conlatio ab scelere reuocaret; Patitur itaque dominus[noster]³ iesus christus filius tuus cum hoste nouissimum participare conuiuium: a quo se nouerat continuo esse tradendum., ut exemplum innocentiae mundo relinqueret: et passionem suam pro saeculi redemptione suppleret., Pascit igitur mitis deus inmitem iudam: et sustinet prius crudelem conuiuiam., Qui merito laqueo suo periturus erat: quia de magistri sanguine cogitabat., O deum per omnia patientem: O magnum inter suas aepulas mitem., Cybum eius iudas in ore

¹ Primam partem huius praef. (usque "exhibuit") habet R inter praef. "de passione domini," (p. 236 sup.).

² "exorare" hic scriptum et erasum fuisse uidetur.

³ Quae uncinis includuntur supra lineam addita sunt, fors. prima manu.

ferebat¹ et quibus eum traderet persecutores aduocabat, sed filius tuus dominus noster. tanquam pia hostia et immolari se tibi pro nobis pacienter promisit et peccatum quod mundus commiserat relaxauit. per quem.

IN SABBATO.

Vere dignum aeterne deus. Te quidem omni tempore sed in hac potissimum nocte gloriosius conlaudare et praedicare per christum dominum nostrum; Qui inferorum claustra dirumpens uictoriae suae clara uexilla suscepit et [fo. 179v triumphato diabolo uictor a mortuis resurrexit. O noctem quae finem tenebris ponit et aeternae lucis uiam pandit. O noctem quae uidere meruit. et uinci diabolum et resurgere christum; O noctem in qua tartara spoliuntur sancti ab inferis liberantur caelestis patrie aditus aperitur in qua in baptismo delictorum turba perimitur filii lucis oriuntur Quos exemplo dominicae matris sine corruptione sancta mater ecclesia concipit sine dolore parit et cum gaudio ad meliora prouehit. et ideo.

DOMINICA IN PASCHA.²

Vere dignum aeterne deus. Te quidem omni tempore sed in hoc praecipue die laudare benedicere. et praedicare quod pascha nostrum immolatus est christus; per quem [ad]³ aeternam uitam filii lucis oriuntur fidelibus regni caelestis atria reserantur³; et beati lege commercii diuinis humana mutantur; Quia nostrorum omnium mors cruce christi perempta est et in resurrectione eius o[mn]ium³ uita resurrexit; Quem in susceptione mortalitatis deum maiestatis agnoscimus et in diuinitatis gloria⁴ deum et hominem confitemur; Qui mortem nostram moriendo destruxit et uitam resurgendo restituit. et ideo.

/FERIA .II.

[fo. 180

Vere dignum aeterne deus. Et te suppliciter exorare et fidelibus tuis dignanter impendas quo et paschalia capiant sacramenta et desideranter expectent uentura; Ut in mysteriis quibus renati sunt permanentes ad nouam uitam his operantibus perducantur. per christum.

FERIA .III.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui oblatione sui corporis remotis sacrificiorum carnalium obseruationibus

¹ Hic scripta et erasa sunt verba "et quibus in ore ferebat."

² Eandem praef. habet R, (p. 236 sup.).

³ Quae uncinis includuntur addita sunt supra lineam, fors. manu prima.

⁴ gloria gloriam man. prima, sed in erasum est.

seipsum tibi sacram hostiam agnumque immaculatum summus sacerdos pro salute nostra immolauit. per quem maiestatem.¹

FERIA .IV.

Vere dignum aeterne deus. Et pietatem tuam indefessis precibus implorare : ut qui paschalis festiuitatis solemnia colimus : in tua semper sanctificatione uiuamus., Quo per temporalis festi obseruationem : peruenire mereamur ad aeternorum gaudiorum continuationem. per christum.

FERIA .V.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui nos per paschale mysterium edocuit uetustatem uitę [de]relinquere² : et in nouitate spiritus ambulare ; a quo perpetuę mortis superatur acerbitas : et eterne uitę fidelibus tribuitur integritas. per quem.

FERIA .VI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui secundum promissionis suae incommutabilem ueritatem caelestis pontifex factus in aeternum : solus omnium /sacerdotum peccati [fo. 180v remissione non eguit : sed potius peccatum mundi. idem uerus agnus abstersit. per quem maiestatem.³

IN SABBATO.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Per quem supplices exposcimus : ut cuius muneris pignus accepimus : manifesta dona comprehendere ualeamus ; Et quae nobis fideliter speranda⁴ paschale contulit sacramentum : per resurrectionis eius adtingere mercamur ineffabile mysterium. per quem maiestatem.

IN DOMINICA OCTAUIS PASCHÆ.

Vere dignum aeterne deus. Et te suppliciter obsecrare : ne nos ad illum sinas redire actum : cui iure dominatur inimicus ; sed in hac potius facias absolutione persistere : per quem⁵ diabolus extitit filio tuo uincente captiuus. et ideo.³

¹ Conf. praefationem primam "aliis diebus de resurrectione" in cod. R, (p. 236 sup.).

² Syllaba uncinis inclusa supra lineam addita est.

³ Hanc praef. habet R "aliis diebus de resurrectione," (p. 236 sup.).

⁴ "dona" hic scriptum et erasum est.

⁵ quem leg. quam.

IN PASCHA ANNOTINA.

Vere dignum aeterne deus. Et redemptionis nostrae festa recolere: quibus humana substantia uinculis praeuaricationis exuta: spem resurrectionis per renouatam originis dignitatem assumpsit. et ideo.

VIII. KALENDAS APRILES . ADNUNTIATIO SANCTE MARIAE.

Vere dignum aeterne deus. Qui per beatę marię uirginis partum ecclesiae tuae tribuisti caelebrare mysterium: et inenarrabile sacramentum; In qua manet intacta castitas: pudor integer: firma constantia., Quae laetatur quod [fo. 181 uirgo concepit: quod caeli dominum castis portauit uisceribus: quod uirgo edidit partum., O admirandam diuinę dispensationis operationem: quae uirum non cognouit et mater est: et post filium uirgo est., Duobus enim gauisa est muneribus: miratur quod uirgo peperit: laetatur quod redemptorem mundi edidit iesum christum dominum nostrum. per quem maiestatem,

DOMINICA .I. POST OCTAUIAS PASCHAE.

Vere dignum aeterne deus. Et immensam bonitatis tuae pietatem humiliter exorare: ut ignorantiam nostrae mortalitatis attendens: ex tua¹ inspiratione nos facias postulare quod rectum est: et tua clementia tribuas impetrare quod poscimus. per christum.²

IDIBUS APRILIBUS NATALE SANCTE EUFEMIAE.

Vere dignum aeterne deus. Et in hac solemnitate tibi laudis hostias immolare: qua beatę eufemiae martyris³ tuae passionem uenerando recolimus: et tui nominis gloriam debitis praeconiis magnificamus. per christum.

XVIII. KALENDAS MAIAS . NATALE SANCTORUM TYBURTHII.
UALERIANI . ET MAXIMI.

Vere dignum aeterne deus. Et te in sanctorum martyrum tuorum festiuitate laudare: qui semper es mirabilis in tuorum commemoratione sanctorum., et magnę fidei largiris affectum: et tolerantiam /tribuis passionum. et antiqui hostis facis [fo. 181v superare⁴ machinamentum., quo egregii martyres tui ad capiendam supernorum beatitudinem praemiorum: nullis impediuntur retinaculis blandimentorum. et ideo.

¹ ex tua et tua R.

² Hanc praef. habet R inter praefationes dominicales, (p. 242 sup.).

³ martyris martyre sec. curis.

⁴ superare superari sec. curis.

DOMINICA .II. POST OCTAUAS PASCHAE.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui de uirgine nasci dignatus. per passionem et mortem a perpetua morte nos liberauit. et resurrectione sua. aeternam nobis uitam contulit. per quem.

VIII.¹ KALENDAS MAIAS . NATALE SANCTI GEORGII.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Pro cuius nominis ueneranda confessio² beatus martyr georgius diuersa supplicia sustinuit. et ea deuincens. coronam perpetuitatis promeruit. per quem.

VII.³ KALENDAS MAIAS IN LETANIA MAIORE.

Vere dignum aeterne deus. Et te auctorem et sanctificatorem ieiunii conlaudare. per quod nos liberas a nostrorum debitis peccatorum. Ergo suscipe ieiunantium preces. atque ut nos a malis omnibus propitiatus eripias. iniquitates nostras quibus merito affligimur placatus absolue. per christum.

FERIA .III.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam suppliciter exorare. ut non nostrae militiae⁴ sed indulgentiae tuae praeueniat semper affectus. /qui nos a noxiis uoluptatibus [fo. 182 indiesinenter expediat. et a mundanis cladibus dignanter eripiat. per christum.

FERIA .IIII.

Vere dignum aeterne deus. Ut quia tui est operis si quod tibi placitum est aut cogitamus aut agamus. tu nobis semper et intelligendi quae recta sunt. et exequendi tribuas facultatem. per christum.

DOMINICA .III. POST OCTAUAS PASCHÆ.

Vere dignum aeterne deus. Et tui misericordiam muneris postulare. ut tempora quibus post resurrectionem suam dominus noster iesus christus cum discipulis corporaliter habitauit. sic ipso opitulante pia deuotione tractemus. quatinus in his omnium uitiorum sordibus careamus. per quem maiestatem.

¹ viii. leg. viiii.

² confessio leg. confessione.

³ vii. Cod. viiii. pr. man., sed per rasuram corr.

⁴ militiae leg. uidetur malitiae.

KALENDIS MAIIS . NATALE APOSTOLORUM .
PHILIPPI . ET IACOBI.

Vere dignum aeterne deus. Qui ecclesiam tuam in apostolica soliditate firmasti: de quorum consortio sunt beatus philippus . et iacobus: quorum passionis hodie festa ueneramur poscentes: ut sicut eorum doctrinis instituimur: ita exemplis muniamur . et precibus adiuuemur . per christum.

V. NONAS MAIAS INUENTIO SANCTE CRUCIS.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui per passionem /crucis mundum redemit: et antiquę arboris [fo. 182v amarissimum gustum crucis medicamine indulcauit: Mortem-que quae per lignum uetitum uenerat: per ligni tropheum deuicit, ut mirabili suae pictatis dispensatione: qui per ligni gustum a florigera sede discesseramus: per crucis lignum ad paradisi gaudia redeamus . per quem maiestatem.

DOMINICA .IIII. POST OCTAUAS PASCHÆ.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam indefessis precibus exorare: ut mentes nostras bonis operibus semper informes, quia sic erimus praeclari muneris prompta¹ sinceritate cultores: si ad meliora iugiter transeuntes paschale mysterium studeamus habere perpetuum . per christum.²

IIII. IDUS MAIAS . NATALE SANCTORUM NEREI . ET
ACHILLEI . ET PANCRATII.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam a te conscientiam³ fides . a te⁴ uirtutem sumit infirmitas: et quicquid in persecutionibus sequum est . quicquid in morte terribile: nominis tui facis confessione superari. Unde benedicimus te domine in operibus tuis: teque in sanctorum tuorum . nereii et achillei et pancratii pro- uectione laudamus . per christum.⁵

IN ASCENSA DOMINI.

Vere dignum aeterne deus. Et in hac praecipue die/ quo⁶ [fo. 183 iesus christus filius tuus dominus noster diuini consummato fine mysterii dispositionis antiquae munus expleuit: Ut scilicet

¹ **prompta** supra rasuram, ut videtur non prima manu.

² Hanc praef. habet R "aliis diebus de resurrectione," (p. 237 sup.).

³ **conscientiam** fors. leg. constantiam, ut in R.

⁴ **te** sup. lin. add.

⁵ Hanc praef. habet R "in nat. plurimorum martyrum," (p. 240 sup.).

⁶ **quo** leg. qua.

et diabolum caelestis operis inimicum: per hominem quem subiugauerat elideret: et humanam reduceret ad superna dona substantiam; et ideo.

DOMINICA .I. POST ASCENSA DOMINI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui generi humano nascendo subuenit: cum per mortem passionis mundum deuicit: per gloriam resurrectionis uitae aeternae aditum patefecit: et per suam ascensionem ad caelos nobis spem ascendendi donauit; per quem.

IN SABBATO PENTECOSTEN.

Vere dignum aeternae deus. Qui sacramentum paschale consummans: quibus per unigeniti tui consortium filios adoptionis esse tribuisti: per spiritum sanctum largiris dona gratiarum: et suis coheredibus redemptoris iam nunc superne pignus hereditatis inpendis., ut tanto se certius ad eum confidant esse uenturos: quanto se sciunt ab eo redemptos. et sancti spiritus infusione ditatos; et ideo.

FERIA .II.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui promissum spiritum paraclitum super discipulos misit: qui principio nascentis ecclesiae cunctis gentibus inbuendis: et deitatis scientiam inderet: et lingua/rum diuersitatem in unius fidei [fo. 183v confessione sociaret; Per quem maiestatem tuam supplices exoramus. ut cuius caelebramus aduentum: eius multimode gratiae capiamus effectum. per quem maiestatem tuam.

FERIA .III.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui spiritus sancti infusione repleuit corda fidelium: qui sui¹ admirabili operatione et sui amoris in eis ignem accenderet: et per diuersitatem linguarum gentes in unitate fidei solidaret; Cuius dono petimus et inlecebrosas a nobis excludi uoluptates: et spiritalis in nobis extrui plantarique uirtutes; per quem maiestatem.

FERIA .IIII.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Per quem discipulis spiritus sanctus in terra datur. ob dilectionem proximi: et de caelo mittitur propter dilectionem tui., cuius infusio² peti-

¹ sui leg. sua.

² infusio infusione sec. curis.

mus: ut in nobis peccatorum sordes exurat; tui amoris ignem nutriat. et nos ad amorem fraternitatis accendat. per quem.

FERIA .V.

Vere dignum per christum dominum nostrum. per quem pietatem tuam suppliciter petimus. ut spiritus sanctus corda nostra clementer expurget. et sui luminis inradiatione perlustret., ut in eo qui gratiarum largitor est recta sapiamus. et de eius consolatione in perpetuum gaudeamus. per quem.

FERIA .VI.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam suppliciter /exorare. ut spiritus paraclytus ad nos ueniat: [fo. 184 et nos inhabitando templum suae maiestatis efficiat., Quod cum unigenito [filio tuo]¹ clementi respectu semper digneris inuisere: et tuae inhabitationis fulgore in perpetuum perlustrare. per quem.

IN SABBATO.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam omnipotentiam deuotis precibus implorare: ut nos spiritus tui lumen infundat; cuius nos sapientia creat. pietas [re]creat¹. et prouidentia gubernat; Qui cum a tua substantia nullo modo sit diuersus. sed tibi et unigenito tuo consubstantialis et coeternus: diuersitate tamen donorum [replet]¹ tuorum corda fidelium. et ideo.

DOMINICA OCTAUIS PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Qui cum unigenito filio tuo et sancto spiritu unus es deus. unus es dominus: non in unius singularitate personę: sed in unius trinitate substantiæ², quod enim de tua gloria reuelante te credimus: hoc de filio tuo: hoc de spiritu sancto sine differentiae discretionem sentimus., ut in confessione uerę sempiternęque deitatis: et in personis proprietatis: et in essentia unitas: et in maiestate adoretur aequalitas: quem laudant angeli.³

III. NONAS IUNIAS. NATALE SANCTORUM MARCELLINI ET PETRI.

Vere dignum aeterne deus. Apud quem semper est praeclara /uita sanctorum quorum nos mors pretiosa laetificat et [fo. 184v

¹ Quae hic uncinis includuntur addita sunt supra lineam.

² **trinitate substantiæ** trinitatis substantia *sec. curis.*

³ Hanc praef. habet R inter praef. dominicales, p. 242 sup.).

tuetur ; quapropter martyrum tuorum marcellini et petri gloriosa recensentes natalitia . laudes tibi referimus : et magnificentiam tuam supplices exoramus : ut quorum sumus martiria uenerantes : beatitudinis mereamur esse consortes : per christum.¹

DOMINICA .II. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Qui ecclesiae tuę filios sicut non cessas erudire : ita non desinis adiuuare : Ut et scientiam te miserante recte faciendi : et possibilitatem capiant exequendi . per christum.

DOMINICA .III. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Cuius hoc mirificum opus ad² salutare mysterium fuit : ut perditī dudum atque prostrati de diabolo et mortis aculeo . ad hanc gloriam uocaremur : quam³ nunc genus electum sacerdotiumque regale . populus adquisitionis . et gens sancta uocaremur ; Agentes igitur indefessas gratias : sanctamque munificentiam tuam praedicantes . maiestati tuę haec sacra deferimus : quae nobis ipse salutis nostrae auctor christus instituit . per christum.⁴

MENSIS .IIII. FERIA .IIII.

Vere dignum aeterne deus. Qui apud⁵ illos laetitiae dies quos in honore domini a mortuis resurgentis . et in caelos ascendentis exegimus : postque perceptum sancti spiritus donum necessaria nobis /ieiunia sancta prouisa sunt : ut pura conuersatione [fo. 185 uiuentibus . qui⁶ diuinitus sunt ecclesiae conlata permaneant . per christum.

DOMINICA .IIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam illa festa remaneant . quibus nostrae mortalitati procuratur inmortale commercium . ac temporali uitae subrogatur aeternitas : et de peccati poena . peccata mundantur ; miserisque⁷ modis conficitur . de perditione saluatio ; ut status conditionis humane . qui per felicitatis insolentiam uenit ad tristitiam ; humilis et modestus ad aeterna gaudia redeat per merorem . per christum.

¹ Hanc praefationem habet R "in nat. plurimorum martyrum," (p. 241 sup.).

² ad ac R.

³ quam quā O : quia R.

⁴ Hanc praef. habet R inter praef. dominicales, (p. 243 sup.).

⁵ Qui apud fors. leg. Quia post.

⁶ qui leg. quae.

⁷ miserisque fors. leg. mirisque.

XIII. KALENDAS IULIAS. NATALE SANCTORUM
GERUASII ET PROTASII.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Pro cuius nominis confessione beati martyres geruasius et protasius passi in caelesti regione aeternis perfruuntur gaudiis: et pro eorum solemnī recordatione ecclesia religiosīs exultat officiis. per quem.

DOMINICA .V. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et omnipotentiam tuam iugiter implorare: ut nobis et praesentis uitae subsidium: et aeternae tribuas praemium sempiternum; Quo sic mutabilia bona capiamus: ut per haec ad incommutabilia dona peruenire ualeamus; Sic temporalis laetitiae tempora transeant: ut eis gaudia sempiterna /succedant. per christum. [fo. 185v

IN UIGILIA SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.

Vere dignum aeterne deus. Exhibentes solemne ieiunium: quo beati iohannis baptistae natalitia praeuenimus; Cuius genitor dum eum dubitat nasciturum: sermonis amisit officium., et eo nascente: et sermonis usum et prophetiae suscepit donum., cuiusque genitrix senio confecta: sterilitate mutata: in eius conceptu non solum sterilitatem amisit: fecunditatem adquisiuit: sed etiam spiritum sanctum quo matrem domini et saluatoris agnosceret accepit. per christum.

IN DIE AD MISSA.¹

Vere dignum aeterne deus. Et in die festiuitatis hodiernae qua beatus iohannes exhortus est tuam magnificentiam conlaudare: qui uocem matris domini nondum editus sensit: et adhuc clausus utero: aduentum salutis humanae prophetica exultatione significauit; Qui genitricis sterilitatem conceptus abstulit: et patris linguam natus absoluit; Solusque omnium prophetarum redemptorem mundi quem praenuntiauit ostendit: et ut sacre purificationis effectum aquarum natura conciperet: sanctificandis iordanis fluentis ipsum baptismo baptismatis lauit auctorem; et ideo.

/V. KALENDAS IULIAS NATALE SANCTORUM IOHANNIS
ET PAULI.

[fo. 186

Vere dignum per christum dominum nostrum. Pro cuius amore gloriosi martyres iohannes et paulus martyrium non sunt

¹ Eandem praef. habet R, (p. 237 sup.).

cunctati subire: quos in nascendi lege iuncxit germanitas: in gremio matris ecclesiae fidei unitas: in passionis acerbitate ferenda unius amoris societas., per quem nos petimus eorum precibus adiuuari: quorum festa noscimus uenerari; per quem.

DOMINICA .VI. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeternae deus. Maiestatem tuam suppliciter deprecantes: ut opem tuam petentibus dignanter impendas: et desiderantibus benignus tribuas profuturam. per christum.

IN NATALE SANCTI PETRI.

Vere dignum aeternae deus. Apud quem cum beatorum apostolorum continuata festiuitas triumphique caelestis perpetua [et]¹ aeterna sit caelebritas: nobis tamen eorum festa annuis recursibus tribuis frequentare., ut et illorum passioni sit ueneratio ex nostra deuotione: et nobis auxilium proueniat de eorum sanctissima intercessione. per christum.

DOMINICA .VII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Uerum aeternumque pontificem: et solum sine peccati macula sacerdotem; cuius sanguine [omnium]¹ fidelium /corda mundantur: [fo. 186v] cuius institutione placationis tibi hostias non solum pro delictis populi. sed etiam pro nostris offensionibus immolamus; Tuam poscentes clementiam. ut omne peccatum quod carnis fragilitate contraximus: ipso summo pro nobis antistite interueniente solutur; per quem.

VI. IDUS IULIAS NATALE VII. FRATRUM.

Vere dignum aeternae deus. Donari nobis suppliciter exorantes. ut sicut sancti tui mundum in tua uirtute uicerunt: Ita nobis a mundanis erroribus postulent expediri. per christum.

DOMINICA .VIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeternae deus. Et tibi uouere contriti sacrificium cordis: tibi libare humilitati² uictimam pectoris; a quo omne bonum sumimus: omnem iocunditatem haurimus; precamur itaque ut tibi conscientia nostra³ famulatur: et ut in te de die in diem meliorata proficiat. tuae gratiae intemerata subdatur;

¹ Quae hic uncinis includuntur supra lineam addita sunt.

² **humilitati** humiliati habet Muratorius: conf. autem Benedictionem Dom. v. in quadragesima, p. 306 inf.

³ **conscientia nostra** conscientie nostrae pr. man.

Nostris nos domine quaesumus euacua malis: tuisque reple per omnia bonis: ut percepta gratia quam nostra non exigunt merita: a cunctis aduersitatibus liberati: in bonis omnibus confirmati. supernis ciuibus mereamur coniungi. per christum.

V. IDUS IULIAS NATALE SANCTI BENEDICTI.

Vere dignum aeterne deus. Et gloriam tuam profusis precibus /exorare. ut qui beati benedicti confessoris tui ueneramur [fo. 187 festa: te opitulante eius sanctitatis imitari ualeamus exempla; et cuius meritis nequaquam possumus coequari. eius precibus mereamur adiuuari. per christum.

DOMINICA .VIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam misericordiam totis nisibus exorare. ne pro nostra nos iniquitate condemnes: sed pro tua pietate in uia recta semper disponas. Nec sicut mere-mur delinquentibus irascaris. sed fragilitati nostrae inuicta boni-tate subuenias. per christum.¹

DOMINICA .X. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam misericordiam exorare. ut te annuente ualeamus quae mala sunt declinare. et quae bona sunt explere consequenter. Et quia nos fecisti ad tua sacra-menta pertinere. tu clementer in nobis eorum munus operare. per christum.

VIII. KALENDAS AGUSTAS. NATALE SANCTI IACOBI
APOSTOLI.

Vere dignum aeterne deus. Quia licet nobis semper salutem operetur diuinę² caelebratio sacramenti: propensius tamen nobis confidimus profuturam: si beati apostoli tui iacobi intercessionibus adiuuemur. per christum.

III. CALENDAS AGUSTAS NATALE SANCTORUM ABDON ET
SENNES.

Vere dignum aeterne deus. Et te laudare mirabilem deum in sanctis suis³. quos ante constitutionem mundi in aeternam tibi gloriam praeparasti: ut per eos /huic mundo ueritatis [fo. 187v tuae lumen ostenderes, quos ita spiritu ueritatis armasti: ut formidinem mortis per infirmitatem carnis euincerent. De quorum collegio sunt martyres tui abdon et sennes: qui in ecclesiae⁴ tuae

¹ Hanc praef. habet R inter praef. dominicales, (p. 243 sup.).

² diuine leg. diuini.

³ suis leg. tuis.

⁴ in ecclesiae Cod. nec ecclesiae pr. man.; sec. curis in ec ecclesiae.

prato sicut rosę et lilia floruerunt : quos unigeniti tui sanguis in praelio confessionis roseo colore perfudit., et ob praemium passionis : niueo liliorum splendore uestiuit. per christum.¹

DOMINICA .XI. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et tibi debitam seruitutis² per ministerii huius impletionem persolvere : quia non solum peccantibus ueniam tribuis. sed etiam praemia petentibus impertiris ; et quod perpeti malis operibus promeremur : magna pietate depellis : ut nos ad tuae reuerentię cultum et terrore cogas et amore perducis³. per christum.⁴

KALENDIS AGUSTIS .NATALE MACHABEORUM.

Vere dignum aeterne deus. Quia licet in omnium sanctorum tuorum tu sis domine protectione mirabilis : in his tamen spetiale tuum munus agnoscimus. quos fratres sorte nascendi magna praestitisti passione germanos ; ut simul esset et ueneranda gloria genitricis. et florentissima proles ecclesiae. et ideo.⁵

NONIS AGUSTIS .NATALE SANCTI SIXTI.

Vere dignum aeterne deus. Et in die festiuitatis hodiernę qua beatus sixtus pariter sacerdos /et martyr deuotum tibi [fo. 188 sanguinem exultanter effudit : qui ad eandem gloriam promerendam doctrinę suae filios incitauit : et quos erudiebat hortatu. praeueniebat exemplo. per christum.

DOMINICA .XII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Cuius primum tuae pietatis indicium est : si tibi facias toto corde subiectos ; et spiritum in nobis tantę deuotionis infundas. ut propitius largiaris consequenter auxilium. per christum.

V. IDUS AGUSTAS UIGILIA SANCTI LAURENTII.

Vere dignum aeterne deus. Et deuotis mentibus natale beati martyris tui laurentii praeuenire. qui leuita simul martyrque uenerandus : et proprio claruit gloriosus officio : et memorandę passionis refulsit martyrio. per christum.

¹ per christum *Cod.* per quem *pr. man.*

² debitam seruitutis debitam seruitutem R.

³ perducis perducas R.

⁴ Hanc praef. habet R inter praef. dominicales, (p. 243 sup.).

⁵ et ideo *secundis curis substitutum est* per christum.

IN DIE AD MISSAM.

Vere dignum aeterne deus. Et in die solemnitatis hodiernę qua beatus laurentius hostia sancta uiua tibi placens oblatuſ est: qui igne accensus tui amoris: constanter ignem sustinuit passionis, et per inmanitatem tormentorum peruenit ad societatem ciuium supernorum . per christum.

III. IDUS AGUSTAS NATALE SANCTI TIBURTII.

Vere dignum aeterne deus. Qui dum beati tyburtii martyris merita gloriosa ueneramur: auxilium nobis tuę propitiationis adfore deprecamur: quoniam credimus nos per eorum [fo. 188v intercessionem qui tibi placere . peccatorum nostrorum ueniam impetrare . per christum.

IDIBUS AGUSTIS NATALE SANCTI YPPOLITI.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam clementiam uocibus supplicibus implorare . ut beati yppoliti intercessio peccatorum nostrorum obtineat ueniam: qui per tormenta passionis aeternam peruenit ad ueniam¹ . per christum.

DOMINICA .XIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Qui nos castigando sanas: et refouendo benignus erudis: dum magis uis saluos esse correctos . quam perire deiectos . per christum.

XVIII. KALENDAS SEPTEMBRES NATALE SANCTI EUSEBII.

Vere dignum aeterne deus. Et clementiam tuam pronis mentibus implorare . ut per beati eusebii confessoris intercessionem salutiferam in nostris mentibus firmes deuotionem: concedasque ut sicut te solum credimus auctorem . et ueneramur saluatorem: sic in perpetuum eius interuentu habeamus adiutorem . per christum.

XVIII. KALENDAS SEPTEMBRES ASSUMPTIO SANCTAE MARIAE.

Vere dignum aeterne deus. Et te in ueneratione sacrarum uirginum exultantibus animis laudare benedicere . et praedicare; Inter quas intemerata dei genitrix uirgo maria . cuius assumptionis diem caelebramus gloriosa² effulsit: quae et unigenitum

¹ ueniam fors. leg. gloriam.

² gloriosa ut uidetur gloriose script. fuit pr. man.

tuum sancti spiritus obumbratione concepit : et uirginitatis gloria permanente huic mundo /lumen aeternum effudit . per [fo. 189 christum.¹

XVI KALENDAS SEPTEMBRES OCTAUAE SANCTI LAURENTII.

Vere dignum aeterne deus. Beati laurentii natalitia repetentes . cui fidem confessionemque ignis passionis ingestus non abstulit : Sed eum ut magis luceret accendit ., quoniam sicut aurum flammis non uritur sed probatur : sic beatus martyr non consumitur tormentorum incendiis : sed optatur² celestibus ornamentis . per christum.³

ITEM ALIA EIUSDEM FESTIUITATIS INLATIO.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam tanto iocunda sunt domine beati laurentii martyris crebrius repetita solemnia⁴ : quanto nobis eius sine cessatione praedicanda sunt merita . per christum.

DOMINICA .XIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Quia tu in nostra semper faciens infirmitate uirtutem : ecclesiam tuam inter aduersa crescere tribuisti ., ut cum putaretur oppressa : tunc potius praeualeret exaltata ; dum simul et experientiam fidei declarat afflictio : et uictoriosissima semper perseuerat te adiuuante deuotio . per christum.⁵

VIII. KALENDAS SEPTEMBRES . NATALE SANCTI BARTHOLOMEI APOSTOLI.

Vere dignum aeterne deus. Qui ecclesiam tuam sempiterna pietate non deseris : sed per apostolos tuos /iugiter [fo. 189v erudis : et sine fine custodis . per christum.

VI. KALENDAS SEPTEMBRES . NATALE SANCTI RUFI.

Vere dignum aeterne deus. Qui⁶ supplicationibus nostris misericordiam tuam confidimus adfuturam : quam beati rufi poscimus interuentu nobis et confessione praestari . per christum.

¹ per christum ita cod. prima manu : sec. curis iesum christum dominum nostrum . per quem.

² optatur aptatur R.

³ Hanc praef. habet R in natali Sancti Laurentii, (p. 237 sup.).

⁴ solemnia solemnitas pr. man., per rasuras corr.

⁵ Hanc praef. habet R "in nat. unius martyris," (p. 240 sup.).

⁶ qui fors. leg. quoniam.

V. KALENDAS SEPTEMBRES. NATALE SANCTI HERMETIS.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam fiducialiter laudis¹ tibi immolamus hostias: quas sancti hermetis martyris tui precibus tibi esse petimus acceptas, per christum.

EODEM DIE NATALE SANCTI AGUSTINI.²

Vere dignum aeterne deus. Qui beatum agustinum confessorem tuum et scientiae documentis replesti: et uirtutum ornamentis ditasti; quem ita multimodo genere pietatis inuisti: ut ipse tibi et ara et sacrificium, et sacerdos esset, et templum, per christum.

DOMINICA .XV. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Qui nos de donis bonorum temporalium ad perceptionem prouehis aeternorum: et haec tribuis et illa largiris. Et ut³ mansuris iam incipiamus inseri: et praetereuntibus non teneri; Tuum est enim quod uiuimus: quia licet peccati uulnera⁴ natura nostra sit uitata: Tui tamen est operis: ut terreni generati ad caelestia renascamur, per christum.

III. KALENDAS SEPTEMBRES PASSIO SANCTI IOHANNIS BAPTISTE.

/Vere dignum aeterne deus. Qui praecursorem filii [fo. 190 tui tanto munere ditasti: ut pro ueritatis praeconio capite plecteretur; Et qui christum aqua baptizauerat: ab ipso in spiritu baptizatus: pro eodem proprio sanguine tingeretur; Praeco quippe ueritatis quæ christus est: herodem a fraternis thalamis prohibendo carceris obscuritate detruditur: ubi solius diuinitatis tuae lumine frueretur; Deinde capitalem sententiam subit: et ad inferna dominum praecursurus descendit; Et quem in mundo digito demonstrauit: ad inferos pretiosa morte praecessit, et ideo.

KALENDIS SEPTEMBRIBUS NATALE SANCTAE PRISCAE.

Vere dignum aeterne deus. Qui sic tribuis ecclesiam tuam sanctorum commemoratione proficere: ut eam semper illorum et festiuitate laetifices: et exemplo piæ conuersationis exerceas: grataque tibi supplicatione tuearis, per christum.⁵

¹ **laudis** *corr. ex laudes, fors. prima manu.*

² Eandem praef. habet R, (p. 238 sup.).

³ **Et ut** *fors. leg. Ut et.*

⁴ **uulnera** *leg. uulnere.*

⁵ Hanc praef. habet R "in natale unius martyris," (p. 239 sup.).

DOMINICA .XVI. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Quia¹ aeternitate sacerdotii sui omnes tibi seruientes sanctificat sacerdotes: Quoniam mortali carne circumdati: ita cotidianis peccatorum reuissionibus indigemus: ut non solum pro populo .sed etiam pro nobis eiusdem te pontificis sanguis exoret .per quem.

VI. IDUS SEPTEMBRES IN NATIUITATE SANCTÆ MARIAE.

Vere dignum per christum dominum nostrum.² Nos tibi in omnium/sanctorum tuorum prouectu gratias agere domine [fo.190v sanctae pater omnipotens aeternae deus: et praecipue pro meritis beatae dei genitricis et perpetuae uirginis mariae gratia plenē: tuam omnipotentiam laudare et benedicere et praedicare³ .per quem.

V. IDUS SEPTEMBRES NATALE SANCTI GEORGII.⁴

Vere dignum aeternae deus. Teque in sanctorum tuorum confessionibus laudare .in cuius facti sunt uirtute uictores; Quando enim humana fragilitas, uel passionem aequanimiter ferre sufficeret: uel hostis erigi⁵ nequitas⁶ uinceret: nisi tuae firmitatis subsidium ministrares: et seua furentis inimici potenter arma contereret .per christum.

DOMINICA .XVII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeternae deus. Et te incessanter precari .ut qui te auctore subsistimus .te dispensante dirigamur; non nostris sensibus relinquamur .sed ad tuae reducti semper tramitem ueritatis haec studeamus exercere quod⁷ praecipis: ut possimus dona percipere quae promittis .per christum.

XVIII. KALENDAS OCTOBRES IN EXALTATIONE SANCTAE CRUCIS.

Eadem inlatio dicenda quae et in inuentione sanctae crucis.

¹ Quia fors. leg. Qui.

² per christum dominum nostrum prima manu scriptum, sed erasum.

³ praedicare per christum sup. lin. add. manus recentior.

⁴ Georgii legendum uidetur Gorgonii.

⁵ erigi legendum uidetur aerii, ut apud Muratorium.

⁶ nequitas "ti" sup. lin. add.

⁷ quod leg. quae.

EODEM DIE NATALE SANCTORUM CORNELII ET CYPRIANI.¹

Vere dignum aeternae deus. Tuamque in sanctorum tuorum cornelii simul et cypriani festiuitate praedicare uirtutem: quos diuersis terrarum partibus greges sacros diuino pane pascentes: una fide /eademque die pari nominis tui confessione [fo. 191 coronasti. per christum.

ITEM ALIA SPECIALIS IN FESTIUITATE SANCTI CYPRIANI.¹

Vere dignum aeternae deus. Beati cypriani natalitia recensentes. ut qui in conspectu tuo clarus extitit dignitate sacerdotii et palma martyrii: et in praesenti saeculo sua nos intercessione foueat. et ad misericordiam sempiternam pius interuentor perducatur. per christum.

DOMINICA .XVIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeternae deus. Quia cum laude nostra non egeas: grata tibi tamen esse² tuorum deuotio famulorum., Nec te augent nostra praeconia: sed nobis proficiunt ad salutem; Quoniam sicut fontem uitae praeterire causa moriendi est: sic eodem iugiter redundare effectus³ est sine fine uiuendi. et ideo.⁴

XI. KALENDAS OCTOBRES NATALE SANCTI MATHEI
EUANGELISTAE.

Vere dignum aeternae deus. Qui ecclesiam tuam in tuis fidelibus ubique pollentem: apostolicis facis constare doctrinis; praesta quaesumus ut per quos initium diuinae cognitionis accepit: per eos usque in finem saeculi capiat regni caelestis augmentum. per christum.

MENSIS .VII. FERIA . IIII.

Vere dignum aeternae deus. Qui nos ideo collectis terrae fructibus per abstinentiam tibi gratias agere uoluisti: ut ex ipso deuotionis genere nosceremus: non haec ad exuberantiam corporalem: sed ad fragilitatis sustentationem nos percepisse; ut quod ex his parcius /sumeremus: egentium proficeret [fo. 191v alimentis., Et ut salutaris castigatio mortalitatis insolentiam mitigaret: et pietas largitoris nos tuae benignitati commendatos efficeret; Sicque donis uteremur transitoriis. ut disceremus inhiare perpetuis. per christum.

¹ Eandem praef. habet R, (p. 238 sup.).

² esse est R.

³ effectus affectus R.

⁴ Hanc praef. habet R inter praef. dominicales, (p. 244 sup.).

FERIA .VI.

Vere dignum aeterne deus. Qui iusto pioque moderamine . et pro peccatis flagella inrogas . et post flagella ueniam propitiatus condonas . Et peccatorum uitam potius uolens quam mortem : non eos ad interitum condemnas : sed ut corrigantur miseratus expectas . per christum.

SABBATO IN .XII. LECTIONES.

Vere dignum aeterne deus. Et tibi sanctificare ieiunia . quod nos ob aedificationem animarum et castigationem corporum seruare docuisti : quia restrictis corporibus¹ animae saginantur : in quo homo noster affligitur exterior : dilatatur interior ; memento quaesumus domine ieiuniorum nostrorum : et misericordiarum tuarum . quas peccatoribus pie semper ieiunantibus contulisti ; et praesta ut non solum a cybis : sed a peccatis omnibus abstinentes : deuotionis tibi ieiunio placeamus . per christum.

DOMINICA .XVIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui uicit diabolum et mundum : hominemque paradyso restituit : et uitae ianuas credentibus patefecit . per quem.

/V. KALENDAS OCTOBRES NATALE SANCTORUM COSME [fo. 192
ET DAMIANI.

Vere dignum aeterne deus. Et clementiam tuam suppliciter exorare : ut cum exultantibus sanctis in caelestis regni cubilibus gaudia nostra subiungas ; et quos uirtutis imitatione non possumus sequi : debite uenerationis contingamus affectu . per christum.²

III. KALENDAS OCTOBRES .IN FESTIUITATE SANCTI ANGELI
MICHAHELIS.

Vere dignum aeterne deus. Sancti michahelis archangeli merita praedicantes . quamuis enim nobis sit³ omnis angelica ueneranda sublimitas : quae in maiestatis tuae consistit conspectu : illa tamen est propensius honoranda : quae in eius ordinis dignitate caelestis militiae meruit principatum . per christum.

DOMINICA .XX. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et tuam maiestatem humiliter implorare : ut iesus christus filius tuus dominus noster sua nos

¹ **corporibus** corporalibus *cod. prima man. ; sed per rasuram corr.*

² Hanc praef. habet R "in natale plurimorum martyrum," (p. 241 sup.).

³ *sit in marg. add.*

gratia protegat et conseruet ; et quia sine ipso nihil recte ualemus facere : ipsius munere capiamus : ut tibi semper placere possimus . per quem.

DOMINICA .XXI. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et te suppliciter exorare . ut sic nos bonis tuis instruas sempiternis : et¹ temporalibus quoque consolari digneris ; sic praesentis² refouere : ut ad gaudia nos mansura perducas . per christum.

DOMINICA .XXII. POST PENTECOSTEN.

/Vere dignum aeterne deus. Qui propterea iure punis [fo. 192v errantes et clementer refoues castigatos : ut nos a malis operibus abstrahas : et ad bona facienda conuertas ; quia non uis inuenire quod damnes : sed esse potius quod corones., qui cum pro nostris meritis iugiter mereamur affligi : tu tamen iudicium ad correctionem temperas : non per<pe>tuam exerces ad poenam ; Iuste enim corrigis : et clementer ignoscis ; In utroque uerax . in utroque misericors : qui nos ea lege disponis : et¹ coercendo in aeternum perire non sinas : et parcendo spatium tribuas corrigendi., Qui ideo malis praesentibus nos flagellas : ut ad bona futura perducas ; Ideo bonis temporalibus consolaris : ut de sempiternis facias certiores : quo te et in prosperis et in aduersis pia semper confessione laudemus . per christum.

V.³ KALENDAS NOUEMBRES NATALE SANCTI LUCÆ EUANGELISTAE.⁴

Vere dignum aeterne deus. Et te in sanctorum tuorum meritis gloriosis conlaudare benedicere et praedicare : qui eos dimicantes contra antiqui serpentis machinamenta : et proprii corporis blandimenta : inexpugnabili uirtute rex gloriae roborasti ; Ex quibus beatus lucas euuangelista tuus assumpto scuto fidei et galea salutis . et gladio spiritus sancti : et uiriliter contra uitiorum hostes pugnavit : et euuange/lice nobis dulcedinis fluentia [fo. 193 manauit., Unde petimus domine inmensam pietatem tuam : ut qui eum tot meritorum donasti praerogatiuis : nos eius informes exemplis . et adiuues meritis . per christum.

DOMINICA .XXIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et nos clementiam tuam suppliciter exorare : ut filius tuus iesus christus dominus noster . qui se

¹ et ut *sec. curis.*² **praesentis** *leg.* praesentibus.³ **v.** *leg.* xv.⁴ Eandem praef. (usque "fluenta manauit") habet R, (p. 238 sup.).

usque in finem saeculi suis promisit fidelibus adfuturum : et praesentiae corporalis mysteriis non deserat quos redemit : et maiestatis suae beneficiis non relinquat . per quem.¹

VI. KALENDAS NOUEMBRES . UIGILIA APOSTOLORUM SYMONIS ET IUDAE.

Vere dignum aeterne deus. Quia tu es mirabilis in omnibus sanctis tuis : quos et nominis tui confessione praeclaros . Unde sicut illi ieiunando orandoque certauerunt ut hanc possent obtinere uictoriam : Ita nos eorum exemplis informemur . ut ad caelebranda praesentia² festa idonei inueniamur : et ad aeterna percipienda eorum interuentu digni iudicemur . per christum.

ITEM IN DIE.

Vere dignum aeterne deus. Te in tuorum apostolorum glorificantes honore : qui et illis tribuisti beatitudinem sempiternam : et infirmitati nostrae talia praestitisti suffragia : per quam³ tua possimus adipisci subsidia : et peruenire ad praemia repro/missa . per christum.⁴ [fo. 193v

DOMINICA .XXIII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Maiestatem tuam suppliciter deprecantes : ut expulsis azimis uetustatis : illius agni cybo satiemur et poculo : qui et nostram imaginem reparauit : et suam nobis gratiam repromisit . iesus christus dominus noster . per quem.⁵

DOMINICA .XXV. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Per quem sanctum et benedictum nomen maiestatis tuae ubique ueneratur : adoratur . praedicatur et colitur . qui est origo salutis . uia uirtutis : et tuae propitiatio maiestatis . per quem.

V. IDUS NOUEMBRES NATALE SANCTORUM .IIII. CORONATORUM.

Vere dignum aeterne deus. Caelebrantes sanctorum natalitia coronatorum . quia dum tui nominis . per eos gloriam frequentamus : in nostrae fidei augmento succrescimus . per christum.

III. IDUS NOUEMBRES NATALE SANCTI MARTINI CONFESSORIS.

Vere dignum aeterne deus. Cuius munere beatus martinus confessor pariter et sacerdos : et bonorum operum incrementis

¹ Hanc praef. habet R die Dom. post Ascensionem, (p. 237 sup.).

² praesentia uentura add. pr. man., sed eras.

³ quam que R.

⁴ Hanc praef. habet R "in natale plurimorum apostolorum," (p. 239 sup.).

⁵ Hanc praef. habet R inter praef. "aliis diebus de resurrectione," (p. 237 sup.).

excreuit: et uariis uirtutum donis exuberauit: et miraculis coruscauit., Qui quod uerbis edocuit: operum exhibitione compleuit., et documento simul et exemplo: subditis ad caelestia regna pergendi ducatum praeuit; Unde tuam clementiam petimus: ut eius qui tibi placuit /exemplis ad bene agendum [fo. 194 informemur: meritis muniamur: intercessionibus adiuuemur: qualiter ad caeleste regnum illo interueniente te opitulante peruenire mereamur. per christum.

DOMINICA .XXVI. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Et tibi debitas laudes pio honore deferre: et mirabilium tuorum inenarrabilia praeconia deuote mentis ueneratione caelebrare., teque ineffabilem atque inuisibilem deum: laudare benedicere adorare. per christum.

DOMINICA .XXVII. POST PENTECOSTEN.

Vere dignum aeterne deus. Cuius operis quod conditi sumus: muneris. quod uiuimus: pietatis. quod tua erga nos dona cognoscimus; Quamuis enim natura nostra peccati uitiata sit uulnere: a terrenis tamen ad caelestia prouehitur: tuo inenarrabili munere. per christum.

XI. KALENDAS DECEMBRES. UIGILIA SANCTE CECILIAE.

Vere dignum aeterne deus. Et te beatæ caeciliae natalitia praeueniendo laudare. praedicare et benedicere: quam tanto munere sublimasti: ut ei conferres et uirginitatis coronam: et martyrii palmam., Sicque uirtute fidei et decore pudicitiae polleret: ut caelestia regna uirgo pariter et martyr intraret. per christum.

IN DIE.

Vere dignum aeterne deus. Qui in infirmitate uirtutem perficis: et humani generis inimicum. /non solum per [fo. 194v uiros: sed etiam per feminas uincis; Cuius munere beata caecilia et in uirginitatis proposito et in confessione fidei roboratur: ut nec aetatis lubrico ab intentione mutetur: nec blandimentis carnalibus demulceatur: nec sexus fragilitate deterreatur: nec tormentorum inmanitate uincatur; sed seruando corporis ac mentis integritatem: cum uirginitatis et martyrii palma: aeternam mereatur adipisci beatitudinem. per christum.

VIII. KALENDAS DECEMBRES NATALE SANCTI CLEMENTIS.

Vere dignum aeterne deus. Et in hac die quam beati clementis passio consecrauit: et nobis uenerabilem exhibuit.,

quia apostolica praedicatione inbutus :/ doctrinis caelestibus educatus :/ successionis dignitate conspicuus :/ et martyr insignis . et sacerdos refulsit egregius . per christum.

VIII. KALENDAS DECEMBRES NATALE SANCTI CRISOGONI.

Vere dignum aeterne deus. Qui nos assiduis martyrum passionibus consolaris :/ et eorum sanguinem triumphalem :/ quem pro confessione nominis tui infidelibus praebuere fundendum :/ ad tuorum facis auxilium transire fidelium . per christum.

DOMINICA .V. ANTE NATALE DOMINI.

Vere dignum per christum dominum. Cuius primi aduentus mysterium ita nos facias dignis laudibus et officiis caelebrare :/ praesentemque uitam /inculpabilem ducere . ut secundum [fo. 195] ualeamus interriti expectare . per quem maiestatem.

III. KALENDAS DECEMBRES NATALE SANCTI SATURNINI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Cuius gratia beatum saturninum in sacerdotium¹ elegit :/ doctrina ad praedicandum erudiit :/ potentia ad perseuerandum confirmauit :/ ut per sacerdotalem infulam :/ perueniret ad martyrii palmam ; Docensque subditos praedicando :/ instruens uiuendi exemplo :/ confirmans patiundo :/ ut² ad te coronandus perueniret :/ qui persecutorum minas intrepidus superasset ; Cuius interuentus nos quaesumus a nostris mundet delictis :/ qui tibi placuit tot donorum praerogatiuis . per quem.

EODEM DIE UIGILIA SANCTI ANDREE APOSTOLI.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam suppliciter exorare :/ ut qui beati andreae apostoli tui festum solemnibus ieiuniis et deuotis praeuenimus officiis :/ illius apud misericordiam³ tuam et adiuuemur meritis et instruamur exemplis . per christum.⁴

IN DIE.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam adest nobis dies magnifici uotiuu mysterii :/ qua uenerandus andreas apostolus germanum se gloriosi apostoli tui petri tam praedicatione christi tui :/ quam conuersatione monstrauit ; Ut id quod libera praedicauerat uoce :/ nec pendens taceret in cruce ; Auctoremque

¹ *sacerdotium prima manu scriptum fuisse uidetur sacerdotem.*

² *ut supr. lin. add.*

³ *misericordiam maiestatem R (et O sec. curis).*

⁴ *Hanc praef. habet R "in uigilia unius apostoli," (p. 239 sup.).*

uitae perennis tam in hac uita sequi: quam in mortis / genere meruit imitari., Ut cuius praecepto terrena in [fo. 195v semetipso crucifixerat desideria: eius exemplo ipse patibulo figeretur; Utrique igitur germani piscatores: ambo cruce eleuantur ad caelum: ut quos in huius uitae cursu gratia tua tot uinculis pietatis obstrinxerat: hos inmarcescibilis in regno caelorum neceret et corona; Et quibus erat una causa certaminis: una retributio esset et praemii. per christum.

DOMINICA .IIII. ANTE NATALE DOMINI.

Vere dignum aeternae deus. Cui proprium est ac singulare quod bonus es: et nulla umquam a te es commutatione diuersus., propitiare quaesumus supplicationibus nostris: et ecclesiae tuae misericordiam tuam quam deprecatur ostende. Manifestans plebi tuae unigeniti tui et incarnationis mysterium: et aduentus mirabile¹ sacramentum., Ut in uniuersitate nationum constet esse perfectum: quod uatum oraculis fuit ante promissum., percipiantque dignitatem adoptionis: quos exornat confessio ueritatis. per quem.²

IN ADVENTU DOMINI COTIDIANIS DIEBUS.

Vere dignum aeternae deus. Et maiestatem tuam humiliter exposcere: ut ita nos unigeniti tui in praesenti saeculo inlustret respectus: qualiter nos culpis omnibus emendatos inueniat secundus eius aduentus. per quem.³

Alia.

/Vere dignum aeternae deus. Et inmensam pietatem [fo. 196 tuam indefessis precibus exorare: ut unigenitus tuus semper maneat in cordibus nostris: qui nasci dignatus est de utero uirginis matris: [faciatque idoneos⁴] ad celebranda natalis sui festa. et ad percipienda gaudia sempiterna. per quem.

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Qui ab antiquis patribus expectatus: ab angelo nuntiatus: a uirginitate conceptus: in fine saeculorum hominibus est praesentatus; Qui adpropinquante natiuitatis suae festo: ita quaesumus sit nobis placatus. qualiter tecum. et cum spiritu tuo ad nos ueniat nobiscum perpetim permansurus. per quem.

¹ **mirabile** et admirabile *pr. man. sed et ad erasa fuisse videntur*: admirabile R.

² Hanc praef. habet R primam "in aduentum domini," (p. 244 sup.).

³ Hanc. praef. habet R secundam "in aduentum domini," (p. 244 sup.).

⁴ **faciatque idoneos** *Post matris duo verba (. . . idoneos) addita sunt sup. lin. et postmodum erasa: in marg. additur manu recentiori fiatque idoneos.*

DOMINICA .III. ANTE NATALE DOMINI.

Vere dignum aeterne deus. Qui tuo inenarrabili munere praestitisti: ut natura humana ad similitudinem tui condita dissimilis per peccatum et mortem effecta: nequaquam in aeterna dampnatione periret; sed unde peccatum mortem contraxerat: inde uitam tua pietas inmensa repararet. Et antiquę uirginis facinus: noua et intemerata uirgo maria piaret; Quae ab angelo salutata: ab spiritu sancto obumbrata: illum gignere meruit: qui cuncta nasci suo nutu concessit; Quae mirabatur et corporis integritatem: et conceptus faecunditatem gaudebatque suum paritura /parentem: iesum [fo. 196v] christum.

DOMINICA .II. ANTE NATALE DOMINI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Cuius incarnatione salus facta est mundi: et passione redemptio procurata est hominis procreati; ipse nos quaesumus ad æternum perducatur praemium: qui redemit de tenebris infernorum; Iustificetque in adventu secundo: qui nos redemit in primo. Quatenus illius nos a malis omnibus defendat sublimitas: cuius nos ad uitam erexit humilitas. per quem.

MENSIS .X. FERIA .IIII.¹

Vere dignum per christum dominum nostrum. Quem pro salute hominum nasciturum gabriel archangelus nuntiauit: uirgo maria spiritus sancti cooperatione concepit; ut quod angelica nuntiauit sublimitas: uirginea crederet puritas: ineffabilis perficeret deitas; illius itaque optamus te opitulante cernere faciem sine confusione: cuius incarnationis gaudemus solemnitate; quatenus purificati ieiuniis: cunctis purgati a uitiiis: natalis eius interesse mereamur solemnibus festis. per quem.

FERIA .VI.

Vere dignum aeterne deus. Qui sanctificator et institutor es abstinentiae: cuius nullus finis. nullusque est numerus. Effunde super nos quaesumus in diebus ieiuniorum nostrorum spiritum gratiae salutaris: et ab omnibus nos perturbationibus saeculi huius tua defensione conserua. ut qui unigeniti tui caelebramus aduentum: continuum eius sentiamus auxilium. per quem.

¹ Eandem (paucis variatis) praefationem habet R, (p. 244 sup.).

/SABBATO IN XII. LECTIONES.

[fo. 197

Vere dignum aeterne deus. Qui non solum peccata dimittis : sed ipsos etiam iustificas peccatores., Et reis non tantum poenas relaxas : sed dona largiris et praemia. Cuius nos pietatem supplices exoramus : ut qui ieiuniis et uotis solemnibus natiuitatem unigeniti tui praeuenimus : illius dono et praesentis uitae perturbationibus careamus : et aeterna munera capiamus . per quem.

DOMINICA .I. ANTE NATALE DOMINI.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Quem iohannes precessit nascendo : et in desertis heremi praedicando : et in fluentis iordanicis baptizando : et ad inferna descendendo., cuius uenerandę natiuitatis proxime uentura sollemnitas ita nos quaesumus tibi placitos reddat : ut cum fructu bonorum operum ad regna caelestia introducat., Ut parando in cordibus nostris uiam domino : fructusque dignos penitentię faciendo : per praedicationem iohannis obtemperemur monitis nostri saluatoris ; sicque perueniamus per filium sterilis ad filium uirginis : per iohannem hominem magnum . ad eundem dominum nostrum hominem deum., qui sicut uenit ad nos redimendum occultus : ita iustificet cum ad iudicandum uenerit manifestus . per quem.

XII. KALENDAS IANUARIAS NATALE SANCTI TOME.

Vere dignum aeterne deus. Qui ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis ; de quorum collegio [fo. 197^v beati thomę apostoli tui sollemnia caelebrantes : tua domine praeconia non tacemus . et ideo.¹

IN UIGILIA UNIUS MARTYRIS.

Vere dignum aeterne deus . gloriosi *illius* martyris pia certamina uenerando praeuenire : cuius honorabilis annua recursione sollemnitas : et perpetua semper et noua est., quia et in conspectu tuę maiestatis permanet mors tuorum pretiosa iustorum : et restaurantur incrementa iustitię : cum felicitatis aeternę recoluntur exordia . per christum.

IN NATALE UNIUS MARTYRIS.

Vere dignum aeterne deus. Et in praesenti festiuitate sancti martyris tui *illius* tibi confitendo laudis hostias immolare., tuamque inmensam pietatem implorare : Ut sicut illi dedisti

¹ Hanc praef. habet R " in natale unius apostoli," (p. 239 sup.).

celestis palmam triumphī: sic eo suffragante nobis emundationem ac ueniam concedas peccati., Ut in te exultemus in misericordia: in quo ille laetatur in gloria. per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Et te in omnium martyrum tuorum triumphis laudare., Quoniam tuis donis atque muneribus beati martyris tui *illius* passionem hodierna solemnitate ueneramur: qui pro confessione iesu christi filii tui domini nostri diuersa supplicia /sustinuit: et eadem uincens coronam [fo. 198 perpetuitatis promeruit. per christum.

IN NATALE PLURIMORUM MARTYRUM.

Vere dignum aeterne deus. Qui sanctorum martyrum tuorum pia certamina ad copiosam perducis uictoriam: atque perpetuum eis largiris triumphum: ut ecclesiae tuae semper sint in exemplum., Praesta nobis quaesumus ut per eorum intercessionem quorum festa celebramus: pietatis tuę munera capiamus. per christum.

IN NATALE UNIUS CONFESSORIS.¹

Vere dignum aeterne deus. Et in hac die quam transitu sacro beati confessoris tui *illius* consecrasti quaesumus ergo clementiam tuam: ut des nobis illam sequi doctrinam: quam ille et uerbo docuit: et opere compleuit., Quatinus nos adiuvare apud misericordiam tuam: et exemplis eius sentiamus et meritis. per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Et te in sanctorum tuorum uirtute laudare: quibus pro meritis suis beatitudinis praemia contulisti., quoniam semper in manu tua sunt. et non tanget illos tormentum mortis: quos te custodiente beatitudinis sinus intercludit., Ubi perpetua semper exultatione laetantur: ubi etiam beatus summus confessor tuus *ille* sociatus exultat., Petimus ergo ut memor sit miseriarum nostrarum: et de tua misericordia nobis impetret beatitudinis suae /consortium². per christum. [fo. 198v

IN NATALE PLURIMORUM CONFESSORUM.

Vere dignum aeterne deus. Et maiestatem tuam supplicii deuotione exorare: ut beatorum confessorum tuorum *illorum* quorum hodie festa caelebramus obtentu: mereamur tuum obtinere auxilium. per christum.

¹ Praefationes tres quas exhibet O, "in natale unius confessoris" et "in natale plurimorum confessorum" habet etiam R sub titulo "in natale confessorum," (p 241 sup.).

² Petimus consortium om. R.

IN NATALE UNIUS UIRGINIS.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Quem beata uirgo pariter et martyr *illa* et diligendo timuit: et timendo dilexit., Illique coniuncta est moriendo: cui se consecrauerat caste uiuendo., Et pro eo temporalem studuit sustinere poenam: ut ab eo perciperet gloriam sempiternam., Quae dum duplicem uult sumere palmam in sacri certaminis agone: et de corporis integritate et de fidei puritate: laboriosius duxit longa antiqui hostis sustinere temptamenta: quam uitam praesentem cito amittere per tormenta., Quoniam cum in martyrio proponantur ea quae¹ terreant: in carnis uero delectamentis. ea quae mulceant: molestius sustinetur hostis occultus: quam superetur infestus; Cum ergo in utroque tui sit muneris quod uicit²: quia nihil ualet humana fragilitas nisi tua hanc adiuet pietas: pro nobis quaesumus tuam pietatem exoret: quae a te accepit ut uinceret., /et³ quae unigeniti tui introire meruit thalamum: intercessione sua inter mundi huius aduersa nobis praestet auxilium. per quem maiestatem.

IN NATALE UIRGINUM.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Pro cuius caritatis ardore ista et omnes sanctae uirgines a beata maria exemplum uirginitatis accipientes praesentis saeculi uoluptates ac delitias contempserunt., Quoniam tuo dono actum est: ut postquam uirgo de uirgine prodiit: sexus fragilis esset fortis., et in quo fuit peccandi facilitas: [esset uincendi felicitas⁴;] antiquusque hostis qui per antiquam uirginem genus humanum se uicisse gloriabatur: per sanctas nunc uirgines sequaces potius mariae quam aeuae uincatur; Et in eo maior ei confusio crescat: quod de eo etiam sexus fragilis iam triumphat; Quapropter immensam pietatem tuam humiliter exposcimus: ut per earum intercessionem quae et sexum uicerunt et saeculum: tibi que placuerunt et uirginitatis decore: et passionis suae uigore: nos mereamur et inuisibilem hostem superare: et unigenito tuo domino nostro adherere per quem.⁵

IN MISSA UOTIUA PRO REGE.

Vere dignum aeternae deus. Qui es fons inmarcescibilis lucis. et origo perpetuae bonitatis. regnum⁶ consecrator. honorem⁷ omnium adtributor /dignitatumque largitor. cuius ineffabilem [fo. 199v

¹ ea quae primis curis scriptum fuisse uidetur eamque.

² quod uicit primis curis scriptum fuisse uidetur quod ducit.

³ et primis curis ut.

⁴ esset . . . felicitas supra lineam additum.

⁵ Conf. praef. "de pluribus uirginibus" in R, (p. 242 sup.).

⁶ regnum leg. regum.

⁷ honorem leg. honorum.

clementiam uotis omnibus exoramus. ut famulum tuum *illum*. quem regalis dignitatis fastigio uoluisti sublimari. sapientia ceterarumque uirtutum ornamentis facias decorari. et quia quod¹ tui est muneris quod regnat tuae sit pietatis quod feliciter agat. quatenus in fundamento spei. fidei. caritatisque fundatus. peccatorum labe abstersus. de uisibilibus et inuisibilibus hostibus triumphator effectus subiecti populi augmento prosperitate. et securitate. exhilaratus. cum eis mutua dilectione connexus et transitorii regni gubernacula inculpabiliter teneat. et ad aeterna² infinita gaudia te miserante perueniat. per christum.

PRAEFATIO PRO REGE TEMPORE SYNODI DICENDA.

Vere dignum aeterne deus. Qui es fons uitae origo luminis. et auctor totius bonitatis. Et maiestatem tuam totis nisibus implorare. ut famulo tuo *illi*. cui concessisti regendi populi curam. tribuas id secundum uoluntatem tuam exequendi efficaciam. et quibus tuo dono imperat eis tua opitulatione fultus salubriter prosit. ut pariter ab omnibus uite periculis exuti. et uirtutum spiritalium ornamentis induti. spei /fidei. caritatisque [fo. 200 gemmis ornati. et mundi cursus pacifico eis tuo ordine dirigatur. et in sanctis operibus te auxiliante perseuerent. beatorumque spirituum coheredes effici mereantur. per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Tuamque immensam clementiam deuotis mentibus et innensis precibus implorare. ut qui diuersitate gentium unius sacre fidei. confessione paraclyti spiritus dono uoluisti congregare congregatam cleri ac populi multitudinem. una cum praelato principe iubeas conseruare idque in hoc conuentu te opitulante deliberent. quod nequaquam a tua uoluntate discordet. Quatenus tuis monitis parentes. aduersitatibus omnibus carentes. bonis omnibus exuberantes. et in praesenti saeculo pacis tranquillitate fruantur. et aeternorum ciuium consortio³ adipisci mereantur. per christum.

IN MISSA UOTIUA.

Vere dignum aeterne deus. Cuius omnipotentia deprecanda est. misericordia exoranda: pietas amplectenda: cuius maiestatem humili prece deposcimus: ut famulo tuo *illi*. intercedente sancto tuo *illo*. remissionem peccatorum tribuas: eique⁴ uiam in uoluntate tua dirigas: eumque a cunctis malis eripias; quatenus

¹ quod *omittendum videtur.*

² aeterna *fors. leg. aeterni.*

³ consortio *leg. consortium.*

⁴ eique eiusque R.

a cunctis aduersitatibus liberatus /intus¹ bonis con- [fol. 200v
firmatus: et ad bonorum desideriorum uota perueniat . et quae
iuste postulat te largiente percipiat . per christum.²

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Et pietatem tuam supplici deuotione exposcere . ut haec oblatio quam tibi pro famulo tuo *illo* offerimus . sit in oculis tuis semper accepta., et³ sicut sanctos tuos fides recta prouexit ad coronam: ita eum deuotio perducat ad ueniam: qualiter hac oblatione⁴ placatus . a cunctis eum emundes sordibus delictorum . et dites fructu operum bonorum . per christum.

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Implorantes tuę maiestatis misericordiam . ut famulo tuo *illi* ueniam suorum largiri digneris peccatorum., ut ab omnibus inimici uinculis liberatus: tuis toto corde inhereat mandatis: et te solum semper [tota uirtute diligat . et ad tuę quandoque beatitudinis uisionem per]uenire⁵ mereatur . per christum.

IN MISSA PRO FAMILIARIBUS.

Vere dignum aeterne deus. Clementiam tuam pronis mentibus obsecrantes: ut famulos tuos quos sanctae dilectionis nobis familiaritate coniunxisti⁶: tibi facias toto corde subiectos: ut tuę caritatis spiritu repleti: a terrenis mundentur cupiditatibus: et caelesti beatitudine te donante digni efficiantur . per christum.⁷

PRO ITER AGENTIBUS.

Vere dignum aeterne deus. A quo deuiare mori . coram /quo ambulare uiuere est . qui fideles tuos in tua uia deducis . et [fo. 201
miseratione gratissima inducis . qui abraham . isaac . et iacob . in praesentis uiae et uitae curriculo . custos . dux . et comes . esse uoluisti . et famulo tuo tobi angelum praeuium praestitisti . cuius inmensam clementiam humillimis precibus imploramus . ut iter famuli tui *illius* cum suis in prosperitate dirigere . eumque inter uiae et uitae huius uarietates digneris custodire . quatenus angelorum tuorum praesidio fultus . intercessione quoque sanctorum munitus . a cunctis aduersitatibus tua miseracione defensus .

¹ *intus* in tuis R.

² Hanc praef. habet R "in missa uotiuā" primam, (p. 246 sup.).

³ *et* ut *sec. curis*.

⁴ *hac oblatione prima manu script.* haec oblatio.

⁵ Quae uncinis includuntur, primis curis ommissa, inter lineas addita sunt.

⁶ *coniunxisti* iunxisti R.

⁷ Hanc praef. habet R "in missa uotiuā" secundam, (p. 246 sup.).

profectionis et reuersionis suae felicitate potius¹ et compos reddatur iustorum uotorum et de suorum laetetur remissione peccatorum . per christum.

IN TEMPORE BELLI.²

Vere dignum aeterne deus. Te toto corde prostrati suppliciter exorantes ut et² praeteritorum nobis concedas ueniam delictorum . et ab omni mortalitatis incursu : continua nos miseratione protegas ; quia tunc defensionem tuam non diffidimus adfuturam : cum a nobis ea quibus te offendimus dignanter expuleris . per christum.³

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Qui subiectas tibi glorificas potestates . suscipe quesumus preces nostras et uires adde principibus nostris . ut qui se dextera tua expetunt protegi nulla /possint aduersitas superari⁴. fidelem quoque [fo. 201v] populum potentię tuae muniat inuicta defensio . ut pio semper tibi deuotus affectu . et ab infestis liberemur⁵ inimicis . et in tua iugiter gratia perseueret . per christum.⁶

Alia.

Vere dignum aeterne deus. Sub cuius potestatis arbitrio omnium regnorum continetur potestas . te humiliter deprecamur ut principibus nostris propitius adesse digneris . ut qui tua expetunt se protectione defendi . omnibus sint hostibus fortiores . per christum.

IN MISSA PRO QUACUMQUE TRIBULATIONE.

Vere dignum aeterne deus. Qui fragilitatem nostram non solum misericorditer donis temporalibus consolaris . ut nos ad aeterna prouehas : sed etiam ipsis aduersitatibus saeculi benignus erudis : ut ad caelestia regna perducas . per christum.⁷

PRO PESTE ANIMALIUM.

Vere dignum aeterne deus. Qui ideo malis praesentibus nos flagellas : ut ad bona futura perducas . ideo bonis temporalibus

¹ potius leg. videtur potitus ut apud Muratorium.

² et sup. lin. add. fors. pr. man.

³ Hanc praef. habet R "in letaniis pro quacumque tribulatione" primam, (p. 245 sup.).

⁴ possint aduersitas superari ita cod. pr. man. : possit sec. curis : leg. vid. possint aduersitate superari ut in R.

⁵ liberemur liberetur R.

⁶ Hanc praef. habet R unicam "tempore belli," (p. 246 sup.).

⁷ Hanc praef. habet R "in letaniis pro quacumque tribulatione" secundam, (p. 245 sup.).

consolaris: ut sempiternis¹ efficias certiores. quo te et in prosperis et in aduersis pia semper confessione laudemus. per christum.²

PRO INFIRMIS.³

Vere dignum aeterne deus. Qui famulos tuos ideo corporaliter uerberas. ut mente proficiant., protenter⁴ ostendens quod sit pietatis tuae /praeclara saluatio: dum praestas ut operetur [fo. 202 nobis etiam ipsa infirmitas salutem⁵. per christum.

UNIUS DEFUNCTI.

Vere dignum aeterne deus. Quoniam quamuis humano generi mortis inlata conditio pectora nostra contristet: tamen clementiae tuae dono spe futurae immortalitatis erigimur., ac memores salutis aeternae: non timemus lucis huius sustinere iacturam: quoniam benefitio gratiae tuae fidelibus uita non tollitur. sed mutatur., atque animae corporeo ergastulo liberatae: horrent mortalia: dum immortalia consequantur; Unde quaesumus ut famulus tuus *ille*. beatorum tabernaculis constitutus: euasisse se carnales gloriatur angustias: diemque iudicii cum fiducia uoto glorificationis expectet. per christum.

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum. In cuius aduentu cum geminam iusseris resistere plebem. iubeas famulum tuum *illum* a numero discernere malorum quem tribuas euadere flammam poenae aeternae et iuste potius adipisci praemia uitae induique iubeas deuicta morte uigorem semper inextinctam habere luminis auras dignare perpetuam praeclaro in corpore uitam. nox ubi nulla suas defendit atra tenebras. securus de salute placidis laetetur in horis semper uicturus semperque in luce futurus. per quem.

IN DIE DEPOSITIONIS DEFUNCTI / .III. ET .VII. [fo. 202v ET .XXX.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Per quem salus mundi. per quem uita hominum⁶. per quem resurrectio mortuorum. Per ipsum te domine suppliciter deprecamur. ut animae famuli tui *illius*. cuius diem *illum* caelebramus indulgent-

¹ *sempiternis* de *praem.* R.

² Hanc praef. habet R "in letaniis pro quacumque tribulatione" tertiam, (p. 245 sup.).

³ Eandem praef. habet R.

⁴ *protenter* potenter R.

⁵ *salutem* medicinam R.

⁶ *hominum* omnium R.

tiam largiri digneris perpetuam . atque contagiis mortalitatis exutam . in aeterna saluationis parte restituas . per quem.¹

PLURIMORUM DEFUNCTORUM.²

Vere dignum aeterne deus. Qui es redemptor animarum sanctarum . quamuis enim mortis humano generi inlata conditio pectora humana mentesque contristet³ tamen clementię tuę dono spe futurę immortalitatis erigimur . et memores salutis nostrae non timemus lucis huius subire dispendium : quia misericordiae tuae munere fidelibus uita mutatur non tollitur . et in timoris tui obseruatione domicilium perpetuae felicitatis acquiritur ; Tibi igitur clementissime pater preces supplices fundimus . et maiestatem tuam deuotis mentibus exoramus . ut animę famulorum famularumque tuarum . quorum diem commemorationis caelebramus . mortis uinculis absolutae . transitum mereantur ad uitam . et in ouium tibi placitarum benedictionem aeternum ad regnum⁴ . per christum.

Alia.

Vere dignum per christum dominum nostrum. Cuius sacram passionem pro immortalibus et bene quiescentibus /anima- [fo. 203 bus sine dubio caelebramus pro his praecipue quibus secundę natiuitatis gratiam praestitisti quo exemplo iesu christi domini nostri coeperunt esse de resurrectione securi. Quippe qui fecisti quae non erant . potes reparare quae fuerant. Et resurrectionis futurę nobis documenta non solum propheticam et apostolicam doctrinam . sed eiusdem unigeniti tui redemptoris nostri resurrectionem dedisti . ut quod per prophetas est nuntiatum . per apostolos traditum . ipsius resurrectionis exemplo sit firmatum . per quem.

EXPLICIUNT PRAEFATIONES.

BENEDICTIO IN UIGILIA NATALIS DOMINI.

Omnipotens deus qui incarnatione unigeniti sui mundi tenebras effugauit . et eius gloriosa natiuitate hanc sacratissimam noctem inradiauit . effuget a uobis tenebras uitiorum . et inradiet corda uestra luce uirtutum . Amen. Quique eius sacratissime natiuitatis gaudium pastoribus ab angelo uoluit nuntiari . ipse

¹ Hanc praefationem habet R "pro uno defuncto," (p. 246 sup.).

² Confer praef. priorem "unius defuncti," p. 301; et praef. "pro pluribus defunctis" in cod. R, (p. 247 sup.).

³ *contristet* cod. hic habet *contristent*; sed non, ut videtur, pr. man.

⁴ et in . . . ad regnum et in ouium tibi placitarum benedictione aeternum numerentur ad regnum R.

super uos gratissimum benedictionis suae hymbrem infundat. atque ipso pastore uos ad aeternorum gaudiorum pascua aeterna perducatur. Amen. Et qui per eius incarnationem terrena caelestibus sotiauit. internę pacis et bone uoluntatis uos nectare repleat. et caelestis militiae consortes efficiat. Amen. /Quod [fo. 203v ipse praestare dignetur cuius regnum et imperium sine fine permanet. in saecula saeculorum. Amen. Benedictio dei patris. et filii. et spiritus sancti et pax domini sit semper uobiscum.

BENEDICTIO IN DIE NATALIS DOMINI.

Benedicat uos omnipotens deus uestramque ad superna¹ excitet intentionem. qui hanc sacratissimam diem natiuitate filii sui fecit esse sollemnem. Amen. Et qui eum qui panis est angelorum in praesepi ecclesiae cybum fecit esse fidelium animalium. ipse uos et in praesenti saeculo degustare faciat aeternorum dulcedinem gaudiorum. et in futuro perducatur ad sacietatem² aeternorum praemiorum. Amen. Quique eius infantiam uilibus uoluit indui pannis. ipse uos caelestium uestimentorum induat ornamentis. Amen. Benedictio dei.

IN NATALE SANCTI STEPHANI.³

Deus qui beatum stephanum protomartyrem coronauit. et confessione fidei et agone martyrii mentes uestras circumdet et in praesenti saeculo corona iustitiae. et in futuro perducatur⁴ uos ad coronam gloriae. Amen. Illius obtentu tribuat uobis dei et proximi caritate semper exuberare qui hanc studuit etiam inter lapidantium impetus obtinere. Amen. Quo eius et exemplo roborati. et intercessione muniti ab eo quem ille a dextris dei uidit stantem mereamini benedici. Amen. Quod [fo. 204 ipse praestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto uiuit et gloriatur deus. per omnia saecula saeculorum. Amen. benedictio.

IN NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE.⁵

Omnipotens deus dignetur uobis per intercessionem beati iohannis apostoli et euuangelistae benedicere. qui per eum archana uerbi sui uoluit ecclesiae reuelare. Amen. Concedatur uobis ut quod ille spiritus sancti munere afflatus uestris auribus infudit. eiusdem spiritus dono capere mente ualeatis. Amen. Quo eius documento de diuinitate nostri redemptoris edocti. et

¹ *Cod.* supernā.

² **sacietatem** *leg.* satietatem, *vel* societatem.

³ Eandem benedictionem habet R, (p. 247 sup.).

⁴ **perducatur** *his script.* in *cod.*

⁵ Eandem benedictionem habet R, (p. 248 sup.).

amando quod tradidit . et praedicando quod docuit . et exequendo quod iussit . ad dona peruenire mereamini quae¹ idem dominus noster iesus christus repromisit . Amen . Quod ipse praestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto uiuit et gloriatur deus per omnia saecula saeculorum . Amen . Benedictio dei .

IN NATALE INNOCENTUM.

Omnipotens deus . pro cuius unigeniti ueneranda infantia infantum innocentum cateruas herodis funesti peremit seuitia . suae uobis benedictionis tribuat dona gratissima . Amen . Et qui eis concessit . ut unicum deum filium eius dominum nostrum non loquendo sed moriendo profiterentur . concedat uobis ut fidem /ueram quam lingua uestra fatetur etiam mores [fo. 204v] probi et uita inculpabilis fateatur . Amen . Quique eos primitium fructum sanctae suae suscepit ecclesie . cum fructu bonorum operum uos faciat peruenire ad gaudia aeternae patrie . Amen . quod ipse praestare . Benedictio dei .

BENEDICTIO IN OCTAUAS DOMINI.

Omnipotens deus . cuius unigenitus hodierna die ne legem solueret quam adimplere uenerat . corporalem suscepit circumcisionem . spiritali circumcisione mentes uestras ab omnibus uitiorum incentiuis expurget . et suam in uos infundat benedictionem . Amen . Et qui legem per moysen dedit . ut per mediatorem nostrum benedictionem daret . ut exuat² uos mortificationem uitiorum . et faciat perseuerare in nouitate uirtutum . Amen . Quo sic in senarii numeri perfectione in hoc saeculo uiuatis . et in septenario inter beatorum spirituum agmina requiescatis . quatenus in octauo resurrectione renouati . iubelei remissione ditati . ad gaudia sine fine mansura . perueniatis . amen . Quod ipse praestare . qui cum patre .

IN THEOPHANIA.

Deus lumen uerum qui unigenitum suum hodierna die stella duce gentibus uoluit reuelare sua uos dignetur benedictione ditare . Amen . Quo exemplo magorum mystica domino iesu christo munera offerentes . spreto /antiquo hoste . spretisque [fo. 205] contagiis uitiorum . ad aeternam patriam redire ualeatis per uiam uirtutum . Amen . Detque uobis ueram mentium innocentiam qui super unigenitum suum spiritum sanctum demonstrari uoluit per columbam . eaque³ uirtute mentes uestrae

¹ quae *Cod.* qua.

² ut exuat *leg. uia.* et exuat.

³ eaque *Cod.* eaque.

exerceantur ad intellegenda diuinę legis archana qua in chana galileae lympa est in uinum conuersa. Amen. Quod ipse. cuius.

BENEDICTIO IN PURIFICATIONE SANCTę MARIE.

Omnipotens deus. qui unigenitum suum hodierna die in assumpta carne in templo uoluit praesentari. benedictionis suae uos munere fultos bonis operibus faciat exornari. Amen. Et qui eum ut legem adimpleret. ministrum uoluit effici legis. mentes uestras instruat legis suę spiritalibus documentis. Amen. Quo ei et pro turturibus castitatis seu caritatis munera offerre ualeatis. et pro pullis columbarum spiritus sancti donis exuberetis. Amen. Quod ipse praestare dignetur. cuius regnum.

BENEDICTIO IN INITIO QUADRAGESIMę.

Benedicat uobis omnipotens deus. qui quadragenarium numerum in moysi et heliae. necnon et mediatoris nostri ieiunio consecrauit. concedatque uobis ita transigere praesentis uitae dispensationem. ut accepto a patrefamilias remunerationis denario. perueniatis ad peccatorum omnium remissionem et ad gloriosam cum sanctis /omnibus [fo. 205^v resurrectionem. Amen. Detque uobis spiritalium uirtutum inuicticia arma. quibus exemplo domini deuincere ualeatis antiqui hostis sagacissima temptamenta. Amen. Quo non in solo pane sed in omni uerbo quod de ore eius procedit. spiritalem sumentes alimoniam per ieiuniorum obseruationem. et ceterorum bonorum operum exhibitionem percipere mereamini inmarcescibilem gloriae coronam. Amen. Quod ipse praestare dignetur. cuius.

DOMINICA .II.¹ IN QUADRAGESIMA.

Omnipotens deus. ieiuniorum ceterarumque uirtutum dedicator atque amator. sua uos benedictione sanctificet. Amen. Accendat in uobis pię deuotionis effectum² et praebeat supplicantibus suum benignus auditum. Amen. Quatenus mentes uestrae sinceris purgatae³ ieiuniis bonorum omnium exuberent incrementis. Amen. Quod ipse praestare. cuius.⁴

¹ Dominica .ii. ita cod., ut videtur, pr. man.: nunc per rasuram Dominica .i. Similis rasura facta est in titulis sequentibus.

² effectum affectum R.

³ purgatae cod. purgata.

⁴ Hanc benedictionem habet R secundam "in quadragesima," (p. 248 sup.).

DOMINICA .III. IN QUADRAGESIMA.

Omnipotens deus. ieiuniorum nostrorum¹ uictimas clementer accipiat. et sua uos benedictione dignos efficiat. Amen. Mentis uestras ita parsimoniae bono contra uitia muniat. preceptorum suorum doctrinis erudiat. caritatis dono repleat. ut uos in omnibus sibi placere concedat. Amen. Quatenus praesentis quadragesime diebus deuotissime caelebratis. ad paschalia festa purificatis cordibus accedere ualeatis. Amen. /quod ipse [fo. 206 praestare.²

DOMINICA .IIII. IN QUADRAGESIMA.

Deus qui uos ad praesentium quadragesimalium dierum medietatem dignatus est perducere. ipse uos sua miseratione dignetur benedicere. Amen. Abstinenciam uestram praeteritam acceptet. futuram ita sibi placitam reddat. ut sicut ab illicitis cybis. ita uos etiam a uitiiis omnibus abstinere concedat. Amen. Quod³ de praeteritis et de futuris spiritalium carismatum frugibus ei grates persoluentes. ad sanctum pascha peruenire possitis.⁴ Amen. Quod ipse praestare.

DOMINICA .V. IN QUADRAGESIMA.

Accendat in uobis dominus uim sui amoris. et per ieiuniorum obseruantiam infundat in uobis donum⁵ suae benedictionis. Amen. Sic ei parsimonie uictimas offeratis. ut contriti ei cordis. et humilitati⁶ sacrificio placeatis. Amen. Quatenus oratio uestra ieiunii et elemosine alis subiecta⁷. ita ad aures uestri conditoris ascendat. ut uos aeternae beatitudinis heredes. et supernorum ciuium consortes efficiat. Amen. Quod ipse.⁸

BENEDICTIO IN RAMIS PALMARUM.

Benedicat uobis omnipotens deus. cui et ieiuniorum maceratione. et praesentium dierum obseruatione placare⁹ studetis. Amen. Concedatque uobis ut sicut ei cum ramis palmarum ceterarumue frondium praesentare¹⁰ studuistis ita cum palma uictorie /et fructu bonorum operum ei post obitum [fo. 206v apparere ualeatis. Amen. Quique unigeniti filii eius passionem

¹ nostrorum n̄rorū O : n̄rorum R.

² Hanc benedictionem habet R tertiam "in quadragesima," (p. 249 sup.).

³ Quod leg. Quo.

⁴ possitis sequitur rasura : fors. scriptum fuit indemnes.

⁵ per . . . donum infundat misericorditer abundantiam R.

⁶ humilitati sic etiam R.

⁷ subiecta subuecta R.

⁸ Hanc benedictionem habet R quartam "in quadragesima," (p. 249 sup.).

⁹ placare leg. placere.

¹⁰ praesentare leg. praesentari.

puro corde creditis . mente deuota uenerari studetis . ad resurrectionis praemia ipsius fulti munimine ueniat . Amen . Quod ipse praestare dignetur . cuius .

ITEM ALIA BENEDICTIO DE PASSIONE DOMINI.¹

Omnipotens deus . qui unigeniti sui passionem tribuit uobis humilitatis exemplum . concedat uobis per eandem humilitatem percipere suae benedictionis ineffabile donum . Amen . ipsius resurrectionis percipiamus² consortia . cuius patientiæ ueneramini documenta . Amen . Quo ab eo sempiternæ uitæ munus percipiat . per cuius temporalem mortem . aeterna³ uos euadere creditis . Amen . Quod ipse .

BENEDICTIO IN CENA DOMINI.¹

Benedicat uos deus qui per unigeniti filii sui passionem uetus pascha in nouum uoluit conuerti . concedatque uobis ut expurgato ueteris fermenti contagio . noua in uobis perseveret conspersio . Amen . Et qui ad caelebrandam redemptoris nostri caenam mente deuota conuenistis aeternorum⁴ dapium uobiscum aepulas reportetis . Amen . Ipsius quoque opitulante clementia mundemini a sordibus peccatorum . qui ad insinuandum humilitatis exemplum pedes uoluit lauare discipulorum . Amen . /Quod ipse . qui cum patre . [fo. 207]

BENEDICTIO IN SABBATO SANCTO.¹

Deus qui de ecclesiae suae intemerato utero nouos populos producens . eam uirginitate manente noua sem<per> prole fecundat . fidei . spei . et caritatis uos munere repleat . et suae in uos benedictionis dona infundat . Amen . Et qui hanc sacratissimam noctem redemptoris nostri resurrectione uoluit inlustrare . mentes uestras peccatorum tenebris mundatas . uirtutum copiis faciat coruscare . Amen . Quo eorum qui modo renati sunt innocentiam imitare certetis . et uascula mentium uestrarum exemplo praesentium luminum inlustretis . ut cum bonorum operum lampadibus ad huius sponsi thalamum cuius resurrectionem caelebratis . cum prudentibus uirginibus intrare possitis . Amen . Quod ipse praestare .

¹ Eandem benedictionem habet R, (p. 250 sup.).

² **percipiamus** percipiat R.

³ **aeterna** aeternam R.

⁴ **aeternorum** aeternarum R.

BENEDICTIO IN DIE SANCTUM PASCHAE.¹

Benedicat uos omnipotens deus. hodierna interueniente paschali solemnitate et omni² miseratus dignetur defendere prauitate. Amen. Et qui ad aeternam uitam in unigeniti sui resurrectione uos reparat. in ipsius aduentu immortalitatis uos gaudiis uestiat. Amen. Et qui expletis ieiuniorum siue passionis dominicae diebus paschalis festi gaudia celebratis ad ea festa quae non sunt annua sed continua ipso opitulante exultantibus animis ueniat. Amen. / Quod ipse praestare. [fo. 207v

BENEDICTIO IN OCTAUAS PASCHAE.

Deus cuius unigenitus hodierna die discipulis suis ianuis clausis dignatus est apparere. suae uos benedictionis dono locupletare et caelestis uobis regni ianuas dignetur aperire. Amen. Et qui ab eorum pectoribus atactu³ sui corporis uulnus amputauit dubietatis. concedat ut per fidem qua eum resurrexisse creditis. omnium delictorum maculis careatis. Amen. Et qui eum cum thoma deum et dominum creditis et cernuis uocibus inuocatis ab eo et in hoc saeculo a malis omnibus tueri et in futuro sanctorum coetibus adscisci ualeatis. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO DE RESURRECTIONE.¹

Benedicat uos omnipotens deus. qui uos gratuita miseratione creauit. et in resurrectione unigeniti sui spem uobis resurgendi concessit. Amen. Resurget⁴ uos de uitiorum sepulchris qui eum resuscitauit a mortuis. Amen. Ut cum eo sine fine feliciter uiuatis. quem resurrexisse a mortuis ueraciter creditis. Amen. Quod ipse praestare.

ITEM ALIA BENEDICTIO.

Deus qui per resurrectionem unigeniti sui uobis contulit. et bonum redemptionis. et decus adoptionis suae uobis conferat praemia benedictionis. Amen. Et quo redimente percepisti<s> donum perpetue libertatis. eo largiente consortes effici/ amini aeternae hereditatis. Amen. Et cui consurrexistis [fo. 208 in baptismo crede<n>do. adiungi mereamini in caelesti regione bene uiuendo. Amen. Quod ipse praestare.

¹ Eandem benedictionem habet R, (p. 250 sup.).

² et omni et ab omni R.

³ atactu ita codex : attactu *Muratorius*.

⁴ Resurget Resuscitet R.

BENEDICTIO DE IEIUNIO.

Omnipotens deus deuotionem nostram¹ dignanter intendat .et suae uobis benedictionis dona concedat. Amen. Indulgeat uobis mala omnia quae gessistis .et tribuat ueniam .quam ab eo deposcitis. Amen. Sicque ieiunii uestri et precum uota suscipiat .ut a uobis aduersa omnia quae peccatorum retributione mereamini auertat .et donum in uos spiritus paraclyti infundat. Amen. Quod ipse praestare.

BENEDICTIO IN DIE ASCENSIONIS DOMINI.

Benedicat uos omnipotens deus .cuius unigenitus hodierna die caelorum alta penetrauit .et uobis ubi ille est ascendendi aditum patefecit. Amen. Concedat propitius ut sicut post resurrectionem suam discipulis uisus est manifestus .ita uobis in iudicium ueniens uideatur placatus. Amen. Et qui eum consedere patri in sua maiestate creditis uobiscum manere usque in finem saeculi .secundum suam promissionem sentiatis. Amen. Quod ipse praestare.

IN UIGILIA PENTECOSTEN.

Benedicat uobis omnipotens deus .ob cuius paraclyti spiritus aduentum mentes uestras ieiunii obseruantia praeparatis .et praesentem diem solempnibus laudibus honoratis. Amen. Instar modo rena/torum infantium .talem innocentiam [fo. 208v] habeatis .ut templum sancti spiritus .ipso tribuente .esse possitis. Amen. Atque idem spiritus sanctus .ita uos hodie sua habitatione dignos efficiat : ut cras se uestris mentibus uobiscum perpetim habitaturus infundat .et peracto praesentis uitae curriculo .uos ad caelestia regna perducatur. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN DIE.

Deus qui hodierna die discipulorum mentes spiritus paraclyti infusione dignatus est inlustrare .faciat uos benedictione sua repleri .et eiusdem spiritus donis exuberare. Amen. Ille ignis qui super discipulos apparuit peccatorum uestrorum sordes expurget .et sui luminis infusione corda uestra perlustret. Amen. Quique dignatus est diuersitatem linguarum in unius fidei confessione adunare .in eadem uos faciat fide² perseuerare .et per hanc ab spe ad³ speciem peruenire. Amen. Quod ipse.

¹ *nostram* *fors. leg.* uestram.

² *fide* *Cod.* fidei.

³ *ad* *Cod.* ab.

IN NATALE SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.¹

Benedicat uobis omnipotens deus. beati iohannis baptistae intercessionem cuius hodie natalitia caelebratis. concedatque ut cuius sollemnia colitis. patrocinia sentiatis. Amen. Illius obtentu ab omnibus aduersis tueamini. et bonis omnibus perfruamini qui aduentum redemptoris mundi necdum natus cognouit. matris sterelitatem nascendo abstulit. patris linguam natus absoluit. Amen. Quatenus ipsius agni quem ille digito ostendit. /cuius immolatione estis redempti. ita uirtutum lanis [fo. 209] uestiri. et innocentiam ualeatis imitari. ut ei in aeterna² patrię felicitate possitis adiungi. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN FESTIUITATE SANCTAE CRUCIS.

Benedicat uobis omnipotens deus. qui per unigeniti sui domini nostri iesu christi passione<m> et crucis patibulum genus redemit humanum. Amen. Concedatque uobis ut cum omnibus sanctis quae sit eiusdem crucis. longitudo. latitudo. sublimitas. et profundum. mente deuota comprehendere possitis. Amen. Quatenus uosmetipsos abnegando. crucemque gestando. ita in praesentis uitae studio³ redemptorem nostrum possitis sequi. ut ei inter choros angelorum post obitum mereamini adscisci. Amen. Quod ipse.

IN NATALE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.⁴

Benedicat uobis omnipotens deus. qui uos beati petri saluberrima confessione in ecclesiastice fidei fundauit soliditate. Amen. Et quos beati pauli sanctissima instruxit praedicatione sua tueatur gratissima defensione. Amen. Quatenus petrus clauē. paulus sermone. utrique⁵ intercessionem ad illam uos certent patriam introducere. ad quam illi alter cruce. alter gladio hodierna die peruenere. Amen. Quod ipse praestare.

BENEDICTIO IN FESTIUITATE SANCTE MARIE.⁴

Deus qui per beatę marię uirginis partum genus humanum dignatus est redimere. sua uos /dignetur benedictione [fo. 209v] locupletare. Amen. Eiusque semper et ubique patrocinia sentiatis. ex cuius intemerato utero auctorem uitae suscipere meruistis. Amen. Et qui ad eius caelebrandam festiuitatem

¹ Eandem benedictionem habet R, (p. 251 sup.).

² aeterna aeternę R.

³ studio fors. leg. stadio, ut in ben. prima "in aduentu domini" (v. p. 311).

⁴ Eandem ben. habet R, (p. 252 sup.).

⁵ utrique uterque R.

hodierna die deuotis mentibus conuenistis spiritualium gaudiorum et aeternorum praemiorum uobiscum munera reportetis. Amen. Quod ipse.

IN FESTIUITATE SANCTI IOHANNIS DE MARTIRIO.

Deus qui uos beati iohannis baptistae concedit. solemnna frequentare. tribuat uobis et eadem deuotis mentibus caelebrare. et suę benedictionis dono¹ percipere. Amen. Et qui pro legis eius praeconio carceralibus est retrusus in tenebris. intercessione sua a tenebrosorum operum uos liberet incentiuus. Amen. Et qui pro ueritate quae deus est caput non est cunctatus amittere suo interuentu ad caput nostrum quod christus est uos faciat peruenire. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN ADUENTU DOMINI.²

Omnipotens deus cuius unigeniti aduentum. et praeteritum creditis et futurum expectatis. eiusdem aduentus uos inlustratione santificet. et sua benedictione locupletet. Amen. In praesentis uitae stadio uos ab omni aduersitate defendat. et se uobis in iudicio placibilem ostendat. Amen. Quo a cunctis peccatorum /contagiis liberati. illius tremendi examinis diem [fo. 210 expectetis interriti. Amen. Quod ipse.

Alia.

Omnipotens deus uos placito uultu respiciat. et in uos suae benedictionis donum infundat. Amen. Et qui hos dies incarnatione unigeniti sui fecit solemnnes. a cunctis praesentis. et future uitae aduersitatibus uos reddet³ indemnes. Amen. Ut qui de aduentu redemptoris nostri secundum carnem deuota mente laetamini. in secundo cum in maiestate uenerit praemiis aeternae uitae ditemini. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN NATALE UNIUS APOSTOLI.²

Deus qui uos in apostolicis tribuit consistere fundamentis. benedicere uobis dignetur beati apostoli sui *illius* intercedentibus meritis. Amen. Defendatque uos a cunctis aduersis apostolicis praesidiis. qui uos eorum uoluit ornari et munerari exemplis et documentis.⁴ Amen. Quo per eorum intercessionem perueniatis ad aeternę patrię hereditatem. per quorum doctrinam tenetis fidei integritatem. Amen. Quod ipse. cuius.

¹ dono *fors. leg. dona.*

² Eandem benedictionem habet R, (p. 253 sup.).

³ reddet *leg. reddit.*

⁴ ornari . . . documentis et ornari exemplis et instrui documentis R.

BENEDICTIO IN NATALE UNIUS MARTYRIS.¹

Beati martyris sui *illius* intercessione uos dominus benedicat. et ab omni malo defendat. Amen. Extendat in uos dexteram suae propiciationis qui eum suscepit per supplicia passionis. Amen. Quo eius in caelo mereamini habere consortium. /cuius deuotis mentibus in terra caelebratis triumphum. [fo. 210v Amen.

IN NATALE PLURIMORUM MARTYRUM.¹

Benedicat uobis dominus beatorum martyrum suorum *illorum* suffragiis. et liberet ab aduersitatibus cunctis. Amen. Commendet uos eorum intercessio gloriosa quorum in conspectu eius est mors pretiosa. Amen. Et sicut illi per diuersa genera tormentorum caelestis regni sunt sortiti² hereditatem. ita uos eorum mereamini consortium per bonorum operum exhibitionem. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN NATALE UNIUS CONFESSORIS.

Omnipotens dominus det uobis copiam benedictionis. qui beatum *illum* sibi adsciuit uirtute confessionis. Amen. Et qui illum fecit coruscare miraculis. uos exornet bonorum operum incrementis. Amen. Quo eius exemplis eruditi. et intercessione muniti. cuius depositionis diem caelebratis. illi possitis in caelesti regione adiungi. Amen. Quod.

IN NATALE PLURIMORUM CONFESSORUM.

Sanctorum confessorum suorum *illis*³ meritis uos dominus faciat benedici. et contra aduersa omnia eorum intercessione muniri. Amen. Eorum uos efficiat suffragio felices. quorum festiuitatis diem caelebratis ouantes. Amen. Quo eorum imitantes exempla. ad caelestia peruenire possitis promissa. Amen. Quod ipse.

IN NATALE UNIUS UIRGINIS.¹

/Benedicat uobis dominus qui beatę uirgini *illi* concessit [fo. 211 et decorem uirginitatis. et gloriam passionis. Amen. Et cuius opitulatione illa meruit et sexus fragilitatem. et persequentium rabiem deuincere. uos possitis et uestrorum corporum inlecebras et antiqui hostis machinamenta superare.⁴ Amen. Quo sicut

¹ Eandem benedictionem habet R, (p. 253 sup.).

² **sortiti** consecuti R.

³ **illis** *leg.* illorum.

⁴ **superare** *Cod.* superara.

illa sexu fragili uirili¹ nisa est certamen adire . et post certamen de hostibus triumphare² . ita uos in hac mortalitate uiuentes ualeatis et antiquum hostem deuincere . et ad caelestia regna peruenire. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO IN NATALE UIRGINUM.

Omnipotens dominus intercedentibus sanctis uirginibus suis uos dignetur benedicere . qui de antiquo hoste non solum per uiros sed etiam per feminas uoluit triumphare. Amen. Et qui illis uoluit centesimi fructus donum decore uirginitatis . et agone martyrii conferre uos dignetur et uitiorum squaloribus expurgare . et uirtutum lampadibus exornare. Amen. Quatenus uirtutum oleo ita pectorum uestrorum lampades possint repleri . ut cum eis caelestis sponsi thalamum ualeatis ingredi. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO COTIDIANIS DIEBUS.

Benedicat uobis dominus et custodiat uos. Amen. Inluminet faciem suam super uos et misereatur uestri. Amen. Conuertat uultum suum ad uos /et donet uobis pacem. Amen. [fo. 211v Quod ipse.³

ALIA.

Omnipotens deus sua uos clementia benedicat . et sensum in uobis sapientiæ salutaris infundat. Amen. Catholicae fidei uos documentis enutriet . et in sanctis operibus perseuerabiles reddat. Amen. Gressus uestros ab errore conuertat . et uiam uobis caritatis et pacis ostendat. Amen. Quod ipse.⁴

ALIA.

Inclinet dominus aurem suam ad preces uestrae humilitatis . et det uobis gratiam suae benedictionis et praemium sempiternæ salutis. Amen. Semper et ubique dominum propitium habeatis . et in eius laudibus exultetis. Amen. Omnium peccatorum uestrorum uincula soluat . et ad gloriam sempiternam peruenire uos faciat. Amen. Quod ipse.

ALIA.

Multiplicet in uobis dominus copiam suae benedictionis . et confirmet uos in spe regni caelestis. Amen. Actus uestros corrigat . uitam emendet . mores componat . et uos ad caelestis paradysi hereditatem perducatur. Amen. Talique intentione repleri ualeatis . qua ei in perpetuum placeatis. Amen. Quod.⁴

¹ uirili uirile R.

² triumphare meruit triumphare R.

³ Consimilem benedictionem habet R initio totius seriei, (p. 247 sup.).

⁴ Hanc benedictionem habet R, "quotidianis diebus," (p. 254 sup.).

ALIA.

Deuotionem uestram dominus dignanter intendat. et suae uobis benedictionis dona concedat. Amen. Talique uos in praesenti saeculo subsidio muniat. ut paradysi uos in futuro habitatores efficiat. Amen. Sicque corda uestra sanctificando benedicat. et benedicendo sanctificet. ut uobiscum. /immo in uobis [fo. 212 eum iugiter habitare delectet. Amen. Quod ipse.¹

ALIA.

Det uobis dominus munus suae benedictionis. et repleat uos spiritu ueritatis et pacis. Amen. Quatenus sic per uiam salutis deuota mente curratis. ut subripiantium delictorum laqueos salubriter euadatis. Amen. Sicque efficiamini in eius supplicatione deuoti. et in mutua dilectione sinceri. ut ad caeleste regnum peruenire possitis securi. Amen. Quod ipse.

ALIA.

Concedat uobis omnipotens deus munus suae benedictionis. qui uestrae est conscius infirmitatis. Amen. Et qui uobis tribuit supplicandi affectum. tribuat consolationis auxilium.² Amen. Ut ab eo et praesentis et futurae uitae subsidium capiat. cuius uos bonitate creatos esse creditis. Amen. Quod ipse.

ALIA.

Omnipotens deus caelesti uos protectione circumdet et suae benedictionis dono locupletet. Amen. Concedatque uobis ut qui in sola spe gratiae caelestis innitimini. caelesti etiam protectione muniamini. Amen. Quatenus et in praesenti saeculo mortalis uitae solatia capiat. et sempiterna gaudia comprehendere ualeatis. Amen. Quod.

ALIA.

Omnipotens deus dexterę suae perpetuo uos circumdet auxilio. et benedictionum suarum repleat dono. Amen. Ab omni uos prauitate defendat. /et donis caelestibus exuberare concedat. Amen. Quo corpore mundati ac mente. talem ei exhibeatis seruitutem. per quam suam consequi ualeatis propiciationem. Amen. Quod ipse.

¹ Hanc benedictionem habet R, quotidianis diebus, (p. 254 sup.).

² **auxilium** affectum *prius script.* et eras.

ALIA.

Purificet omnipotens deus uestrorum cordium archana et benedictionis suae uobis tribuat incrementa. Amen. Ab omnibus uitae praesentis periculis exuamini. et uirtutum spiritualium ornamētis induamini. Amen. Quo illius adiutorio fulti sic ei seruiatis in terris. ut ei coniungi ualeatis in cēlis. Amen. Quod ipse.

ALIA.

Omnipotens deus uniuerſa a uobis aduersa excludat. et suae super uos benedictionis dona propitiatus infundat. Amen. Corda uestra efficiat sacris intenta doctrinis quo possint replei beneficiis sempiternis. Amen. Quatinus exequenda intelligentes. et intellecta¹ exequentes. et inter aduersa mundi inueniamini indemnes. et beatorum spirituum efficiamini coheredes. Amen. Quod ipse.

ALIA.

Omnipotens deus dies uestros in sua pace disponat. et suae uobis benedictionis dona concedat. Amen. Ab omnibus uos perturbationibus liberet. et mentes uestras in suę uobis pacis tranquillitate consolidet. Amen. Quatenus spei. fidei. et caritatis gemmis ornati. et praesentem uitam transigatis inlaesi. et ad aeternam perueniatis securi. Amen. Quod ipse.

BENEDICTIO SUPER REGEM IN TEMPORE SYNODI.

/Benedicat tibi dominus custodiensque te sicut uoluit [fo. 213 te super populum suum constituere regem. ita et in praesenti saeculo felicem et aeternę felicitatis tribuat esse consortem. Amen. Clerum ac populum quem sua uoluit opitulatione tua sanctione congregari. sua dispensatione et tua administratione per diuturna tempora faciat feliciter gubernari. Amen. Quatenus diuinis monitis parentes. aduersitatibus omnibus carentes. bonis omnibus exuberantes. tuo ministerio fidei amore obsequentes. et in praesenti saeculo pacis tranquillitate fruantur. et tecum aeternorum ciuium consortio potiri mereantur. Amen. Quod ipse praestare dignetur.

EXPLICIUNT BENEDICTIONES. AMEN.

¹ *intellecta* *Cod.* intellecto.

APPENDIX.

I.

MISSAE ADDITAE IN MARGINIBUS COD. O.

<CONVERSIO SANCTI PAULI.>¹ [fo. 22

Deus q(ui uniuersum mundum beati pauli apostoli praedicatione docuisti) da nobis quaesumus ut qui eius odie conuersionem co(limus per eius ad te) exempla gradiamur. per.

Super oblata.

Apostoli tui pauli precibus domine plebis tue dona uiuific(a) ut que tibi g(ra)ta sunt ins(ti)tuta gracio(ra) fiant patro(cini)o supplicanti(s. per.)

Post communio.

Saciasti nos domine salutari misterio quaesumus ut pro nobis eius non desinit <leg. desit> oracio cuius donasti patrocinio gubern(ari. per.)

<CATHEDRA SANCTI PETRI.> [fo. 29

Deus qui b(eato apostolo petro conlatis clauibus regni) caelestis animas ligandi atque sol(uendi pon)tificium tradidisti concede ut intercessionis eius auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. per.

Ecclesie tue quaesumus domine preces et (hos)tias beati pe(tri) apostoli comme(n)det oracio (ut) quod pro i(lli)us gloriam celebramus n(o)bis prosit (ad) ueniam. per.

Laetificet nos domine quaesumus munus oblatum. ut sicut in apostolo tuo petro te mirabilem predicamus. sic per illum tuae sumamus indu(l)gencie largitatem. per.

<NATALE SANCTORUM STEPHANI, GAMALIELIS, NICHODEMI ET ABIBON.>²

Deus qui es sanctorum tu(or)um splendor mirabilis: qui [fo. 69 hodierna die beatorum martyrum tuorum steph(ani) gamalielis nichodem(i) atque abibon inuentionem gl(oriosam) reuelasti: da nobis in aeter(na) leticia de eorum societa(te) gaudere. per.

¹ Missae in Conversione S. Pauli et in Cathedra S. Petri manu rudi et inperita (ut videtur, saec. ix. ex. vel saec. x. in.) scriptae sunt. Quae uncinis () includuntur abscisa supplentur.

² Haec missa saec. x. ex. aut xi. in. scripta videtur. Quae uncinis () includuntur abscisa supplentur.

Super oblata.

Mu(nera) tibi domine nostre deuocio(nis) offerimus quae et pro tuorum ti(bi) grata sint honore iust(or)um et nobis salutaria te m(ise)rante reddantur . per.

Post communio.

Sumpsimus domine sanctorum tuorum (ste)phani gamalielis nicho(de)mi atque abibon solempnia (cele)brantes sacramenta caelestia (praesta) quaesumus ut quod temporaliter gerimus (aeter)nis gaudiis consequamur . per.

X. K. <SEPT. NATALE SS. TIMOTHEI ET APOLLONARIS.>

Deus qui nos annua beatorum martirum tuorum [ff. 72v, 73 timothei et apollonaris sollempnitate letificas eorum quaesumus continua intercessione super nos misericordiam tuam multiplica ut quorum patrociniis gratulamur suffragiis etiam perpetue salutis ausilium nobis at esse² senciamus . per.

Super oblata.

Munera domine quaesumus pro tuorum cum memoracione³ sanctorum : timothei et apollonaris sollempnitate oblata propicius suscipe et pia eorum intercessione salutem nobis perpetuam prouenire concede . per.

Ad complendum.

Beatorum martirum tuorum timothei et apollonaris domine intercessione placatus : concede quaesumus ut sacramenti tui ueneranda perceptio fiat omnium peccatorum (remissio . per.)⁴

Maiestatem tuam <domine> supliciter implo(ram)us⁵ . ut nos beatorum marti(rum) tuorum timothei et apol(lon)aris patrocinantibus (mer)itis . ab hostium incursio(ne) defendas : ut quorum uene(ramur) gloriosa sollempnia . eorum (no)bis tribuas adesse suffra(gia.) per ;

¹ Haec missa bis scripta est : primo (manu saec. x.) longis lineis in marginibus inferioribus duarum paginarum, ubi ultima pars quartae orationis abscisa est : deinde, manu saec. xi. ex. vel xii., in margine fol. 72v, ubi abscisa sunt initia linearum. Antiquiorem textum hic sequimur.

² ausilium at esse leg. auxilium adesse.

³ cum memoracione leg. commemoracione.

⁴ fiat per. In textu recentiori legitur fiat peccatorum nostrorum omnium remissio . per.

⁵ imploramus Hic deficit textus antiquior.

SIMONIS ET IUDE.¹

[fo. 79]

Deus qui nos per beatos apostolos tuos ad cognitionem tui nominis uenire tribuisti: da nobis eorum gloriam sempiternam et proficiendo celebrare et celebrando proficere . per.

Super oblata.

Gloriam domine sanctorum apostolorum tuorum perpetuam r(e)colentes quaesumus ut eandem sa(cris) misteriis expia(ti) dignius² celeb(re)mus per.

Perceptis domine sacramentis supplices te rogamus ut intercedentibus beatis apostolis tuis que pro illorum ueneranda gerimus passione nobis proficiant ad medellam . per ;

Exaudi nos deus salutaris noster et apostolorum tuo(rum) nos tuere presidiis quorum donasti (fideles esse doctrinis . per.).³

¹ Haec missa eadem, ut videtur, manu scripta est qua additae sunt missae in ff. 22 et 29.

² *dignius ita primitus scriptum: sed per rasuram in dignis mutatum est verbum.*

³ Quae uncinis () includuntur nunc desunt, margine absciso.

II.

In codice Ottoboniano 313, post finem Martyrologii Bedae Presbyteri, fol. 6 verso extant quae sequuntur.

(i) *Gloria in excelsis* : hoc eiusdem fere aetatis est cum Libro Sacramentorum. Cum forma hodie usitata non omnino concordat.

(ii) Missa in Natale Sanctae Genovefae manu saec. ix. exeuntis aut x. ineuntis descripta.

(iii) *Credo* : alia manu saec. ix. exeuntis scripta : desideratur ultima pars, a bibliopecta abscisa.

(i).

Gloria in excelsis deo . et in terra pax hominibus bone uoluntatis.

Laudamus te . Benedicimus te . Adoramus te .

Glorificamus te . Hymnum dicimus¹ tibi . gratias agimus . propter gloriam tuam magnam.

Domine deus rex caelestis.

Deus pater omnipotens . Domine fili unigenite . Iesu christe altissime.

Domine deus . Agnus dei . Filius patris.

Qui suscepisti peccata mundi . suscipe deprecationem nostram.

Qui sedes ad dexteram patris . miserere nobis.

Quoniam tu solus sanctus . Tu solus dominus . Tu solus altissimus.

Iesu christe . in gloria dei patris. Amen.

(ii).

Beate genouefe natalitia ueneranda domine quesumus ecclesia tua deuota suscipiat . Et fiat magne glorificationis amore deuotior . et tante fidei proficiat exemplo . per.

¹ *Hic sequitur rasura : ut uidetur dicimus bis scriptum fuerat.*

Super oblata.

Offerimus domine preces et munera in honore sanctae genouefe gaudentes . praesta quaesumus ut et conuenienter haec agere . et remedium sempiternum ualeamus adquirere . per.

Vere dignum *usque* eterne deus. Beate genouefe natalitia recolentes . uere enim huius honorandus est dies . que sic terrena generatione processit ut ad diuinitatis consortium perueniret . per christum.

Post communionem.

Adiuuent nos quesumus domine . et haec misteria sancta que sumsimus . et beate genouefe intercessio ueneranda . per.

(iii).

Credo in unum deum patrem omnipotentem factorem celi et terre . uisibilium omnium . et inuisibilium . et in unum dominum . iesum christum . filium dei unigenitum et ex patre natum . ante omnia secula . deum . de deo . lumen . de lumine . deum uerum de deo uero . genitum non factum . consubstantialem patris : per quem omnia facta sunt . qui propter nos . homines . et propter nostram salutem . descendit de celis . et incarnatus est¹ de spiritu sancto ex maria uirgine . et homo factus est . crucifixus exciam pro nobis . sup poncio pilato passus . et sepultus est . et resurrexit . tertia die : secundum scripturas . et ascendit in celum : sedet ad dexteram patris . et iterum uenturus est . cum gloria . iudicare uiuos . et mortuos . cuius regni : non erit finis . et in spiritum sanctum dominum et uiuificantem qui ex patre filioque procedit . qui cum patre . et filio simul

¹ *Cod. &.*

INDICES.

- I. INDEX OF LITURGICAL FORMS.
- II. INDEX OF THE MARGINAL CUES IN COD. OTTOB.
313.
- III. INDEX OF SUBJECTS.

I.

INDEX OF LITURGICAL FORMS.

In this index the Prefaces are grouped together under the heading *Vere dignum*, being indicated by the first distinctive words.

Where words (or their symbols) are printed in italic type, there is some variation in respect of their order, or of their presence or absence, in the forms for which references are given under that heading.

The abbreviations employed are, it is hoped, all such as to be easily understood.

<p>A cunctis iniquitatibus, 134.</p> <p>A domo tua qs. dne. spiritaes, 204.</p> <p>Ab omni
nos qs. dne. vetustate, 62.
reatu nos dne., 202.</p> <p>Ab omnibus
nos <i>defende</i> qs. dne., 179 (<i>see note</i>).
nos qs. dne. peccatis, 123.</p> <p>Abrenuntias Satanae, 54, 162.</p> <p>Absolve
dne. animam famuli tui, 143 (cf. 210).
qs. dne. nostrorum vincula, 29 (<i>see note</i>), 135.
qs. dne. tuorum delicta, 103.</p> <p>Accendat in vobis dnus. vim sui amoris, 249 (cf. 306).</p> <p>Accepta sit
in conspectu tuo dne. nostra devotio, 20, 71, 90, 93.
tibi dne. sacratae plebis oblatio, 98 (cf. 106, 114).</p> <p>Accepta tibi sint
dne. qs. nostra ieiunia, 114 (<i>see note</i>).
dne. qs. nostri dona ieiunii, 104.</p> <p>Accepta tibi sit
dne. qs. hodiernae, 9.
dne. sacrae plebis oblatio, 106 (cf. 98).
dne. sacratae plebis oblatio, 98 (<i>see note</i>), 114.</p> | <p>Accipe qs. dne. munera dignanter oblata et b. Anastasiae, 10.
et b. Laurentii, 94.</p> <p>Accipe qs. dne. munus oblatum, 80.</p> <p>Accipe
sal sapientiae, 160.
vestem candidam, 163 (<i>note</i>).</p> <p>Actiones nostras qs. dne. et aspirando, 32.</p> <p>Ad te nos dne. clamantes, 204.</p> <p>Adesto domine
ds. noster ut per haec, 167.
famulis tuis et perpetuam, 34.
fidelibus tuis et quibus, 131.
martyrum deprecatione, 107.
populis tuis in tua, 129.
populo tuo ut b. Nicomedis, 101.
precibus nostris et die noctuque, 133.
precibus populi tui adesto, 95.
qs. populo tuo et quem, 79.</p> <p>Adesto domine supplicationibus nostris et hanc domum, 220.
et hanc famuli tui, 192.
et hunc famulum, 183.
et intercessione b. Laurentii, 93.
et me qui etiam, 205.
et sperantes, 70.
et viam, 196.
nec sit ab hoc famulo, 205.
quas in sanctorum, 101.
ut qui ex iniquitate, 110.
ut sicut humani, 74 (<i>see note</i>).</p> |
|--|---|

- Adesto dne. supplicibus et spem, 128.
- Adesto nobis
 dne. ds. noster *et* quos, 42 (*see note*).
 misericors ds. *et* tua circa, 134.
 mis. ds. *et* tuae pietatis, 177.
 qs. dne. *et* preces, 177.
- Adesto qs. dne. familiae tuae, 65.
- Adesto qs. dne. supplicationibus nostris
et in tua, 28, 131.
 ut esse, 31.
 ut qui, 21.
- Adesto qs. omps. deus honorum dator, 8.
- Adesto supplicationibus nostris omps. ds.
et quibus fiduciam, 33, 44 (*cf.* 126).
et quod humilitatis, 5.
- Adesto supplicationibus nostris ut sicut,
 44.
- Adiuva nos deus salutaris noster, 47.
- Adiuvent nos qs. dne. *et* haec mysteria,
 323.
- Adiuvet ecclesiam tuam, 112.
- Adsit
 dne. qs. propitiatio, 129.
 nobis dne. qs. virtus, 79.
- Aeternam ac iustissimam, 54, *cf.* 161.
- Afflictionem familiae tuae, 123.
- Agnoscat in vobis dominus, 254.
- Agnus dei, 5.
- Animabus qs. dne. famulorum...
 ...misericordiam, 217.
 ...oratio, 216.
- Annue misericors deus
 ut hostias, 44.
 ut qui divina, 76.
- Annue nobis dne.
 ut anima, 143, *cf.* 210.
 ut animae, 24, *cf.* 86, 142.
- Annue qs. dne. precibus, 186.
- Apostoli tui Pauli precibus, 319.
- Apprehendent septem, 55, 76, 156 (*note*),
 158 (*note*).
- Apprehenderunt septem, 55 (*note*), 156,
 158.
- Ascendant ad te dne. preces nostrae, 29,
 135.
- Attende caelum, 156, 158.
- Audi Israel, 76, 155, 158.
- Audi maledicte Satanas, 161 (*note*).
- Averte
 dne. qs. a fidelibus, 201.
 qs. dne. iram tuam, 125.
- Aufer a nobis
 dne. spiritum superbiae, 120.
 qs. dne. iniquitates, 117.
 qs. nostras dne. pravitates, 135.
- Auge in nobis dne. qs. fidem, 227 (*see note*).
- Augeatur in nobis dne. qs. tuae virtutis,
 164.
- Aurem tuam qs. dne. precibus, 114.
- Aures tuae pietatis qs. dne. precibus, 126.
- Auribus percipe qs. dne. verba, 227 (*see note*).
- Auxiliare domine
 populo tuo ut sacrae, 130.
 quaerentibus misericordiam, 124, *cf.*
 201 (*note*).
- Auxilientur nobis dne. sumpta mysteria,
 13, *cf.* 23, 182.
- Auxilium tuum nobis dne. qs. placatus,
 98.
- Baptizo te in nomine, 137, *cf.* 163.
- Beatae
 Agathae martyris, 23.
 Genovefae natalitia, 322.
- Beati
 archangeli tui Michaelis, 106.
 Evangelistae Ioannis, 14.
 Ioannis Baptistae, 84.
 Ioannis evangelistae, 14.
 martyris sui *ill.* intercessione, 253,
cf. 312.
 Pancratii martyris, 73.
 Petri principis apostolorum, 222.
 Proti nos dne. *et* Hyacinthi, 100.
 Tiburtii nos dne. foveant, 95.
- Beatorum martyrum tuorum, 320.
- Benedic domine
 creaturam istam panis, 222.
 creaturam istam ut sit, 222.
 dona tua quae de tua, 222.
et hos fructus novos, 92, *cf.* 221.
 hoc famulorum tuorum dormitorium,
 223.
 hos fructus novos, 221, *cf.* 92.
- Benedic omnipotens ds. hanc creaturam
 salis, 53, *cf.* 159.
- Benedicantur nobis dne. tua dona, 222.
- Benedicat tibi dominus
 custodiensque te, 315.
et custodiat te, 247, *cf.* 313.
- Benedicat vobis dominus
 beatorum martyrum, 253, *cf.* 312.
et custodiat vos, 313, *cf.* 247.
 qui beatae virgini *ill.*, 253, *cf.* 312.
- Benedicat vobis omnipotens deus
 cui *et* ieiuniorum, 306.
 ob cuius paracliti, 309.
 qui per unigeniti, 310.
 qui quadragenarium, 305.

- Benedicat vos
 ds. qui per unigeniti, 250, cf. 307.
 dnus. et custodiat vos, 248.
- Benedicat vos omnipotens deus.
 beati Ioannis Bapt. intercessione,
 251, cf. 310.
 cuius unigenitus hodierna, 309.
 hodierna interveniente paschali, 250,
 cf. 308.
 qui vos b. Petri, 252, cf. 310.
 qui vos gratuita, 250, cf. 308.
 vestramque ad superna, 303.
- Benedicere digneris dne. hoc scriptorium,
 224.
- Benedictio tua dne. larga descendat, 107.
- Benedictionem
 dne. nobis conferat, 166 (*see note*).
 tuam dne. populus fidelis, 130.
- Caelestem nobis praebeant haec mysteria,
 176.
- Caelesti lumine qs. dne. semper, 69.
- Caelestibus
 dne. pasti deliciis, 166.
 refecti sacramentis, 107.
- Caelestia dona capientibus, 41.
- Caelestis doni benedictione, 27, 44.
- Cantemus domino, 155, 158.
- Celeri nobis qs. dne. pietate, 134.
- Clamantes ad te ds. dignanter, 135.
- Clamantium ad te qs. dne. preces, 124,
 cf. 200 (*note*).
- Communicantes et diem...
 ...quo b. Mariae intemerata, 12.
 ...quo dnus. noster I. C. pro nobis, 48.
 ...quo dnus. noster unigenitus filius,
 74.
 ...quo unigenitus tuus in tua, 17.
 ...Pentecosten, 77, 78.
 ...resurrectionis, 59, 61.
- Communicantes et noctem...
 ...qua b. Mariae, 10.
 ...resurrectionis, 58.
- Communicantes et memoriam, 2.
- Comprime dne. qs. noxios semper, 179.
- Concedat vobis omps. ds. munus, 314.
- Concede misericors deus fragilitati, 96.
- Concede nobis dne.
 deus noster ut haec hostia, 43 (*see note*), cf. 174.
 qs. praesidia, 26 (*see note*).
 qs. veniam, 135 (*see note*).
 qs. ut haec hostia, 174, cf. 43.
 qs. ut sacramenta, 177.
- Concede nobis
 haec qs. dne. frequentare, 172.
 qs. dne. veniam, 135 (*see note*).
 omps. ds. ut salutare, 12, 18.
- Concede
 omps. ds. his salutaribus, 188.
 qs. dne. populo tuo veniam, 132.
 qs. dne. semper nos per haec, 65.
 qs. dne. ut oculis, 46, cf. 104, 164.
- Concede qs. omps. ds.
 ad eorum nos gaudia, 73.
 et famulum tuum, 140.
- Concede qs. omps. ds. ut
 ad meliorem, 18.
 festa paschalia, 61.
 huius sacrificii, 38, cf. 165.
 intercessio, 182.
 magnae festivitatis, 117.
 nos unigeniti tui nova, 11.
 oculis tuae maiestatis, 104, cf. 46, 164.
 paschalis, 62.
- Concede qs. omps. ds. ut qui
 beati Ioannis Baptistae, 84.
 ex merito, 39.
 hodierna die unigenitum, 74.
 festa paschalia agimus, 55.
 festa paschalia venerando, 65.
 paschalis, 62.
 peccatorum, 61.
 protectionis, 37, 45.
 resurrectionis, 60.
 solemnitatem, 76.
 sub peccati, 115 (*see note*).
- Concede qs. omps. ds.
 ut veterem, 67.
 ut viam, 131.
- Conscientias nostras qs. dne., 116.
- Consecramus et sanctificamus, 185.
- Consecrare et sanctificare digneris, 185.
- Conserva
 dne. qs. tuorum corda fidelium, 131.
 populum tuum ds. et tuo, 166.
- Conserva qs. dne.
 familiam tuam et benedictionum,
 130.
 populum tuum et ab omnibus, 122,
 cf. 200 (*note*).
 populum tuum et quem, 129.
- Conservent nos qs. dne. munera, 179.
- Converte nos ds. salutaris noster, 29.
- Cordibus nostris
 dne. benignus infunde ut peccata, 45.
 qs. dne. ben. inf. ut sicut ab escis, 36.
- Corporis sacri et pretiosi sanguinis, 90,
 cf. 91, 109, 119, 120, 181.
- Corpus domini nostri, 163.
- Credis in deum patrem, 162.

- Credo in unum, 323.
 Cunctas dne. semper a nobis, 133.
 Cunctis nos *dne. qs.* reatibus, 36, 45 (*see note*).
 Custodi dne. qs. ecclesiam tuam, 173.
- Da
 domine famulo tuo *ill.* sperata, 138.
 famulis et famulabus tuis qs. dne., 193.
 misericors ds. ut haec nos salutaris, 109, cf. 177.
- Da nobis dne. qs.
 perseverantem, 127, cf. 42 (*note*), 43.
 pluviam salutarem, 140, cf. 203.
 unigeniti filii tui recensita, 9.
 ut et mundi cursus, 132, cf. 169.
- Da nobis dne.
 ut anima famuli et sacerdotis, 142.
 ut sicut publicani, 138.
- Da nobis
 misericors ds. ut sancta tua, 39.
 omps. ds. ut b. Hippolyti, 95.
- Da nobis qs. dne.
 de tribulatione, 123.
 ds. noster b. apostoli tui Andreae, 112.
 ds. nr. ut qui nativitatem, 10, cf. 163.
 digne celebrare mysterium, 18.
 imitari quod colimus, 13.
 per gratiam Spiritus sancti, 76, cf. 157.
 perseverantem, 42 (*note*), 43, cf. 127.
- Da nobis qs. omps. ds.
 et aeternae, 28.
 vitorum nostrorum flammis, 94.
 ut ieiunando, 104.
 ut sicut adoranda, 9.
- Da populo tuo qs. dne. spiritum veritatis, 131.
- Da qs. dne.
 ds. nr. ut sicut b. Laurentii, 94.
 ds. nr. ut sicut tuorum, 108, cf. 180.
 fidelibus populis, 106.
 nostris effectum ieiuniis, 35.
 populis christianis et quae, 30.
- Da qs. dne. populo tuo
 diabolica vitare, 175.
 inviolabilem, 13.
 salutem mentis et corporis, 35, 43, 128.
- Da qs. ecclesiae tuae misericors ds., 80.
 Da qs. omps. ds. intra sanctae ecclesiae, 85.

- Da qs. omps. ds. ut
 b. *illius* confessoris, 181.
 b. Silvestri, 15.
 ecclesia tua, 64.
 mysteriorum, 178.
 quae divina sunt, 43.
 qui b. Anastasiae, 10.
 qui b. Prisca, 19.
 qui b. Urbani, 75.
 qui b. martyrum, 72.
 qui in tot adversis, 46.
 qui infirmitatis, 42, 131.
 qui nova incarnati, 10.
 sacro nos, 34.
- Da salutem dne. qs. populo tuo, 129.
- Debitum humani corporis, 212.
- Delicta
 fragilitatis nostrae, 203.
 nostra dne. quibus adversa, 134.
- Depelle qs. dne. conscriptum, 67.
- Deprecamur
 dne. clementiam pietatis, 221.
 misericordiam tuam, 184.
- Deprecationem nostram qs.
 dne. benignus exaudi, 39, 81, 169.
 omps. ds. benignus exaudi, 125.
- Descendat
 dne. a sedibus, 248.
 in hanc plenitudinem, 57.
 qs. dne. ds. nr. Spiritus sanctus, 117.
- Det vobis dominus munus, 314.
- Deum indultorem criminum, 150 (*note*).
- Devotionem
 populi tui dne. qs. benignus, 30 (*bis*).
 vestram dnus. dignanter intendat, 254, cf. 314.
- Devotionis nostrae tibi qs. dne. hostia, 114.
- Deus a quo
 bona cuncta, 167.
 et Iudas, 48.
 sancta desideria, 200.
 speratur humani corporis, 215.
- Deus Abraham ds. Isaac ds. Iacob
 ds. qui tribus, 161 (*note*).
 ds. qui Moysi, 160.
- Deus
 aeternae ante cuius, 225.
 angelorum ds. archangelorum, 229,
 apud quem mortuorum spiritus, 211.
 auctor omnium iustorum honorum, 188.
 auctor pacis et amator, 200.
 bonarum virtutum dator, 183.
 caeli ds. terrae, 160 (*note*).
 caeli terraeque dominator, 133.
 castorum corporum benignus, 184.
 celsitudo humilium, 156.

Deus

conditor et defensor, 230.
conditor mundi, 200 (*note*).
cui omnia vivunt, 209.
cui proprium est, 123, cf. 197.

Deus cuius

antiqua miracula, 54, cf. 155.
ardore caritatis, 95 (*see note*).
bonitas ut non habuit, 151 (*note*).
caritatis ardore, 95.
dextera b. Petrum, 89.
filius in alta caelorum, 75.
filius pro salute generis, 46 (*note*).
hodierna die praeconium, 15.
miseratione animae, 217 (*see note*).
nutibus vitae nostrae momenta, 207.
providentia in sui, 171.
regnum regnum est omnium, 198.
spiritu creatura omnis, 139.
unigenitus hodierna die, 308.
unigenitus in substantia, 17.

Deus

et reparator innocentiae, 67.
fidelium lumen animarum, 218.
fidelium pater summe, 155.
fons bonitatis et pietatis, 190.
gloriatio fidelium, 158.
honorum omnium, 5.
humani generis benignissime, 206.
hum. gen. conditor et redemptor, 68.
humilium visitator, 196.
illuminator omnium, 17.
immortale praesidium, 161.
in cuius miseratione, 217 (*see note*).
in quo vivimus, 203.
in te sperantium fortitudo adesto, 168.
in te sp. fort. conserva, 200 (*note*).
incommutabilis virtus, 76, cf. 155.
infinitae misericordiae, 196.
infirmittatis humanae, 208.
innocentiae restitutor, 34, 127.
invictae virtutis auctor, 220.
lumen verum, 304.
maiestatis immensae, 251.
misericors ds. clemens, 208.
mundi conditor auctor luminis, 153.
omps. in cuius honore, 184.
omps. pater domini nostri, 57, 137, cf. 163.
patrum nostrorum, 160.
per quem nobis et redemptio, 64.

Deus qui ad

aeternam vitam, 66, 68.
animarum medelam, 81.
caeleste regnum, 213.
praedicandum aeterni regis, 187.
salutem humani generis, 137, cf. 219.

Deus qui

animae famuli tui Gregorii, 24.
an. fam. tui Leonis, 86.
apostolo Petro collatis clavibus, 88, cf. 319.
beatae virginis utero, 24.
beato apostolo Petro, 319, cf. 88.
beatum Gregorium, 24.
b. Ilermen, 98.
b. Leonem, 86.
b. Petrum apostolum, 91.
b. Sebastianum, 20.
b. Stephanum, 247, cf. 303.
caritatis dona, 193.

Deus qui conspicias

familiam tuam omni, 62.
omni nos virtute, 32, 126.
quia ex nostra pravitare, 115.

Deus qui conspicias quia ex nulla

nostra actione, 25.
nostra virtute, 92, cf. 108.

Deus qui consp. quia nos undique

mala nostra contristant, 85.
m. n. perturbant, 72.

Deus qui conteris bella, 198.

Deus qui credentes in te

fonte baptismatis, 66.
populos gratiae tuae, 67.
populos nullis sinis, 200.

Deus qui

culpa offenderis, 27, cf. 124.
culpas delinquentium, 70.
culpas nostras, 70.
de ecclesiae suae, 250, cf. 307.
de vivis et electis, 186.
diem discernis a nocte, 133.
digne tibi servientium, 120.
diligentibus te bona, 170.
diligentibus te misericordiam, 195.
diversitatem gentium, 63.
diversitatem omnium, 156.
divitias misericordiae, 154.

Deus qui ecclesiam tuam

annua quadragesimae, 28 (*see note*).
apostoli tui Petri fide, 87.
novo semper foetu, 61.
semper gentium vocatione, 55, cf. 155.
sponsam vocare, 186.

Deus qui

errantibus ut in viam, 166.
es sanctorum tuorum splendor, 112, cf. 319.
et iustis praemia, 40.
ex omni coaptatione, 118.
facturae tuae pio semper, 207.
famulantibus tibi, 223.
famulo tuo Ezechiae, 138, cf. 206.
fidelium mentes unius, 167.

- Deus qui hanc sacratissimam noctem
gloria dominicae resurrectionis, 58.
veri luminis, 9.
- Deus qui hodierna die
corda fidelium, 78.
discipulorum mentes, 309.
per unigenitum tuum, 59.
verbum tuum, 25.
unigenitum tuum gentibus, 17.
- Deus qui
hodiernam diem apostolorum, 87.
humanae substantiae, 13.
humanarum animarum, 211.
humani generis ita es conditor, 159
(*note*).
humano generi et salutis, 207.
illuminas omnem hominem, 200
(*note*).
illuminas noctem, 228.
in Abrahae famuli tui, 75, cf. 157.
in deserti regione, 39.
in filii tui humilitate, 166.
in omnibus ecclesiae tuae filiis, 156.
ineffabilibus mundum, 41.
inter caetera potentiae, 23, cf. 99,
182.
invisibili potentia, 55.
invisibiliter omnia continens, 118.
iuste irasceris, 122.
iustitias impium, 191.
iustis supplicationibus, 212.
laboribus hominum, 141, cf. 201.
legalium differentiam, 171.
licet sis magnus...concede, 119.
licet sis magnus...da nobis, 15.
mirabiliter creasti, 54, cf. 154.
miro ordine angelorum, 105.
miro ordine universa, 188.
misericordiae tuae praetendis, 200
(*note*).
multiplicas ecclesiam tuam, 65.
multitudinem gentium, 88.
nobis ad celebrandum, 64.
nobis per prophetarum ora, 75, cf.
158.
nobis per singulos annos, 185.
non mortem sed penitentiam, 141.
- Deus qui nos ad
celebrandam festivitatem, 76.
celebrandum paschale, 55, cf. 156.
- Deus qui nos annua
apostolorum tuorum, 71, cf. 180.
b. Agathae, 23.
b. Agnae, 21.
b. Caeciliae, 109.
b. Ciriaci, 93.
b. Clementis, 109.
b. Ioannis Baptistae, 85.
beatorum Marcellini et Petri, 82.

- Deus qui nos annua
beatorum martyrum Timothei, etc.,
320.
sanctorum Protasii et Gervasii, 83
(*see note*).
- Deus qui nos
beati Caesarii, 107 (*see note*).
b. Eusebii, 96.
b. Georgii, 69.
b. Ioannis Bapt., 85.
b. martyris tui Caesarii, 107.
b. Nicomedis, 82.
b. Saturnini, 110.
b. Stephani, 91.
b. Theodori, 108.
concedis sanctorum martyrum, 93,
cf. 180.
conspicis ex nostra, 106.
conspicis in tot, 123.
exsultantibus animis, 66.
fecisti hodierna die paschalia, 68.
in tantis periculis, 31, cf. 165.
per beatos apostolos, 321.
per huius sacrificii, 167, 175.
per paschalia festa, 63.
redemptionis, 8.
resurrectionis, 62.
sanctorum, 89, cf. 181.
unigeniti tui clementer, 14.
- Deus qui
omnes in Christo, 66.
omnipotentiam tuam, 172.
omnium rerum, 204.
peccantium animas, 124.
per b. Mariae virginis partum, 12, cf.
252, 310.
per os b. apostoli tui Ioannis, 14.
per resurrectionem, 308.
populis tuis indulgentia, 119.
populum tuum de hostis, 61.
potestate virtutis tuae, 121.
praesentem diem futurae, 251.
primis temporibus, 158.
pro nobis filium tuum, 47.
pro salute mundi sacrificium, 66.
providentia tua caelestia, 199.
renatis aqua, 68.
renuntiantibus saeculo, 195.
sacramento festivitatis, 76.
sacrandorum tibi auctor, 118.
salutis aeternae, 16, cf. 163.
sanctis tuis Abdon et Sennen, 91.
scis genus humanum, 188.
solemnitate paschali, 60.
sperantibus in te, 42.
supplicum tuorum vota, 194.
tartara fregisti resurgens, 251.
te praecipis a peccatoribus, 189.
tenebras ignorantiae, 227.
transtulisti patres, 196.

- Deus qui
 tribus pueris, 32, 81, 104, 116.
 vestimentum salutare, 183.
 vigilantes in laudibus, 226.
 virginalem aulam, 96.
 virtute sancti spiritus tui, 50.
 unigeniti tui dñi. nostri, 101.
 universum mundum, 319.
 vos ad praesentium, 306.
 vos beati Ioannis Baptistae, 311.
 vos in apostolicis, 253, cf. 311.
- Deus refugium
 nostrum et virtus, 176.
 pauperum spes humilium, 125.
- Deus regnorum omnium
 et christiani, 186.
 regumque, 198.
- Deus
 servientium tibi fortitudo, 199.
 temptavit Abraham, 75 (*note*).
 totius conditor creaturae, 65.
 virtutum cuius est totum, 170.
 vitae dator et humanorum, 211.
- Dies nostros qs. dne. placatus, 127.
 Dignare dne. ds. noster calicem, 185.
 Dirigat corda nostra dne. qs., 175.
 Divina libantes mysteria, 194.
 Divini muneris largitate, 98, cf. 99.
 Divini satiate muneris largitate, 45.
 Dixit quoque dnus., 156.
 Domum tuam qs. dne. clementer, 117.
 Domine deus noster qui
 in his potius, 44.
 offensione nostra, 205.
- Domine deus
 qui in mysterio aquarum, 140 (*see note*), cf. 204.
 virtutum qui collapsa, 159.
- Domine sancte pater omps. aeternae deus
 honorum auctor, 6.
 osanna in excelsis, 230.
 qui benedictionis, 201.
 qui caelum, 221.
 qui fragilitatem, 207.
- Domine sancte pater omps. sempiternae
 ds., 229.
- Dominus
 Iesus Christus qui sacratissimo, 252.
 pars hereditatis, 183.
- Ecclesiae tuae
 dne. preces placatus, 202 (*see note*),
 cf. 127.
 dne. voces placatus, 127 (cf. 202).
 qs. dne. dona propitius, 17.
 qs. dne. preces et hostias, 319.
- Ecclesiam tuam dne.
 benignus illustra, 14.
 miseratio continuata 174.
- Effeta quod est adaperire, 162.
- Emitte
 dne. spiritum sanctum, 49.
 qs. dne. lucem tuam, 226.
- Ergo maledicte diabole, 160.
- Erudi qs. dne. plebem tuam, 22.
- Est hereditas credentibus, 55.
- Esto
 dne. propitius plebi tuae et quam, 30.
dne. qs. prop. pl. tuae ut quae, 45
 (*see note*).
 nobis propitius ds. ut tua, 134.
- Et
 adprehendent septem, 55 (*note*), 76
 (*note*).
 ego te baptizo, 163.
 ego te linio, 162 (*note*).
 idcirco huic famulo, 143.
 scripsit moyses, 75.
- Exaudi domine
 famulos tuos vespertina, 238.
 gemitum populi tui ne plus, 125.
- Exaudi dne. populum tuum
 cum sancti apostoli, 112.
 tota tibi mente, 123.
- Exaudi dne. preces nostras
 et iter famuli tui *ill.* propitius, 195.
 et sanctorum, 102.
 et super hanc famulum tuam, 139.
 et super hunc famulum, 7.
 et tibi confitentium, 205.
 et ut digna, 22.
 ut redemptionis, 63.
- Exaudi dne. qs. preces nostras et inter-
 veniente, 106.
- Exaudi nos ds. salutaris noster
 et apostolorum, 88, cf. 321.
 et dies, 132.
 et intercedente b. martyre, 141.
 ut sicut de b. Luciae, 113.
- Exaudi nos dne.
 sancte pater omps. semp. ds. et
 mittere, 220.
 ds. noster et ecclesiam, 136.
 ds. noster et super hunc, 6 (*note*).
 ut iter famuli tui *ill.* inter vitae, 140.
- Exaudi nos
 miserator et misericors ds. 178.
 misericors ds. et mentibus, 31, 133.
- Exaudi nos omps. et mis. ds.
 et continentiae, 36.
 ut quod nostro, 120.
- Exaudi nos qs. dne. ds. noster et super
 hunc, 6 (*see note*).

- Exaudi qs. dne.
gemitum populi supplicantis, 122.
supplicum preces et confitentium,
122, cf. 197.
- Excita dne.
corda nostra ad praeparandas, 113.
in ecclesia tua spiritum, 94.
potentiam tuam et veni et magna,
116.
pot. tuam et veni et quod, 116
qs. pot. tuam et veni ut ab, 113.
qs. tuorum corda fidelium, 128 (note).
qs. tuorum fidelium voluntates, 128,
cf. 177.
tuorum corda fidelium, 128.
- Excita qs. dne. potentiam tuam et veni ut
hi, 115.
- Exorcizo te creatura aquae
in nomine dei patris, 137, cf. 219.
in nomine dni. nostri, 136.
- Exorcizo te creatura salis
in nomine dei patris, 159 (note).
per deum vivum, 219.
- Exorcizo te immunde spiritus
in nomine patris, 161 (note).
per patrem, 161 (note).
- Exsultet iam angelica turba, 151.
- Exsurgentes de cubilibus, 226.
- Fac me quaeso omps. ds. ita iustitia, 189.
- Fac nos
dne. ds. noster tuis obedire, 136.
dne. qs. accepto pignore, 35.
dne. qs. mala nostra toto, 134.
qs. dne. ds. noster in tua devotione,
131.
qs. dne. his muneribus, 26.
- Fac
omps. ds. ut qui paschalibus, 68.
qs. dne. hanc cum servo tuo, 210.
- Facta est super me, 156.
- Factum est *autem* in vigilia, 54, cf. 155,
158.
- Familiae tuae dne. qs. esto protector, 128
(see note).
- Familiam tuam dne.
dextera tua, 130, cf. 68.
propitius intueri, 88.
- Familiam tuam qs. dne.
caelesti protectione, 131.
continua pietate custodi ut a cunctis,
176.
cont. piet. cust. ut quae in sola, 35,
cf. 165.
dextera tua, 68, cf. 130.
propitius illustra, 32 (note).
- Famulas tuas dne. tuae custodiae, 139.
- Famulis tuis dne. caelestis gratiae, 100.
- Famulorum tuorum dne. delictis, 97.
- Famulum tuum qs. dne. tua semper, 192.
- Fiat dne. qs. per gratiam tuam, 42.
- Fideles tui ds. perpetua (? per tua) fir-
mentur, 25.
- Fideles tuos dne. qs. corpore, 127.
- Fidelium ds. omnium conditor, 216.
- Festina qs. dne. *ne tardaveris*, 14 (see
note).
- Gaudeat dne.
plebs fidelis, 68.
qs. plebs tua beneficiis, 127.
qs. populus tuus semper, 130.
- Gloria in excelsis, 322.
- Gloriam dne. sanctorum apostolorum,
321.
- Grata sit tibi dne. haec oblatio, 193.
- Gratia tua nos qs. dne. non derelinquat,
34.
- Gratiae tuae qs. dne. supplicibus, 126.
- Gratiam tuam dne. mentibus, 25.
- Gratias agimus inenarrabili, 227.
- Gratias *tibi agimus*
dne. custoditi, 228 (see note).
dne. sancte pater, 226.
- Gratias tibi referimus dne. sacro, 175.
- Guberna dne. qs. plebem tuam, 132.
- Haec domine
oratio salutaris, 187.
salutaris sacrificii, 189.
- Haec est
generatio rectorum, 183.
hereditas, 155.
- Haec hereditas servorum, 55 (note).
- Haec hostia
dne. placationis et laudis, 33, cf. 109.
dne. qs. emundet [*mundet*, 35], 6,
26, 35, 40, 75, 103, 165.
qs. dne. quam in sanctorum, 91 (see
note), cf. 19, 69, 82.
- Haec
in nobis sacrificia, 34.
munera dne. qs. et vincula, 42, cf.
70.
munera qs. dne. quae oculis, 175.
nobis praecepta servantibus, 57.
nos communio dne., 6, 16, 33, 82,
169, cf. 83, 92.
nos oblatio ds. mundet, 166.

Haec

nos qs. dne. participatio, 41.
sacra nos dne. potenti, 113.
sacrificia nos omps. ds. potenti, 47.

Hanc igitur oblationem

famuli tui *ill.* quam tibi ministerio,
187.

famulorum famularumque, 193.
famulorum tuorum. quam tibi offerunt,
121.

dne. quam tibi offerimus pro anima,
215.

dne. q. t. o. pro peccatis, 197.

q. t. o. dne. pro anima, 214.

q. t. o. dne. pro tuorum requie, 217.

q. t. o. pro commemoratione, 142.

q. t. o. pro famulo tuo *ill.*, 191.

q. t. offert famula tua, 215.

q. t. pro commemoratione, 216.

q. t. pro requie animae, 213.

q. t. pro requie animarum, 216.

servitutis nostrae q. t. o. in die
solemnitatis, 120.

Hanc igitur obl. serv. nostrae

sed et cunctae familiae tuae qs. dne.,
2.

sed...tuae quam tibi offerimus ob
diem, 48.

sed et...tuae quam tibi offerimus
pro famulo, 6.

sed et...tuae q. t. offerimus pro his
quoque, 59 (*bis*), 61, 62 (*bis*), 63,
64, 65, 77, 78.

Has tibi dne. offerimus oblationes, 200
(*note*).

Hic accipiet benedictionem, 182 (*note*).

His

nobis dne. mysteriis conferatur, 166.
qs. dne. placatus intende muneribus,
217.

sacrificiis dne. concede placatus, 35.

sacrificiis qs. omps. ds. purgata, 142.

Hostia *haec* qs. dne. quam *in* sanctorum,
19, 69, 82, 91 (*note*).

Hostias dne.

famulorum tuorum placatus, 194.

quas nomini tuo sacrandas, 87.

quas tibi offerimus propitius respice,
33.

q. t. o. prop. suscipe, 21, cf. 94.

tuae plebis intende, 99.

Hostias

nostras dne. tibi dicatas, 168.

qs. dne. placatus assume, 64.

qs. dne. propitius intende, 173.

qs. dne. quas tibi pro animabus,
216.

qs. dne. suscipe placatus, 178.

Hostias tibi dne.

beatae Sabinae, 99.

b. Caesarii martyris, 107.

b. Fabiani, 20.

b. Felicis, 19.

b. martyrum, 72.

deferimus immolandas, 43.

humili placatione, 216.

laudis exsolvo, 119.

laudis offerimus, 106.

placationis offerimus, 30, cf. 165,
197.

sanctorum martyrum, 86.

Hostium nostrorum qs. dne. elide, 199.

Huius dne.

perceptio sacramenti peccatorum,
191.

qs. virtute mysterii et a propriis,
191, 193.

qs. v. m. et a nostris, 199.

Huius mihi dne. sacramenti perceptio,
190.

Huius nos dne.

perceptio sacramenti mundet, 38, 40.
sacramenti semper novitas, 11.

Ieiunia nostra qs. dne. benigno, 38.

Iesu Christi dni. nostri corpore, 101.

Illo nos igne qs. dne. spiritus, 81.

Illumina *dne.* qs.

in te corda credentium, 132.

populum tuum et splendore, 18.

tenebras nostras, 132.

Immortalitatis alimoniam consecuti, 176.

Imploramus dne. clementiam tuam, 114.

Immensus clementiam tuam, 219.

In mentibus nostris dne. verae fidei, 25.

In tuorum dne. pretiosa morte, 37.

In principio

fecit deus, 54.

creavit, 54 (*note*), 154, 157.

In tuo conspectu dne. qs. talia, 179.

In memoria aeterna, 210.

Inchoata ieiunia qs. dne. benigno, 27.

Inclina dne. aurem tuam ad preces, 142,
cf. 210.

Inclinantes se dne. maiestati, 27.

Inclinet aurem suam ad preces, 313.

Indignos nos. qs. dne. famulos, 115.

Indulgentiam nobis dne. b. Agatha, 23,
cf. 182.

Ineffabilem misericordiam tuam, 201.

Infirmatem nostram

respice omps. ds. et quia, 20, 90.

qs. dne. propitius respice et mala,
101.

Iniquitates nostras ne respicias, 136.

Intende

dne. qs. supplices tuos et pariter, 136.

qs. dne. preces nostras et qui, 125, cf. 201 (*note*).

Inveniant qs. dne. animae, 216.

Ipse tibi qs. dne. sancte pater, 48.

Istis et omnibus, 142.

Laetetur ecclesia tua ds. b. Agapiti, 97.

Laetificet nos dne. qs. munus, 319.

Largire

nobis dne. qs. semper, 171.

qs. dne. famulis tuis fidei, 12.

qs. dne. fidelibus tuis indulgentiam, 66, 127, 176.

sensibus nostris omps. ds., 48.

Lava me dne. ab iniquitate, 55 (*note*).

Laudis tuae dne. hostias, 96.

Libera

dne. qs. a peccatis, 128.

nos qs. dne. ab omnibus, 2.

Magna est dne. apud clementiam, 96.

Magnificet te dne. sanctorum, 37.

Maiestatem tuam dne. supplices deprecamur

ut huic famulo tuo, 208.

ut sicut nos iugiter, 99.

Maiestatem tuam dne. suppliciter

deprecamur ut haec, 175.

exoramus ut sicut ecclesiae, 111.

imploramus ut nos, 320.

Matutina supplicantium vota, 226 (*see note*).

Medelam tuam deprecor, 136.

Memento

dne. famulorum, 2.

etiam dne. famulorum, 3 (*note*), 142.

mei quaeso dne. 4 (*note*).

Memor esto qs. dne. fragilitatis, 126.

Mensae caelestis participes, 97.

Mentem familiae tuae qs. dne., 70.

Mentes nostras et corpora possideat, 174.

Mentes nostras qs. dne.

lumine tuae claritatis, 30.

lumine tuae visitationis, 117.

paraclitus qui a te, 79.

spiritus sanctus divinis, 79.

Mentibus nostris qs. dne. spiritum, 80 (*see note*).

Miserere

dne. populo tuo et continuis, 40, cf. 124.

iam qs. dne. populo tuo, 124, cf. 40.

qs. dne. ds. famulis tuis, 194 (*see note*).

Misericordiae tuae remediis, 103.

Moveat pietatem tuam qs. dne., 125.

Multiplica

dne. benedictionem tuam, 185.

dne. in hac area, 141.

dne. super nos misericordiam, 224.

qs. dne. fidem populi, 64.

Multiplicet in vobis dominus, 254, cf. 313.

Munda nos dne. sacrificii praesentis, 174.

Munera dne. oblata sanctifica

et intercedente, 69, cf. 82, 84, 109.

nosque a peccatorum, 29.

ut tui unigeniti, 81, cf. 169.

Munera dne.

quae pro apostolorum, 71, cf. 180.

qs. oblata sanctifica et corda, 77, 78.

qs. obl. sanctifica ut et nobis, 187.

qs. pro tuorum commemoratione, 320.

tibi dicata sanctifica et interc., 83, cf. 110, 73, 92.

Munera

nos dne. qs. oblata purificent, 41.

nostra qs. dne. nativitatis, 10.

qs. dne. tibi dicata sanctifica, 73, cf. 92, 83, 110.

tibi dne. nostrae devotionis, 93, cf. 181, 320.

tua nos ds. a delectationibus, 165.

Muneribus nostris qs. dne. precibusque, 16, 21, 25, 72, 108, 115, 163, 180

Munus

populi tui dne. qs. apostolica, 86.

quod tibi dne. nostrae servitutis, 36.

Mysteria

nos dne. sancta purificent, 170.

sancta nos dne. et spiritalibus, 178.

Mystica nobis dne. prosit oblatio, 106.

Nabucodonosor, 157.

Ne despicias omps. ds. populum, 125.

Ne tradas bestiis, 210.

Nec te latet Satanas, 54, cf. 162.

Nobis quoque peccatoribus, 3.

Non intres in iudicio, 209, *see also* 210.

Nostra tibi qs. dne. sint accepta, 43.

Nostris dne. qs. propitiare temporibus, 127.

Oblata dne. munera
nova unigeniti tui, 11.
sanctifica nosque, 164.

Oblatio
dne. tuis aspectibus, 203.
nos dne. tuo nomini dicanda, 168.

Oblationibus qs. dne. placare susceptis,
42, cf. 170.

Oblatis
dne. placare muneribus et opportu-
num, 203.
qs. dne. plac. mun. et a cunctis, 29,
cf. 24, 110, 83, 182.

Oblatum tibi dne. sacrificium, 26, 39, 91,
164.

Obsecramus misericordiam tuam, 211.

Oculi nostri ad te dne. semper, 135.

Offerimus
dne. preces et munera in honore, 323.
dne. laudes et munera pro concessis,
205.
tibi dne. munera quae dedisti, 179.
tibi dne. preces et munera quae ut
tuo, 89.

Omnipotens aeternae ds. tuae gratiae, 189.

Omnipotens deus
caelesti vos protectione, 314.
Christiani nominis inimicos, 199, cf.
140, 198.
cuius unigeniti adventum, 252, cf.
311.
cuius unigenitus hodierna, 304.
devotionem nostram (? vestram)
dignanter, 309.
dexteræ suae perpetuo, 314.
dies vestros in sua pacis, 315.
dignetur vobis per intercessionem,
248, cf. 303.
ieiunii caeterarumque, 249, cf. 305.
ieiuniorum vestrorum victimas, 249,
cf. 306.
misericordiam tuam in nobis, 125.
pro cuius unigeniti veneranda, 304.
qui incarnatione unigeniti, 302.
qui unigeniti sui passione, 249, cf.
307.
qui unigenitum suum hodierna, 305.
Romani nominis inimicos, 140, 198,
cf. 199.
sua vos clementia, 254, cf. 313.
universa a vobis adversa, 315.
vos placito vultu, 311.

Omnipotens dominus
det vobis copiam, 312.
intercedentibus sanctis virginibus,
313.

Omnipotens et misericors ds.
a bellorum nos, 140, cf. 197.
de cuius munere, 173.

GREG.

Omnipotens et misericors ds.
in cuius humana, 214.
qs. immensa pietatem, 224.

Omps. et mis. ds. qui
beatum Ioannem, 85.
benedixisti horrea, 225.
es doctor, 224.
famulos tuos in hac domo, 223.
necessitatem, 225.
sacerdotum ministerio, 223.
ubique praesens es 224.

Omps. et mis. ds. universa nobis adver-
santia, 175.

Omps. mitissime deus respice, 200 (note).

Omnipotens sempiternae deus
a cuius facie caeli, 229.
adesto magnae pietatis, 55.
altare nomini tuo, 118.
apud quem nihil obscurum, 226.
caelestium terrestriumque, 188.
cui nunquam sine spe, 213.
cuius iudicio universa, 51.
cuius sapientia hominem, 225.
cuius spiritu totum, 51.
da cordibus nostris illam, 85.
da nobis fidei, spei, 173.
da nobis ita dominicae, 47.
deduc nos, 67.
dirige actus nostros, 16, 164.
fac nos tibi semper, 168.
fidelium splendor animarum, 18.
hoc baptisterium, 185.
in cuius manu, 52.
indeficiens lumen, 157.
infirmittatem nostram, 165.
insere te officiis, 221.
maiestatem tuam supplices, 22.
miserere famulo tuo, 192.
misericordiam tuam ostende, 195.
moestorum consolatio, 52.
multiplica in honorem, 155.
nostrorum temporum vitaeque, 195.
parce metuentibus, 221.
pater dni. nostri I. C. respicere, 159
(note).

Omnipotens sempiternae deus qui
abundantia, 172.
caelestia simul, 131, 164.
ecclesiam tuam in apostolicis, 88.
eccl. tuam nova, 52.
etiam Iudaicam, 53.
facis mirabilia magna, 194.
famulum tuum ill. regni, 187.
gloriam tuam omnibus, 51.
huius diei venerandam, 15.
humanam naturam, 67.
humano generi ad imitandum, 46.
hunc diem per incarnationem, 12.
in filii tui dni. nostri nativitate, 13.
in omnium operum tuorum, 156.

- Omnipotens sempiterne deus qui
 infirma mundi eligis, 21, cf. 102.
 non mortem peccatorum, 53 (*see note*).
 nos et castigando, 205.
 paschale sacramentum in reconcilia-
 tionis, 64.
 pasch. sacr. quinquaginta, 76.
 per continentiam, 104.
 per unicum, 158.
 primitias martyrum, 13.
 regenerare dignatus es, 57.
 salvas omnes...aperi 140, cf. 203.
 salvas omnes...respice, 52.
 superbis resistis, 201.
- Omnipotens sempiterne deus
 respice propitius ad devotionem, 55,
 cf. 157.
 respice propitius super hunc famulum,
 138.
 respicere dignare super hunc fam.,
 53, cf. 159.
 salus aeterna credentium, 207.
 spes unica mundi, 157.
 vespere et mane, 228.
 universa nobis adversa, 129.
- Oremus dilectissimi deum patrem omni-
 potentem
 ut cunctis mundum purget, 52.
 ut super hunc...ad presbyterii, 6.
 ut super hunc...in sacrum ordinem
 7.
- Oremus dilectissimi nobis pro ecclesia, 51.
- Oremus et pro
 beatissimo papa, 51.
 catechumenis, 52.
 Christianissimo imperatore, 51.
 haereticis, 52.
 omnibus episcopis, 51.
 paganis, 53.
 perfidis Iudaeis, 52.
- Oremus fratres carissimi pro spiritu, 211.
- Oriatur dne. nascentibus tenebris, 227.
- Parce dne.
 parce populo tuo ut dignis, 27, 125.
 qs. parce populo tuo et nullis, 70.
- Pateant aures misericordiae tuae, 41, 171.
- Pater noster, 4.
- Pax domini, 5, 122.
- Peccata nostra dne. qs. memor, 135.
- Per
 haec ueniat qs. dne. sacramenta, 36.
 huius dne. operationem mysterii, 31,
 46, 91, cf. 164.
 hoc qs. dne. sacrificium, 200 (*note*).
 quem haec omnia, 4.
- Percepta nobis dne. praebeant, 27.
- Perceptis dne. sacramentis
 beatis apostolis intervenientibus, 89.
 supplices te rogamus ut intercedenti-
 bus, 321.
 suppliciter exoramus ut intercedente,
 111, 180.
- Percipiat dne. qs. populus tuus, 132.
- Perfice
 in nobis qs. dne. gratiam, 23.
 qs. dne. benignus in nobis observan-
 tia, 33 (*see note*).
- Perficiat in nobis qs. dne. tua sacramenta,
 105 (*see note*).
- Perpetua qs. dne. pace custodi, 177.
- Pio recordationis affectu, 209.
- Placare qs. dne. humilitatis, 113.
- Plebs tua dne. capiat sacrae, 204.
- Populi tui ds. institutor et rector, 41.
- Populum tuum
 dne. propitius respice et quos, 33.
 dne. qs. prop. respice atque ab eo,
 31.
 qs. omps. ds. ab ira tua, 141.
- Porrige
 dexteram tuam qs. dne. plebi, 130.
 nobis ds. dexteram, 136.
- Post pisteugis (= Pos pisteueis), 54.
- Praebeant nobis dne. divinum, 47, 81.
- Praeceptis salutaribus moniti, 4.
- Praesenti sacrificio nomini tuo, 34.
- Praesentibus sacrificiis dne. ieiunia, 32.
- Praesta dne.
 fidelibus tuis ut ieiuniorum, 26.
 precibus nostris cum exultatione,
 102.
- Praesta dne. qs. ut
 anima famuli tui *ill.* cuius, 215.
 anima fam. tui *ill.* episcopi, 143
 (*note*).
 per haec sancta quae sumpsimus,
 203.
 terrenis affectibus, 201.
- Praesta nobis aeternae salvator, 197.
- Praesta nobis dne. qs.
 auxilium gratiae, 34.
 intercedente b. Theodoro, 108.
 interc. sanctis tuis, 93, cf. 181.
- Praesta nobis
 misericors ds. ut digne, 45.
 omps. ds. ut vivificationis, 166.
 omps. et mis. ds. ut in resurrectione,
 67.
 qs. dne. ut salutaribus, 37.
 qs. omps. et mis. ds. ut quae visibili-
 bus, 74.

- Praesta**
 omps. ds. huic famulo tuo *ill.* cuius, 183.
 populo tuo dne. qs. consolationis, 123.
- Praesta qs. dne. ds. noster ut**
 cuius nobis festivitate, 92.
 quae solemnii, 17 (*note*), 68.
 quorum festivitate, 109.
 sicut in tuo conspectu, 102.
- Praesta qs. dne.**
 familiae supplicanti, 103.
 huic famulo tuo dignum, 206.
 sic nos ab epulis, 104, cf. 81.
 ut mentium reproborum, 202.
- Praesta qs.**
 misericors ds. ut tibi placita, 134.
 omps. ds. sic nos ab epulis, 81, cf. 104.
- Praesta qs. omps. ds. ut**
 ad te toto, 70.
 animam, 213.
 beatae Felicitatis, 110.
 claritatis, 77.
 de perceptis, 16, 181.
 dignitas, 44.
 familia tua per viam, 83.
 fam. tua quae se, 32.
 filii tui ventura, 115.
 huic famulo tuo, 139.
 huius paschalis, 63.
 inter innumeros, 130.
 intercedente b. Vitale, 71.
 liberis tibi mentibus, 133.
 natus hodie, 12.
 nullis nos, 86.
 observationes sacras, 39, 103.
 per haec paschalia, 62.
 quae solemnii, 17.
- Praesta qs. omps. ds. ut qui**
 beati *ill.* martyris, 180.
 b. Mennae, 108.
 b. Pancratii, 73.
 b. Valentini, 24.
 gloriosos, 90, 107.
 in afflictione, 70.
 in tua protectione, 38.
 iram, 124.
 nostris excessibus, 47.
 offensa, 125.
 paschalia festa, 65.
 resurrectionis, 60.
- Praesta qs. omps. ds. ut qui sanctorum**
 Marci et Marcelliani, 83.
 tuorum Alexandri, etc., 72.
 tuorum Cosmae et Damiani, 105.
 tuorum Tiburtii, etc., 69.
- Praesta qs. omps. ds. ut**
 qui se affligendo, 38.
 quos *ieiunia votiva*, 40, 41.
- Praesta qs. omps. ds. ut**
 redemptionis, 114.
 salvatoris, 18.
 salutaribus, 81.
 semper rationabilia, 130, cf. 202.
- Praesta qs. omps. et misericors ds. ut**
 quae ore, 36.
 spiritus sanctus, 80.
- Praetende**
 dne. famulis et famulabus, 193.
 dne. fidelibus tuis dexteram, 127.
 nobis dne. misericordiam, 71, 132.
- Praeveniat**
 hunc famulum tuum, 205.
 nos qs. dne. gratia, 204.
 nos qs. dne. misericordia, 134.
- Preces nostras qs. dne. clementer exaudi**
 atque a peccatorum, 26.
 et contra, 29.
 et hunc electum, 159 (*note*).
- Preces populi tui qs. dne. clem. exaudi ut**
 beati Marcelli, 19.
 qui de adventu, 117.
 qui in sola spe, 131.
 qui iuste, 25 (*see note*), 116, cf. 31.
- Precibus nostris qs. dne. aurem, 123.**
- Pretiosa in conspectu, 210.**
- Pro**
 animabus famulorum, 217.
 nostrae servitutis augmento, 103.
 sanctorum Proti et Hyacinthi, 100.
- Proficiat dne. qs.**
 plebs tibi dicata, 45 (*see note*), 128.
 haec oblatio, 192.
- Prope esto dne. omnibus, 117.**
- Propitiare dne.**
 animae famuli tui, 214.
 iniquitatibus nostris, 126.
 populo tuo propitiare, 173.
 precibus et hostiis, 199.
- Propitiare dne. supplicationibus nostris**
 et animarumstrarum, 33, 126.
 et has oblationes famulorum, 170.
 et has obl. quas pro incolomitate, 218.
 et has obl. quas tibi, 196.
 et has populi tui oblationes, 170.
 et inclinato, 5.
 et institutis, 121.
 pro anima et spiritu, 215.
 pro anima famuli tui, 214.
- Propitiare dne. vespertinis, 228.**
- Propitiare qs. dne.**
 animabus famulorum, 215.
 animae famuli tui, 213 (*see note*).
 supplicationibus, 177 (*note*).
- Propitius**
 dne. qs. haec dona sanctifica, 79.
 esto dne. supplicationibus, 177.

- Protector** in te sperantium ds.
salva populum, 129.
sine quo, 169.
- Protector** noster aspice ds., 31.
- Protege**
dne. famulos tuos subsidiis pacis,
199.
dne. populum tuum et apostolorum,
88, 89.
nos dne. qs. tuis mysteriis servientes,
202.
- Protegat** dne. qs.
populum tuum, 105.
tua dextera populum, 128.
- Purifica**
dne. qs. mentes nostras, 174.
nos misericors ds. ut ecclesiae, 41,
48.
qs. dne. familiam tuam, 46 (*note*).
qs. dne. tuorum corda, 124, 129.
- Purificet**
nos dne. sacramenta quae sumpsimus, 102.
nos dne. qs. sacr. quae sumps. et
famulum, 192.
semper et muniant, 174.
- Purificet** nos
dne. qs. muneris praesentis, 79, 201.
qs. dne. et divini, 218.
indulgentia tua deus, 134.
- Purificet** omps. ds. vestrorum cordium,
315.
- Quaesumus** dne. ds. noster
diei molestias, 133, 228.
ut quos divina, 202, cf. 101, 103.
ut sacrosancta, 22, cf. 66, 116.
- Quaesumus** dne.
salutaribus repleti mysteriis, 19, 20,
cf. 71, 101, 180.
ut illius salutaris, 90 (*note*).
- Quaesumus** omps. ds.
afflicti populi lacrimas, 124.
clementiam tuam ut inundantiam,
141, cf. 204.
familiam, 42.
instituta, 122.
ne nos tua, 129.
vota humilium respice, 31, 35.
- Quaesumus** omps. ds. ut
beatus Andreas, 111.
b. ill. apostolus, 179.
de perceptis, 104.
et reatum, 106.
famulus tuus, 187.
hoc in loco, 119.
illius salutaris, 90, 105, 165.
- Quaesumus** omps. ds. ut
inter eius, 38.
nos geminata, 85.
plebs tua toto tibi, 178.
- Quaesumus** omps. ds. ut qui
caelestia alimenta, 26, cf. 21, 73,
107.
nostris fatigamur, 123.
quos divina tribuis, 101, 103, cf. 202.
quos divinis reparare, 172.
- Quam** oblationem, 2.
- Qui** pridie, 3.
- Quis** vocaris, 162.
- Quod** ore sumpsimus, 44, 179.
- Quos** caelesti
dne. alimento, 87, 88.
dne. dono, 170.
recreas munere, 195.
- Quos**
refecisti dne. caelesti, 202.
tantis dne. largiris, 165.
- Quotidiani** dne. qs. munere, 179.
- Redemptionis** nostrae munere, 65.
- Redemptor** noster aspice, 133.
- Refecti**
cibo potuque caelesti, 14, 21, 96.
dne. pane caelesti, 72.
participatione muneris, 20, 71, 72,
75, 93.
vitalibus alimentis, 50.
- Refice** nos dne. donis tuis, 222.
- Rege** nostras dne. propitius, 178.
- Repleti**
cibo spiritalis alimoniae, 113.
dne. benedictione caelesti, 98.
dne. muneribus sacris da qs., 168.
dne. mun. sacr. qs. ut interced., 99.
sumus dne. muneribus tuis, 171.
- Requiem** aeternam, 210.
- Respice** dne.
familiam tuam et praesta, 29.
famulum tuum ill. in infirmitate,
138, cf. 206.
munera populi tui, 95.
munera supplicantis ecclesiae, 169.
propitius ad munera, 38.
prop. super hanc famulum, 184.
prop. plebem tuam et toto, 128.
qs. nostram propitius, 172.
qs. super hanc familiam, 48.
- Respice** nos
misericors ds. et mentibus, 12.
mis. ds. et nomini tuo, 135.
omps. et mis. ds. et ab omnibus,
136.

- Respice
 omps. ds. de caelo, 247.
 propitius dne. ad debitam, 130.
 qs. dne. populum tuum, 64.
- Sacrae nobis qs. dne. observationis, 40.
 Sacramenta quae sumpsimus, 40, cf. 167.
 Sacramenti tui
 dne. divina libatio, 35.
 qs. dne. participatio, 43.
 Sacramentorum tuorum dne. communio,
 95.
 Sacrandum tibi dne. munus offerimus,
 111, cf. 179.
 Sacrificia
 dne. paschalibus gaudiis, 62.
 dne. qs. propitius, 30.
 dne. tuis oblata conspectibus, 80.
 nos dne. immaculata, 168.
 nos qs. dne. propensus, 47.
 Sacrificii praesentis quaeso dne., 190.
 Sacrificiis
 dne. placatus oblati, 201.
 praesentibus dne. qs. intende, 27, 32,
 39, 92, 105, cf. 90, 116.
 Sacrificium dne.
 observantiae paschalis, 27.
 quadragesimalis initii, 28 (*note*).
 quod immolamus intende, 198.
 Sacrificium nostrum tibi dne. qs.
 beati Andreae, 112.
 b. Laurentii, 94.
 Sacrificium
 quadragesimalis initii, 28.
 tibi dne. laudis offerimus, 98.
 Sacris dne. mysteriis expiati, 36.
 Sacro munere satiati *supplices* te dne.,
 69, 82, cf. 20, 95.
 Sacrosancti corporis et sanguinis, 198.
 Salvo nos omps. ds. et lucem, 132.
 Salutaris tui dne. munere satiati, 29, 83,
 cf. 115.
 Sanctae dei genetricis Mariae, 222.
 Sancta tua nos dne.
 qs. et a peccatis, 178.
 sumpta vivificent, 169.
 Sancti
 nominis tui dne. timorem, 168.
 spiritus dne. corda nostra mundet,
 78, 79.
 tui nos *qs. dne. ubique*, 16, 181.
 Sanctifica qs. dne. nostra ieiunia, 43.
 Sanctificati divino mysterio, 197.
 Sanctificationem tuam nobis dne., 33.
 Sanctificationibus tuis omps. ds. et vitia,
 32, 47, 175.
 Sanctificato hoc ieiunio ds., 44.
 Sanctificet nos dne.
 qua pasti sumus, 37.
 qs. tui perceptio sacramenti, 102,
 111.
 Sanctificetur istius officinae locus, 225.
 Sanctorum
 confessorum suorum *ill.* meritis, 312.
 tuorum intercessionibus, 218 (*see*
note).
 tuorum nobis dne. pia non desit, 15,
 105.
 Sanctus, sanctus, sanctus, 2.
 Satiasti
 dne. familiam tuam muneribus, 11,
 19, 98, 109, 114.
 nos dne. de tuis donis, 223.
 nos dne. salutari mysterio, 319.
 Satiati dne. opulentiae tuae donis, 223.
 Satisfaciat tibi dne. qs. pro anima, 214.
 Scripsit Moyses canticum, 156, 158.
 Sensibus nostris qs. dne. lumen, 227.
 Sentiamus dne. qs. tui perceptione, 172.
 Sicut cervus, 55, 76, 158.
 Sit dne. qs. beatus Ioannes evangelista,
 14.
 Sit nobis dne.
 reparatio mentis et corporis, 24, 171.
 sacramenti tui certa, 37.
 Spiritum *in* nobis dne. tuae caritatis, 28,
 59, 60, 61, 90.
 Subiectum tibi populum qs. dne. pro-
 pitiationi, 36 (*note*), 37, 124.
 Subveniat
 dne. plebi tuae dei genetricis oratio,
 97.
 nobis dne. misericordia, 36, cf. 126.
 nobis dne. qs. sacrificii praesentis,
 141 (*note*).
 Succurre qs. dne. populo supplicanti,
 122.
 Sumat ecclesia tua ds. b. Ioannis Bapt.,
 85.
 Sumentes dne.
 caelestia sacramenta, 80.
 dona caelestia suppliciter, 103.
 perpetuae sacramenta salutis, 192.
 Sumpsimus dne.
 celebritatis annuae, 22, 100.
 divina mysteria, 112.
 pignus redemptionis, 95.
 sacri dona mysterii, 80, 177.
 sanctorum tuorum, 86, 182, cf. 320.
 Sumpti sacrificii dne. perpetua nos, 45.

- Sumptis dne.**
 caelestibus sacramentis ad redemptionis, 173.
 sacramentis ad red., 34.
 salutaribus sacramentis ad red., 39.
- Sumptis muneribus dne. qs. ut cum,** 116, 169.
- Super**
 has qs. dne. hostias benedictio, 22, cf. 72, 73.
 populum tuum qs. dne. benedictio, 28 (note).
- Supplicationem servorum tuorum,** 99.
- Supplices**
 dne. te rogamus ut his, 40 (see note).
 qs. dne. pro animabus, 217.
- Supplices te rogamus omps. ds.**
 iube haec perferri, 3.
 ut intervenientibus, 110.
 ut quos donis caelestibus, 94.
 ut quos tuis reficis, 26, 32, 73, 164, cf. 69, 82.
- Sursum corda,** 1, 49, 55 (note), 151.
- Suscipe dne.**
 animam servi tui, 209.
 fidelium preces cum oblationibus, 61, 167, cf. 108.
- Suscipe dne. munera**
 pro tuorum, 13.
 propitius oblata, 102.
 quae in eius, 97.
 quae pro filii, 74.
- Suscipe dne. preces**
 et hostias ecclesiae, 186.
 et munera quae ut tuo, 89, 181.
 nostras et clamantium, 133.
 nostras et muro, 195.
 nostras pro anima, 215.
- Suscipe dne. propitius hostias quibus et**
 te, 176.
- Suscipe dne. qs.**
 munera dignanter oblata, 19 (note).
 nostris oblata servitiis, 31 (note).
 preces populi tui cum oblationibus, 58, 59, 60.
- Suscipe munera**
 dne. quae in beatae Agathae, 23, cf. 182.
 dne. quae in eius tibi, 14.
 qs. dne. exsultantis ecclesiae, 66.
 qs. dne. quae tibi de tua, 171.
- Suscipe qs. dne.**
 hostiam redemptionis, 178.
 munera dignanter oblata, 19 (see note).
 munera populorum, 63.
 nostris oblata servitiis, 31 (see note).
- Suscipe qs. dne.**
 preces famulorum, 197.
 preces populi tui, 37.
 pro sacra connubii lege, 120.
- Suscipiamus dne. misericordiam,** 113.
- Tantis dne. repleti muneribus,** 168.
- Te igitur,** 2.
- Temeritatis quidem est,** 212.
- Temptavit deus,** 75, 155, 157.
- Terram tuam dne. quam videmus,** 140, cf. 203.
- Tibi dne.**
 commendamus animam, 213.
 sacrificia dicata, 172.
- Tribue**
 nobis dne. caelestis mensae, 167.
 qs. omps. ds. ut illuc, 63.
- Tribulationem nostram qs. dne. propitius,**
 124.
- Tu es dne. qui restitues,** 183.
- Tua dne. sperantes in te,** 196 (note).
- Tua nos dne.**
 medicinalis operatio, 171, 176.
 protectione defende, 36.
 qs. gratia benedicat, 134.
 qs. gratia semper, 135, 174.
 sacramenta custodiant, 174.
 veritas semper illuminet, 132, cf. 227.
- Tua**
 nos misericordia deus et ab omni, 47.
 nos qs. dne. sancta purificent, 42.
 sacramenta nos ds. circumtegent, 178.
 sancta nobis omps. ds. quae sumpsimus, 178.
- Tueatur qs. dne. dextera tua populum,** 46.
- Tuere dne. populum tuum**
 et ab omnibus, 28.
 et salutaribus, 129.
- Tuere**
 nos dne. qs. tua sancta sumentes, 203.
 nos superne moderator, 135.
 qs. dne. familiam tuam ut salutis, 104.
- Tui**
 dne. perceptione sacramenti et a nostris, 30, 110.
 nobis dne. communio sacramenti, 172.
 nos dne. sacramenti libatio sancta, 28, 115.
- Tuorum nos dne. largitate donorum,** 30.
- Tuus est dies dne. et tua est nox,** 228.

Veneranda nobis dne. huius est, 97.

Vere dignum et iustum est, 1.

Vere dignum...

A quo deviare mori, 299.

Ad cuius immensam, 260.

Apud quem

cum beatorum apostolorum,
280.

semper est praeclara, 241,
cf. 277.

Beatae Genovefae natalitia, 323.

Beati

apostoli tui et evang. Ioannis,
256.

Cypriani natalitia, 238, cf. 287.

Laurentii natalitia, 237, cf. 284.

Stephani levitae, 255.

Celebrantes sanctorum natalitia
coronatorum, 290.

Clementiam tuam pronis mentibus,
246, cf. 299.

Cui proprium est ac singulare, 244,
cf. 293.

Cuius

bonitas hominem condidit, 267.
divinae nativitatis potentiam,
255.

gratia b. Saturninum, 292.

hoc mirificum opus, 243, cf. 278.

hodie circumcisionis diem, 256.

hodie faciem in confessione, 255.

incarnatione salus facta est, 294.

munere b. Martinus, 290.

nos fides excitat, 269.

nos humanitas, 235, cf. 269.

nos misericordia praevinit, 269.

omnipotentia deprecanda est,
246, cf. 298.

operis quod conditi sumus, 291.

primi adventus mysterium, 292.

primum tuae pietatis, 282.

sacram passionem, 302.

salutiferae passionis, 235, cf.
269.

Donari nobis suppliciter exorantes
280.

Et clementiam tuam

cum omni supplicatione, 265.

pronis mentibus implorare, 283.

Et clem. tuam suppliciter

exorare ut cum exsultantibus,
241, cf. 288.

exorare ut filius tuus, 237, cf.
289.

obsecrare ut spiritalis, 270.

Et

confessionem b. Felicis, 257.

devotis mentibus natale b. mart.
tui Laurentii, 282.

diem b. Agnetis, 258.

Vere dignum...

Et

gloriam tuam profusis precibus,
281.

immensam bonitatis tuae, 242,
cf. 273.

immensam pietatem tuam inde-
fessis, 293.

Et in die

festivitatis hod. qua b. Ioannes,
237, cf. 279.

fest. hod. qua b. Sixtus, 282.

solemnitatis hod. qua b. Lau-
rentius, 283.

Et in hac die

quam b. Clementis passio, 291.

quam transitu sacro, 241, cf. 296.

Et in hac

praecipue die qua I.C. filius,
275.

solemnitate laudis tibi hostias,
242, cf. 273.

Et in

praesenti festivitate, 240, cf. 295.
pretiosis mortibus, 256.

Et maiestatem tuam

cernua devotione, 233, cf. 261.

humiliter exposcere ut ita, 244,
cf. 293.

indefessis precibus exorare ut
mentes, 237, cf. 275.

supplici devotione exorare ut b.
confessorum, 241, cf. 296.

Et mai. tuam suppliciter exorare

ut ecclesiam, 259.

ut mentibus, 234, cf. 263.

ut non nostrae, 274.

ut qui b. ill. apost., 239, cf. 292.

ut spiritus paraclitus, 277.

Et nos clem. tuam suppl. exorare ut

filius, 289, cf. 237.

Et omnipotentiam tuam iugiter im-

plorare, 279.

Et pietatem tuam

indefessis precibus implorare,
272.

supplici devotione deprecare,
263.

supp. dev. exposcere ut haec,
299.

Et redemptionis nostrae festa, 273.

Et sursum cordibus erectis, 256.

Et te

auctorem et sanctificatorem,
274.

beatae Caeciliae, 291.

creatorem omnium, 266.

devotis mentibus supplicare ut
nos, 268.

Vere dignum

Et te in

- omni tempore conlaudare, 259, cf. 243.
- omnium martyrum, 296.
- sanctorum martyrum, 273.
- sanctorum tuorum meritis, 238, cf. 289.
- sanctorum tuorum virtute, 241, cf. 296.
- eneratione sanctarum virginum, 283.

Et te incessanter precari ut qui, 286.

Et te laudare mirabilem deum

- in omnibus operibus, 257.
- in sanctis tuis in quibus, 260.
- in sanctis tuis quos ante, 281.

Et te supplici devotione exorare ut per, 268.

Et te suppliciter exorare

- ut cum abstinencia, 264.
- ut fidelibus, 271.
- ut sic nos bonis, 289.

Et te suppl. obsecrare ne nos ad illum, 236, cf. 272.

Et tibi

- debitam servitutem, 243, cf. 282.
- debitas laudes, 291.
- hanc immolationis, 260.
- sanctificare ieiunia, 288.
- vovere contriti, 280.

Et tuam

- clementiam vocibus supplicibus, 283.
- cum celebratione ieiunii, 234, cf. 264.
- immensam clementiam supplici voto, 265.
- iugiter exorare clementiam, 235, cf. 264.
- maiestatem humiliter implorare, 288.
- misericordiam deprecari ut mentibus, 259.
- mis. exorare ut te annuente, 281.
- mis. totis nisibus, 243, cf. 281.
- omnipotentiam devotis precibus, 277.
- suppliciter exorare clementiam, 242.
- suppliciter misericordiam implorare, 266.

Et tui misericordiam muneris, 274.

Exhibentes solemne ieiunium, 279.

Gloriosi ill. martyris pia certamina, 295.

Illuminator et redemptor, 263.

Implorantes tuae maiestatis misericordiam, 299.

Vere dignum

In cuius adventu geminam, 301.

In quo ieiunantium fides, 262.

Maiestatem tuam

- humiliter deprecantes ut expul-
sis, 237, cf. 290.
- propensius implorantes ut
quanto, 235, cf. 268.
- suppliciter deprecantes ut
opem, 280.
- suppl. depr. ut qui rei, 243.

Misericordiae dator, 235, cf. 267.

Nos tibi in omnium sanctorum, 286.

Per mediatorem dei et hominum, 266.

Per quem

- discipulis spiritus sanctus, 276.
- humani generis, 234, cf. 276.
- nobis indulgentia largitur, 269.
- pietatem tuam suppliciter, 277.
- salus mundi, 246, cf. 301.
- sanctum et benedictum, 290.
- supplices exposcimus ut cuius,
272.
- supplices deprecamur ut altare,
118.

Pro cuius

- amore gloriosi martyres, 279.
- caritatis ardore, 297, cf. 242.
- nomine gloriosus, 239, cf. 258.
- nomine poenarum, 260.
- nominis confessione, 279.
- nominis veneranda conf., 274.

Quem

- beata virgo pariter et martyr,
297.
- in hac nocte, 270.
- Ioannes praecessit nascendo,
295.
- pro salute hominum, 244, cf.
294.

Qui

- ab antiquis patribus, 293.
- ad insinuandum humilitatis, 265.
- aeternitate sacerdotii, 286.
- apud [? Quia post] illos laetitiae,
278.
- ascendens, 77, 78.
- beatum Augustinum, 238, cf.
285.
- continuatis quadraginta, 262.
- corporali ieiunio, 233, 245, cf.
261.
- cum unigenito filio, 242, cf. 277.
- das escam omni carni, 262.
- de virgine nasci dignatus, 274.
- delinquentes perire non pateris,
234, cf. 264.
- dissimulatis humanae fragilita-
tis, 190.
- dissimulatis peccatis, 120.

Vere dignum

Qui

dum b. Tiburtii, 283.
dum libenter, 191.
ecclesiae tuae filios, 278.

Qui

ecclesiam tuam
in apostolica soliditate, 275.
in apostolicis tribuisti, 111,
112, cf. 239, 295.
in tuis fidelibus, 287.
sempiterna pietate, 284.

Qui es

fons immarcescibilis lucis, 297.
fons vitae origo luminis, 188
(note), cf. 298.
redemptor animarum, 302.

Qui

est dies aeternus, 267.
famulos tuos idco corporaliter,
246, cf. 301.
foedera nuptiarum, 121.
fragilitatem nostram, 245, cf.
300.
generi humano nascendo, 276.
genus humanum praevaricatione,
259.
glorificaris in tuorum, 258.
ideo malis praesentibus, 245, cf.
300.
ieiunii observatione, 263.
iei. quadragesimalis observa-
tionem, 266.
in alimentum, 262.
in infirmitate virtutem, 291.
in principio, 49.
innocens pro impiis, 236, cf. 270.
inter felicitium martyrum palmas,
242.
iusto pioque moderamine, 288.
non solum peccata, 295.

Qui nos

admirandis virtutis tuae, 233.
assiduis martyrum passionibus,
240, cf. 292.
castigando sanas, 283.
de donis bonorum, 285.
ideo collectis terrae fructibus,
287.

per paschale mysterium, 272.

Qui

ob animarum medelam, 234,
245, cf. 263.
oblacione sui corporis, 236, cf.
271.
peccantium non vis, 265.
peccato primi parentis, 257.
per beatae Mariae virginis par-
tum, 273.
per passionem crucis, 275.
perficis in infirmitate, 238.
post resurrectionem, 74.

Vere dignum

Qui

praecursorem filii, 285.
promissum spiritum, 276.
propterea iure punis, 289.
rationabilem creaturam, 261.
sacramentum paschale consum-
mans, 276.
sanctificator et institutor, 245,
cf. 294.
sanctorum martyrum, 296.
secundum promissionis, 236, cf.
272.
sic nos tribuis solemnii, 268.
sic tribuis ecclesiam, 239, cf.
285, 261.
spiritus sancti infusione, 276.
subjectas tibi glorificas, 246, cf.
300.
supplicationibus nris. misericor-
diam, 284.
tuo inenarrabili munere, 294.
vicit diabolium, 288.
ut de hoste, 10.

Quia

aeternitate sacerdotii, 286.
competenter atque salubriter,
263.
cum laude nostra, 244, cf. 287.
cum unigenitus tuus, 17, cf. 257.
ecclesiam tuam in apostolicis,
111, 112, cf. 239, 295.
in te vivimus, 243, cf. 259.
licet in omnium sanctorum, 282.
licet nobis semper salutem, 281.
misericordiae tuae munere, 247.
nostri salvatoris hodie lux, 11.
notam fecisti populis, 257.
per ea quae conspiciuntur, 261.
per incarnati verbi mysterium,
9, 11, cf. 233, 259.
post illos laetitiae dies, 278.
sic tribuis ecclesiam, 261, cf.
239, 285.
tu es mirabilis, 290.
tu in nostra, 240, cf. 284.

Quoniam

a te constantiam, 240, cf. 275.
adest nobis dies magnifici, 292.
fiducialiter laudis, 285.
illa festa remaneant, 278.
martyris beati Sebastiani, 258.
quamvis humano generi, 301.
tanto iocunda sunt, 284.
tuo dono actum est, 242, cf. 297.

Sancti Michaelis archangeli, 288.

Semperque virtutes et laudes, 258.

Sub cuius potestatis arbitrio, 300.

Te

dne. suppliciter exorare ut
gregem, 87 (*bis*).

Vere dignum

Te

in tuorum apostolorum, 239, cf. 290.

quidem omni tempore, 58, 59, 60, 63, cf. 236, 271.

suppliciter exorare ut sic nostra, 268.

toto corde prostrati, 245, cf. 300.

Teque in sanctorum tuorum confessionibus, 240, cf. 286.

Tibi enim festa solemnitas, 233.

Tuamque

immensam clementiam, 188 (*note*), cf. 298.

in sanctorum, 238, cf. 287.

misericordiam suppliciter exorare, 265.

Verum aeternumque pontificem, 280.

Ut quia

in manu tua, 119.

tui est operis, 274.

Vere quia dignum et iustum est invisibilem, 151.

Veritas tua quaesumus dne. luceat, 227.

Vespertinae laudis officia, 228.

Vide dne. infirmitates nostras, 134.

Vincula dne. qs. humanae pravitatis, 134.

Vinea domini, 156.

Vinea facta est, 158.

Virtutum caelestium deus, 207.

Vivificet nos qs. dne., 173, cf. 199.

Unde et memores, 3.

Unigeniti tui dne. nobis succurrat, 100.

Vota

nostra qs. dne. pio favore, 71.

populi tui dne. propitiatus, 102, 110.

quaesumus dne. supplicantis, 16, cf. 164.

Votiva dne. dona percepimus, 15.

Vox clamantis ecclesiae, 126.

Vox nostra te dne. semper, 133.

Ut

a nostris excessibus, 135.

accepta tibi sint, 81.

cunctis nos dne. foveas, 135.

nos dne. tribuis solemne, 104.

percepta nos dne. tua sancta, 100.

sacris dne. *reddamur digni*, 33, cf. 176.

tuam dne. misericordiam, 133.

II.

INDEX TO THE CUES FROM THE ANTIPHONARY ADDED IN THE MARGINS OF COD. OTTOB. 313.

In this index :—

Ant.	= Antiphona.
Int.	= Antiphona ad Introitum.
Ps.	= Psalmus.
Ad R.	= Versus ad repetendum.
R.	= Responsorium.
Tr.	= Tractus.
All.	= Alleluia.
Off.	= Offertorium.
Com.	= Communio.
V.	= Versus.

A summo caelo. R. 115.
 Ab occultis meis. R. 36 : Com. 39.
 Acceptabis sacrificium. Com. 27, 171.
 Accipite iocunditatem. Int. 79.
 Ad dnm. dum tribularer. R. 34, 41, 168.
 Ad te dne. levavi. Off. 27, 33, 113, 171.
 Ad te levavi
 animam. Int. 113.
 oculos. Tr. 35.
 Adiutor
 in opportunitatibus. R. 25.
 meus. R. 32.
 Adiuuabit eam. R. 23.
 Adorabo. All. 22, 73, 175.
 Adorna thalamum. Ant. 22.
 Adversum me exercebantur. Com. 47.
 Amen dico vobis
 quicquid. Com. 176.
 quod uni. Com. 83.
 quod vos. Com. 88.
 Angelis suis. R. 28.
 Angelus dni. Off. 58, 60, 65.
 Anima nostra. R. 15 : Off. 15, 83, 90, 95, 107 : Com. 89, 100.

Aqua sapientiae. Int. 61.
 Ascendit deus. All. 74 : Off. 74.
 Audi filia et vide. R. 109.
 Audivit dnus. Int. 27.
 Ave
 gratia plena. Ant. 22.
 Maria. Off. 24, 114.
 Aufer a me. Com. 103.
 Beata gens. R. 40, 176.
 Beatus
 servus. Com. 15, 96, 97, 106 (*bis*), 109.
 vir. All. 24, 84, 94.
 vir qui timet. R. 24 : All. 21.
 Benedic anima mea. Off. 30, 103.
 Benedicam dnm. R. 172 : Off. 32, 169.
 Benedicite
 dnm. omnes angeli. Int. 105 : R. 105.
 gentes. Off. 40, 167.
 omnes angeli dni. dno. Com. 105.
 Benedictus
 es dne. doce me. Off. 26, 45.
 qui venit. R. 10 : Off. 65.

- Benedixisti dne. terram. V. 115 : Off. 114.
 Bonum est
 confidere. R. 41, 173 (*dis*).
 confiteri. R. 35 : Off. 25.
- Cantabo dno. Com. 168.
 Cantate dno. Int. 167 : Com. 167.
 Caritas dei. Int. 80.
- Christus
 factus est pro nobis. R. 48.
 resurgens. Com. 62.
- Cibavit eos. Int. 79.
 Circumdederunt me. Int. 25.
 Circumibo et immolabo. Com. 170.
 Clamaverunt iusti. Int. 72, 82 : R. 73, 82, 105.
 Cognovi dne. Int. 99.
 Comedite pinguia. Com. 103.
 Commovisti dne. Tr. 25.
 Confessio et pulcritudo. Int. 30, 94, 107 : Off. 94.
 Confirma hoc deus. Off. 78.
 Confitebor
 dno. Off. 70.
 tibi dne. Off. 42.
 Confitebuntur. Off. 69, 71, 73.
 Confitemini dno. All. 58, 70, 77, 169.
 Confortamini. Off. 114.
 Confundantur. Com. 109.
 Constitues eos. R. 87, 111 : Off. 87.
 Convertere dne. R. 103, 170.
 Cum invocarem. Com. 29.
 Custodi me dne. R. 30, 171 : Off. 47.
- Da pacem dne. Int. 174.
 Data est mihi omnis. Com. 64.
- De
 fructu operum. Com. 172.
 necessitatibus meis. Int. 30 : R. 29.
 profundis. Tr. 25 : All. 176 : Off. 176.
 Desiderium. Int. 84 : Tr. 24 : Off. 96, 108.
- Deus
 deus meus ad te. Off. 166.
 deus meus respice. Tr. 46.
 dum egredieris. Int. 79.
 enim formavit. Off. 10.
 exaudi orationem. R. 43.
 in adiutorium. Int. 34, 172.
 in loco sancto. Int. 171.
 in nomine tuo. Int. 39.
- Deus
 iudex. All. 174.
 tu convertens. Off. 113, 115.
 vita mea nuntiabit. R. 36.
- Dextera
 dei fecit virtutem. All. 176.
 domini. Off. 36, 48.
- Dicit
 Andreas. Com. 111.
 dnus. ego cogito. Int. 176.
 dnus. Petro. Int. 86.
 dnus. sermones. Int. 109.
- Dicite
 deo. Ps. 166 : Ad R. 167.
 pusillanimis. Com. 114.
- Dico
 autem vobis amicis. Com. 95.
 vobis gaudium. Com. 176.
- Dies sanctificatus. All. 11.
 Diffusa est gratia. Int. 102 : R. 16, 21, 24 : All. 21, 113 : Off. 21, 22 : Com. 16, 113.
- Dilexisti iustitiam. Int. 113 : R. 113 : Com. 24, 97.
- Diligam te. All. 168.
 Dirigatur oratio mea. R. 29, 175.
 Discerne causam. R. 43.
 Dispersit dedit pauperibus. Int. 93 : R. 93.
- Domine
 ad adiuvandum. Off. 41.
 convertere. Off. 43, 168.
- Domine deus
 in simplicitate. Off. 73.
 meus in te. ? All. 175 : Com. 31.
 salutis meae. All. 173, ? 175 : Off. 31, 80, 104.
 virtutum. R. 115.
- Domine
 dnus. noster. R. 171 : Com. 32.
 exaudi orationem. Tr. 47 : Off. 47.
 fac mecum misericordiam. Off. 37.
 in auxilium meum. Off. 34, 173.
 in tua misericordia. Int. 168.
 memorabor. Com. 41, 173.
 ne e longe. Int. 46.
 praevenisti. R. 99, 108.
 quinque talenta. Com. 19, 91, 101.
 quis habitabit. Com. 36.
 refugium. Int. 29 : R. 175 : All. 170, ? 173.
 vindica me. Off. 27.
- Dominus
 dabit benignitatem. Com. 113.
 dixit ad me. Int. 9 : All. 9.
 erigit allisos. Off. V. 166.
 firmamentum. Com. 169.
 fortitudo. Int. 170.

Dominus

Iesus postquam. Com. 48.
in Sina. All. 74.
inluminatio. Int. 169: Ps. 168.
regit me. Com. 42.
regnauit decorem. All. 10, 60, 172.
regnauit exsultet. All. 62.
secus mare. Int. 111.
virtutum. Com. 43.

Domus mea. Com. 73.

Dum

clamarem. Int. 27, 171.
sanctificatus fuero. Int. 40.
venerit. Com. 167.

Ecce

advenit. Int. 17.
deus adiuuat. Int. 171.
dnus. veniet. Com. 115.
oculi dni. Int. 73.
quam bonum. R. 85, 176.
sacerdos magnus. R. 15.
virgo. Com. 114.

Eduxit

dnus. populum. Int. 65.
eos dnus. in spe. Int. 64.

Ego autem

dum mihi. R. 47.
cum iustitia. Int. 34.
in dno. Int. 37.

Ego

clamavi quoniam. Int. 36: Com. 169.
dixi dne. R. 168.
sum pastor bonus. Com. 166.
sum vitis. Com. 71.
vos elegi. Com. 93, 98.

Elegit te dnus. All. 106.

Emitte spiritum. All. 78: Off. 77.

Eripe me

de inimicis. Off. 44, 46.
dne. R. 42.

Erit nobis hic dies. Off. 64.

Erubescant et

conturbentur. Com. 30.
revereantur. Com. 46.

Esto mihi in deum. Int. 26: R. 39, 170.

Et si coram hominibus. Com. 85.

Etenim sederunt. Int. 13.

Ex ore infantium. Int. 15.

Ex Sion species. R. 113.

Exaltabo te dne. R. 44: Off. 26, 171.

Exaudi

deus orationem. Int. 40: Off. 36.
dne. vocem meam. Int. 168, 169.
nos dne. Ant. 26.

Exaudivit. Int. 70.

Excita dne. All. 114: R. 115.

Exclamaverunt. Int. 71.

Exiit sermo. R. 14: Com. 14.

Expecta dnm. Int. 43.

Expectans expectavi. Off. 40, 173.

Exsulta satis. Off. 115.

Exsultabunt sancti. R. 89, 91: All. 72:
Off. 89.

Exsultate deo. Int. 103: All. 172.

Exsultate iusti. Ps. 166.

Exsultavit ut gigas. Com. 115.

Exsurge

dne. et intende. R. 46.
dne. fer opem. R. 40.
dne. non praeualeat. R. 35.
quare obdormis. Int. 25.

Fac mecum dne. signum. Int. 38.

Factus est

dnus. Int. 168: Off. 42.
repente. Com. 78.

Feci iudicium. Com. 19.

Fidelis servus. Com. 24, 75, 92.

Filiae regum. Off. 19, 99.

Fuit homo. R. 83.

Gaudeamus omnes. Int. 23.

Gaudete

in dno. Int. 114.
iusti. All. 85, 88: Com. 69, 73.

Gloria et honore. Off. 18, 21, 83, 99,
101, 108, 111.

Gloriabuntur. Off. 85, 89, 93, 100, 105.

Gloriosus deus. R. 20, 72, 83, 91, 99.

Gressus meos. Off. 38.

Gustate et videte. Com. 170.

Haec dies. R. 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65.

Herodes iratus. All. 15.

Hic est discipulus. All. 14.

Hierusalem

quae aedificatur. Off. 39.
surge. Com. 113.

Hoc corpus. Com. 42.

Hodie scietis. Int. 8: R. 8.

Honora dnum. Com. 171.

Iacta cogitatum. R. 27, 33, 169.

In

deo laudabo verbum. Int. 3.
deo speravit. R. 38, 171.

In

die sollemni. Off. 63.
 matutinis. Off. V. 166.
 medio ecclesiae. Int. 14.
 nomine dni. Int. 47.
 omnem terram. R. 86.
 salutari tuo. Com. 175.
 sole posuit. R. 115.
 splendoribus. Com. 9.
 te dne. (?). All. 168.
 te speravi. Off. 29, 172.
 virtute tua. Int. 24, 108 : Off. 13,
 24, 84, 95, 97, 98, 107, 108.
 voluntate tua. Int. 175.

Inclina

aurem. Com. 176.
 dne. aurem. Int. 173.

Inlumina

faciem tuam. Com. 25.
 oculos. Off. 35, 169.

Inmittit angelum. Off. 30, 173.

Inmutemur. Ant. 26.

Insuperum expectavit. Off. 46.

Intellige. Com. 29.

Intende voci orationis. Off. 38, 168.

Intonuit. Off. 61, 79.

Intret

in conspectu. Int. 20, 91, 107.
 oratio mea. Int. 31.

Introduxit vos dnus. Int. 60.

Introibo ad altare. Com. 25.

Inveni David. R. 19, 75, 106, 108 : All.
 15, 19, 90 : Off. 15, 91, 92.

Invocavit me. Int. 28.

Iubilate deo

omnis terra. Int. 166 : Ps. 167 :
 ? All. 173.
 universa terra. Off. 39 : Off. V.
 167 : ? All. 173.

Iubilate dno. Tr. 26.

Iudica

dne. nocentes. Int. 46.
 me deus. Int. 42.

Iudicant sancti gentes. Int. 89, 100.

Iuravit dnus. R. 18, 24, 109.

Iusti epulentur. Int. 95.

Iustitiae dni. Off. 35, 171.

Iustorum animae. R. 72, 83, 89, 93, 95,
 107 : Com. 72 (*bis*), 82, 89, 90.

Iustus

dnus. Com. 33.
 es dne. Int. 174.
 non conturbabitur. Int. 98, 110 : R.
 91, 97, 110.

Iustus

ut palma. Int. 84, 91, 95, 110 : R.
 84, 98, 110 : Off. 14, 84, 110.

Iuxta vestibulum. Ant. 26.

Laetabimur. Com. 40.

Laetabitur iustus. Int. 21, 97, 99, 100 :
 Com. 69.Laetamini in dno. Off. 20, 69, 82, 83, 90,
 93, 99.

Laetare Hierusalem. Int. 39.

Laetatus sum. Int. 39 : R. 39, 174 : All.
 113.

Laetetur cor. Int. 41, 103.

Laetentur caeli. Off. 9.

Lavabo inter innocentes. Com. 44.

Lauda

anima mea. Off. 80, 166, 168.
 Hierusalem. All. 63.

Laudate

deum omnes. All. 105.
 dnm. omnes. Tr. 31, 58, 77, 80,
 104 : All. 173.
 dnm. quia. Off. 39.
 pueri. Int. 90 : All. 65.

Levabo oculos. Off. 29.

Lex dni. inreprehensibilis. Int. 35.

Liberasti nos. R. 176.

Liberator meus. Int. 44.

Letania, in place of Int. 58, 77.

Locus iste. R. 73.

Locutus est (?). Off. V. 167.

Loquebar de testimoniis. Int. 19, 109.

Loquetur dnus. Int. 83.

Lutum fecit. Com. 40.

Lux fulgebit. Int. 10.

Magna est gloria. Com. 24, 83, 108, 110.

Manducaverunt. Com. 26.

Me expectaverunt. Int. 21.

Meditabor in mandatis. Off. 29, 79, 103.

Meditatio cordis mei. Int. 41.

Memento

dne. David. All. 75.
 verbi tui. Com. 44, 175.

Mense septimo. Com. 104.

Mihi autem nimis. Int. 111 : Off. 86, 88,
 111.

Mirabilis deus. Off. 72, 91, 98.

Miserere

mei deus. R. 26.
 mihi dne. Int. 43, 45, 173 : Off. 33,
 37.

Misereris omnium. Int. 26.
 Misericordia dni. Int. 166.
 Mitte manum tuam. Com. 65.
 Modicum et non videbitis. Com. 166.
 Multae tribulationes. Int. 85.
 Multitudo languentium. Com. 20.

 Narrabo omnia. Com. 33, 168.
 Ne
 avertas faciem. R. 47.
 derelinquas me. Int. 33.
 timeas Zacharias. Int. 83.
 tradideris me. Com. 45.
 Nemo te condemnavit. Com. 38.
 Nimis honorati sunt. R. 111 : All. 87.
 Nobis autem gloriari. Int. 47, 48.
 Non vos relinquam. Com. 80.
 Notas mihi fecisti. Com. 37.
 Nunc scio vere. Int. 87.

 Oculi
 mei semper. Int. 35.
 omnium. R. 34, 175.
 Offerentur. Off. 16, 21, 23, (*minor*) 97,
 102, 109, 113.
 Omnes
 de Saba. R. 17.
 gentes. Int. 176 : All. 170.
 qui in Christo. Com. 65.
 Omnia quae fecisti. Int. 44, 175.
 Oportet te fili gaudere. Com. 35.
 Oratio mea munda. Off. 93.
 Oravi deum meum. Off. 174.
 Os iusti. Int. 18, 96, 106, 108 : R. 95,
 96.
 Ostende nobis. R. 115 : All. 113.

 Pacem meam. Com. 79.
 Pacifice loquebantur. R. 45.
 Panem de caelo. Com. 172.
 Panis quem ego. Com. 30, 173.
 Paratum cor meum. All. 172.
 Pascha nostrum. All. 59 : Com. 59.
 Passer invenit sibi. Com. 35.
 Pater
 cum essem. Com. 168.
 si non potest. Com. 46.
 Perfice gressus meos. Off. 25, 170.
 Petite et accipietis. Com. 70.

Populus
 acquisitionis. Com. 63.
 Sion. Int. 113.
 Populum humilem. Off. 41, 170.
 Portas caeli. Off. 62, 79.
 Posuerunt mortalia. Com. 83, 91, 105,
 107.
 Posuisti dne. R. 21, 101, 106 : Off. 106,
 110 : Com. 18, 84, 95, 98, 99, 108,
 110.
 Potum meum cum fletu. Com. 47.
 Precatus est Moyses. Off. 34, 172.
 Pretiosa in conspectu. R. 98.
 Primum quaerite. Com. 171.
 Principes persecuti sunt. Com. 99.
 Priusquam formarem. R. 84.
 Probasti dne. cor meum. R. 94.
 Prope
 est dnus. R. 114.
 esto dne. Int. 115.
 Propitius esto. R. 34, 169.
 Propter veritatem. R. 97.
 Protector noster. Int. 173 : R. 29, 169.
 Protexisti me deus. Int. 69, 71.
 Psallite dno. Com. 74.
 Puer natus est. Int. 11.

 Quasi modo. Int. 65.
 Qui
 biberit aquam. Com. 38.
 confidunt. Tr. 39.
 custodit veritatem. Off. V. 166.
 habitat. Tr. 28.
 manducat. Com. 34, 173.
 me dignatus est. Com. 23.
 meditabitur. Com. 26.
 mihi ministrat. Com. 94.
 operatus est Petro. R. 88.
 posuit (?). All. 174.
 regis Israel. Tr. 115.
 sanat contritos. All. 171.
 seminant. Tr. 23.
 sedes dne. R. 114.
 timent. All. 169, 175.
 vult venire. Com. 21, 93, 101,
 107.
 Quicumque fecerit. Com. 90.
 Quinque prudentes. Com. 21.
 Quis
 Dabit ex Sion. Com. 36.
 sicut dnus. R. 103.
 Quod dico vobis. Com. 99.
 Quoniam deus magnus dnus. All. 64,
 171.

Recordare mei. Off. 176.
 Reddam tibi. Off. V. 167.
 Redemptionem. All. 61, 176.
 Redime me
 deus Israel. Com. 43.
 dne. Int. 32.
 Reges Tharsis. Off. 17.
 Reminiscere. Int. 29.
 Repleatur os meum. Int. 80.
 Repleti sumus. Off. 71, 72.
 Respice
 dne. in testamentum. Int. 172 : R.
 41, 172.
 in me. Int. 169.
 Responsum accepit. Com. 22.
 Resurrexi. Int. 59.
 Revelabitur. Com. 8.
 Rorate caeli. Int. 114.

Sacerdotes

dei. Int. 24, 101, 106.
 eius. Int. 90 : R. 90, 92, 101.
 tui. Int. 15, 75, 92.

Saepe expugnaverunt. Tr. 42.

Salvabit sibi. Ps. 167.

Salus

autem iustorum. Int. 83, 93, 98.
 populi. Int. 37, 175.

Salvum fac

populum. R. 33.
 servum. R. 30.

Sancti tui dne. Int. 69, 72 : All. 20,
 73, 82, 89.

Sanctificavit Moyses. Off. 174.

Sapientiam sanctorum. Int. 89, 99,
 105.

Scapulis suis. Off. 28 : Com. 28.

Sciant gentes. R. 25.

Scio cui credidi. Int. 88.

Sederunt principes. R. 13.

Servite dno. Com. 27.

Si

ambulavero. Off. 37, 175.
 ambulem in medio. R. 38.
 consurrexistis. Com. 61.
 iniquitates. Int. 176.

Sicut

in holocaustum. Off. 176.
 oculi servorum. Int. 29.

Signa eos qui in me. Com. 93.

Simile est regnum. Com. 21.

Simon Ioannis. Com. 87.

Sitientes venite. Int. 42.

Sitivit. Off. V. 166.

Specie tua. R. 19, 21, 99 : All. 16, 21,
 97.

Sperent in te omnes. Off. 43, 169.

Spiritus

dni. replevit. Int. 78 : All. 78.

qui a patre. Com. 79.

sanctus docebit. Com. 79.

ubi vult. Com. 80.

Statuit ei dnus. Int. 19.

Stetit angelus. Off. 105.

Super flumina. Off. 44, 175.

Surrexit dnus. Com. 60.

Suscepimus deus. Int. 22, 170 : R.
 22.

Tanto tempore. Com. 71.

Te decet (?) All. 175.

Tecum principium. R. 9.

Tenuisti. R. 46.

Terra tremuit. Off. 59.

Terribilis est locus. Int. 73.

Tibi

dixit cor meum. Int. 33.

dne. derelictus. R. 42.

Timebunt gentes. R. 173.

Time te dnum. Int. 93 : R. 93.

Tollite

hostias. R. 44 : Com. 174.

portas. R. 114 : Off. 8.

Tribulationes cordis mei. R. 29.

Tu

dne. servabis nos. Com. 34.

es deus qui facis. R. 26.

es Petrus. Com. 86.

mandasti. Com. 37, 175.

puer propheta. Com. 84.

Tui sunt caeli. Off. 111.

Veni

dne. et noli tardare. All. 114.

et ostende. Int. 115.

Venite (et videte?) Off. V. 167.

Venite

adoremus. Int. 104.

benedicti. Int. 62.

exsultemus. All. 169.

fili audite. R. 40.

post me. Com. 111.

Verba mea. Int. 38.

Veritas mea. Off. 19, 24, 75, 101, 106, 109.	Viri Galilaei. Int. 74.
Victricem manum. Int. 63.	Ultimo festivitatis. Com. 77.
Videns dnus. flentes. Com. 41.	Unam petii. R. 27, 174 : Com. 169.
Video caelos apertos. All. 13 : Com. 13.	Universi qui te. R. 113.
Viderunt omnes. R. 11 : Com. 11.	Voce mea. Com. 29.
Vidimus stellam. All. 17 : Com. 17.	Vocem iocunditatis. Int. 167.
Vindica dne. R. 90, 100, 107.	Vovete et reddite. Com. 174.
Vir erat in terra. Off. 175.	Vox in Rama. Com. 15.
	Vultum tuum. Int. 16, 21, 24, 97, 102.

III.

INDEX OF SUBJECTS.

The Prefaces for which references are given in this Index are those contained in the supplementary portion of MSS. Reginae 337 and Ottob. 313.

- Abbat or Abbess, Benediction of, 140 ;
Mass for, 194.
- SS. Abdon and Sennen : Mass, 91 ;
Preface, 281.
- St. Adrian, Festival of, 99*n*.
- Advent, Masses and Prayers for, 113-
18 ; Prefaces, 244, 292-5 ;
Benedictions, 252, 311.
- Agape, Prayers at an, 138.
- St. Agapitus : Mass, 97.
- St. Agatha : Mass, 23 ; Preface, 260.
- St. Agnes : Mass (21 Jan.), 21 ; (28
Jan.), 21 ; Preface, 258.
- Alberic, Bishop of Cambrai, xxiii.
- Alcuin, xxi—xlili, *passim*.
- SS. Alexander, Eventius and Theodulus :
Mass, 72.
- Alexander VIII., Pope, xxviii, xxxvii.
- Altar, Blessing of, 184 ; Consecration
of, 184 ; Reconciliation of,
150*n*.
- St. Andrew, Vigil of : Mass, 111 ; Pre-
face, 292 ; Feast of, 111 ; Pre-
face, 292.
- Annunciation of B.V.M. : Mass, 24 ;
Preface, 273.
- Apostles, Common of : Masses, 179-
80 ; Prefaces, 239 ; Benedic-
tions, 253, 311.
- Ascension Day : Mass, 74 ; Preface,
275 ; Benedictions, 251, 309.
- Ash Wednesday : Mass, 26 ; Preface,
233, 261 ; Prayers for Penitents,
205.
- Assumption of B.V.M. : Vigil, Mass,
96 : Feast, Mass, 97 ; Preface,
283 ; Benediction, 252, 310.
- St. Augustine : Preface, 238, 285.
- Bäumer, Dom Suitbert, xx*n*.
- Bannister, Rev. H. M., xxx*n*., xxxviii.,
xlv.
- Baptism, 57, 159-163 ; of sick, 136.
- St. Bartholomew : Preface, 284.
- Beans, Blessing of, 221.
- Bede, Martyrology of, xxviii.
- St. Benedict : Preface, 281.
- Benedict XIV., Pope, xxxvii.
- Benedictions, Episcopal, at Mass, 247-
54, 302-15.
- Benedictions of Persons and Things (*see*
also Ordination, Consecration) :—
- Abbat or Abbess, 140.
- Altar, 184.
- Beans, 221.
- Bread, 222.
- Bride, 121.
- Chalice, 185.
- Clerk, 139, 182.
- Crops, 221.
- Deaconess, 139.
- Font, 185.
- Grapes, 92, 221.
- Habit of Virgins and Widows, 183.
- House, 220.
- Meals, 222-3.
- Nuns, 139.
- Oils and Chrism, 49-50.
- Palms, 46*n*.
- Paschal Candle, 151, 153.
- Paten, 185.
- Rooms in monastery, 223-6.
- Salt, 53, 159, 219.
- Things for human use, 222.
- Vessels found *in loco antiquo*, 221.
- Virgins, 184.
- Water, Holy, 137, 219-20.
- Water for Baptism, 55, 136.
- Well, 221.

- Bernold of Constance, xxi.
 Bianchini, Joseph, xvii.
 Bishop, Consecration of, 5; Mass for deceased, 143.
 Bishop, Edmund, *xxn.*, *xxin.*, xxiv, xxxviii, *xln.*, xlv.
 Bread, Blessing of, 222.
 Brethren, Seven: Mass, 90; Preface, 280.
 Bride, Blessing of, 121.
 Burial, 209-13.
 St. Caecilia: Mass, 109; Prefaces, 238, 291.
 St. Caesarius: Mass, 107.
 St. Callistus: Mass, 109.
 Canon of the Mass, 2-4.
 Casaubon, Isaac, xxvii.
 Catechumen, Making of, 53-4, 159.
 Cattle-plague, Prayer in time of, 141; Mass, 201; Preface, 300.
 Cemetery, Mass in, 217.
Cena Domini, 48-50; Reconciliation of Penitents, 205; Prefaces, 270; Benediction, 250, 307.
 Chair of St. Peter: Mass, 319; Preface, 260.
 Chalice, Blessing of, 185.
 Charles the Great, xxi, xxii, xxxviii.
 Chrism, Consecration of, 49.
 Christina, Queen of Sweden, xvii, xxvii, xxviii, xxxvii.
 Christmas:—
 Vigil: Mass, 8; Preface, 255; Benediction, 302.
 Feast: Masses and Prayers, 9-12; Benediction, 247, 303.
 Octave: Mass, 16; Preface, 256; Benediction, 304.
 Sundays after, *see* Sundays.
 St. Chrysogonus: Mass, 110; Preface, 292.
 Church, Dedication of, 117; Mass, 118; Anniversary, 185.
 St. Clement: Mass, 109; Preface, 291.
 Clerk, Making of, 139, 182.
Commune Sanctorum: Masses, 179-82; Prefaces, 239-42, 295-7; Benedictions, 253, 311-13.
 Confessors, Common of: Masses, 180; Prefaces, 241, 296; Benedictions, 312.
 Confirmation, 57.
 Consecration of Altar, 184; Bishop, 5; Chalice, 185; Chrism, 49; Church, 117-18; Font, 185; Paten, 185; Pope, 143; Water for Baptism, 55, 136.
 Conversion of St. Paul: Mass, 319; Preface, 259.
 SS. Cornelius and Cyprian: Mass, 101; Prefaces, 238, 287.
 SS. Cosmas and Damianus: Mass, 105; Preface, 288.
 Crops, Blessing of, 221.
 Cross, Exaltation of the: Mass, 101; Preface, 286 (275); Benediction, ? 310.
 Cross, Invention of the: Preface, 275; Benediction, ? 310.
 Crowned Martyrs, Four: Mass, 107; Preface, 290.
 St. Cyprian: *see* SS. Cornelius and Cyprian.
 St. Cyriacus: Mass, 93.
 Deacon, Ordination of, 7.
 Deaconess, Making of, 139.
 Dead: Burial of, 209-13; Masses for, 142, 213-18; Prefaces, 246, 247, 301, 302.
 Dedication of Church, 118; Anniversary of, 185; of Font, 185.
 Delisle, Léopold, *xxn.*, *xxviii.*, *xxxn.*, *xxxvn.*
 Denis, Michael, *xxxviii.*, *xlv.*
 Easter, 59 *sqq.*; Prefaces, 236-7, 271-2; Benedictions, 250, 251, 307-9.
 Easter Even, 54 *sqq.*; Prayers of, 54, 154; Mass of, 58; Preface, 271; Benedictions, 250, 307.
 Easter, Sundays after, *see* Sundays.
 Ebner, Adalbert, *xxn.*, *xxiii.*, *xxx*, *xxxv*, *xxxviii.*
 Ember Seasons, 29-32, 79-81, 103-4, 114-16; Prefaces, 244-5, 278, 287-8, 294-5.
 Energumens, Exorcism of, 229-32.
 Epiphany: Mass, 17; Prefaces, 257; Benedictions, 248, 304; Sundays after, *see* Sundays.
 St. Euphemia: Mass, 102; Preface, 273.
 St. Eusebius: Mass, 96; Preface, 283.
 Exaltation of the Cross: Mass, 101; Preface, 286 (275); Benediction, ? 310.

St. Fabian : Mass, 20.
 Fair Weather, Mass and Prayers for, 204, 205.
Familiares, Mass for, 193; Preface, 299.
 SS. Felicissimus and Agapitus : Mass, 93.
 St. Felicitas : Mass, 110.
 St. Felix in *Pincis* : Mass, 18; Preface, 257.
 SS. Felix, Simplicius, Faustinus and Beatrix : Mass, 90.
 SS. Felix and Adauctus : Mass, 99.
 Font, Consecration of, on Easter Even, 55; Dedication of, 185.
 Four Crowned Martyrs : Mass, 107.

St. Genovefa : Mass, 322.
 St. George : Mass, 69; Preface, 274, ? 286.
 SS. Gervasius and Protasius : Mass, 83; Preface, 279.
 Giorgi, Domenico, xvii, xxviii, xxxvii.
 Gloria in Excelsis, 1, 322.
 Good Friday, 51.
 SS. Gordianus and Epimachus : Mass, 72.
 St. Gorgonius (?) Preface, 286.
 Grapes, Blessing of, 92, 221.
 St. Gregory : Mass, 24; Preface, 261.
 Grimoldus, xx, xxii.

Hadrian I., Pope, xvii, xxi, xxxviii, xxxix.
 Hadrian II., Pope, xvii.
 Henschenius, G., xxix.
 Hérauld, Didier, xxvii; Isaac, *ibid.*
 St. Hermes : Mass, 78; Preface, 285.
 Hildoard, Bp. of Cambrai, xxiii.
 St. Hippolytus : Mass, 95; Preface, 283.
 Holy Water, 137, 219-20.
 House, Blessing of, 220.
Hypapante. See Purification of B.V.M.

Innocents, The Holy : Mass, 15; Preface, 256; Benediction 304.
 Invention of the Cross : Preface, 275; Benediction, ? 310.

St. James : Preface 281.
 St. John Baptist :—
 Vigil of Nativity : Mass, 83; Preface, 279.

St. John Baptist :—
 Nativity : Masses and Prayers, 84-85; Prefaces, 237, 279; Benedictions, 251, 310.

Decollation : 99*n.*; Preface, 285; Benediction, 311.

St. John Evangelist : Mass, 14; Preface, 256; Benedictions, 248, 303.
Ante Portam Latinam, Mass : 72.

SS. John and Paul : Mass, 85; Preface, 279.

Judges, Mass against unjust, 202.

King, Masses and Prayers for, 186-9; Prefaces, 297, 188*n.*, 298; Benediction, 315.

Lambecius, P., xxxviii*n.*, xlv*n.*

St. Laurence :—
 Vigil : Mass, 93; Preface, 282; Feast : Masses, 94-5; Prefaces, 237, 283; Octave : Preface, 284.

Legg, Dr. J. Wickham, xv.

Legrelle, Monsignor S., xxviii*n.*

Lent, Masses in, 26 *sqq.*; Prefaces, 233-5, 262-71; Benedictions, 248-9, 305-7.

St. Leo : Mass, 86.

Liebaert, Dr., xxx*n.*

Lightning, Prayer against, 221.

Lilania maior, 70.

"Litanies" (= Rogation Days), Prefaces for, xlii-xliii, 245.

Litany of Cod. Ott. 313, xxxi *sqq.*

St. Lucia : Mass, 113.

SS. Lucia and Geminianus : Mass, 102.

St. Luke : Prefaces, 238, 289.

Maccabees, The : Preface, 282.

Manuscripts :—

 Cambrai, MS. 164, xxiii-xxv.

 Cologne, Chapter Library, MSS. 88 and 137, xviii, xx, xxxviii*n.*

 Paris, Bibl. Nat. :—

 MS. 2292, xxxviii*n.*, xxxix.

 MS. 12050 (*Cod. Rodradi*), xvii, xxi.

 MS. 12051 (*Cod. S. Eligii*), xvi, xxi.

 Rome, Vatican Library :—

 MS. Reginae 316, xlv, xli.

 MS. Reginae 337, xxv-xxviii, xvii-xlv *passim*.

 MS. Ottobonianus Lat. 313, xxviii-xxxvii, xvii-xlv *passim*.

Manuscripts :—

Rome, Vatican Library :—

MS. Vaticanus Lat. 3806,
xvii.

St. Gallen, MS. 348, xlv.

Vienna, MS. used by Lambecius,
xxxviii., xlvii.

Zürich, MS. Rheinau 30, xlv.

SS. Marcellinus and Peter : Mass, 82 ;
Preface, 277.St. Marcellus : Mass, 19 ; Preface,
258.

St. Marcus, Pope : Mass, 106.

SS. Marcus and Marcellianus : Mass,
83.

Marriage, Mass at, 120.

St. Martin : Mass, 108.

Martyrs, Common of : Masses, 181-2 ;
Prefaces, 239-41, 295-6 ; Bene-
dictions, 253, 312.

Martyrology in Cod. Ott. 313, xxviii.

B.V. Mary :—

Nativity : Mass, 99 ; Preface, 286.

Annunciation : Mass, 24 ; Preface,
273.Purification : Mass, 22 ; Preface,
233, 259 ; Benediction, 305.Assumption : Mass of Vigil, 96 ;
Mass of Feast, 97 ; Preface, 283 ;
Benediction, 252, 310.St. Mary *ad Martyres*, Dedication of :
Mass, 73.

Mass, Order and Canon of, 1-5.

Masses :—

(1) Of the *Proprium* : see under the
names of various Holy Days,
under Sundays, and under the
names of various Saints.(2) Of the *Commune Sanctorum* :
see under Apostles, Martyrs, etc.(3) *Missae Quotidianae* : 177-9 ;
Benedictiones Quotidianae, 254,
313-15.(4) *Missae diversae* :—

In Dedicatione Ecclesiae, 117.

In Natali Papae, 119.

In Ordinatione Presbyteri, 120.

Ad Sponsas Benedicendas, 120.

Super Episcopum defunctum,
140.

In agenda mortuorum, 142.

Ad poscenda suffragia sanc-
torum, 182.In anniversario dedicationis
basilicae, 185.

Missa pro regibus, 186.

Missa quotidiana pro rege, 187 ;
Preface, 297.

Masses :—

(4) *Missae diversae* :—In tempore Synodi pro rege,
187 ; Prefaces, 188n., 298 ;
Benediction, 315.Missae speciales sacerdotis,
189-90.Missae votivae, 191-2 ; Pre-
faces, 246, 298.

Pro salute vivorum, 193.

Pro familiaribus, 193 ; Preface,
299.Pro abbate vel congregatione,
194.Pro iter agentibus, 196 ; Pre-
face, 299.

Pro navigantibus, 196.

Pro peccatis, 197.

In tempore belli, 198-9 ;
Prefaces, 246, 300.

Pro pace, 200 (see also note).

Pro tribulatione, 200n., 201 ;
Prefaces, 245, 300.Pro peste animalium, 201 ;
Preface, 300.

In contentione, 201.

Contra iudices male agentes,
202.

Contra obloquentes, 202.

Ad pluviam postulandam, 203.

Ad poscendam serenitatem,
204.Ad repellendam tempestatem,
204.Pro infirmis, 207 ; Prefaces,
246, 300.Unius defuncti, 213 ; Prefaces,
246, 301.Pro defuncto nuper baptizato,
213.Pro defunctis desiderantibus
paenitentiam et minime
consequentibus, 214.In anniversario unius defuncti,
215.Plurimorum defunctorum, 215-
17 ; Prefaces, 247, 302.

In coemeteriis, 217.

Pro salute vivorum vel in
agenda mortuorum, 218.

St. Matthew : Preface, 287.

Maundy Thursday, see *Cena Domini*.

Meals, Prayers at, 222-3.

Ménard, Hugo, xvi, xvii, xx, xxi.

St. Mennas : Mass, 108.

St. Michael (Dedication) : Mass, 105 ;
Preface, 288.*Micrologus*, xxi.

Monastery, Prayers in, 195, 223-6.

Montfaucon, xxviii.
 Morning Prayers, 132-6, 226-7.
 Muratori, L. A., xvii sqq., xxviii, xliin.

 Names, Lists of, in Cod. Ott. 313, xxxv-xxxvii.
 Nativity of Our Lord, *see* Christmas.
 Nativity of B.V.M.: Mass, 99; Preface, 286.
 Nativity of St. John Bapt., *see* St. John.
 SS. Nereus and Achilleus, 73n.; Preface, 275.
 Nicholas I., Pope, xvii.
 St. Nicomedes:—(Dedication, June 1st)
 Mass, 82: (Natale, Sept. 15)
 Mass, 101.
 Nuns, Benediction of, 139, 184.

 Obits noted in Cod. Ott. 313, xxviii.
 Octaves, *see under* names of various Festivals.
 Oils, Blessing of, 49-50.
 Omont, Henri, xxivn., xlv.
 Orationes Diversae:—
 De Natali Domini, 12.
 De Epiphania, 17.
 Orationes sollemnes, 51-3.
 Orationes Paschales, 66-9.
 De Adventu, 116-17.
 Pro Peccatis, 122-6.
 Quotidianae, 126-32.
 Matutinales, 132-3, 226-7.
 Vespertinales seu Matutinales, 133-6, 227-8.
 Ad Baptizandum Infirmum, 136.
 Oratio aquae exorcizatae in domo, 137.
 Ad Visitandum Infirmum, 138, 206-7.
 Super Paenitentem, 138.
 Ad Agapen Pauperum, 138.
 Ad Capillaturam, 138.
 Ad Clericum faciendum, 139.
 Ad barbas tondendas, 139.
 Ad Diaconam faciendam, 139.
 Ad Ancillas Dei velandas, 139.
 Ad Abbatem faciendum vel Abbatissam, 140.
 In tempore belli, 140, 197.
 Pro his qui iter agunt, 140.
 Pro pluvia postulanda, 140, 203.
 Quando multum pluit, 140, *cf.* 204.
 In area, 141, 224.
 Pro peste animalium, 141.
 Tempore mortalitatis, 141.
 In monasterio monachorum, 195.
 Pro fratribus in via dirigendis, 195.

Orationes Diversae:—

Pro redeuntibus de itinere, 195.
 In adventu fratrum supervenientium, 196.
 Ad poscendam serenitatem, 204.
 Super paenitentem confitentem peccata sua, 205.
 Ad reconciliandum paenitentem, 205-6.
 Pro reddita sanitate, 208.
 Reconciliatio paenitentis ad mortem, 208.
 In agenda mortuorum, 209-13.
 Quando aqua spargitur in domo, 220.
 Contra fulgura, 221.
 Ante cibum, 222.
 Super mensam, 222.
 Post cibum, 223.
 In sacario, 223.
 Ubi vestimenta conservantur, 223.
 In refectorio, 223.
 In dormitorio, 223.
 In cellario, 224.
 In scriptorio, 224.
 In hospitali, 224.
 In domo infirmorum, 224.
 In granario, 225.
 In pistrino, 225.
 In coquina, 225.
 In lardario, 225.
 In caminata, 225.
 Super energumenos, 229-32.
 Ordination:—of Bishops, 5; Pope, 143;
 Priests, 6; Deacons, 7.
 Ottoboni, Peter (Pope Alexander VIII.),
 xxvii, xxxviii.

 Palm Sunday: Mass, 46; Preface, 269;
 Benediction, 306; Blessing of
 Palms, 46n.
 Pamelius, J., xvi, xvii, xx.
 St. Pancratius: Mass, 73; Preface,
 275.
 Papebroch, D., xxix.
 Pascha annotina: Preface, 273.
 Paschal candle, Blessing of, 151, 153.
 Passion Sunday: Mass, 42; Preface,
 268.
 Passiontide: Prefaces, 235, 268, 269;
 Benedictions, 249, 307.
 Paten, Benediction of, 185.
 St. Paul: Mass, 88: Conversion of,
 Mass, 319; Preface, 259.
 Penitents, Prayers for, 138, 205, 208.

- Pentecost: Masses, 75-81; Prayers of Vigil, 157-9; Prefaces, 276-7; Benedictions 251, 309; Sundays after, *see* Sundays.
- Pestilence, Prayers in time of, 141.
- Petau, Paul, xxviii, xxxvii.
- St. Peter:—Vigil: Mass, 86; Collect *ad vigilias*, 87.
Feast: Mass, 87; Preface, 280; Benediction, 252, 310.
Octave: Mass, 89.
Ad vincula: Mass, 91.
- St. Peter's Chair: Mass, 319.
- SS. Philip and James: Mass, 71; Preface, 275.
- Pope, Consecration of, 143; Mass for anniversary, 119.
- Prayers for various occasions, *see* *Orationes diversae*.
- Praefatiuncula* of Cod. Ott. 313, xviii sqq., 145.
- Prefaces of Cod. Reg. 337, 233-47; of Cod. Ott. 313, 255-302.
- Priest, Ordination of, 6; Mass for anniversary, 120; Mass of a priest for himself, 189, 190.
- St. Prisca: Mass, 19; Preface, 285.
- SS. Processus and Martinianus; Mass, 89.
- St. Projectus: Preface, 259.
- SS. Protasius and Gervasius: Mass, 83; Preface, 279.
- SS. Protus and Hyacinthus: Mass, 100.
- Purification of B.V. Mary: Mass, 22; Preface, 233, 259; Benediction, 305.
- Quadragesima: Mass, 28; Prefaces, 233, 262; Benedictions, 248, 305.
- Quentin, Dom H., xxix.
- Quinquagesima: Mass, 26; Preface, 233, 261.
- Reconciliation of altar or church, 150n; of penitents, 138, 205-6, 208.
- St. Regulus, Festival of, 69n.
- Rain, Prayers for, 140, 203; in time of, 140, 203.
- Rand, E. K., xxxviii.
- Rocca, A., xvi.
- Rogation Days, xliii; Preface, 274; Benediction, 309.
- St. Rufus: Preface, 284.
- Sabbata in xii Lectionibus*, 31, 80, 104, 115.
- St. Sabina: Mass, 99.
- Sacerdotis Missa Specialis*, 180, 190.
- Saints, Mass to obtain prayers of, 182.
- Salt, Blessing of, 53, 159, 219.
- St. Saturninus: Mass, 110; Preface, 292.
- St. Sebastian: Mass, 20; Preface, 292.
- Septuagesima: Mass, 25; Preface, 261.
- St. Servasius, Festival of, 73n.
- Seven Brethren: Mass, 90; Preface, 289.
- Sexagesima: Mass, 25; Preface, 261.
- Shenk, H., xviii.
- Sick, Baptism of, 136; Visitation of, 138, 206; Mass for, 207; Preface, 246; Prayer on recovery, 208.
- St. Silvester: Mass, 15.
- SS. Simon and Jude: Mass, 321; Preface for Vigil, 290; for Feast, 290.
- St. Sixtus: Mass, 92; Preface, 282.
- Slanderers, Mass against, 202.
- St. Stephen (Deacon): Mass, 13; Preface, 233, 255; Benediction, 247, 303.
- St. Stephen (Pope): Mass, 91.
- SS. Stephen, Gamaliel, Nicodemus and Abibon: Mass, 319.
- Strife, Mass in time of, 201.
- Sundays:—
After Christmas: Masses, 16, 163, 164; Prefaces, 256-7.
After Epiphany: Masses, 163-6; Prefaces, 257-60.
In Lent: Masses, 28, 32, 35, 39, 42, 46; Prefaces, 248-9; 305-7.
After Easter: Masses, 65, 166-8; Prefaces, 272-5.
After Ascension: Mass, 168; Preface, 237, 276.
After Pentecost: Masses, 81, 168-77; Prefaces, 278-91.
"Vacant," 32, 81, 105, 116.
Prefaces for, 243-4.
- Tarin, Jean, xxvii.
- Tempest, Mass against, 204.
- Theophania*. *See* Epiphany.
- St. Thomas: Preface, 295.
- Threshing-floor, prayers in, 141, 224.
- St. Tiburtius: Mass, 95.

- SS. Tiburtius, Valerianus (and Maximus) :
Mass, 69 ; Preface, 273.
- St. Timotheus : Mass, 98.
- SS. Timotheus and Apollonaris : Mass,
320.
- Tommasi, Blessed G. M., xvii.
- Tonsure, giving of, 182-3.
- Travellers, Masses and Prayers for, 140,
195, 196.
- Tribulation, Masses in time of, 200n.,
201 ; Prefaces, 245, 300.
- St. Urban : Mass, 75.
- St. Valentine : Mass, 24.
- Veiling of Nuns, 139.
- Vessels found *in loco antiquo*, Blessing of,
221.
- Vezzosi, A. F., xvii, xxviii, xxxvii.
- Vigils, *see under* the various Festivals.
- St. Vincent : Mass, 21 ; Preface, 258.
- Virgins, Blessing of habit for, 183 ; Con-
secration of, 184.
- Virgins. Common of : Mass, 181 ; Pre-
faces, 242, 297 ; Benedictions,
253, 312-13.
- Visitation of sick, 138, 206.
- St. Vitalis : Mass, 71.
- Vossius, Isaac, xxvii, xxxvii.
- Votive Masses, *see* Masses (4).
- War, Prayers in time of, 140, 197, 198-9 ;
Prefaces, 246, 300.
- Water, Blessing of, 137, 219.
- Well, Blessing of, 221.
- Whitsuntide, *see* Pentecost.
- Widows, Blessing of habit for, 183.

HENRY BRADSHAW SOCIETY,

FOR EDITING RARE LITURGICAL TEXTS.

PRESIDENT.

THE RT. REV. BISHOP FORREST BROWNE, D.D., F.S.A.

VICE-PRESIDENTS.

The Bishop of Gloucester, D.D.
The Bishop of Moray, D.D.
The Bishop of Ossory, D.D.
Rev. H. B. Swete, D.D.
Rev. Padre Ehrle.
Mgr. Giovanni Mercati.
Sir Edward Maunde Thompson, G.C.B., LL.D.
Sir George F. Warner, M.A., D.Litt., F.S.A.
Edmund Bishop, Esq.
Cyril S. Cobb, Esq., M.V.O., B.C.L.
F. Jenkinson, Esq., M.A., D.Litt.

MEMBERS OF COUNCIL.

Dr. J. Wickham Legg, *Chairman*.
Rev. E. S. Dewick, M.A., F.S.A., *Hon. Treasurer*.
Rev. H. A. Wilson, M.A., *Hon. Secretary*.
Cuthbert Atchley, Esq.
W. J. Birkbeck, Esq., M.A., F.S.A.
Rev. W. C. Bishop, M.A.
Rev. F. E. Brightman, M.A.
Rev. J. N. Dalton, M.A., F.S.A.
Rev. Walter Howard Frere, D.D.
Sir William St. John Hope, Litt.D., D.C.L.
F. Madan, Esq., M.A., F.S.A.
Alfred W. Pollard, Esq., M.A.
Rev. F. E. Warren, B.D., F.S.A.
Rev. R. M. Woolley, B.D.
Rev. Christopher Wordsworth, M.A.

HONORARY AUDITORS.

Leland L. Duncan, Esq., M.V.O., F.S.A.
Lawrence Weaver, Esq., F.S.A.

List of Works already issued.

- 1891.* I. MISSALE AD USUM ECCLESIAE WESTMONASTERIENSIS.
fasc. i. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo.
[Dec. 1891.]
- *III. THE MARTILOGE, 1526. Edited by the Rev. F. PROCTER,
M.A., and the Rev. E. S. DEWICK, M.A., F.S.A. 8vo.
[May, 1893.]
- 1892.* II. THE MANNER OF THE CORONATION OF KING CHARLES
THE FIRST, 1626. Edited by the Rev. CHR. WORDSWORTH,
M.A. 8vo. [Dec. 1892.]
- *IV. THE BANGOR ANTIPHONARIUM. Edited by the Rev.
F. E. WARREN, B.D., F.S.A. Part I. containing complete
facsimile in collotype, with historical and palæographical
introduction. 4to. [Aug. 1893.]
- 1893.* V. MISSALE AD USUM ECCLESIAE WESTMONASTERIENSIS,
fasc. ii. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo.
[Aug. 1893.]
- *VI. OFFICIUM ECCLESIASTICUM ABBATUM SECUNDUM USUM
EVESHAMENSIS MONASTERII. Edited by the Rev.
H. A. WILSON, M.A. 8vo. [Aug. 1893.]
- 1894.*VII. TRACTS OF CLEMENT MAYDESTONE, viz.
DEFENSORIUM DIRECTORII and CREDE MICHI. Edited by the
Rev. CHR. WORDSWORTH, M.A. 8vo. [Oct. 1894.]
- *VIII. THE WINCHESTER TROPER. Edited by the Rev. W.
HOWARD FRERE, M.A. 8vo. [Nov. 1894.]
- 1895.* IX. THE MARTYROLOGY OF GORMAN. Edited by WHITLEY
STOKES, D.C.L., Foreign Associate of the Institute of
France. 8vo. [July, 1895.]
- *X. THE BANGOR ANTIPHONARIUM, Part II. containing an
amended text with liturgical introduction, and an appendix
containing an edition of Harleian MS. 7653. Edited by the
Rev. F. E. WARREN, B.D., F.S.A. 4to. [Nov. 1895.]
1896. XI. THE MISSAL OF ROBERT OF JUMIÈGES, BISHOP OF LONDON,
A.D. 1044-1051, AND ARCHBISHOP OF CANTERBURY IN A.D.
1051. Edited from a MS. in the Public Library at Rouen,
by the Rev. H. A. WILSON, M.A. 8vo. [July, 1896.]

* The books issued for 1891, 1892, 1893, 1894, and 1895 are out of print.

- XII. *MISSALE AD USUM ECCLESIE WESTMONASTERIENSIS*, fasc. iii. Containing an appendix giving certain Offices from Westminster MSS. in the Bodleian Library and the British Museum, together with full indices, notes, and a liturgical introduction. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo. [Nov. 1897.]
1897. XIII. *THE IRISH LIBER HYMNORUM*. Edited from MSS. in the Libraries of Trinity College, and the Franciscan Convent at Dublin by the Rev. JOHN H. BERNARD, D.D., and ROBERT ATKINSON, LL.D. Vol. I., Text and Glossary. XIV. Vol. II., Notes and Translations of the Irish Prefaces and Hymns. 8vo. [July, 1898.]
1898. XV. *THE ROSSLYN MISSAL*. An Irish manuscript in the Advocates' Library, Edinburgh. Edited by the Rev. H. J. LAWLOR, D.D. 8vo. [April, 1899.]
- XVI. *THE CORONATION BOOK OF CHARLES V. OF FRANCE*. (British Museum, Cottonian MS. Tiberius B. viii.) With reproductions in collotype of the 38 miniatures which illustrate the ceremonies, and facsimiles of seven of them in gold and colours. Edited by the Rev. E. S. DEWICK, M.A., F.S.A. 4to. [Dec. 1899.]
1899. XVII. *MISSALE ROMANUM*, Milan, 1474. (The first printed edition of the Roman Missal.) Edited by the Rev. ROBERT LIPPE, LL.D. Vol. I. Text. 8vo. [Oct. 1899.]
- XVIII. *THE PROCESSIONAL OF THE NUNS OF ST. MARY AT CHESTER*. With English rubrics. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo. [Oct. 1899.]
1900. XIX. *THREE CORONATION ORDERS*: (1.) The Coronation Order of William III. and Mary II. (2.) An Anglo-French version of the English Coronation Order. (3.) Consecration of the Anglo-Saxon King. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo. [Feb. 1901.]
- XX. *CLEMENT MAYDESTONE'S DIRECTORIUM SACERDOTUM*. Edited by (the late) Rev. Canon COOKE, M.A., and the Rev. CHRISTOPHER WORDSWORTH, M.A. Vol. I. 8vo. [Feb. 1901.]
1901. XXI. *FACSIMILES OF HORÆ B.M.V.*, reproduced in collotype from English MSS. of the 11th Century. Edited by the Rev. E. S. DEWICK, M.A., F.S.A. 4to. [Jan. 1902.]
- XXII. *CLEMENT MAYDESTONE'S DIRECTORIUM SACERDOTUM*. Edited by (the late) Rev. Canon COOKE, M.A., and the Rev. CHRISTOPHER WORDSWORTH, M.A. Vol. II. 8vo. [March, 1902.]

1902. XXIII. CUSTOMARY OF THE BENEDICTINE MONASTERIES OF ST. AUGUSTINE, CANTERBURY, AND ST. PETER, WESTMINSTER. Edited by Sir EDWARD MAUNDE THOMPSON, K.C.B., LL.D., D.C.L., V.P.S.A. Vol. I. Containing text of Cottonian MS. Faustina C. xii. 8vo. [October, 1902.]
- XXIV. THE BENEDICTIONAL OF ARCHBISHOP ROBERT. Edited by the Rev. H. A. WILSON, M.A. 8vo. [Jan. 1903.]
1903. XXV. THE CLERK'S BOOK OF 1549. From the unique copy in the British Museum. (C. 36. d. 1.) Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. 8vo. [Feb. 1904.]
- XXVI. THE HEREFORD BREVIARY. Edited by the Rev. W. HOWARD FRERE, M.A., and LANGTON E. G. BROWN, sub-Librarian of the Hereford Chapter Library. Vol. I. Psalterium, Commune Sanctorum, Temporale. 8vo. [Feb. 1904.]
1904. XXVII. TRACTS ON THE MASS. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG, F.S.A. Containing :—
Ordinarium Missae Sarum. From an early 14th-Century Missal formerly in the possession of the late Mr. WILLIAM MORRIS, F.S.A. (With two collotype plates.)
 Langforde's *Meditatyons for Goostly Exerccyse in the tyme of the Masse.* (Bodleian MS., Wood 17.)
Alphabetum seu Instructio Sacerdotum. (Bodleian, Douce 14.)
 Collated with four other editions.
Dominican Directions for High Mass. From a 13th-Century MS. (Brit. Mus. Add. 23,935.) With an Appendix on Low Mass from a Dominican Missal printed at Lubeck in 1502.
Ordo Missae of John Burckard, Rome 1502, collated with a shorter recension from a Roman Missal of 1501.
 Ordinary of the earliest known Sarum Missal, written about A.D. 1264. And other pieces. 8vo. [November, 1904.]
- XXVIII. CUSTOMARY OF THE BENEDICTINE MONASTERIES OF ST. AUGUSTINE, CANTERBURY, AND ST. PETER, WESTMINSTER. Edited by Sir EDWARD MAUNDE THOMPSON, K.C.B., LL.D., D.C.L., V.P.S.A. Vol. II. Containing text of Cottonian MS. Otho C. xi. and of part of Gonville and Caius College MS. 211. 8vo. [Dec. 1904.]
1905. XXIX. THE MARTYROLOGY OF OENGUS THE CULDEE. Edited with a collation of the MSS., by WHITLEY STOKES, D.C.L., Foreign Associate of the Institute of France. 8vo. [Nov. 1905.]

- XXX. THE MOZARABIC PSALTER. (Brit. Mus. Add. 30,851.)
 Edited by J. P. GILSON, M.A., of the Department of
 Manuscripts in the British Museum. 8vo. [Nov. 1905.]
1906. XXXI. THE STOWE MISSAL, a manuscript belonging to the Royal
 Irish Academy. Edited by Sir G. F. WARNER, D.Litt.,
 F.S.A., Keeper of the Manuscripts at the British Museum,
 8vo. Vol. I. Facsimile of the MS. [Nov. 1906.]
- XXXII. THE STOWE MISSAL. Vol. II. Printed text with Notes.
 Introduction, and six collotype reproductions of the metal
 case in which the MS. is enclosed. 8vo. [In preparation.]
1907. XXXIII. MISSALE ROMANUM. Milan, 1474. Vol. II. Edited
 by the Rev. ROBERT LIPPE, LL.D. Index by the
 Rev. H. A. WILSON, M.A. 8vo. [Nov. 1907.]
- XXXIV. THE ORDER OF THE COMMUNION, printed by Richard
 Grafton, 1548. A facsimile edition edited by the Rev.
 H. A. WILSON, M.A. 8vo. [April, 1908.]
1908. XXXV. THE SECOND RECENSION OF THE QUIGNON
 BREVIARY. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG. Vol. I.
 Text. 8vo. [Dec. 1908.]
- XXXVI. FACSIMILES OF THE CREEDS FROM EARLY MSS.
 Edited by the Rev. A. E. BURN, D.D., with palaeographical
 notes by the late Dr. LUDWIG TRAUBE. 4to. [Feb. 1909.]
1909. XXXVII. ORDINALE EXON. (Exeter Chapter MS. 3502 collated
 with Parker MS. 93.) With two appendices from Trinity
 College, Cambridge MS. B. xi. 16, and Exeter Chapter MS.
 3625. Edited by the Rev. J. N. DALTON, M.A., F.S.A.,
 Canon of Windsor. Vol. I. 8vo. [Oct. 1909.]
- XXXVIII. ORDINALE EXON. Vol. II. 8vo. [Oct. 1909.]
1910. XXXIX. THE PONTIFICAL OF MAGDALEN COLLEGE, OXFORD
 (MS. 226), with an appendix of extracts from other English
 manuscripts of the twelfth century. Edited by the Rev.
 H. A. WILSON, M.A. 8vo. [Nov. 1910.]
- XI. THE HEREFORD BREVIARY. Edited by the Rev. W.
 HOWARD FRERE, D.D., and LANGTON E. G. BROWN,
 sub-Librarian of the Hereford Chapter Library. Vol. II.
 Sanctorale. 8vo. [March, 1911.]
1911. XLI. ENGLISH ORDERS FOR CONSECRATING CHURCHES
 IN THE SEVENTEENTH CENTURY. Edited by Dr.
 J. WICKHAM LEGG. 8vo. [May, 1911.]

- XLII. THE SECOND RECENSION OF THE QUIGNON BREVIARY. Edited by Dr. J. WICKHAM LEGG. Vol. II. Liturgical introduction, with notes, indices, illustrative documents, and a life of Quignon. 8vo. [April, 1912.]
1912. XLIII. THE COLBERTINE BREVIARY. Edited by T. GAMBIER-PARRY, M.A. Vol. I. 8vo. [Nov. 1912.]
- XLIV. THE COLBERTINE BREVIARY. Vol. II. 8vo. [March, 1913.]
1913. XLV. THE LEOFRIC COLLECTAR, an English manuscript of the eleventh century (Harl. MS. 2961); and an Appendix containing a Litany and Prayers from Harl. MS. 863. With 18 Plates of facsimiles. Edited by the Rev. E. S. DEWICK, M.A., F.S.A. Vol. I. Text. 4to. [May, 1914.]
- XLVI. THE HEREFORD BREVIARY. Edited by the Rev. W. HOWARD FRERE, D.D., and LANGTON E. G. BROWN. Vol. III. Hereford Collectar (in abbreviated form), extracts from the Hereford Ordinal, introduction and indices. 8vo. [Jan. 1915.]
1914. XLVII. THE PSALTER AND MARTYROLOGY OF RICEMARCH. Edited by the Rev. H. J. LAWLOR, D.D., Professor of Ecclesiastical History in the University of Dublin. 8vo. Vol. I. Text, introduction, indices. [Nov. 1914.]
- XLVIII. THE PSALTER AND MARTYROLOGY OF RICEMARCH. 8vo. Vol. II. Plates, consisting of complete facsimile of the Martyrology, and selected pages from the Psalter. [Nov. 1914.]
1915. XLIX. THE GREGORIAN SACRAMENTARY. Edited by the Rev. H. A. WILSON, M.A., from MSS. of the ninth century (Vatican MSS. *Reginae* 337 and *Ottob.* 313, and the Cambrai MS. of Bishop Hildoard). 8vo. [June, 1915.]
- L. CRANMER'S EARLY PROJECTS FOR REFORM OF THE DIVINE SERVICE. A complete edition of British Museum MS. Royal 7 B. iv. edited by Dr. J. WICKHAM LEGG. 8vo. [June, 1915.]

Future issues will be selected from the following :

- MISSALE GOTHICUM. (Vatican MS. *Reginae* 317.) Edited by the Rev. H. M. BANNISTER, M.A. 8vo. [In preparation.]
- ST. WILLIBRORD'S CALENDAR. (MS. Lat. 10,837 in Bibl. Nat., Paris.) A facsimile edition edited with notes by Mr. EDMUND BISHOP. 4to. [In preparation.]
- ORDINALE EXON. Edited by the Rev. J. N. DALTON, M.A., F.S.A., Canon of Windsor. Vol. III. Liturgical introduction with notes, indices, and collation of the Martyrology with Exeter Chapter MS. 3518. 8vo.

THE LEOFRIC COLLECTAR. Edited by the Rev. E. S. DEWICK, M.A., F.S.A. Vol. II. Introduction, notes, indices. 4to.

A CANTERBURY BENEDICTIONAL. (Harl. MS. 2892.) Edited by the Rev. R. M. WOOLLEY, B.D.

PONTIFICAL LANALETENSE. An English MS. of the 11th Century, now in the Public Library at Rouen. Edited by the Rev. H. A. WILSON, M.A.

MISSALE FRANCORUM, and Fragments of Gallican Liturgies. Edited by the Rev. H. M. BANNISTER, M.A.

THE BRIGITTINE BREVIARY OF THE NUNS OF SION, with English rubrics. From a MS. at Magdalene College, Cambridge. Edited by the Rev. H. A. WILSON, M.A.

THE MONASTIC BREVIARY OF THE CHURCH OF DURHAM. (Harl. MS. 4664.)

June, 1915.

* * Persons wishing to join the Society are requested to communicate with the Hon. Secretary, the Rev. H. A. WILSON, Magdalen College, Oxford; or with the Hon. Treasurer, the Rev. E. S. DEWICK, 26, Oxford Square, Hyde Park, London, W.

* * The books are issued to members in return for an annual subscription of one guinea, payable at the beginning of each year.

* * Members are reminded that subscriptions are due on the 1st of January in each year. Subscriptions should be paid to the Hon. Treasurer, the Rev. E. S. DEWICK, 26, Oxford Square, Hyde Park, London, W.; or to the account of the Henry Bradshaw Society, at Messrs. CHILD & Co., 1, Fleet Street, Temple Bar, London, E.C. All cheques should be crossed with the name of the Society's Bankers.

* * Any complaints with regard to the delivery of copies should be addressed to the Hon. Treasurer, the Rev. E. S. DEWICK, 26, Oxford Square, Hyde Park, London, W.

T/O
IX/37

DATE DUE

SEP 1 1994

MAR 1 1 1995

MAR 15 1997

JUN 6 1998

OCT 2 5 2001

MAY 2 4 2012

MAR 2 2012

BV
170
H4
v.49

320960

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY
BERKELEY, CA 94709

BV170 .H4 v.49

GTU Library

Catholic Church/The Gregorian sacramenta

G

3 2400 00014 1022

